

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. **114** Ljubljana, ponedeljek **19. 12. 2005** Cena **1320 SIT** ISSN **1318-0576** Leto **XV**

DRŽAVNI ZBOR

5038. Zakon o upravnih taksah (uradno prečiščeno besedilo) (ZUT-UPB2)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 30. novembra 2005 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o upravnih taksah, ki obsega:

- Zakon o upravnih taksah – ZUT (Uradni list RS, št. 8/2000 z dne 31. 1. 2000),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-A (Uradni list RS, št. 44/2000 z dne 26. 5. 2000),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-B (Uradni list RS, št. 81/2000 z dne 15. 9. 2000),
- Zakon o veterinarstvu – ZVet-1 (Uradni list RS, št. 33/01 z dne 5. 5. 2001),
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin – ZZVR-1 (Uradni list RS, št. 45/01 z dne 7. 6. 2001),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-C (Uradni list RS, št. 42/02 z dne 15. 5. 2002),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-D (Uradni list RS, št. 18/04 z dne 27. 2. 2004) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-E (Uradni list RS, št. 91/05 z dne 14. 10. 2005).

Št. 436-02/89-4/30

Ljubljana, dne 30. novembra 2005

EPA 487-IV

Podpredsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
mag. Vasja Klavžar l.r.

ZAKON

O UPRAVNIH TAKSAH uradno prečiščeno besedilo (ZUT-UPB2)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon ureja plačevanje upravnih taks (v nadaljnjem besedilu: takse) za dokumente in dejanja v upravnih in drugih

javnopravnih zadevah (v nadaljnjem besedilu: dokumenti in dejanja) pri upravnih organih.

Takse se plačujejo samo za tiste dokumente in dejanja, ki jih določa taksna tarifa tega zakona.

2. člen

Z upravnimi organi (v nadaljnjem besedilu: organi) iz 1. člena tega zakona so mišljeni:

1. organi državne uprave in organi samoupravnih lokalnih skupnosti ter
2. podjetja in druge organizacije ter posamezniki, kadar na podlagi javnih pooblastil odločajo o upravnih zadevah.

3. člen

Določbe tega zakona se ne uporabljajo za plačevanje taks oziroma pristojbin, če je njihovo plačevanje drugače urejeno z veljavno mednarodno pogodbo.

V primeru iz prejšnjega odstavka morajo biti mednarodne tarife taks oziroma pristojbin objavljene v Uradnem listu Republike Slovenije.

Če mednarodne pogodbe pooblašajo države pogodbenice, da same določijo višino taks za dokumente in dejanja, določene na podlagi take mednarodne pogodbe, pa ti dokumenti in dejanja niso določeni v taksni tarifi tega zakona, lahko višino teh taks določi Vlada Republike Slovenije.

Upravne takse po tem zakonu se ne zaračunavajo za upravna dejanja in dokumente, za katere je s predpisi Evropske skupnosti določen poseben način plačevanja stroškov dela organov ali za katere je s predpisi Evropske skupnosti določeno, da se opravijo oziroma izdajo brezplačno.

4. člen

Taksni zavezanec je tisti, ki s svojo vlogo uvede upravni postopek oziroma na katerega zahtevo se opravijo dejanja ali izdajo dokumenti, predvideni v taksni tarifi.

Če je za isto takso več taksnih zavezancev, je njihova obveznost nerazdelna.

Če se na zahtevo taksnega zavezanca, ki vsebuje več zahtevkov, izda dokument, ki se nanaša na več zadev in za katerega je treba plačati takso, se plača taksa tolikokrat, kolikor je v vlogi zahtevkov.

II. PLAČEVANJE TAKSE

5. člen

Če ni v taksni tarifi drugače določeno, nastane taksna obveznost:

1. za vloge – takrat, ko se vložijo pri pristojnem organu; če so dane na zapisnik pa takrat, ko se zapisnik sestavi;
2. za odločbe, dovoljenja, sklepe, soglasja in druge dokumente – takrat, ko se vloži zahteva, naj se izdajo;

3. za upravna dejanja – takrat, ko se vloži vloga, naj se opravijo.

Ne glede na prejšnji odstavek nastane taksna obveznost za dokumente in dejanja iz 2. in 3. točke prejšnjega odstavka, za katere se višina takse ne more določiti ob vložitvi vloge, v trenutku, ko upravni organ pridobi podatke potrebne za določitev višine takse, nikakor pa kasneje kot v trenutku izdaje dokumenta iz 2. točke oziroma izvršitve dejanja iz 3. točke prejšnjega odstavka.

6. člen

Takse se praviloma določajo v točkah.

Taksna tarifa lahko določi, da se v posameznih primerih taksa določi v odstotku od vrednosti predmeta.

V točkah se določa tudi vrednost predmeta, kadar je ta osnova za odmero takse, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Vrednost točke po tem zakonu znaša 17 tolarjev.

Taksna tarifa lahko določi, da se konzularne takse, ki se plačujejo v tujini, določijo v evrih. Tako določene takse se preračunajo v valuto države, v kateri se takse plačujejo po uradnem tečaju, ki velja v tej državi na dan nastanka taksne obveznosti.

7. člen

Vlada Republike Slovenije uskladi vrednost točke iz 6. člena tega zakona in tolarške zneske iz taksne tarife z gibanjem stroškov za delo organov v sorazmerju z rastjo cen življenjskih potrebščin na območju Republike Slovenije.

8. člen

Takse se plačujejo v taksnih vrednotnicah (upravnih kolkih) ali gotovini oziroma z elektronskim denarjem ali drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti.

Takse ni mogoče plačati s taksnimi vrednotnicami, če:

1. mora taksni zavezanec plačati takso nad zneskom, določenim s predpisom iz 9. člena tega zakona;
2. plačuje takso taksni zavezanec v tujini ali
3. če mora taksni zavezanec plačati takso za dokument ali dejanje v elektronskih upravnih zadevah.

Takse, ki se plačujejo v gotovini oziroma z elektronskim denarjem ali drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti, se plačujejo v tolarjih, razen v primeru, ko taksni zavezanec iz tujine ali v tujini zahteva dokument ali dejanje, za katerega se plača taksa. V tem primeru se taksa plača po ustrezni tarifni številki v tuji valuti pri diplomatskem ali konzularnem predstavništvu v tujini, po katerem se taksnemu zavezancu vročajo dokumenti.

Takse, ki jih plačujejo taksni zavezanci iz tujine, v primeru, da vložijo vlogo po pošti pri pristojnem organu, pa v državi, kjer odpošljejo vlogo ni diplomatskega ali konzularnega predstavništva Republike Slovenije, se plačujejo po ustrezni tarifni številki v valuti države, kjer je bila vloga odposlana po pošti.

Takse, ki so v skladu s tretjim in četrtem odstavkom tega člena plačane v tuji valuti, se preračunavajo v tolarje po uradnem tečaju, ki velja v Republiki Sloveniji za to valuto na dan nastanka taksne obveznosti.

9. člen

Tiskanje upravnih kolkov, dajanje v obtok, distribucijo, umik iz obtoka, zamenjavo in uničenje upravnih kolkov, način uporabe upravnih kolkov ter znesek iz 1. točke drugega odstavka 8. člena tega zakona predpiše minister, pristojen za finance v soglasju z ministrom, pristojnim za upravo.

10. člen

Takso je treba plačati takrat, ko nastane taksna obveznost, če ni za posamezne primere s tem zakonom drugače določeno.

11. člen

Pri odmeri takse se vzame kot osnova za izračun takse vrednost točke na dan nastanka taksne obveznosti, razen če ta zakon določa drugače.

Pri izračunu takse, katero je potrebno plačati na podlagi opomina, se uporabi vrednost točke, ki velja v času izdaje opomina, pri prisilni izterjavi takse pa vrednost točke na dan, ko davčni organ izda taksnemu zavezancu sklep o prisilni izterjavi neplačane takse.

Ko organ odloča o povrnitvi stroškov postopka, upošteva pri odmeri višine teh stroškov iz naslova plačila takse, vrednost točke na dan izdaje odločbe oziroma posebnega sklepa.

12. člen

Če je v taksni tarifi predpisano, da se taksa plača od vrednosti predmeta, je osnova za odmero takse vrednost, ki je navedena v vlogi ali listini; če vrednost v vlogi ali listini ni navedena ali pa je navedena nepravilno, ugotovi vrednost organ, za katerega delo se plača taksa.

13. člen

Če se na zahtevo taksnega zavezanca izda dokument, za katerega je treba plačati takso, v dveh ali več izvodih, se za drugi in vsak nadaljnji izvod plača taksa kot za prepis.

Taksa po prejšnjem odstavku ne sme biti večja od takse za prvi izvod.

Za izvod dokumenta, ki se v postopku, uvedenem na zahtevo taksnega zavezanca, sestavi za potrebe samih organov, se ne plača takse.

14. člen

V odločbi ali dokumentu, za katerega je bila plačana taksa, je treba navesti, da je taksa plačana, v kakšnem znesku in po kateri tarifni številki.

Plačilo takse za dokumente, izdane po vlogah iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona, potrdi pisno na samem dokumentu organ, po katerem se vročajo dokumenti in ki je takso pobral.

Organ mora priložiti dokumentu, ki ga izda na zahtevo taksnega zavezanca iz tujine, dva izvoda spremnega dopisa, v katerem je naveden znesek takse, ki jo mora taksni zavezanec plačati pri diplomatskem ali konzularnem predstavništvu.

15. člen

Na dokumentih, ki se izdajajo brez takse, mora biti navedeno, v kakšen namen se izdajajo in po kateri določbi tega zakona so oproščeni plačila takse.

Dokumenti iz prejšnjega odstavka se smejo uporabiti v druge namene šele, če je zanje plačana za ta namen predpisana taksa.

16. člen

Organ, ki prejme ali neposredno sprejme od taksnega zavezanca vlogo ali drug dokument, za katerega ni plačana taksa ali je taksa plačana v prenizkem znesku, obvesti taksnega zavezanca o obveznosti za plačilo upravne takse, o znesku takse, ki jo je zavezanec dolžan plačati in o roku, v katerem mora biti taksa plačana. Rok za plačilo takse ne sme biti daljši od 15 dni.

Če taksni zavezanec ne plača upravne takse v skladu s prejšnjim odstavkom, mu organ, ki je pristojen za odločanje o zahtevi, pošlje taksni opomin, naj v 15 dneh od prejema opomina plača redno takso in takso za opomin.

Pristojni organ vzame v postopek tudi nekolkovane ali premalo kolkovane vloge, vendar odločbe oziroma drugega akta ni mogoče vročiti taksnemu zavezancu, preden ne poravnata takse, vključno s takso za opomin.

Ne glede na prejšnji odstavek pristojni organ vroči taksnemu zavezancu odločbo, s katero mu nalaga določeno

obveznost, odločbo ali drug akt s katerim zavrne ali zavrže zahtevek taksnega zavezanca ter odločbo o pritožbi.

Neplačana ali premalo plačana taksa se izterja v skladu z 19. členom tega zakona.

17. člen

Kdor je plačal takso, ki je ni bil dolžan plačati, ali je plačal takso v višjem znesku, kot je predpisan, ali je plačal takso za dokument ali dejanje, ki ga organ iz kakršnihkoli vzrokov ni izdal ali opravil, ali za pritožbo, ki ji je organ ugodil, ima pravico do povrnitve vse oziroma preveč plačane takse.

Kdor je plačal takso za vlogo in takso za dejanje ali dokument, ki ga organ iz kakršnihkoli vzrokov ni opravil ali izdal, ne more zahtevati vračila takse za vlogo, s katero je zahteval, naj se dejanje opravi ali dokument izda.

Ne glede na prvi odstavek tega člena, taksni zavezanec, ki je plačal takso za dokument ali dejanje, ki ga organ ni izdal ali opravil, ker je bil postopek ustavljen na zahtevo ali z opustitvijo ali opravo kakšnega dejanja taksnega zavezanca, potem ko je bil izveden že celotni ugotovitveni postopek, ne more zahtevati vračila takse za ta dokument ali dejanje.

Postopek za povrnitev se začne na podlagi pisne zahteve taksnega zavezanca, če preveč plačana taksa ne presega 200 točk, v primeru večjih zneskov pa se postopek začne po uradni dolžnosti.

O povrnitvi takse odloča organ, ki vodi postopek na prvi stopnji.

Taksa se povrne iz državnega proračuna oziroma proračuna občine.

18. člen

Taksni zavezanec lahko zahteva vrnitev takse z zahtevkom, ki ga vloži najpozneje v 60 dneh od dneva, ko je bila taksa pomotoma plačana oziroma od dneva, ko je izvedel, da dejanje ni bilo opravljeno ali dokument izdan oziroma od dneva, ko je bila izdana odločba, s katero se je ugodilo pritožbi.

Vrnitve takse ni več mogoče zahtevati po preteku dveh let od dneva, ko je bila plačana.

19. člen

Če je treba takso prisilno izterjati, organ, ki vodi postopek, o tem pisno obvesti davčni organ, ki je krajevno pristojen za taksnega zavezanca.

Po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka davčni organ izda odločbo, s katero naloži taksnemu zavezancu naj v 15 dneh od prejema odločbe plača dolžno takso. Če taksni zavezanec v tem roku takse ne plača, se taksa prisilno izterja.

Taksa se prisilno izterja po predpisih, ki veljajo za prisilno izterjavo davkov.

Neplačane takse se prisilno ne izterjajo, če znesek neplačane takse v posamezni zadevi ne presega zneska, ki je z davčnimi predpisi določen kot znesek, za katerega se ne opravi prisilna izterjava.

Ne glede na prvi do četrti odstavek tega člena, carinske takse, takse s področja trošarin in druge upravne takse, ki jih zaračunavajo carinski organi izterja carinski organ v skladu s tem zakonom in predpisi, ki se nanašajo na izterjavo carinskega dolga oziroma trošarin.

20. člen

Pravica izterjati takso zastara v dveh letih po preteku leta, v katerem bi morala biti plačana.

Zastaranje pravice zahtevati plačilo takse oziroma takso prisilno izterjati pretrga vsako uradno dejanje pristojnega organa, katerega namen je plačilo oziroma izterjava takse in je dano v vednost taksnemu zavezancu.

Zastaranje nastopi v vsakem primeru, ko potečejo štiri leta od dneva, ko je nastala obveznost za plačilo takse.

III. TAKSNE OPROSTITIVE

21. člen

Tuji državljani imajo pod pogojem vzajemnosti, po predpisih o taksah enake pravice, kot jih imajo slovenski državljani.

22. člen

Za dokumente in dejanja v postopkih, ki se uvedejo po uradni dolžnosti, se v postopku na prvi stopnji ne plača takse.

23. člen

Takse ne plačujejo:

1. država in državni organi,
2. samoupravne lokalne skupnosti in njihovi organi,
3. tuja diplomatska in konzularna predstavništva v diplomatskih in konzularnih zadevah, pod pogojem vzajemnosti,
4. mladoletniki v vseh postopkih, ki se nanašajo na izvrševanje kazenskih sankcij,
5. taksni zavezanci – posamezniki v slabih premoženjskih razmerah – razen taks po tarifni številki 11, po točki 1.f, 1.g, 2.d, 2.e, 3.c in 3.d tarifne številke 12, po tarifnih številkah 14 in 19, ter tarifnih številkah iz XI. in XII. poglavja taksne tarife tega zakona,
6. taksni zavezanci – za potrdila oziroma podatke iz uradnih evidenc, ki jih organ v okviru upravnega postopka v skladu s 139. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/2000 in 52/02) sam pridobi od drugega organa,
7. taksni zavezanci za vloge, potrdila in odločbe v postopku za povrnitev škode v skladu s predpisi, ki urejajo odpravo posledic naravnih nesreč.

24. člen

Plačevanja taks so v določenih zadevah oproščeni:

1. podjetja in druge organizacije ter posamezniki – pri izvrševanju javnih pooblastil;
2. dobrodelne in invalidske organizacije ter organizacije za samopomoč – za dokumente in dejanja v zvezi z izvajanjem namena, za katerega so ustanovljene;
3. društva, ki jim je podeljen status društva v javnem interesu – za dokumente in dejanja v zvezi z opravljanjem njihovih dejavnosti, ki so v javnem interesu;
4. ustanove, ustanovljene v skladu z veljavnimi predpisi – za dokumente in dejanja v zvezi z izvajanjem njihovega dobrodelnega ali splošno koristnega namena, za katerega so ustanovljene;
- 4.a sindikati – za dokumente in dejanja v postopkih zastopanja interesov delavcev ter v postopku za pridobitev pravne osebnosti in lastnosti reprezentativnosti sindikata;
5. invalidi, za katere je določeno v zdravstvenem spričevalu, da smejo voziti le prirejeno vozilo – v postopku za pripustitev k voznškemu izpitu, za voznško dovoljenje in za izdajo ter podaljšanje veljavnosti voznškega in prometnega dovoljenja;
6. brezposelne osebe – v postopku uveljavljanja pravic iz naslova obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti;
7. učenci osnovnih šol, vajenci in dijaki v srednjem izobraževanju ter študentje – za dokumente in dejanja v zvezi s šolanjem;
8. osebe, ki podarijo svoje premoženje državi ali samoupravni lokalni skupnosti ali se odpovejo lastninski pravici na zemljišču ali stavbi v korist države ali samoupravne lokalne skupnosti ali pa brezplačno odstopijo državi ali samoupravni lokalni skupnosti kakšno drugo stvarno pravico na nepremičninah – v postopku v zvezi s prenosom lastnine in drugih stvarnih pravic;
9. tujci, za dokumente in dejanja, določena v mednarodnih sporazumih, ki veljajo v Republiki Sloveniji;

10. tujci, v postopkih za priznanje statusa begunca, začasnega prebivanja iz humanitarnih razlogov in začasnega zatočišča;

11. javni socialno-varstveni zavodi in pravne ter fizične osebe, ki na podlagi koncesije v skladu s predpisi socialnega varstva opravljajo socialno-varstveno dejavnost – v zvezi z opravljanjem te dejavnosti.

Pristojni organ po uradni dolžnosti zagotavlja izvajanje določb tega poglavja, med drugim tudi na podlagi podatkov, ki jih predloži taksni zavezanec. V dvomu pristojni organ pozove taksnega zavezanca, da predloži dokazila za uveljavljanje taksne oprostitve.

25. člen

Za taksne zavezanke v slabih premoženjskih razmerah iz 5. točke 23. člena tega zakona se štejejo:

- prejemniki denarne pomoči kot edinega vira preživljanja po predpisih socialnega varstva,
- prejemniki denarnega dodatka po predpisih socialnega varstva ter
- prejemniki nadomestila za invalidnost po predpisih, ki urejajo varstvo odraslih telesno in duševno prizadetih oseb.

Status upravičenca iz prejšnjega odstavka dokazujejo taksni zavezanci s pravnomočno odločbo.

Za taksne zavezanke v slabih premoženjskih razmerah se štejejo tudi osebe, ki niso prejemniki denarne pomoči, dodatka ali nadomestila iz prvega odstavka tega člena, izpolnjujejo pa vse predpisane kriterije za prejemke iz prvega odstavka tega člena. Taksni zavezanec mora v postopku, v katerem zahteva taksno oprostitve dokazati, da izpolnjuje zahtevane kriterije.

Za taksne zavezanke v slabih premoženjskih razmerah se štejejo tudi obsojenci, ki bi bili ob odpustu s prestajanja kazni zapora v skladu z zakonom upravičeni do enkratne denarne pomoči.

Obsojenec na prestajanju kazni zapora je lahko, glede na višino denarja, ki ga zasluži z delom med prestajanjem kazni, oziroma glede na vsoto denarja, ki ga hrani kot obvezni prihranek v zavodu, oproščen plačevanja taks po tem zakonu.

26. člen

Za dobrodelno organizacijo oziroma za organizacijo za samopomoč iz 2. točke 24. člena tega zakona se šteje neprofitna organizacija, ki je v skladu z veljavno zakonodajo ustanovljena z namenom, določenim s predpisi socialnega varstva.

27. člen

Kadar se začne postopek na zahtevo več oseb, od katerih so nekatere oproščene plačila takse, plača v takem postopku takso tisti, ki plačila takse ni oproščen.

Ne glede na prejšnji odstavek, plača oseba, ki ni upravičena do taksne oprostitve, v primerih, ko se taksa odmerja po vrednosti predmeta, takso samo od njej pripadajočega dela vrednosti predmeta.

28. člen

Taks so oproščeni naslednji dokumenti in dejanja:

1. predlogi, prijave, obvestila in druge vloge, vložene zaradi zagotavljanja javne koristi;

1.a dokumenti in dejanja za vpis, vpis sprememb podatkov in vpis prenehanja opravljanja dejavnosti samostojnega podjetnika posameznika v Poslovni register Slovenije;

2. prošnje za pomilostitev in odločbe o takih prošnjah ter prošnje za pogojni odpust s prestajanja zaporne kazni in odločbe o takih prošnjah ter pritožbe obsojencev zoper odločbe o disciplinski kazni;

3. dokumenti in dejanja v postopku za pridobitev dokaza o slabih premoženjskih razmerah, kot podlaga za priznanje oprostitve plačila stroškov v upravnem oziroma sodnem postopku;

4. dokumenti in dejanja v postopku za vračilo nepravilno ali preveč plačanih davščin in drugih obveznih dajatev;

5. dokumenti in dejanja v postopku za popravilo napak v odločbah, drugih listinah in uradnih evidencah;

6. dokumenti in dejanja v volilnih postopkih;

7. (črtana);

8. prijave in vpisi v matične knjige;

9. vse vrste prijav (napovedi) in njihovih prilog za odmero davkov ter dokumenti in dejanja za uveljavitev z davčnimi predpisi uvedenih oprostitev in olajšav;

10. prijave in zahtevki za vpis v ali izbris iz davčnih registrov ter potrdila oziroma odločbe o vpisu v oziroma izbrisu iz registra;

11. dokumenti in dejanja v postopku arondacije in komasacije zemljišč;

12. dokumenti in dejanja za uveljavitev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter zdravstvenega varstva;

13. dokumenti in dejanja za uveljavitev socialno-varstvenih pravic;

14. dokumenti in dejanja v zvezi z uveljavljanjem pravic do družinskih prejemkov in zavarovanja za starševsko varstvo;

14.a dokumenti in dejanja v zvezi z uveljavljanjem osebnih stikov med otroci in starši;

14.b dokumenti in dejanja v postopku za izdajo parkirne karte;

15. dokumenti in dejanja v postopku za uveljavitev pravic, ki so z zakonom priznane invalidom, vojnim veteranom in žrtvam vojnega nasilja;

15.a dokumenti in dejanja v postopku izdaje gradbenih dovoljenj v okviru varstva vojnih grobišč;

16. dokumenti in dejanja v zvezi z urejanjem delovnega razmerja;

17. dokumenti in dejanja v zvezi z izdajanjem, izpolnjevanjem in podaljševanjem pomorskih knjižic;

18. dokumenti in dejanja v zvezi z ureditvijo državljan- skih dolžnosti in pravic pri obrambi države oziroma varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;

19. prijave in objave stalnega in začasnega prebiva- lišča;

20. dokumenti in dejanja v zvezi z razlastitvijo premože- nja in denacionalizacijskimi postopki;

21. izvirne diplome, spričevala ter druge listine o uspeš- no končanem izobraževanju, razen njihovih dvojnikov in pre- pisov;

22. dokumenti in dejanja v zvezi z varstvom kulturnih spomenikov in naravnih vrednot;

23. vloge naslovljene na varuha človekovih pravic in druge institucije za prošnje in pritožbe;

24. vloge, s katerimi se zahteva posredovanje držav- nega tožilca;

25. dokumenti in dejanja v postopku za pokop ali prekop umrlih ali prenos posmrtnih ostankov;

26. dokumenti in dejanja, s katerimi se urejajo razmerja med štipendistom in tistim, ki daje štipendijo;

27. dokumenti in dejanja v zvezi s pristopom k strokov- nemu izpitu pred državnimi organi;

28. dokumenti in dejanja v zvezi z izdajo in podaljša- njem potnih listin, ki se izdajajo po mednarodni pogodbi;

29. vloge za vpis ali izbris iz obveznih zbirk podatkov, ki se zbirajo na podlagi predpisov, ki urejajo kmetijstvo, vino in druge proizvode iz grozdja in vina, veterino, živinorejo, mor- sko ribištvo, semenski material kmetijskih rastlin in zdravstve- no varstvo rastlin ter odločbe oziroma potrdila iz obveznih zbirk podatkov (register kmetijskih gospodarstev in evidenca subjektov, register pridelovalcev grozdja in vina, register pri- delovalcev sadja v intenzivnih sadovnjakih, register pridelo- valcev hmelja, register pridelovalcev in predelovalcev oljk, evidenca imetnikov rejnih živali in centralni register živali, register ribiških plovil, evidenca pridelovalcev s področja eko-

loške pridelave, integrirane pridelave ter pridelave posebnih tradicionalnih proizvodov, evidenca dopolnilnih dejavnosti, register dobaviteljev semenskega materiala kmetijskih rastlin in register imetnikov določenih rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov).

IV. POSEBNE DOLOČBE

29. člen

Prihodki od taks, plačanih v gotovini oziroma z elektronskim denarjem ali drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti, doseženi pri organih državne uprave, so prihodek državnega proračuna.

Prihodki od taks, plačanih v gotovini oziroma z elektronskim denarjem ali drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti, doseženi pri organih občin, so prihodek proračunov občin.

Prihodki od taks, plačanih v kolkih, se vplačujejo na ustrezne vplačilne račune odprte za vplačevanje javnofinančnih prihodkov, razporejajo pa se v delitvenem razmerju 70% v dobro državnega proračuna in 30% v dobro občinskih proračunov, če ni z zakonom o izvrševanju državnega proračuna določeno drugače.

Prihodki iz prejšnjega odstavka, ki pripadajo občinam, se razporedijo na posamezne občine glede na delež proračuna posamezne občine v proračunih vseh občin v Republiki Sloveniji, in sicer na podlagi podatkov za predpreteklo leto.

Razmerja iz prejšnjega odstavka ugotavlja ministrstvo, pristojno za finance.

29.a člen

Vlada Republike Slovenije lahko zaradi upoštevanja mednarodno sprejetih obveznosti ali začasno, za dobo največ enega leta zaradi prilagajanja izjemnim razmeram (naravne in ekološke nesreče, nalezljive bolezni rastlin in živali, bistveno spremenjene razmere na tržišču ipd.) zviša ali zniža višino upravnih taks, in sicer največ do 50% števila točk posamezne takse iz tarifnih števil 52 do 59, 61 in 62a.

Taksa iz 62. tarifne številke se obračuna od spremenjene višine takse iz prejšnjega odstavka.

30. člen

Nadzor nad izvajanjem tega zakona izvaja ministrstvo, pristojno za finance in druga ministrstva, vsako v mejah svojega delovnega področja.

Zakon o upravnih taksah – ZUT (Uradni list RS, št. 8/2000) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

Za dokumente in dejanja, za katere je nastala takсна obveznost do uveljavitve tega zakona, se plača taksa po dosedanjih predpisih in po dosednji tarifi.

Če je bila do uveljavitve tega zakona plačana taksa za dokumente ali dejanje, ki bo opravljeno po uveljavitvi tega zakona, se taksa po tem zakonu ne doplača, preveč plačana taksa pa se ne vrne.

Če po uveljavitvi tega zakona organ druge stopnje razveljavi odločbo, ki jo je organ prve stopnje izdal, preden je začel veljati ta zakon, se za odločbo organa prve stopnje taksa ne doplača, preveč plačana taksa pa se ne vrne.

32. člen

Upravni kolki, ki so bili natisnjeni pred uveljavitvijo tega zakona se lahko uporabljajo tudi za plačevanje taks po tem zakonu.

33. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o upravnih taksah (Uradni list SRS, št. 7/72, 23/77, 11/79, 23/82, 18/85, 33/85 – popr., 24/88, 1/90, Uradni list RS, št. 33/90 – popr., 20/91 in 12/92) ter Zakon o plačevanju določenih upravnih taks (Uradni list RS, št. 34/91-I in 13/93).

Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati Zakon o zveznih upravnih taksah (Uradni list SFRJ, št. 5/72, 70/87, 68/84, 74/87 in 46/89) in Zakon o tarifi zveznih upravnih taks (Uradni list SFRJ, št. 77/87 in 63/89).

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Odredba o določitvi zneskov konzularnih taks, ki jih v tujini pobirajo diplomatska in konzularna predstavništva Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 47/94).

34. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

– 52. člen in druga alineja 54. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 82/94),

– 61. člen in četrta alineja 108. člena Zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 82/94, 21/95, 16/96 in 101/99),

– 22. člen Zakona o meroslovju, v delu, ki se nanaša na pristojbine (Uradni list RS, št. 1/95).

Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati:

– 21. člen Zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe (Uradni list SFRJ, št. 55/78 in 58/85).

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

– Uredba o pristojbinah za obvezne zdravstvene preglede rastlin v prometu čez državno mejo (uvoz, izvoz, prevoz v tranzitu) in v notranjem prometu (Uradni list RS, št. 28/94),

– Uredba o pristojbinah na področju veterinarstva (Uradni list RS, št. 6/95, 10/95 – popr., 14/95 in 44/95),

– 1. in 3. člen Uredbe o pristojbinah in cenah za storitve v postopku homologacije vozil (Uradni list RS, št. 41/96),

– Uredba o pristojbinah in stroških za pridobitev in vzdrževanje akreditacije (Uradni list RS, št. 74/98), v delu, ki se nanaša na pristojbine,

– drugi odstavek 1. člena Uredbe o stroških in pristojbinah za preskuse in odobritve tipov meril ter overitve etalonov in meril (Uradni list RS, št. 38/96),

– Odlok o višini pristojbin za kritje stroškov ugotavljanja zdravstvene neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe, ki se uvozijo in o načinu njihovega plačila (Uradni list RS, št. 29/92).

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

– vsi občinski odloki o upravnih taksah.

35. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-A (Uradni list RS, št. 44/2000) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

13. člen

Takšni zavezanci, ki so plačali takso na področju veterinarstva po 53., 55. in 61. tarifni številki Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 8/00), so upravičeni do povračila razlike, ki je nastala z zmanjšanjem števila točk po tem zakonu.

Takšni zavezanec lahko zahteva vrnitev razlike iz prejšnjega odstavka v 60 dneh od dneva uveljavitve tega zakona.

14. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-B (Uradni list RS, št. 81/2000) vsebuje naslednjo končno določbo:

17. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-C (Uradni list RS, št. 42/02) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

30. člen

Ne glede na 8. člen zakona lahko upravni organ zavrne zahtevek stranke, da plača takso z elektronskim denarjem ali drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti, če tehnična opremljenost upravnega organa ne dopušča plačila s takšnim instrumentom.

Vlada in pristojni organi lokalnih skupnosti morajo v roku enega leta od uveljavitve tega zakona zagotoviti tehnično opremljenost upravnih organov, ki omogoča plačevanje taks pri upravnem organu z elektronskim denarjem ali drugimi veljavnimi plačilnimi sredstvi.

31. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-D (Uradni list RS, št. 18/04) vsebuje naslednjo končno določbo:

15. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, razen 1., 11. in 12. člena tega zakona, ki začnejo veljati 1. maja 2004.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah – ZUT-E (Uradni list RS, št. 91/05) vsebuje naslednji končni določbi:

19. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati drugi odstavek 11. člena Pravilnika o elektronskem dostopu do informatizirane glavne knjige (Uradni list RS, št. 16/04).

20. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Priloga – TAKSNA TARIFA

I. VLOGE

Tarifna številka 1

Za prošnje, zahteve, predloge, prijave, priglasitve in druge vloge, če ni v tej tarifi predpisana kakšna druga taksa

50 točk

Opomba:

- (1) Taksa se ne plača za poznejše vloge, s katerimi zahteva taksni zavezanec le hitrejši postopek o že vloženi zahtevi.
- (2) Taksa se ne plača za vlogo za izdajo potrdila.

Tarifna številka 2

Za pritožbo oziroma ugovor zoper odločbo ali sklep, izdan v upravni zadevi

200 točk

II. ODLOČBE IN SKLEPI

Tarifna številka 3

Za vse odločbe, za katere ni predpisana posebna taksa
Za sklepe, s katerimi se zaključi postopek, oziroma sklepe, ki so izdani na zahtevo stranke in za katere ni predpisana posebna taksa

200 točk

200 točk

Opombe:

- (1) Če se izda ena odločba ali sklep na zahtevo več oseb, se plača taksa po tej številki tolikokrat, kolikor je oseb, katerim se odločba ali sklep vroči.
- (2) Za odločbo o pritožbah se ne plača taksa.
- (3) Za sklepe, s katerimi se odloča o pravicah stranke znotraj postopka in o tistih vprašanjih, ki se kot postranska vprašanja pojavijo v zvezi z izvedbo postopka, se ne plača takse.

III. POTRDILA

Tarifna številka 4

Za potrdila, ki jih izdajajo organi na podlagi uradnih evidenc, če ni s to tarifo ali zakonom drugače določeno

15 točk

Za potrdila, izdana na podlagi posebnega ugotovitvenega postopka, če ni s to tarifo ali zakonom drugače določeno	50 točk
Za potrdilo o katastrskih podatkih parcele	30 točk
Za kopijo katastrskega načrta za vsak list formata A4 in izpis iz posestnega in lastninskega lista	60 točk

Opombi:

- (1) Za prvi izpisek iz rojstne ali poročne matične knjige ali matične knjige umrlih se ne plača taksa.
- (2) Za potrdilo o dokončnosti in za potrdilo o pravnomočnosti se ne plača takse.

Tarifna številka 4a

Za redni izpisek iz elektronske zemljiške knjige, če se izda na zahtevo stranke, se plača od zemljiškoknjižnega lista	45 točk
---	---------

Opomba:

(1) Za vsak nadaljnji izvod izpiska, ali če napravi izpisek ali fotokopijo stranka sama in ga predloži organu v potrditev, se plača polovica takse iz te tarifne številke.

Tarifna številka 5

Za dvojnik diplome, spričevala ter druge listine o uspešno končanem izobraževanju ali strokovnem usposabljanju	20 točk
--	---------

Tarifna številka 6

Za potrdila in spričevala, s katerimi se dokazuje poreklo ali vrednost ali količina ali kakovost ali zdravstvena neoporečnost blaga, razen potrdil o poreklu blaga, ki jih potrjujejo carinski organi	30 točk
---	---------

IV. OVERITVE, PREPISI, KOPIJE IN PREVODI

Tarifna številka 7

Za overitev načrta se plača od celega ali začetega kvadratnega metra:	
1. za overitev prvega izvoda	50 točk
2. za overitev vsakega nadaljnjega izvoda	15 točk
3. za overitev kopije	15 točk

Tarifna številka 8

Za overitev podpisa, prepisa ali kopije	15 točk
---	---------

Tarifna številka 9

Za prepise oziroma fotokopije uradnih aktov ali listin pri državnem organu:	
1. če jih prepišejo zainteresirane osebe od polpole izvornika	5 točk
2. če jih prepiše oziroma fotokopira organ, od polpole izvornika	20 točk
3. če prepiše oziroma fotokopira organ akte ali listine v tujem jeziku, od polpole izvornika	30 točk

Opomba:

- (1) Polpola po tej tarifi je list papirja formata A-4 ali manjši.

Tarifna številka 10

Za prevode iz enega jezika v drugega:	
1. če besedilo izvornika ne presega 100 besed	30 točk
2. če obsega besedilo izvornika več kot 100 besed od vsake začete polpole prevoda	60 točk

V. TAKSE S PODROČJA NOTRANJIH IN SPLOŠNIH UPRAVNIH ZADEV

Tarifna številka 11

Za odločbe o prošnji tujca za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije (10., 12., 13. in 14. člen Zakona o državljanstvu Republike Slovenije – Uradni list RS, št. 1/91-I, 30/91, 38/92, 61/92 – odločba US, 13/94 in 59/99 – odločba US) ali za prenehanje državljanstva Republike Slovenije (18. in 22. člen Zakona o

državljanstvu Republike Slovenije) ali za odločbo o ugotovitvi, da je državljanu Republike Slovenije prenehalo državljanstvo zaradi odreka (25. člen Zakona o državljanstvu Republike Slovenije)	2.000 točk
Za izdajo zagotovila, da bo vložnik zahtevka sprejet v državljanstvo (11. člen Zakona o državljanstvu Republike Slovenije)	100 točk

Opombe:

(1) Če gre za sočasen sprejem članov iste družine v državljanstvo Republike Slovenije, za sočasen odpust ali sočasno ugotovitev odreka državljanstva za člane iste družine, se plača za vse družinske člane ena sama taksa.

(2) Ena sama taksa se plača tudi za izdajo zagotovila iz 11. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije, če se le-to izda sočasno večim članom iste družine.

(3) Takse za odločbo o sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije ne plača oseba, ki uživa status begunca.

Tarifna številka 11a

Za ugotovitveno odločbo o državljanstvu	2000 točk
---	-----------

Tarifna številka 12

1. Za odločbe o vlogi državljana Republike Slovenije:	
a) za izdajo potnega lista z veljavnostjo 1 leta	25 točk
b) za izdajo potnega lista z veljavnostjo 2 let	30 točk
c) za izdajo potnega lista z veljavnostjo 5 let	75 točk
d) za izdajo potnega lista z veljavnostjo 10 let	150 točk
e) za izdajo skupinskega potnega lista za vsako osebo	40 točk
f) za izdajo novega potnega lista v primeru prve pogrešitve (izguba, odtujitev) ali uničenja potnega lista iz točk a), b), c) in d) se plača dvakratna vrednost takse,	
g) za izdajo novega potnega lista v primeru vsake naslednje pogrešitve (izgube, odtujitve) ali uničenja potnega lista iz točk a), b), c) in d) se plača štirikratna vrednost takse,	
h) vloga za izdajo potnega lista	5 točk
i) potrditev dovoljenja zakonitega zastopnika	10 točk
2. Za odločbe o vlogi državljana Republike Slovenije	
a) za izdajo osebne izkaznice z veljavnostjo 1 leta	25 točk
b) za izdajo osebne izkaznice z veljavnostjo 5 let	50 točk
c) za izdajo osebne izkaznice z veljavnostjo 10 let	100 točk
d) za izdajo nove osebne izkaznice v primeru prve pogrešitve, izgube, odtujitve ali uničenja osebne izkaznice iz točk a), b) in c) se plača dvakratna vrednost takse,	
e) za izdajo nove osebne izkaznice v primeru vsake naslednje pogrešitve, izgube, odtujitve ali uničenja osebne izkaznice iz točk a), b) in c) se plača štirikratna vrednost takse,	
f) vloga za izdajo osebne izkaznice	5 točk
3. Za odločbe o prošnji tujca za:	
a) izdajo potnega lista za tujca	300 točk
b) izdajo oziroma podaljšanje potnega lista za begunca	200 točk
c) za izdajo novega potnega lista v primeru prve pogrešitve (izguba, odtujitev) ali uničenja potnega lista iz točk a) in b), se plača dvakratna vrednost takse,	
d) za izdajo novega potnega lista v primeru vsake naslednje pogrešitve (izgube, odtujitve) ali uničenja potnega lista iz točk a) in b) se plača štirikratna vrednost takse,	
e) za izdajo osebne izkaznice za tujca	100 točk

Opombe:

(1) Za sočasno izdajo potnega lista za tujca, v katerega se sočasno vpišejo tudi otroci, se plača za vse osebe samo ena taksa.

(2) Za naknadni vpis otrok v potni list za tujca, se plača taksa iz 3.a) in 3.b) točke te tarifne številke, ne glede na to, koliko otrok se naenkrat vpiše v potni list.

(3) Odločbe iz 1., 2. in 3. točke te tarifne številke zajemajo tudi sklepe in odločbe, s katerimi se vlogam ni ugodilo.

(4) Če taksni zavezanec za takso iz točke 1.f) in 1.g) oziroma 2.d) in 2.e) te tarifne številke dokaže, da je z listino ravnal z dolžno skrbnostjo in je dejanje prijavil kot kaznivo dejanje pristojnim organom, plača samo takso iz točke 1.a), b), c) in d), oziroma 2.a), b) in c) te tarifne številke.

(5) Če je veljavnost potnega lista, izdanega na podlagi Pravilnika o potnih listinah in o vizumih ter o načinih vodenja evidenc o potnih listinah in vizumih (Uradni list RS, št. 19/91-I in 52/94) z veljavnostjo 10 let, ob zamenjavi s potnim listom, izdanem na podlagi predpisa iz 1. točke 35. člena Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 65/00), najmanj pet let, znaša upravna taksa iz 1.d) točke te tarifne številke 75 točk.

(6) Če je veljavnost potnega lista, izdanega na podlagi Pravilnika o potnih listinah in o vizumih ter o načinih vodenja evidenc o potnih listinah in vizumih z veljavnostjo pet let, ob zamenjavi s potnim listom, izdanem na podlagi predpisa iz 1. točke

35. člena Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije, najmanj dve leti in pol, znaša upravna taksa iz 1.c) točke te tarifne številke 30 točk, upravna taksa iz 1.d) točke te tarifne številke pa 75 točk.

(7) Za potrditev dovoljenja, ki ga izda pristojni center za socialno delo na podlagi drugega odstavka 7. člena Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije, se ne plača taksa iz 1.i) točke te tarifne številke.

(8) Vloga za potrditev dovoljenja zakonitega zastopnika ali pristojnega centra za socialno delo iz 1.i) točke te tarifne številke, je takse prosta.

(9) Točki 1.c) in 1.d) te tarifne številke in peti ter šesti odstavek opomb k tej tarifni številki se uporabljajo od 1. januarja 2001.

Tarifna številka 13

1. Za izdajo vizuma na potni list in za dovoljenja za državljane Republike Slovenije:

- a) za vizum za neomejeno število potovanj 100 točk
- b) za klavzulo "poslovno v..." 60 točk

2. Za odločbe o prošnji tujca za izdajo vizuma in dovoljenja:

– na mejnem prehodu:

- a) za vizum za enkratni vstop (vizum C) 485 točk
- b) za tranzitni vizum za enkratno potovanje (vizum B) 485 točk
- c) za skupinski vizum (vizum B in C):
 - za vizum 485 točk
 - in za vsako osebo 14 točk
- pri pristojnem organu:
 - a) za dovoljenje za začasno prebivanje 400 točk
 - b) za maloobmejno izkaznico 400 točk
 - c) za dovoljenje za stalno prebivanje 1000 točk

Opombe:

(1) Za vizum na potni list, v katerega so vpisani družinski člani, se plača ena taksa.

(2) Za vizum na potni listini za begunce se ne plača taksa, kadar se nosilec potnega lista izseljuje iz Republike Slovenije.

(3) Odločbe iz druge alineje 2. točke te tarifne številke zajemajo tudi sklepe in odločbe, s katerimi se vlogam ni ugodilo.

(4) Vizum na diplomatski potni list je takse prost.

Tarifna številka 14

(črtana)

Tarifna številka 15

- 1. Za izdajo odločbe o vpisu društva v register društev 300 točk
- 2. Za izdajo odločbe o vpisu spremembe temeljnega akta v register društev 200 točk
- 3. Za izdajo odločbe o vpisu spremembe imena, sedeža ali zakonitega zastopnika društva 50 točk

Tarifna številka 16

1. Posamezniki za odločbe o vlogi:

- a) za dovoljenje za nabavo lovskega in športnega orožja 400 točk
- b) za dovoljenje za nabavo varnostnega in drugega orožja 600 točk
- c) za dovoljenje za nabavo orožja z namenom zbiranja 150 točk
- d) za dovoljenje za nabavo streliva ali delov streliva 100 točk
- e) za orožni list za varnostno in drugo orožje 600 točk
- f) za orožni list za lovsko in športno orožje 300 točk
- g) za dovoljenje za posest orožja 300 točk
- h) za dovoljenje za posest podedovanega orožja in spremembo orožnega lista v dovoljenje za posest 250 točk
- i) za dovoljenje za zbiranje orožja 800 točk
- j) za dovoljenje za nabavo delov orožja z namenom zamenjave 100 točk
- k) za izdajo prigrasitvenega lista 150 točk
- l) za zamenjavo izrabljene ali poškodovane orožne listine 50 točk

2. Pravne osebe in podjetniki za odločbe o vlogi:

- a) za dovoljenje za nabavo orožja 1200 točk
- b) za orožni posestni list 800 točk
- c) za potrditev pooblastila za nošenje orožja 800 točk
- d) za potrditev pooblastila za prenos orožja 400 točk
- e) za dovoljenje za zbiranje orožja 1000 točk
- f) za dovoljenje za nabavo orožja z namenom zbiranja 300 točk
- g) za dovoljenje za nabavo delov orožja z namenom zamenjave 100 točk

h) za zamenjavo izrabljene ali poškodovane orožne listine	100 točk
3. Pravne osebe in podjetniki za odločbe o vlogi:	
a) za dovoljenje za opravljanje prometa z orožjem	2000 točk
b) za dovoljenje za opravljanje dejavnosti strelišča	2000 točk

Opombe:

(1) Taksa po tej tarifni številki se plača za vsako posamezno orožje, razen v primerih iz 1.h) in 1.l) točke in 2.h) točke te tarifne številke, kjer se plača ena taksa za vse podedovano orožje oziroma za vse orožje, za katero menja listine.

(2) Za vse vloge za izdajo orožnih listin se plača taksa iz tarifne številke 1 te taksne tarife.

(3) Za dvojni orožne listine se plača za vsako posamezno orožje polovična taksa iz te tarifne številke.

(4) Posameznik, ki že ima orožni list ali dovoljenje za posest za lovsko ali športno orožje plača polovično takso iz te tarifne številke za izdajo naslednjih istovrstnih listin za pet kosov lovskega ali športnega orožja. Za vsak nadaljnji kos lovskega ali športnega orožja pa se plača polna taksa iz te tarifne številke.

(5) Taksa iz 2.a), b) in g) točke te tarifne številke se ne plača za orožje, ki ga nabavljajo športna društva in njihove panožne zveze in je namenjeno izključno za izvajanje njihove športne dejavnosti, lovske organizacije, vključene v Lovsko zvezo Slovenije, razen podjetij, ki se ukvarjajo z lovom kot pridobitno dejavnostjo, ribiške organizacije, vključene v Ribiško zvezo Slovenije, razen podjetij, ki se ukvarjajo z ribolovom kot pridobitno dejavnostjo ter organizacije rezervnih častnikov.

(6) Za zamenjavo orožne listine po prvem oziroma drugem odstavku 84. člena Zakona o orožju se plača taksa iz 1.l) točke oziroma iz 2.h) točke te tarifne številke.

Tarifna številka 17

Za izdajo dovoljenja:

1. za gradnjo ali postavitev objektov in naprav na območju mejnega prehoda	300 točk
2. za vnos in nošenje orožja in streliva v času (začasnega) bivanja v Republiki Sloveniji	100 točk
3. tujcu, ki gre na lov ali članu strelskega društva za tranzit lovskega ali športnega orožja in streliva zanj preko ozemlja Republike Slovenije	100 točk

Opomba:

(1) Za športna društva in državne reprezentance se izda eno dovoljenje iz 2. in 3. točke te tarifne številke in plača ena taksa. Dovoljenje se glasi na pooblaščen osebo.

Tarifna številka 18

Za izdajo dovoljenja za proizvodnjo ali za promet z eksplozivi in izdajo soglasja k navodilu za varno uporabo in uničenje eksplozivov	1.500 točk
---	------------

Tarifna številka 19

1. Za izdajo dovoljenja za izvoz, uvoz eksplozivnih snovi ali orožja	500 točk
2. Za izdajo dovoljenja za tranzit eksplozivnih snovi ali orožja	1000 točk
3. Za izdajo dovoljenja za transfer oziroma prenos ali izdajo predhodne privolitve za vnos oziroma izdajo dovoljenja za iznos orožja, streliva ali eksplozivov	500 točk
4. Za izdajo dovoljenja za strokovno usposabljanje pri ravnanju z eksplozivi	600 točk

Tarifna številka 20

1.	
a) za pripustitev k voznškemu izpitu (teoretični in praktični del izpita) ali za izdajo voznškega dovoljenja	150 točk
b) za podaljšanje veljavnosti voznškega dovoljenja	80 točk
c) za izdajo novega voznškega dovoljenja v primeru prve pogrešitve (izguba, odtujitev) voznškega dovoljenja se plača dvakratna vrednost takse določene v 1.a) točki te tarifne številke;	
d) za izdajo novega voznškega dovoljenja v primeru vsake naslednje pogrešitve (izguba, odtujitev) voznškega dovoljenja se plača štirikratna vrednost takse določene v 1.a) točki te tarifne številke.	
2. Za izdajo prometnega in začasnega prometnega dovoljenja:	
a) za izdajo prometnega dovoljenja za motorno vozilo ali priklopo vozilo	150 točk

- b) za podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja za motorno vozilo ali priklopno vozilo 80 točk
- c) za vsako spremembo, ki vpliva na spremembo podatkov o vozilu v prometnem dovoljenju 80 točk
- d) za izdajo novega prometnega dovoljenja v primeru prve pogrešitve (izguba, odtujitev) prometnega dovoljenja se plača dvakratna vrednost takse določene v 2.a) točki te tarifne številke;
- e) za izdajo novega prometnega dovoljenja v primeru vsake naslednje pogrešitve (izguba, odtujitev) prometnega dovoljenja se plača štirikratna vrednost takse določene v 2.a) točki te tarifne številke;

Opombe:

- (1) Za zamenjavo poškodovanega ali izrabljenega vozniškega dovoljenja ali prometnega dovoljenja se plača taksa iz točke 1.a) in 2.a) te tarifne številke.
- (2) Za izdajo oziroma podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja se ne plača taksa, če listino izda oziroma podaljša njeno veljavnost organizacija, pooblaščen za tehnične preglede motornih in priklopnih vozil.
- (3) Če taksni zavezanec iz točke 1.c) in 1.d) ter 2.d) in 2.e) dokaže, da je z listino ravnal z dolžno skrbnostjo in je dejanje prijavil kot kaznivo dejanje pristojnim organom, plača samo takso iz točke 1.a) oziroma 2.a) te tarifne številke.
- (4) Za odjavo vozila se ne plača taksa iz te tarifne številke, ampak taksa iz tarifne številke 1 te taksne tarife.

Tarifna številka 21

- Za prvo odločbo o spremembi osebnega imena, izdano na zahtevo taksnega zavezanca 600 točk
- Za vsako naslednjo odločbo o spremembi osebnega imena, izdano na zahtevo taksnega zavezanca se plača dvakratna vrednost takse iz prejšnjega odstavka.

Opomba:

- (1) Če gre za spremembo osebnega imena zaradi uskladitve osebnega imena med posameznimi evidencami in osebnimi dokumenti ali odločbami, se ne plača taksa po tej tarifni številki, ampak po tarifni številki 3 te taksne tarife.

Tarifna številka 22

- Uradno dejanje sklepanja zakonske zveze 400 točk

Tarifna številka 23

- Za izdajo delovnih dovoljenj tujcem, za:
1. osebna delovna dovoljenja:
- a) za nedoločen čas 2.000 točk
- b) za določen čas 1.000 točk
2. delovna dovoljenja na vlogo delodajalca za sklenitev delovnega razmerja ali za sklenitev pogodbe o delu 1.000 točk

Opomba:

- (1) Za delovno dovoljenje, ki se tujcu izda za sezonsko delo v kmetijstvu, se taksa ne zaračunava.

Tarifna številka 24

- Odobritev kontingenta delovnih dovoljenj za delo v tujini:
1. za vlogo 100 točk
2. za odobritev kontingenta delovnih dovoljenj za izvedbo pogodbe o delu
- a) do vključno 5 delavcev 1.000 točk
- b) do vključno 15 delavcev 2.000 točk
- c) do vključno 50 delavcev 4.000 točk
- d) nad 50 delavcev 6.000 točk
3. za dodatno odobritev kontingenta delovnih dovoljenj v okviru iste pogodbe o delu oziroma podaljšanje izvajanja pogodbe 500 točk

Tarifna številka 25

V postopku za dodelitev koncesije za posredovanje zaposlitve oziroma posredovanje dela za:

1. vlogo za podelitev koncesije za posredovanje zaposlitve ali posredovanje dela 1.000 točk
2. koncesijsko pogodbo, s katero se podeli koncesija za posredovanje zaposlitve:
- a) za določen čas, za vsako leto veljavnosti pogodbe 1.000 točk
- b) za nedoločen čas 7.000 točk

3. koncesijsko pogodbo, s katero se podeli koncesija za posredovanje dela:

a) za določen čas, za vsako leto veljavnosti

pogodbe

1.000 točk

b) za nedoločen čas

5.000 točk

Opomba:

(1) Plačila takse po tej tarifni številki so oproščene študentske organizacije, ustanovljene v skladu z Zakonom o skupnosti študentov (Uradni list RS, št. 38/94).

Tarifna številka 26

Za akt, s katerim organ ugotovi, da posameznik oziroma gospodarska družba izpolnjuje vse pogoje za opravljanje dejavnosti

300 točk

Za akte, ki jih izdajajo pristojni organi

posameznikom, ki niso samostojni podjetniki

posamezniki in z njimi pridobijo pravico

opravljati dejavnost

150 točk

Tarifna številka 27

(črtana)

VI. TAKSE S PODROČJA PROMETA IN ZVEZ

Tarifna številka 28

1. Za odločbo, s katero se dovoljuje vpis plovnega in plavajočega objekta na morju:

a. za vpis v vpisnik morskih ladij

600 točk

b. za vpis v vpisnik plavajočih objektov na morju

120 točk

c. za vpis v vpisnik morskih čolnov

60 točk

2. Za izdajo vpisnega lista za morskno ladjo in vpisnega lista za plavajoči objekt na morju

200 točk

a) za spremembo podatkov vpisnega lista za morskno ladjo in za podaljšanje veljavnosti ter za spremembo podatkov vpisnega lista za plavajoči objekt na morju

80 točk

3. Za vpis spremembe ali izbris morske ladje in plavajočega objekta na morju v oziroma iz vpisnika ter za izvleček iz vpisnika morskih ladij in plavajočih objektov na morju

100 točk

4. Za izdajo vpisnega lista za morski čoln

100 točk

a. za podaljšanje veljavnosti in vsako spremembo podatkov vpisnega lista za morski čoln

30 točk

5. odločba o določitvi imena morskih ladij

130 točk

6. Za vpis spremembe ali izbris morskega čolna v oziroma iz vpisnika ter za izvleček iz vpisnika morskih čolnov

50 točk

Opomba:

(1) Taksa po tej tarifni številki se ne plača za ladje in čolne, ki se uporabljajo v javne namene in za vse ladje in čolne, ki so namenjeni za opravljanje gospodarskih javnih služb.

Tarifna številka 29

1. Za odločbo, s katero se dovoljuje vpis plovnega in plavajočega objekta na notranjih vodah:

a. za vpis v vpisnik ladij notranje plovbe

600 točk

b. za vpis v vpisnik plavajočih objektov na notranjih vodah, ki se vpisujejo v vpisnik pri Upravi Republike Slovenije za pomorstvo

120 točk

c. za vpis v vpisnik drugih plavajočih objektov na notranjih vodah

60 točk

d. za vpis v vpisnik čolnov na notranjih vodah

60 točk

2. Za izdajo vpisnega lista za ladjo notranje plovbe in vpisnega lista za plavajoči objekt na notranjih vodah iz točke 1.b.

200 točk

a. za spremembo podatkov vpisnega lista za ladjo notranje plovbe in za podaljšanje veljavnosti ter za spremembo podatkov vpisnega lista za plavajoči objekt na notranjih vodah iz točke 1.b.

80 točk

3. Za vpis spremembe ali izbris ladje notranje plovbe in plavajočega objekta iz točke 1.b. v oziroma iz vpisnika ter za izvleček iz vpisnika ladij notranje plovbe in plavajočih objektov iz točke 1.b.	100 točk
4. Za izdajo vpisnega lista za plavajoči objekt na notranjih vodah iz točke 1.c.	100 točk
a. za podaljšanje veljavnosti in vsako spremembo podatkov vpisnega lista za plavajoči objekt na notranjih vodah iz točke 1.c.	30 točk
5. Za odločbo o določitvi imena ladij notranje plovbe	130 točk
6. Za vpis spremembe ali izbris plavajočega objekta iz točke 1.c. v oziroma iz vpisnika ter za izpis iz vpisnika plavajočih objektov iz točke 1.c.	50 točk
7. Za izdajo vpisnega lista za čoln na notranjih vodah	100 točk
a. za podaljšanje veljavnosti in vsako spremembo podatkov vpisnega lista za čoln na notranjih vodah	30 točk
8. Za vpis spremembe ali izbris čolna na notranjih vodah v oziroma iz vpisnika ter za izpis iz vpisnika čolnov na notranjih vodah	50 točk

Opomba:

(1) Taksa po tej tarifni številki se ne plača za ladje in čolne, ki se uporabljajo v javne namene in za vse ladje in čolne, ki so namenjeni za opravljanje gospodarskih javnih služb.

Tarifna številka 30

Za izdajo dovoljenj in soglasij v zvezi z ukrepi za varstvo javnih cest in prometa na njih:

1. dovoljenja za delno zaporo javne ceste zaradi izvajanja del na njej in za delno zaporo občinske ceste zaradi prireditve na njej ter soglasja za napeljevanje podzemnih in nadzemnih vodov in naprav na območju občinske ceste in njenega varovalnega pasu, za gradnjo avtobusnega postajališča zunaj vozišča javne ceste in za priključek na javno cesto ter za mnenje o ustrezni ureditvi priključka in parkirišča za poslovne objekte ob javni cesti zunaj naselja	20 točk
2. dovoljenja za ureditev avtobusnega postajališča na vozišču občinske ceste za izredni prevoz, za popolno zaporo javne ceste zaradi izvajanja del na njej, za popolno zaporo občinske ceste zaradi prireditve na njej, za delno zaporo državne ceste zaradi prireditve na njej, za postavitev turistične in druge obvestilne signalizacije ob javni cesti ter soglasja za dela na zemljiščih in objektih vzdolž javne ceste, ki bi lahko vplivala na stanje javne ceste in varnost prometa na njej, za graditev žičniških naprav nad občinsko cesto, za odpiranje kamnolomov, peskokopov in glinokopov ob občinski cesti, za obveščanje in oglaševanje ob občinskih cestah ter za spremembo objektov in naprav za opravljanje spremljajočih dejavnosti ali za spremembo teh dejavnosti ob javni cesti	200 točk
3. dovoljenja za ureditev avtobusnega postajališča na vozišču državne ceste, za prekopavanja, podkopavanja in druga dela na javni cesti, za popolno zaporo državne ceste zaradi prireditve na njej ter soglasja za gradnjo in rekonstrukcijo gradbenih objektov ter postavljanje kakršnih koli drugih objektov in naprav v varovalnem pasu javne ceste, za napeljevanje podzemnih in nadzemnih vodov in naprav na območju državne ceste in njenega varovalnega pasu, za graditev žičniških naprav nad državno cesto, za odpiranje kamnolomov, peskokopov in glinokopov ob državni cesti, za dela ob javni cesti, ki vplivajo na vodostaj ali višino podzemnih voda in zato ogrožajo stabilnost cestnega telesa in za obveščanje in oglaševanje v varovalnem pasu državnih cest zunaj naselja in ob državnih cestah v naselju	400 točk

Tarifna številka 31

Na področju prevozov oseb v rednem linijskem prometu:

1. za izdajo dovoljenja za opravljanje prevoza oseb v mednarodnem linijskem cestnem prometu za:
 - (a) original dovoljenja za bilateralne linije 1.000 točk
 - (b) original dovoljenja za tranzitne linije 2.000 točk
 - (c) izdaja vsakega nadaljnjega primerka dovoljenja za bilateralne linije 100 točk
2. potrditev voznega reda 80 točk
3. potrditev cenika 80 točk
4. potrditev itinerarja 80 točk
5. dovoljenje za začasno prekinitev prevoza na liniji 500 točk
6. dovoljenje za trajno ustavitev na liniji 500 točk
7. dovoljenje za opravljanje prevoza oseb v notranjem medkrajevnem in primestnem prometu 60 točk
8. dovoljenje za spremembo prevoza na liniji v notranjem medkrajevnem in primestnem prometu 30 točk

Opombi:

(1) Tuja fizična ali pravna oseba je pod pogojem vzajemnosti oproščena plačila takse.

(2) Za izdajo vsakega nadaljnjega primerka dovoljenja za tranzitne linije iz točke 1.(b) te tarifne številke se plača taksa po tarifni številki 9 te taksne tarife.

Tarifna številka 32

Za odločbo za opravljanje občasnih prevozov potnikov v cestnem prometu, in sicer:

1. za dovoljenje tujemu prevozniku za vstop praznega avtobusa 100 točk
2. za dovoljenje tujemu prevozniku za izmenične vožnje 500 točk
3. za dovoljenje za ostale občasne prevoze 100 točk
4. za dovoljenje domačemu prevozniku za opravljanje občasnih prevozov 50 točk
5. za izjemno dovoljenje tujemu prevozniku na mejnem prehodu 500 točk
6. za odločbo s katero se zavrne zahtevek za izdajo dovoljenja iz točk 1 do 5 te tarifne številke 100 točk

Opomba:

(1) Tuja fizična ali pravna oseba je pod pogojem vzajemnosti oproščena plačila takse iz 1., 2. ali 3. točke te tarifne številke.

Tarifna številka 32a

V zvezi z opravljanjem posebnih linijskih prevozov potnikov v cestnem prometu, in sicer:

1. za priglasitev pogodbe za opravljanje posebnih linijskih prevozov 200 točk
2. za izdajo dovoljenja za opravljanje posebnih linijskih prevozov 500 točk

Tarifna številka 33

Na področju delitve dovolilnic za mednarodni prevoz blaga se plača taksa:

1. za izdajo posebnega dovoljenja za vstop ali izstop iz Slovenije 500 točk
2. za dovoljenje za kabotažo za enkratni prevoz 500 točk
3. za dovoljenje za kabotažo za večkratni prevoz 1000 točk
4. za vpis v evidenco mednarodnih prevoznikov 300 točk

Tarifna številka 33a

1. Na področju železniškega prometa se plača upravna taksa za:

- a) izdajo tehničnega soglasja o ustreznosti sestavnega dela proge 500 točk
- b) licenco prevoznika v železniškem prometu 20.000 točk
- c) varnostno spričevalo prevozniku v železniškem prometu 20.000 točk
- d) izdajo izjemnega soglasja za gradnjo v varovalnem pasu 400 točk
- e) za izdajo obratovalnega dovoljenja za železniška nova ali rekonstruirana vozila oziroma njihove sestavne dele za železniška vozila 500 točk
- f) slovensko tehnično soglasje o ustreznosti železniškega vozila 500 točk
- g) za tehnični pregled novih ali rekonstruiranih železniških vozil oziroma njihovih sestavnih delov, ki morajo biti po

veljavnih predpisih pregledane, da se dovoli njihova uporaba, od delovne ure	88 točk
2. Za odločbe in druge akte, ki jih v upravnem postopku izda upravljavec:	
a) za odločbo o dodelitvi vlakovne poti	400 točk
b) za soglasje za izredne prevoze	400 točk
c) za pisno dovoljenje za osebe, ki opravljajo določena dela na železniškem območju	400 točk

Tarifna številka 34

1. Za posamezno radijsko dovoljenje	
a. za bazno radijsko postajo	300 točk
b. za fiksno, mobilno-satelitsko, ladijsko in letalsko radijsko postajo	200 točk
c. za mobilno in ročno radijsko postajo	100 točk
d. za radioamatersko radijsko postajo in radijsko postajo, ki jo uporabljajo občani znotraj 27 Mhz (CB postaje)	100 točk
2. Za dovoljenje za radijsko difuzno postajo:	
a. do 0,5 kW	100 točk
b. več kot 0,5 do 5 kW	130 točk
c. več kot 5 do 10 kW	140 točk
d. več kot 10 do 50 kW	210 točk
e. več kot 50 kW	390 točk
3. za dovoljenje za vključevanje v javno telekomunikacijsko omrežje	250 točk
4. za izdajo potrdila o skladnosti telekomunikacijskih projektov s predpisi o telekomunikacijah za javno telekomunikacijsko opremo	150 točk
5. za potrdila v zvezi z vlogo za izdajo dovoljenj za vključevanje v javno telekomunikacijsko omrežje	100 točk

Opomba:

(1) Za začasno dovoljenje in za podaljšanje roka za začetek uporabe se plača polovica takse iz ustrezne točke te tarifne številke.

VII. GRADBENE TAKSE

Tarifna številka 35

(črtana)

Tarifna številka 36

Za lokacijsko informacijo:	
a) za gradnjo objektov in izvajanje drugih del	250 točk
b) za promet z nepremičninami	125 točk
c) za določitev gradbene parcele k obstoječim objektom	125 točk
Za kopijo kartografskega dela prostorskega akta za vsak list A4 formata	20 točk

Tarifna številka 37

Za akt, s katerim se dovoljuje gradnja hidrotehničnih naprav za izkoriščanje vodnih sil za naprave za vodovode ter za drugačne vodne zajeme:	
a. z zmogljivostjo do 1000 litrov v sekundi	75 točk
b. z zmogljivostjo nad 1000 do 3000 litrov v sekundi	375 točk
c. z zmogljivostjo nad 3000 litrov v sekundi	1.875 točk

Opomba:

(1) Taksa po tej tarifni številki se ne plačuje za dovoljenja, za katera se plačuje taksa po tarifni številki 39 te taksne tarife.

Tarifna številka 38

Za dovoljenja za postavitve radijske postaje	300 točk
--	----------

Opombi:

- (1) Za zamenjavo oziroma podaljšanje veljavnosti dovoljenja se plača polovica takse iz te tarifne številke.
(2) Radioamaterji, ki so člani Zveze radioamaterjev Slovenije, ne plačajo te takse.

Tarifna številka 39

Za dovoljenje za gradnjo:

1. če znaša vrednost objekta do 3 milijonov tolarjev	600 točk
2. če znaša vrednost objekta 3 milijone tolarjev	1.500 točk
in za vrednost nad 3 milijone tolarjev do 10 milijonov tolarjev	0,01%
3. če znaša vrednost objekta 10 milijonov tolarjev	3.000 točk
in za vrednost nad 10 milijonov tolarjev do 100 milijonov tolarjev	0,01%
4. če znaša vrednost objekta 100 milijonov tolarjev	8.000 točk
in za vrednost nad 100 milijonov tolarjev	0,01%

Opombi:

(1) Plačila takse so oproščene mlade družine, ki rešujejo svoj stanovanjski problem.

(2) Za mlado družino se šteje družina z vsaj enim otrokom, v kateri nobeden od staršev ni star več kot 30 let ne glede na starost otrok oziroma 35 let in še noben otrok ni šoloobvezen. Za stare 30 let oziroma 35 let se štejejo vsi, ki dopolnijo to starost v letu, ko se vloži zahtevek. Kot mlade družine se upoštevajo ne samo življenjske skupnosti obeh staršev in otrok, ampak tudi vse druge družinske oblike.

Tarifna številka 40

Za ogled lokacije, kjer se namerava postaviti objekt ali naprava

400 točk

Tarifna številka 41

Za pregled celih stavb ali posameznih prostorov, da se dovoli njihova uporaba:

1. do 10 prostorov	100 točk
2. nad 10 prostorov	300 točk

Za pregled drugih gradbenih objektov (novih, obnovljenih in adaptiranih), da se dovoli njihova uporaba, se plača 0,05% od obračunske vrednosti objekta.

Opombe:

(1) Taksa po drugem odstavku te tarifne številke ne sme presegati 3.000 točk.

(2) Taksa po drugem odstavku te tarifne številke se ne nanaša na objekte, za katere je za pregled v zvezi z dovoljenjem, da smejo začeti z obratovanjem, predpisana posebna taksa v tarifni številki 42 te taksne tarife.

(3) Plačila takse so oproščene mlade družine, ki rešujejo svoj stanovanjski problem.

(4) Za mlado družino se šteje družina z vsaj enim otrokom, v kateri nobeden od staršev ni star več kot 30 let ne glede na starost otrok oziroma 35 let in še noben otrok ni šoloobvezen. Za stare 30 let oziroma 35 let se štejejo vsi, ki dopolnijo to starost v letu, ko se vloži zahtevek. Kot mlade družine se upoštevajo ne samo življenjske skupnosti obeh staršev in otrok, ampak tudi vse druge družinske oblike.

Tarifna številka 42

Za tehnični pregled strojnih, električnih, elektrostrojnih, plinskih, toplovodnih in drugih naprav, ki morajo biti po veljavnih predpisih pregledane, da se dovoli njihova uporaba, od delovne ure

88 točk

Opomba:

(1) Taksa po tej tarifni številki se zaračuna za vsako celo ali začeto delovno uro vsakega delavca, ki sodeluje pri tehničnem pregledu.

VIII. TAKSE S PODROČJA TROŠARIN

Tarifna številka 43

(črtana)

Tarifna številka 44

(črtana)

Tarifna številka 45

(črtana)

Tarifna številka 46

(črtana)

Tarifna številka 47

(črtana)

Tarifna številka 48
(črtana)

Tarifna številka 49
(črtana)

Tarifna številka 50

Za odločbe, ki jih izdajajo carinski organi oziroma Carinska uprava Republike Slovenije v skladu z Zakonom o trošarinah, in sicer:

1. za izdajo dovoljenja za odprtje trošarinskega skladišča	10.000 točk
2. za izdajo dovoljenja za oproščenega uporabnika	10.000 točk
3. za sprejem in vrnitev splošnega instrumenta zavarovanja za zavarovanje plačila trošarine	300 točk

Opombi:

(1) Za dovoljenje, s katerim se prej izdano dovoljenje spremeni, dopolni ali nadomesti ter za odločbo s katero se na zahtevo taksnega zavezanca izdano dovoljenje razveljavi, se plača taksa v višini 10% takse, določene v 1. oziroma 2. točki te tarifne številke.

(2) Taksa iz 1. ali 2. točke te tarifne številke se ne plača za formalno spremembo dovoljenja, s katero taksni zavezanec zahteva le spremembo podatkov, ki ne vplivajo na pogoje, pod katerimi je bilo prvotno dovoljenje izdano.

(3) Taksa za vrnitev splošnega instrumenta zavarovanja za zavarovanje plačila trošarine iz 3. točke te tarifne številke se plača le, če je vrnitev ali delno vrnitev instrumenta zavarovanja taksni zavezanec zahteval pred potekom veljavnosti instrumenta zavarovanja.

Tarifna številka 50a
(črtana)

IX. TAKSE NA PODROČJU UGOTAVLJANJA ZDRAVSTVENE NEOPOREČNOSTI ŽIVIL IN PREDMETOV SPLOŠNE RABE, NA PODROČJU ZDRAVSTVENEGA VARSTVA RASTLIN IN VETERINARSTVA, NA PODROČJU VZORČENJA UVOŽENIH POŠILJK VINA IN DRUGIH PROIZVODOV IZ GROZDJA IN VINA TER NA PODROČJU PROMETA S KEMIKAJIAMI

Tarifna številka 51

1. Za ugotovitev zdravstvene neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe, ki se opravi ob uvozu blaga	33 točk
2. Za zdravstveni pregled živil ali predmetov splošne rabe, ki se opravi izven rednega delovnega časa republiškega zdravstvenega inšpektorja ali ponoči	67 točk

Opomba:

(1) Če uvoznik ne pripravi pravočasno živil ali predmetov splošne rabe za zdravstveni pregled, zdravstveni inšpektor pa pride na njegov poziv na mesto pregleda ob določenem času, mora uvoznik za izgubo časa republiškega zdravstvenega inšpektorja plačati takso v vrednosti 20 točk za vsako začeto uro čakanja.

Tarifna številka 52
(prenehala veljati)

Tarifna številka 53
(prenehala veljati)

Tarifna številka 54
(prenehala veljati)

Tarifna številka 55
(prenehala veljati)

Tarifna številka 56
(prenehala veljati)

Tarifna številka 57
(prenehala veljati)

Tarifna številka 58
(prenehala veljati)

Tarifna številka 59
(prenehala veljati)

Tarifna številka 60
(prenehala veljati)

Tarifna številka 61
(prenehala veljati)

Tarifna številka 62
(prenehala veljati)

Tarifna številka 62a

Za kritje stroškov kmetijskega inšpektorja pri pregledu pošilk vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina v zunanjetrgovinskem prometu:

1. za pošiljke do 5000 litrov	60 točk
2. za vsakih nadaljnjih začetih 1000 litrov	6 točk

Opombe:

(1) Za preglede pošilk ponoči ali v nedeljo ali ob državnem prazniku, se povračilo stroškov iz 1. in 2. točke poveča za 100%. Za nočno delo se šteje delo od 19. do 6. ure.

(2) Izvoznik oziroma uvoznik, ki ne pripravi pravočasno proizvodov za pregled, inšpektor pa pride na kraj pregleda ob določenem času, mora plačati za vsako uro zamude 50 točk.

(3) Za preglede pošilk, za katere je predpisano, da morajo najprej na analizo, se povračilo stroškov iz 1. in 2. točke poveča za 50%.

Tarifna številka 63

Za storitve v zvezi s prijavo oziroma registracijo kemikalij:

1. nova snov:

– vpis nove snovi v seznam, ki zajema tudi oceno nevarnosti	24.667 točk
– dopolnitev ocene nevarnosti nove snovi	12.000 točk

2. obstoječa snov:

– ocena nevarnosti obstoječe snovi	24.667 točk
– dopolnitev ocene nevarnosti obstoječe snovi	12.000 točk

3. biocid:

– ocena nove biocidne snovi	24.667 točk
– novo dovoljenje za dajanje biocidnega pripravka v promet	14.667 točk
– podaljšanje dovoljenja za dajanje biocidnega pripravka v promet	9.333 točk
– razširitev, dopolnitev ali sprememba dovoljenja za dajanje biocidnega pripravka v promet	4.667 točk
– izdaja izjemnega dovoljenja za dajanje biocidnega pripravka v promet	4.667 točk

Tarifna številka 64

Za izdajo raznih odločb za:

1. uvoz/izvoz kemikalije do 100kg/letno	37 točk
2. uvoz/izvoz kemikalije od 100 do 1.000 kg/letno	111 točk
3. uvoz/izvoz kemikalije od 1.000 do 10.000 kg/letno	331 točk
4. uvoz/izvoz kemikalije od 10.000 do 100.000 kg/letno	991 točk
5. uvoz/izvoz kemikalije nad 100.000 kg/letno	2.904 točk
6. izdajo odločbe o izpolnjevanju pogojev za proizvodnjo z nevarnimi kemikalijami	6.667 točk
7. izdaja odločbe o izpolnjevanju pogojev za promet z nevarnimi kemikalijami	3.333 točk
8. spremembo ali dopolnitev odločbe o izpolnjevanju pogojev za proizvodnjo	3.333 točk
9. spremembo ali dopolnitev odločbe o izpolnjevanju pogojev za promet	2.000 točk
10. izdajo izjemne odločbe za uvoz/izvoz kemikalije	2.000 točk

X. TAKSE NA PODROČJU VARSTVA KONKURENCE

Tarifna številka 65

V postopku za presojo koncentracije:

1. za prijavitev koncentracije Uradu Republike Slovenije za varstvo konkurence	12.000 točk

XI. TAKSE NA PODROČJU PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

Tarifna številka 66

Za potrdila v zvezi s pravicami industrijske lastnine, za opravljanje strokovnega izpita in vpis v register zastopnikov:

1. za potrdilo o prednostni pravici	170 točk
2. za potrdilo iz registra pravic industrijske lastnine	100 točk
3. za opravljanje strokovnega izpita	1.800 točk
4. za popravni izpit	600 točk
5. za vpis v register zastopnikov	13.333 točk

XII. TAKSE NA PODROČJU AKREDITACIJE, HOMOLOGACIJE, MEROSLOVJA IN PLEMITIH KOVIN

Tarifna številka 67

V postopku za pridobitev in vzdrževanje akreditacije se plača:

1. prijavna taksa	3.200 točk
2. taksa za izdajo akreditacijske listine	6.400 točk

Opomba:

(1) Za razširitev akreditacijske listine se plača taksa v višini 50% takse iz 2. točke te tarifne številke.

Tarifna številka 68

Za izdajo odločbe o homologaciji vozila:

1. za osebna in lahka tovorna vozila ter traktorje, kategorije M1, N1, T in C	8.000 točk
2. za avtobuse, tovornjake in vlačilce, kategorije M2, M3, N2 in N3	12.000 točk
3. za priklopnike nad 3.500 kg, kategorije O3, O4, R3, R4 in S2	6.400 točk
4. za priklopnike do 3.500 kg, kategorije O1, O2, R1, R2 in S1	4.000 točk
5. za motocikle in mopede, kategorije L1e, L2e, L3e, L4e, L5e, L6e in L7e	5.333 točk

Opombe:

(1) Za razširitev homologacije vozila se plača taksa v višini 50% takse po tej tarifni številki.

(2) Za drugo oziroma tretjo stopnjo homologacije pri več stopenjski homologaciji se plača taksa v višini 50% takse po tej tarifni številki.

(3) Ta tarifna številka se uporabi tudi pri priznavanju tuje nacionalne homologacije.

Tarifna številka 69

V postopku homologacije sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot vozila:

1. za izdajo odločbe o homologaciji	5.333 točk
2. za izdajo odločbe o razširitvi homologacije	2.667 točk

Tarifna številka 70

V postopku preskusa in odobritve tipa merila:

1. za izdajo certifikata o odobritvi tipa merila	8.000 točk
2. za izdajo dodatka k certifikatu o odobritvi tipa merila	4.000 točk

Tarifna številka 71

V postopku registracije znaka proizvajalca predmetov iz plemenitih kovin:

1. za odločbo o znaku proizvajalca	533 točk
------------------------------------	----------

XIII. TAKSE NA PODROČJU VARSTVA PRI DELU

Tarifna številka 72

V postopku za pridobitev dovoljenja za opravljanje strokovnih nalog po predpisih o varnosti pri delu, za:

1. prijavno takso	1.000 točk
2. ocenjevalni obisk izpolnjevanja predpisanih pogojev, za vsakega ocenjevalca in za vsak dan ocenjevanja	1.000 točk
3. za odločbo o danem dovoljenju	3.000 točk

XIV. KONZULARNE TAKSE

Tarifna številka 73

1. Za prošnje in druge vloge pri diplomatskih ali konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tujini	8 EUR
2. Za vsako naslednjo vlogo v isti zadevi, če ni potrebna nova samostojna odločba	5 EUR

Opombe:

(1) Taksa po tej tarifni številki se plača tudi za zahteve, dane ustno na zapisnik ali kako drugače prejete v predstavništvu.

(2) Taksa po 1. točki te tarifne številke se plača tudi za vsako upravno dejanje pri diplomatskem ali konzularnem predstavništvu, opravljeno na zahtevo taksnega zavezanca, če za to dejanje ni predpisana posebna taksa.

(3) Za vlogo, s katero se taksni zavezanec iz tujine obrača naravnost na upravni organ, se plača taksa po tarifni številki 1 te taksne tarife.

(4) Za vlogo, s katero se taksni zavezanec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji obrača na diplomatsko ali konzularno predstavništvo Republike Slovenije v tujini preko ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve, ali neposredno po pošti, se plača taksa po tej tarifni številki, preračunana v slovenske tolarje.

Tarifna številka 74

Za vročanje pisnih prošenj taksnih zavezancev organom Republike Slovenije ali za vročanje odločb organov Republike Slovenije taksnim zavezancem ter za vročanje odločb tujih oblastvenih organov zainteresiranim osebam:

1. za vročanje v evropskih državah	5 EUR
2. za vročanje v izvenevropskih državah	8 EUR

Opombi:

(1) Če poskrbi diplomatsko ali konzularno predstavništvo Republike Slovenije v tujini za vročitev po letalski ali hitri pošti, plača taksni zavezanec tudi poštnino za dostavo in odgovor.

(2) Vabila tujih organov se vročajo brez takse.

Tarifna številka 75

Za potne liste, ki jih izdajajo diplomatska ali konzularna predstavništva Republike Slovenije v tujini:

1. za izdajo potnega lista z veljavnostjo 1 leta	32 EUR
2. za izdajo potnega lista z veljavnostjo 2 let	40 EUR
3. za izdajo potnega lista z veljavnostjo 5 let	55 EUR
4. za izdajo potnega lista z veljavnostjo 10 let	85 EUR
5. za izdajo skupinskega potnega lista:	
– za obrazec in	25 EUR
– za vsako osebo	5 EUR
6. za izdajo potnega lista za vrnitev	30 EUR
7. za potrditev dovoljenja zakonitega zastopnika	10 EUR

Opombe:

(1) Organ, ki izda potni list za vrnitev sme prosilca glede na njegovo premoženjsko stanje in druge okoliščine oprostiti plačila takse.

(2) Vloga za izdajo potnega lista in vloga za potrditev dovoljenja zakonitega zastopnika je takse prosta.

(3) Za izdajo novega potnega lista v primeru prve pogrešitve (izguba, odtujitev) ali uničenja potnega lista iz 1., 2., 3. in 4. točke te tarifne številke se plača dvakratna vrednost takse. Za vsako nadaljnjo pogrešitev (izguba, odtujitev) ali uničenje potnega lista iz 1., 2., 3. in 4. točke te tarifne številke se plača štirikratna vrednost takse.

(4) Če je veljavnost potnega lista, izdanega na podlagi Pravilnika o potnih listinah in o vizumih ter o načinih vodenja evidenc o potnih listinah in vizumih z veljavnostjo 10 let, ob zamenjavi s potnim listom, izdanim na podlagi predpisa iz 1. točke 35. člena Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije, najmanj pet let, znaša konzularna taksa iz 4. točke te tarifne številke 55 EUR.

(5) Če je veljavnost potnega lista, izdanega na podlagi Pravilnika o potnih listinah in o vizumih ter o načinih vodenja evidenc o potnih listinah in vizumih z veljavnostjo pet let, ob zamenjavi s potnim listom, izdanim na podlagi predpisa iz 1. točke 35. člena Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije, najmanj dve leti in pol, znaša konzularna taksa iz 3. točke te tarifne številke 40 EUR, konzularna taksa iz 4. točke te tarifne številke pa 55 EUR.

(6) Točki 3. in 4. te tarifne številke ter četrti in peti odstavek opomb k tej tarifni številki se uporabljajo od 1. januarja 2001.

Tarifna številka 76

Za potne liste, ki jih izdajajo diplomatska ali konzularna predstavništva Republike Slovenije v tujini tujim osebam:

1. za izdajo ali podaljšanje veljavnosti potnega lista za begunce	27 EUR
2. za izdajo ali podaljšanje veljavnosti potnega lista za tujce	27 EUR

Opomba:

(1) Diplomatsko ali konzularno predstavništvo Republike Slovenije v tujini sme prosilca glede na njegovo premoženjsko stanje in druge okoliščine oprostiti plačila takse po tej tarifni številki.

Tarifna številka 77

Za overitev podpisa na prošnji za odpust ali sprejem
v državljanstvo Republike Slovenije 270 EUR

Opomba:

(1) Taksa po tej tarifni številki se plača za overitev vsakega podpisa na listini.

Tarifna številka 78

A) Taksa za dovoljenje za prvo prebivanje 81 EUR
B) Takse, ki jih diplomatska ali konzularna predstavništva
Republike Slovenije v tujini predhodno zaračunavajo za stroške
obravnave prošelj za naslednje kategorije vizumov:
1. Letališki tranzitni vizum (kategorija A) 35 EUR
2. Tranzitni vizum (kategorija B) 35 EUR
3. Vizum za kratkoročno bivanje (kategorija C) 35 EUR
4. Vizum z omejeno ozemeljsko veljavnostjo
(kategoriji B in C) 35 EUR
5. Skupinski vizum (kategorije A, B in C):
– za vizum 35 EUR
– za vsako osebo 1 EUR
6. Vizum za dolgoročno bivanje (kategorija D) 50 EUR
7. Vizum za dolgoročno bivanje, ki hkrati velja tudi za
kratkoročno bivanje (kategoriji C in D) 50 EUR

Opombe:

- (1) Za otroke do dopolnjenih 14 let se plača taksa v višini 50% takse, določene v tej tarifni številki.
(2) Za vizum v potni list, v katerem so vpisani tudi družinski člani imetnika potnega lista, se plača ena taksa.
(3) Diplomatsko ali konzularno predstavništvo Republike Slovenije v tujini lahko oprosti plačila takse po tej tarifni številki
znane osebnosti posameznih držav v skladu z načelom vzajemnosti, tujce iz humanitarnih razlogov ter druge, če je to v korist
Republike Slovenije. O oprostitvi odloči vodja predstavništva na predlog vodje konzularnega oddelka predstavništva.
(4) Diplomatski in službeni vizum sta prosta takse po tej tarifni številki.

Tarifna številka 79

Za potrdila, spričevala ali spremnico za prenos
posmrtnih ostankov, ki ga izda diplomatsko ali
konzularno predstavništvo Republike Slovenije, če
ni drugače predpisano 11 EUR

Tarifna številka 80

Za izdajo potrdil, ki se uporabljajo za ureditev
carinskih formalnosti in potrdil o izvzetju iz
postopka homologacije osebne vozila ob vrnitvi
iz tujine v Republiko Slovenijo 27 EUR

Tarifna številka 81

Za vsak prepis ali fotokopijo, narejeno na
diplomatskem ali konzularnem predstavništvu
Republike Slovenije v tujini z overitvijo:
1. za prvo stran 11 EUR
2. za vsako naslednjo stran 5 EUR

Opomba:

(1) Za več izvodov istega prepisa ali fotokopije z overitvijo se plača polna taksa samo za prvi izvod, za vsak nadaljnji
izvod pa polovica takse iz te tarifne številke.

Tarifna številka 82

Za overitev prepisa ali kopije, ki jo naredi zainteresirana oseba:
1. za prvo stran 11 EUR
2. za vsako naslednjo stran 5 EUR

Tarifna številka 83

Za overitev prevoda iz tujega jezika v slovenski
jezik ali obratno 11 EUR
Za vsako stran prevoda iz tujega jezika v slovenski
jezik ali obratno, ki ga opravi in overi diplomatsko
ali konzularno predstavništvo Republike Slovenije 27 EUR

Opomba:

(1) Prošnja za storitev iz te tarifne številke je takse prosta.

Tarifna številka 84	
Za sestavitev oporoke:	
1. v pisarni predstavništva	54 EUR
2. zunaj pisarne predstavništva	87 EUR
3. za sestavitev akta o preklicu oporoke	27 EUR
4. za sestavo dopolnitve oporoke	43 EUR
Tarifna številka 85	
Za sestavitev pogodbe v pisarni diplomatskega ali konzularnega predstavništva Republike Slovenije	43 EUR
Opomba:	
(1) Prošnja za sestavitev pogodbe je takse prosta.	
Tarifna številka 86	
Za sestavitev pooblastila	11 EUR
Opomba:	
(1) Prošnja za sestavitev pooblastila je takse prosta.	
Tarifna številka 87	
Za sestavitev druge listine na prošnjo zainteresirane osebe, če v tej tarifi ni drugače predpisano	27 EUR
Opomba:	
(1) Prošnja za sestavitev listine je takse prosta.	
Tarifna številka 88	
Za overitev spričevala o zdravstveni neoporečnosti poslanega blaga	19 EUR
Tarifna številka 89	
Za overitev potrdila o poreklu blaga, za overitev fakture ali kakšne druge listine, s katero se potrjuje poreklo blaga ali upravičenost kakšnega blaga do posebnega varstva porekla ali imena	35 EUR
Tarifna številka 90	
Za overitev podpisa na listini	11 EUR
Opomba:	
(1) Taksa po tej tarifni številki se plača za overitev vsakega podpisa na listini.	
Tarifna številka 91	
Za overitev tujega uradnega podpisa in pečata na listini	11 EUR
Tarifna številka 92	
Za deponiranje podpisa in pečata notarja pri diplomatskem ali konzularnem predstavništvu Republike Slovenije v tujini	86 EUR
Tarifna številka 93	
Za opravila v zapuščinskih zadevah:	
1. Za sestavitev zapisnika v prostorih diplomatskega ali konzularnega predstavništva Republike Slovenije v tujini:	
– za prvo stran zapisnika	27 EUR
– za vsako naslednjo stran zapisnika	4 EUR
2. Za uradna opravila zunaj prostorov predstavništva (zastopanje pred lokalnimi organi, sodelovanje pri njihovih uradnih opravilih idr.), če ni v tej tarifi drugače predpisano, za vsako uro uradnega dela	
3. Za popis zapuščine s cenitvijo in navedbo vrednosti predmetov za vsako cenitev ali za vsak dejanski izvid ali izvid z izvedencem	
– poleg tega od celotne vrednosti popisanih ocenjenih predmetov	
4. Za upravljanje zapuščine glede katere je bila opravljena zapuščinska obravnava, ali za upravljanje drugega premoženja, ki ne izvira iz zapuščine, od čistega dohodka (mesečno ali letno)	
	76 EUR
	87 EUR
	1%
	6%

Opomba:

(1) Za popis zapuščine ali za izvid brez ceditve ali brez navedbe vrednosti se plača samo taksa iz 3. točke te tarifne številke.

Tarifna številka 94

Za vročitev denarja, vrednostnih papirjev, hranilnih knjižic in drugih vrednih predmetov:

– od vročenega zneska ali od vrednosti vročenega predmeta 3%

Opombi:

(1) Taksa po tej tarifni številki se ne plača, kadar se diplomatskemu ali konzularnemu predstavništvu Republike Slovenije v tujini ob brodolomu ali kakšni drugi nesreči vročijo denar ali druge vrednosti za mornarje in njihove družine.

(2) Prošnja za storitev po tej tarifni številki je takse prosta.

Tarifna številka 95

Za hrambo depozitov:

1. Za akt, s katerim se potrjuje sprejem depozita v hrambo 11 EUR

2. Za hrambo in izročitev denarja, vrednostnih papirjev, hranilnih knjižic in vrednostnih predmetov (dragocenosti):

– za prvo leto ali del tega časa, od vrednosti 5%

– za vsako nadaljnje leto ali del tega časa, od vrednosti 4%

3. Za hrambo oporoke ali drugih listin v korist posameznikov ali pravnih oseb 35 EUR

Opomba:

(1) Takse po tej tarifni številki se ne plača za naslednje depozite: denarne zneske, položene vnaprej za kritje taks in stroškov podobnih terjatev diplomatskega ali konzularnega predstavništva Republike Slovenije, za denar položen – prejet kot odškodnina za državljane Republike Slovenije iz raznih naslovov ter ob bolezni, odvzemu prostosti idr.

Tarifna številka 96

1. za vpis v seznam posadke podatkov o vkrcanju ali izkrcanju članov posadke 5 EUR

2. za akt, s katerim se dovoljuje vkrcanje tujega državljanca kot člana posadke na ladjo slovenske trgovske mornarice 5 EUR

3. za overitev ladijskega dnevnika in drugih ladijskih knjig in listin ter za potrditev vsakega vpisa v te knjige in listine 4 EUR

4. za izdajo in overitev izpiska iz ladijskega dnevnika:

– za prvo stran 5 EUR

– za vsako nadaljnjo začetno stran 4 EUR

XIV.A TAKSE NA PODROČJU PROSTOVOLJNEGA POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

Tarifna številka 96a

Za odločbo, s katero se odobri pokojninski načrt prostovoljnega dodatnega zavarovanja 10.000 točk

XV. RAZNO

Tarifna številka 97

Za hrambo (depozit) denarja, stvari in vrednostnih papirjev, ki jih izročijo deponenti v hrambo organom, se plača na leto od vsakih začetih 100 točk vrednosti 15 točk

Opombe:

(1) Če vrednost stvari ni znana, se ugotovi s ceditvijo.

(2) Taksa iz te tarifne številke se plača za prvo leto vnaprej, za druga leta pa takrat, ko se depozit dvigne; začetno leto se šteje za celo.

(3) Če se depozit na zahtevo deponenta prenese od enega depozitarja k drugemu, se plača za prenos enoletna taksa.

(4) Taksa iz te tarifne številke se ne plača za depozite, položene na zahtevo državnega organa oziroma po uradni dolžnosti, če se depozit pravočasno dvigne.

Tarifna številka 98

Za opomin za plačilo takse se plača od zneska neplačane takse:

1. do 750 točk 150 točk

2. nad 750 do 7500 točk 500 točk

3. nad 7500 točk 1.500 točk

5039. Zakon o šolski inšpekciji (uradno prečiščeno besedilo) (ZSolI-UPB1)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 30. novembra 2005 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o šolski inšpekciji, ki obsega:

- Zakon o šolski inšpekciji – ZSolI (Uradni list RS, št. 29/96 z dne 31. 5. 1996) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o šolski inšpekciji – ZSolI-A (Uradni list RS, št. 91/05 z dne 14. 10. 2005).

Št. 600-02/94-2/7

Ljubljana, dne 30. novembra 2005

EPA 488-IV

Podpredsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
mag. Vasja Klavžar l.r.

Z A K O N
O ŠOLSKI INŠPEKCIJI
uradno prečiščeno besedilo
(ZSolI-UPB1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja organizacijo, področja nadzora in pristojnosti šolske inšpekcije z namenom, da se zagotovi spoštovanje zakonitosti in s tem zaščita pravic predšolskih otrok, učencev, vajencev, dijakov, študentov in udeležencev izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: otrok in udeležencev izobraževanja) ter strokovnih delavcev.

2. člen

(obseg šolske inšpekcije)

Šolska inšpekcija obsega nadzor nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov in aktov, ki urejajo organizacijo in opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, ki jo opravljajo vrtci, osnovne šole, glasbene šole, nižje in srednje poklicne šole, srednje tehniške in strokovne šole, gimnazije, višje strokovne šole, zavodi za izobraževanje in usposabljanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, organizacije za izobraževanje odraslih in zasebniki, ki izobražujejo po javno veljavnih programih (v nadaljnjem besedilu: vrtci in šole).

Šolska inšpekcija obsega tudi nadzor nad izvrševanjem zakonov, drugih predpisov in aktov, ki urejajo domove za učence in dijaške domove.

Za domove za učence in dijaške domove se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za šole in vrtce.

II. ORGANIZACIJA

3. člen

(Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport)

Šolsko inšpekcijo opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport (v nadaljnjem besedilu: inšpektorat).

Inšpektorat vodi glavni inšpektor za šolstvo in šport (v nadaljnjem besedilu: glavni inšpektor).

Za glavnega inšpektorja je lahko imenovan, kdor ima najmanj visoko izobrazbo in deset let pedagoških delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju.

Glavni inšpektor v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo in šport (v nadaljnjem besedilu: minister) določi letni program dela inšpektorata in organizira njegovo izvedbo.

Inšpektorat pri svojem delu sodeluje z drugimi inšpekcijami.

4. člen

(inšpektorji)

Nadzor v mejah pristojnosti inšpektorata opravljajo inšpektorji.

Inšpektor je lahko, kdor ima najmanj visoko izobrazbo in sedem let delovnih izkušenj na pedagoškem, svetovalnem, razvojno-raziskovalnem ali upravnem področju vzgoje in izobraževanja ter opravljen strokovni izpit za inšpektorja.

5. člen

(črtan)

6. člen

(črtan)

7. člen

(izvedenci)

Če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva pri nadzoru, ki je pomembno za rešitev stvari, potrebno posebno strokovno znanje, s katerim inšpektor ne razpolaga, se opravi dokaz z izvedencem.

Izvedenca določi glavni inšpektor z liste izvedencev. Izvedenec pripravi pisno mnenje in ga posreduje pristojnemu inšpektorju.

Listo izvedencev določi minister.

Posamezna izvedenska dela v inšpekcijskih zadevah opravljajo tudi Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, Andragoški center Republike Slovenije in Državni izpitni center ter drugi za to usposobljeni javni zavodi.

8. člen

(izvedenci za pedagoško področje)

Dokaz z izvedencem za pedagoško področje se mora opraviti, če iz okoliščin primera izhajajo dejstva, iz katerih je mogoče sklepati:

– da so kršene pravice otrok in udeležencev izobraževanja, da dosežejo z zakoni in drugimi predpisi določene standarde znanj, ki jim omogočajo napredovanja, oziroma vključitev v izobraževanje na naslednji ravni,

– da je kršena pravica strokovnega delavca, da je pri svojem delu avtonomen ali,

– da strokovni delavec pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela ne zagotavlja objektivnosti, kritičnosti in pluralnosti.

V primerih iz druge in tretje alineje prejšnjega odstavka mora glavni inšpektor določiti dva izvedenca za pedagoško področje, ki ločeno pripravita pisno mnenje.

Izvedenci za pedagoško področje morajo imeti najmanj visoko izobrazbo in deset let delovnih izkušenj na pedagoškem, svetovalnem ali razvojno raziskovalnem področju in morajo imeti v skladu s predpisi o napredovanju v nazive naziv svetnika oziroma morajo biti izvoljeni v naziv predavatelja višje strokovne šole oziroma v naziv visokošolskega učitelja.

Liste izvedencev za pedagoško področje določi pristojni strokovni svet. Liste izvedencev se oblikujejo po posameznih strokovnih področjih in vsebujejo po več izvedencev za posamezno področje.

9. člen

(poročilo glavnega inšpektorja)

Glavni inšpektor mora najmanj enkrat letno poročati ministru o delu inšpektorata. Poročilo mora vsebovati:

- podatke o številu opravljenih inšpekcijskih nadzorov po posameznih vrtcih in šolah,
- podatke o ugotovljenih kršitvah in izrečenih ukrepih ter o uresničevanju izrečenih ukrepov in
- splošno oceno stanja z vidika spoštovanja zakonitosti in zaščite pravic otrok in udeležencev izobraževanja ter strokovnih delavcev v vrtcih in šolah.

10. člen

(tajnost)

Inšpektor mora varovati poslovno, uradno ali drugo tajnost, s katero se seznani pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva. Dolžnost varovanja uradne ali druge tajnosti traja tudi po prenehanju delovnega razmerja inšpektorja.

Inšpektor je dolžan varovati tajnost vira prijave, sporočila oziroma pritožbe.

Če inšpektor prekrši določilo o varovanju tajnosti iz prvega odstavka tega člena se to šteje za hujšo kršitev delovne obveznosti in dolžnosti, zaradi katere glavni inšpektor predlaga razrešitev inšpektorja.

Določbe o varovanju tajnosti veljajo tudi za izvedence. Če izvedenec prekrši dolžnost varovanja tajnosti iz prvega odstavka tega člena, ga pristojni strokovni svet na predlog inšpektorata izloči z liste izvedencev. Dolžnost varovanja uradne ali druge tajnosti traja tudi po njegovi izločitvi z liste izvedencev.

Glavni inšpektor lahko v utemeljenem primeru oziroma na zahtevo pristojnih organov s soglasjem ministra razreši inšpektorja varovanja poslovne, uradne ali druge tajnosti.

III. NADZOR

11. člen

(vrste nadzora)

Nadzor opravljajo inšpektorji kot redni, izredni in ponovni nadzor.

Redni nadzor se izvaja na podlagi letnega programa dela inšpektorata. V vrtcih in šolah mora biti opravljen redni nadzor praviloma vsako peto leto.

Izredni nadzor se opravi na podlagi pobude otroka in udeleženca izobraževanja, starša, skrbnika, rejnika, sveta staršev, skupnosti dijakov, predstavnika reprezentativnega sindikata v vrtcu ali šoli ali zaposlenih v vrtcu ali šoli.

Inšpektor je dolžan pobudnika obvestiti o dejanjih, ki jih je opravil v zvezi s pobudo in o izvršenih ukrepih, če ta tako zahteva.

Ponovni nadzor se izvede po preteku roka, določenega za odpravo kršitev ter izvršitev naloženih ukrepov in nalog.

Redni nadzor se napove, izredni in ponovni nadzor se lahko opravi tudi nenapovedano. Inšpektor se ob prihodu najavi ravnatelju oziroma direktorju ali tistemu, ki ju nado-mešča.

12. člen

(področja nadzora)

Nadzor v vrtcih in šolah se nanaša predvsem na:

1. izvajanje dejavnosti skladno z aktom o ustanovitvi vrtca oziroma šole, vpisom v sodni register in vpisom v razvid izvajalcev vzgojno-izobraževalnih programov,
2. izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti,
3. izpolnjevanje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnih in študijskih programov,
4. dnevno, tedensko in letno organizacijo dela,

5. ustreznost načrtovanja dela vrtca oziroma šole,
6. letno in sprotno načrtovanje vzgojno-izobraževalnega dela strokovnih delavcev vrtca oziroma šole,
7. dnevno, tedensko in letno obremenitev otrok in udeležencev izobraževanja,
8. izvajanje vpisa in izpisa otrok in udeležencev izobraževanja,
9. preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje otrok in udeležencev izobraževanja,
10. uresničevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja,
11. uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev, ki skladno z določili zakonov, drugih predpisov ali splošnih aktov sodijo v pristojnost šolske inšpekcije,
12. sodelovanje staršev z vrtcem oziroma šolo in njihovo pravočasno informiranost o uspehu in napredovanju,
13. določanje prispevkov staršev in študentov višjih strokovnih šol ter njihovo namensko porabo,
14. organiziranost otrok in udeležencev izobraževanja,
15. vodenje pedagoške dokumentacije in evidenc ter izdajanje javnih listin,
16. postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja (direktorja, pomočnika ravnatelja),
17. oblikovanje in vsebino dela strokovnih organov vrtca oziroma šole,
18. izvajanje ravnateljevih nalog, ki mu jih nalagajo zakoni in drugi predpisi s področja vzgoje in izobraževanja,
19. opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti v skladu s koncesijsko pogodbo,
20. uresničevanje pravic otrok in udeležencev izobraževanja s posebnimi potrebami,
21. uporabo učbenikov.

V zasebnih vrtcih in šolah, ki izvajajo javno veljavne programe, se nadzor nanaša na organizacijo, financiranje in izvajanje javno veljavnih programov.

13. člen

(ugotovitev dejanskega stanja)

Inšpektor ima pravico in dolžnost pregledati prostore, pedagoško in drugo z zakoni in drugimi akti predpisano dokumentacijo, se seznani s potekom vzgojno-izobraževalne in druge dejavnosti, zaslišati stranke in druge udeležence v upravnem postopku, pregledati listine, s katerimi lahko ugotovi istovetnost oseb ter opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom inšpekcijskega nadzorstva.

V primeru, ko inšpektor opravi razgovor z mladoletno osebo, je o tem dolžan predhodno obvestiti starše, skrbnike oziroma rejnike, če pa je za ugotovitev dejstev potrebno mladoletno osebo zaslišati, jo inšpektor lahko zasliši le v navzočnosti staršev, skrbnika oziroma rejnika.

Inšpektor ne sme prisostvovati vzgojno-izobraževalnemu procesu brez dovoljenja ravnatelja.

Izvedenci za pedagoško področje lahko z dovoljenjem glavnega inšpektorja prisostvujejo vzgojno-izobraževalnemu procesu.

Inšpektor oziroma izvedenec, ki prisostvuje vzgojno-izobraževalnemu procesu, ne sme učitelju oziroma vzgojitelju dajati nasvetov ali priporočil ali kako drugače motiti vzgojno-izobraževalnega procesa.

IV. KRŠITVE IN UKREPI

14. člen

(kršitve in ukrepi)

Inšpektor odredi ukrepe za odpravljanje kršitev zakona, drugih predpisov ali splošnih aktov ter določi rok za odpravo kršitev, če:

1. vrtec oziroma šola ne izvaja dejavnosti skladno z določili akta o ustanovitvi, vpisom v sodni register in vpisom v razvid izvajalcev,

2. vrtec oziroma šola ne izpolnjuje pogojev za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti,

3. vrtec oziroma šola z dnevno, tedensko ali letno organizacijo dela krši zakon, druge predpise ali splošne akte,

4. vrtec oziroma šola ali strokovni delavci ne načrtujejo dela,

5. vrtec oziroma šola ne izvaja predpisanega kurikula,

6. vrtec oziroma šola ne vodi ali pomanjkljivo vodi predpisano pedagoško dokumentacijo in evidence,

7. šola izdaja javne listine v nasprotju z določili zakonov, drugih predpisov ali splošnih aktov,

8. izvedenec za pedagoško področje ugotovi strokovne pomanjkljivosti pri vzgojno-izobraževalnem delu strokovnega delavca,

9. vrtec oziroma šola ne upošteva predpisanih standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela,

10. dnevna, tedenska ali letna obremenitev otrok in udeležencev izobraževanja ni v skladu z zakonom, drugimi predpisi ali splošnimi akti,

11. se vpis in izpis otrok in udeležencev izobraževanja ne izvaja v skladu z določili zakona, drugih predpisov ali splošnih aktov,

12. se v vrtcu oziroma šoli ne uresničujejo pravice in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja ter strokovnih delavcev,

13. se v vrtcu oziroma šoli ne uresničujejo pravice in dolžnosti strokovnih delavcev,

14. strokovni delavci ne obveščajo pravočasno staršev otrok in udeležencev izobraževanja o uspehu in napredovanju,

15. šola ne omogoči predvidenih oblik organiziranja otrok in udeležencev izobraževanja v skladu z določili zakona, drugih predpisov ali splošnih aktov,

16. vrtec oziroma šola ne poskrbi za varnost otrok in udeležencev izobraževanja,

17. vrtec oziroma šola ne izvaja izletov, ekskurzij ali šole v naravi v skladu z načrtovanimi cilji in v skladu z določili zakonov, drugih predpisov ali splošnih aktov oziroma v skladu z možnostmi staršev,

18. ravnatelj ne uresničuje nalog, ki mu jih nalagajo zakoni in drugi predpisi s področja vzgoje in izobraževanja,

19. vrtec oziroma šola ne oblikuje strokovnih organov v skladu s predpisi,

20. vrtec oziroma šola ne izvaja vzgojno-izobraževalne dejavnosti v skladu s koncesijsko pogodbo.

14.a člen

(pravice in dolžnosti inšpektorja)

Inšpektor ima pravico in dolžnost, da:

1. razveljavi oceno in odredi ponovno ocenjevanje, če pri nadzoru ugotovi kršitev zakonov, drugih predpisov in aktov, ki določajo preverjanje in ocenjevanje znanja,

2. prepove izvajanje vzgojno-izobraževalne vsebine, ki ni sestavina predpisanega kurikula,

3. prepove izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti na način, ki je v nasprotju s pravili in dognanji stroke,

4. prepove vrtcu oziroma šoli uporabo nepotrjenih učbenikov,

5. prepove zbiranje in porabo prispevkov staršev oziroma študentov višjih strokovnih šol za namene, ki niso v skladu z zakonom, drugimi predpisi ali splošnimi akti,

6. odredi vrtcu oziroma šoli vrnitev nezakonito zbranih prispevkov staršev.

14.b člen

(predlogi inšpektorja pristojnim organom)

Inšpektor ima pravico in dolžnost, da:

1. predlaga ravnatelju uvedbo disciplinskega postopka zoper delavca,

2. predlaga ravnatelju uvedbo postopka za prenehanje pogodbe o zaposlitvi,

3. predlaga ravnatelju razrešitev pomočnika ravnatelja, vodje enote oziroma podružnice,

4. predlaga svetu vrtca oziroma šole razrešitev ravnatelja oziroma direktorja, če ne izvaja nalog, ki so predvidene z zakoni, drugimi predpisi ali splošnimi akti,

5. predlaga svetu vrtca oziroma šole razrešitev ravnatelja oziroma direktorja, če ne uresniči odločb inšpektorja v odrejenih rokih,

6. predlaga pristojnemu organu razveljavitev aktov organov vrtca oziroma šole, ki so v nasprotju z zakoni, drugimi predpisi ali splošnimi akti,

7. predlaga pristojnemu ministrstvu izbris vrtca oziroma šole iz razvida izvajalcev javno veljavnih programov,

8. seznani ustanovitelja z ugotovljenimi kršitvami in s potrebnimi ukrepi za njihovo odpravo,

9. predlaga druge ukrepe in opravi dejanja, za katera je pooblaščen z zakonom, drugim predpisom ali splošnim aktom,

10. odstopi zadevo pristojnemu organu,

11. prijavi kaznivo dejanje.

15. člen

(razveljavitev ocene)

Inšpektor z odločbo razveljavi oceno in odredi ponovno določanje ocene na podlagi dokumentacije ali ponovno ocenjevanje znanja, če pri nadzoru ugotovi kršitev zakonov, drugih predpisov in aktov, ki določajo preverjanje znanja in ocenjevanje.

Če inšpektor ob koncu šolskega oziroma študijskega leta ugotovi kršitev zakonov, drugih predpisov in aktov, ki določajo preverjanje znanja in ocenjevanje, in je vplivala na oblikovanje zaključnih ocen otrok in udeležencev izobraževanja, jih razveljavi in odredi ponovno določanje ocen, če imajo le-te za posledico, da otroci in udeleženci izobraževanja ne napredujejo ali da ne dokončajo izobraževanja, v drugih primerih pa le, če otroci in udeleženci izobraževanja ali njihovi zakoniti zastopniki to izrecno zahtevajo ali v to privolijo. Privolitev si mora pridobiti šola.

Pri ponovnem določanju ocene na podlagi dokumentacije ali pri ponovnem ocenjevanju znanja lahko inšpektor določi v komisijo izvedenca za pedagoško področje. V primeru ponovnega ocenjevanja znanja lahko inšpektor določi kot zunanjega izpraševalca izvedenca za pedagoško področje.

16. člen

(suspenz)

Če izhaja iz dejstev, ugotovljenih pri nadzoru, utemeljen sum, da je delavec, ravnatelj, direktor, pomočnik, vodja enote ali podružnice storil kršitev s tem:

– da je zasvojen z mamili oziroma alkoholom,

– da pridobiva predšolske otroke, učence in dijake za uživanje mamil, jim mamila prodaja ali daje,

– da izvaja fizično nasilje nad otrokom ali udeležencem izobraževanja ali,

– da napeljuje k spolni zlorabi ali spolno zlorablja otroka ali udeleženca izobraževanja, mu lahko inšpektor izreče suspenz in predlaga uvedbo disciplinskega postopka oziroma razrešitev funkcije ter predlaga uvedbo postopka zaradi prekrška ali prijavi kaznivo dejanje.

O suspenzu inšpektor lahko odloči ustno. Inšpektor mora izdati pisno odločbo v osmih dneh od izreka suspenza. Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve.

Suspenz sme trajati najdlje do dokončne odločitve o disciplinski odgovornosti, do prenehanja delovnega razmerja oziroma do prenehanja razlogov, ki so narekovali sprejem odločbe o suspenzu.

V času suspenza grede delavcu, ravnatelju oziroma direktorju, pomočniku, vodji enote ali podružnice enake pravice

kot delavcu, ki je v skladu z delovno zakonodajo odstranjen z dela.

17. člen

(ponovni nadzor in izpolnjevanje ukrepov)

Če inšpektor ob ponovnem nadzoru ugotovi, da delavec, ravnatelj oziroma direktor, vodja enote ali podružnice ali druga odgovorna oseba ni izvršila odločbe, lahko za izvršitev odločbe določi nov rok, če so podani upravičeni razlogi, da odločba v določenem roku ni bila izvršena. O tem obvesti ustanovitelja.

Če v novem roku kršitve niso bile odpravljene oziroma, če glede na okoliščine ni mogoče pričakovati odprave ugotovljenih kršitev, inšpektor predlaga uvedbo disciplinskega postopka zoper delavca oziroma razrešitev ravnatelja oziroma direktorja, pomočnika, vodje enote ali podružnice ali druge odgovorne osebe.

18. člen

(začasna prepoved opravljanja dejavnosti)

Če ustanovitelj v roku, ki ga določi inšpektor, ne zagotovi pogojev za odpravo kršitev, pa so kršitve take narave, da je ogroženo življenje ali zdravje otrok in udeležencev izobraževanja ter zaposlenih v vrtcu oziroma šoli, inšpektor z odločbo začasno prepove opravljanje dejavnosti.

19. člen

(zapisnik o opravljenem nadzoru)

O opravljenem inšpekcijskem nadzoru se sestavi zapisnik.

Zapisnik mora obsegati natančno in kratko potek in vsebino ob inšpekcijskem nadzorstvu opravljenega dejanja in danih izjav. Pri tem se mora zapisnik omejiti na predmet postopka. V zapisniku se navedejo listine, ki so bile v kakršenkoli namen uporabljene ob opravljanju nadzorstva.

Zapisnik se vroči ravnatelju oziroma direktorju, vodji enote ali podružnice oziroma drugi odgovorni osebi in delavcu, na katerega delo se nanašajo ugotovitve in morebitni ukrepi oziroma predlogi ukrepov oziroma ustanovitelju, če je ta odgovoren za odpravo kršitev.

20. člen

(vročitev odločbe)

Odločba se vroči ravnatelju oziroma direktorju, vodji enote ali podružnice oziroma drugi odgovorni osebi v vrtcu ali šoli, v kateri so bile ugotovljene kršitve, ter delavcu, pri delu katerega so bile ugotovljene kršitve.

Če je za odpravo kršitev odgovoren ustanovitelj, se odločba vroči ravnatelju, direktorju oziroma drugi odgovorni osebi in ustanovitelju.

21. člen

(pravica do pritožbe na odločbo inšpektorja)

Zoper odločbo, ki jo izda inšpektor, je možna pritožba v osmih dneh od dneva njene vročitve na ministrstvo, pristojno za šolstvo.

22. člen

(črtan)

Zakon o šolski inšpekciji – ZSoll (Uradni list RS, št. 29/96) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

(rok za sprejem pravilnika o strokovnem izpitu za inšpektorja)

Minister izda v treh mesecih od uveljavitve tega zakona pravilnik o strokovnem izpitu za inšpektorja.

24. člen

(inšpektorji brez opravljenega strokovnega izpita)

Inšpektor, ki je na dan uveljavitve tega zakona v delovnem razmerju v Inšpektoratu za šolstvo in šport, in nima opravljenega izpita za inšpektorja, ga je ne glede na določbo drugega odstavka 84. člena zakona o upravi (Uradni list RS, št. 67/94) dolžan opraviti v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

25. člen

(rok za določitev liste izvedencev)

Minister določi v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona listo izvedencev iz 7. člena tega zakona.

Pristojni strokovni svet določi liste izvedencev iz 8. člena tega zakona v roku štirih mesecev od uveljavitve tega zakona.

26. člen

(prenehanje veljavnosti zakonskih določb)

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o pedagoški službi (Uradni list SRS, št. 14/69 in 16/74).

27. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o šolski inšpekciji – ZSoll-A (Uradni list RS, št. 91/05) vsebuje naslednjo končno določbo:

KONČNA DOLOČBA

12. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

5040. Zakon o sodnem registru (uradno prečiščeno besedilo) (ZSReg-UPB1)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 30. novembra 2005 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o sodnem registru, ki obsega:

- Zakon o sodnem registru – ZSReg (Uradni list RS, št. 13/94 z dne 10. 3. 1994),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških – ZP-L (Uradni list RS, št. 31/00 z dne 7. 4. 2000) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru – ZSReg-A (Uradni list RS, št. 91/05 z dne 14. 10. 2005).

Št. 730-01-93-2/8

Ljubljana, dne 30. novembra 2005

EPA 490-IV

Podpredsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
mag. Vasja Klavora l.r.

Z A K O N
O SODNEM REGISTRU
uradno prečiščeno besedilo
(ZSReg-UPB1)

UVODNI DOLOČBI

1. člen

(1) Ta zakon ureja sodni register, določa podatke, ki se vpišejo v sodni register in pravila postopka, v katerem pristojno sodišče odloča o vpisu v sodni register.

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašata Prva direktiva Sveta 68/151/EGS z dne 9. marca 1968 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim odstavkom člena 58 Pogodbe, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL L št. 65 z dne 14. 3. 1968, str. 8) z vsemi spremembami in Enajsta direktiva Sveta 89/666/EGS z dne 21. decembra 1989 o razkritjih podružnic, ki jih v državi članici odprejo nekatere oblike družb, za katere velja zakonodaja druge države (UL L št. 395 z dne 30. 12. 1989, str. 36) z vsemi spremembami.

SODNI REGISTER

Namen sodnega registra

2. člen

(1) Sodni register sestoji iz glavne knjige in zbirke listin.

(2) Glavna knjiga je namenjena vpisu in objavi podatkov o pravno pomembnih dejstvih, za katere ta ali drug zakon določa, da se vpišejo v sodni register.

(3) Listine, na podlagi katerih je bil opravljen vpis posameznega pravno pomembnega dejstva, ali za katere zakon določa, da se predložijo registrskemu sodišču, se vložijo v zbirko listin.

Subjekt vpisa

3. člen

(1) Subjekti, ki se vpišejo v sodni register (subjekti vpisa), so:

1. družba z neomejeno odgovornostjo,
2. komanditna družba,
3. družba z omejeno odgovornostjo,
4. delniška družba,
5. komanditna delniška družba,
- 5.a evropska delniška družba,
6. gospodarsko interesno združenje,
- 6.a evropsko gospodarsko interesno združenje,
7. samostojni podjetnik, kadar zakon tako določa,
8. podružnica tujega podjetja,
9. zadruga,
10. zavod,
11. skupnost zavodov,
12. druge pravne ali fizične osebe, za katere zakon določa, da se vpišejo v sodni register.

(2) V primerih, ki jih določa zakon, se vpišejo v sodni register tudi deli subjekta vpisa.

(3) Subjekt vpisa je dolžan vložiti predlog za vpis v sodni register v 15 dneh od dneva, ko so podani pogoji za vpis, če zakon ne določa drugače.

Podatki, ki se vpišejo v sodni register

4. člen

Pri vseh subjektih vpisa, razen pri tistih iz 8. točke prvega odstavka 3. člena tega zakona, se v sodni register vpišejo naslednji podatki:

1. enotna identifikacijska številka,
2. firma oziroma ime,
3. sedež (kraj) in poslovni naslov,
4. pravno organizacijska oblika,
5. dejavnosti z navedbo ustrezne šifre in imena podrazreda nacionalne klasifikacije dejavnosti,
6. datum akta o ustanovitvi (pogodbe, statuta oziroma drugega akta), na podlagi katerega se vpiše ustanovitev subjekta v sodni register,
7. v zvezi z ustanovitelj, družbeniki oziroma člani subjekta vpisa:
 - enotna identifikacijska številka,
 - priimek in ime oziroma firma,
 - naslov bivanja oziroma sedež,
 - država bivališča oziroma sedeža ustanovitelja, družbenika oziroma člana,
 - vrsta in obseg odgovornosti za obveznosti subjekta vpisa,
 - datum vstopa,
 - datum izstopa,
8. v zvezi z osebami, pooblaščenimi za zastopanje subjekta vpisa oziroma delov subjekta vpisa:
 - enotna identifikacijska številka,
 - priimek in ime,
 - naslov bivanja,
 - tip zastopnika (prokurist, član uprave, likvidator, ipd.),
 - meje pooblastil za zastopanje,
 - datum podelitve pooblastila,
 - datum prenehanja pooblastila,
9. v zvezi z deli subjekta vpisa, ki se vpisujejo v sodni register:
 - enotna identifikacijska številka,
 - ime oziroma firma,
 - sedež,
10. čas trajanja subjekta vpisa, če je ustanovljen za določen čas,
11. v zvezi s postopkom prisilne poravnave, likvidacije oziroma stečaja:
 - sklep o začetku postopka prisilne poravnave, likvidacije oziroma stečaja,
 - sklep o zaključku postopka prisilne poravnave, likvidacije oziroma stečaja, s kratko označbo načina zaključka postopka,
 - sklep o potrditvi sklenjene prisilne poravnave,
12. v zvezi z drugimi načini prenehanja subjekta vpisa: pravni temelj prenehanja in podatki o morebitnem pravnem nasledniku,
13. sklenitev, sprememba in prenehanje podjetniške pogodbe ter firma oziroma ime sopogodbjenika,
14. drugi podatki, za katere zakon določa, da se vpišejo v sodni register.

4.a člen

(1) Pri podružnici fizične ali pravne osebe, ki opravlja pridobitno dejavnost in ima prebivališče ali sedež zunaj Republike Slovenije v državi članici Evropske skupnosti ali Evropskega gospodarskega prostora (podružnica tujega podjetja iz ES), se v sodni register vpišejo naslednji podatki:

1. sedež (kraj) in poslovni naslov podružnice;
2. dejavnosti podružnice z navedbo ustrezne šifre in imena podrazreda nacionalne klasifikacije dejavnosti;
3. register, v katerega je vpisano tuje podjetje, vključno s številko registrskega vpisa;

4. firma in pravna oblika tujega podjetja in skrajšana firma, če je v statutu določeno, da tuje podjetje posluje s skrajšano firmo;

5. v zvezi z osebami, ki so pooblaščenec za zastopanje tujega podjetja:

- enotna identifikacijska številka,
- priimek in ime,
- naslov bivanja,
- tip zastopnika,
- meje pooblastil za zastopanje,
- datum podelitve pooblastila,
- datum prenehanja pooblastila;

6. v zvezi z osebami, ki so imenovane za zastopnike tujega podjetja v podružnici:

1. enotna identifikacijska številka,
2. priimek in ime,
3. naslov bivanja,
4. tip zastopnika,
5. meje pooblastil za zastopanje,
6. datum podelitve pooblastila,
7. datum prenehanja pooblastila;

7. začetek postopka likvidacije, prisilne poravnave ali stečaja nad tujim podjetjem in prenehanje tujega podjetja;

8. zaprtje podružnice.

(2) Pri podružnici fizične ali pravne osebe, ki opravlja pridobitno dejavnost in ima prebivališče ali sedež zunaj Republike Slovenije v državi, ki ni članica Evropske skupnosti ali Evropskega gospodarskega prostora (podružnica tujega podjetja iz tretje države), se poleg podatkov iz prejšnjega odstavka v sodni register vpišejo tudi:

1. pravo države, ki velja za tuje podjetje;
2. ustanovitveni akt tujega podjetja (pogodba, statut oziroma drug akt), če je v obliki posebnega dokumenta, ter vse njegove naknadne spremembe;
3. sedež tujega podjetja in najmanj enkrat letno znesek vpisanega kapitala, razen če so ti podatki vsebovani v dokumentu iz prejšnje točke;
4. drugi podatki, določeni z zakonom ali podzakonskim aktom.

(3) Osebe iz 5. ali 6. točke prvega odstavka tega člena morajo za vpis v register prijaviti začetek stečajnega postopka, postopka prisilne poravnave ali podobnega postopka nad tujim podjetjem.

5. člen

(1) Kadar je subjekt vpisa delniška družba, komanditna delniška družba, oziroma družba z omejeno odgovornostjo, se v sodni register, poleg podatkov iz 4. člena tega zakona, vpišejo tudi naslednji podatki:

1. v zvezi s člani nadzornega sveta:
 - enotna identifikacijska številka,
 - priimek in ime,
 - datum imenovanja,
 - datum odpoklica,

2. višina osnovnega kapitala, povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala, in sklepi pristojnih organov družbe v zvezi s povečanjem in zmanjšanjem osnovnega kapitala,

3. statusno preoblikovanje (združitev, delitev, prenos premoženja ali sprememba pravnoorganizacijske oblike) in pogodba, ki je bila pravni temelj statusnemu preoblikovanju,

4. pravnomočne sodne odločbe o ugotovitvi ničnosti oziroma razveljavitvi skupščinskih sklepov,

5. pravnomočna sodna odločba o ugotovitvi ničnosti kapitalne družbe.

Pri družbi z omejeno odgovornostjo se vpiše tudi višina vložka posameznega družbenika.

(2) Kadar je subjekt vpisa zadruga oziroma zavod, se v sodni register, poleg podatkov iz 4. člena tega zakona, vpišejo tudi podatki iz 3. točke prvega odstavka tega člena.

(3) Kadar je subjekt vpisa komanditna družba, se v sodni register, poleg podatkov iz 4. člena tega zakona, vpiše tudi višina vložka posameznega komanditista.

6. člen

Glede na naravo vpisa se v sodni register vpišejo tudi spremembe podatkov iz 4., 4.a in 5. člena tega zakona.

Javnost podatkov in učinek vpisa

7. člen

(1) Sodni register je javna knjiga.

(2) V sodni register vpisani podatki so javni in jih sme vsakdo pregledovati, prepisovati ali zahtevati, naj se mu izda overjeni izpisek iz sodnega registra.

(3) Pregledovati in prepisovati se smejo tudi listine, na katerih temeljijo vpisi v sodni register, ali ki jih je treba zaradi javne objave predložiti sodnemu registru. Vsakomur mora sodišče na njegovo zahtevo izdati tudi prepis ali kopijo celote ali dela teh listin. Sodišče mora prepis ali kopijo overiti, razen če se upravičenec overitvi odreče.

(4) Na zahtevo izda sodišče tudi potrdilo, da določen vpis obstaja, da v določeni zadevi ni poznejših vpisov, da je določen vpis izbrisan ali da določenega vpisa ni.

8. člen

(1) Vpis posameznega podatka v sodni register ima nasproti tretjim pravni učinek od dneva objave vpisa tega podatka v sodni register v Uradnem listu Republike Slovenije, če zakon ne določa drugače.

(2) Po objavi vpisa podatkov v sodni register v Uradnem listu Republike Slovenije se v zvezi z osebami iz 8. točke 4. člena ter 5. in 6. točke prvega odstavka 4.a člena tega zakona v razmerju do tretjih šteje, da so te osebe upravičene za zastopanje subjekta vpisa, ne glede na morebitne pomanjkljivosti v postopku njihovega imenovanja. Subjekt vpisa se na te pomanjkljivosti v razmerju do tretjega lahko sklicuje le, če dokaže, da je tretjemu to dejstvo bilo znano.

(3) Kdor v pravnem prometu vestno ravna in se pri tem zaneša na podatke, vpisane v sodni register, ga ne prizadenejo škodljive pravne posledice.

(4) Subjekt vpisa se lahko proti tretjemu sklicuje na vpisane podatke in na vsebino listin, na katerih temeljijo vpisi v sodni register ali, ki jih je treba zaradi javne objave predložiti sodnemu registru, šele potem, ko je vpis teh podatkov ali predložitev listin sodnemu registru objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, razen če dokaže, da je tretji vedel za te podatke ali vsebino teh listin.

(5) Nihče se ne more sklicevati na to, da od dneva, ko je bil vpis posameznega podatka v sodni register ali predložitev listine sodnemu registru objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije, ni poznal tega podatka in vsebine listin, na katerih temelji vpis tega podatka, ali vsebine listine, ki je bila predložena sodnemu registru, če zakon ne določa drugače.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek se pri pravnih dejanjih, ki jih subjekt vpisa opravi v petnajstih dneh od dneva objave vpisa v sodni register v Uradnem listu Republike Slovenije, tretji lahko sklicuje na to, da ni poznal v sodni register vpisanih in objavljenih podatkov ali vsebine listin, če dokaže, da za te podatke ali listine ni vedel in tudi ni mogel vedeti.

(7) Določbe prejšnjih odstavkov se smiselno uporabljajo tudi za letna poročila gospodarskih družb, ki jih je treba objaviti v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

POSTOPEK VPISA V SODNI REGISTER

Splošne določbe

9. člen

(1) Postopek za vpis v sodni register se začne z vložitvijo predloga.

(2) Po uradni dolžnosti ali na zahtevo drugega pristojnega organa začne sodišče postopek samo, kadar tako določa zakon.

10. člen

(1) Sodišče mora opraviti vpis v sodni register, če je predlog s predpisano vsebino predložila upravičena oseba, če so predlogu priložene predpisane listine, s katerimi se dokazujejo dejstva, ki so pomembna za vpis v sodni register in če je zahtevek za vpis v skladu z zakonom.

(2) Sodišče mora oceniti, ali so za vpis podani predpisani pogoji.

11. člen

(1) O predlogu za vpis podatkov, ki se nanašajo na delniško družbo in o predlogu za vpis podatkov o združitvi in preoblikovanju družb v sodni register, odloča na prvi stopnji sodnik posameznik.

(2) O predlogu za vpis ostalih podatkov v sodni register odloča na prvi stopnji sodni referent. Zoper odločitev sodnega referenta je dovoljena pritožba v osmih dneh od vročitve. O pritožbi odloča sodnik posameznik istega sodišča.

(3) V postopku za vpis v sodni register na drugi stopnji odloča senat, ki ga sestavljajo trije sodniki.

12. člen

(1) V postopku za vpis v sodni register izdaja sodišče odločbe v obliki sklepa ali odredbe.

(2) S sklepom odloči o predlogu oziroma zahtevku za vpis.

(3) Z odredbo odloči o vprašanih postopka.

13. člen

(1) Postopek za vpis v sodni register je hiter.

(2) Sodišče mora zadeve obravnavati po vrsti, kot jih je prejelo, če posebne okoliščine ne zahtevajo drugače.

14. člen

(1) Zoper sklep o vpisu v sodni register je dovoljena pritožba.

(2) Zoper odredbo ni dovoljena posebna pritožba.

15. člen

(1) V postopku za vpis v sodni register ni dovoljena vrnitev v prejšnje stanje in ni mirovanja postopka.

16. člen

Zoper pravnomočen sklep, izdan v postopku za vpis v sodni register, ni dovoljena revizija in ne obnova postopka.

17. člen

(1) Udeleženec v postopku za vpis v sodni register je predlagatelj postopka, subjekt vpisa, če ni hkrati predlagatelj, ter oseba, katere pravni interes utegne biti s sodno odločbo prizadet.

(2) Udeleženci so tudi osebe in organi, ki jim zakon daje pravico, da se udeležujejo postopka.

18. člen

Vsak udeleženec v postopku plača svoje stroške.

19. člen

V postopku za vpis v sodni register se za vprašanja, ki niso urejena s tem zakonom, smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja nepravdni postopek.

Pristojnost sodišča

20. člen

(1) Vsi vpisi se opravijo v sodni register pristojnega sodišča, na območju katerega je sedež subjekta vpisa (v nadaljnjem besedilu: registrsko sodišče).

(2) Če je subjekt vpisa nastal s spojitvijo subjektov vpisa, ki so vpisani v sodni register drugih sodišč, ali če se je k subjektu vpisa pripojil subjekt vpisa, ki je vpisan v sodni register drugega sodišča, mora registrsko sodišče poslati sklep o vpisu sodiščem, na katerih območju je sedež subjektov vpisa, ki so se spojili, oziroma sodišču, na območju katerega je sedež subjekta vpisa, ki se je pripojil.

(3) Na podlagi sklepa o vpisu registrsko sodišče, na območju katerega je sedež subjekta, ki se je spojil ali pripojil, po uradni dolžnosti vpiše izbris tega subjekta.

21. člen

(1) Ne glede na prejšnji člen je za vpis novih subjektov vpisa, nastalih z razdelitvijo subjekta vpisa, pristojno sodišče, pri katerem je vpisan subjekt vpisa, ki se razdeli.

(2) Registrsko sodišče mora sklep o vpisu poslati sodiščem, na območju katerih je sedež novih subjektov vpisa, ki na podlagi tega sklepa o vpisu po uradni dolžnosti vpišejo nove subjekte vpisa in o tem obvestijo prejšnje registrsko sodišče.

(3) Ko prejme obvestila iz prejšnjega odstavka o vpisih vseh subjektov, nastalih z razdelitvijo, prejšnje registrsko sodišče po uradni dolžnosti vpiše izbris subjekta, ki se je razdelil.

22. člen

Za vpis delov subjekta vpisa, ki se po zakonu vpisujejo v sodni register, je pristojno sodišče po sedežu subjekta vpisa, ne glede na to, na območju katerega registrskega sodišča ima sedež del subjekta vpisa.

Procesna sposobnost, zastopanje in vročanje

23. člen

(1) V postopku vpisa v sodni register ima subjekt vpisa, ki pridobi pravno sposobnost šele z vpisom v sodni register, sposobnost biti stranka, zastopajo pa ga osebe, ki so na podlagi akta o ustanovitvi oziroma sklepa ustanoviteljev pooblašene za zastopanje subjekta vpisa.

(2) V postopku vpisa posameznega podatka v sodni register, ki se nanaša na že vpisani subjekt vpisa, zastopajo subjekt vpisa osebe, ki so v sodnem registru vpisane kot zastopniki subjekta vpisa, če zakon ne določa drugače.

24. člen

Oseba, ki je na podlagi zakona dolžna oziroma upravičena predlagati vpis posameznega podatka v sodni register, lahko vloži predlog za vpis in opravlja druga procesna dejanja v postopku vpisa v sodni register osebno ali po pooblaščenju.

25. člen

(1) Kadar več oseb, ki so upravičene skupaj vložiti predlog za vpis in nimajo skupnega pooblaščenca, morajo v predlogu določiti tudi skupnega pooblaščenca za vročanje pisanj. Če skupnega pooblaščenca za vročanje v predlogu ne določijo, zadostuje, da se vročitev opravi enemu izmed njih. Vročitve se opravijo tisti osebi, ki je v predlogu navedena prva.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se vročitev v postopku vpisa podatkov pri že vpisanem subjektu vpisa opravijo na naslov sedeža subjekta vpisa.

(3) Registrsko sodišče sporoči podatke o vpisih v sodni register tudi pristojnemu davčnemu organu po sedežu subjekta vpisa.

26. člen

Kadar vročitve na način iz prejšnjega člena ni mogoče opraviti, ker je oseba, ki bi ji bilo potrebno vročitev opraviti na naslovu, neznana ali kljub obvestilu pooblaščenega delavca

poštne pošiljke ne dvigne, se vročitev opravi z nabitjem na sodno desko.

Predlog za vpis v sodni register

27. člen

(1) Predlog za vpis v sodni register se vloži pisno in na obrazcu, če je ta predpisan.

(2) Predlog mora vsebovati:

1. podatke, ki jih mora vsebovati vsaka vloga,
2. enotno identifikacijsko številko subjekta vpisa, če gre za priglasitev podatkov v zvezi z že vpisanim subjektom vpisa,

3. določen zahtevek za vpis z navedbo podatkov, ki naj jih sodišče vpiše v sodni register,

4. v primeru novih ustanovitvenih vlaganj, izjavo vlagatelja, da že vpisani subjekti vpisa, katerih ustanovitelj, družbenik ali član je, nimajo neporavnanih dospelih obveznosti,

5. druge podatke in navedbe, ki jih določa zakon.

(3) Izjavo iz četrte točke prejšnjega odstavka mora potrditi pristojni davčni organ oziroma organizacija za plačilni promet.

(4) Minister, pristojen za pravosodje, lahko predpiše uporabo obrazcev predlogov za posamezne vrste vpisov v sodni register.

28. člen

(1) Predlagatelj mora predlogu priložiti listine, na katerih temeljijo podatki, ki se vpisujejo v sodni register, ter druge listine, če zakon tako določa, v izvirniku oziroma overjenem prepisu.

(2) Predlog za vpis in listine se vložijo v toliko izvodih, kolikor jih je potrebno za sodišče in druge udeležence v postopku, ki jim je po določbah tega zakona potrebno vročiti predlog.

(3) Natančnejše predpise o vsebini predloga za vpis v sodni register, o listinah in dokazih, ki jih je treba priložiti predlogu, izda Vlada Republike Slovenije.

Predhodni preizkus in vročitev predloga

29. člen

V postopku predhodnega preizkusa predloga za vpis registrsko sodišče preizkusi, ali so izpolnjene procesne predpostavke za odločanje o predlogu za vpis:

1. ali je predlog vložila upravičena oseba,
2. ali so predlogu priložene vse predpisane listine,
3. ali je predlog vložen na obrazcu, če je ta predpisan in v potrebnem številu izvodov,
4. ali je predlogu priložen dokaz o plačilu sodne takse za predlog in sklep o vpisu,
5. ali so izpolnjene druge procesne predpostavke, ki morajo biti izpolnjene za odločanje o vsaki vlogi.

30. člen

(1) Če registrsko sodišče ugotovi, da niso izpolnjene procesne predpostavke za odločanje o predlogu za vpis v sodni register, in gre za pomanjkljivost, ki jo je mogoče odpraviti, da predlagatelju rok za odpravo pomanjkljivosti, ki ne sme biti daljši od 15 dni. Če predlagatelj v določenem roku predloga ne popravi, sodišče predlog zavrže.

(2) Če registrsko sodišče ugotovi, da je predlagana firma oziroma ime subjekta vpisa v nasprotju z zakonom, pozove predlagatelja, naj v roku iz prejšnjega odstavka spremeni firmo oziroma ime ter vloži spremenjen predlog z ustreznimi listinami. Če predlagatelj ne ravna po odredbi sodišča, sodišče zavrne predlog za vpis v sodni register.

31. člen

(1) Kadar je predlog za vpis v sodni register vložila upravičena oseba, ki hkrati ni oseba, pooblaščen za zastopanje

subjekta vpisa, se predlog za vpis in listine, ki so priložene predlogu, vročijo subjektu vpisa.

(2) Če bi bile z vpisom, na katerega se nanaša predlog za vpis v sodni register, prizadete pravice tretjih oseb, se predlog za vpis in listine, ki so priložene predlogu, vročijo tem osebam.

(3) V primeru iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena sodišče hkrati z vročitvijo predloga in listin pozove subjekt vpisa oziroma osebo iz drugega odstavka tega člena, da v roku 8 dni vloži morebitne ugovore zoper predlagani vpis. Če ugovor v roku 8 dni ni vložen, se domneva, da subjekt vpisa oziroma oseba iz prejšnjega odstavka z vpisom soglaša.

(4) Poziv iz prejšnjega odstavka tega člena mora vsebovati tudi opozorilo na pravne posledice, če ugovor ne bo vložen.

Odločanje o zahtevku za vpis v sodni register

32. člen

(1) Registrsko sodišče odloči o zahtevku za vpis v sodni register praviloma brez naroka.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko sodišče razpiše narok, če presodi, da je to potrebno za razjasnitev ali ugotovitev odločilnih dejstev.

(3) Sodišče lahko tudi izven naroka zasliši udeležence v postopku in druge osebe, če meni, da je to potrebno za razjasnitev posameznih vprašanj.

33. člen

(1) Kadar je odločitev registrskega sodišča o vpisu v sodni register odvisna od predhodne rešitve vprašanja, ali obstoji kakšna pravica ali pravno razmerje, pa o njem še ni odločilo sodišče ali drug pristojen organ (predhodno vprašanje), registrsko sodišče samo reši to vprašanje, če ni v tem ali drugem zakonu drugače določeno.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, registrsko sodišče prekine postopek vpisa v sodni register do pravno-močnosti odločitve o predhodnem vprašanju, če je odločitev o predhodnem vprašanju iz prejšnjega odstavka odvisna od dejstva, ki je med udeleženci sporno.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka registrsko sodišče napoti udeleženca postopka, ki se, zaradi utemeljitve svojega zahtevka za vpis oziroma ugovora proti vpisu, sklicuje na predhodno vprašanje iz prvega odstavka tega člena, da v roku, ki ne sme biti daljši od 15 dni, začne pravdni oziroma drug ustrezen postopek za odločitev o predhodnem vprašanju.

(4) Če udeleženec postopka v roku iz prejšnjega odstavka ne začne postopka, registrsko sodišče nadaljuje postopek vpisa v sodni register in odloči o predlogu za vpis.

34. člen

(1) Registrsko sodišče ugoti zahtevek za vpis v sodni register, če ugotovi:

1. da izhaja utemeljenost zahtevka za vpis iz listin, ki so priložene predlogu,
2. da listine glede podatkov, ki se vpisujejo v sodni register, ustrezajo predpisani vsebini,
3. da so bile listine izdane v predpisanem postopku,
4. da so izpolnjene druge materialno pravne predpostavke, ki jih za vpis določa zakon.

(2) V izreku sklepa, s katerim ugoti zahtevek za vpis v sodni register, registrsko sodišče določno navede vsebino vpisa oziroma vpisov v sodni register. Če se z vpisom posameznih podatkov nadomestijo prej vpisani podatki, navede v izreku sklepa tudi podatke, ki se z novo vpisanimi nadomestijo.

35. člen

(1) Registrsko sodišče odloči o zahtevku za vpis vsakega podatka v sodni register.

(2) Če je narava vpisa takšna, da posameznega podatka ni mogoče vpisati, ne da bi bili istočasno vpisani tudi drugi podatki (npr. pri vpisu novega subjekta v sodni register), odloči sodišče istočasno o zahtevku za vpis vseh podatkov, ki so predmet vpisa v sodni register.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka ugotovi sodišče zahtevo za vpis samo, če zahteva predlagatelj vpis vseh tistih podatkov, ki morajo biti istočasno vpisani in če je zahtevek za vpis vsakega od teh podatkov utemeljen.

(4) Sklep mora biti obrazložen, če se z njim zavrne ali zavrne predlog ali če se z njim odloči o predlogih udeležencev, ki si med seboj nasprotujejo. Po potrebi je lahko obrazložen tudi v drugih primerih.

Postopek s pritožbo

36. člen

(1) Zoper sklep, s katerim registrsko sodišče odloči o vpisu v sodni register, se lahko pritoži udeleženec ali kdo drug, ki meni, da je s sklepom prizadeta njegova pravica ali na zakonu temelječ interes.

(2) Rok za pritožbo je osem dni od vročitve prepisa sklepa.

(3) Za tistega, ki meni, da je s sklepom o vpisu prizadeta njegova pravica ali na zakonu temelječ interes, ni pa mu bil vročen njegov prepis, je rok za pritožbo 30 dni od dneva, ko je bil izpisek vpisa objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije.

37. člen

(1) Če registrsko sodišče ugotovi, da je pritožba predlagatelja utemeljena, ni pa potreben dopolnilni postopek, lahko o predlogu za vpis odloči drugače in z novim sklepom nadomesti sklep, ki se izpodbija s pritožbo.

(2) Če so v pritožbi navedena nova dejstva in priložene nove listine, se šteje taka pritožba tudi kot predlog za nadomestitev sklepa.

(3) Registrsko sodišče v zvezi s pritožbo iz prejšnjega odstavka preizkusi predlog za nadomestitev sklepa in lahko odloči, da nadomesti sklep z novim sklepom, če predlogu v celoti ugotovi.

(4) Če registrsko sodišče ugotovi, da ni podlage za nadomestitev sklepa, odstopi zadevo sodišču druge stopnje, da odloči o pritožbi.

38. člen

(1) Prepozno pritožbo registrsko sodišče zavrže.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, se šteje prepozna pritožba kot nov predlog za vpis v sodni register, če so v njej navedena nova dejstva in so ji priložene nove listine.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka ravna registrsko sodišče v skladu s tretjim odstavkom 37. člena tega zakona.

39. člen

Pri odločanju o pritožbi lahko sodišče druge stopnje:

1. zavrne pritožbo kot prepozno, nepopolno ali nedovoljeno, če tega ni storilo registrsko sodišče,

2. zavrne pritožbo kot neutemeljeno in potrdi sklep registrskega sodišča,

3. ugotovi pritožbi in razveljavi sklep registrskega sodišča ter vrne zadevo v novo odločanje,

4. spremeni sklep registrskega sodišča.

40. člen

(1) Sodišče druge stopnje spremeni sklep registrskega sodišča:

1. če je registrsko sodišče zmotno presodilo listine, sklep sodišča pa temelji izključno na njih,

2. če je registrsko sodišče iz dejstev, ki jih je ugotovilo, nepravilno sklepalo na obstoj drugih dejstev, sklep pa se opira na ta dejstva,

3. če je bilo dejansko stanje pravilno ugotovljeno, registrsko sodišče pa je zmotno uporabilo materialno pravo.

(2) Če sodišče druge stopnje s sklepom iz prejšnjega odstavka odredi vpis, se glede izreka sklepa smiselno uporabljajo določbe drugega odstavka 34. člena tega zakona. Na podlagi takšnega sklepa opravi registrsko sodišče vpis v sodni register.

(3) Če sodišče druge stopnje spremeni sklep registrskega sodišča o vpisu in zavrne zahtevek za vpis v sodni register, vpiše registrsko sodišče izbris opravljenega vpisa.

Tožba za ugotovitev ničnosti vpisa

41. člen

(1) Če je bil vpis opravljen na podlagi lažne ali neveljavne listine, če so v listini, na podlagi katere je bil opravljen vpis, navedeni neresnični podatki, če je bila listina izdana v nezakonito izvedenem postopku, če je bilo nezakonito izvedeno dejanje, o katerem se vpisujejo podatki v sodni register, ali če obstajajo drugi v zakonu določeni razlogi, se lahko s tožbo zahteva ugotovitev, da je vpis ničen.

(2) Tožbo lahko vloži oseba, ki ima pravni interes, da se ugotovi ničnost vpisa.

(3) Tožbo je treba vložiti v 30 dneh od dneva, ko je vložnik zvedel za razloge ničnosti, ni pa več dopustna, ko pretečejo tri leta od vpisa.

(4) Določbe tega člena se ne uporabljajo za ugotovitev ničnosti delniške družbe, komanditne delniške družbe, evropske delniške družbe in družbe z omejeno odgovornostjo (v nadaljnjem besedilu: ničnost kapitalske družbe).

41.a člen

(1) Ničnost kapitalske družbe se lahko uveljavlja le iz naslednjih razlogov:

1. če pri delniški družbi ustanovitelji niso sprejeli statuta ali če pri družbi z omejeno odgovornostjo družbeniki niso sklenili družbene pogodbe,

2. če je registrsko sodišče odločilo o vpisu ustanovitve družbe, ne da bi bil tak vpis predlagan, ali če je predlog za vpis ustanovitve vložila oseba, ki predloga ni bila upravičena vložiti,

3. če pri delniški družbi statut ni sprejet v notarski obliki ali če pri družbi z omejeno odgovornostjo družbena pogodba ni bila sklenjena v notarski obliki,

4. če je namen delovanja ali dejavnost družbe v nasprotju z ustavo, s prisielnimi predpisi ali z moralnimi načeli,

5. če statut ali družbena pogodba ne določa:

– firme družbe,

– pri delniški družbi emisijskega zneska delnic oziroma pri družbi z omejeno odgovornostjo zneska osnovnega vložka, ki se ga posamezni družbenik zaveže vplačati s sklenitvijo družbene pogodbe,

– zneska osnovnega kapitala ali

– dejavnosti družbe,

6. če so bile ob ustanovitvi delnice vplačane v nasprotju z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe, o vplačilu delnic pri delniški družbi, ali če so bili ob ustanovitvi družbe osnovni vložki vplačani v nasprotju z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe, o osnovnem kapitalu in osnovnih vložkih pri družbi z omejeno odgovornostjo, ali

7. če nihče od ustanoviteljev ni bil neomejeno poslovno sposoben.

(2) Ničnostni razlogi, ki so določeni za delniško družbo, se smiselno uporabljajo tudi za komanditno delniško družbo in evropsko delniško družbo.

(3) Tožbo za ugotovitev ničnosti kapitalske družbe lahko vloži vsak delničar ali družbenik, uprava ali poslovodja ter vsak član uprave ali nadzornega sveta, v roku treh let od dneva objave vpisa ustanovitve družbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

(4) Ničnost kapitalske družbe ne učinkuje na veljavnost pravnih poslov, ki jih je družba sklenila s tretjimi, in tudi ne na obveznost delničarjev ali družbenikov vplačati nevplačane osnovne vloške ali delnice v obsegu, ki je potreben za polno poplačilo upnikov družbe.

42. člen

(1) Po pravnomočnosti sodbe, s katero sodišče ugotovi ničnost kapitalske družbe ali ničnost vpisa ustanovitve drugega subjekta vpisa v sodni register, sodišče po uradni dolžnosti začne postopek likvidacije tega subjekta.

(2) Če za postopek likvidacije subjekta vpisa ni pristojno isto sodišče, pošlje sodišče, ki je odločalo o ničnosti kapitalske družbe ali ničnosti vpisa, pristojnemu sodišču sodbo iz prejšnjega odstavka, da po uradni dolžnosti začne postopek likvidacije.

(3) Po končanem likvidacijskem postopku izda registrsko sodišče sklep o izbrisu nične kapitalske družbe ali ničnega vpisa.

Objava podatkov o vpisu v sodni register

43. člen

(1) Vsak vpis v sodni register mora sodišče objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Če se podatki o vpisu, ki so bili objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: objavljeni podatki), razlikujejo od podatkov, ki so bili po določbah tega zakona vpisani v sodni register (v nadaljnjem besedilu: vpisani podatki):

1. se subjekt vpisa v razmerju do tretjih ne more sklicevati na objavljene podatke,

2. se tretji lahko sklicuje na objavljene podatke, razen če subjekt vpisa dokaže, da je tretji vedel za vpisane podatke.

(3) Tretji se lahko vedno sklicuje na podatke, ki so predmet vpisa v sodni register, in vsebinsko listin, ki so temelj za vpis teh podatkov ali ki jih je treba predložiti sodnemu registru zaradi javne objave, tudi če vpis teh podatkov v sodni register še ni bil predlagan ali te listine še niso bile predložene sodnemu registru, in tudi če ti podatki ali predložitev te listine še niso vpisani v sodni register ali objavljeno v Uradnem listu Republike Slovenije, razen kadar je vpis določenega podatka predpostavka za začetek pravnega učinkovanja tega podatka.

(4) V objavi vpisa se navedejo tudi številka subjekta vpisa, s katero je ta vpisan v sodnem registru, ter listine, na podlagi katerih je bil opravljen vpis.

(5) Vpis se objavi na stroške subjekta vpisa.

43.a člen

(1) Subjekti vpisa, ki oblikujejo in vodijo svojo domačo stran na spletnih straneh, morajo na njej objavljati vsaj naslednje podatke:

1. firmo in sedež družbe,

2. sodišče, pri katerem je subjekt vpisa vpisan,

3. številko subjekta vpisa, s katero je ta vpisan v sodnem registru,

4. znesek osnovnega kapitala, iz katerega mora biti razvidno, kolikšen del osnovnega kapitala je vpoklican.

(2) Če je nad subjektom vpisa začel postopek za njegovo prenehanje, je treba na spletni strani poleg podatkov iz prejšnjega odstavka objaviti tudi pravno dejstvo začetka tega postopka.

SODNI REGISTER KOT CENTRALNA INFORMATIZIRANA BAZA

44. člen

(1) Minister, pristojen za pravosodje, lahko, glede na zagotovljene tehnične in kadrovske pogoje, odloči, da se sodni

register ali posamezen od njegovih delov vodi kot centralna informatizirana baza.

(2) V tem poglavju so določena pravila, na podlagi katerih registrsko sodišče vodi sodni register kot centralno informatizirano bazo.

45. člen

(1) Informatizirana glavna knjiga sodnega registra se vodi tako, da se vpisujejo in vzdržujejo vsi podatki, ki se vpisujejo v sodni register pri vsakem od registrskih sodišč v Republiki Sloveniji, v centralni informatizirani bazi sodnega registra Republike Slovenije. Vpisi v informatizirano glavno knjigo v celoti nadomesti vpise v dosedanje registrske vloške.

(2) Glede na tehnične in druge možnosti se v centralni informatizirani bazi sodnega registra Republike Slovenije shranijo tudi listine iz zbirke listin.

46. člen

V centralno informatizirano bazo se vpiše vsak subjekt vpisa in deli subjekta vpisa, ki se vpisujejo v sodni register, pod enolično identifikacijsko številko. Enolična identifikacijska številka se dodeli ob vpisu subjekta vpisa oziroma dela subjekta vpisa in se ne spreminja do prenehanja (izbrisa) subjekta vpisa oziroma dela subjekta vpisa.

47. člen

(1) V centralni informatizirani bazi sodnega registra mora biti za vsak podatek, ki je bil vpisan, shranjen in dostopen datum vpisa ter opravilna številka in datum sklepa registrskega sodišča o vpisu.

(2) Če se zaradi narave vpisa spremembe podatka, ki se vpisuje v sodni register, prekrije (izbriše) prej vpisani podatek, mora v centralni bazi ostati shranjen in dostopen tudi prej vpisani podatek.

48. člen

(1) Vpogled v glavno knjigo sodnega registra in izpisek iz sodnega registra (7. člen tega zakona), ki je voden kot centralna informatizirana baza, se zagotovi z računalniškim izpisom vpisanih podatkov, ki se nanašajo na posamezen subjekt vpisa (redni izpisek iz sodnega registra).

(2) Če je v centralni informatizirani bazi shranjena zbirka listin ali deli te zbirke, se vpogled zagotovi na način iz prejšnjega odstavka.

(3) Na posebno zahtevo se na način iz prvega odstavka tega člena zagotovi tudi vpogled prej vpisanih podatkov, ki se nanašajo na posamezen subjekt vpisa, ki so shranjeni v centralni informatizirani bazi (zgodovinski izpisek iz sodnega registra).

(4) Izpisek iz prejšnjih odstavkov tega člena je dolžno izdati vsako registrsko sodišče, ne glede na to, pri katerem je subjekt vpisan. Minister, pristojen za pravosodje, lahko glede na tehnične in kadrovske možnosti, določi tudi druga sodišča, ki so dolžna izdajati izpiske iz prejšnjih odstavkov tega člena.

49. člen

(1) Minister, pristojen za pravosodje, lahko, glede na tehnične in druge potrebne pogoje, odloči, da se zagotovi dostop do podatkov, vpisanih v sodni register, neposredno preko računalniške povezave.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za pravosodje, način dostopa ter tehnične in druge pogoje priključitve, in s tarifo določi nadomestila za takšno uporabo centralne informatizirane baze sodnega registra.

50. člen

(1) Določbe tega zakona o javnosti sodnega registra ne veljajo za dostop do podatkov, ki niso vezani na posamezen subjekt vpisa, četudi je takšen dostop v centralni informatizirani bazi sodnega registra tehnično (programsko) mogoč.

(2) Nihče nima pravice do dostopa do podatkov, ki so shranjeni v centralni informatizirani bazi sodnega registra, na način, ki bi mu omogočal ugotovitev naslednjih dejstev:

1. ali je določena oseba ustanovitelj (družbenik) v subjektu vpisa in v katerem subjektu vpisa je ustanovitelj (družbenik);

2. ali je določena oseba član uprave oziroma nadzornega sveta v subjektu vpisa in v katerem subjektu vpisa je član uprave oziroma nadzornega sveta.

51. člen

Ne glede na določbo prejšnjega člena imajo naslednje osebe pravico do dostopa do naslednjih podatkov:

1. upnik ima pravico do vpogleda in izpisa podatkov o tem:

- ali je določena oseba družbenik v subjektu vpisa,
- v katerem subjektu vpisa je družbenik in
- kakšen je njen poslovni delež,

če z izvršilno listino izkaže terjatev do te osebe;

2. državni organ ima pravico do vpogleda in izpisa podatkov o tem:

– ali je določena oseba družbenik (ustanovitelj), član uprave (oziroma zastopnik) ali član nadzornega sveta v subjektu vpisa in

– v katerem subjektu vpisa izvršuje pravice družbenika oziroma opravlja funkcijo člana uprave (oziroma zastopnika) ali člana nadzornega sveta,

če te podatke potrebuje za izvrševanje svojih pooblastil in dolžnosti;

3. pravna oseba (subjekt vpisa) ima pravico do vpogleda in izpisa podatkov o tem:

– ali je določena oseba družbenik (ustanovitelj), član uprave (oziroma zastopnik) ali član nadzornega sveta v subjektu vpisa in

– v katerem subjektu vpisa izvršuje pravice družbenika oziroma opravlja funkcijo člana uprave (oziroma zastopnika) ali člana nadzornega sveta,

če te podatke potrebuje zaradi uveljavljanja varstva v zvezi s kršitvijo konkurenčne prepovedi oziroma zaradi preverjanja pogojev za imenovanje te osebe za opravljanje funkcije v tej pravni osebi.

52. člen

(1) O dostopu do podatkov iz prejšnjega člena odloči registrsko sodišče na podlagi obrazložene pisne zahteve upravičene osebe iz 51. člena tega zakona.

(2) Zahtevi morajo biti predložene listine in drugi dokazi o obstoju okoliščin, zaradi katerih je dostop do podatkov dopusten.

KAZENSKE DOLOČBE

53. člen

(1) Z globo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če ne vloži predloga za vpis v sodni register v 15 dneh od dneva, ko so podani pogoji za vpis, če zakon ne določa drugače (tretji odstavek 3. člena tega zakona).

(2) Z globo najmanj 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik, če ne vloži predloga za vpis v sodni register v 15 dneh, ko so podani pogoji za vpis, če zakon ne določa drugače (tretji odstavek 3. člena tega zakona).

(4) Nadzor nad izvajanjem prvega do tretjega odstavka tega člena opravlja ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Zakon o sodnem registru – ZSReg (Uradni list RS, št. 13/94) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

54. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati Zakon o postopku za vpis v sodni register (Uradni list SFRJ, št. 13/1983, št. 17/1990) in preneha veljati Zakon o vpisu v sodni register (Uradni list SRS, št. 28/1980).

55. člen

(1) Postopek vpisa v sodni register, začel pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljuje po tem zakonu, če še ni izdan prvostopenjski sklep.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, velja določba 4. točke 29. člena tega zakona samo za predloge, ki so bili vloženi po uveljavitvi tega zakona.

56. člen

Dokler ne bo začel veljati predpis, ki bo določil nacionalno klasifikacijo dejavnosti, se ne uporablja določba 5. točke prvega odstavka 4. člena v delu, ki določa navedbo ustrezne šifre in imena podrazreda nacionalne klasifikacije dejavnosti.

57. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru – ZSReg-A (Uradni list RS, št. 91/05) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

16. člen

Če je bila tožba za ugotovitev ničnosti vpisa delniške družbe, komanditne delniške družbe in družbe z omejeno odgovornostjo vložena pred uveljavitvijo tega zakona, se postopek konča po Zakonu o sodnem registru (Uradni list RS, št. 13/94).

17. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

5041. Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (uradno prečiščeno besedilo) (ZOPNN-UPB1)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 30. novembra 2005 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, ki obsega:

– Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč – ZOPNN (Uradni list RS, št. 75/03 z dne 1. 8. 2003) in

– Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč – ZOPNN-A (Uradni list RS, št. 98/05 z dne 7. 11. 2005).

Št. 212-07/03-13/11

Ljubljana, dne 30. novembra 2005

EPA 544-IV

Podpredsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
mag. Vasja Klavžar l.r.

Z A K O N
O ODPRAVI POSLEDIC NARAVNIH NESREČ
uradno prečiščeno besedilo
(ZOPNN-UPB1)

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen in vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije pri odpravi posledic naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic nesreč) ter pogoje in način njihovega pridobivanja oziroma dodeljevanja z namenom, da pomoč prizadetim zaradi naravne nesreče zagotovi čimprej varno bivanje in ponovno izvajanje dejavnosti, če so jim bili zaradi naravne nesreče poškodovani ali uničeni objekti, naprave ali zemljišča (v nadaljnjem besedilu: stvari) ali so njihove stvari zaradi posledic naravne nesreče ogrožene ali pa jim je zaradi poškodovane cestne ali druge infrastrukture uporaba stvari onemogočena.

(2) Ta zakon določa tudi pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije ter pogoje in način njihovega dodeljevanja pri odpravi posledic škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu).

2. člen

(uporaba predpisov)

(1) Zakon o splošnem upravnem postopku se uporablja glede vseh vprašanj postopka, razen tistih, ki so s tem zakonom drugače urejena.

(2) Za pripravo in sprejem prostorskih aktov, pridobivanje zemljišč in izdajo dovoljenj v zvezi z graditvijo objektov gospodarske javne infrastrukture državnega in lokalnega pomena in nadomestitev objektov, ki jih je treba zaradi ogroženosti ali gradnje objektov gospodarske javne infrastrukture odstraniti z ogroženega območja na vplivnem območju naravne nesreče, se uporabljajo predpisi o urejanju prostora, o graditvi objektov, o stavbnih zemljiščih, o geodetskih zadevah ter drugi predpisi v zvezi s posegi v prostor, če ta zakon ne določa drugače.

3. člen

(izključitev uporabe)

(1) Sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu ni mogoče pridobiti ali dodeliti za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje, intervencije in druge ukrepe v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(2) Določbe tega zakona se ne nanašajo na odpravo posledic množičnega pojava nalezljivih človeških bolezni.

(3) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za odpravo posledic drugih nesreč po določbah predpisov na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, razen če je tako nesrečo posredno ali neposredno povzročila naravna nesreča.

4. člen

(pojmi)

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. geografsko zaokroženo območje je območje kmetijskih zemljišč, na katerem je naravna nesreča povzročila na isti kmetijski rastlini enako poškodovanost. Če gre za naravno nesrečo, katere pojav je zaznaven na širšem območju, kot je na primer suša ali zmrzal, se geografsko zaokroženo območje določi kot zaokroženo območje, kjer so zaradi mor-

fologije terena in pedoloških lastnosti tal vplivi teh naravnih nesreč na kmetijske rastline približno enaki;

2. geotehnični objekti so objekti vodne infrastrukture, ki so namenjeni za preprečitev širjenja in ustalitev zemeljskih plazov in objekti za preprečitev proženja snežnih plazov. Geotehnični objekti so tudi objekti za začasno ali trajno odlaganje zemljine, ki nastaja pri gradnji ali obnovi objektov vodne infrastrukture;

3. naravna nesreča je nesreča, ki jo povzroči potres, udor, poplava, zemeljski plaz in snežni plaz ter nesreča v kmetijstvu ali gozdarstvu, ki jo povzročijo neugodne vremenske razmere, kot so žled, pozeba, suša, neurje in toča ali množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov in živalskih bolezni. Za naravno nesrečo se šteje tudi nesreča, ki jo povzroči neurje ali toča, če gre za odpravo njenih posledic na stanovanjskih stavbah ali na stvareh, za obnovo katerih je do sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu upravičen državni organ ali občina;

4. neto tlorisna površina stavbe je površina med navpičnimi elementi, ki omejujejo prostore v stavbi. Neto tlorisno površino se izračuna v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;

5. območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost so območja, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo, določena za taka območja;

6. ocena neposredne škode na stvareh in ocena neposredne škode v kmetijstvu je ocena škode ob naravnih nesrečah v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;

7. obnova stvari je obnova poškodovanih zemljišč, gozdov, rekonstrukcija poškodovanih objektov ali naprav in odstranitev uničenih objektov ali naprav ter zgraditev novih objektov ali naprav na isti lokaciji ali na drugi lokaciji, če gradnja zaradi geoloških ali gradbeno tehničnih pogojev ni primerna (v nadaljnjem besedilu: nadomestitev objektov ali naprav);

8. normalni hektarski donos je kmetijska proizvodnja kmetijske rastline na površini 1 ha kmetijskega zemljišča in izračunana kot letna povprečna vrednost zadnjih treh koledarskih let pred nastankom škode, v katerih proizvodnja kmetijske rastline ni bila zmanjšana zaradi naravnih nesreč;

9. povprečna stopnja poškodovanosti kmetijske rastline je povprečna stopnja poškodovanosti kmetijske rastline na kmetijskih zemljiščih posameznega upravičenca do sredstev za odpravo škode v kmetijstvu, ki so na istem geografsko zaokroženem območju. Povprečna stopnja poškodovanosti kmetijske rastline je izražena v odstotkih in se izračuna na naslednji način:

$$P_{\text{povprečna}} = \frac{\sum_{i=1}^n p_{i,\text{posamezna}} \times S_i}{\sum_{i=1}^n S_i}$$

kjer je:

– Ppovprečna povprečna stopnja poškodovanosti kmetijske rastline posameznega upravičenca na geografsko zaokroženem območju,

– $p_{i,\text{posamezna}}$ stopnja poškodovanosti kmetijske rastline na posameznem kmetijskem zemljišču,

– S_i površina kmetijskega zemljišča, za katerega velja stopnja poškodovanosti, in

– n število vseh kmetijskih zemljišč, ki jih ima posamezni upravičenec do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu na istem geografsko zaokroženem območju in za katera so na razpolago podatki o stopnji poškodovanosti kmetijske rastline;

10. upravičenca ali upravičenec do sredstev (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) za odpravo posledic nesreč ali do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu je

oseba, ki izpolnjuje pogoje iz tega zakona in iz predpisov na podlagi tega zakona za dodelitev sredstev iz proračuna Republike Slovenije za odpravo posledic nesreč ali škode v kmetijstvu;

11. vplivno območje naravne nesreče je območje posledic poplave ali zemeljskega ali snežnega plazua. Za vplivno območje naravne nesreče se šteje tudi območje verjetnih posledic poplave ali plazua, če bi se ta naravna nesreča pri nespremenjenih pogojih varstva pred njenimi posledicami ponovila.

5. člen

(načela zakona)

(1) Država mora pri sprejemanju predpisov in pri odločanju v upravnih zadevah po tem zakonu zagotoviti, da se pri odpravljanju posledic naravnih nesreč prednostno dodelijo sredstva za obnovo poškodovanih ali uničenih stvari, ki so namenjene izvajanju javnih služb, in za obnovo stanovanjskih stavb.

(2) Višina sredstev za odpravo posledic nesreč je sorazmerna škodi na stvari zaradi posledic naravne nesreče, višina sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu pa zmanjšanje kmetijske proizvodnje zaradi naravnih nesreč.

(3) Sredstva za odpravo posledic nesreč in sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se dodeljujejo brez obveznosti vračanja.

(4) Sredstva za odpravo posledic nesreč se za obnovo stanovanjskih stavb lahko dodeljujejo tudi povratno, če se jih dodeli kot stanovanjsko posojilo javnega sklada.

(5) Občini se dodelijo za obnovo poškodovanih stvari potrebna sredstva, če je stvar v njeni lasti in se uporablja za izvajanje njene dejavnosti ali za izvajanje lokalne javne službe.

(6) Upravičencu se dodelijo za obnovo poškodovanih stvari sredstva, če gre za kulturni spomenik ali če gre za objekt ali napravo, namenjeno varstvu ali upravljanju zavarovanega območja po predpisih o ohranjanju narave.

(7) Pri odločanju o višini sredstev za obnovo poškodovanih stvari je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih za obnovo po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, ter sredstev, dodeljenih za obnovo iz državnega in občinskih proračunov na podlagi drugih predpisov, ni večja od vseh sredstev, potrebnih za obnovo stvari.

(8) Pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic nesreč na stvari, ki je namenjena izvajanju gospodarske dejavnosti, ter pri izvajanju nadzora o namenski uporabi teh sredstev je treba zagotoviti, da upravičenci ne pridobijo prednosti pred konkurenti tako, da je ogrožen ali bi lahko bil ogrožen trg blaga ali storitev.

(9) Pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, ter sredstev, dodeljenih iz državnega in občinskih proračunov kot neposredno izplačilo v kmetijstvu za odpravo posledic naravnih nesreč v skladu s predpisi, ki urejajo posredna in neposredna izplačila v kmetijstvu, ni večja od tržne vrednosti izpada kmetijskega pridelka.

6. člen

(prepovedi)

(1) Sredstva za odpravo posledic nesreč se ne smejo dodeliti za odpravo posledic nesreče na stvari, če je njena lastnica ali lastnik (v nadaljnjem besedilu: lastnik) ali oseba, ki bi morala ravnati po njegovih navodilih, opustila predpisane pogoje, potrebne za zmanjšanje ali preprečitev nastanka škode ob naravni nesreči na stvari.

(2) Sredstva za odpravo posledic nesreč se ne smejo dodeliti pri odpravi posledic naravne nesreče na stvari, ki je nastala z nedovoljenim posegom v prostor, ali na stvari v lasti

osebe, ki je z nedovoljenim posegom v prostor povzročila nastanek nesreče.

(3) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se ne smejo dodeliti pri odpravi posledic škode v kmetijstvu na kmetijskih zemljiščih, če njihova najemnica ali najemnik (v nadaljnjem besedilu: najemnik) ali njihov lastnik v času nastanka škode ni bil vpisan v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

(4) Sredstva za odpravo posledic nesreč in sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se ne smejo dodeliti za povrnitev negmotne škode ali izgubljenega dohodka, razen če gre za izpad kmetijskega pridelka.

7. člen

(komisiji)

(1) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) imenuje za opravljanje nalog v zvezi z dodeljevanjem sredstev za odpravo posledic nesreč na podlagi predloga ministrice ali ministra (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojnega za okolje, in za opravljanje nalog v zvezi z dodeljevanjem sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu na podlagi predloga ministra, pristojnega za kmetijstvo in gozdarstvo, ter za strokovno pomoč upravnim organom in inšpektorici ali inšpektorjem (v nadaljnjem besedilu: inšpektor), pristojnim za odločanje po tem zakonu, komisiji, in sicer:

- komisijo za odpravo posledic naravnih nesreč na stvarih (v nadaljnjem besedilu: komisija za odpravo posledic nesreč) in

- komisijo za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(2) Komisijo za odpravo posledic nesreč sestavlja pet članic ali članov (v nadaljnjem besedilu: član), predstavnic ali predstavnikov (v nadaljnjem besedilu: predstavnik) naslednjih ministrstev:

- en predstavnik ministrstva, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,

- en predstavnik ministrstva, pristojnega za promet, s področja obnove poškodovane prometne infrastrukture,

- en predstavnik ministrstva, pristojnega za kmetijstvo in gozdarstvo, s področja obnove kmetijskih gospodarskih objektov, gozdov, gozdnih cest in kmetijskih zemljišč,

- dva predstavnika ministrstva, pristojnega za okolje, in sicer s področja monitoringa naravnih pojavov ter s področja priprave in izvedbe programov odprave posledic naravnih nesreč na stvareh (v nadaljnjem besedilu: program odprave posledic nesreče).

(3) Komisijo za odpravo posledic škode v kmetijstvu sestavlja šest članov, in sicer:

- en predstavnik ministrstva, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,

- dva predstavnika ministrstva, pristojnega za okolje, s področja monitoringa naravnih pojavov ter s področja agrometeorologije,

- dva predstavnika ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, s področja posrednih in neposrednih izplačil v kmetijstvu ter s področja priprave in izvedbe programov odprave posledic škode v kmetijstvu, in

- en predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

(4) Komisiji za odpravo posledic nesreč predseduje predstavnik ministrstva, pristojnega za okolje, komisiji za odpravo posledic škode v kmetijstvu pa predstavnik ministrstva, pristojnega za kmetijstvo.

8. člen

(naloge komisij)

(1) Naloge komisije za odpravo posledic nesreč so predvsem:

- dajanje mnenj in predlogov pri pripravi predpisov na podlagi tega zakona,

- pregledovanje in potrjevanje programov odprave posledic nesreče,
- potrjevanje višine sredstev, potrebnih za obnovo stvari posameznih upravičencev,
- uresničevanje odločitev ministrstva, pristojnega za okolje, glede dodelitve sredstev posameznemu upravičencu,

- spremljanje ukrepov za odpravo posledic naravnih nesreč na stvareh,
- izdelava poročila o porabi sredstev, dodeljenih za odpravo posledic posamezne naravne nesreče,
- dajanje mnenja k letnemu poročilu ministrstva, pristojnega za okolje, o izvedbi programov odprave posledic nesreče,

- dajanje mnenja k letnemu poročilu državnega organa o porabi sredstev državnega proračuna za odpravo posledic nesreč ter o izvedbi programov odprave posledic nesreče,
- dajanje mnenj in predlogov o drugih zadevah v zvezi z dodeljevanjem sredstev, za katere jih zaprosijo organi, pristojni za upravno in inšpekcijsko odločanje po tem zakonu.

(2) Naloge komisije za odpravo posledic škode v kmetijstvu so predvsem:

- dajanje mnenj in predlogov pri pripravi predpisov na podlagi tega zakona,
- pregledovanje in potrjevanje programov odprave posledic škode v kmetijstvu,
- potrjevanje ocene škode zaradi naravne nesreče za posamezne upravičence,

- uresničevanje odločitev ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, glede dodelitve sredstev posameznemu upravičencu,

- izdelava poročila o porabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu za posamezno leto, v katerem je nastala škoda zaradi naravne nesreče,

- dajanje mnenja k letnemu poročilu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, o izvedbi programa za odpravo posledic škode v kmetijstvu,

- dajanje mnenj in predlogov o drugih zadevah v zvezi z dodeljevanjem sredstev, za katere jih zaprosijo organi, pristojni za upravno in inšpekcijsko odločanje po tem zakonu.

(3) Komisiji o svojem delu izdelata letni poročili in jih posredujeta do 30. junija tekočega leta za preteklo leto ministrstvu, pristojnemu za okolje, oziroma ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo, ki s poročili seznanita vlado.

(4) Kritje materialnih stroškov in strokovno-administrativna dela za komisijo za odpravo posledic nesreč zagotavlja ministrstvo, pristojno za okolje, za komisijo za odpravo posledic škode v kmetijstvu pa ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(5) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za kmetijstvo, predpišeta način delovanja komisij, roke za izdelavo mnenj, način potrjevanja programov odprave posledic, način potrjevanja višine sredstev oziroma način potrjevanja ocene škode za posameznega upravičenca, če gre za odpravo posledic škode v kmetijstvu, potrebnih za izvedbo posameznega ukrepa iz programa odprave posledic, in druge zadeve, pomembne za poslovanje komisij.

9. člen

(javnost podatkov)

(1) Podatki o stvareh, za obnovo katerih so bila dodeljena sredstva za odpravo posledic nesreč, podatki o kmetijskih gospodarstvih, ki so jim bila dodeljena sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ter podatki o višini dodeljenih sredstev so javni.

(2) Za dostop do informacij iz prejšnjega odstavka se uporabljajo postopki za dostop do informacij v skladu z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.

2. ODPRAVA POSLEDIC NARAVNE NESREČE NA STVAREH

2.1 Viri sredstev in odločitev o njihovi uporabi

10. člen

(viri sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic nesreč se zagotovijo za vsako koledarsko leto v proračunu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni proračun).

(2) Višina sredstev za odpravo posledic nesreč se določi v državnem proračunu za posamezno naravno nesrečo za vsako proračunsko leto posebej na podlagi ocene o potrebnih sredstvih za izvedbo ukrepov iz programa odprave posledic nesreče.

(3) Če je program odprave posledic nesreče sprejet v letu nastanka naravne nesreče, se za izvajanje ukrepov odprave posledic naravne nesreče na stvareh v tem proračunskem letu zagotovijo sredstva v okviru še razpoložljivih proračunskih sredstev, namenjenih vzdrževanju stvari v državni ali občinski lasti, ter v okviru sredstev državne proračunske rezerve.

(4) Za naravno nesrečo, za katero je vlada odločila o uporabi sredstev za odpravo njenih posledic v septembru ali kasneje, se v prvem proračunskem letu po letu, v katerem je nastala naravna nesreča, zagotovijo sredstva za izvajanje ukrepov odprave posledic naravne nesreče na stvareh v okviru rednih proračunskih sredstev, namenjenih vzdrževanju stvari v državni ali občinski lasti, ter v okviru sredstev državne proračunske rezerve.

(5) Sredstva za odpravo posledic nesreč se iz državnega proračuna dodelijo za odpravo posledic naravne nesreče na stvareh v lasti občine v skladu z določbami tega zakona, če je občina, na območju katere so nastale posledice naravne nesreče, zagotovila za odpravo posledic tudi sredstva svojega proračuna.

11. člen

(odločitev o uporabi sredstev za odpravo posledic nesreč)

(1) Vlada odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic nesreč na podlagi ocene neposredne škode na stvareh in predloga za odpravo posledic naravnih nesreč na stvareh.

(2) Oceno neposredne škode na stvareh in predlog za odpravo posledic naravnih nesreč iz prejšnjega odstavka predloži vladi v obravnavo ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izdelata pa ju državna komisija za ocenjevanje škode, ustanovljena v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami in drugimi nesrečami. Predlog za odpravo posledic nesreče obsega okvirne predloge možnih ukrepov, na podlagi katerih se izdelata program odprave posledic nesreče.

(3) Vlada mora pri odločanju o uporabi sredstev za odpravo posledic nesreč upoštevati naslednja merila:

- sredstva državnega proračuna se lahko uporabijo za odpravo posledic naravne nesreče, za katero je ocena neposredne škode na stvareh večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna,

- sredstva državnega proračuna se lahko uporabijo za odpravo posledic več zemeljskih plazov, ki so v času 90 dni po nastanku prvega zemeljskega plazov, na več različnih krajih povzročili škodo, celotna vsota ocen neposredne škode na stvareh zaradi teh plazov pa je večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna.

(4) Ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, mora vladi v obravnavo predložiti oceno neposredne škode na stvareh in predlog za odpravo posledic naravnih nesreč najkasneje mesec dni po zaključku intervencijskih ukrepov, opravljenih v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami in drugimi nesrečami.

12. člen

(program odprave posledic nesreče)

(1) Program odprave posledic nesreče sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za okolje, če ga predhodno potrdi komisija za odpravo posledic nesreč in k njemu da soglasje ministrstvo, pristojno za finance.

(2) Najpozneje tri mesece po tem, ko vlada odloči za posamezno naravno nesrečo ali več naravnih nesreč skupaj, da se za odpravo posledic uporabijo sredstva za odpravo posledic nesreč po tem zakonu, ministrstvo, pristojno za okolje, predloži vladi v obravnavo program odprave posledic nesreče.

(3) Če je do sredstev za odpravo posledic nesreč upravičen državni organ, ki ni v sestavi ministrstva, pristojnega za okolje, predloži vladi v obravnavo program odprave posledic nesreče ministrstvo, v sestavi katerega je ta državni organ, če ga predhodno potrdi komisija za odpravo posledic nesreč in k njemu da soglasje ministrstvo, pristojno za finance.

13. člen

(vsebina programa odprave posledic nesreče)

(1) S programom odprave posledic nesreče se določijo ukrepi za odpravo posledic naravne nesreče, zlasti pa se:

- določi vrsta in predvideno število stvari, ki jih je treba obnoviti,
- določi vrsta in predvideno število objektov, ki jih je treba zgraditi za preprečitev nadaljnje ogroženosti premoženja in ljudi zaradi posledic naravne nesreče ali njene ponovitve,
- oceni višina sredstev po posameznih ukrepih odprave posledic naravne nesreče na stvareh in
- določi predvidena poraba sredstev v posameznih proračunskih letih.

(2) S programom odprave posledic nesreče se določijo tudi nosilci posameznih nalog, in sicer za:

- vzdrževanje sistema opazovanja vplivnega območja naravne nesreče, če obstaja ogroženost za ljudi in premoženje med izvajanjem ukrepov odprave posledic naravne nesreče na stvareh,
- vzdrževanje izvedenih interventnih ukrepov,
- izvajanje nujnih del za preprečitev nadaljnjih posledic naravne nesreče,
- izdelavo strokovnih podlag in raziskav za predpis o določitvi ogroženega območja na vplivnem območju naravne nesreče v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje z vodami,
- izdelavo ustreznih prostorskih aktov za odpravo posledic naravne nesreče,
- izdelavo projektov za obnovo poškodovanih in uničenih stvari,
- izvajanje posameznih ukrepov odprave posledic iz programa in
- izvedbo drugih ukrepov iz programa.

(3) Če je treba zaradi gradnje gospodarske javne infrastrukture državnega ali lokalnega pomena ali nadomestitve objektov spremeniti ali nadomestiti občinske prostorske akte, mora program odprave posledic nesreče vsebovati tudi program priprave teh občinskih prostorskih aktov, oceno sredstev za njegovo izvedbo in nosilce izvajanja tega programa.

(4) Če izvajanje ukrepov odprave posledic naravne nesreče na stvareh traja več proračunskih let, morajo biti v programu odprave posledic nesreče določene tudi obvezne vsebine letnih programih odprave posledic nesreče ter roki, v katerih jih mora ministrstvo, pristojno za okolje, predložiti vladi v sprejem. Z letnim programom odprave posledic nesreče se za posamezno proračunsko leto podrobneje določijo ukrepi odprave posledic naravne nesreče ter višina sredstev, ki je predvidena za njihovo izvedbo.

14. člen

(financiranje izvajanja programa odprave posledic nesreče)

(1) Če so sredstva za izvajanje ukrepov iz programa odprave posledic nesreče zagotovljena v okviru sredstev

proračunske rezerve, opravlja izplačila za izvedbo ukrepov ministrstvo, pristojno za finance, na podlagi dokumentacije, ki jo predložijo uporabniki proračuna, v katerih pristojnost spada izvajanje programa odprave posledic nesreče.

(2) Za zakonito uporabo sredstev proračunske rezerve so odgovorni uporabniki proračuna, ki so jim bila zagotovljena sredstva proračunske rezerve za odpravo posledic naravne nesreče.

(3) Sredstva za izvajanje programa odprave posledic nesreče v proračunskem letu, v katerem se za odpravo posledic nesreč ne zagotavljajo sredstva proračunske rezerve skladno z 10. členom tega zakona, zagotavljajo v okviru svojih finančnih načrtov uporabniki proračuna, v katerih pristojnost spada izvajanje programa odprave posledic nesreče.

(4) Če je treba zaradi gradnje gospodarske javne infrastrukture državnega pomena ali nadomestitve objektov, spremeniti ali nadomestiti občinske prostorske akte, se sredstva zagotovijo v državnem proračunu.

(5) Uporabniki proračuna iz tretjega odstavka tega člena so:

1. ministrstvo, pristojno za okolje, za:
 - obnovo stvari, za katere sredstva za vzdrževanje zagotavlja samo ali organ v njegovi sestavi,
 - izgradnjo geotehničnih objektov,
 - obnovo stvari, za katere so upravičene do sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu občine,
 - obnovo stvari, za katere je upravičena do sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu oseba javnega prava, katere ustanovitelj ali soustanovitelj je država ali občina, in
 - obnovo stvari, za katere so upravičene do sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu osebe zasebnega prava;
2. ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, za obnovo v po naravnih nesrečah poškodovanih sestojih ter obnovo vseh gozdnih cest, katerih gradnja in vzdrževanje se sofinancira v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje z gozdovi;
3. druga ministrstva za obnovo stvari, za katere sredstva za vzdrževanje zagotavljajo sama ali organi v njihovi sestavi.

2.2 Upravičenci do sredstev za odpravo posledic nesreč

15. člen

(upravičenci do sredstev za odpravo posledic nesreč)

Upravičenci do sredstev za odpravo posledic nesreč so:

- državni organi,
- občine,
- osebe javnega prava,
- osebe zasebnega prava za obnovo objektov za izvajanje dejavnosti,
- lastniki stanovanj in
- lastniki objekta, ki je razglašen za kulturni spomenik ali za objekt, ki je namenjen varstvu naravne znamenitosti.

16. člen

(sredstva proračunske rezerve za obnovo stvari v državni lasti)

Za odpravo posledic nesreč na stvareh v državni lasti se namenijo sredstva proračunske rezerve za obnovo:

- objekta gospodarske javne infrastrukture državnega pomena, ki je v lasti države,
- stvari, ki je v lasti osebe javnega prava, katere ustanovitelj ali soustanovitelj je država, če se za stvar investicijska, investicijsko-vzdrževalna ali vzdrževalna dela zagotavljajo v državnem proračunu,
- stvari, ki je namenjena izvajanju državne javne službe, če se za stvar investicijska, investicijsko-vzdrževalna ali vzdrževalna dela zagotavljajo v državnem proračunu,

– v po naravnih nesrečah poškodovanih sestojih ter gozdnih cest, če gre za obnovo, za katero se sredstva zagotavljajo v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje z gozdovi,

– druge stvari, ki je v lasti države, če se za njo investicijska, investicijsko-vzdrževalna ali vzdrževalna dela zagotavljajo v državnem proračunu.

17. člen

(dodelitev sredstev občini)

(1) Sredstva se za odpravo posledic nesreč dodelijo občini kot poseben transfer z državne ravni za obnovo:

– objektov gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena,

– stvari, ki so v njeni lasti in se uporabljajo za izvajanje njene dejavnosti,

– stvari, ki so v njeni lasti in se uporabljajo za izvajanje lokalne javne službe,

– stanovanjskih stavb, ki so v njeni lasti,

– stvari, ki so v njeni lasti in jih uporablja oseba javnega prava, katere ustanovitelj ali soustanovitelj je občina,

– stvari, ki je v lasti osebe javnega prava, katere ustanovitelj ali soustanovitelj je občina, za stvar pa se investicijska, investicijsko-vzdrževalna ali vzdrževalna dela zagotavljajo v občinskem proračunu, in

– gozdnih cest, če gre za sofinanciranje obnove, za katerega se sredstva zagotavljajo v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje z gozdovi.

(2) Občini se dodelijo sredstva za odpravo posledic nesreč tudi za nakup in komunalno ureditev stavbnih zemljišč za nadomestitev objektov, ki jo je treba izvesti zaradi ogroženosti na vplivnem območju naravne nesreče.

(3) Občini se dodelijo sredstva iz prejšnjega odstavka, če brezplačno prenese komunalno urejena stavbna zemljišča v last upravičenca in če ta upravičenec obstoječe stavbno zemljišče brezplačno prenese državi v last.

(4) Občini se dodelijo sredstva za odpravo posledic nesreč, če je za namene, določene s predpisi na področju javnih financ, porabila svoja sredstva proračunske rezerve v višini 1,5% prihodkov proračuna v letu, v katerem se izvajajo ukrepi odprave posledic naravne nesreče na njenih stvareh.

(5) Če se na območju občine izvajajo geotehnični ukrepi zaradi varstva stvari, ki so v lasti občine ali v lasti osebe javnega prava, katere ustanovitelj je občina, se dodelijo sredstva državnega proračuna za izvedbo geotehničnih ukrepov, če je občina za namene, določene s predpisi na področju javnih financ, porabila svoja sredstva proračunske rezerve v višini 1,5% prihodkov proračuna v letu, v katerem se geotehnični ukrepi izvajajo.

(6) Če je občina v tekočem letu svoja sredstva proračunske rezerve že porabila skladno z nameni iz predpisov na področju javnih financ, se ji za odpravo posledic nove naravne nesreče v tem letu ali za izvedbo novih geotehničnih ukrepov v tem letu dodelijo sredstva državnega proračuna ne glede na pogoj v zvezi z uporabo svojih sredstev proračunske rezerve iz četrtega in petega odstavka tega člena.

18. člen

(dodelitev sredstev osebi javnega prava)

(1) Sredstva se za odpravo posledic nesreč dodelijo osebi javnega prava, katere ustanovitelj ali soustanovitelj je država ali občina, za obnovo stvari v lasti te osebe, če jo uporablja za izvajanje svoje dejavnosti in se zanjo ne zagotavljajo investicijska, investicijsko-vzdrževalna ali vzdrževalna dela v državnem ali občinskem proračunu in če v proračunskem letu, v katerem se izvaja obnova, porabi vsa sredstva, ki so v njenem finančnem načrtu namenjena za investicijska, investicijsko-vzdrževalna in vzdrževalna dela.

(2) Za obnovo stanovanjske stavbe ali posameznega stanovanja v lasti osebe javnega prava iz prejšnjega odstav-

ka se dodelijo sredstva za odpravo posledic nesreč osebi javnega prava pod pogoji iz 25. člena tega zakona.

19. člen

(izjema)

(1) Ne glede na določbe 16., 17. in 18. člena tega zakona se sredstev za odpravo posledic nesreč ne more dodeliti za obnovo zemljišč v gozdovih, razen če gre za obnovo gozdnih cest, za obnovo kmetijskih zemljišč pa samo, če je bil njihov lastnik ali najemnik v času nastanka naravne nesreče vpisan v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo, in ne gre za odpravo posledic zemeljskih plazov.

(2) Ne glede na določbe 16. člena tega zakona se sredstva iz četrte alineje 16. člena lahko uporabijo tudi za obnovo v po naravnih nesrečah poškodovanih sestojih gozdov v zasebni lasti v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje z gozdovi.

20. člen

(dodelitev sredstev osebi zasebnega prava)

(1) Sredstva za odpravo posledic nesreč se dodelijo osebi zasebnega prava za obnovo objektov, ki so v njeni lasti in so namenjeni stalnemu bivanju ali izvajanju dejavnosti.

(2) Sredstva za odpravo posledic nesreč se dodelijo tudi za obnovo kmetijskih zemljišč v lasti oseb zasebnega prava, če je bil njihov lastnik v času nastanka naravne nesreče vpisan v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo, in gre za odpravo posledic poplav.

(3) Vlada podrobneje določi merila za določitev zemljišč in objektov, za katere se lahko osebi zasebnega prava dodelijo sredstva za odpravo posledic nesreč.

21. člen

(dodelitev sredstev za obnovo posebnih objektov)

Ne glede na pogoje iz 16. do 20. člena tega zakona se lastniku objekta dodelijo sredstva za odpravo posledic nesreč, če je objekt na dan nastanka nesreče s aktom razglašen za kulturni spomenik ali se nahaja na območju naravne vrednote oziroma na zavarovanem območju v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, in je namenjen varstvu oziroma upravljanju zavarovanega območja.

2.3 Višina sredstev, dodeljenih za obnovo stvari

22. člen

(višina sredstev)

(1) Za obnovo stvari iz 16. člena tega zakona se iz proračunske rezerve dodelijo sredstva v višini, ki je za obnovo v proračunskem letu, v katerem se zagotavljajo sredstva za obnovo iz proračunske rezerve, predvidena v programu odprave posledic nesreče.

(2) Občini se dodeli za obnovo stvari iz 17. člena tega zakona sredstva za odpravo posledic nesreč v višini, ki je za obnovo predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, zmanjšani za sredstva, ki jih je občina sama namenila za obnovo skladno z določbami 17. člena tega zakona.

(3) Osebi javnega prava se dodeli za obnovo stvari iz prvega odstavka 18. člena tega zakona sredstva za odpravo posledic nesreč v višini, ki je za obnovo predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, zmanjšani za sredstva, ki jih je sama namenila za obnovo skladno z določbami 18. člena tega zakona.

(4) Pri določitvi obsega izvedenih del za obnovo objektov gospodarske javne infrastrukture in stvari iz prejšnjih odstavkov je treba upoštevati, da se sredstva za odpravo posledic nesreč po tem zakonu uporabijo samo za vzpostavitev stanja na objektu gospodarske javne infrastrukture ali na stvari, kakršno je bilo pred nastankom naravne nesreče.

23. člen

(višina sredstev, dodeljenih osebam zasebnega prava za obnovo objektov za izvajanje dejavnosti)

(1) Za obnovo objekta v lasti osebe zasebnega prava se lahko dodeli največ 30%, oziroma za objekt, ki je zavarovan za škodo zaradi te naravne nesreče, največ 40% vseh sredstev, ki so za obnovo objekta predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, in gre za objekt, v katerem je lastnik objekta na dan nastanka naravne nesreče izvajal dejavnost.

(2) Za obnovo objekta, ki jo je oseba zasebnega prava na dan nastanka nesreče dajala v najem za izvajanje dejavnosti drugi osebi, se lahko dodeli največ 10%, oziroma največ 20%, če je objekt za škodo zaradi te naravne nesreče zavarovan, vseh sredstev, ki so za obnovo objekta predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče.

(3) Zavarovan za škodo zaradi naravne nesreče je objekt, za katerega lastnik izkaže, da mu je zaradi posledic naravne nesreče priznано izplačilo zavarovalnih zneskov za škodo na objektu v višini, ki ni manjša od 40% ocene neposredne škode na objektu če gre za potres, oziroma od 60% ocene neposredne škode na objektu, če gre za druge naravne nesreče.

(4) Če gre za odpravo posledic zemeljskih ali snežnih plazov, se za obnovo objekta v lasti osebe zasebnega prava ne glede na določbe prejšnjih odstavkov lahko dodeli največ 60% vseh sredstev, ki so za obnovo objekta predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, oziroma največ 40% teh sredstev, če je oseba dajala objekt v najem.

(5) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov lastnik objekta ni upravičen do sredstev za odpravo posledic nesreč, če je višina sredstev, ki so potrebna za obnovo objekta, manjša od stroškov za novo gradnjo prostorov enakega namena s površino, ki je enaka 5% neto tlorisne površine objekta v obnovi.

(6) Pri določitvi obsega potrebnih del za obnovo objekta iz prejšnjih odstavkov je treba upoštevati, da se sredstva za odpravo posledic nesreč po tem zakonu uporabijo samo za vzpostavitev stanja na objektu, kakršno je bilo pred nastankom naravne nesreče. Če gre za novo gradnjo objekta ali nadomestitev objekta, se sredstva za odpravo posledic nesreč dodelijo lastniku objekta samo za objekt ali del objekta, ki ima enako neto tlorisno površino, kot jo je imel objekt, za katerega je lastnik upravičen do sredstev po tem zakonu, pred nastankom naravne nesreče.

(7) Pri določitvi višine sredstev, ki se jih dodeli za obnovo objekta iz prvega in drugega odstavka tega člena, je treba upoštevati, da vsota vseh sredstev državnega in občinskega proračuna, ki so dodeljena lastniku objekta za obnovo, in izplačil zavarovalnih zneskov za škodo na objektu ne sme presežati 80% sredstev, ki jih je za obnovo objekta potrdila komisija za odpravo posledic nesreč.

(8) Če ima oseba zasebnega prava v lasti več objektov, za katere je upravičena do sredstev za odpravo posledic nesreč po določbah tega člena, se vodi postopek dodeljevanja sredstev za obnovo vsakega objekta posebej.

(9) Vlada podrobneje določi način izračuna višine sredstev, ki so dodeljena osebi zasebnega prava za obnovo objekta iz prvega in drugega odstavka tega člena, pri čemer upošteva:

- da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna oceni neposredne škode na objektu,

- da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna razmerju med neto tlorisno površino objekta na dan nastanka naravne nesreče in neto tlorisno površino obnovljenega objekta in

- da se lahko količnik med dodeljeno višino sredstev in oceno neposredne škode na objektu s starostjo objekta veča.

24. člen

(višina sredstev, dodeljenih osebam zasebnega prava za obnovo gozdnih cest in kmetijskih zemljišč)

(1) Za obnovo gozdnih cest in kmetijskih zemljišč v lasti oseb zasebnega prava se ob upoštevanju pogojev iz 20. člena tega zakona lahko dodeli največ 50% vseh sredstev, ki so za obnovo poškodovanih gozdnih cest ali kmetijskih zemljišč predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče.

(2) Če stroški obnove kmetijskega zemljišča iz prejšnjega odstavka presegajo tržno vrednost za taka zemljišča, se sredstva za odpravo posledic nesreč lahko uporabijo le za odkup zemljišča v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje z vodami.

(3) Odkup kmetijskega zemljišča se izvede, če lastnik zemljišča v prodajo zemljišča državi privoli in če sredstva za odkup ne presegajo višine sredstev, ki se jih lahko dodeli lastniku za obnovo zemljišča po določbah prvega odstavka tega člena.

25. člen

(višina sredstev, dodeljenih za obnovo stanovanj)

(1) Postopek dodeljevanja sredstev za odpravo posledic nesreč se za obnovo stanovanjske stavbe vodi za vsako stanovanje v stavbi posebej.

(2) Višina sredstev, ki so potrebna za obnovo posameznega stanovanja, se izračuna iz sorazmernega dela sredstev, ki so za obnovo stanovanjske stavbe predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, izračunanega na podlagi neto tlorisne površine, ki pripada temu stanovanju.

(3) Za obnovo posameznega stanovanja v lasti osebe zasebnega prava se lahko dodeli največ 40%, oziroma za stanovanje, ki je zavarovano za škodo zaradi te naravne nesreče, največ 60% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja, če gre za stanovanje, v kateri ima stalno prebivališče lastnik stanovanja ali njegov ožji družinski član.

(4) Zavarovano za škodo zaradi naravne nesreče je stanovanje, za katerega lastnik izkaže, da mu je zaradi posledic naravne nesreče priznано izplačilo zavarovalnih zneskov za škodo na stanovanju v višini, ki ni manjša od 30% ocene neposredne škode na stanovanju če gre za potres, oziroma od 50% ocene neposredne škode na stanovanju, če gre za druge naravne nesreče.

(5) Za obnovo stanovanja v lasti osebe zasebnega prava, ki ne izpolnjuje pogojev iz tretjega odstavka tega člena, in za obnovo stanovanja v lasti osebe javnega prava, katere ustanovitelj ali soustanovitelj je država ali občina, se lahko dodeli največ 30%, oziroma za stanovanje, ki je zavarovano za škodo zaradi te naravne nesreče, največ 40% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja, če je bilo stanovanje naseljeno na dan nastanka nesreče.

(6) Če gre za odpravo posledic udorov ali zemeljskih oziroma snežnih plazov, se ne glede na določbe tretjega in petega odstavka tega člena za obnovo posameznega stanovanja iz tretjega odstavka tega člena dodeli največ 60% in za stanovanje iz petega odstavka največ 40% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja.

(7) Ne glede na določbe tretjega, petega in šestega odstavka tega člena lastnik stanovanja ni upravičen do sredstev za odpravo posledic nesreč, če je višina sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja, manjša od stroškov za novo gradnjo stanovanjskih prostorov, katerih površina je enaka 5% neto tlorisne površine stanovanja v obnovi.

(8) Pri določitvi obsega potrebnih del za obnovo stanovanja, je treba upoštevati, da se sredstva za odpravo posledic nesreč po tem zakonu uporabijo samo za vzpostavitev bivanja v prostorih stanovanja, katerih neto tlorisna površina je enaka standardni stanovanjski površini.

(9) Če je v programu odprave posledic nesreče za obnovo stanovanjske stavbe določena gradnja nove stavbe ali

nadomestitev stavbe, se sredstva za odpravo posledic nesreč dodelijo v višini, ki je potrebna za gradnjo stanovanjske stavbe, v kateri neto tlorisna površina stanovanj ne presega standardnih stanovanjskih površin.

(10) Standardna stanovanjska površina se izračuna na podlagi števila stanovanj v stavbi, števila oseb s stalnim prebivališčem v posameznem stanovanju in naslednjih meril:

- za eno ali dve osebi v stanovanju je standardna stanovanjska površina v enostanovanjski stavbi 90 m², v dvostanovanjski stavbi 75 m² in v tri ali več stanovanjski stavbi 60 m²,

- za tri osebe v stanovanju je standardna stanovanjska površina v enostanovanjski stavbi 100 m², v dvostanovanjski stavbi 85 m² in v tri ali več stanovanjski stavbi 76 m²,

- za štiri osebe v stanovanju je standardna stanovanjska površina v enostanovanjski stavbi 115 m², v dvostanovanjski stavbi 95 m² in v tri ali več stanovanjski stavbi 85 m²,

- za pet oseb v stanovanju je standardna stanovanjska površina v enostanovanjski stavbi 130 m², v dvostanovanjski stavbi 115 m² in v tri ali več stanovanjski stavbi 102 m², in

- za več kot pet oseb v stanovanju se izračuna standardna stanovanjska površina tako, da se za vsako nadaljnjo osebo doda 6 m².

(11) Vlada podrobneje določi način izračuna višine sredstev, ki so dodeljena upravičencu iz tretjega in četrtega odstavka tega člena za obnovo posameznega stanovanja, pri čemer upošteva:

- da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna oceni neposredne škode na stanovanju,

- da je lahko količnik med dodeljeno višino sredstev in škodo na stanovanju večji, če je stanovanjska stavba starejša,

- da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna razmerju med standardno stanovanjsko površino in neto tlorisno površino obnovljene stavbe, v primeru gradnje nove stavbe ali nadomestitve stavbe pa razmerju med standardno stanovanjsko površino in neto tlorisno površino stavbe na dan nastanka naravne nesreče.

(12) Pri določitvi višine sredstev, ki se dodelijo za obnovo stanovanja, je treba upoštevati, da vsota vseh sredstev državnega in občinskega proračuna, ki so dodeljena lastniku stanovanja za obnovo, in izplačil zavarovalnih zneskov za škodo na stanovanju ne sme presegati 90% sredstev, ki jih je za obnovo stanovanja potrdila komisija za odpravo posledic nesreč.

26. člen

(višina sredstev, dodeljenih za obnovo gospodarskih objektov kmetije)

(1) Za obnovo gospodarskega objekta kmetije v lasti osebe zasebnega prava se lahko dodeli največ 40%, oziroma za objekt, ki je zavarovan za škodo zaradi te naravne nesreče, največ 60% vseh sredstev, ki so za obnovo objekta predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče.

(2) Zavarovan za škodo zaradi naravne nesreče je gospodarski objekt kmetije, za katerega lastnik izkaže, da mu je zaradi posledic naravne nesreče priznано izplačilo zavarovalnih zneskov za škodo na objektu v višini, ki ni manjša od 20% ocene neposredne škode na objektu če gre za potres, oziroma od 40% ocene neposredne škode na objektu, če gre za druge naravne nesreče.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena se lahko za obnovo gospodarskega objekta kmetije dodeli največ 60% vseh sredstev, ki so za obnovo objekta predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, če gre za odpravo posledic zemeljskih ali snežnih plazov.

(4) Pri določitvi obsega potrebnih del za obnovo gospodarskega objekta kmetije je treba upoštevati, da se sredstva za odpravo posledic nesreč po tem zakonu uporabijo samo za vzpostavitev stanja na objektu, kakršno je bilo pred na-

stankom naravne nesreče. Če gre za novo gradnjo objekta ali nadomestitev objekta, se sredstva za odpravo posledic nesreč dodelijo lastniku objekta samo za objekt ali del objekta, ki ima enako neto tlorisno površino, kot jo je imel objekt, za katerega je lastnik upravičen do sredstev po tem zakonu, pred nastankom naravne nesreče.

(5) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena lastnik gospodarskega objekta kmetije ni upravičen do sredstev za odpravo posledic nesreč, če je višina sredstev, ki so potrebna za obnovo gospodarskega objekta kmetije, manjša od stroškov za novo gradnjo po namenu enakih prostorov, katerih površina je enaka 5% neto tlorisne površine gospodarskega objekta kmetije v obnovi.

(6) Pri določitvi višine sredstev, ki se jih dodeli za obnovo gospodarskega objekta kmetije, je treba upoštevati, da vsota vseh sredstev državnega in občinskega proračuna, ki so dodeljena lastniku objekta za obnovo, in izplačil zavarovalnih zneskov za škodo na objektu ne sme presegati 80% sredstev, ki jih je za obnovo objekta potrdila komisija za odpravo posledic nesreč.

(7) Če ima oseba zasebnega prava v lasti več gospodarskih objektov kmetije, za katere je upravičena do sredstev za odpravo posledic nesreč po določbah tega člena, se vodi postopek dodeljevanja sredstev za obnovo vsakega objekta posebej.

(8) Za gospodarski objekt kmetije se šteje tudi objekt za vzrejo vodnih organizmov, v stroške obnove takega objekta pa se prištevajo tudi stroški vzpostavitve matične jate v stanje pred nastankom naravne nesreče.

(9) Vlada podrobneje določi način izračuna višine sredstev, ki so dodeljena osebi zasebnega prava za obnovo gospodarskega objekta kmetije, pri čemer upošteva:

- da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna oceni neposredne škode na objektu,

- da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna razmerju med neto tlorisno površino objekta na dan nastanka naravne nesreče in neto tlorisno površino obnovljenega objekta in

- da se lahko količnik med dodeljeno višino sredstev in oceno neposredne škode na objektu s starostjo objekta veča.

(10) V predpisu iz prejšnjega odstavka vlada določi vrste objektov, ki se jih po določbah tega člena šteje za gospodarske objekte kmetije.

27. člen

(pridobitev stanovanjskega posojila)

(1) Oseba iz tretjega in četrtega odstavka 25. člena tega zakona, ki je za obnovo stanovanja upravičena do sredstev za odpravo posledic nesreč, lahko pridobi za obnovo stanovanja stanovanjsko posojilo pri javnem stanovanjskem skladu ne glede na višino dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč.

(2) Sredstva stanovanjskih posojil se štejejo kot lastna sredstva upravičenca.

(3) Najvišji odobreni znesek stanovanjskega posojila iz prvega odstavka tega člena je lahko enak razliki med višino sredstev, ki je potrebna za obnovo stanovanja, in dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč za obnovo stanovanja.

(4) Stanovanjsko posojilo se odobri z rokom vračila do 15 let. Posojilojemalec mora odobreno posojilo zavarovati. Koriščenje odobrenega posojila je dokumentarno. Posojilo se odplačuje v mesečnih anuitetah. Prva anuiteta zapade v plačilo dve leti po dodelitvi posojila.

(5) Odobreno posojilo se obrestuje skladno s pogoji, ki veljajo za stanovanjska posojila, pridobljena pri javnem stanovanjskem skladu z enakim rokom vračila.

(6) Sredstva posojil lahko pridobijo upravičenci iz prvega odstavka tega člena na podlagi vloge, ki jo morajo vložiti do roka, ki je določen v programu odprave posledic nesreče.

(7) Vsebinsko vloge in potrebno dokumentacijo določi javni stanovanjski sklad.

28. člen

(hipotekarna sredstva)

(1) Če upravičenec iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona nima dovolj lastnih sredstev in če zaradi nizkih dohodkov tudi drugi lastniki stanovanja ali stanovalci v njem ne morejo pridobiti za obnovo stanovanja potrebnega stanovanjskega posojila po tem zakonu, se lahko občini dodelijo sredstva za odpravo posledic nesreč v višini, ki je enaka razliki med sredstvi, potrebnimi za obnovo stanovanja, ter sredstvi, ki so bila upravičencu dodeljena ali jih je kot posojilo pridobil po določbah tega zakona.

(2) Občini se dodelijo sredstva za odpravo posledic nesreč v višini iz prejšnjega odstavka, če v to lastniki stavbe ali dela stavbe, ki pripada stanovanju, privolijo in dovolijo občini za čas 20 let vpis hipotekarne pravice na stanovanjski stavbi ali na delu stavbe, ki pripada stanovanju, v sorazmernem deležu sredstev, ki so se za obnovo stanovanja dodelila občini.

(3) Sredstva iz prejšnjega odstavka se lahko dodelijo v višini, ki zagotavlja, da mesečna anuiteta stanovanjskega posojila ne presega polovice ugotovljenega dohodka lastnikov stanovanja ter stanovalec in stanovalcev (v nadaljnjem besedilu: stanovalec) v njem, zmanjšanega za minimalni dohodek lastnikov in stanovalec, pri čemer se minimalni in ugotovljeni dohodek lastnikov in stanovalec ugotavlja na način, kot ga za ugotavljanje upravičenosti do denarne socialne pomoči določajo predpisi, ki urejajo socialno varstvo.

(4) Vlada podrobneje določi način in merila za ugotavljanje upravičenosti lastnika stanovanja, na podlagi katere se zagotovijo za obnovo stanovanja sredstva za odpravo posledic nesreč na način iz prvega odstavka tega člena.

29. člen

(višina sredstev, dodeljenih za obnovo posebnih objektov)

Za obnovo objekta, ki je z aktom razglašen za kulturni spomenik ali je z aktom razglašen za objekt, ki je namenjen varstvu naravne znamenitosti, se lastniku objekta dodelijo vsa sredstva, ki jih je komisija za odpravo posledic nesreč potrdila za obnovo objekta.

2.4 Nosilci izvajanja ukrepov odprave posledic nesreč na stvareh in njihove obveznosti

30. člen

(nosilci izvajanja ukrepov odprave posledic nesreč na stvareh)

(1) Državni organ, ki je zadolžen za vzdrževanje stvari v državni lasti, je pristojen za izvajanje obnove objektov gospodarske javne infrastrukture državnega pomena in stvari iz 16. člena tega zakona.

(2) Občina, ki so ji dodeljena sredstva za odpravo posledic nesreč, je pristojna za izvajanje obnove stvari iz 17. člena tega zakona.

(3) Ministrstvo, pristojno za okolje, je pristojno za izvajanje obnove:

- stvari v lasti oseb javnega prava iz 18. člena tega zakona,
- zemljišč in objektov v lasti oseb zasebnega prava in
- objektov, ki so z aktom razglašeni za kulturni spomenik ali so z aktom razglašeni za objekte, ki so namenjeni varstvu naravne znamenitosti, razen če so v lasti države ali osebe javnega prava in se za njih sredstva za investicijska, investicijsko-vzdrževalna ali vzdrževalna dela zagotavljajo v državnem proračunu.

(4) Ministrstvo, pristojno za okolje, zagotovi upravičencem za obnovo stvari iz prejšnjega odstavka svetovanje in

pomoč pri načrtovanju in projektiranju ter finančni in gradbeni nadzor pri obnovi stvari.

(5) Vlada podrobneje določi obseg in način svetovanja ter pomoči pri načrtovanju in projektiranju ter obseg in način finančnega in gradbenega nadzora iz prejšnjega odstavka.

(6) Financiranje nalog ministrstva, pristojnega za okolje, iz četrtega odstavka tega člena gre v breme sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu.

31. člen

(zagotovitev namenske porabe sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic nesreč, dodeljena za obnovo stvari po tem zakonu, morajo biti porabljena skladno z namenom njihove uporabe.

(2) Zaradi zagotovitve namenske porabe sredstev iz prejšnjega odstavka morajo upravičenci do sredstev državne pomoči, razen državnih organov in občin, podpisati pogodbo z ministrstvom, pristojnim za okolje, o izpolnjevanju obveznosti, ki so določene s tem in drugimi zakoni.

(3) V pogodbi iz prejšnjega odstavka se upravičenec do sredstev za odpravo posledic nesreč predvsem zaveže, da bo:

- izvedel obnovo stvari v celotnem obsegu, ki ga je potrdila komisija za odpravo posledic nesreč,
- zagotovil nadzor pri obnovi stvari v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov,
- zagotovil namensko porabo dodeljenih sredstev in
- zagotovil obnovo stvari skladno s projektom za pridobitev gradbenega dovoljenja in izvedbo ter drugimi pogoji iz dovoljenja za poseg v prostor.

(4) Če upravičenec do sredstev za odpravo posledic nesreč ne porabi dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč, je dolžan razliko do dodeljenih sredstev vrniti.

(5) Upravičenec do sredstev za odpravo posledic nesreč mora neporabljena sredstva za odpravo posledic nesreč vrniti tudi:

- če se je iztekel rok, za katerega je v odločbi o dodelitvi sredstev določeno, da se morajo dodeljena sredstva porabiti,
- zaradi stečaja ali likvidacije pravne osebe,
- če imetnik odločbe o dodelitvi sredstev preneha izvajati svojo dejavnost.

(6) Če upravičenec do sredstev za odpravo posledic nesreč sredstva uporabi nenamensko, je dolžan vrniti celotna nenamensko porabljena sredstva s pripadajočimi zamudnimi obrestmi od dneva, ko so mu bila sredstva nakazana.

(7) Za nenamensko porabo sredstev za odpravo posledic nesreč se šteje tudi poraba sredstev za obnovo stvari, pri kateri niso izpolnjeni predpisani pogoji na področju urejanja prostora in graditve objekta.

(8) Upravičenec do sredstev za odpravo posledic nesreč mora neporabljena ali nenamensko uporabljena sredstva vrniti najpozneje v treh mesecih po tem, ko ga na vrnitev sredstev pozove ministrstvo, pristojno za okolje. Vrnjena sredstva so izredni prihodek državnega proračuna.

32. člen

(poročanje o porabi sredstev)

(1) Upravičenec do sredstev za odpravo posledic nesreč, ki so mu bila dodeljena sredstva za odpravo posledic nesreč, mora predložiti ministrstvu, pristojnemu za okolje, zaključno poročilo o njihovi porabi najkasneje v 12 mesecih od dneva, ko so mu bila skladno z določbami tega zakona dodeljena.

(2) Upravičenec do sredstev za odpravo posledic nesreč mora o porabi dodeljenih sredstev poročati ministrstvu, pristojnemu za okolje, na njegovo zahtevo tudi pred iztekom roka iz prejšnjega odstavka.

2.5 Postopek dodelitve sredstev za odpravo posledic nesreč

33. člen

(postopek dodelitve sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic nesreč se upravičencem do sredstev za odpravo posledic nesreč, razen državnim organom, dodelijo na podlagi vloge, ki jo morajo predložiti ministrstvu, pristojnemu za okolje, v roku iz programa odprave posledic nesreče, ki pa ne sme biti daljši od 12 mesecev.

(2) Ministrstvo, pristojno za okolje, po sprejemu programa odprave posledic nesreče na vladi obvesti upravičence do sredstev za odpravo posledic nesreč o roku, v katerem morajo predložiti vloge za dodelitev sredstev za odpravo posledic nesreč.

(3) Ministrstvo, pristojno za okolje, pripravi predlog o višini potrebnih sredstev za obnovo stvari in ga predloži komisiji za odpravo posledic nesreč, če je vloga upravičenca popolna in utemeljena in je predlog obnove stvari v skladu s programom odprave posledic nesreče.

(4) Predlog za dodelitev sredstev za odpravo posledic nesreč posameznemu upravičencu predloži vladi v obravnavo in sprejem ministrstvo, pristojno za okolje, po predhodni potrditvi komisije za odpravo posledic nesreč.

(5) Minister, pristojen za okolje, določi vsebino in obliko vloge upravičencev za dodelitev sredstev za izvajanje obnove na stvareh po tem zakonu.

3. ODPRAVA POSLEDIC ŠKODE V KMETIJSTVU

3.1 Viri sredstev in odločitev o njihovi uporabi

34. člen

(viri sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se zagotovijo za vsako koledarsko leto v državnem proračunu.

(2) Višina sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu se določi v državnem proračunu za posamezni pojav škode v kmetijstvu za vsako proračunsko leto posebej na podlagi ocene o potrebnih sredstvih za odpravo posledic iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu.

(3) Če je program odprave posledic škode v kmetijstvu sprejet v letu nastanka škode, se za to proračunsko leto zagotovijo sredstva za izvedbo ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu v okviru sredstev državne proračunske rezerve.

(4) Za posamezni pojav škode v kmetijstvu, za katerega je vlada odločila o uporabi sredstev za odpravo njegovih posledic v septembru ali kasneje, se v prvem proračunskem letu po letu, v katerem je nastala škoda, zagotovijo sredstva za izvajanje ukrepov odprave posledic škode v okviru sredstev državne proračunske rezerve.

35. člen

(odločitev o uporabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu)

(1) Vlada odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu na podlagi ocene neposredne škode v kmetijstvu in predloga za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(2) Oceno neposredne škode v kmetijstvu in predlog za odpravo posledic škode v kmetijstvu iz prejšnjega odstavka predloži vladi v obravnavo ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izdela pa ju državna komisija za ocenjevanje škode, ustanovljena v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami in drugimi nesrečami. Predlog za odpravo posledic škode v kmetijstvu obsega okvirne predloge možnih ukrepov, na podlagi katerih se izdela program odprave posledic škode v kmetijstvu.

(3) Vlada mora pri odločanju o uporabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu upoštevati naslednji merili:

- sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se lahko uporabijo za odpravo posledic posamezne naravne nesreče, za katero je ocena neposredne škode v kmetijstvu večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna;

- če nastane škoda v kmetijstvu v času 120 dni večkrat ali na različnih krajih, se sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu lahko uporabijo za vse primere odprave posledic škode v kmetijstvu v tem obdobju, če je vsota ocen neposredne škode v kmetijstvu večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna.

(4) Ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, mora vladi v obravnavo predložiti oceno neposredne škode v kmetijstvu najkasneje mesec dni po običajnem spravilu letine rastline, ki je bila poškodovana zaradi pojava naravne nesreče.

36. člen

(program odprave posledic škode v kmetijstvu)

(1) Program odprave posledic škode v kmetijstvu sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo, če ga potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu in k njemu da soglasje ministrstvo, pristojno za finance.

(2) Najpozneje tri mesece po tem, ko vlada odloči za posamezni pojav škode v kmetijstvu ali več takih pojavov skupaj, da se za odpravo posledic uporabijo sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu po tem zakonu, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, predloži vladi v obravnavo program odprave posledic škode v kmetijstvu.

37. člen

(vsebina programa odprave posledic škode v kmetijstvu)

(1) S programom odprave posledic škode v kmetijstvu se določijo:

- kmetijske rastline, ki so zaradi naravne nesreče poškodovane,

- občine, kjer je nastala škoda v kmetijstvu,

- ocena o stopnjah poškodovanosti kmetijskih rastlin,

- ocena o površini prizadetih kmetijskih zemljišč,

- ocena o številu upravičencev do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu,

- ocena potrebnih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu,

- strokovna izhodišča za določitev geografsko zaokroženih območij,

- verifikacijo podatkov o poškodovanosti kmetijskih rastlin na posameznih kmetijskih zemljiščih,

- občine, ki morajo imenovati občinske komisije za zbiranje vlog upravičencev,

- obrazci za vloge upravičencev,

- nosilci oziroma strokovnjaki za določitev geografsko zaokroženih območij,

- nosilci oziroma strokovnjaki za verifikacijo podatkov o poškodovanosti kmetijskih rastlin iz vlog upravičencev,

- višina in način izplačila predplačil za odpravo posledic škode v kmetijstvu upravičencem, pri čemer pa višina predplačil ne sme presegati 20% ocenjene neposredne škode,

- način izplačila sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu upravičencem in

- ocena sredstev za financiranje posamezne naloge iz prejšnjih alinej.

(2) Izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka se financira v breme sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(3) Če odprava posledic škode v kmetijstvu traja več proračunskih let, morajo biti v programu odprave posledic škode v kmetijstvu določene tudi obvezne vsebine letnih

programov ter roki, v katerih jih mora ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, predložiti vladi v sprejem. Z letnim programom odprave posledic škode v kmetijstvu se za posamezno proračunsko leto podrobneje določijo predvsem upravičenci do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu ter sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

38. člen

(financiranje odprave posledic škode v kmetijstvu)

(1) Če so skladno s programom odprave posledic škode v kmetijstvu sredstva za izvajanje ukrepov iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu zagotovljena v okviru sredstev državne proračunske rezerve, opravlja izplačila za škodo v kmetijstvu ministrstvo, pristojno za finance, na podlagi dokumentacije, ki jo predloži ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(2) Sredstva za izvajanje programa odprave posledic škode v kmetijstvu v proračunskem letu, v katerem se za odpravo škode v kmetijstvu ne zagotavljajo sredstva proračunske rezerve skladno s 34. členom tega zakona, zagotavlja v okviru svojih finančnih načrtov ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(3) Sredstva za izvajanje ukrepov iz programa odprave posledic škode na kmetijskih zemljiščih v lasti občine se za posamezno proračunsko leto dodelijo občini, če je občina za namene, določene s predpisi na področju javnih financ, porabila svoja sredstva proračunske rezerve v višini 1,5% prihodkov proračuna v proračunskem letu, v katerem se izvajajo ukrepi za odpravo posledic škode v kmetijstvu na njenih zemljiščih.

(4) Če je občina v tekočem letu svoja sredstva proračunske rezerve že porabila skladno z nameni iz predpisov na področju javnih financ, se ji za odpravo posledic škode v kmetijstvu na njenih zemljiščih dodelijo sredstva državnega proračuna ne glede na pogoj v zvezi z uporabo sredstev proračunske rezerve iz prejšnjega odstavka.

3.2 Upravičenci do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu

39. člen

(upravičenci do sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se lahko dodelijo osebi s stalnim prebivališčem na ozemlju Republike Slovenije, ki obdeluje kmetijska zemljišča kot lastnik ali zakupnik, če je v času nastanka naravne nesreče vpisan v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

(2) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se lahko dodelijo tudi pravni osebi s sedežem na območju Republike Slovenije, ki obdeluje kmetijska zemljišča in je bila v času nastanka naravne nesreče vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

(3) Oseba iz prvega in drugega odstavka tega člena je upravičena do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu, če iz ocene neposredne škode, ki jo potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu, sledi:

– da je hektarski donos kmetijske rastline v letu nastanka naravne nesreče manjši od normalnega hektarskega donosa za več kot 30%, za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pa za več kot 20%, ali

– da je hektarski donos kmetijske rastline prvega pridelka po nastanku tistih naravnih nesreč, ki povzročijo, da je zaradi poškodb na kmetijski rastlini kmetijska proizvodnja zmanjšana v obdobju več nadaljnjih let, manjši od normalnega hektarskega donosa za več kot 10%, in je skupni hektarski donos v vseh nadaljnjih letih zmanjšanja kmetijske proizvodnje manjši od normalnega hektarskega donosa za več kot 30%, za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pa za več kot 20%.

(4) Vlada podrobneje določi način izračuna stopnje poškodovanosti kmetijske rastline za primere, ko naravna nesreča povzroči, da je zaradi poškodb na kmetijski rastlini kmetijska proizvodnja zmanjšana v obdobju več nadaljnjih let.

3.3 Višina sredstev, dodeljenih za odpravo posledic škode v kmetijstvu

40. člen

(višina dodeljenih sredstev)

(1) Upravičencu iz prejšnjega člena se dodelijo sredstva v višini največ 40%, za proizvodnjo kmetijske rastline, ki je zavarovana za škodo v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč, pa največ 60% ocene neposredne škode, ki jo potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu (v nadaljnjem besedilu: potrjena višina škode).

(2) Zavarovana za škodo v kmetijstvu zaradi naravne nesreče je proizvodnja kmetijske rastline, za katero upravičenec izkaže, da mu je zaradi posledic naravne nesreče priznано izplačilo zavarovalnih zneskov za škodo v kmetijstvu v višini, ki ni manjša od 30% potrjene višine škode.

(3) Komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu določi potrjeno višino škode posameznemu upravičencu za vsako posamezno kmetijsko rastlino posebej na podlagi podatkov o:

– povprečni stopnji poškodovanosti kmetijske rastline zaradi posledic naravnih nesreč,

– normalnem pridelku poškodovane kmetijske rastline,

– povprečni tržni ceni kmetijske rastline v letu nastanka škode v kmetijstvu in

– površinah kmetijskih zemljišč, na katerih je upravičenec prideloval kmetijsko rastlino.

(4) Pri določitvi višine sredstev, ki se jih upravičencu dodeli za škodo v kmetijstvu, je treba zagotoviti, da za posamezno kmetijsko rastlino v letu nastanka škode v kmetijstvu vsota:

– tržne vrednosti zmanjšane kmetijske proizvodnje,

– dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po tem zakonu,

– sredstev državnega in občinskih proračunov, ki so dodeljena upravičencu kot neposredno izplačilo v kmetijstvu za odpravo posledic naravnih nesreč v skladu s predpisi, ki urejajo posredna in neposredna izplačila v kmetijstvu, in

– izplačil zavarovalnih zneskov za škodo v kmetijstvu,

ne presega tržne vrednosti proizvodnje kmetijske rastline pri normalnem hektarskem donosu.

(5) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena se upravičencu ne dodelijo sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu, če višina sredstev, odobrenih za dodelitev sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ne presega predvidenih sredstev financiranja nalog iz prvega odstavka 37. člena tega zakona, preračunanih na upravičenca do sredstev državnega proračuna, ki jih določi vlada pred dodelitvijo sredstev.

(6) Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu tudi, če pristojni inšpektor ugotovi, da je upravičenec na kmetijskem zemljišču prideloval kmetijsko rastlino v letu nastanka škode v nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali s predpisi, ki urejajo varstvo voda, namenjenih oskrbi s pitno vodo na teh kmetijskih zemljiščih.

(7) Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic suše na območjih iz registra namakalnih sistemov, razen v primerih, ko zaradi pomanjkanja vode namakanje ni bilo mogoče.

(8) Vlada podrobneje določi način izračuna potrjene višine škode in višine sredstev, ki so dodeljena upravičencu, pri čemer upošteva, da je:

– potrjena višina škode sorazmerna povprečni stopnji poškodovanosti kmetijske rastline,

- potrjena višina škode premo sorazmerna normalnemu hektarskemu donosu kmetijske rastline,
- potrjena višina škode premo sorazmerna tržni vrednosti kmetijske rastline v letu nastanka naravne nesreče,
- potrjena višina škode premo sorazmerna površini kmetijskih zemljišč, na katerih se prideluje kmetijska rastlina, in

– višina sredstev, dodeljenih za odpravo posledic škode v kmetijstvu, manjša od 40% potrjene višine škode, če škodo povzročijo naravne nesreče, katerih posledice se lahko v celoti ali delno preprečijo z uveljavljenimi tehnikami agrotehničnih ukrepov.

(9) V predpisu iz prejšnjega odstavka vlada določi tudi:

- metodologijo za določitev geografsko zaokroženih območij, in sicer za vsako naravno nesrečo posebej,
- metodologijo za verifikacijo podatkov o stopnji poškodovanosti kmetijske rastline znotraj posameznega geografsko zaokroženega območja in
- uveljavljene tehnike agrotehničnih ukrepov iz prejšnjega odstavka.

40.a člen

(vračilo preveč izplačanih sredstev predplačila)

(1) Če je upravičencu višina izplačanega predplačila za odpravo posledic škode v kmetijstvu višja od višine dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu, mora upravičenec preveč izplačana sredstva predplačila vrniti v državni proračun najkasneje v treh letih od dne pravnomočnosti odločbe o dodelitvi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(2) Če je v obdobju treh let iz prejšnjega odstavka nastala nova škoda v kmetijstvu zaradi naravne nesreče in je dolжник za preveč izplačana sredstva predplačila upravičenec do sredstev za odpravo posledic nove škode v kmetijstvu, se mu preveč izplačana sredstva predplačila odštejejo od dodeljenih sredstev za odpravo posledic nove škode v kmetijstvu.

(3) Vlada v programu odprave posledic škode v kmetijstvu določi tudi višino preveč izplačanih sredstev predplačila iz prvega odstavka tega člena, ki jih upravičencu do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu ni treba vrniti v državni proračun, pri čemer tako določena višina sredstev ne sme presegati stroškov za izterjavo preveč izplačanih sredstev predplačila.

41. člen

(delo komisije v zvezi s potrjevanjem ocene škode)

(1) Predlog potrjene višine škode za posamezne upravičence pripravi in ga predloži komisiji za odpravo posledic škode v kmetijstvu ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(2) K predlogu potrjene višine škode iz prejšnjega odstavka mora biti priložena tudi meteorološko poročilo o pojavu naravne nesreče, obrazložitev določitve geografsko zaokroženih območij, izračuna povprečne stopnje poškodovanosti in opis verifikacije podatkov o stopnjah poškodovanosti kmetijskih rastlin.

(3) Komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu lahko za namen potrjevanja ocen škode pridobi mnenje o primernosti in pravilnosti določitev in izračunov iz prejšnjega odstavka. Izdelavo takega mnenja lahko komisija naroči pri zunanjih strokovnjakih v breme sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

3.4 Nosilci izvajanja ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu

42. člen

(nosilci izvajanja ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu)

(1) Pristojni za izvajanje ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu so ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, in

občine, za katere je v programu odprave posledic škode v kmetijstvu določeno, da je zaradi naravne nesreče nastala škoda v kmetijstvu na njihovem območju.

(2) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, je pristojno za izvajanje vseh nalog iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu, razen tistih, ki jih izvajajo občine.

(3) Občine iz prvega odstavka tega člena morajo po sprejemu programa odprave posledic škode v kmetijstvu:

– imenovati občinske komisije za zbiranje vlog upravičencev,

– obvestiti upravičence o sprejemu programa in o možnosti vložitve vloge za pridobitev sredstev državne pomoči in jim posredovati obrazce za prijavo vlog in

– odposlati zbrane vloge upravičencev ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo, v roku, ki je določen v programu odprave posledic škode v kmetijstvu.

(4) V občinsko komisijo za zbiranje vlog upravičencev mora občina imenovati najmanj tri člane, od katerih mora biti vsaj eden za območje občine pristojni kmetijski svetovalec.

(5) Občinska komisija za zbiranje vlog zagotovi upravičencem strokovno pomoč pri izpolnjevanju obrazcev vloge za dodelitev sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu, predvsem pa strokovno pomoč pri vpisu podatkov o stopnji poškodovanosti kmetijske rastline, za katero uveljavlja pomoč iz sredstev državnega proračuna.

(6) Občina mora k vlogi posameznega upravičenca priložiti tudi podatke o sredstvih proračuna občine, ki so bila upravičencu dodeljena v skladu s predpisi, ki urejajo posredna in neposredna izplačila v kmetijstvu.

3.5 Postopek dodelitve sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu in obveznosti upravičencev

43. člen

(postopek dodelitve sredstev in obveznosti upravičencev)

(1) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, po sprejemu programa odprave posledic škode v kmetijstvu na vladi obvesti občine o roku, ki ni daljši od 90 dni in v katerem morajo zbrati vloge upravičencev in jih odposlati v obravnavo na ministrstvo.

(2) Sredstva za odpravo posledic nesreč se upravičencu dodelijo na podlagi vloge, ki jo mora izpolniti s podatki o škodi v kmetijski proizvodnji oddati občinski komisiji za zbiranje vlog občine, kjer ima kmetijsko zemljišče.

(3) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, predloži komisiji za odpravo posledic škode v kmetijstvu predlog ocene škode v potrditev, če je vloga upravičenca popolna in utemeljena in so podatki o škodi v skladu s podatki iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu.

(4) Predlog za dodelitev sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu predloži vladi v obravnavo in sprejem ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, ob predhodni potrditvi komisije za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(5) Minister, pristojen za kmetijstvo, določi vsebino in obliko vloge upravičencev za dodelitev sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po tem zakonu.

3.6 Škoda v kmetijstvu zaradi množičnega pojava rastlinske ali živalske bolezni

44. člen

(rastlinske in živalske bolezni)

(1) Določbe o odpravi posledic škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč po tem zakonu se smiselno uporabljajo tudi za odpravo posledic množičnega izbruha tistih rastlinskih škodljivih organizmov ali kužnih živalskih bolezni, za katere se izvajajo programi preprečevanja ali izkoreninjenja, in jih določi vlada na predlog ministra, pristojnega za kmetijstvo.

(2) Geografsko zaokrožena območja so v primeru iz prejšnjega odstavka območja občin, kjer so zaradi obsega

pojava karantenske rastlinske ali živalske bolezni in njenih posledic v kmetijski proizvodnji osebe iz 39. člena tega zakona upravičene do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

4. ODLOČBA O DODELITVI SREDSTEV

45. člen

(izdaja in vsebina odločbe o dodelitvi sredstev)

(1) O dodelitvi sredstev za odpravo posledic nesreč v upravnem postopku odloča ministrstvo, pristojno za okolje, o dodelitvi sredstev za odpravo škode v kmetijstvu pa ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(2) Odločba mora poleg sestavin, ki jih določa zakon, ki ureja upravni postopek, vsebovati tudi:

- podatke o upravičencu,
- natančen opis razloga oziroma namena za dodelitev sredstev državnega proračuna,
- obrazložitev izračuna višine dodeljenih sredstev državnega proračuna,
- rok, v katerem se lahko začne uporaba dodeljenih sredstev,
- rok, v katerem se morajo uporabiti dodeljena sredstva,
- obveznosti v zvezi s poročanjem o porabi sredstev, če gre za odpravo posledic naravne nesreče na stvareh, in
- način izplačila sredstev.

46. člen

(podaljšanje roka za uporabo dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč)

(1) Čas, v katerem se morajo uporabiti dodeljena sredstva za odpravo posledic nesreč, je največ 12 mesecev po roku, v katerem je v odločbi o dodelitvi sredstev dovoljen začetek uporabe dodeljenih sredstev.

(2) Čas uporabe sredstev za odpravo posledic nesreč se lahko na podlagi vloge upravičenca podaljša za največ 12 mesecev, če gre za upravičene razloge.

(3) Za postopek podaljšanja roka, v katerem se morajo uporabiti dodeljena sredstva za odpravo posledic nesreč, se smiselno uporabljajo določbe, ki so s tem zakonom določene za dodelitev sredstev za odpravo posledic nesreč.

5. ZBIRKE PODATKOV

47. člen

(pridobivanje podatkov iz zbirk osebnih podatkov)

(1) Pri dodeljevanju sredstev državnega proračuna in nadzoru nad njihovo uporabo pridobita ministrstvo, pristojno za okolje, in ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, osebne in druge podatke od upravljalcev naslednjih zbirk:

- osebno ime, datum rojstva in stalno ali začasno prebivališče iz centralnega registra prebivalstva,
- osebno ime lastnikov zemljišč iz zemljiškega katastra,
- osebno ime lastnikov stavb iz katastra stavb,
- lastninsko pravico, zastavno pravico, služnostno pravico, pravico stvarnega bremena, zakupno, predkupno ali odkupno pravico, prepoved odsvojitve in obremenitve nepremičnine iz zemljiške knjige,
- osebno ime in prebivališče nosilca kmetijskega gospodarstva in osebno ime družinskih članov nosilca kmetijskega gospodarstva iz registra kmetijskih gospodarstev,
- osebno ime fizične osebe oziroma firma pravne osebe z navedbo organizacijske oblike in naslov fizične osebe oziroma sedež pravne osebe pridelovalca grozdja iz registra pridelovalcev grozdja in vina in
- osebno ime in prebivališče osebe oziroma firma pravne osebe, ki so ji bila dodeljena sredstva državnega ali ob-

činskega proračuna v skladu s predpisi, ki urejajo posredna in neposredna izplačila v kmetijstvu, iz evidenc o kmetijskih subvencijah državnega in občinskih proračunov.

(2) Upravitelj zbirk iz prejšnjega odstavka posreduje podatke na zahtevo ministrstva, pristojnega za okolje, in ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, brezplačno.

48. člen

(zbirka podatkov o osebah, ki so jim bila dodeljena sredstva)

(1) Za dodeljevanje sredstev za odpravo posledic nesreč in sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu ter v zvezi z nadzorom nad uporabo dodeljenih sredstev državnega proračuna po tem zakonu se o osebah, ki so jim bila dodeljena sredstva po tem zakonu, vzpostavi zbirka, ki jo upravlja za dodelitev sredstev pristojno ministrstvo.

(2) Zbirka iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje osebne podatke:

- osebno ime osebe, ki so ji bila dodeljena sredstva,
- osebno ime družinskih članov ali članov kmetijskega gospodarstva osebe iz prejšnje alineje,
- o osebnih dohodkih lastnika stanovanja in dohodkih stanovalcev, če gre za dodelitev hipotekarnih sredstev iz 28. člena tega zakona,
- o lastništvu stvari, ki so predmet obnove po tem zakonu, in
- podatke o plačanih tekočih zavarovanjih, ki se nanašajo na stvar, poškodovano ali uničeno zaradi posledic naravne nesreče, ali na škodo v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč.

(3) Podatki iz prejšnjega odstavka so podatki iz vloge za dodelitev sredstev.

(4) Podatki iz zbirke iz prvega odstavka tega člena se hranijo deset let po dodelitvi sredstev državnega proračuna upravičencem, po izteku tega roka pa se izbrišejo.

(5) S podatki, pridobljenimi po tem členu, se ravna v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

6. NADOMESTITEV OBJEKTOV IN PROSTORSKI AKTI

49. člen

(ogroženo območje)

(1) O nadomestitvi objektov se v programu odprave posledic naravne nesreče odloči na podlagi določitve ogroženega območja na vplivnem območju naravne nesreče in predpisanih pogojev ter omejitev za graditev objektov na takih območjih.

(2) Ogroženo območje na vplivnem območju poplave sta predvsem poplavno in erozijsko območje, na vplivnem območju zemeljskega plazu plazljivo območje in na vplivnem območju snežnega plazu plazovito območje.

(3) Ogroženo območje na vplivnem območju naravne nesreče določi vlada, pri čemer se uporabljajo za njihovo določanje merila v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje z vodami.

(4) Vlada v predpisu o določitvi ogroženega območja na vplivnem območju naravne nesreče razvrsti zemljišča na vplivnem območju naravne nesreče v razrede po stopnjah ogroženosti in določi glede na stopnjo ogroženosti zemljišč tudi pogoje za graditev objektov.

(5) Predlog predpisa o določitvi ogroženega območja na vplivnem območju naravne nesreče pripravi in predloži vladi v sprejem ministrstvo, pristojno za okolje.

(6) Priprava strokovnih podlag in izvedba raziskav za določitev ogroženega območja na vplivnem območju naravne nesreče se financira v breme sredstev za odpravo posledic nesreč.

50. člen

(javna korist gradnje gospodarske javne infrastrukture)

Obnova objektov prometne infrastrukture, vodne infrastrukture in objektov druge gospodarske javne infrastrukture ter gradnja novih geotehničnih objektov in drugih novih objektov vodne infrastrukture zaradi preprečitve širjenja posledic naravne nesreče ali preprečevanja posledic ponovitve naravne nesreče na vplivnem območju naravne nesreče, je v javno korist.

51. člen

(zakonska podlaga za objekte lokalnega pomena)

(1) Zakonska podlaga za nadomestitev objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture državnega pomena in jih je treba zaradi ogroženosti ali obnove ali graditve novih objektov vodne infrastrukture ali državne prometne infrastrukture odstraniti, je izvedbeni prostorski akt lokalne skupnosti.

(2) Če za gradnje objektov iz prejšnjega odstavka ni osnove v izvedbenih prostorskih aktih lokalne skupnosti, je treba sprejeti nov izvedbeni prostorski akt lokalne skupnosti oziroma njegovo spremembo ali dopolnitev.

(3) Za pripravo izvedbenega prostorskega akta iz prejšnjega odstavka je odgovorna občina. Ta priprava se financira iz sredstev za odpravo posledic nesreč, zagotovljenih po tem zakonu.

(4) Izvedbeni prostorski akt oziroma njegove spremembe in dopolnitve iz drugega odstavka tega člena se sprejemajo po skrajšanem postopku v skladu s predpisi o urejanju prostora.

(5) Stroški v zvezi s sprejemom izvedbenih prostorskih aktov lokalne skupnosti iz prejšnjih odstavkov se financirajo v breme sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu.

52. člen

(zakonska podlaga za objekte državnega pomena)

(1) Zakonska podlaga za obnovo objektov gospodarske javne infrastrukture državnega pomena so državni prostorski akti v skladu s predpisi o urejanju prostora.

(2) Če za obnovo gospodarske javne infrastrukture državnega pomena ali gradnjo novih geotehničnih objektov in drugih novih objektov vodne infrastrukture ni osnove v aktih iz prejšnjega odstavka, je treba sprejeti nov državni lokacijski načrt oziroma njegovo spremembo ali dopolnitev.

53. člen

(pooblaščen investitor)

(1) Investitor za gradnjo objektov državne prometne infrastrukture in vodne infrastrukture ali objektov druge gospodarske javne infrastrukture je država.

(2) Pooblaščen investitor države za gradnjo objektov državne prometne infrastrukture je ministrstvo, pristojno za promet, za objekte vodne infrastrukture pa ministrstvo, pristojno za okolje.

(3) Pooblaščen investitor opravlja naloge v zvezi s prostorskim in urbanističnim načrtovanjem, finančnim inženiringom, pridobivanjem nepremičnin ter pripravlja, organizira in vodi graditev in obnovo objektov na vplivnem območju naravne nesreče.

54. člen

(razlastitev nepremičnin)

Razlastitev nepremičnin v javno korist zaradi gradnje gospodarske javne infrastrukture državnega pomena na vplivnem območju naravne nesreče se izvede na način in po postopku, kot to določajo predpisi o urejanju prostora.

7. GRADNJA OBJEKTOV

55. člen

(pridobitev gradbenih in uporabnih dovoljenj)

(1) Za potrebe gradenj, ki se financirajo ali sofinancirajo iz sredstev za odpravo posledic nesreč, se postopki za pridobitev gradbenih in uporabnih dovoljenj vodijo ter gradnje izvajajo v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Šteje se, da je izdaja gradbenih dovoljenj za objekte oziroma dela, ki so v zvezi z gradnjami, namenjenimi za odpravo posledic naravnih nesreč, ter izvedba takšnih del, v javno korist.

56. člen

(upravičeni investitor)

Zahtevo za izdajo gradbenih in uporabnih dovoljenj iz prejšnjega člena vlagajo nosilci izvajanja ukrepov odprave posledic nesreč iz 30. člena tega zakona lahko pa tudi pravna oziroma fizična oseba, ki je po določbah tega zakona upravičena za pridobitev sredstev za odpravo posledic nesreč (v nadaljnjem besedilu: upravičeni investitor).

57. člen

(upravni organ, pristojen za gradbene zadeve)

Upravni organ, pri katerem se vlagajo zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja za gradnje oziroma dela, ki so v zvezi z gradnjami iz 55. člena tega zakona, in zahteve za izdajo uporabnega dovoljenja za takšne objekte, je krajevno pristojna upravna enota.

58. člen

(pridobitev gradbenega dovoljenja)

(1) Šteje se, da objekti, ki so potrebni za odpravo posledic nesreč po tem zakonu, nimajo vplivov na okolico, razen če so to objekti, ki so s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, opredeljeni kot objekti, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna zaradi emisij energije ali snovi v okolje.

(2) Ne glede na določbe iz predpisov, ki urejajo graditev objektov, za spremembo namembnosti, ki jo opredeljuje program odprave posledic nesreče, gradbeno dovoljenje ni potrebno, ampak zadostuje lokacijska informacija, iz katere izhaja, da je takšna spremenjena raba v skladu z izvedbenim prostorskim aktom.

(3) Če upravičeni investitor pravice graditi na nepremičnini, kjer namerava izvajati gradnjo, še nima vpisane v zemljiško knjigo, se za takšno dokazilo lahko uporabijo dokazila iz 56. člena zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/2002).

59. člen

(postopek izdaje gradbenega dovoljenja)

(1) Stranka v postopku za izdajo gradbenega dovoljenja za objekt oziroma dela, ki so v zvezi z gradnjo iz 55. člena tega zakona, je samo upravičeni investitor.

(2) Če kdo med postopkom zahteva vključitev v postopek in dokazuje, da ima nameravani objekt vplive na okolje, ki segajo na njegovo nepremičnino, se v nadaljevanju postopka uporabljajo določbe 64. člena zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/2002).

60. člen

(ugotavljanje skladnosti z izvedbenim prostorskim aktom)

(1) Šteje se, da je nameravana gradnja, ki se financira ali sofinancira za odpravo posledic nesreč, v skladu z izvedbenim prostorskim aktom, če je na območju, ki se po določbah tega zakona šteje za območje, ki ga je doletela naravna nesreča in je lokacija takšne gradnje neposredno dostopna

z javne ceste oziroma leži tik ob njej ali pa če izpolnjuje pogoje, ki so z zakonom, ki ureja graditev objektov, predpisane za nadomestno gradnjo.

(2) V primeru objektov, ki so v skladu s prvim odstavkom 58. člena tega zakona opredeljeni kot objekti z vplivi na okolje, se šteje, da so zahteve o sodelovanju javnosti pred izdajo okolje varstvenega soglasja v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, izpolnjene z javno razgrnitvijo tistega izvedbenega prostorskega akta, na katerem območju naj bi se gradil takšen objekt z namenom odprave posledic naravne nesreče.

61. člen

(oprostitvev plačila komunalnega prispevka in drugih stroškov)

(1) Za gradnjo novih objektov, ki se financirajo ali sofinancirajo iz sredstev za odpravo posledic nesreč, se ne plačuje komunalnega prispevka.

(2) Stroški priklopa objektov iz prejšnjega odstavka na objekte gospodarske javne infrastrukture se ne zaračunavajo.

(3) Neplačani komunalni prispevki iz prvega odstavka tega člena se štejejo za namensko plačilo lastnih sredstev občine za izvajanje ukrepov odprave posledic nesreč iz četrtega odstavka 17. člena tega zakona oziroma za izvajanje geotehničnih ukrepov iz petega odstavka 17. člena tega zakona.

62. člen

(izvajanje del in gradbeni nadzor)

(1) Pri ureditvi gradbišča in izvajanju del, ki se financirajo ali sofinancirajo iz sredstev za odpravo posledic nesreč, se šteje, kot da se takšna gradnja izvaja kot gradnja v lastni režiji v skladu z določbami 79. člena zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/2002).

(2) Gradbeni nadzor mora zagotoviti ustrezen nosilec izvajanja ukrepov odprave posledic nesreč iz 30. člena tega zakona.

63. člen

(postopek izdaje uporabnega dovoljenja)

(1) V najkrajšem možnem času po končani gradnji novega objekta, ki se je financirala ali sofinancirala iz sredstev za odpravo posledic nesreč, oziroma njegovi rekonstrukciji, mora upravičeni investitor pri upravnem organu, ki je izdal gradbeno dovoljenje, vložiti zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja.

(2) Zahtevi iz prejšnjega odstavka je treba priložiti izjavo projektanta in izjavo osebe, ki je opravljala gradbeni nadzor, da je objekt zgrajen v skladu s predpisi, ter geodetski načrt novega stanja zemljišča.

(3) Upravni organ iz prvega odstavka tega člena izda uporabno dovoljenje brez prej opravljenega tehničnega pregleda, razen če tehnični pregled izrecno ne zahteva nosilec izvajanja ukrepov odprave posledic naravnih nesreč iz 30. člena tega zakona ali upravičeni investitor. V takšnem primeru se tehnični pregled opravi v skladu z določbami zakona, ki ureja graditev objektov.

8. POROČANJE

64. člen

(poročila)

(1) Poročilo o izvedbi programa odprave posledic nesreče predloži vladi v sprejem ministrstvo, pristojno za okolje.

(2) Poročilo o izvedbi programa odprave posledic škode v kmetijstvu predloži vladi v sprejem ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(3) Sestavni del poročila o izvedbi programa odprave posledic nesreče je tudi poročilo komisije za odpravo posledic nesreč o porabi sredstev za odpravo posledic nesreč, sestavni del poročila o izvedbi programa odprave posledic škode v kmetijstvu pa poročilo komisije za odpravo posledic škode v kmetijstvu o porabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(4) Vlada poroča o porabi sredstev za odpravo posledic nesreč in o porabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu Državnemu zboru Republike Slovenije za vsako proračunsko leto v poročilu, ki ga predloži vlada ob zaključnem računu proračuna.

9. NADZOR

65. člen

(inšpekcijsko nadzorstvo)

(1) Inšpekcijsko nadzorstvo po tem zakonu obsega nadzorstvo glede izpolnjevanja pogojev za upravičenost oseb do sredstev za odpravo posledic nesreč in do sredstev za odpravo škode v kmetijstvu ter nadzorstvo glede namenske rabe dodeljenih sredstev, če gre za odpravo posledic naravnih nesreč.

(2) Inšpekcijski nadzor upravičencev do sredstev za odpravo posledic nesreč izvajajo inšpektorji ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, upravičencev do sredstev za odpravo škode v kmetijstvu pa inšpektorji ministrstva, pristojnega za kmetijstvo.

10. KAZENSKI DOLOČBI

66. člen

(prekršek)

(1) Z globo od 100.000 do 700.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba v državnem organu in občini, če omogoči, da so sredstva za izvajanje ukrepov uporabljena v nasprotju z določbo prvega odstavka 31. člena tega zakona.

(2) Z globo od 100.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje oseba, ki v vlogi za pridobitev sredstev posreduje lažne podatke z namenom, da neupravičeno pridobi sredstva za odpravo posledic nesreč ali za odpravo škode v kmetijstvu, ter oseba, ki nenamensko uporabi dodeljena sredstva za odpravo posledic nesreč (33., 43., 31. člen).

Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč – ZOPNN (Uradni list RS, št. 75/03) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

11. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

67. člen

(denarne kazni za prekrške)

Do 1. januarja 2005 se za prekršek, določen v prvem odstavku 66. člena tega zakona z denarno kaznijo od 100.000 do 500.000 tolarjev kaznuje odgovorna oseba v državnem organu in občini, z denarno kaznijo od 10.000 do 150.000 tolarjev pa posameznik, ki stori prekršek iz drugega odstavka 66. člena tega zakona.

68. člen

(obravnavna škod v kmetijstvu, nastalih pred uveljavitvijo tega zakona)

(1) Do vzpostavitve registra kmetijskih gospodarstev iz 6. in 39. člena tega zakona se kot dokazilo uporablja posestni list ali najemna pogodba.

(2) Določbe tega zakona se uporabljajo tudi za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki so nastale zaradi naravnih nesreč v letu 2003 pred uveljavitvijo tega zakona.

(3) Za sredstva državnega proračuna iz tretje alineje četrtega odstavka 40. člena tega zakona se štejejo tudi sredstva, ki jih je upravičenec pridobil na podlagi javnega razpisa za dodeljevanje sredstev kot pomoč za nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni pojavi (Uradni list RS, št. 51/2003 – uradne objave), če gre za odpravo posledic škode v kmetijstvu po tem zakonu zaradi iste naravne nesreče.

69. člen

(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč – ZOPNN-A (Uradni list RS, št. 98/05) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

6. člen

Določbe 5. člena tega zakona se uporabljajo tudi v postopkih dodeljevanja sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki se na dan uveljavitve tega zakona še niso dokončali.

7. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

5042. Resolucija o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010 (ReNPVP)

Na podlagi 67. člena Zakona o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 109. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 35/02 in 60/04) je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 29. novembra 2005 sprejel

RESOLUCIJO

o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010 (ReNPVP)

1 Temelji, načela in značilnosti politike varstva potrošnikov

1.1 Politika varstva potrošnikov v Republiki Sloveniji od pridružitve do polnopravnega članstva v EU

Politika varstva potrošnikov je v državah Srednje in Vzhodne Evrope relativno nov in dinamičen koncept, ki se je razvil šele v začetku devetdesetih let z demokratičnimi spremembami in pojavom tržnega gospodarstva, do tedaj pa je na tem področju obstajalo malo ali nič izkušenj, iz katerih bi lahko črpali. Njen razvoj je pospeševala želja vlad v regiji po približevanju EU, z vsemi gospodarskimi prednostmi, za katere so menile, da jih bo približevanje prineslo. Na drugi strani je EU pritiskala na vlade v regiji, da pospešijo proces usklajevanja svojih zakonodaj s pravnim redom EU. Evropska skupnost je z desetimi državami v regiji podpisala pridružitvene sporazume, ki so vključevali tudi področje varstva potrošnikov, vsebovano v aneksu Bele knjige o pripravi pridruženih članic Srednje in Vzhodne Evrope na vključitev v notranji trg iz leta 1995. Nujnost uskladitve zakonodaje posameznih držav z evropskim pravnim redom na področju varstva potrošnikov

je bila v večini držav ena glavnih gonilnih sil uvajanja novih predpisov na področju varstva potrošnikov in institucionalnih struktur za izvajanje politike varstva potrošnikov. V tem smislu je prilagajanje nacionalnih struktur evropskemu pravnemu redu izjemno pozitivno vplivalo na razvoj varstva potrošnikov v vseh državah Srednje in Vzhodne Evrope.

Slovenija se je z Evropskim sporazumom o pridružitvi med Republiko Slovenijo na eni strani in Evropskimi skupnostmi in njihovimi članicami, ki delujejo v okviru Evropske unije v 93. členu (Uradni list RS-MP, št. 13/97) zavezala spoštovati politiko in sistem varstva potrošnikov v EU in sproti prilagajati zakonodajo. Usklajevanje zakonodaje na področju varstva potrošnikov v okviru procesa vključevanja Republike Slovenije v Evropsko unijo je s sprejetim Zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu potrošnikov – (Uradni list RS, št. 51/04 – ZVPot-B) in drugimi predpisi relativno uspešno zaključeno, prav tako se je varstvo potrošnikov institucionaliziralo znotraj in zunaj državne uprave.

Tudi začetek polnopravnega članstva Slovenije v EU s 1. 5. 2004 predstavlja za nadaljnji razvoj slovenske politike varstva potrošnikov enega ključnih momentov, saj se danes skoraj vsi segmenti njene politike uravnavajo in oblikujejo na evropski ravni. Republika Slovenija je sicer že v času pogajanj za priključitev k EU svojo zakonodajo na tem področju skoraj v celoti uskladila z evropsko, s polnopravnim članstvom pa je poleg zakonodajnim aktom potrebno slediti tudi razvojnim ciljem EU na tem področju, saj so to skupni cilji. Namesto institucionalnega prilagajanja predpisom in merilom EU je na tem področju postala vse bolj pomembna aktivna razvojna politika. Potrošniška dimenzija notranjega trga predstavlja namreč enega najpomembnejših elementov strateških ciljev Komisije pri vzpostavljanju novega gospodarskega dinamizma in sodobne evropske ekonomije v kontekstu lisbonske strategije iz leta 2000, s katero naj bi evropski notranji trg do leta 2010 postal najbolj konkurenčno in dinamično, na znanju temelječe gospodarstvo na svetu.

Stalno dograjevanje zakonodaje na področju varstva potrošnikov pa ne more biti videno zgolj kot uveljavljanje mednarodnopravnih načel, ali ožje, harmonizacije notranje zakonodaje z evropskim pravnim redom, temveč kot samostojno, tematsko področje, ki je z lastno strategijo, načeli, izhodišči integralna entiteta gospodarskega in družbenega razvoja RS.

1.2 Pravne podlage

Varstvo potrošnikov ni samo kategorija ekonomske politike za varovanje ekonomskih interesov potrošnikov, temveč gre tudi za zagotavljanje določene ravni varstva pravic, varnosti in zdravja potrošnikov v okviru človekovih pravic. Že temeljna načela Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 331/1991-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04) narekujejo predvidljivost pravnih razmerij, ustavno podlago pa ima tudi večina potrošniških pravic. Potrošniška pravica do pravnega varstva je zagotovljena z ustavno pravico do sodnega varstva (23. člen) in pravico do pritožbe ali drugega pravnega sredstva (25. člen). Tudi pravica do zastopanosti oziroma do združevanja potrošnikov v interesne skupine ima podlago v Ustavi Republike Slovenije (42. člen) in predstavlja eno od temeljnih političnih pravic in svoboščin. Prav tako je z Ustavo Republike Slovenije zagotovljena pravica potrošnikov do zdravega življenjskega okolja (72. člen).

Z Zakonom o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo) je slovenski pravni red dobil krovni zakon, ki določa temeljne pravice potrošnikov v odnosu do ponudnikov blaga in storitev na trgu. 67. člen tega zakona je tudi pravna podlaga za sprejem nacionalnega programa varstva potrošnikov. Drugi horizontalni pravni okvir, ki dopolnjuje Zakon o varstvu potrošnikov, pa je Zakon o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 101/03).

Načela varstva potrošnikov so temeljna pravna načela politike Skupnosti, ki so vključena v člen 153 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES), ki zagotavlja pravico do obveščenosti, pravico do izobraževanja in pravico do zastopanosti, s čimer je politika varstva potrošnikov že leta 1997 z Amsterdamsko pogodbo postala avtonomna politika EU. Člen 153 PES tudi jasno opredeljuje pojem minimalne harmonizacije (ki državam članicam pri prenosu direktiv Skupnosti dopušča ohranitev oziroma uvedbo strožjih ukrepov za zaščito potrošnikov, pod pogojem, da so ti v skladu s PES) in visoko raven varstva potrošnikov kot temeljno načelo politike varstva potrošnikov v Skupnosti. Poleg člena 153 PES je istočasno pravna podlaga za ukrepe, ki se na področju varstva potrošnikov sprejemajo na ravni EU praviloma tudi člen 95 PES, ki zasleduje cilj doseganja delujočega notranjega trga.

Z vključitvijo varstva potrošnikov v splošne določbe Pogodbe o ustavi EU, ki narekuje, da se »pri opredeljevanju in uresničevanju drugih politik in aktivnosti EU upoštevajo zahteve varstva potrošnikov«, je varstvo potrošnikov naredilo še korak naprej, saj naj bi ta določba zagotavljala ustavno jamstvo, da bodo izhodišča varstva potrošnikov vključena v vse druge politike EU, s čimer se politika varstva potrošnikov uvršča med horizontalne politike Skupnosti.

1.3 Načela in značilnosti politike varstva potrošnikov

Za politiko varstva potrošnikov je značilna izrazita kompleksnost in interdisciplinarnost, saj posega v vsa ključna področja življenja. Pravzaprav stoji na stičišču različnih politik: gospodarske, prehranske, okoljske, kmetijske, izobraževalne, stanovanjske in zdravstvene politike. Konvergira s področjem človekovih pravic in ima pomembno mesto na področju sodobnih informacijskih tehnologij. Najtesneje je povezana z varstvom konkurence, saj sta varstvo potrošnikov in varstvo konkurence kot dve plati istega kovanca, ki se imenuje gospodarska politika. Kot značilnost gospodarske politike potrošniško pravo varuje v prvi vrsti potrošnika, konkurenčno pravo pa konkurenco, hkrati pa delujeta enakovredno v interesu potrošnikov in družbe. Cilj ene in druge politike je ustvarjanje pogojev za učinkovito delovanje odprtih in transparentnih trgov, vse to za končno dobrobit potrošnika. Konkurenca ima vlogo uravnavanja ponudbe in povpraševanja, količine in kakovosti, ponudniki pa prevzemajo odgovornost za varnost proizvodov na trgu. S preprečevanjem omejevanja konkurence oziroma nelojalne konkurence ali drugače povedano ne-spoštovanja dobrih poslovnih običajev, pospešujemo primarne dejavnike razmer na trgu, kot so cena, kvaliteta, prodajni pogoji. Konkurenčna zakonodaja zagotavlja ustrezne pogoje za konkurenco, ki naj podjetja spodbuja k večji učinkovitosti in uspešnosti poslovanja. Država aktivno posega v gospodarstvo z ukrepi regulacije in usmerjanja v prvi vrsti zato, da bi vplivala na nastanek in oblikovanje trga ter uravnala njegovo delovanje z namenom doseganja dveh ciljev, ki sta tržna pravičnost in učinkovitost. S konkurenčno zakonodajo uravnava delovanje monopolov in ostalih oblik prevladujočega tržnega položaja: kartelov, vertikalnih omejitev in združitve, ki pripeljejo do omejevanja konkurence. Politiko konkurence imajo normativno urejena vsa razvita gospodarstva. Zaradi precejšnjih razlik v pristopih posameznih držav se globalna politika konkurence pod pokroviteljstvom Svetovne trgovinske organizacije (WTO) le postopoma postavlja na skupne temelje, pri čemer WTO prevzema vlogo mednarodnega koordinatorja in nadzornika na multilateralnih področjih. Konkurenčna zakonodaja za države članice EU se oblikuje na ravni Skupnosti, njeno izvajanje pa nadzorujeta tudi Evropska komisija in Evropsko sodišče. Politika konkurence v EU stremi k trem ciljem: integracijskemu, ekonomskemu in cilju enakosti in pravičnosti. Ker je notranji

trg tudi glavni motor ekonomske integracije, pa tega cilja ni mogoče dosegati brez učinkovite in nadzorovane konkurence na trgu. Cilj enakosti in pravičnosti je usmerjen tudi v zaščito potrošnikov in manjših podjetij pred nakopičeno ekonomsko močjo in morebitno monopolistično nadvlado posameznega podjetja.

Politika varstva potrošnikov, na drugi strani, je skup ukrepov, s katerim želijo država in drugi nosilci gospodarske politike krepiti položaj potrošnikov v družbi in na trgu blaga in storitev. Potrošnik velja namreč nasproti ponudnikom blaga in storitev za šibkejšega udeleženca na trgu. Ker je politika varstva potrošnikov del gospodarske politike, je njen razvoj tesno povezan z gospodarsko razvitostjo države. Varstvo potrošnikov je pomembna kategorija ekonomske politike za krepitev konkurenčnosti gospodarstva in varovanja ekonomskih interesov potrošnikov, raven varstva potrošnikov je pomemben kazalec razvoja družbe, učinkovito varstvo potrošnika pa temeljna civilizacijska vrednota.

Prevladujoči položaji in koncentracije na novih trgih naglo spreminjajo pravila konkurence. To in hiter gospodarski in tehnološki razvoj prinašajo naraščanje ponudbe raznovrstnega, včasih med seboj težko primerljivega blaga in storitev na trgu, s čimer se preglednost trga zmanjšuje. S prehodom v informacijsko družbo, pojavom novih tehnologij, zmanjševanjem države blaginje in s procesi globalizacije je postalo vsakdanje življenje potrošnika bolj zapleteno. Zapleteni so tudi problemi, s katerimi se sooča na trgu, zato mu za njihovo obvladovanje pogosto primanjkujejo ekonomski viri, znanje in veščine, kar ga nasproti velikim gospodarskim sistemom postavlja v še bolj neenakovreden položaj na trgu.

Države, ki imajo v tržnih gospodarstvih in demokratičnih družbah edine legitimno pravico regulirati trge, ob upoštevanju pravice do svobodne gospodarske pobude, varujejo interese potrošnikov na vseh področjih, kjer so interesi potrošnikov lahko ogroženi, predvsem ko gre za njihovo zdravje, varnost, družbene in ekonomske interese. To terja od držav težavno vzpostavljanje ravnotežja med nasprotujočimi si interesi na trgu ob upoštevanju načela sorazmernosti. Vloga držav je ključna za uresničevanje temeljnih, univerzalnih pravic potrošnikov, ki so hkrati tudi temeljna načela pri oblikovanju politik varstva potrošnikov po svetu in ki potrošnikom po vsem svetu zagotavljajo enakovrednejši položaj na trgu in pomembno prispevajo k večji družbeni pravičnosti, preprečevanju revščine, varovanju okolja in odgovorni in trajnostno naravnani družbi.

Leta 1986 je Organizacija združenih narodov sprejela Smernice varstva potrošnikov, ki so bile leta 1999 dopolnjene, tako da danes obsegajo osem pravic, ki predstavljajo temeljna načela politike varstva potrošnikov:

(1) pravico do osnovnih dobrin in storitev – brez katerih ni mogoče dostojno preživetje: npr. vode, hrane in zdravil; gre tudi za pravico do stanovanja, zdravstvene oskrbe in izobraževanja; ko govorimo o pravici potrošnikov do osnovnih dobrin, gre za temeljne interese potrošnikov, ki v širšem kontekstu pomenijo enakopraven dostop do trgov in pravično razdelitev osnovnih dobrin na globalni ravni;

(2) pravico do varnih proizvodov in storitev na trgu – ki ne predstavljajo tveganja za zdravje in varnost potrošnika;

(3) pravico do obveščenosti – tj. pravica do razumljivih in nepristranskih informacij o proizvodih in storitvah, ki omogočajo potrošniku racionalno odločanje na trgu; to je danes še posebej pomembno, saj sodobne informacijske tehnologije omogočajo potrošniku dostop do velikega števila informacij, kar po eni strani prispeva k večji obveščenosti, po drugi strani pa mu je ravno zaradi preobilice informacij včasih težko izbrati pravo, neodvisno informacijo;

(4) pravico do izbire – na trgu blaga in storitev, ki potrošniku omogoča svobodno odločanje na trgu; ta pravica je neposredno povezana s klasičnimi ekonomskimi interesi potrošnikov, katerih težnja je maksimiranje koristi za potrošnika na trgu ali »kupiti najboljši izdelek po najugodnejši ceni«;

(5) pravico do zastopanosti – tj. do organiziranja v interesne skupine, ki zastopajo interese potrošnikov in izražajo njihova stališča in tako krepijo njihov položaj na trgu;

(6) pravico do pravnega varstva – še zlasti do hitrih, enostavnih in učinkovitih pritožnih poti v primeru kršitev ekonomskih interesov in pravic na trgu blaga in storitev;

(7) pravico do izobraževanja – ne glede na starost in spol, še posebej do pridobivanja ključnih znanj, veščin in sposobnosti, ki zagotavljajo funkcionalno pismenost vsakega posameznika v družbi, ter vsakomur omogočajo, da postane odgovoren potrošnik;

(8) pravico do zdravega in trajnostno naravnega okolja – ta pravica potrošnikom obenem nalaga tudi dolžnosti, in sicer družbeno odgovorno in trajnostno naravnano, zmerno potrošnjo dobrin, na način, ki ne ogroža potreb sedanjih in prihodnjih generacij; v širšem pomenu besede zmerna potrošna dobrin pomeni etične nakupne odločitve, ki niso posredno ali neposredno povezane s proizvodnjo ali trgovino, povezane s kršitvami načel varstva okolja, kršitvami delavskih pravic ali otroškim delom.

Na oblikovanje sodobne politike varstva potrošnikov vplivajo nekateri pomembni dejavniki, med katerimi so globalne ekonomsko-družbene in tehnološke spremembe in predvsem pojav informacijske družbe, ki hkrati z možnostmi gospodarskega napredka vnaša tudi negotovosti in potrebo po upoštevanju novih načel na področju varstva potrošnikov, kot je npr. varstvo osebnih podatkov pri zbiranju različnih podatkov o potrošnikih s strani ponudnikov na trgu. Za informacijsko družbo je značilna visoka uporaba znanj in visok in naraščajoč delež storitev v strukturi BDP v zadnjem desetletju, ki po statističnih podatkih tudi v RS že dosega 60% (leta 1992 pa 55%). Deloma gre krepitev področja storitev pripisati hitri rasti neproizvodnih storitev, deloma pa tudi institucionalnim spremembam in prestrukturiranju gospodarstva. Med storitvami najhitrejši razvoj dosegajo prav dejavnosti, ki so velikega pomena za potrošnike, to so dejavnosti finančnega posredništva, zavarovalništva, posli z nepremičninami, zračni in vodni promet, trgovina na drobno in debelo, popravila motornih vozil, turizem, rekreacija, športne in druge aktivnosti, ki so povezane s kakovostnim preživljanjem prostega časa, pošta in telekomunikacije ter obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti. Evropska družboslovna raziskava Fakultete za družbene vede, ki zagotavlja kontinuirano in sistematično opazovanje pomembnih stanj in procesov v evropskih državah, v končnem poročilu za leto 2002 kaže, da je internet zaenkrat prostor novih oblik izključevanj in neenakosti, na evropski ravni pa obstajajo zelo velike razlike na ravni dostopa do interneta. Največji delež brez dostopa je v Grčiji, kar 74%. V Španiji, na Poljskem in Portugalskem je ta delež med 60 in 63%, na Madžarskem 54%, na Češkem, v Franciji in Italiji 45–50%. V ostalih državah je delež od 20 do 35%, v Republiki Sloveniji 21%, kar nas uvršča med najuspešnejše nove članice EU, pri čemer prehitevamo celo nekatere stare članice, katerih povprečje je sicer višje od povprečja novo pridruženih članic. Podatki Statističnega urada RS za prvo četrtletje 2004 kažejo, da je bilo v Republiki Sloveniji že 47% gospodinjstev z dostopom do interneta in 673.453 uporabnikov interneta, starih od 16 do 74 let, to je 43% prebivalcev Republike Slovenije te starosti. Od tega je bila več kot polovica takih, ki internet uporabljajo dnevno, in 86% takih, ki so internet uporabili kdaj v zadnjih treh mesecih. Slednji internet večinoma uporabljajo doma (70%) in na delovnem mestu (54%). Najbolj pogoste aktivnosti na internetu sta uporaba elektronske pošte in iskanje različnih informacij.

Trendi napovedujejo tudi rast elektronskega poslovanja, ki bo skupaj z drugimi informacijskimi tehnologijami pomembno prispevala k odpravljanju ovir, ki so jih doslej postavljale fizične razdalje na področjih oglaševanja, trženja in maloprodaje proizvodov in še bolj storitev. Vzporedno se kažejo trendi spreminjanja vzorcev potrošnje: potrošniki se poslužujejo vse več storitev in manj nakupovanja proizvodov (demateria-

lizacija). Zato je potrebno tudi pri načrtovanju politike varstva potrošnikov vse bolj upoštevati storitveno dimenzijo trga, zagotavljati varnosti potrošnikov in transparentnost trgov. Če naj bi informacijsko-komunikacijske tehnologije uporabili kot vzvod razvoja, je potreben pospešen in usklajen prehod v informacijsko družbo ob najširšem družbenem konsenzu in za vse sloje prebivalstva. Za potrošnike bodo odprte dileme načina komuniciranja v zasebnem in družbenem življenju, kot tudi načina zadovoljevanja potreb (trgovina, delo, izobraževanje na daljavo). Hkrati pa tudi dileme vključenosti/izključenosti v informacijsko družbo, pri čemer je lahko velika ovira slaba funkcionalna pismenost prebivalstva, ki omejuje sposobnost izkoriščanja novih tehnologij. Zato sta za pospešeno in celovito uvajanje informacijske družbe pomembna izobraževanje potrošnikov in visoko zmogljiva in cenovno dostopna informacijsko-komunikacijska infrastruktura. Slovenija še ne dosega ravni, kot jo narekuje notranji trg EU.

Velik vpliv na interese potrošnikov ima proces globalizacije trgov, varovanje interesov potrošnikov v tem procesu pa je izjemno pomembno. Svetovni trgovinski sistem okvirno določajo sporazumi Svetovne trgovinske organizacije (WTO). V okviru pogajanj WTO se nadaljuje proces liberalizacije, ki vpliva na položaj potrošnikov na trgu, kot npr. trend privatizacije javnih gospodarskih služb, ki so bile doslej v večini držav po svetu tradicionalno v državnih rokah. Pomembna so pogajanja o vseh storitvah, vključno finančnih, razprave o označevanju in varnosti proizvodov in o nepoštenih poslovnih praksah v okviru Sporazuma o tehničnih trgovinskih ovirah (TBT), uporaba načela previdnosti in vprašanja, povezana z intelektualno lastnino. V okviru TBT sporazuma imajo pomemben položaj mednarodni standardi, še posebej tisti, ki jih določa Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO) in lahko tudi negativno vplivajo na varnost in interese evropskih potrošnikov, kolikor ne bi bila zagotovljena transparentnost procesov sprejemanja mednarodnih standardov in ustrezna zastopanost potrošniških interesov pri standardizacijskem delu.

2 Politika varstva potrošnikov v EU

Politika varstva potrošnikov je predmet številnih aktov EU od leta 1972 dalje. Od leta 1987 daje Evropska komisija varstvu potrošnikov naraščajoč pomen. Pravni temelj je temu področju dal Enotni evropski akt (člen 100a) leta 1987 z ugotovitvijo, da zakonodaja o enotnem trgu zahteva visoko raven varstva potrošnikov. Leta 1995 je bil Urad za politiko varstva potrošnikov preoblikovan v generalni direktorat, odgovoren za ključna vprašanja varstva potrošnikov (DG XXIV). Leta 1997 so bile zaradi omajanega zaupanja evropskih potrošnikov v prehransko verigo (pojav bolezni BSE) ponovno ovrednotene njegove naloge, dobil je širša pooblastila, z njim sta začela sodelovati oba generalna direktorata, odgovorna za hrano (DGIII in DGVI). Konec leta 1999 se je nanj prenesla odgovornost za javno zdravstvo, sanitarna in fitosanitarna vprašanja. Leta 2000 je razširil svoje pristojnosti tudi na pokrivanje zakonodaje o hrani in prehrani in se tudi uradno preimenoval v Generalni direktorat za zdravje in varstvo potrošnikov (DG SANCO). Tudi po letu 2000 se je v EU konsolidacija področja hrane in prehrane nadaljevala. Prišlo je do združenja nadzornih oziroma inšpekcijskih organov, leta 2002 je bila ustanovljena avtonomna in neodvisna agencija za varno hrano (EFSA), uveden pa je bil tudi sistem hitrega obveščanja za področje živil in krme (RASFF).

Ključni, trenutno še veljavni politični dokument Evropske komisije na področju varstva potrošnikov je Sporočilo o Strategiji EU za varstvo potrošnikov 2002–2006 z dne 8. 5. 2002, ki je rezultat odprtega dialoga, posvetovalne narave med državami članicami v okviru Zelene knjige varstva potrošnikov iz leta 2001. Strategijo EU za varstvo potrošnikov 2002–2006 lahko postavimo ob bok Strategiji EU glede notranjega trga,

saj konvergirata na številnih mestih in imata številne skupne cilje, med katerimi sta najpomembnejša zagotavljanje nemotenega delovanja notranjega trga in doseganje visoke in enotne ravni varstva potrošnikov. Pravna podlaga za izvajanje ukrepov in aktivnosti strategije je sklep 20/2004/ES, ki določa splošni okvir za financiranje ukrepov Skupnosti v podporo potrošniški politiki v letih 2004 do 2007. Določa ukrepe, ki se bodo financirali na ravni Skupnosti za varovanje zdravja, varnosti in gospodarskih interesov potrošnikov, za spodbujanje obveščanja in izobraževanja potrošnikov ter za njihovo samoorganizacijo za varstvo njihovih interesov. Finančni okvir za izvajanje navedenih ukrepov znaša 72 mio EUR. Ukrepi, ki naj bi se izvajali v tem okviru, bodo pripomogli k doseganju ciljev strategije in po načelu subsidiarnosti dopolnjujejo ukrepe, ki jih v obdobju 2004–2007 izvajajo države članice.

Evropska Strategija varstva potrošnikov za obdobje 2002–2006 določa tri ključne cilje:

- visoka skupna raven varstva potrošnikov, zlasti z uvedbo skupnih pravil in postopkov potrošnikov ter integracijo potrošniških interesov v druge politike Skupnosti;
- učinkovito izvrševanje predpisov varstva potrošnikov, zlasti skozi tržni nadzor, upravno in izvršno sodelovanje, dostop potrošnikov do podatkov o storitvah in neživilskih proizvodih ter dostop do mehanizmov za izvensodno reševanje sporov;
- vključevanje potrošniških organizacij v oblikovanje in izvajanje politike varstva potrošnikov in druge politike Skupnosti, ki zadevajo interese potrošnikov.

Nekatere ukrepe, ki se izvajajo v tem okviru, izvaja neposredno Evropska komisija, nekatere skupaj financirajo Skupnost in ena ali več držav članic (za nove članice velja razmerje 70% donacija Komisije, 30% nacionalna udeležba države članice), nekateri pa se izvajajo s sredstvi (donacijami) Komisije. Pri izvrševanju ukrepov na podlagi sklepa 20/2004/ES je potrebno upoštevati uredbo 1605/2002/ES, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti. Na podlagi sklepa je bil ustanovljen posvetovalni odbor, v katerem so zastopane države članice prek svojega člana in namestnika. Republiko Slovenijo zastopata predstavnik Urada RS za varstvo potrošnikov in Tržnega inšpektorata RS.

Dne 6. 4. 2005 je Evropska komisija Evropskemu parlamentu, Svetu EU, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predložila Sporočilo COM (2005) 115 final, 2005/00 42 COD, s katerim predlaga vzpostavitev novega, skupnega programa Skupnosti na področju javnega zdravja in varstva potrošnikov za obdobje 2007–2013, ki predstavlja nadaljevanje in nadgradnjo obstoječih programov javnega zdravja in varstva potrošnikov, hkrati pa uvaja združevanje programov na teh dveh področjih. Za nov program je predlagana struktura "treh stebrov": skupni cilji, cilji v zvezi z varstvom potrošnikov in cilji v zvezi z javnim zdravjem. Predlagana strateška usmeritev združevanja vseh, za potrošnike relevantnih področij lahko prispeva h konsolidaciji politike varstva potrošnikov v najširšem smislu besede, ki je zdaj v številnih državah članicah, vključno z Republiko Slovenijo, močno razvejana in institucionalno razdeljena na različne ministrske resorje, zaradi česar bo proces združevanja lahko pozitivno vplival na bolj koherenten razvoj tega zdaj močno razdrobljenega področja. Evropska komisija za izvajanje ukrepov v okviru novega skupnega programa predlaga podvojitev sredstev, kar potrjuje velik pomen, ki ga priznava politiki varstva potrošnikov kot eni od politik za uresničevanje Lisbonske strategije in Strategije EU za trajnostni razvoj.

Šibka stran trenutne ureditve varstva potrošnikov na notranjem trgu je, da se sooča, kot omenjeno, z razdrobljeno zakonodajo in neenotnimi institucionalnimi strukturami za njeno izvajanje. Večina veljavnih evropskih direktiv, ki urejajo področje varstva potrošnikov, od držav članic zahteva minimalno harmonizacijo, ki državam članicam dopušča, da posamezna članica z nacionalnimi predpisi lahko zagotavlja

tudi višjo raven varstva potrošnikov, če to seveda ne pomeni trgovinske ovire za prost pretok blaga in storitev in omejevanja konkurence. Širitev je s seboj prinesla še večjo razdrobljenost notranjega trga in dodatne težave pri uveljavljanju varstva potrošnikov, kar bi lahko negativno vplivalo na zaupanje potrošnikov v delovanje notranjega trga. Po raziskavah Eurobarometra iz leta 2003 48,5% evropskih potrošnikov verjame, da uživajo visoko raven zaščite v lastni državi, le 20,3% jih verjame, da bi bili deležni iste ravni zaščite tudi v drugih državah članicah. 46,8% evropskih potrošnikov verjame, da se v matičnih državah predpisi varstva potrošnikov uporabljajo, le 19,9% jih verjame, da se predpisi varstva potrošnikov uporabljajo tudi v drugih državah članicah. 22,4% evropskih potrošnikov verjame, da so pri nakupih prek interneta deležni visoke ravni zaščite, kadar gre za ponudnika, ki ima sedež v njihovi matični državi, le 9,7% pa jih verjame, da bi bili enako zaščiteni v primeru nakupa od ponudnika, ki ima sedež v drugi državi članici. Tudi podjetja pogosto ne poznajo dovolj dobro pravil in trgovinskih praks, ki veljajo pri prodaji blaga in storitev potrošnikom v drugih državah članicah.

Potrošnikovo zaupanje in konkurenčni notranji trg zahtevata jasna pravila in dosledno izvajanje zakonov, ne glede na to, kje se nahaja potrošnik ali podjetje. Zato Evropska komisija z novo strategijo uvaja skupno politiko varstva potrošnikov, delno tudi zaradi bojazni, da bi različna nacionalna zakonodaja, ki ureja varstvo potrošnikov, povzročila drobitev notranjega trga. S skupno politiko želi Evropska komisija ohraniti visoko, vendar hkrati tudi bolj enotno raven varstva potrošnikov. V tem kontekstu in okviru nove strategije napoveduje revizijo večine veljavnih direktiv o varstvu potrošnikov v smeri postopnega prehoda od ukrepov 'minimalne' h ukrepom 'maksimalne' harmonizacije. Hkrati želi Evropska komisija doseči prednostno visoko stopnjo integracije varstva potrošnikov v druge politike EU in maksimirati koristi notranjega trga za potrošnike. Prednosti notranjega trga bi morale prinašati otipljive ekonomske koristi ne le podjetjem, temveč tudi potrošnikom v njihovem vsakdanjem življenju, tako glede večje izbire blaga in storitev, nižjih cen in dostopnosti do osnovnih storitev. Ovire čezmejnega poslovanja je potrebno odpravljati, ne le ko gre za trgovanje med podjetji, temveč tudi ko gre za poslovanje med podjetji in potrošniki, saj le popolno delujoč potrošniški notranji trg lahko, z razbijanjem mita, da je notranji trg le 'poslovni' projekt velikih podjetij, odigra svojo vlogo pri približevanju EU njenim državljanom in državljankam.

Zaradi doseganja cilja delujočega notranjega trga EU, ki bo služil potrošnikom, daje Evropska komisija visoko prioriteto ukrepom za povečanje varnosti prehranbenih in ne-prehranbenih proizvodov. S ciljem delujočega notranjega trga daje Evropska komisija prioriteto tudi pospeševanju razvoja informacijske družbe. Z akcijskim načrtom (e-Europe Initiative) je že leta 2000 opredelila osnovne cilje: cenejši, hitrejši in varen dostop do interneta, naložbe v ljudi in znanje (evropska mladina v digitalni dobi, udeležba vseh v gospodarstvu, temelječem na znanju, pospeševanje uporabe interneta, ki vključuje pospeševanje elektronskega poslovanja, elektronski dostop do javnih storitev itd.). Hkrati Evropska komisija poudarja pomen ukrepov za povečanje zastopanosti potrošnikov pri oblikovanju različnih politik na ravni EU. V nasprotju z delovanjem standardizacijskih teles v 'novem pristopu' in dogovarjanju socialnih partnerjev v okviru socialnega dialoga na ravni EU namreč ni formalne podlage za sodelovanje interesnih skupin v zakonodajnem postopku, prav vključevanje interesnih skupin pa lahko poveča sprejemljivost zakonskih odločitev. Evropska komisija daje prednost tudi aktivnostim za usposabljanje predstavnikov potrošnikov na področju standardizacije, pospeševanju vzpostavljanja učinkovitih pritožnih sistemov, kjer poudarja potrebo po vzpostavljanju alternativnih oblik reševanja potrošniških sporov, države članice pa naj bi gospodarski sektor vzpodbujale tudi k ukrepu samoregulacije.

3 Prvi Nacionalni program varstva potrošnikov za obdobje 2001–2005

Leta 2000 je Državni zbor RS na osnovi Zakona o varstvu potrošnikov sprejel prvi Nacionalni program varstva potrošnikov za obdobje 2001–2005 (Uradni list RS, št. 61/00), ki je predstavljal prvi politični dokument slovenske države na področju varstva potrošnikov. Ta program je opredelil temelje politike varstva potrošnikov, dejavnosti, ki se financirajo oziroma sofinancirajo iz državnega proračuna, načela in cilje politike varstva potrošnikov, naloge, ki imajo pri uresničevanju politike varstva potrošnikov prioriteto, vrste nalog, ki se lahko opravljajo na podlagi koncesij, okvirni obseg sredstev za izvedbo nalog iz programa ter za delovanje potrošniških organizacij. Ob tem je potrebno opozoriti, da se program dejansko osredotoča zgolj na aktivnosti, ki se jih je Republika Slovenija zavezala zagotavljati v okviru nevladnega sektorja, medtem ko v programu niso natančneje opredeljene vsebine, niti ni finančno ovrednoten obseg aktivnosti, ki naj bi se izvajale v okviru državne uprave, kot tudi širšega sektorja javne uprave.

Program se je le delno uresničeval, kar je bilo poleg drugih dejavnikov posledica njegove neizvedljivosti zaradi bistvenega odstopanja od višine sredstev, ki so bila prvotno predvidena za njegovo izvajanje in so v začetnem letu 2001 znašala za svetovalno dejavnost, izobraževanje svetovalcev, bazo podatkov in informacijski sistem, obveščanje in izobraževanje potrošnikov, primerjalno ocenjevanje proizvodov in storitev ter delovanje potrošniških organizacij 210.000.000 tolarjev, s tem, da bi se višina teh sredstev letno povečevala v skladu z inflacijo.

Dejansko je bilo v letu 2001 njegovemu izvajanju v proračunu zagotovljenih 56.000.000 tolarjev, realiziranih pa 53.768.000 tolarjev. V letu 2002 je bilo zagotovljenih 47.361.000 tolarjev, manjši del je bil namenjen za plačilo obveznosti iz leta 2001, del transferov v višini 9.386.000 tolarjev pa je ostal nerazdeljen, tako da so bila v letu 2002 dejansko realizirana sredstva v višini 37.975.164 tolarjev. V letu 2003 je bilo za izvajanje programa predvidenih 48.312.000 tolarjev, ki so se zaradi plačila obveznosti iz preteklega nekoliko zmanjšala, tako da je bilo za izvedbo programa dejansko na voljo 47.922.384 tolarjev, od tega je bilo realiziranih 43.359.000 tolarjev. V letu 2004 pa je bilo na voljo 44.304.000 tolarjev, sredstva pa so bila v celoti realizirana.

Nacionalni program je bil težko izvedljiv tudi zato, ker ni bilo jasno, v katerem delu naj bi se izvajal in v katerem ne, zaradi česar je bilo potrebno letno sprejemati prioritete.

Ne glede na dejstvo, da se je program zaradi velikega razkoraka med prvotno predvidenimi in dejansko dodeljenimi sredstvi v proračunu le delno uresničeval, je odigral pomembno pionirsko vlogo v razvoju varstva potrošnikov v Republiki Sloveniji.

Resolucija o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010 je po vrsti drugi dokument politike varstva potrošnikov, ki je potreben zaradi kmalu iztekajočega se prvega programa, pa tudi naglega ekonomsko-družbenega in tehnološkega razvoja. Je rezultat pozitivnih, kot tudi negativnih izkušenj pri izvajanju prvega programa, njen glavni referenčni okvir pa predstavlja Evropska strategija varstva potrošnikov 2002–2006 iz leta 2002. Varstvo potrošnikov je izjemno dinamično področje, ki je v EU podvrženo sprejemanju pogostih novih ukrepov. Temu bo morala slediti tudi naša država, še posebej s polnopravnim članstvom v EU, ko je prišlo na področju varstva potrošnikov v ospredje medsebojno sodelovanje med državami članicami. Dokument predstavlja podlago za usklajeno delovanje vseh nacionalnih akterjev na področju varstva potrošnikov, vladnih in nevladnih organizacij.

4 Cilji politike varstva potrošnikov v Republiki Sloveniji

Varstvo potrošnikov je interdisciplinarno in kompleksno področje, zato so v delo na tem področju vključeni različni resorji, številne stroke in institucije ter različni izvajalci. Ob tem je ključnega pomena, da so vsi nosilci varstva potrošnikov, tako tisti iz vladnih kot tudi tisti iz nevladnih organizacij, s programom na nacionalni ravni usklajeni in usmerjeni v iskanje skupnih sinergij v okviru istih splošnih ciljev: doseganje visoke ravni varstva potrošnikov, ki predstavlja skupni imenovalec vseh ciljev politike varstva potrošnikov, drugi enako pomemben splošni cilj pa je zdravje in varnost potrošnikov. 'Visoka raven varstva potrošnikov' in 'zdravje in varnost potrošnikov' sta tudi konstitutivna elementa nove skupne Strategije EU javnega zdravja in varstva potrošnikov. V okviru navedenih splošnih ciljev ima Resolucija o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010 naslednje prednostne cilje, ki se vzajemno dopolnjujejo in krepijo:

- integracija varstva potrošnikov v vse politike, ki vplivajo na položaj in interese potrošnikov na trgu;
- postopna institucionalna krepitev in ustrezna organiziranost nosilcev varstva potrošnikov za učinkovito izvajanje nalog na področju varstva potrošnikov;
- učinkovito izvrševanje potrošniške zakonodaje;
- učinkovit tržni nadzor varnosti proizvodov in varstva ekonomskih interesov potrošnikov;
- učinkovite in dostopne javne službe na področju varstva potrošnikov;
- krepitev sodelovanja z nevladnimi organizacijami;
- učinkovito reševanje potrošniških sporov z vzpostavitvijo javne sheme alternativnega reševanja sporov ter vzpostavitev Evropskega potrošniškega centra.

4.1 Integracija politike varstva potrošnikov v vse politike, ki vplivajo na položaj, pravice in interese potrošnikov

Že konec leta 2002 so bile sprejete spremembe temeljnega zakona na področju varstva potrošnikov, Zakona o varstvu potrošnikov. S sprejetimi spremembami je Republika Slovenija v svoj pravni red v celoti povzela ključne »potrošniške« direktive Skupnosti, ki urejajo pravice potrošnikov oziroma njihovo varstvo v primeru nepoštenih pogodbenih pogojev, v primeru proizvajalčeve odgovornosti za hibni proizvod, v primeru zavajajočega in primerjalnega oglaševanja blaga in storitev, v primeru časovnega zakupa turističnih objektov, v primeru klasične prodaje blaga in opravljanja storitev kot tudi drugih sodobnih oblik prodaje: prodaje na daljavo in prodaje zunaj poslovnih prostorov. S spremembami je bila delno povzeta tudi direktiva, ki ureja pravice potrošnikov pri elektronskem poslovanju, direktiva, ki ureja pravice pri uveljavljanju garancije za brezhibno delovanje stvari, kot tudi direktiva, ki ureja varstvo potrošnika pri tožbi zaradi opustitve dejanja. S spremembami Zakona o varstvu potrošnikov leta 2004 pa je bil zagotovljen tudi prenos direktive, ki ureja prodajo finančnih storitev na daljavo.

Varstvo potrošnikov je zajeto tudi v številnih drugih predpisih, ki urejajo splošno varnost proizvodov, potrošniške kredite, varstvo konkurence, obligacijska razmerja, stanovanjsko področje, področje varne hrane in drugo. Prisotnost »potrošniških« določb v različnih področnih predpisih potrjuje dejstvo, da potrošniške politike ni mogoče razvijati ločeno od drugih politik, ki vplivajo na življenje potrošnikov. Potrebno je zagotavljanje sistemskega vključevanja varstva potrošnikov v vsa pomembna področja življenja in iskanje sinergij. Ta pristop ('mainstreaming') izhaja tudi iz strategije EU, ki zagovarja stališče, da bi morala biti pravzaprav skoraj vsa področja, razen morda zunanje, notranje in obrambne politike načrtovana v smeri varovanja interesov potrošnikov. Da pa bi to dosegli, je potrebno premoščati vrzeli na strukturni

ravni. Na ministrstvih običajno nimajo zaposlenih, katerih naloga bi bila med drugim vključevanje interesov varstva potrošnikov v politiko resorja. Prav kadrovska podprezentiranost nosilnih struktur za varstvo potrošnikov, splošno pomanjkanje strokovnjakov na področju varstva potrošnikov v javnem sektorju in zunaj njega, pa tudi premalo izkoriščena vloga Strokovnega sveta glede ugotavljanja in povezovanja različnih interesov nosilcev varstva potrošnikov, so ključni dejavniki za odsotnost sistemskega vključevanja potrošniške politike v druge politike.

Zato je potrebno vzpostaviti mrežo koordinatorjev, ki bo tako horizontalno po posameznih ministrstvih, kot tudi vertikalno znotraj posameznih ministrstev skrbela za vključevanje varstva potrošnikov v politike vseh relevantnih resorjev. Pri izvajanju nalog koordinatorji sodelujejo z Uradom RS za varstvo potrošnikov, kot glavno povezovalno točko.

Na podlagi izkušenj v okviru uresničevanja iztekajočega se nacionalnega programa in usmeritev Strategije EU 2002–2006 bo Republika Slovenija pri sprejemanju zakonodajnih in drugih ukrepov posvetila prednostno skrb vključevanju interesov potrošnikov na področjih:

– varnosti proizvodov (živilskih in neživilskih) in storitev;

- javnih infrastrukturnih storitev;
- hrane in prehrane;
- zdravstvenega varstva;
- standardizacije;
- finančnih storitev;
- okolja (trajnostne potrošnje);
- stanovanjskem področju.

Na navedenih področjih si bo v okviru izvedbenih programov Resolucije o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010 prizadevala tudi za zagotavljanje projektnih aktivnosti.

4.1.1 Varnost neživilskih proizvodov in varnost storitev

Na področju varnosti neživilskih proizvodov je prednostna naloga izvajanje Zakona o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 101/03), za katerega je pristojno Ministrstvo za gospodarstvo. Z Zakonom o splošni varnosti proizvodov in z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 119/03), je Republika Slovenija uskladila svoj pravni red z direktivo 2001/95/ES, ki nanovo ureja področje splošne varnosti proizvodov. Poleg tega je v slovenski pravni red prenesen sklep (ES) št. 2046/905, ki določa smernice za prijavo nevarnih potrošniških izdelkov pristojnim organom držav članic s strani proizvajalcev in distributerjev s Pravilnikom o obliki in vsebini obvestila o nevarnih proizvodih (Uradni list RS, št. 33/05). Podpora pri uveljavitvi zahtev direktive pa je tudi Seznam standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 75/04).

Direktiva 2001/95/ES je nastala na podlagi izkušenj, dobljenih na podlagi izvajanja stare direktive 92/59/EGS, ki je urejala področje splošne varnosti proizvodov, spremembe pa je Evropska komisija utemeljila na opredelitvi, da so zdravje in varnost potrošnikov ena od političnih prioritet EU. Direktiva 2001/95/ES je zastavljena kot horizontalni pravni okvir, ki naj bi dopolnil posebne varnostne predpise za posamezne proizvode. Zakon o splošni varnosti proizvodov krepí temeljno načelo zagotavljanja splošne varnosti proizvodov, da se v okviru ustavno zagotovljene svobodne gospodarske pobude na trg lahko dajejo izključno varni proizvodi. Zakon uvaja načelo previdnosti kot eno od ključnih načel, ki jih morajo upoštevati pristojni državni organi pri ugotavljanju, ali so proizvodi na trgu varni, proizvajalcem in distributerjem prinaša obveznost, da pristojne državne organe obvestijo o svojem spoznanju, da tržijo nevaren proizvod, da sodelujejo z državnimi organi

pri odpravljanju nevarnosti za zdravje in varnost potrošnikov, ter nalaga obveznost prevzema že prodanih proizvodov ter prepoved izvoza nevarnih proizvodov izven EU. V zvezi z nevarnimi proizvodi zakon nalaga pristojnim državnim organom sodelovanje v okviru sistema hitre izmenjave informacij (RAPEX) v okviru EU. Na podlagi Zakona je bil pri Ministrstvu za gospodarstvo ustanovljen posvetovalni odbor, ki predstavlja forum za izmenjavo mnenj vseh zainteresiranih za varnost proizvodov. V okvir izvajanja zahtev direktive sodi vključitev v internetni informacijsko komunikacijski sistem ICSMS (Information and Communication System for the European Market Surveillance of Technical Products), ki omogoča izmenjavo informacij med pristojnimi inšpekcijami v Republiki Sloveniji in v Evropski uniji. Gre za bazo podatkov o rezultatih testiranja in drugih informacij o proizvodih, za katere je bil že izveden nadzor na področju direktiv novega pristopa (nizkonapetostna oprema, osebna varovalna oprema, stroji, dvigala, igrače, enostavne tlačne posode, rekreacijska plovila itd.) in direktive 2001/95/ES. Sistem omogoča tudi javni dostop do informacij o proizvodih tako za potrošnike, kot za industrijo. Z vključitvijo v sistem ICSMS bo izpolnjena zahteva za izmenjavo informacij o proizvodih tudi na nacionalnem nivoju. Za zagotavljanje varnosti proizvodov na celotnem notranjem trgu so tudi v okviru Evropske komisije vzpostavljeni mehanizmi, ki bodo pripomogli k zagotavljanju enake ravni zaščite potrošnikov. Sem sodi tudi delovanje odbora, ustanovljenega na podlagi Direktive 2001/95/ES, v katerem ima vsaka država članica svojega predstavnika. Odbor daje mnenje k predlogom odločb Evropske komisije, ki se nanašajo na nevarne proizvode, zlasti tiste, ki se nanašajo na resno nevarnost. Odbor tudi skrbi za delovanje sistema RAPEX in redno obravnava zadeve v zvezi s standardi, ki se uporabljajo v zvezi z direktivo 2001/95/ES. Republika Slovenija se je že v letih 2004 in 2005 vključevala v skupne projekte nadzora na trgu in se namerava tudi v prihodnje. Vključevala se bo tudi v skupne projekte za uveljavitev zahtev direktive 2001/95/ES, ki bodo finančno podprti s strani Evropske komisije na podlagi sklepa 20/2004/ES (skupni ukrep št. 10).

Republika Slovenija bo pri izvrševanju Zakona o splošni varnosti proizvodov:

- zagotavljala izvedbo seminarjev, okroglih miz, delavnic, pripravo informacij za gospodarstvo v obliki letakov, brošur, vodnikov, spletnih strani;
- skrbela za uveljavitev informacijskega sistema za izmenjavo informacij o proizvodih med pristojnimi inšpekcijskimi organi v RS in EU (ICSMS);
- podpirala pobude in aktivnosti v okviru EU za zbiranje podatkov o nesrečah, ki so jih povzročili proizvodi;
- zagotavljala sodelovanje v skupnih projektih nadzora na trgu, ki bodo potekali v okviru EU (izvajanje sklepa 20/2004/ES);
- vzpodbujala gospodarstvo k uporabi mehanizmov samoregulacije (upoštevanje načel previdnosti, sledljivosti in celovitega označevanja proizvodov).

4.1.1.1 Kemikalije

Kemikalije, vključno z biocidnimi pripravki in fitofarmacevtskimi sredstvi, imajo z vidika varnosti in zdravja potrošnikov posebej pomembno vlogo. Kemikalije se pojavljajo kot predmeti široke potrošnje in imajo lahko številne vplive in posledice na zdravje potrošnikov, zato zahtevajo posebno ravnanje in skrbno uporabo. Bela knjiga o strategiji prihodnje politike na področju kemikalij, katero je leta 2001 sprejela Evropska komisija, navaja, da se je proizvodnja kemikalij z enega milijona ton v letu 1930 dvignila na 400 milijonov ton danes. V EU danes poznamo več kot 110.000 različnih snovi, 30.000 med njimi je proizvedenih v količinah več kot eno tona na leto. Na podlagi analize obstoječe zakonodaje in prakse EU na kemijskem področju je Evropska komisija ugotovila, da obstaja pomanjkanje poznavanja tveganj, ki jih povzročajo posamezne kemikalije, zaradi česar je potrebna temeljita re-

forma tega področja, ki bo zagotovila visoko stopnjo varovanja ljudi in okolja v EU. Eden od glavnih problemov obstoječe zakonodaje je slabo izvajanje ocene tveganja za obstoječe snovi, tj. snovi, ki so bile na evropskem trgu že pred letom 1981 in predstavljajo kar 99% vseh snovi, ki se dajejo na trg. Učinkovit sistem ocenjevanja snovi je vzpostavljen le za nove snovi, ki so bile na novo dane v promet znotraj EU in jih je približno 3000. Na podlagi Bele knjige je Evropska komisija pripravila predlog Uredbe o registraciji, ovrednotenju, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), ki naj bi združila vso obstoječo kemijsko zakonodajo (okoli 40 direktiv), hkrati pa uvaja nekatere nove elemente: obvezno preskušanje in registracijo kemikalij, njihovo ovrednotenje in avtorizacijo. Po predvidevanjih bo uredba sprejeta leta 2007. Temeljno vodilo uredbe je, da morajo proizvajalci, uvozniki in tisti, ki kemikalije prodajajo, zagotavljati, da uporaba kemikalij ne bo negativno vplivala na zdravje ljudi in okolje. Glavno oporo temu pravilu predstavlja načelo previdnosti. Po pričakovanjih Evropske komisije naj bi nova zakonodaja bistveno izboljšala stanje na področju kemikalij in dolgoročno omogočila ponudbo bolj raziskanih, ovrednotenih in zaradi tega uporabnikom in okolju prijaznejših in sprejemljivejših kemikalij. Po Študiji Evropske komisije o vplivu nove kemijske zakonodaje na industrijo in potrošnike (The Impact of the New Chemicals Policy on Health and the Environment) iz leta 2003 naj bi (računano na EU s 15 državami članicami) v prvih enajstih letih (ko bo postopek uvajanja zakonodaje najintenzivnejši) približno 2% snovi izginilo z evropskega trga, število smrti kot posledice kemikalij pa naj bi se znižalo za 4.500 ljudi na leto.

V Republiki Sloveniji je za obvladovanje tveganj, ki jih povzročajo kemikalije, vzpostavljen kompleksen sistem nadzora in upravljanja trga kemikalij, ki je usklajen z obstoječim pravnim redom EU. Sistem temelji na zbiranju in posredovanju informacij o lastnostih kemikalij in napotkov o varnem in ustreznem ravnanju z njimi ter na posebnih ukrepih in postopkih nadzora in omejevanja posebnih skupin kemikalij, ki so za zdravje ljudi in okolje še posebej problematične (npr. strupene in zelo strupene snovi, rakotvorne, mutagene in snovi, strupene za razmnoževanje, obstojna organska onesnaževala – POPs in druge obstojne ali zelo obstojne snovi). Sistem vključuje več skupin izvajalcev na različnih ravneh. Proizvajalcem in uvoznikom kemikalij predpisuje pravila in kriterije za razvrščanje in označevanje kemikalij ter jim nalaga druge obveznosti in odgovornost za ustrezno in pravilno obveščanje potrošnikov oziroma uporabnikov o svojih proizvodih. Uporabnike kemikalij vzpodbuja k branju in upoštevanju navodil in informacij, k racionalni, ustrezni in varni uporabi kemikalij. Na tretji, krovni ravni sistem vzpostavlja strukturo državnih organov, ki jih sestavljajo Urad RS za kemikalije pri Ministrstvu za zdravje kot centralni organ za zagotavljanje kemijske varnosti, in strokovni organi na posameznih področjih uporabe in ravnanja s kemikalijami v drugih ministrstvih (Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za gospodarstvo). Vzporedno na nacionalnem nivoju deluje tudi mreža inštitutov, zavodov in drugih strokovnih ustanov na področju zdravstva, varovanja okolja ter varnosti in zdravja pri delu. Vsi ti akterji po eni strani skrbijo za delovanje in izvajanje vzpostavljenih mehanizmov, po drugi strani pa preko postopkov in procesov ocenjevanja in registracije kemikalij ter prepovedi in omejitev njihove uporabe neposredno nadzirajo promet in uporabo posebnih skupin kemikalij, ki so zaradi svojih lastnosti ali načinov uporabe še posebej problematične za zdravje ljudi ali okolje.

Izzivi in naloge Republike Slovenije bodo v prihodnjih letih usmerjeni predvsem v implementacijo ključnega skupnega zakonodajnega projekta Skupnosti na področju nove kemijske zakonodaje (REACH) in v ta namen bo potrebno tudi prilagajanje pravnega in sistemskega okvira Republike Slovenije.

S tem v zvezi bo Republika Slovenija sledila naslednjim ciljem in usmeritvam:

- nadgrajevanju obstoječe pravne ureditve in mehanizmov upravljanja teh področij ter prilagajanju novim razmeram, ki jih ustvarja hiter razvoj obeh industrijskih panog in kar bo potrebno zaradi uvedbe nove evropske kemijske zakonodaje (REACH);
- izpopolnjevanju pravne in sistemske ureditve in vzpostavljanju novih mehanizmov, ki bodo omogočali in zagotavljali boljše poznavanje kemikalij, na podlagi tega pa sprejemanju ustrežnejših, celovitejših ukrepov za njihovo obvladovanje;
- izgradnji institucionalnih in strokovnih struktur za delovanje vseh predvidenih postopkov, ki jih predvideva predlog uredbe EU (REACH);
- zagotavljanju intenzivnega in usmerjenega ozaveščanja in izobraževanja potrošnikov s ciljem pravilne, racionalne in varne uporabe kemikalij, vključno z biocidnimi pripravki in fitofarmacevtskimi sredstvi.

4.1.1.2 Kozmetika

Tudi na področju kozmetike se v splošnem uporabljajo vsi našeti mehanizmi upravljanja s tveganji. Proizvodnja in promet s kozmetičnimi proizvodi postajata vse bolj pomembni gospodarski panogi tako v svetovnem, kot tudi v slovenskem merilu. Zaradi specifičnosti te skupine proizvodov pa je Republika Slovenija področje uredila kot samostojno zakonsko področje s poudarkom na specifičnih zahtevah glede varovanja potrošnikov, kar je usklajeno s pravnim redom Evropske skupnosti. Kozmetični proizvodi spremljajo človeka vse življenje. Temeljno vodilo nadzora proizvodnje in prometa s kozmetičnimi proizvodi je varovanje potrošnikov. Kozmetični proizvodi, ki so v prometu, ne smejo škodovati zdravju potrošnika ob upoštevanju informacij in navodil, s katerimi jih je opremil proizvajalec. Vsak kozmetični proizvod, ki pride v promet, mora imeti opravljeno oceno ustreznosti končnega proizvoda na zdravje potrošnika, kot tudi toksikološke študije posameznih vhodnih sestavin. Tudi v kozmetični zakonodaji obstajajo sezname sestavin, ki so prepovedani oziroma dovoljeni za uporabo ob upoštevanju predpisanih omejitev; vzpostavljena pa so tudi natančna pravila označevanja teh proizvodov, z namenom informiranja in obveščanja uporabnikov.

Ukrepi in naloge Republike Slovenije na področju kozmetičnih proizvodov bodo v prihodnjih letih usmerjeni v:

- preprečevanje zavajajočega oglaševanja;
- dosledno in intenzivnejše izvajanje že vpeljanih procesov ocenjevanja in nadzora uporabe sestavin z namenom zagotavljanja varnih in ustreznih kozmetičnih proizvodov;
- podrobnejši nadzor malih proizvajalcev kozmetičnih proizvodov oziroma malih obrtnikov;
- skrbno spremljanje širjenja kozmetičnega sektorja in njegovega poseganja na sosednja področja (zdravila, živila, biocidi) in urejanje nadzora t. i. "mejnih proizvodov";
- iskanje ustreznih rešitev za razvoj in promet proizvodov z novimi načini delovanja in novimi nameni in načini uporabe (npr. kozmetičnih proizvodov s farmakološkimi učinki).

4.1.1.3 Storitve

Zaradi rasti storitvenega sektorja stopa v ospredje tudi varnost storitev, ki predstavlja za Republiko Slovenijo nov izziv in nove naloge. Potrošniki še posebej v nekaterih storitvenih sektorjih, kot so turizem, šport in prostoročne dejavnosti, pričakujejo visoko stopnjo varnosti. Na potrebo po osredotočanju pozornosti na navedena tri področja opozarja Resolucija o varnosti storitev, ki jo je leta 2003 sprejel Svet EU na podlagi nove direktive o splošni varnosti novembra. Resolucija poudarja, da bi bilo potrebno izboljšati podatkovne baze v zvezi s storitvami v navedenih treh sektorjih tudi zaradi njihove čezmejne dimenzije in potencialnih tveganj, ki so povezana z njihovo uporabo, kar posledično lahko vpliva tudi na prost pretok storitev na notranjem trgu.

4.1.2 Hrana in prehrana

Hrana, ki ne ogroža zdravja potrošnikov preko kemičnih, bioloških ali drugih vrst onesnaževal, je temelj zdrave prehrane in pomemben dejavnik varovanja zdravja kot javnega interesa. Preprečevanje bolezni, povezanih z živili oziroma hrano in varstvo potrošnikov, sta dva bistvena elementa programov varnosti živil. Odgovornost za ta dva elementa si delijo nosilci dejavnosti proizvodnje in prometa z živili, država in potrošniki. Hrana je in bo varna le, če vsakdo, vključen v živilsko verigo od njive do mize, razume in izpolnjuje svoje odgovornosti. Mehanizem, ki je pomemben pri tem, je sistem varnosti živil oziroma hrane od njive do mize s preventivno strategijo, ki združuje raziskovalno delo, stalno spremljanje stanja, uradni nadzor in izobraževanje. Bistvo tega sistema je celovit proces analize tveganja s tremi komponentami in sicer procesom ocene tveganja, obvladovanja tveganja ter procesom komunikacije v zvezi s tveganjem.

Živilska veriga 'od polja do krožnika' je danes bistveno daljša, kot je bila v časih, ko si je človek sam pridelal hrano. Vse več potrošnikov živi v urbanih okoljih, oddaljenih od 'izvorov' hrane, kupuje predpakirana živila in nima pregleda nad različnimi stopnjami kompleksne živilske verige. Zaradi globalizacije trgov urbanemu potrošniku pogosto ni znano poreklo vhodnih surovin, niti tehnološki postopki, ki so bili uporabljeni v pridelavi in predelavi. Uvajanje novih tehnologij, kot npr. genske tehnologije, je prineslo na trg vrsto živil, ki se doslej niso uporabljala v človeški prehrani ali pa se niso uporabljala v pomembnem obsegu (nova živila). Pridelava in predelava hrane je postala sofisticirana tehnologija, o kateri potrošnik pogosto ne ve veliko. To, skupaj s porastom bolezni in izrednih dogodkov, povezanih s hrano, ki ni varna, je v zadnjih letih odprlo nova vprašanja in porajalo negotovost pri potrošnikih. Posledično se je v Evropski uniji razvil koncept varne hrane, ki se odraža v kompleksni evropski zakonodaji, ki predstavlja zaokroženo celoto in temelji na treh načelih: načelu previdnosti, sledljivosti in celovitega označevanja, ustanovljena pa je bila tudi neodvisna Agencija za varnost živil (EFSA).

Naraščajoč trend nezaupanja potrošnikov v varnost hrane potrjujejo različne evropske raziskave, ki so indikativne tudi za slovenski prostor, saj so primeri, povezani z živili, ki niso varna, v Sloveniji v zadnjih dveh letih enako pogosti kot v EU, kar pa gre pripisati tudi povečanemu obsegu uradnih analiz vzorcev ter izvajanju inšpekcijskih pregledov na osnovi ocene tveganj. Evropski potrošniki so v raziskavah Eurobarometra o skrbi za varnost proizvodov med 13 skupinami izpostavili dve skupini, in sicer hrano (68%) in zdravila (67%). Le 60% vprašanih je bilo prepričanih, da je hrana zares varna. Raziskave so pokazale, da potrošniki v EU najbolj zaupajo v varnost kruha, sira in svežega sadja, najmanj pa v predpakirana živila. Ena od posledic zmanjšanja zaupanja v varno hrano je povečano zanimanje za ekološko pridelano hrano. Po raziskavah Eurostata med letoma 1994 in 1999 beleži najhitrejšo prodajno rast ti. 'zdrava hrana', npr. ribe, zelenjava, mineralna voda in sadni sokovi, največji padec v deležu gospodinjstevskih odhodkov za prehrano pa beležijo meso, mleko, sir in jajca. V vseevropski študiji o odnosu potrošnikov do hrane, prehrane in zdravja pa pri nakupu evropski potrošniki varnost hrane dajejo na prvo mesto, in ji dajejo prednost pred ceno.

4.1.2.1 Ocena stanja in usmeritve

Pravni red, ki ureja področje varnosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili, obsega več zakonov, vrsto na njihovi podlagi izdanih izvršilnih predpisov ter neposredno veljavne pravne akte EU tipa uredb in odločb. Krovna predpisa, ki urejata navedeno področje, sta Uredba 178/2002/ES in Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02, 47/04-ZdPZ), v obdobju od leta 2002 do 2005 pa je bilo sprejetih

več kot 80 podzakonskih aktov. V letu 2005 je bila sprejeta Resolucija o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010 (Uradni list RS, št. 39/05), ki predstavlja podlago za načrtovanje, izvajanje ukrepov in aktivnosti države za uresničevanje ciljev prehranske politike v Republiki Sloveniji. Temeljni cilji vključujejo zagotavljanje varne hrane vzdolž celotne živilske verige, krepitev zdravih prehranjevalnih navad ter zagotavljanje zadostne preskrbljenosti potrošnikov s kakovostno in zdravju koristno hrano.

V okviru zakonodajnega postopka na ravni EU trenutno Republika Slovenija aktivno sodeluje pri obravnavi predloga Uredbe o prehranskih označbah in zdravstvenih trditvah za živila. Ta Uredba bo omogočila prepoved oziroma omejitev označevanja določenih vrst živil kot zdrava živila. Izrednega pomena je tudi razprava, ki poteka v organih Sveta EU, o soobstoju gensko spremenjenih posevkov znotraj konvencionalnega in ekološkega kmetijstva. Zaradi pomembnosti in občutljivosti tega področja bo potrebno v prihodnje v okviru naše zakonodaje pripraviti nov zakonodajni akt, ki bo pravno uredil to področje. Pomemben bo tudi zaključek dela na področju mejnih vrednosti ostankov pesticidov, kar bo urejeno z Uredbo glede omejitev najvišjih stopenj vsebnosti pesticidov v živilskih izdelkih rastlinskega in živalskega izvora. Uredba bo nadomestila več direktiv s tega področja, uvedla bo harmonizacijo mejnih vrednosti pesticidov v živilih in poenostavila prenosskupnih pravil v prakso v državah članicah.

Cilji in usmeritve Republike Slovenije na področju varnosti živil z vidika zdravja in varstva pravic potrošnikov so:

- krepitev odgovornosti nosilcev živilskih dejavnosti za varnost živil, ki jih proizvajajo in izročajo v promet,
- zagotavljanje izključno varnih živil oziroma hrane,
- krepitev zaupanja potrošnikov v prehransko živilsko verigo, pri čemer je pomembno zagotoviti, da se ekonomski interes proizvajalcev hrane podreja zdravju in varnosti potrošnikov,
- krepitev procesa ocene tveganj, ki jih predstavljajo zdravstveno neustrezna živila za zdravje ljudi,
- krepitev obvladovanja dejavnikov tveganja v živilski verigi,
- zagotavljanje pravočasnega in pravilnega komuniciranja o tveganjih,
- vzpodbujanje in pospeševanje varne pridelave in predelave hrane oziroma živil,
- povečanje dostopnosti, kakovosti in možnosti izbire zdravju koristnih živil oziroma hrane,
- obveščanje potrošnikov o dejavnikih tveganja in ustreznem ravnanju za obvladovanje teh dejavnikov.

4.1.3 Javne infrastrukturne storitve

Javne infrastrukturne storitve, ki vključujejo zagotavljanje energije (električna energija in zemeljski plin), pitne vode, elektronskih komunikacij in poštne storitve ter transportnih storitev, opredeljujejo dokumenti EU kot dobrine, katerim se pripisuje pomen splošnega interesa, (services of general interest), kar pomeni, da morajo države članice s svojimi predpisi zagotavljati, da se izvajajo v smislu zagotavljanja javnih koristi, hkrati pa mora biti njihov pravni okvir tak, da ne zavira, ampak pospešuje učinkovito gospodarjenje. Zato za tovrstne storitve veljajo posebne obveznosti javnih služb, ne glede ali jih izvajajo javna ali zasebna podjetja. S tega vidika so pomembne določbe Zakona o gospodarskih javnih službah, ki določajo, da je pridobivanje dobička pri zagotavljanju javnih dobrin podrejeno zadovoljevanju javnih potreb, javne dobrine pa morajo biti dostopne vsakomur pod enakimi pogoji. Osnovne zahteve, ki jih evropski potrošniki v procesu liberalizacije javnih storitev postavljajo, so zagotavljanje univerzalnega dostopa, vključno z ukrepi za varstvo šibkejših skupin potrošnikov, zagotavljanje kakovosti, zanesljive oskrbe, dostopnih in transparentnih cen in učinkovitih mehanizmov za reševanje pritožb. V Republiki Sloveniji javne do-

brine pretežno še vedno zagotavljajo javna podjetja, ki imajo monopolni položaj ponudnikov, zaradi česar je potrošnik v bistveno bolj podrejenem položaju, saj ne more izbrati najugodnejšega ponudnika, zato tudi nima realne možnosti, da bi nesolidnega ponudnika, ki krši pogodbeno določila, zamenjal z boljšim. To dejansko pomeni, da je potrošniku odvzeta pomembna sankcija, ki jo zakon daje vsaki pogodbeni stranki za zavarovanje njenih interesov, to je prekinitev pogodbe. Prav zaradi monopolnega položaja dobaviteljev javnih dobrin potrošniki nimajo vpliva na oblikovanje cen. Zato bo na tem področju potrebno prednostno zagotoviti učinkovito ureditev naravnih monopolov ob vzpostavljanju učinkovitega varstva konkurence, zagotavljanja zanesljive oskrbe ter povečevanja stroškovne učinkovitosti javnih podjetij. Še posebej je potrebno zagotoviti ustrezno ureditev, kjer konkurenca ni možna (npr. oskrba s pitno vodo).

Novi Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 41/04) določa delovanje državnih in lokalnih javnih služb. Podzakonski predpisi na njegovi podlagi pa operativno opredeljujejo način in obliko delovanja javnih služb ter metodologijo za določanje cen storitev javnih služb.

V prihodnje bo ključno transparentno delovanje javnih služb varstva okolja zlasti na lokalnem nivoju. To pomeni, da bo potrebno skladno s predpisi o varstvu okolja uskladiti tudi predpise s področja lokalne samouprave, področja financiranja občin ter predpise s področja kontrole cen. Posebno pozornost v zvezi z lokalnimi javnimi službami bo potrebno posvetiti obvezni javni službi oskrbe s pitno vodo, ki predstavlja naravno javno dobro in je kot tako v lasti države, njeno varstvo pa se opravlja kot javna služba. Tu bo potrebno zaradi zahtev o zdravstveni ustreznosti pitne vode oblikovati skupna izhodišča z zdravstvenim sektorjem in sektorjem za informacije javnega značaja.

4.1.3.1 Elektronske in poštnе storitve

4.1.3.1.1 Elektronske komunikacijske storitve

4.1.3.1.1.1 Fiksna in mobilna telefonija

Področje elektronskih komunikacij zajema tehnično visoko razvite in zahtevne tehnologije, potrošnik pa nima potrebnih informacij, da bi lahko samostojno presojal varnost in kakovost teh storitev, zato je odvisen od nadzora in pravočasnega ukrepanja pristojnih državnih institucij.

Področje elektronskih komunikacij, ki ga ureja Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 43/04 in 86/04, v nadaljevanju ZEKom), je urejeno skladno z direktivami in smernicami EU. Eden od ciljev, ki ga zasleduje zakon, je varstvo pravic končnih uporabnikov oziroma potrošnikov pri uporabi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Najosnovnejša pravica potrošnika je pravica do univerzalne storitve. Pojem univerzalne storitve obsega uporabo minimalnega nabora storitev določene kakovosti, ki je po dostopni ceni na voljo vsem končnim uporabnikom. V obseg univerzalne storitve sodi naslednje:

- priključitev na javno telefonsko omrežje na fiksni lokaciji in na isti lokaciji dostop do javno dostopnih telefonskih storitev, kar omogoča oddajanje in sprejemanje krajevnih, nacionalnih in mednarodnih telefonskih klicev ter faksimilne in podatkovne komunikacije s prenosno hitrostjo, primerno za funkcionalen dostop do interneta;

- zagotovitev vsaj enega imenika, v katerem so zajeti vsi naročniki javno dostopnih telefonskih storitev (fiksni in mobilni), ki ne nasprotujejo objavi, in vsaj ene imeniške službe, ki daje informacije o teh naročnikih;

- zagotovitev javnih govorilnic v skladu z razumnimi potrebami potrošnikov;

- ukrepi za potrošnike – invalide, ki jim je enako kot drugim končnim uporabnikom treba zagotoviti dostop do javno dostopnih telefonskih storitev, vključno z dostopom do storitev v sili, imenikov in službe informacij o naročnikih.

Univerzalna storitev je zagotovljena na celotnem državnem ozemlju, zato je neodvisni regulator – Agencija za

pošto in elektronske komunikacije RS (APEK) na podlagi objektivnega, transparentnega in nediskriminatornega postopka izbral Telekom Slovenije d.d. kot izvajalca univerzalne storitve razen storitev za invalide. Če se najmanjši nabor storitev spremeni v zakonodaji Evropske skupnosti, Vlada Republike Slovenije sprejme uredbo, s katero določi spremenjeni najmanjši nabor storitev.

ZEKom ima posebno poglavje, namenjeno pravicam uporabnikov. Zagotovljena je preglednost in objava informacij o veljavnih cenah in tarifah ter o splošnih pogojih dostopa in uporabe javno dostopnih telefonskih storitev, določena je minimalna vsebina naročniških pogodb, zahteva se objava informacij o kakovosti storitev, dolžnost omogočiti tonsko izbiranje in prikaz identitete kličočega (če je tehnično in ekonomsko izvedljivo), dolžnost, da se vsem naročnikom javno dostopnih telefonskih storitev omogoči vpis v javno dostopen imenik, in dolžnost, da se vsakemu končnemu uporabniku zagotovi dostop do pomoči posredovalca klicev. Naročnikom je zagotovljena pravica, da nadzorujejo svoje izdatke, povezane z univerzalno storitvijo, na način, da so omogočeni:

- razčlemba računa, pri čemer mora biti najnižja stopnja te razčlemba brezplačna za vse potrošnike;

- brezplačna selektivna zapora izhodnih klicev, določena vrsta klicev ali klici na določeno vrsto števil;

- predplačniški sistemi za plačilo dostopa do javnega telefonskega omrežja in uporabe javno dostopnih telefonskih storitev;

- obročno odplačevanje priključnine na javno telefonsko omrežje;

- postopek pri neplačevanju računov za uporabo javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji.

Vsakemu končnemu uporabniku je zagotovljena pravica do ugovora zoper odločitev ali ravnanje operaterjev v zvezi z dostopom do storitev ali njihovim izvajanjem na poseben organ oziroma telo, ki ga ustanovi operater. Način in postopek reševanja ugovorov končnih uporabnikov operaterji določijo v svojih splošnih pogodbenih pogojih. V kolikor operater ne odloči o zahtevku uporabnika v postavljenem roku oziroma se uporabnik ne strinja z odločitvijo operaterja, lahko uporabnik vložijo pritožbo pri neodvisnem regulatorju (APEK). ZEKom je tako v okviru načela pravice do pritožbe predvidel dvostopenjsko odločanje. ZEKom tudi omogoča nevladnim potrošniškim organizacijam, da vložijo ugovor zaradi kršitve splošnih pogojev in cen operaterjev pri poslovanju s potrošniki.

Neodvisni regulator (APEK) daje soglasja k splošnim pogodbenim pogojem operaterjev kot tudi cenam njihovih storitev. Poleg tega rešuje tudi spore med subjekti na trgu elektronskih komunikacij v skladu z določbami zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Slabost pritožbenega postopka je v dejstvu, da je potrošnik v tem postopku v nedvomno slabšem položaju kot operater, saj mora med drugim ob iskanju svoje pravice predhodno kriti tudi stroške upravne takse.

Glede na potrebo po hitrem in učinkovitem reševanju sporov na področju elektronskih komunikacij pa ZEKom predvideva tudi uporabo alternativnih sredstev reševanja sporov. V ta namen je vzpostavljena podlaga za posredovanje ter arbitražo, vendar pa na tak način ni bil rešen še noben potrošniški spor. Uporaba alternativnih sredstev ima za potrošnike v primerjavi z redno sodno potjo vsekakor pozitivne karakteristike, kot so zlasti hitrost, fleksibilnost, angažiranje oseb s specialnim strokovnim znanjem ter procesna in materialna pravna avtonomija strank. Zato bi bilo k uporabi alternativnih sredstev potrebno vzpodbujati tako potrošnike kot tudi operaterje. V postopkih posredovanja in arbitraže, kot jih predvideva ZEKom, bi bilo potrebno proučiti razloge, zakaj se jih potrošniki oziroma operaterji ne poslužujejo, in zagotoviti potrebne spremembe oziroma ukrepe.

Splošne značilnosti slovenskega trga elektronskih komunikacij so razmeroma kakovostne storitve, nizke cene

in visoka penetracija. Tako znaša za leto 2004 penetracija fiksne javne govorne telefonije 49,5 priključka na 100 prebivalcev in 98,7 priključka na 100 gospodinjstev, omrežje pa je popolnoma digitalizirano. Cene so najnižje v EU (cena 3-minutnega klica je 7,9 € centa, v EU je 29 € centa). Ravno tako je dobra ponudba mobilnih storitev, ki so sodobne, raznovrstne in visoko kakovostne. Penetracija na tem področju je 90 priključkov na 100 prebivalcev (povprečje držav članic EU je 87 priključkov na 100 prebivalcev). S tem sodi Republika Slovenija v sam vrh držav članic EU. Število naročnikov javnih mobilnih storitev se stalno povečuje, izboljšuje pa se tudi razmerje med naročniki in predplačniki. Dva vodilna operaterja ponujata tudi storitev GPRS, vodilni operater pa je že konec leta 2003 začel s trženjem storitev UMTS.

4.1.3.1.2 Razširjanje programskih vsebin prek kabla

Z vidika elektronskih komunikacijskih storitev so za potrošnika pomembne tudi programske vsebine, ki jih zagotavlja obstoječa tehnologija. Trenutno je mogoče na ozemlju Republike Slovenije spremljati programske vsebine v analogni tehniki, preko kablanskega in internetnega sistema, satelita, storitev mobilne telefonije (WAP). V analogni tehniki je potrošniku omogočeno spremljanje različnih radijskih in televizijskih programov, vendar je slišnost določene radijske postaje in njenega programa vezana na oddajno točko in oddajno moč ter s tem posledično povezano pokritostjo ozemlja. Vse komercialne radijske postaje zagotavljajo programske vsebine za potrošnika brezplačno.

V veliki večini primerov se programske vsebine posredujejo potrošniku prek kabla in jih zagotavljajo različni kabelski operaterji. Pri APEK he registriranih 69 kabelskih operaterjev, njihove pravnoorganizacijske oblike pa so zelo različne, od gospodarskih družb do neprofitnih zavodov. V zadnjih letih je prišlo do številnih sprememb v lastništvu kabelskih operaterjev, bodisi s prevzemom družb, z nakupi lastniških deležev ali likvidacije družb, in do velike koncentracije v podjetju Telemach, ki ima že več kot 80.000 naročnikov.

Razširjenost programskih vsebin prek kabla v Republiki Sloveniji je velika, hiter tehničen razvoj v zadnjih nekaj letih pa uvaja nove možnosti prenosa televizijskega in radijskega signala (digitalna TV, internetna TV). Kljub temu zaenkrat ostaja za potrošnike realnost njihova vezanost na kablanskega operaterja, ki upravlja s kabelskim sistemom v določenem kraju ali območju, ki je pogojena s tehnično naravo prenosa programskih vsebin prek kablanskega sistema. To odločilno vpliva na pogodbeno razmerje med kabelskimi operaterji in potrošniki, saj slednjim onemogoča zamenjavo obstoječega operaterja z boljšim konkurentom. To posledično pomeni, da je potrošnik v pogodbenem razmerju šibkejša stranka, kar vpliva na operaterje, da poskušajo izkoristiti svojo premoč. Z uvajanjem nove tehnologije prenosa radijskega in televizijskega signala se bo stanje bistveno izboljšalo v korist potrošnikov, saj bo nastala realna možnost zamenjave operaterja, bodisi zaradi slabe kakovosti storitev bodisi zaradi previsoke cene.

Zaenkrat je na podlagi dosedanjega spremljanja pritožb potrošnikov v okviru svetovalne dejavnosti, ki jo izvaja Urad RS za varstvo potrošnikov, kot tudi nevladne potrošniške organizacije (Urad RS za varstvo potrošnikov je v preteklih nekaj letih dal izdelati dve analizi trga ponudbe programskih vsebin prek kabla, prvo leta 2001 in drugo v letu 2004, obe analizi pa je izdelal Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave) mogoče ugotoviti, da reševanje spora s kabelskim operaterjem za potrošnika zaenkrat praviloma pomeni težko rešljiv problem. Ugotovljene so bile številne kršitve, med katerimi izstopa kršitev glede določanja cen. V pogodbah med operaterji in naročniki oziroma potrošniki praviloma ni določeno, da je sprememba cene, če ni dogovorjena, fiksna cena, vezana na objektivne kriterije, na katere nima vpliva nobena od pogodbenih strank. Operaterji zato lahko izkoristijo svoj monopolni položaj nasproti naročnikom in določijo

ceno enostransko na podlagi lastnih poslovnih odločitev oziroma potreb. Ugotoviti je tudi mogoče, da je ponekod zaračunavanje odklopa in ponovnega priklopa v primeru neplačila naročnine mogoče primerjati s kaznovanjem potrošnika, ki bi ga lahko zaradi višine opredelili kot nepošten pogodbeni pogoji. Oblikovanje močnega operaterja družbe Telemach je prav gotovo vplivalo tudi na poslovanje drugih operaterjev, nadaljevanje koncentracije ponudbe prenosa televizijskih in radijskih signalov v majhnem številu ponudnikov pa pomeni nevarnost monopola ali kartelnega dogovarjanja o višini cen storitev. Zato bo v prihodnje zelo pomembna učinkovitost nadzora in pravočasno ukrepanje neodvisnih regulatornih organov (APEK in Urad RS za varstvo konkurence).

4.1.3.1.2 Poštne storitve

Področje poštних storitev predstavlja ključno infrastrukturno podlago za komercialne, državne, intelektualne in socialne aktivnosti na ravni Evropske unije. Izvajalci univerzalne poštne storitve imajo ključno vlogo tudi pri izvajanju in omogočanju finančnih storitev. Področje poštних storitev se razvija zelo hitro, kar je na eni strani rezultat pritiska, ki izvira znotraj sektorja poštних storitev, na drugi strani pa vplivajo na sektor poštних storitev nove tehnologije in oblike komuniciranja, kot so elektronske komunikacije, marketing in logistika, ki so v določeni meri že vzrok za konkurenčno obnašanje na trgu.

Poštne storitve so pogoj za komuniciranje in trgovanje in imajo zaradi tega zelo pomembno vlogo v integracijskem procesu na ravni Evropske unije. Dokumenti Evropske unije govorijo o poštних storitvah kot o storitvah splošnega pomena. Neposredna posledica tega je, da Direktiva 97/67/ES, spremenjena in dopolnjena z direktivo 2002/39/ES, določa obveznost univerzalne poštne storitve, torej storitve, ki jo države članice zagotavljajo v javnem interesu.

Zakon o poštних storitvah (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju: ZPSto-1 – UPB1) je v skladu z Direktivo 97/67/ES (dopolnjena in spremenjena z Direktivo 2002/39/ES) in navaja z vidika varstva potrošnikov naslednje osnovne naloge:

- vzpostaviti konkurenco na trgu poštних storitev z nadzorovano liberalizacijo;
- zagotoviti univerzalno pošto storitev na celotnem ozemlju Evropske unije z zahtevami: minimalni obseg storitev določene kakovosti, neprekinjenost delovanja, dostopna cena za vse uporabnike, lahek dostop do omrežja, določeno minimalno število pogostosti sprejema in vročitve pošiljk, število točk dostopa in nediskriminatornost obravnave;
- obveščenost uporabnikov o obsegu univerzalne poštne storitve, pogojih, kakovosti opravljenih storitev in o cenah;
- standardizacija storitev zaradi učinkovitosti in kvalitete poštних storitev.

Trenutno stanje na področju poštних storitev v Sloveniji je z vidika uporabnikov poštних storitev zadovoljujoče. Pošta Slovenije d.o.o. kot izvajalka univerzalne poštne storitve dosega ali celo presega predpisane kriterije kakovosti storitev (gostota poštnega omrežja, dostopnost, roki prenosa pošiljk ipd.). V skladu z navedenim sodi po gostoti omrežja v vrh držav EU, vsem gospodinjstvom zagotavlja najmanj 5-krat tedensko dostavo (vključujoč posredno vročanje prek izpostavljenih predalčnikov), večina pošiljk pa je prenesena v predpisanem roku.

Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS s svojimi ukrepi skrbi za zagotavljanje pogojev za primerno razvitost poštne trga, nadzira izvajanje univerzalne poštne storitve, prav tako pa skrbi za pravice uporabnikov poštних storitev, spremljanje in reševanje pritožb uporabnikov poštних storitev in izvajalcev poštних storitev.

4.1.3.1.3 Liberalizacija trga elektronskih komunikacij in trga poštne storitve

Liberalizacija trga elektronskih komunikacij in trga poštne storitve je omogočila tudi sprejetje ZEKom in ZPSto-1, ki sta po svoji vsebini odraz harmonizacije z novimi regulacijskimi okvirji EU. Na eni strani mora neodvisni regulator (APEK) poskrbeti za dosledno izvajanje obveznosti javne službe, na drugi strani pa vzpostaviti zdravo konkurenco. Pri tem si prizadeva v nasprotje dva cilja, in sicer:

- cilj države članice, da zagotovi storitev v javnem interesu in

- cilj države članice, da uporabnikom omogoči izbiro.

Dejstvo je, da ukrepi in politike varstva potrošnikov zahtevajo, da je vsem uporabnikom omogočen dostop do konkretne storitve pod enakimi pogoji in da imajo uporabniki konkretne storitve možnost izbire. Na trgu poštne storitve je še vedno v največjem obsegu izvajalec nacionalni poštni operater, katerega vloga je tudi rezultat odločitev v preteklosti (vlaganje v infrastrukturo s strani države, omogočanje monopolnega položaja itd.) in dejstvo danes (vstopne ovire, omrežje kot »ozko grlo«, itd.). Trg elektronskih komunikacij ravno tako deluje bolj konzervativno, kljub temu da je vzpostavljena določena konkurenca, bolj na trgu mobilnih telekomunikacij kot fiksnih, vendar pa je tudi pri slednji že omogočena predizbira operaterja za klice v tujino.

Problem, s katerim se potrošnik sreča, je predvsem v omejeni možnosti izbire, pri čemer je potrebno poudariti, da direktive tako s področja elektronskih komunikacij kot poštne storitve predstavljajo pomemben korak k popolni liberalizaciji. V skladu s tem je potrebno poudariti, da je v Republiki Sloveniji uporabnik trenutno v položaju, ko lahko izbira med več izvajalci, pri čemer pa se pojavljajo druge ovire, in sicer:

- tradicionalna vezanost na nacionalnega poštne ali telekomunikacijskega operaterja in

- slaba seznanjenost potrošnikov z možnostjo izbire.

Glavni izziv na trgu poštne storitve je postopno in kontrolirano odpreti poštni trg za konkurenco, istočasno pa zagotoviti dolgoročno in neprekinjeno izvajanje univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti.

Pošta Slovenije d. o. o. kot izvajalca univerzalne poštne storitve se bo v prihodnosti soočila z liberalizacijo poštne trga in privatizacijo in s tem povezano vedno močnejšo konkurenco. Posledica navedenih dejavnikov bo povečana težnja izvajalcev poštne storitve, da optimirajo svoje poslovanje in zmanjšujejo stroške poslovanja. To bo zelo verjetno povzročilo zmanjševanje števila kontaktnih točk v manjših krajih, ki sedaj pokrivajo tudi le malo gospodinjstev. To pa lahko z vidika percepcije potrošnika pomeni slabšo kakovost, četudi bo izvajalec dosegal predpisane standarde kakovosti.

Na trgu elektronskih komunikacij so najpomembnejše naloge Republike Slovenije:

- uvesti in zagotoviti učinkovito konkurenco;
- zagotoviti izbiro in predizbira operaterja;
- omogočiti prenosljivost števil;
- omogočiti hiter dostop do interneta po konkurenčnih cenah celotnemu prebivalstvu, še posebej ranljivim skupinam potrošnikov (mladi, starejši, invalidi);
- pospešiti razvoj elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev;
- razvijati notranji trg Evropske unije in poskrbeti za dosledno uveljavljanje legitimnih interesov vseh državljanov EU.

4.1.3.1.4 Usmeritve na trgu elektronskih komunikacij in poštne storitve

Glavne usmeritve Republike Slovenije na trgu elektronskih komunikacij in poštne storitve so:

- pospešitev konkurenčnosti trga elektronskih komunikacij, zagotovitev enakopravnega delovanja operaterjev z navedbo regulacije upoštevanih trgov, kar bo pomenilo za uporabnika večjo možnost izbire med elektronsko komunikacijskimi storitvami;

- skrb za korist potrošnikov z vidika kakovosti storitev ter pravic uporabnikov;

- zagotovitev nadzora nad zaupnostjo pri uporabi elektronskih komunikacijskih sredstev;

- odprava področja rezerviranih poštne storitve, s čimer bo odpravljen zakonski monopol;

- še nadaljnje zagotavljanje univerzalne poštne storitve, saj se bodo s postopnim odpiranjem trga, ki se bo končalo s popolno liberalizacijo, razmere na trgu spreminjale;

- stroškovno naravnano delovanje izvajalca univerzalne komunikacijske storitve in univerzalne poštne storitve;

- spremljanje kakovosti univerzalne komunikacijske in poštne storitve;

- aktivna politika obveščanja potrošnikov o možnosti izbire;

- tehnična standardizacija z namenom zagotavljanja primerljive in kvalitetne storitve;

- nadzor nad izvajanjem univerzalne storitve na področju trga elektronskih komunikacij;

- spremljanje zagotavljanja konkurence in razvoja trga elektronskih komunikacij;

- povečanje učinkovitosti in dostopnosti (brezplačnost) reševanja pritožb potrošnikov vključno z uporabo sredstev alternativnega reševanja sporov.

4.1.3.2 Oskrba z električno energijo in zemeljskim plinom

Za Republiko Slovenijo, kot tudi druge tranzicijske države, je bilo v preteklosti značilno, da ni bila vodena klasična energetska politika, niti ni obstajalo energetske tržnice. Država je z razvojem energetike upravljala administrativno. Nizke cene energije je določala zaradi hitrejšega razvoja industrije in izboljšanja standarda prebivalstva. Financirala je izgradnjo energetskih objektov in infrastrukture ter odredila kvote za uvoz deficitarnih virov. Vse to je povzročalo neracionalno rabo energije in zaviralo razvoj trga v energetskem sektorju. S Sporazumom o pridružitvi (Uradni list RS, št. 42/97) in Pogodbo o energetski listini (Uradni list RS, št. 44/97) je Republika Slovenija prevzela obveznost uskladitve zakonodaje s pravnim redom EU. Že z Maastrichtskim sporazumom leta 1991 je bila sprejeta odločitev o ustanovitvi skupnega evropskega trga, za katerega je bilo treba ustvariti pogoje za zdravo konkurenco med posameznimi oblikami energije in izvajalci storitev, ki jih je mogoče izvajati na tržen način. Najpomembnejša dokumenta, ki določata energetske politike EU sta Zelena in Bela knjiga o energetski politiki, katerih osnovno vodilo je uvajanje prostega trga na področju energetike in s tem znižanje cen, zagotavljanje preglednega in nepristranskega delovanja trga ter odpravljanje ovir za trgovanje z energijo med državami članicami. Posledica takšne energetske politike na trgu je bila Direktiva 96/92/EC, ki določa skupna pravila za električno energijo in za zemeljski plin. Leta 2003 sta bili sprejeti ločeni direktivi za posamezni področji (Direktiva 2003/54/ES in Direktiva 2003/55/ES). Direktivi razveljavljata Direktivo 96/92/ES in od držav članic terjata popolno odprtje energetskega trga.

Novela Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo) prenaša izkušnje, pravila in standarde EU, omejuje monopolne položaje državnih energetskih podjetij in uvaja postopno privatizacijo. Hkrati uvaja realne cene energije, povečuje skrb za okolje, vzpodbuja učinkovito rabo energije, vzpodbuja zmanjševanje izgub pri proizvodnji, prenosu in porabi elektrike, vzpodbuja uvajanje novih tehničnih norm za gospodinske aparate in uporabo obnovljivih virov. Z odprtjem trga z električno energijo je električna energija postala tržno blago. Energetska zakonodaja v Republiki Sloveniji je začela omogočati prosto izbiro dobavitelja električne energije industrijskim porabnikom oziroma odjemalcem od 15. aprila 2001 dalje, trg z zemeljskim plinom pa se je začel odpirati 1. januarja 2003. Trg z električno energijo je zdaj v Republiki Sloveniji odprt približno za

75%, trg z zemeljskim plinom pa za 90% porabljene energije. Preobrazba trga z električno energijo je zaenkrat usmerjena predvsem v industrijske porabnike, za gospodinjstva kot individualne oziroma tarifne odjemalce pa se ne bo nič spremenilo do 1. julija 2007. Tarifnim odjemalcem električno energijo in zemeljski plin zaenkrat distribucijska podjetja zagotavljajo v okviru gospodarskih javnih služb v skladu s tarifnim sistemom. Po tem datumu bodo tudi gospodinjstvi odjemalci prosto izbirali med dobavitelji in tako postali deležni prednosti in tveganj popolnoma odprtega trga.

4.1.3.2.1 Električna energija iz obnovljivih virov energije

'Zelena električna energija' v slovenski zakonodaji ni definirana, čeprav se ta izraz pogosto uporablja v strokovni in tudi širši javnosti. 'Zelena električna energija' je tista, ki pri svoji proizvodnji ne povzroča emisij toplogrednih plinov, čim manj posega v prostor in tudi sicer ne vpliva negativno na okolje. To je predvsem električna energija, ki je proizvedena iz t.i. obnovljivih virov energije. Širjenje proizvodnje 'zelene električne energije' ima številne prednosti za narodno gospodarstvo (zmanjšanje porabe goriv, zmanjševanje obremenjevanja naravnih virov, raznovrstnost virov zagotavlja večjo zanesljivost oskrbe itd.), zato predstavlja element trajnostnega razvoja.

Javna agencija Republike Slovenije za energijo (AGEN-RS) izdaja certifikate RECS. S temi certifikati proizvajalci dokazujejo izvor energije, ki jo prodajajo trgovcem. Certifikati so primarno tržno orodje, ki omogoča tistim proizvajalcem električne energije, ki električno energijo pridobivajo iz obnovljivih virov, da s prodajanjem teh certifikatov na trgu dosežejo večjo konkurenčnost glede na ostale proizvajalce, saj je proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov dražja kot proizvodnja električne energije iz neobnovljivih virov. S kupljenimi certifikati, pa lahko trgovci potrošnikom dokazujejo izvor oziroma proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov.

V skladu z določili Direktive 2001/77/ES, katere cilj je olajšati trgovanje z električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov in izboljšati preglednost trga z električno energijo, je v Republiki Sloveniji v pripravi uredba, na podlagi katere se bo vzporedno s sistemom RECS certifikatov uvedlo izdajanje potrdil o izvoru električne energije, ki jih bo prav tako izdajala AGEN-RS. Potrdila o izvoru električne energije bodo olajšala potrošnikom izbiro med električno energijo, proizvedeno iz neobnovljivih virov energije, in električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov energije.

AGEN-RS je v skladu z Uredbo 2003/54/ES in Energetskim zakonom, s katerim so se določila Uredbe 2003/54/ES prenesla v pravni red Republike Slovenije, pripravila metodologijo o načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov in načinu njihovega prikazovanja. Na podlagi te metodologije bodo morali vsi trgovci z električno energijo in dobavitelji na predpisan način na računih, ki jih izdajajo potrošnikom, prikazovati sestavo oziroma poreklo električne energije, ki jo prodajajo. Na podlagi računov, izdanih v skladu s to metodologijo, bodo potrošniki bolj informirani o izvoru električne energije, ki jo uporabljajo in se bodo lahko odločali o morebitni zamenjavi dobavitelja zaradi okolju bolj ali manj prijazne proizvodnje električne energije.

4.1.3.2.2 Liberalizacija energetskih storitev

Pri storitvah, ki so odvisne od naravno-monopolnih dejavnosti, kamor sodita prenos in distribucija električne energije in zemeljskega plina, trg sam po sebi ni garant za to, da ne bi prišlo do nepravilnega obremenjevanja potrošnikov in okolja. Zato se navedene storitve izvajajo v obliki gospodarskih javnih služb, katerih cene regulira državni regulator (AGEN-RS). Zato je pomembno, da pridobijo potrošniki kot udeleženci na trgu možnost aktivnega sodelovanja pri oblikovanju, izvajanju in spoštovanju pravil delovanja trga. Še

posebej bodo morali paziti pri izbiri dobavitelja. Izbira pa bo zahtevala od njih dodatna znanja, potrebovali bodo neodvisno obveščanje in zastopanje svojih interesov. Zaradi odprtja trgov na področju električne energije in zemeljskega plina v EU in večjega števila upravičenih odjemalcev v Republiki Sloveniji je mogoče pričakovati več dela na področju sporov, ki lahko nastopijo med subjekti na trgu, zato bo pomembno zagotavljati učinkovite postopke njihovega reševanja. Potrebno bo tudi redno spremljanje ravnotežja med oskrbo in povpraševanjem, da se lahko dovolj zgodaj izvedejo ustrezni ukrepi, če je zanesljivost oskrbe ogrožena.

Izziv za Republiko Slovenijo je tudi vključevanje varstva okolja v sektorske politike in izpolnjevanje zavez iz Kyotskega protokola, zato je med prednostne naloge uvrščena razprava o predlogu Direktive o spodbujanju učinkovite rabe energije pri končnih porabnikih in energetskih storitvah ter razprava o predlogu Direktive o ustanovitvi okvira za določanje zahtev za ekološko oblikovanje proizvodov, ki pri uporabi rabijo energijo.

Ključno vlogo pri uravnavanju energetskih dejavnosti ima neodvisni, nacionalni regulator – Javna agencija Republike Slovenije za energijo (AGEN-RS).

Glavne usmeritve Republike Slovenije na področju energetskih dejavnosti so:

- zagotavljanje ekonomsko in tehnično učinkovitega izvajanja energetskih dejavnosti;
- zagotavljanje homogenega združevanja nacionalnega interesa z uravnoveženjem kolektivnih interesov potrošnikov, reguliranih podjetij in države;
- usklajevanje nacionalnega energetskega trga s pravili notranjega trga;
- zagotavljanje nepristranskosti, učinkovite konkurence in učinkovitega delovanja energetskega trga in preprečevanje izkoriščanja monopolnega položaja;
- zagotavljanje zanesljive in nemotene oskrbe odjemalcev z zemeljskim plinom, električno energijo in daljinsko toploto;
- spodbujanje proizvodnje 'zelene električne energije' iz obnovljivih virov energije in omogočanje izbire potrošnikom pri nakupu električne energije;
- spodbujanje učinkovite rabe energije pri končnih porabnikih in energetskih storitvah.

Glavni izzivi in usmeritve pristojnega nacionalnega regulatorja (AGEN-RS) s ciljem zagotavljanja kakovostne, zanesljive in nemotene oskrbe bodo:

- spremljanje izvajanja razvojnih načrtov reguliranih podjetij;
- zagotavljanje najboljšega razmerja med kakovostjo in ceno energetskih storitev, ki jih nudijo regulirana podjetja;
- vzpostavitev meril in kriterijev za spremljanje kakovosti oskrbe;
- vzpostavljane mehanizmov za dvig kakovosti energetskih storitev;
- zagotavljanje, da bosta cena regulirane storitve in način za njen izračun omogočala izvajanje naložb v omrežje, ki so nujne zaradi ekonomske upravičenosti omrežja ter pokrivanje stroškov učinkovitega delovanja in vzdrževanja omrežne infrastrukture;
- delo, povezano z izdajanjem licenc in vodenja registra izdanih in odvzetih licenc izvajalcev energetskih dejavnosti, kar predstavlja pomemben vidik varstva potrošnikov, saj se s pogoji, ki jih morajo izvajalci energetskih dejavnosti izpolnjevati za pridobitev licence, zagotavlja relativna zanesljivost in usposobljenost le-teh;
- vključevanje predstavnikov potrošnikov v posvetovalne postopke, ki jih izvaja državni regulator (AGEN-RS) pred uveljavitvijo svojih aktov;
- učinkovito reševanje sporov med potrošniki in ponudniki energetskih storitev v sporih, ki izvirajo iz dostopa do omrežja, obračunane cene za uporabo omrežij, zatrevane kršitve splošnih dobavnih pogojev in sistemskih obratovalnih

navodil, ter odločanje o pritožbah zoper odločbe o soglasju za priključitev v skladu z določbami zakona, ki ureja splošni upravni postopek;

– reševanje sporov z uporabo alternativnih sredstev v vseh primerih, kjer ni predviden upravni postopek s ciljem učinkovitejšega in hitrejšega reševanja sporov med potrošniki in ponudniki energetskih storitev.

4.1.4 Varstvo potrošnikov na področju zdravstvenega varstva

Pomen varstva potrošnikov na področju zdravstvenega varstva je potrebno gledati v prvi vrsti v luči negativnih demografskih gibanj, saj se uvrščamo med najhitreje starajoče se populacije v Evropi. Po podatkih Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije, je število mlajše populacije v starosti od 0-14 let v upadanju, tako relativno kot absolutno. Aktivna populacija v starosti od 15-64 let je še zmeraj v porastu, medtem ko populacije v starostni strukturi 65 in več let hitro narašča, kar se bo nadaljevalo tudi v prihodnosti. Takšna dogajanja znotraj starostne strukture so večstransko neugodna, ker se s hitrim porastom števila neaktivne populacije dolgoročno zmanjšuje ustvarjalni in vitalni potencial naše populacije. Trend staranja se bo tudi v prihodnje nadaljeval, tako da se bo leta 2020 delež neaktivnega prebivalstva povečal za 8,8%, medtem ko se bo v istem obdobju delež za delo sposobnega prebivalstva zmanjšal za 3,3%. To se bo negativno odražalo na vseh področjih življenja, in še posebej na področju zdravstvenega varstva in pokojninskega zavarovanja. Že vse od leta 1998 Zavod za zdravstveno zavarovanje beleži precejšnjo rast izdatkov za zdravila, kar je posledica hitre rasti cen zdravil (14% na letni ravni), pa tudi naraščajoče porabe zdravil, kar je problem vseh zdravstvenih sistemov na svetu. K večanju odhodkov iz zdravstvene blagajne prispeva tudi večanje obsega zdravstvenih storitev. Vzroke za hitro rast izdatkov za zdravila in nujnost povečevanja obsega zdravstvenih storitev lahko pripišemo tudi staranju prebivalstva, saj povprečni zavarovanec v starosti nad 65 let potrebuje storitve, ki so v povprečju 4,5-krat dražje od tistih, ki jih uveljavljajo mlajši zavarovanci. Delež prebivalstva, ki bo potreboval zdravila, bo v prihodnje še večji. Rast izdatkov za zdravila je delno tudi posledica večje uporabe novih in boljših zdravil ter medicinskih postopkov, ki so navadno tudi precej dražji od ustaljenih, kar je delno tudi posledica patentne zakonodaje, ki farmacevtskim podjetjem omogoča dolgo obdobje monopola za novo registrirana zdravila. Za zaježitev rasti stroškov za zdravila smo v Republiki Sloveniji že vzpostavili nekatere mehanizme, kot je npr. uvedba predpisovanja cennejših, generičnih, namesto dragih originalnih zdravil, kar so storile številne države. Tudi pravice iz obveznega zavarovanja se že nekaj let počasi, a zanesljivo krčijo, povečuje pa se prispevna stopnja za zdravstveno zavarovanje.

Lahko ugotovimo, da je zdravstvo navkljub dejstvu, da vedno več neposredno prispevamo k stroškom zdravljenja, še vedno eno od področij, kjer pacient kot uporabnik storitev ni enakopraven partner, njegova naraščajoča udeležba pri stroških pa še vedno ni avtomatični vzvod za uravnavanje kakovosti storitev. Po drugi strani uporabnik zdravstvenih storitev danes vse bolj prevzema značilnosti potrošnika v pozitivnem smislu. V odnosu do zdravnika se vse bolj spreminja iz odvisnega in potrpežljivega posameznika, v bolj aktivnega in enakopravnega partnerja. Zaveda se soodgovornosti za svoje zdravje in zdravljenje, pomena kakovosti, zaveda se tudi stroškov zdravljenja, predvsem takrat, ko niso kriti iz zdravstvenega zavarovanja. Pravice bolnikov oziroma uporabnikov zdravstvenih storitev odražajo naš položaj v procesu zdravljenja ter procesu zagotavljanja zdravstvenega varstva ter postajajo osrednja tema teženj po izboljšanju kakovosti zdravstvenih storitev, katerih osnovno načelo je zavzemanje za bolj enakopravno in uravnoteženo razmerje med bolniki, zdravniki, farmacevti in drugimi zdravstvenimi delavci.

4.1.4.1 Pravice bolnikov v Republiki Sloveniji

Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo) je med drugim opredelil tudi pravice bolnikov. Zakon vsakemu bolniku pod enakimi pogoji zagotavlja pravice:

- do proste izbire zdravnika in zdravstvenega zavoda;
- do posvetovanja z ustreznimi specialisti;
- izvedeti za diagnozo svoje bolezni in za obseg, način, kakovost ter predvideno trajanje zdravljenja;
- dati soglasje za kakršenkoli medicinski poseg ter do predhodne obveščenosti o vseh možnih metodah zdravljenja ter njihovih posledicah;
- odkloniti predlagane medicinske posege;
- do vpogleda v zdravstveno dokumentacijo, ki se nanaša na njegovo oziroma njeno zdravstveno stanje;
- zahtevati, da zdravstveni delavci brez njegove izrecne privolitve nikomur ne posredujejo podatkov o njegovem zdravstvenem stanju;
- zahtevati premestitev v drug zdravstveni zavod;
- do ugovora na pristojni organ nadzora, če meni, da niso bila uporabljena dovolj učinkovita sredstva za njegovo zdravljenje ali da so bila kršena etična načela;
- do seznanitve s stroški zdravljenja;
- do povračila škode zaradi neustreznega zdravljenja.

V teku uveljavljanja navedenih pravic je prišlo do neenotnega razumevanja zakona, pokazale so se pomanjkljivosti, zlasti zaradi neurejenih in neenotnih pritožbenih postopkov, ki so jih uporabniki zdravstvenih storitev uporabljali v primeru kršenja teh pravic.

Po veljavni zakonodaji bolniki sicer lahko uveljavljajo svoje pravice v vsaki posamezni zdravstveni ustanovi, v primeru hujših kršitev pa imajo možnost predlagati vrsto oblik nadzora, ki jih predvideva Zakon o zdravstveni dejavnosti in sicer: interni strokovni nadzor, upravni nadzor, ki ga izvaja Ministrstvo za zdravje, strokovni nadzor, ki ga v primeru suma strokovne napake izvede Zdravniška zbornica Slovenije ter finančni nadzor, ki ga izvaja pristojna zavarovalnica. Bolniki lahko zaščito svojih pravic uveljavljajo tudi v okviru institucije Varuha človekovih pravic, ki se aktivno vključi ob prijavi nepravilnosti v postopkih zdravljenja, ki jih sprožijo bolniki.

V dosedanjih praksi se je pokazalo, da ni problematičen sam obstoj pravic bolnikov, ki so primerno usklajene z mednarodnimi akti, ki jih je sprejela in ratificirala Republika Slovenija in vsebinsko bistveno ne odstopajo od pravic, ki so zagotovljene bolnikom v drugih državah članicah EU. Izkazalo se je, da je v Republiki Sloveniji problematičen in v praksi težje izvedljiv predvsem postopek uresničevanja varovanja bolnikovih pravic, ker se postopki deloma prekrivajo, niso dovolj formalizirani in poenoteni in ker so v praksi prepuščeni volji in izvajanju posameznih zdravstvenih institucij.

Zaradi vsega navedenega Ministrstvo za zdravje pripravlja Zakon o bolnikovih pravicah, ki bo jasno opredelil pravice bolnikov, način njihovega uresničevanja, ter zagotovil njihovo varstvo v primeru, ko bi te bile kršene. Pri tem bo Ministrstvo za zdravje proučilo možnost vzpostavitve instituta varuha bolnikovih pravic.

Z Zakonom o bolnikovih pravicah bodo v Republiki Sloveniji:

- podrobno opredeljene bolnikove pravice;
- zagotovljene pravice do ustreznih ravni kakovosti zdravstvenih storitev in varnosti bolnika;
- zagotovljene pravice bolnikov do celovite obveščeniosti ob uveljavljanju zdravstvenih storitev;
- poenoteni pritožbeni postopki po vsej državi;
- omogočena možnost odškodninskih postopkov v primeru kršenja bolnikovih pravic.

Temeljni pravici bolnika sta kakovostna in varna zdravstvena obravnava. Vse ostale pravice izhajajo iz teh dveh temeljnih pravic. Zakonsko bo urejeno področje kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave. V zadnjem času je prišlo v zdravstvenih sistemih v svetu in Evropski uniji do zahtev po

kakovostni in varnosti zdravstvene obravnave. Izkazalo se je, da se premalo upošteva bolnikovo pravico do kakovostne zdravstvene obravnave, kar pomeni dosledno zagotavljanje izidov zdravljenja, ki so primerljivi s strokovnimi standardi, podprtimi z dokazi ali z najboljšimi praksami ob upoštevanju naslednjih načel kakovosti: uspešnost, varnost, pravočasnost, učinkovitost, enakost in osredotočenost na bolnika. Upoštevan bo proaktivni pristop, ki z uveljavljanjem zahtev za nenehno izboljševanje kakovosti zdravstvene obravnave in varnosti bolnikov, dolgoročno zmanjšuje število pritožb bolnikov, zmanjšuje stroške, ki jih zdravstveni sistem utрпи zaradi odstranjevanja posledic zdravstvenih napak (dodatni stroški diagnostike, zdravljenja in rehabilitacije bolnikov, zaradi poprave zdravstvene napake in plačevanje odškodnin).

Na področju varnosti bolnikov se moramo zavedati, da se varnostni incidenti dogajajo in jih nikoli ne bo moč popolnoma preprečiti, a jih je moč zmanjšati. Za to pa je predpogoj, da se o njih poroča. Poročila se morajo obravnavati zaupno. Način reševanja incidentov ne sme biti osredotočen na posameznika ali na skupino, ki je bila udeležena pri varnostnem incidentu v smislu disciplinskega ali drugega preganjanja, temveč se mora osredotočiti na sistem in proces, kjer je varnostni incident nastal, razen če gre za sum kaznivega dejanja. Pripisovanje krivde in ukrepi, naperjeni proti posameznikom, po drugi strani pa zanemarjanje analize procesa ali procesov, ki so pripeljali do varnostnega incidenta, vodi v ponavljanje enakih ali podobnih incidentov. Zakon bo uvedel tudi proaktivno delovanje z oceno tveganja procesov, ki lahko pripeljejo do varnostnih incidentov.

Potrebno je omeniti tudi Resolucijo ResAP (2003) 3 o prehrani in prehranski oskrbi v bolnišnicah, ki jo je leta 2003 sprejel Odbor Ministrov Sveta Evrope, s ciljem dvigniti raven zdravstvenega varstva in socialnega varstva. Resolucija opredeljuje enajst ključnih načel, ki upoštevajo bolnikove osnovne pravice ter ukrepe za izboljšanje strokovnosti vodstva in osebja v bolnišnicah in domovih starejših občanov ter posredno tudi osveščanje bolnikov in ljudi s posebnimi prehranskimi potrebami o njihovih pravicah in možnostih, ki jih lahko uveljavljajo. Poleg načel, ki se nanašajo na pravice uporabnikov zdravstvenih storitev, resolucija vključuje tudi načelo gospodarnosti in ekonomičnosti ravnanja s hrano v javnih zavodih. Republika Slovenija si s ciljem zagotavljanja ustrezne prehrane bolnikov v bolnišnicah in domovih starejših občanov prizadeva za uresničevanje določil te resolucije v okviru Resolucije o Nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010 (Uradni list RS, št. 39/05).

Na lokalnih ravneh potekajo vzpodbudne aktivnosti v podporo varovanja pravic bolnikov: obstaja varuhinja pacientovih pravic na ravni mestne občine Maribor, vendar je delovanje varuhinje omejeno tako teritorialno kot institucionalno. S svojimi aktivnostmi si prizadevajo izboljšati položaj bolnikov tudi številne skupine za samopomoč, Zveza potrošnikov Slovenije – društvo (ZPS) pa zahvaljujoč podpori mestne občine Ljubljana, zagotavlja svetovanje s področja pravic bolnikov, vendar je tudi delovanje njene svetovalne pisarne omejeno le na raven mestne občine Ljubljana. Mestna občina Ljubljana je tudi edina slovenska občina, ki za svetovalno dejavnost na tem področju zagotavlja sredstva iz svojega proračuna.

Civilna družba se vključuje v to problematiko predvsem prek Zveze potrošnikov Slovenije – društva, ki je v preteklih letih izdala več izobraževalnih gradiv s področja pravic uporabnikov zdravstvenih storitev in na to temo organizirala več odmevnih dogodkov. Že leta 1996 je organizirala mednarodno konferenco na temo zdravstvenega varstva v spreminjajočem se svetu, ki je izpostavila pomen vključevanja civilne družbe v procese spreminjanja zdravstvenih sistemov, leta 1999 je organizirala posvet v Državnem zboru RS na temo izvensodnega reševanja potrošniških sporov v zdravstvu. Letos je ZPS ponovno organizirala konferenco na temo pravic uporabnikov zdravstvenih storitev, na kateri je bila ustanovljena koalicija uporabnikov zdravstvenih storitev

kot del platforme na področju javnega zdravja. Cilj koalicije je skupno zavzemanje za pravice bolnikov in njihovo aktivnejše vključevanje v oblikovanje zdravstvene politike.

Civilna pobuda na področju pravic bolnikov je potekala leta 2004 tudi v okviru Centra nevladnih organizacij (CNVOS). CNVOS je izvedel projekt, katerega predmet je bil raziskati možnosti vključevanja uporabnikov zdravstvenih storitev v oblikovanje zdravstvene politike v Republiki Sloveniji. Rezultati projekta so sicer pokazali, da je vključenost uporabnikov zdravstvenih storitev v oblikovanje zdravstvene politike sicer majhna, da pa tako pri uporabnikih zdravstvenih storitev in njihovih organizacijah, kot tudi na strani države in izvajalcev storitev obstaja močan interes po večjem medsebojnem sodelovanju.

4.1.5 Sodelovanje potrošnikov v procesu standardizacije

Standardizacija je dejavnost vzpostavljanja usklajenih pravil in določil za ponavljajočo se uporabo, da se doseže optimalna stopnja urejenosti na danem področju. Dejavnost obsega predvsem procese priprave, izdajanja in uporabe standardov. Standardi so zapisani sporazumi, ki temeljijo na priznanih rezultatih znanosti, tehnike in izkušenj. Z njihovo uporabo je mogoče odpraviti marsikatero nepotrebno oviro v trgovini, racionalizirati proizvodnjo in storitve ter omogočiti večjo združljivost izdelkov in storitev. Pomembne koristi standardizacije so izboljševanje primernosti proizvodov, procesov in storitev za njihove predvidene namene, preprečevanje ovir v trgovanju in podpora tehničnemu sodelovanju. Standardi so se posebej močno razvili z razmahom industrijske proizvodnje na različnih ravneh. Pojavljajo se na vseh področjih našega življenja in dela, v zadnjem času vedno bolj na različnih področjih storitvenih dejavnosti. In čeprav je standardizirano že skoraj vse, se kljub vsemu odpirajo vedno nova področja. Povsod, kjer bo potrebno, se bodo standardi še naprej razvijali, popravljali in dopolnjevali. Standardi pospešujejo gospodarski razvoj. Študije so pokazale, da razvite države Evrope z uporabo standardov prihranijo okoli 15 milijard evrov na leto.

Ker je standardizacija proces, v katerem se tehnična merila pretvorijo v pravila, navodila in opredelitve značilnosti, ki naj bi zagotovili, da bi proizvodi, materiali in storitve ustrezali svojemu namenu; ker standardi opredeljujejo, kako bo proizvod deloval, kako se bo uporabljal in kdaj je varen; ker standarde pripravljajo strokovnjaki iz industrij, ki te proizvode in storitve proizvajajo in prodajajo in jih nato uporabljajo kot podlago za ustvarjanje splošnega mnenja, je pomembno, da so v tem procesu prek ustreznih tehničnih teles sorazmerno zastopani vsi, na katere bo standard pozneje vplival. To pa niso le predstavniki proizvajalcev – saj bi na ta način bil standardizacijski proces osvetljen le z njihove strani – ampak tudi zakonodajalcev, znanosti, izobraževanja in potrošnikov.

Pomen globalnega trgovanja s proizvodi in storitvi je povečal potrebo po zastopanosti potrošnikov v procesu standardizacije. V zadnjih letih so predstavniki potrošnikov – na evropski ravni jih zastopa Evropska zveza za usklajevanje zastopanja potrošnikov v standardizaciji ANEC (European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation), ki jo 95% financira Evropska komisija – prek potrošniških organizacij dejavneje posegli v proces priprave standardov, in sicer izdelkov, ki se nanašajo na njihove interese: gospodinjske naprave, izdelke za otroke, električno opremo, pohištvo, izdelke in storitve za starejše in invalide, okoljsko označevanje proizvodov, športno opremo in opremo za prosti čas, požarno varnost, simbole za množično obveščanje. Z vključevanjem v delo tehničnih organov imajo potrošniki povsod po svetu še vedno težave, ki izvirajo pretežno iz nezmožnosti plačevanja neodvisnih strokovnjakov za sodelovanje pri standardizacijskem delu.

Pospeševanje zastopanosti potrošnikov na področju standardizacije na vseh ravneh, nacionalni, evropski in svetovni ravni je ena od prioritet Evropske komisije na področju politike varstva potrošnikov. Po priporočilih Evropske komisije, organizacije ANEC in mednarodnega odbora za potrošnike (ISO/COPOLCO) so vse stare države članice, razen Portugalske s konstituiranjem potrošniških odborov znotraj svojih nacionalnih struktur za standardizacijo zagotovile sistemsko zastopnost interesov potrošnikov, za delo potrošnikov v teh odborih pa države zagotavljajo znatna proračunska sredstva.

4.1.5.1 Vključevanje potrošnikov na področju standardizacije v Republiki Sloveniji

Slovenski potrošniki v okviru Slovenskega inštituta za standardizacijo (SIST), ki ga je ustanovila Republika Slovenija kot nacionalni organ za standarde in nanj prenesla pravico do zastopanja slovenskih interesov v mednarodnih, evropskih in drugih nacionalnih organizacijah za standardizacijo (SIST je polnopravna članica mednarodne organizacije za standardizacijo ISO, mednarodne organizacije za elektrotehnično standardizacijo IEC, evropskih komitejev za standardizacijo CEN, CENELEC in ETSI), niso ustrezno zastopani, čeprav so pobude v tej smeri potekale že leta 2000 v okviru tedanjega Urada RS za standardizacijo in meroslovje. Predstavniki potrošnikov sodelujejo samo v dveh tehničnih odborih, v odboru za označevanje in vzdrževanje tekstila, v katerem je zastopana Zveza potrošnikov Slovenije – društvo, in v odboru za igrače, v katerem je zastopan Zavod za varstvo potrošnikov. Napredek je bil storjen na evropski ravni, kjer v organizaciji ANEC od februarja 2005 slovenske potrošnike zastopa Zveza potrošnikov Slovenije – društvo.

Cilji in usmeritve Republike Slovenije na področju standardizacije so:

- vzpodbujanje vključevanja interesov potrošnikov v procese standardizacije;
- zagotavljanje podpore sodelovanju predstavnikov potrošnikov v procesih standardizacije na vseh ravneh (nacionalni, evropski in mednarodni ravni);
- zagotavljanje podpore aktivnostim z namenom izobraževanja predstavnikov potrošnikov o standardizaciji, standardih in možnostih vplivanja potrošnikov na vsebino evropskih in mednarodnih standardov;
- vzpostavitev evropsko primerljive infrastrukture – potrošniškega odbora v okviru SIST, v katerem bodo zastopani predstavniki ministrstev, zadolženih za pripravo tehničnih predpisov, inšpektoratov (TIRS, ZIRS, IRSOP), Urada RS za varstvo potrošnikov, nevladnih potrošniških organizacij, zavarovalnic (električne inštalacije, zaščita pred delovanjem strele), certifikacijskih organov in predstavniki preskusnih laboratorijev.

Potrošniški odbor v okviru SIST bo skrbel:

- za usklajeno delovanje predstavnikov potrošnikov v okviru standardizacije na nacionalni ravni;
- za sodelovanje pri pripravi nacionalnih stališč in zastopanje nacionalnih stališč na mednarodni (ISO/COPOLCO) in evropski ravni (ANEC) pri pripravi politik in strategij na področju standardizacije;
- za sodelovanje pri pripravi evropskih in mednarodnih standardov v delovnih skupinah CEN, CENELEC, ETSI, ISO in IEC.

4.1.6 Vzgoja in izobraževanje

Potrošniška vzgoja in izobraževanje sta sestavna dela varstva potrošnikov. Omenjajo ju že Smernice Združenih narodov o varstvu potrošnikov leta 1986, ki napotujejo vlade, da potrošniško vzgojo vključujejo v nacionalne sisteme osnovnega izobraževanja. Istega leta je bila v EU sprejeta prva Resolucija Sveta o potrošniški vzgoji v osnovnem in srednjem izobraževanju, leta 1995 druga, ki razširja koncept

potrošniške vzgoje, tako da vključuje vseživljensko izobraževanje odraslih, poudarja pa tudi pomen pravice potrošnikov do obveščenosti. Z Amsterdamsko pogodbo, je postala potrošniška vzgoja tudi eden od splošnih ciljev varstva potrošnikov. Amsterdamska pogodba vsebuje posebno določbo v členu 153, ki pravi, »da bo Evropska skupnost podpirala varovanje zdravja, varnosti in ekonomskih interesov potrošnikov, kot tudi pravico potrošnikov do obveščenosti, vzgoje in izobraževanja ter interesnega združevanja«.

Med naloge šolskih sistemov, kot nosilcev izobraževanja, sodi tudi vzgoja otrok v samostojno misleče in informirane potrošnike z razvitimi sposobnostmi razlikovanja. Šolski sistemi lahko zagotovijo mladostnikom, da dovolj zgodaj prepoznajo svojo vlogo, ki jo imajo v sodobni družbi kot potrošniki, ki vključuje pravice, pa tudi odgovornost oziroma dolžnosti. Šolski sistemi lahko posredujejo temeljna znanja o medsebojnem prepletanju delovanja družbe in ekonomije: kakšna je vloga podjetij v gospodarstvu, kakšno vlogo ima država v družbi in čemu se združujejo potrošniki v interesna združenja. So tisto okolje, kjer mladostniki lahko pridobijo temeljna znanja na področjih, kot so pravice, ki pritečejo potrošnikom iz predpisov, ki urejajo varstvo potrošnikov, upravljanje z ekonomskimi viri, še posebej z lastnim denarjem in družinskim proračunom, vloga oglaševanja na trgu in njegov vpliv na nakupne odločitve potrošnikov, vpliv sodobnega porabništva (konsumerizem) na družbo in okolje, razmerja med ceno in kakovostjo proizvodov in storitev ter odnosom med prehrano in zdravjem. Šole lahko bistveno pripomorejo k razvijanju vrednostnih sistemov in moralnih kodov mladostnikov v povezavi z njihovimi potrošniškimi navadami. Potrošniški življenjski stili, še posebej pri mlajših generacijah, ki fiksirajo svoje identitete v proizvodih, ki jih kupujejo (pomen blagovnih znamk), namreč vse bolj postajajo mehanizem družbenega povezovanja in razlikovanja.

Posredovanje ustreznih znanj je del potrošniške vzgoje, drugi enako pomemben del je razvijanje funkcionalnih sposobnosti, če naj bi učenci in učenke kasneje ustvarjalno in odgovorno prispevali k družbi. Sem sodijo sposobnosti, kot so: kako preudarno nakupovati, kjer je še posebej pomembno obvladovanje novih informacijskih tehnologij (npr. internetna prodaja); kako razlikovati med proizvodi ali storitvami iste skupine glede na ceno, kakovost, pa tudi glede vpliva na okolje; kako varno in odgovorno uporabljati proizvode in storitve; kako razlikovati med željami in potrebami in nenazadnje tudi, kako uveljavljati svoje pravice, npr. napisati pritožbo; kako izpolnjevati obrazce (funkcionalno opismenjevanje) itd.

O ugodnih učinkih izobraževanja za dvig funkcionalne pismenosti obstaja v svetu vrsta empiričnih analiz, med zadnjimi so predvsem analize OECD, zlasti raziskava o funkcionalni pismenosti iz leta 2000 ter študija o kazalcih izobraževanja iz leta 2002. Te kažejo na eni strani velik prispevek izobraževanja oziroma širše – človeškega kapitala – h gospodarski rasti, velike stopnje donosa naložb v izobraževanje ter velik vpliv porazdelitve človeškega kapitala (izobrazbe, funkcionalne pismenosti itd.) na dohodkovno neenakost.

4.1.6.1 Varstvo potrošnikov na področju vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji

V Republiki Sloveniji šolski sistem vključuje vsebinski okvir varstva potrošnikov v okviru predmeta gospodinjstvo v 5. in 6. razredu osnovne šole, pri katerem učenke in učenci razvijajo osnovne sposobnosti razumevanja, uporabe, načelnega povezovanja za racionalno zadovoljevanje temeljnih potreb z viri, se naučijo sprejemati in ovrednotiti odločitve, ki temeljijo na znanju o osebnih in družinski ekonomiki, potrebah, željah, ciljih, vrednotah in razpoložljivih virih ter tudi na znanju o oglaševanju proizvodov in storitev in vplivu slednjega na potrošnika. Osnovni cilji kritičnega presojanja so povzeti tudi v nekaterih medpredmetnih »kroskurikularnih« vsebinah, ki stremijo za ciljem, da v obdobju šolanja otrokom pomagajo do odgovornega, vsestranskega odnosa do okolja, ki jih ob-

daja. Področja varstva potrošnikov se posredno dotika vrsta izbirnih predmetov v zadnji triadi osnovne šole (filozofija za otroke, okoljska vzgoja, vzgoja za medije, državljanska vzgoja, v pripravi je tudi izbirni predmet podjetništvo ...).

V srednjem šolstvu, ki je v Republiki Sloveniji kot drugod v EU raznoliko, prinašajo »trdne sklope« iz področja varstva potrošnikov zaenkrat predvsem šolski programi ekonomske usmeritve, medtem ko ostala populacija nekatere vsebine varstva potrošnikov sprejema le v okviru obveznih izbirnih vsebin, ki so skupne vsem tipom srednjih šol, na primer, zdravstvena vzgoja.

Na področju izobraževanja odraslih je dvig splošne ravni pismenosti – tudi funkcionalne, ki je tesno povezana s »potrošniško« pismenostjo – eden od osnovnih ciljev Nacionalnega programa izobraževanja odraslih, kar je vsekakor potrebno v luči mednarodne raziskave o funkcionalni pismenosti, ki je pokazala za Republiko Slovenijo nizko raven pisnih spretnosti in močan medgeneracijski prenos pismenosti v družini (močan vpliv izobrazbe staršev na pisne spretnosti otrok).

Posredovanje znanj s področja varstva potrošnikov otrokom v okviru šolskega sistema, kot tudi odraslim v okviru vseživljenjskega učenja, povečuje pismenost in ima ugodne učinke na kakovost življenja, socialno kohezijo, zdravje potrošnikov, odgovornejši odnos do okolja ter vpliva na nekatere širše družbene procese s tem, da pripomore tudi k razvijanju vrednostnih sistemov. Izobraževanje na področju varstva potrošnikov pa je pomembno ne le za potrošnike vseh starostnih skupin, temveč tudi za učitelje v okviru izobraževalnih sistemov, ponudnike blaga in storitev, nacionalne regulatorje in vse, ki so odgovorni za izvrševanje zakonodaje s področja varstva potrošnikov, vključno sodnike.

Zato bo Republika Slovenija na področju vključevanja varstva potrošnikov v vzgojo in izobraževanje zasledovala naslednje cilje in usmeritve:

- posvečanje pozornosti pri vključevanju vsebin, ki vzgajajo mlade v informirane, osveščene, odgovorne in samozavestne potrošnike v okviru programov dodatnega izobraževanja učiteljev osnovnega in srednjega šolskega sistema;
- povečanje pozornosti pri vključevanju »trdnih sklopov« s področja varstva potrošnikov v obvezne izbirne vsebine v okviru celotnega srednjega šolskega sistema;
- vzpodbujanje in podpiranje projektnih aktivnosti nevladnih potrošniških organizacij s ciljem obveščanja in izobraževanja potrošnikov v okviru zagotavljanja javne službe (izdaja brošur, zloženik itd.);
- podpora predlogu Evropske komisije o preoblikovanju obstoječih programov Socrates in Leonardo da Vinci v integrirani program o vseživljenjskem učenju.

4.1.7 Potrošnik in varstvo okolja

4.1.7.1 Trajnostna potrošnja

Okolje predstavlja temelj, na katerem so grajene človeške družbe. Z gospodarsko rastjo se povečujejo poraba naravnih virov in pritiski na okolje, zato v razvitem svetu že prihaja do zavestnega ter odgovornega ravnanja na področju rabe naravnih virov zlasti preprečevanja nastajanja in recikliranja odpadkov, spodbujanja energetske in surovinske manj intenzivnih novih tehnologij in proizvodnje in spodbujanja trajnostne potrošnje s strani potrošnikov. Trajnostna potrošnja je podmena trajnostnega razvoja, ki narekuje potrošnikom, da privzamejo način življenja in potrošniške navade, ki spoštujejo naravne omejitve. Trajnostna potrošnja skupaj s trajnostno proizvodnjo sta tudi predpogoj za uresničevanje trajnostnega razvoja, ki se po podatkih Poročila o razvoju v Sloveniji ne uresničuje v celoti (UMAR). Trajnostna potrošnja in proizvodnja zahtevata celostni pristop, saj se vprašanja trajnostnega obnašanja dotikajo vseh politik in vseh sektorjev in vseh

ljudi. Na splošno rečeno, gre tako za zmanjšanje porabe energije kot surovin, naravnih virov in nastajanja odpadkov. Za trajnostno ravnanje potrošniki potrebujejo poleg možnosti izbire tudi ustrezne informacije, ki jih obveščajo, seznanjajo in poučujejo tako o vplivu proizvodov na zdravje in okolje, kakor tudi o vplivu na okolje in zdravje posameznikovega lastnega ravnanja in obnašanja pri rabi izdelkov in virov. Ob tem je pomembno, da posamezniki prevzamejo odgovornost za trajnostno potrošnjo dobrin in storitev.

Na Svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju (Johannesburg, 2002) so se države podpisnice vključno Republika Slovenija dogovorile in obvezale k spodbujanju trajnostnih vzorcev obnašanja in trajnostne proizvodnje s pripravo 10-letnega okvirnega programa trajnostne potrošnje in proizvodnje. Evropska komisija priporoča, da se trajnostna potrošnja vidneje uvrsti v strategije trajnostnega razvoja držav članic, saj se je EU zavezala predstaviti se kot zgledna in vodilna regija pri doseganju trajnostne potrošnje. Politika trajnostne potrošnje in proizvodnje se v EU vodi kot del aktivnosti EU v okviru WSSD (World Summit on Sustainable Development) oziroma v okviru trajnostnega razvoja. Republika Slovenija je v letu 2004 tvorno vsebinsko prispevala v publikacijo »Sustainable Consumption and Production in the European Union«, ki so jo predstavili tudi na srečanju CDS (UN Commission on Sustainable Development) v New Yorku aprila 2005.

Za doseg ciljev trajnostne potrošnje je potrebno potrošnike kontinuirano izobraževati, informirati in osveščati za pridobivanje veščin in znanja, ki bodo potrošnikovo izbiro na trgu, uporabo izdelkov in odlaganje odpadkov usmerili k trajnostno naravnemu ravnanju. K temu bo prav gotovo pripomogel »Priročnik o trajnostni potrošnji«, ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) in katerega osnovni cilj je opozoriti potrošnike, da postanejo bolj pozorni na okolje v svojih vsakodnevni življenjskih situacijah in odločitvah in kako naj ravnajo v vsakodnevem življenju, da bodo negativni vplivi na okolje manjši ali celo odpravljeni. MOP pripravlja tudi druga gradiva za razvijanje okoljske zavesti potrošnikov. Poleg tega se z nekaterimi nevladnimi okoljskimi organizacijami ter z Mestno občino Ljubljana že dogovarja o možnosti vzpostavitve prvega okoljskega centra v Sloveniji, ki naj bi potrošnikom posredoval najrazličnejše okoljske informacije in nudil zelene nasvete. Pobudo podpira tudi Urad RS za varstvo potrošnikov.

4.1.7.2 Trajnostna proizvodnja

Integralna (okoljska) politika do proizvodov predstavlja mehanizme, s katerimi se bo čim bolj zmanjšalo okoljske vplive proizvodov v njihovem celotnem življenjskem krogu, to je od pridobivanja surovin za materiale do proizvodnje, prodaje in uporabe proizvodov ter ravnanja z odpadki do končnega odlaganja. Obsega tako obvezne kot neobvezne mehanizme, pri čemer je za primerno vpeljavo neobveznih mehanizmov treba zagotoviti ustrezno raven okoljske zavesti tako potrošnikov kot tudi gospodarskih subjektov.

V svoji integralni politiki do proizvodov EU postavlja predvsem naslednje osnovne cilje:

- spodbujanje proizvodnje okolju bolj prijaznih proizvodov;
- spodbujanje primernejšega ravnanja podjetij z okoljem in obveščanje javnosti o vplivih njihovih dejavnosti na okolje;
- dvigovanje okoljske zavesti potrošnikov in gospodarskih subjektov.

V Republiki Sloveniji se bodo prioritarno zagotavljali ti cilji za proizvode, ki rabijo energijo, za proizvode široke potrošnje z velikim vplivom na okolje ter za proizvode, ki se pogosto naročajo v okviru javnih naročil, z naslednjimi ukrepi:

- vzpostavitev in delovanje sistema za podeljevanje znaka EU za okolje ter spodbujanje organizacij, za označitev svojih proizvodov;

– vzpostavitev in delovanje sistema za okoljsko ravnanje in presoje (EMAS) ter spodbujanje organizacij za vključitev v ta sistem;

– prilagoditev javnih naročil državnih organov (javne uprave) za naročanje proizvodov, ki so okolju bolj prijazni (»zelena« javna naročila);

– določitev minimalnih okoljskih zahtev za določene proizvode;

– vključitev načela »onesnaževalec plača« v cene proizvodov prek ustreznih okoljskih taks;

– promocija razmišljanja na način celotnega življenjskega kroga proizvoda.

Ob ustreznih pravnih okvirjih, upoštevanju vseh zunanjih stroškov proizvodnje in potrošnje, tehnološkemu razvoju in spodbujanju gospodarstva k družbeni odgovornosti in odgovornosti do okolja, večji okoljski zavesti potrošnikov ter delovanju nevladnih okoljskih organizacij se odpirajo možnosti višje kvalitete življenja, ki bi ob upočasneni rasti prebivalstva, širjenju nizko surovinskih in energetskih tehnologij, produktov ter okoljsko odgovornih življenjskih stilov lahko na planetarni in državnih ravneh izpolnila kriterije trajnostnega razvoja. Proizvodnja in potrošnja sta neposredno povezani s politiko varstva okolja. Ekonomska politika varstva okolja mora vsebovati instrumente, ki tako proizvajalce kot potrošnike silijo oziroma stimulirajo k trajnostni proizvodnji oziroma potrošnji. Le-ti lahko spodbujajo bolj racionalno uporabo naravnih virov ali oglašujejo okolju prijazne izdelke (s tem, da jih naredijo bolj konkurenčne in ustvarijo trg za njih).

4.1.7.3 Razvijanje in vzpodbujanje okoljske zavesti

Pomemben dejavnik v zadevah varstva okolja, ki po eni strani prispeva k dvigu družbene občutljivosti za okoljske probleme, po drugi strani pa spodbuja k participaciji v postopkih odločanja, je vsekakor javnost. V skladu z načelom javnosti je na najširši možen način opredeljena pravica javnosti do dostopa do okoljskih podatkov, udeležbe v postopkih odločanja, povezanih s posegi v okolje, in dostopa do sodne pravice. K takšnemu odpiranju je zavezana vsaka moderna demokratična država. V pogojih članstva v EU ali sklenjene ustrezne mednarodne pogodbe pa nekatere teh pravic dobijo tudi državljani teh držav, torej tudi državljani Republike Slovenije. Navedeno načelo izhaja iz Aarhuške konvencije in direktiv EU, ki se nanašajo na pravico javnosti do podatkov, do udeležbe v postopkih in do varstva njenih pravic. Načelo varstva pravic obsega pravice posameznika, da varuje svojo ustavno pravico do zdravega življenjskega okolja, ki je hkrati tudi ena od osmih univerzalnih potrošniških pravic, in na določen način uvaža to pravico kot eno od osnovnih človekovih pravic.

Izboljšanje sodelovanja in partnerstva med različnimi družbenimi skupinami in nevladnimi organizacijami ter pospeševanje boljšega razumevanja in udeležbe v okoljskih zadevah med evropskimi državljani zahteva:

– zagotovitev dostopa do informacij v skladu z Aarhuško konvencijo o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti v odločanju in dostopu do sodišča v okoljskih zadevah – s strani vseh držav članic EU;

– podporo zbiranja dostopnih informacij za državljane o stanju in trendih v okolju v povezavi s socialnimi, gospodarskimi in zdravstvenimi trendi;

– splošno okoljsko ozaveščanje;

– razvijanje splošnih pravil in načel dobrega gospodarjenja z okoljem v postopkih dialoga.

Odgovornost za okolje nosijo trije najpomembnejši udeleženci na trgu: država, proizvajalci in potrošniki. Slednji vplivajo na okolje s potrošnjo proizvodov in dobrin. Potrošniki za svojo materialno blaginjo potrebujejo dobrine in storitve, vendar je po drugi strani njihova blaginja odvisna od zdravega okolja, še bolj pa je od zdravja okolja odvisna blaginja prihodnjih generacij. Potrošniki so tudi tista ciljna skupina, ki s svojo kupno močjo določa končno povpraševanje po vrsti

in kakovosti proizvodov in storitev. Raziskave Eurobarometra kažejo, da kar 68% evropskih potrošnikov meni, da bi bilo potrebno zmanjšati sedanji obseg človeških aktivnosti, da bi na ta način zmanjšali vplive na okolje in kar tri četrtine jih podpira ekološke takse.

Statistični podatki o trendih vzorcev potrošnje slovenskih potrošnikov kažejo, da smo državljani Slovenije še daleč od evropsko naravnane trajnostne družbe. Po podatkih Statističnega urada RS se Republika Slovenija s 350 kg odpadkov letno na prebivalca uvršča v sam evropski vrh, število osebnih avtomobilov na 100 prebivalcev se vsako leto poveča za 10% in smo v letu 2004 imeli že 915.000 osebnih avtomobilov.

4.1.7.4 Usmeritve na področju trajnostne potrošnje v Republiki Sloveniji

Spodbujanje trajnostne potrošnje mora postati enakovredno delovno področje v okviru pristojnih resorjev.

S ciljem vzpostavljanja trajnostnega vzorca potrošnje v Republiki Sloveniji je v prihodnosti potrebno:

– nuditi potrošnikom več objektivnih, agregatnih informacij o življenjskem ciklu proizvodov (načrtovanje, proizvodnja, uporaba in odlaganje), pri čemer je zelo pomembno označevanje proizvodov (ekološko označevanje), navodila za varčno in učinkovito uporabo proizvodov, storitev (glavno breme odgovornosti sloni na proizvajalcih in ponudnikih blaga in storitev na eni strani, ter na potrošnikih na drugi strani);

– vzpodbujati manjšo rabo in porabo naravnih (obnovljivih in neobnovljivih) virov;

– ustvarjati pogoje za trajnostno mobilnost;

– ustvarjati ponudbo dostopnih, alternativnih, kakovostnih proizvodov namesto množice cenjenih proizvodov nižje kakovosti in kratko življenjsko dobo (prednost kvalitete pred kvantiteto) ter spodbujati razvoj v smeri dematerializacije proizvodnje (ponudba kakovostnih storitev namesto proizvodov);

– uveljavljati zelena javna naročila v celotnem javnem sektorju.

Ukrepi Republike Slovenije z vidika realizacije koncepta trajnostne potrošnje bodo na osnovi Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja (ReNPVO) v prihodnjem petletnem obdobju usmerjeni v:

– ozaveščanje in informiranje potrošnikov s ciljem razvijanja večšin za trajnostno uporabo proizvodov in storitev;

– vzdrževanje sistema EU za podeljevanje znaka za okolje;

– zelena javna naročila;

– informiranje o varčni rabi goriv in emisijah CO₂ novih osebnih vozil na spletni strani MOP;

– postopno uvajanje elementov integralne politike EU do proizvodov;

– razvijanje zavesti potrošnikov v zvezi z možnostmi iz Pravilnika o načinu delitev in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več odjemalci in o predpisih o energijskih nalepkah in minimalni energijski učinkovitosti;

– vzpostavitev okoljskega centra z nevladnimi okoljskimi organizacijami.

4.1.8 Varstvo potrošnikov na stanovanjskem področju

Stanovanje ima kot posebna socialna dobrina v vsaki družbi poseben pomen. Je pomemben element socialne varnosti in dostojanstva posameznika. Evropska socialna listina med 31 taksativno naštetimi pravicami navaja tudi, da ima vsakdo pravico do nastanitve, države pogodbenice, članice Sveta Evrope, med katerimi je tudi Republika Slovenija, pa zavezuje, da bodo sprejele ukrepe, ki bodo zagotavljali dostopnost do primerne stanovanjskega tudi za tiste, ki nimajo zadostnih sredstev. Obveznost Republike Slovenije za ustvarjanje možnosti, da si državljani pridobijo primerno stanovanje, pa izhaja tudi iz 78. člena Ustave Republike Slovenije.

Slovenski nepremičninski trg se sicer s sprejeto novo zakonodajo postopoma ureja, vendar je še vedno netransparenten. Cene za kvadratni meter stanovanja se po neuradnih podatkih gibljejo od 1.500 do 2.000 evrov in več, če gre za nadstandardno zidavo pa tudi 3000 evrov in več. Cene se zadnjih nekaj let v povprečju dvigujejo za približno 5% na letni ravni. Cene v Ljubljani so tudi za 50% višje kot drugje v Republiki Sloveniji. Cena za kvadratni meter stanovanske površine stane slovenskega potrošnika v primerjavi z njegovo povprečno plačo veliko več kot v EU, bistvena razlika pa je še, da je v velikih evropskih prestolnicah mogoče kupiti poleg zelo drage tudi poceni nepremičnino, če ta ne zaseda neke pomembne lokacije, medtem, ko so pri nas vse nepremičnine in povsod zelo drage. V Sloveniji zgradimo na leto tri nova stanovanja na tisoč prebivalcev, v EU pa pet.

V letu 2003 je bil sprejet nov Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03 in 18/04), ki je posegel v ne dovolj urejena razmerja med etažnimi lastniki stanovanj in upravniki. Izkušnje desetletnega obdobja izvajanja prejšnjega Stanovanjskega zakona so pokazale, da so bila razmerja med upravnikom večstanovanjskih hiš etažnimi lastniki pogosto premalo obvezujoča tako za upravnika, kot za lastnike stanovanj. Pomanjkljiva je bila razmejitev ukrepov in posegov, ki potrebujejo soglasje vseh solastnikov večstanovanske hiše in tistih, za katere zadostuje soglasje večine solastnikov. Poleg tega tudi ni bilo dovolj zainteresiranosti lastnikov za medsebojno sodelovanje pri skupnem urejanju medsebojnih razmerij.

V novi Stanovanjski zakon so vgrajene številne novosti, katerih cilj je zagotavljanje učinkovitejšega upravljanja večstanovanjskih hiš. Etažni lastniki morajo, tako kot to sicer določa že stvarnopravni zakonik, skleniti pogodbo o medsebojnih razmerjih. Zelo pomemben nov inštrument pri zagotavljanju vzdrževanja večstanovanjskih stavb je obvezno oblikovanje rezervnega sklada, s katerim naj bi se zagotovilo zbiranje sredstev za vzdrževalna dela na hiši v skladu s planom vzdrževanja. Etažni lastniki vplačujejo v rezervni sklad najmanj znesek, ki je določen s podzakonskim predpisom. Da bi se zagotovila transparentnost in varnost sredstev lastnikov se vplačila v rezervni sklad vodijo knjigovodsko ločeno od drugih vplačil etažnih lastnikov iz naslova obratovanja in vzdrževanja večstanovanske stavbe.

V letu 2003 je bil sprejet Zakon o nepremičninskem posredovanju (Uradni list RS, št. 42/03), ki z uvajanjem standardov kakovosti storitev posredovanja nepremičnin ščiti potrošnika (kupca), ki pri nakupu, oddaji, prodaji, najemu nepremičnine uporablja storitve nepremičninskih družb. Razlogi za zakonsko določanje pogojev za opravljanje storitev nepremičninskega posredovanja so bili v prvi vrsti udejanjanje načela varstva potrošnikov, glede na neizoblikovanost in nezadostnost dobrih poslovnih običajev, neizdelanost nadzornih mehanizmov in posebnost velikega števila posrednikov na slovenskem nepremičninskem trgu, pogosto brez potrebnih znanj in izkušenj na tem področju, kar je v preteklosti rezultiralo v številnih primerih nekakovostnih in z vidika pravne varnosti udeleženih oseb vprašljivih storitev posredovanja nepremičnin, ter velikokrat zlorabljenega zaupanja potrošnika kot naročitelja storitve. Že leta 1997 je Zveza potrošnikov Slovenije – društvo po naročilu ministrstva za okolje izdelala analizo slovenskega trga nepremičnin, s katero so se zbirala mnenja potrošnikov, ki so uporabili storitev posrednikov, analizirale vsebine pogodb, ter na ta način naredile posnetek stanja na trgu nepremičnin z vidika varstva potrošnikov.

Poglavitne rešitve, ki jih je zakon prinesel, so določbe, ki zavezujejo nepremičninske družbe, da nepremičninski posredniki zanje opravljajo storitve posredovanja v prometu nepremičnin samo na podlagi zaposlitve z njimi ali na drugi pravni podlagi, da upoštevajo zakonsko določeno najvišje dovoljeno plačilo oziroma provizijo (največ 4% od vrednosti nepremičnine), ter da so odgovorne za škodo, ki jo povzroči nepremičninski posrednik, ki za nepremičninsko družbo opravlja posle v prometu z nepremičninami in morajo biti tudi

zavarovane v ta namen. Posredniki morajo imeti obvezno licenco pristojnega ministrstva za okolje in prostor, morajo biti vpisani v imenik nepremičninskih posrednikov pri pristojnem ministru in morajo imeti zavarovano odškodninsko odgovornost. Nepremičninska družba sme pričeti z opravljanjem storitve posredovanja nepremičnin, le če ima zagotovljene ustrezne prostore in opremo. Na ta način zakon potrošnikom v razmerju s posrednikom zagotavlja večjo pravno varnost pri nakupu ali prodaji nepremičnine. Zakon predpisuje nepremičninskim družbam tudi vodenje evidenc o vseh cenah, doseženih pri posredovanju v prometu z nepremičninami.

V letu 2004 sprejeti Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (Uradni list RS, št. 18/04) popolnoma na novo ureja pravna razmerja med prodajalcem (investitorjem) stanovanja in kupcem oziroma potrošnikom z namenom celovite zaščite kupcev pred tveganji v zvezi s prodajalčevo izpolnitvijo obveznosti. Zakon ureja primere, ko si investitorji, ki gradijo stanovanjske stavbe z namenom prodaje, del finančnih virov za financiranje gradnje zagotovijo tako, da sklepajo pogodbe o prodaji posameznih delov (posameznih stanovanj oziroma poslovnih prostorov) še pred končanjem gradnje. Kupci pa se zavežejo del kupnine plačati še pred izročitvijo stanovanja, ki je predmet prodaje. V takem primeru je kupec izpostavljen precej večjemu tveganju, kot v primeru nakupa stavbe oziroma posameznega dela stavbe, ki je že zgrajena. Tveganja so lahko povezana z investitorjevo finančno nesposobnostjo dokončati gradnjo. Ta tveganja za kupce so se v najbolj skrajni obliki izrazila v aferi Zbiljski gaj, ko je investitor postal plačilno nesposoben, zaradi česar je bil začel stečajni postopek. Druga tveganja so povezana z investitorjevo nesposobnostjo opraviti vsa pravna dejanja, ki so potrebna, da se zadosti pogojem za vpis etažne lastnine na objektu v zemljiško knjigo ali pa se odražajo v nesposobnosti investitorja uresničiti morebitne zahteve iz naslova odgovornosti za stvarne napake, najpogosteje zaradi nemanja finančno šibkih izvajalcev.

Čeprav v širšem civilno pravnem sistemu Republike Slovenije že obstajajo instituti, ki omogočajo zaščito kupcev pred tveganji, ki so jim izpostavljeni pri nakupu novogradenj, je pred sprejetjem zakona prevladovala tendenca, da so investitorji kot močnejše pogodbenne stranke pravna razmerja s kupci pogosto urejali tako, da so s prodajnimi pogodbami v čim večji možni meri izključili oziroma omejili morebitne pravice kupcev. Poglavitne rešitve, ki jih je zakon prinesel, so, da prodajalec ne more zahtevati plačila kupnine (razen morebitne are, ki ne sme presežati 10 odstotkov kupnine), če ni sam hkrati sposoben v celoti in pravilno izpolniti svoje obveznosti do kupca (mu izročiti nepremičnino z lastnostmi, določenimi v pogodbi, in mu omogočiti pridobitev lastninske pravice na nepremičnini, ne da bi bila ta pravica obremenjena ali omejena s pravicami tretjih). Drugačen dogovor pogodbenih strank je dopusten samo, če prodajalec kupcu zagotovi ustrezen instrument za zaščito pred tveganji prodajalčeve neizpolnitve, bodisi bančno garancijo, bodisi storitve in druge pravice po pogodbi o oblikovanju skrbniškega računa.

4.1.8.1 Cilji in usmeritve

S ciljem zagotavljanja višje ravni varstva potrošnikov na stanovanjskem področju bo Republika Slovenija usmerile ukrepe v:

- spremembe in dopolnitve Stanovanjskega zakona z namenom izboljšanja pravic najemnikov v najemnih razmerjih;

- spremembe in dopolnitve Zakona o nepremičninskem posredovanju z namenom povečanja števila sankcij za kršitve določb zakona s strani nepremičninskih družb;

- novelacijo Nacionalnega stanovanjskega programa s ciljem uvedbe čimveč novih modelov za povečanje ponudbe neprofitnih najemnih stanovanj, kar je eden od glavnih ciljev prihodnje stanovanjske politike.

Z vidika varstva potrošnikov stanovanje kot posebna socialna dobrina zahteva, da se v stanovanjski politiki države ustrezno udeležajo tudi načela varstva potrošnikov in to v številnih vsebinsko zaokroženih sklopih na stanovanjskem področju, ki postavljajo potrošnika v različne vloge kot npr. vlogo pričakovalca stanovanja, vlogo kupca stanovanja, vlogo najemnika.

Kot osrednje vsebinsko izhodišče stanovanjske politike države, ki po vsebini udeležanja načela varstva potrošnika in ki je skupno vsem vlogam potrošnika na stanovanjskem področju (pričakovalec, kupec, lastnik, najemnik, podnajemnik), je nedvomno ustvarjanje normalnih tržnih razmer na stanovanjskem področju, kar predpostavlja povečano ponudbo komunalno opremljenih zemljišč za stanovanjsko gradnjo, zagotavljanje prostorskih ureditvenih načrtov, dvig kakovosti stanovanjske arhitekture, racionalizacijo upravnih postopkov, ustalitev cen stanovanj na nekoliko nižjih ravneh, varnost stanovanjskega najema, socialno vzdržne najemnine, preprečevanje odušitve in odzivnost socialne politike na stanovanjskem področju na ekonomski in socialni položaj »stanovanjskega potrošnika«, davčno preglednost, pa tudi smotno organiziranost stanovanjskega področja, odprtega konkurenci in ki naj v izhodišču zagotavlja enak položaj vsem, ki svojo poslovno priložnost iščejo na stanovanjskem področju. Država se mora spopasti z interesi, ki sedaj obvladujejo stanovanjsko gradnjo in ohranjajo visoke cene stanovanj, ki jih držijo tudi počasni upravni postopki, neobstoje urbanističnih načrtov, itd.

Vse naštet, kar ima za cilj normalizacijo stanovanjskega tržišča, zahteva tudi ustrezno normativno podporo s strani države, še posebej v Stanovanjskem zakonu, Zakonu o nepremičninskem posredovanju, Zakonu o graditvi objektov, Zakonu o urejanju prostora, Zakonu o nepremičninskem posredovanju ter Zakonu o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb, pa tudi v številnih podzakonskih predpisih s stanovanjskega področja.

Pri pripravi naštetih zakonov in številnih podzakonskih prepisov, sprejetih v zadnjih letih, je bilo sicer eno od vodil tudi upoštevanje načel varstva potrošnikov, vendar kaže ob načrtovani novelizaciji zakonodaje s tega področja preveriti ustreznost vseh zakonskih instrumentov oziroma zagotoviti vse potrebne spremembe in dopolnitve povsod tam, kjer so se pokazale nedomišljenosti v sistemskih in izvedbenih rešitvah.

S ciljem zagotavljanja višje ravni varstva potrošnikov na stanovanjskem področju bo Republika Slovenija:

- pri spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona preverila in po potrebi dogradila rešitve, ki zadevajo delitev stroškov upravljanja, položaj najemnikov in podnajemnikov, preprečevanje odušitve na najemninskem področju;
- pri spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju preverila ustreznost instrumentov, ki zagotavljajo varstvo javnega interesa na področju nepremičninskega posredovanja in varstvo pravic potrošnika, naročnika storitev nepremičninskega posrednika oziroma nepremičninske družbe;
- pri spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb zagotovila večjo uravnoteženost v porazdelitvi bremen med strankami;
- pri pripravi Strategije razvoja Slovenije oziroma v Nacionalnem stanovanjskem programu upoštevala v ukrepih, ki naj podprejo normalizacijo razmer na stanovanjskem trgu tudi vidik varstva potrošnika.

4.1.9 Varstvo potrošnikov na področju finančnih storitev

Finančne storitve so v svetu, kot tudi v Republiki Sloveniji, v porastu in vključuje bančne storitve, odobritev kredita preko finančne ali nefinančne institucije, opravljanje zava-

rovalnih poslov, pokojninsko zavarovanje, naložbe denarja, pojavljajo pa se tudi novi finančni produkti, ki so kombinacije bančnega in zavarovalnega sektorja. Zaradi svoje nematerialne narave finančne storitve terjajo posebno visoko raven varstva potrošnikov, saj potrošniki brez neodvisnega svetovanja pogosto nimajo možnosti, da sami ocenijo kakovost in varnost ponujenih storitev. Oškodovanja potrošnikov so prav na področju finančnih storitev največja, ker gre za dolgoročno in strokovno (pravno in ekonomsko) zelo zahtevna pogodbeno razmerja. Pretekle izkušnje v zvezi z nepravilnostmi na trgu potrošniškega kreditiranja s strani nefinančnih institucij (podjetij), ki so odobravale potrošnikom kredite brez dovoljenja Urada RS za varstvo potrošnikov, na način da so obšle določbe Zakona o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 77/04 – uradno prečiščeno besedilo), so pokazale na veliko ranljivost in močno podrejeno vlogo, ki jo imajo potrošniki nasproti ponudnikom finančnih storitev na slovenskem trgu. Pokazale so, da trg ne deluje samodejno in popolno, zgolj na osnovi tržnih zakonitosti ponudbe in povpraševanja, da obstaja velika asimetrija med ponudniki, ki imajo vse bolj sofisticirano znanje in veščine, in potrošniki, ki tega nimajo, oziroma vsaj ne v takšnem obsegu, da bi se lahko ustrezno zaščitili pred prevarami in goljufijami. S pristopom k EU se je odprl prost pretok finančnih storitev, s čimer je slovenski potrošnik izpostavljen še večjim preizkušnjam, zato bo nujno dvigniti raven varstva potrošnikov na tem področju. To je tudi nujno za nemoteno delovanje notranjega trga in bo prineslo tako za potrošnike kot za ponudnike enega od otipljivejših rezultatov njegove uresničitve. Stopnja integracije finančnih storitev še ni dosegla tiste ravni, ki bi lahko dajala maksimalne učinke enotnega trga. Med prednostnimi nalogami v naslednjih letih pripravlja Evropska komisija nov pravni okvir za plačila na notranjem trgu oziroma direktivo o plačilnih storitvah na notranjem trgu. Razlog priprave novega pravnega okvira za plačila na notranjem trgu je v nepopolnem delovanju enotnega trga na tem področju. Evropska komisija želi zagotoviti enake pogoje opravljanja plačilnih storitev na trgu EU in s tem povečanje konkurence med ponudniki plačilnih storitev. Pomemben cilj pri tem je zagotoviti ustrezno raven varstva potrošnikov in povečanje transparentnosti pri opravljanju teh storitev. Za zagotovitev teh ciljev predlog direktive uvaja in ureja novo kategorijo ponudnikov plačilnih storitev, to so plačilne institucije, ki bodo morale za svoje delovanje na skupnem trgu EU pridobiti dovoljenje v domači državi članici. Glavna načela, ki jih zasleduje nov pravni okvir so: veljavnost pravil za vse ponudnike plačilnih storitev v EU, veljavnost za vse uporabnike plačilnih storitev, veljavnost za vse vrste plačilnih storitev ter za plačilne transakcije v vseh valutah. V letu 2005 je Svet EU namenil veliko pozornosti predlogu nove direktivi o potrošniških kreditih, ki ureja problem precejšnjih razlik v predpisih držav članic EU, ki se nanašajo na potrošniške kredite. Popolna harmonizacija nacionalnih predpisov držav članic bi sicer omogočila boljše delovanje notranjega trga in s tem povečan obseg čezmejnega trgovanja, vendar pa si je pri tem potrebno prizadevati, da popolna harmonizacija tega področja ne bo šla na račun zmanjšanja že dosežene ravni varstva potrošnikov v nekaterih državah članicah vključno z Republiko Slovenijo. Predlog nove direktive spreminja obseg veljavnosti in posega na področje kreditnih posrednikov. Prav tako vzpostavlja okvir za strukturirano informacijo za potrošnika in povečuje katalog informacij, ki jih mora kreditodajalec zagotoviti potrošniku.

Cilji in usmeritve Republike Slovenije na področju varstva potrošnikov v zvezi s finančnimi storitvami so:

- sodelovanje pri sprejemanju predloga nove direktive o potrošniških kreditih s ciljem ohranitve dosežene ravni varstva potrošnikov v Republiki Sloveniji na tem področju ter prilagoditev nacionalne zakonodaje glede na predlog nove direktive o potrošniških kreditih;
- spremljanje in sodelovanje pri pripravi novega pravnega okvira za plačila na notranjem trgu oziroma predloga

direktive o plačilnih storitvah na notranjem trgu, pri čemer se bo Republika Slovenija zavzemala za transparentnost pri opravljanju teh storitev;

– podpora analizam in spremljanju trga finančnih storitev z vidika varstva pravic in ekonomskih interesov potrošnikov ter razvijanja svetovanja potrošnikom na področju finančnih storitev v okviru izvajanja javnih služb.

4.2 Institucionalna krepitev nosilcev varstva potrošnikov

Varstvo potrošnikov se je v predpristopnem času institucionaliziralo znotraj in zunaj državne uprave, vendar pa organizacijska in funkcionalna struktura državnih organov in institucij, ki skrbijo za varstvo potrošnikov še vedno ni ustrezno razvita, še vedno se pojavljajo vprašanja pristojnosti, skoraj povsod pa prevladuje pomanjkanje tako človeških kot tudi finančnih virov za izvajanje potrebnih nalog in operativno delo na področju varstva potrošnikov. Na nezadostno administrativno usposobljenost državnih organov na področju varstva potrošnikov je v predpristopnem času v poročilih o napredku še posebej opozarjala tudi Evropska komisija, ki je poudarjala, da je Slovenija sicer vzpostavila ustrezne strukture za varstvo potrošnikov, da pa je potrebno te strukture okrepiti, tako glede človeških, kot tudi finančnih virov, pri čemer je posebej omenjala Tržni inšpektorat RS in Urad RS za varstvo potrošnikov. Tržni inšpektorat RS se je medtem okrepil, predvsem z namenom zagotavljanja učinkovitega nadzora skladnosti proizvodov z varnostnimi zahtevami, v okviru predpristopne pomoči je potekalo tudi usposabljanje inšpektorjev, kadrovske kapacitete Urada pa so ostale nespremenjene.

4.2.1 Urad RS za varstvo potrošnikov

Institucionalna osnova za varstvo potrošnika v okviru državne uprave je bila vzpostavljena z ustanovitvijo Urada RS za varstvo potrošnikov, ki je začel delovati leta 1996. Naloge in pristojnosti Urada so določene z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/03, 45/04, 86/04, 138/04) v povezavi z Zakonom o državni upravi (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo). Urad je organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo, ki predstavlja nosilno ministrstvo za varstvo potrošnikov, katerega vloga je načrtovanje, organiziranje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje politike varstva potrošnikov, Urad pa opravlja strokovne in upravne naloge, ki se nanašajo na pripravo in izvajanje politike in programov varstva potrošnikov v državnih organih, strokovnih organizacijah in nevladnih organizacijah. Urad pripravlja koncesije in javne razpise za sofinanciranje javnih služb, ki jih izvajajo nevladne organizacije. Urad opravlja tudi naloge v zvezi z vzgojo in izobraževanjem in obveščanjem potrošnikov ter svetovanjem potrošnikom, pri čemer dnevno izvaja telefonsko in pisno svetovanje za potrošnike. Naloga Urada je tudi spremljanje in koordiniranje posameznih dejavnosti ministrstev in strokovnih institucij pri izvajanju aktivnosti na področju varstva potrošnikov, ter mednarodno sodelovanje na strokovnem in upravnem področju z vidika varstva potrošnikov. Tu v ospredje prihaja predvsem sodelovanje v delovnih telesih pri Evropski komisiji in v delovnih telesih Sveta EU. Urad sodeluje, spodbuja in sofinancira razvoj nevladnih in neprofitnih potrošniških organizacij. Urad izdaja tudi dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja. Od leta 1998 dalje pri Uradu kot posvetovalni organ deluje Strokovni svet za varstvo potrošnikov. Urad ima trenutno sedem zaposlenih, kar že zdaj ne zadošča za opravljanje obstoječih nalog.

V okviru uresničevanja Resolucije o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010 se bo povečal obseg nalog v zvezi zagotavljanjem izvajanja javnih služb v okviru

nevladnega sektorja ter v zvezi s krepitvijo koordinativne vloge na področju varstva potrošnikov, obenem pa bo urad prevzel nove, dodatne in zahtevne naloge:

– vzpostavitev javne sheme alternativnega reševanja sporov in izvajanje nalog sekretariata;

– vodenje aktivnosti v zvezi z analitičnim spremljanjem področja varstva potrošnikov;

– vodenje aktivnosti v zvezi z razvijanjem in vzpostavljanjem informacijskega sistema v podporo spremljanja in analiziranja področja varstva potrošnikov;

– izvajanje nalog povezovalnega organa v okviru izvajanja Uredbe 2006/2004/ES.

Za opravljanje obstoječih in načrtovanih novih nalog Urada RS za varstvo potrošnikov bi bilo potrebno:

– prednostno zagotoviti ustrezna finančna in materialna sredstva;

– prednostno zagotoviti zaposlitev vsaj treh ustreznih strokovnjakov.

4.2.2 Inšpekcijske službe in drugi organi za tržni nadzor

Učinkovit nadzor proizvodov na trgu je ključnega pomena za zagotavljanje varnosti potrošnikov. Poleg tega je nadzor na trgu osnovni mehanizem za delovanje notranjega trga in vzpostavljane ustrezne konkurenčnosti gospodarstva.

V Republiki Sloveniji izvajajo nadzor nad izvrševanjem zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov, ki urejajo varstvo potrošnikov različni inšpektorati in drugi organi.

– Tržni inšpektorat RS (generalni nadzor nad uresničevanjem določb, ki vključujejo pravice in ekonomske interese potrošnikov, ki so zaobsežene v vrsti zakonov in drugih predpisov, kot tudi nad skladnostjo neživilskih proizvodov z varnostnimi zahtevami);

– Zdravstveni inšpektorat RS (živila – zdravstvena ustreznost in varnost živil in hrane, zdravstvena ustreznost izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z žvili, zdravstvena ustreznost pitne vode in omejevanje porabe alkohola; neživila – kozmetični proizvodi, igrače, omejevanje uporabe tobačnih izdelkov, kopalne vode, minimalni sanitarno-zdravstveni pogoji v objektih na področju zdravstvene dejavnosti, sociale, dejavnosti otroškega varstva, vzgoje, izobraževanja, gostinstva, turizma, higienske nege in kopališč, splošna varnost proizvodov, RAPEX; nalezljive bolezni);

– Veterinarska uprava RS (nadzor nad varnostjo mesa, živil živalskega izvora in živalmi);

– Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano (nadzor nad kakovostjo kmetijskih pridelkov in živil);

– Inšpektorat RS za okolje in prostor (med drugim nadzira stanovanjsko področje, graditev objektov, elektroenergetiko, termoeenergetiko in racionalno porabo energije);

– Inšpektorat RS za pošto in telekomunikacije (nadzor nad poštnimi storitvami);

– Urad RS za kemikalije (nadzor nad varnostjo kemikalij);

– Agencija za zavarovalni nadzor (izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalno zastopniškimi, zavarovalno posredniškimi družbami, zavarovalnimi zastopniki ter zavarovalnimi posredniki, ter nadzor nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnicami);

– Agencija za trg vrednostnih papirjev (nadzor nad trgov vrednostnih papirjev);

– Agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke.

Usmeritev inšpektoratov in drugih organov v prihodnjem obdobju je zagotavljanje visoke ravni varnosti vseh proizvodov, namenjenih potrošnikom in usklajeno delovanje.

4.2.3 Nevladne potrošniške organizacije

Nevladno potrošniško gibanje je element civilne družbe, ki praviloma nima strogih institucionalnih oblik. V številnih

državah, zlasti v ZDA in državah EU zastopajo interese potrošnikov močne nevladne potrošniške organizacije (NVPO), ki so pomemben dejavnik za razvoj varstva potrošnikov. V posvetovalni skupini za varstvo potrošnikov pri Evropski Evropski komisiji je zastopanih pet evropskih potrošniških organizacij, ki interese potrošnikov zastopajo na evropski ravni. Delovanje dveh (BEUC in ANEC) finančno podpira Evropska komisija. BEUC (Bureau Europeen des Unions de Consommateurs) velja za krovno evropsko organizacijo. Članstvo v tej organizaciji je ekskluzivno, kar pomeni, da je njena članica lahko le ena od nacionalnih potrošniških organizacij iz vsake države EU. Slovenske potrošnike od leta 1995 dalje v BEUC zastopa Zveza potrošnikov Slovenije – društvo. Glavna vloga BEUC-a je lobiranje pri Evropski komisiji za zakonodajo, ki varuje in krepi položaj potrošnika na trgu. Pri tem je pomembno poudariti, da imajo samo članice dostop do raziskovalnega dela in različnih političnih dokumentov ter stališč BEUC, ki se nanašajo na direktive, uredbe in druge pravne instrumente EU, ko so ti že sprejeti ali pa so šele v postopku nastajanja. Zveza potrošnikov Slovenije – društvo je od leta 1991 tudi članica mednarodne potrošniške organizacije Consumers International, ki združuje potrošniške organizacije (trenutno približno 270) na globalni ravni. Zveza potrošnikov Slovenije – društvo od februarja 2005 zastopa Republiko Slovenijo tudi v ANEC – evropski potrošniški organizaciji za standarde.

V strukturi NVPO v posameznih državah EU je mogoče ugotoviti dve značilni skupini. V prvi skupini so organizacije, ki delujejo celovito na področju varstva potrošnikov (vsebinsko pokrivajo različna tematska področja) in nudijo različne storitve potrošnikom (od svetovanja, obveščanja do raziskovalnega dela in sodelovanja pri pripravi zakonodaje). V drugi skupini so ozko profilirane organizacije, ki osredotočajo svoje delo na določeno tematsko področje, npr. prehrano, javne storitve itd., na katerem nudijo različne storitve potrošnikom.

V državah članicah EU zasledimo različna razmerja med vlogo državnih institucij in NVPO. Vsekakor sta za razvoj varstva potrošnikov pomembna oba sektorja, tako javni kot nevladni. Javni sektor igra vsekakor vitalno vlogo pri zagotavljanju mehanizmov, ki so sposobni oblikovati politiko varstva potrošnikov kot lastno politiko, z lastnimi cilji in lastnimi vladnimi instrumenti, ob tem pa močno poudarja vlogo neodvisnega potrošniškega gibanja. Neodvisne NVPO imajo enkratno vlogo pri identificiranju in koherentnem izražanju problemov, s katerimi se srečujejo potrošniki, ter pri zastopanju interesov potrošnikov. So manj hierarhično organizirane in se hitreje odzivajo na potrebe okolice kot velike institucije, s svetovanjem ali reševanjem specifičnih pritožb so si sposobne pridobiti zaupanje potrošnikov in so kompetentne in neodvisen vir informacij o pritožbah potrošnikov. Da je vloga civilne družbe nepogrešljiva, je posebej poudarjeno tudi v različnih mednarodnih dokumentih, zlasti tistih v EU. Poseben pomen pripisujeta NVPO Uredba 178/2992/ES, kakor tudi Generalni direktorat za varno hrano in zdravje ter varstvo potrošnikov (DG SANCO), ki posebej poudarjata vlogo NVPO v živilski verigi, izhajajoč iz načela pravice potrošnika do varne hrane in točnih ter zanesljivih informacij, kakor tudi iz načela odgovornosti potrošnika do varovanja lastnega zdravja.

V Republiki Sloveniji pojem NVPO opredeljuje Zakon o varstvu potrošnikov, po katerem štejejo kot potrošniške organizacije tiste organizacije, ki so registrirane kot društva ali zavodi, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti in jih ustanovijo potrošniki zaradi varstva svojih pravic ter so vpisane v register potrošniških organizacij. Register vodi Urad RS za varstvo potrošnikov v skladu s Pravilnikom o pogojih in načinu za vpis potrošniških organizacij v register (Uradni list RS, št. 46/98 in 97/03).

Nevladni sektor na področju varstva potrošnikov se je v Republiki Sloveniji razvil že v zgodnjih devetdesetih letih, še preden se je varstvo potrošnikov institucionaliziralo v okviru

državne uprave. Republika Slovenija razume nevladni sektor kot protiutež državi, nevladnemu sektorju pa je že s prvim nacionalnim programom priznala izjemno pomembno vlogo. Trenutno je v register potrošniških organizacij vpisanih 12 organizacij, ki so organizirane kot društva ali zavodi, med katerimi je najbolj dejavna in najvidnejša Zveza potrošnikov Slovenije – društvo, ki je povezana z raziskovalnim inštitutom Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave. Na drugi strani deluje Zveza potrošniških združenj Slovenije, ki združuje osem manjših lokalnih potrošniških organizacij.

V strukturi NVPO je mogoče ugotoviti razlike, ki se odražajo v velikosti članstva, v obsegu storitev, ki jih nudijo, v kompleksnosti področij, ki jih pokrivajo, prepoznavnosti organizacije v javnosti, strukturi financiranja in izobrazbeni strukturi zaposlenih.

Temeljna značilnost, po kateri se NVPO razlikujejo od drugih nevladnih organizacij je v zavezujoči neodvisnosti od ponudnikov blaga in storitev (prepoved pridobivanja sredstev iz komercialnih virov – gospodarskih družb, podjetij), kot tudi od političnih strank. To utemeljuje upravičenost materialne podpore za njihovo delovanje in razvoj s strani države, ki ima pravno podlago že v Zakonu o varstvu potrošnikov. Ta sredstva so torej še posebej namenjena delovanju in razvoju civilne družbe, še posebej tistim NPVO, ki so dejavne v mednarodnih institucijah za varstvo potrošnikov in se aktivno vključujejo v oblikovanje politike varstva potrošnikov, kar je skladno z usmeritvami EU. Podpora zajema sredstva za pokrivanje stroškov NVPO, povezanih z njihovim osnovnim delovanjem.

Republika Slovenija bo:

- prednostno zagotavljala podporo delovanju in razvoju NVPO.

Podpora delovanju in razvoju NVPO je namenjena predvsem za pokrivanje naslednjih stroškov:

- stroški najemnin in režijski stroški največ v višini 50%, če imajo organizacije vsaj 50% teh sredstev zagotovljenih s strani lokalnih skupnosti in če sredstev za te stroške nimajo že zagotovljenih v okviru izvajanja javnih služb s pomočjo sofinanciranja iz javnih sredstev;
- stroški članarin v NVPO, ki delujejo na ravni EU in globalni ravni (BEUC, ANEC, CI);
- stroški sodelovanja v procesu standardizacije na nacionalni in evropski ravni;
- stroški sodelovanja v posvetovalni skupini za potrošnike pri Evropski komisiji (European Consumer Consultative Group) oziroma drugih odborih indelovnih skupinah ustanovljenih s strani organov EU, v kolikor sredstva za te stroške niso zagotovljena s strani Evropske komisije oziroma drugih organov EU;
- stroški aktivnega sodelovanja pri pripravi za potrošnike pomembne zakonodaje na nacionalni ravni ter stališč Republike Slovenije k osnutkom pravnih aktov EU (študije in raziskave).

4.2.4 Usklajevalna telesa

Podpore pri pripravi in izvajanju usklajene in celovite politike varstva potrošnikov in hkrati nemotenega delovanja notranjega trga zagotavlja pet usklajevalnih oziroma posvetovalnih teles:

- Strokovni svet
- Inšpekcijski svet
- Medresorski odbor za notranji trg
- Odbor za električno varnost
- Odbor za splošno varnost proizvodov
- Svet za živila in prehrano.

4.2.4.1 Strokovni svet

Strokovni svet je bil ustanovljen leta 1998 pri Uradu RS za varstvo potrošnikov na podlagi 62. člena Zakona o varstvu potrošnikov, kot strokovno in posvetovalno telo. V

okviru sveta se izvaja del medresorskega sodelovanja med ministrstvi, kot tudi sodelovanje med vladnimi in nevladnimi organizacijami. Njegova vloga je predvsem nudenje strokovne podpore Uradu RS za varstvo potrošnikov ob sprejemanju različnih dokumentov (nacionalni in letni programi varstva potrošnikov) ter ob prenosu za potrošnike relevantne zakonodaje EU v pravni red Republike Slovenije.

S ciljem povečanja operativnosti Strokovnega sveta je v letu 2005 potekala prenova sveta. Minister za gospodarstvo je sprejel Sklep o imenovanju in sestavi novega strokovnega sveta. Članstvo sveta je razširjeno s predstavniki ministrskih resorjev, ki doslej niso bili zastopani, to je: Ministrstva za okolje in prostor ter Ministrstva za šolstvo in šport, sicer pa so v njem zastopani kot že doslej predstavniki oziroma predstavnice Ministrstva za gospodarstvo, Urada RS za varstvo potrošnikov, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predstavnik Pravne fakultete v Ljubljani, ki je hkrati tudi predsednik sveta, predstavnica Ekonomske fakultete v Ljubljani, predstavnica Zveze potrošnikov Slovenije – društva in Mednarodnega inštituta za potrošniške raziskave, predstavnica Zveze potrošniških združenj Slovenije, predstavnica Gospodarske zbornice Slovenije ter predstavnik Obrtne zbornice Slovenije.

Vlogo in predvsem operativnost sveta je potrebno okrepiti, kar bomo dosegli s sprejemom poslovnika, v njegov delokrog pa je potrebno vključiti tudi pripravo stališč do pravnih aktov EU.

4.2.4.2 Inšpekcijski svet

Inšpekcijski svet je bil ustanovljen jeseni 2002 kot stalno medresorsko delovno telo, z namenom koordinacije dela različnih inšpekcij na podlagi Zakona o inšpekcijskem nadzoru. Cilj te koordinacije je doseganje večje učinkovitosti na področjih, kjer je potrebno usklajeno ravnanje več inšpekcij, skupno izvajanje nalog inšpekcijskega nadzora, jasna razmejitev pristojnosti posameznih inšpektoratov, izmenjava izkušenj in informacij med inšpektorati, koordinacija operativnega dela inšpektoratov na področjih, na katerih je nadzor v pristojnosti več inšpektoratov. Inšpekcijski svet ima več odborov, med njimi Odbor za nadzor trga za neživilske proizvode in Odbor za nadzor trga za živilske proizvode. Inšpekcijski svet deluje na podlagi sprejetega poslovnika. O svojem delu letno poroča Vladi RS ter ministru, pristojnemu za javno upravo.

4.2.4.3 Medresorski odbor za notranji trg

Je koordinacija ministrstev in drugih upravnih organov, ki pripravljajo oziroma izdajajo posamezne pravne akte, ki se navezujejo na varnost izdelkov. Cilj te koordinacije je:

- koordinacija strategije in implementacije direktiv novega pristopa, še posebej v okviru Protokola k pridružitvenemu sporazumu, o ugotavljanju skladnosti proizvodov in sprejemljivosti industrijskih proizvodov (PECA). PECA Protokol je Slovenija podpisala z Evropskimi skupnostmi koncem leta 2002, njegov osnovni pomen je odprava tehničnih ovir pri trgovanju med državami članicami EU;

- določitev optimalnih formalnih poti za izvajanje zaščitne klavzule ('safeguard clause');

- vzpostavitev učinkovite in združljive informacijske podpore za izmenjavo podatkov in informacij med inšpektorati in drugimi državnimi organi z ustreznimi mednarodnimi institucijami.

Medresorski odbor za notranji trg je ustanovljen na osnovi pristojnosti Ministrstva za gospodarstvo za delovno področje notranjega trga, za zagotavljanje, vzpostavitev in delovanje pravnega reda na tem področju, skladnega s principi, ki so uveljavljeni v državah članicah EU. Pravna podlaga za ustanovitev koordinacije v okviru medresorskega odbora je Uredba o notranji organizaciji in sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in pravosodnih organih ter sklep medvladne konference RS-EU v okviru pred-pristopnih pogajanj za polnopravno članstvo v EU.

V medresorskem odboru so zastopani predstavniki Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za znanost in tehnologijo, Ministrstva za promet, Ministrstva za okolje in prostor, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Tržnega inšpektorata RS, Inšpektorata RS za okolje in prostor, Inšpektorata RS za pošto in telekomunikacije, Inšpektorata RS za delo, Zdravstvenega inšpektorata RS, Urada RS za varnost in zdravje pri delu, Urada RS za meroslovje, Agencije za pošto in elektronske komunikacije RS in Urada RS za upravne notranje zadeve.

4.2.4.4 Odbor za električno varnost

Po zgledu »odborov za varnost«, ki delujejo v mnogih državah EU, je Republika Slovenija ustanovila začetkom leta 2003 Odbor za električno varnost. To je institucija, ki jo sestavljajo predstavniki ministrstev, inšpektoratov, gospodarstva (trgovina, proizvajalci iz posameznih panog), potrošnikov, standardizacije, meroslovja in drugi. Odbor predstavlja mnenje neodvisne stroke, vladnih in nevladnih organizacij, skratka mnenje vseh nacionalnih dejavnikov, ki lahko vplivajo na posamezne institucije, ki delujejo na področju varnosti električnih proizvodov. Republika Slovenija se je zavezala ustanoviti Odbor za električno varnost z Evropskim sporazumom o pridružitvi med RS na eni strani in Evropskimi skupnostmi ter njihovimi državami članicami, ki delujejo v okviru EU, na drugi strani.

4.2.4.5 Odbor za splošno varnost proizvodov

Posvetovalni odbor je bil ustanovljen aprila leta 2004 na podlagi 20. člena Zakona o splošni varnosti proizvodov. Sestavljajo ga predstavniki vseh zainteresiranih skupin, Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za zdravje, predstavniki Tržnega inšpektorata RS, Zdravstvenega inšpektorata RS ter Inšpektorata RS za delo, predstavniki Urada RS za varstvo potrošnikov, nevladnih potrošniških organizacij, Gospodarske zbornice Slovenije, Slovenskega inštituta za standardizacijo in predstavniki laboratorijev. Naloga Posvetovalnega odbora je obravnavati vseh vprašanj v zvezi s splošno varnostjo proizvodov, sprejemanje ustreznih ukrepov za odpravo in zmanjšanje nevarnosti posameznih proizvodov oziroma skupin proizvodov, vzpodbujanje prostovoljnih aktivnosti proizvajalcev in distributerjev na področju zagotavljanja varnih proizvodov na trgu ter sodelovanje pri oblikovanju kodeksov uveljavljenega ravnanja.

Ministrstvo za gospodarstvo, ki vodi odbor, se redno odziva na vprašanja, ki so mu posredovana bodisi s strani gospodarstva, kot tudi s strani potrošnikov, ter se posvetuje s člani odbora glede aktualne problematike.

4.2.4.6 Svet za živila in prehrano

Svet za živila in prehrano je strokovno in posvetovalno telo ustanovljeno na podlagi Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02, 47/04). Skrbi za izvajanje doktrinar-nih, metodoloških in strokovnih nalog v zvezi z vodenjem prehranske politike ter zdravstvene problematike, vezane na živila in prehrano. Sestavljajo ga strokovnjaki s področja zdravstva, kmetijstva, živilstva, veterine, varstva potrošnikov, izobraževanja ter varovanja okolja. Člane sveta imenuje minister pristojen za zdravje.

4.2.5 Upravno sodelovanje med nacionalnimi organi držav članic EU za varstvo potrošnikov

Obstoječe direktive Skupnosti o varstvu potrošnikov v odnosu do nacionalnih zakonodaj ne tvorijo enotnega okvira za trgovinske prakse in poslovne običaje ponudnikov do potrošnikov, kar je eden od osnovnih ciljev varstva potrošnikov. S širitvijo se povečuje obseg čezmejnega trgovanja, s tem pa se povečujejo tudi možnosti čezmejnega poslovanja

'prostitih jezdecev' oziroma nepoštenih podjetij, kar slabi zaupanje potrošnikov v notranji trg. Zato Strategija EU varstva potrošnikov 2002–2006 vključuje niz ukrepov za zagotavljanje učinkovitega sodelovanja med nacionalnimi državnimi organi, pristojnimi za izvrševanje ukrepov in nadzora nad nepoštenimi trgovskimi praksami, kot tudi sodelovanja na področju varnosti proizvodov v okviru EU. Trenutno na področju varstva potrošnikov obstaja mešanica neformalnih mehanizmov in en pravi instrument, to je Direktiva 98/27/ES, ki ureja opustitvene tožbe zaradi varstva interesov potrošnikov, ki je prenesena v naš pravni red v okviru Zakona o varstvu potrošnikov, kateri nevladni potrošniški organizaciji in gospodarskim zbornicam omogoča, da na sodišču zoper ponudnika vložijo tožbo, s katero v primeru zavajajočega oglaševanja zahtevajo začasno odredbo, v primeru nepoštenih pogodbenih pogojev pa ugotovitev ničnosti nepoštenih pogodbenih določil.

Čeprav so bili sedanji ad hoc mehanizmi znotraj svojih neformalnih okvirjev zelo uspešni in bodo še naprej pomembni, Evropska komisija ugotavlja, da ne zagotavljajo potrebnih vzvodov za sodelovanje med državami članicami. Zato je cilj Strategije EU varstva potrošnikov 2002–2006 učinkovito institucionalno sodelovanje med državami članicami pri izvrševanju ukrepov na področju varstva potrošnikov. Potreba po sodelovanju narašča še posebej z razvojem elektronskega poslovanja. Medmrežno okolje ponuja nepredstavljive priložnosti nepoštenim ponudnikom, ki ciljajo na potrošnike v različnih državah, z različnimi jurisdikcijami in na ta način poskušajo zaobiti zakonodajo. Čeprav Direktiva 98/27/ES zapolnjuje pomembno vrzel na področju reševanja sporov zaradi zavajajočega oglaševanja in nepoštenih pogodbenih pogojev in je pomembno orodje za nevladne potrošniške organizacije, pa ne more postati splošno orodje za razreševanje primerov na tem področju. Razmerje med stroški in koristjo pri vlaganju tožb, še posebej v primeru čezmejnih sporov, nikoli ne gredo v smeri koristi, zato omenjena direktiva ne more postati vsakdanje orodje za reševanje sporov.

Celovita izmenjava informacij je ključna za učinkovit nadzor notranjega trga, za katero v sedanjih razmerah ne obstaja ustrezne zakonske podlage. Nacionalni nadzorni organi lahko ukrepajo le v prid potrošnikov znotraj njihove sodne pristojnosti, ne pa tudi, kot to zahteva notranji trg, v prid kolektivnih interesov potrošnikov v vsej EU. Nadzorni organi v državah članicah obstajajo na več ravneh, ni pa formalnih kontaktnih točk znotraj posameznih držav za sodelovanje v okviru EU. Prav pomanjkanje smernic za sodelovanje med državnimi organi za varstvo potrošnikov v okviru EU je tudi razlog, da EU ni sposobna razviti učinkovitega sodelovanja s tretjimi državami, ki je potrebno že zaradi razvoja elektronskega poslovanja, ki povečuje možnosti globalnega čezmejnega trgovanja.

Ker na ravni Skupnosti za uresničitev sodelovanja med nacionalnimi organi obstajajo ovire, ki povzročajo izkrivljanje konkurence ter odvrtačajo potrošnike od 'čezmejnih' nakupnih odločitev, je bil delno že sprejet, delno pa se še pripravlja zakonodajni okvir, s katerim se bo to sodelovanje formaliziralo. Sprejeta je bila Uredba 2006/2004/ES, ki se bo pričela delno uporabljati oktobra 2005, delno pa leto kasneje. Cilj te uredbe je odpravljanje praktičnih in pravnih ovir za sodelovanje pri odkrivanju, preiskovanju in doseganju prenehanja ali prepovedi čezmejnih kršitev zakonodaje na področju varstva potrošnikov med nacionalnimi organi za varstvo potrošnikov držav članic. Čezmejne kršitve se po navedeni uredbi nanašajo zlasti na dejanja, ki predstavljajo zavajajoče oglaševanje, nepošteno pogodbeno pogoje v potrošniških pogodbah, nepravilnosti pri potrošniških kreditih, razširjanju televizijskih programov, časovnemu zakupu nepremičnin, sklepanju pogodb na daljavo, sklepanju pogodb zunaj poslovnih prostorov, letalskih prevozi, paketnih potovanjih in organiziranih počitnicah ter izletih, elektronskem poslovanju na notranjem trgu, trženju finančnih storitev na daljavo, uporabi zdravil v

humani medicini, označevanju cen, uveljavljanju garancije za brezhibno delovanje proizvodov, nepravilnosti v zvezi s storitvami informacijske družbe, zlasti pri elektronskem poslovanju ter nepravilnosti pri trženju finančnih storitev na daljavo.

Cilj Uredbe 2006/2004/ES je vzpostaviti mrežo nacionalnih upravnih organov, ki bodo imeli minimalna enotna pooblastila za ukrepanje zoper ponudnike blaga in storitev, ki kršijo predpise varstva potrošnikov in s tem kršijo kolektivne ekonomske interese potrošnikov. Tako navedena uredba predvideva v vsaki državi članici določitev pristojnega upravnega organa oziroma več upravnih organov, ki bodo pristojni za ukrepanje zoper kršitelje. Uredba predvideva vzpostavitev recipročnih vzajemnih pravic in obveznosti pri sodelovanju med pristojnimi nacionalnimi organi držav članic, kot na primer izmenjava splošnih podatkovnih baz o evidentiranih čezmejnih kršitvah ob doslednem upoštevanju varstva osebnih podatkov in varstva poslovnih skrivnosti, izvajanje usklajenih, skupnih akcij dveh ali več držav članic pri izvrševanju ukrepov (sočasne preiskave, začasne odredbe itd.) in izvajanje skupnih projektov ter dolžnost poročanja držav članic Evropski komisiji o evidentiranih čezmejnih kršitvah. Sposobnost pristojnih nacionalnih organov, da na podlagi vzajemnosti sodelujejo pri izmenjavi informacij, pri odkrivanju in preiskovanju čezmejnih kršitev, ter ukrepanju zoper te, je bistvenega pomena za zagotavljanje učinkovitega varstva potrošnikov, kot tudi nemotenega delovanja notranjega trga.

Poleg določitev pristojnih nacionalnih organov uredba predvideva tudi določitev enotnega povezovalnega organa v vsaki državi članici. Enotni povezovalni organi bodo delovali kot enotne nacionalne kontaktne točke in bodo koordinirali aktivnosti pristojnih nacionalnih organov na nacionalnih ravneh, odgovorni pa bodo tudi za redno poročanje Evropski komisiji o implementaciji uredbe. Uredba predvideva tudi ustanovitev regulatornega odbora pri Evropski komisiji, ki ga bodo sestavljali predstavniki pristojnih nacionalnih organov in enotnih povezovalnih organov. Uredba torej širi preiskovalna in izvršilna pooblastila pristojnih organov na področju varstva potrošnikov v Republiki Sloveniji. Za izvajanje uredbe morajo države članice zagotoviti tudi dodatna finančna sredstva.

Poleg Uredbe 2004/2006/ES je bil na ravni EU nedavno (11. 5. 2005) sprejet še en zelo pomemben zakonodajni ukrep – Direktiva 2005/29/ES, ki posega na področje nepoštenih poslovnih praks podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu. Cilj te direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in doseganju visoke ravni varstva potrošnikov s poenotenjem zakonov in drugih predpisov držav članic na področju nepoštenih poslovnih praks, ki škodijo ekonomskemu interesu potrošnikov. Navedena direktiva določa enotno splošno prepoved nepoštenih poslovnih praks, ki izkrivljajo ekonomsko obnašanje potrošnikov in se pojavljajo izven pogodbenih razmerij med ponudnikom na trgu in potrošnikom, ob sklenitvi pogodbe in med njenim izpolnjevanjem. Določa tudi pravila glede agresivnih poslovnih praks. Niti nepošteno, še manj agresivne poslovne prakse doslej še niso bile urejene na ravni Skupnosti. Z enotnim regulatornim okvirom (maksimalno harmonizacijo), jasno opredeljenimi pravnimi pojmi, ki urejajo vse vidike nepoštenih poslovnih praks po celotni EU, se bo znatno povečala pravna varnost potrošnikov in podjetij na notranjem trgu. Po razlagi sodišča Evropskih skupnosti, v skladu z načelom sorazmernosti, navedena direktiva kot merilo vpliva nepoštenih poslovnih praks, uvaja »povprečnega« potrošnika, ki ima ob upoštevanju družbenih, kulturnih in jezikovnih dejavnikov posameznih držav članic, značilnosti informiranega, razumnega in pazljivega potrošnika. Hkrati ta direktiva vsebuje tudi določbe za preprečevanje izkoriščanja potrošnikov, ki imajo značilnosti, zaradi katerih so še posebej dovzetni za nepošteno poslovne prakse. Direktiva opredeljuje vlogo kodeksov ravnanja, ki pomenijo dogovor, zbirko pravil, ki jih ne določa zakon ali drug predpis države članice, ki določa ravnanje ponudnikov, ki se zavežejo k upoštevanju tega kodeksa in jim na ta način omogočajo dejansko uporabo načel te direktive.

Republika Slovenija bo na področju upravnega sodelovanja organov EU z nacionalnimi organi za varstvo potrošnikov držav članic usmerila ukrepe v:

- učinkovito izvrševanje Uredbe 2006/2004/ES z dočitvijo pristojnih organov in povezovalnega organa (enotne kontaktne točke) ter zagotovitvijo ustreznih človeških in finančnih virov;
- prenos in učinkovito izvrševanje Direktive 2005/29/ES.

4.3 Učinkovito izvrševanje potrošniške zakonodaje

Določanje posebnih pravil v pogodbenih razmerjih med ponudniki blaga in storitev ter potrošniki danes ni več vprašljivo, saj je sprejeto načelo, da je potrošnik šibkejša stranka, zato mu mora zakonodajalec s posebnimi pravili zagotoviti enakopravnost v pogodbenem razmerju. Še vedno pa ostaja odprto vprašanje učinkovitega uveljavljanja pravic potrošnika, saj je neizpodbitno dejstvo, da še tako dober predpis nima vrednosti, če ni zagotovljeno njegovo izvajanje v praksi. Korektno poslovanje ponudnikov blaga in storitev pa ne more in ne sme biti edini dejavnik, ki bi določal uresničevanje zakonsko zagotovljenega varstva pravic potrošnikov. Učinkovito varstvo potrošnikov zahteva tudi, da se v zakonodaji predvideni ukrepi resnično in hitro uresničujejo prek sodišč, inšpekcij in drugih državnih organov, saj potrošnikom mora biti omogočeno, da svoje pravice lahko tudi dejansko uveljavijo. Zato je eden od ciljev v okviru uresničevanja Resolucije o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010 tudi zagotavljanje izvrševanja zakonodaje na področju varstva potrošnikov v praksi. Temeljni pogoj za doseg tega cilja je ustrezno vzpostavljen institucionalni okvir, zato bomo ta cilj dosegli z ukrepi za krepitve obstoječe institucionalne infrastrukture in usklajenim delovanjem vseh institucionalnih segmentov. Učinkovito izvrševanje zakonodaje je tudi eden od osrednjih ciljev sedanje Strategije EU na področju varstva potrošnikov 2002–2006, kot tudi evropske strategije na tem področju v okviru prihodnje finančne perspektive 2007–2013, saj naj bi z doseganjem tega cilja krepili zaupanje potrošnikov v notranji trg. Razvoj delujočega notranjega trga od nas zahteva vzpostavitev institucionaliziranega sodelovanja z nacionalnimi organi za varstvo potrošnikov drugih držav EU, na upravnem področju, pri nadzoru trga z vidika izvrševanja predpisov s področja varstva potrošnikov, ki vključujejo pravice in interese potrošnikov, drugih prisilnih ukrepov, oceni nevarnosti izdelkov na trgu, preskušanju proizvodov, izmenjavi strokovnega in znanstvenega znanja, izvajanju skupnih projektov nadzora, ter pri sledenju, umiku ali odpoklicu nevarnih proizvodov.

4.3.1 Raziskave trga z vidika kršitev pravic in ekonomskih interesov potrošnikov in razvijanje informacijskega sistema

Glede na obseg informacij, ki se pojavlja na tem področju, in na število ter prepletanje njihovih uporabnikov, je nujen elektronski informacijski sistem, ki bo omogočal evidentiranje, zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje podatkov v zvezi z varstvom potrošnikov. Osnovni cilj je torej razvoj in vzpostavitev informacijskega sistema, ki bo podpiral področje varstva potrošnikov pri analiziranju, planiranju, odločanju in ukrepanju na nacionalni ravni.

Vzpostavitev informacijskega sistema bo omogočala boljši pregled nad izvrševanjem zakonodaje na področju varstva potrošnikov v praksi. Za vzpostavitev informacijskega sistema bo potrebno zagotoviti ustrezne podlage. Pri gradnji informacijskega sistema bo potrebno sodelovanje vseh vključenih izvajalcev in institucij.

Varstvo potrošnikov vključuje mnogo institucij in izvajalcev v okviru vladnega (predvsem Urad RS za varstvo potroš-

nikov in inšpekcijske službe) in nevladnega sektorja (predvsem nevladne potrošniške organizacije), zato bo potrebno določiti nabor baz podatkov, ki bo ustrezal uporabnikom vseh institucij, ki bodo informacijski sistem uporabljali. Informacijski sistem mora vključevati evidenco o pritožbah potrošnikov oziroma kršitvah predpisov, ter na tej podlagi omogočiti spremljanje statusa pritožb potrošnikov ter izdelavo ustrezne statistike. Informacijski sistem mora vključevati tudi pregled najpogostejših vprašanj potrošnikov in odgovorov, pregled nad sodno prakso na področju varstva potrošnikov s podatki o sodnih odločbah, poslovnih praksah ter kodeksih ravnanja gospodarskih subjektov na področju varstva potrošnikov ipd. Informacijski sistem mora tudi zagotavljati primerljivost podatkov ter omogočati učinkovito sporazumevanje med udeleženci. Informacijski sistem mora omogočati tudi elektronsko poročanje, najprej na nacionalni ravni, še posebej nevladnih potrošniških organizacij v primeru izvajanja javne službe s pomočjo sofinanciranja države, kasneje pa tudi za povezovanje navzven z državami članicami EU ter za poročanje Evropski komisiji, k čemur nas zavezujejo nekateri predpisi Skupnosti, kot je npr. Uredba 2004/2006/ES.

Pri razvijanju informacijskega sistema bomo sledili osnovnemu načelu enkratnega zajema, standardiziranih podatkov, vnosa podatkov za potrebe vseh upravičenih uporabnikov, načelu enotne metodologije in definicij pojmov. Vzpostavitev informacijskega sistema bo izvedena z ustreznim projektom. Najprej se bo izvedla analiza obstoječega stanja in potreb, s katero se bodo analizirali obstoječi podatkovni viri, preučile se bodo zahteve uporabnikov oziroma potrošniških organizacij ter pripravila se bo specifikacija potrebnih funkcionalnosti informacijskega sistema. Izdelal se bo tudi načrt, ki bo vključeval ustrezen podatkovni model, popis tehničnih značilnosti informacijskega sistema ter opis povezovanja z ostalimi zunanjimi informacijskimi viri. Na podlagi natančnih načrtov se bo pripravilo in izvedlo javno naročilo, s katerim se bo izbralo najbolj ugodnega ponudnika. Izbrani izvajalec bo načrtovan informacijski sistem razvil, ga namestil in testiral v produkcijskem okolju, izdelal priročnike za uporabnike in skrbnike informacijskega sistema ter izvedel uvajanje uporabnikov in skrbnikov informacijskega sistema. Za informacijski sistem bo potrebno določiti tudi osrednjega upravljavca in skrbnika, ki bo skladno s predpisi tudi zagotavljal dostopnost podatkov vsem, ki bodo do njih upravičeni.

4.3.2 Zbiranje kvantitativnih in kvalitativnih statističnih podatkov

Politika varstva potrošnikov mora biti zasnovana na analizah stanja, zato je potrebno kontinuirano razvijanje baz podatkov, ki nosilec odločanja in pripravljalec politike varstva potrošnikov služijo kot orodje.

Za spremljanje stanja in načrtovanje razvoja varstva potrošnikov, razpolaga državna statistika z določenimi podatki, ki so rezultati raziskovanj na področju socialnih statistik (npr. poraba v gospodinjstvih), storitvenih statistik in statistike cen. Statistika spremljanja varne hrane ima v programu samostojno področje (pomembno je sodelovanje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki ima znotraj ministrstva ustanovljen direktorat za varno hrano). Na področju statistike zdravja je za politiko varstva potrošnikov pomembno spremljanje kakovosti pitne vode, ustreznosti živil, spremljanje poškodb in zastrupitev pa je zaenkrat možno le iz bolnišničnih obravnav.

Nacionalnim potrebam in razvoju področja v EU sledi državna statistika z letnim statističnim programom, določenim v okviru razpoložljivih virov.

Za oblikovanje strategij na področju varstva potrošnikov je pristojen Urad RS za varstvo potrošnikov, kot strokoven, neodvisen organ v okviru Ministrstva za gospodarstvo, zato je potrebno, da se strokovna baza za zbiranje in obdelavo analitičnih podatkov s področja varstva potrošnikov (vzorci

potrošnje, potrošniški trendi, vpliv oglaševanja, mišljenja, vrednotenja in odnosa potrošnikov, ki zadevajo različna potrošniška vprašanja, kot so varnost proizvodov in storitev na trgu, okolje) razvije v okviru tega organa, ki bi ga bilo potrebno v ta namen kadrovsko okrepiti in usposobiti.

4.4 Učinkovit tržni nadzor varnosti proizvodov in varstva ekonomskih interesov potrošnikov

4.4.1 Tržni nadzor varnosti neživilskih proizvodov in varnosti storitev

Na področju varnosti proizvodov se je s prevzemom nove evropske zakonodaje spremenil način nadzora na trgu. Z uveljavitvijo Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (Uradni list RS, št. 99/04 – uradno prečiščeno besedilo) in Zakona o splošni varnosti proizvodov je prešla odgovornost za skladnost proizvoda z varnostnimi zahtevami na proizvajalce. Prav tako se je spremenil tudi način nadzora skladnosti, ki se izvaja na samem trgu, ko so proizvodi že dani na trg kot varni proizvodi. Nadzor vključuje preverjanje listin in znakov skladnosti kot tudi preverjanje dejanske skladnosti proizvodov z ustreznimi pregledi in preskusi v usposobljenih institucijah. Odgovornost za varnost proizvoda lahko prevzame pooblaščen predstavnik v Republiki Sloveniji, če pa tega ni, mora odgovornost za varnost prevzeti uvoznik, ki je omogočil dajanje izdelka na trg.

Nadzor izvajajo pristojni inšpektorati, ki ugotavljajo ali proizvajalci oziroma drugi odgovorni v verigi dejansko izpolnjujejo zahteve glede varnosti proizvodov. Nadzor sestoji delno iz administrativnega nadzora (nadzor nad oznakami CE, listinami o skladnosti in drugimi spremnimi listinami, navodili za uporabo, celostnem označevanju proizvoda in ustreznosti varnostnih opozoril na proizvodih), delno pa s pomočjo odvzema in preizkušanja vzorcev posameznih proizvodov oziroma skupin proizvodov, ovrednotenja rezultatov meritev in izrekanja ukrepov, v skladu s predpisi. Z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 56/02) je bil ustanovljen Inšpekcijski svet kot stalno medresorsko delovno telo, ki je okrepil sposobnost inšpekcijskih organov za doseg njihovega usklajenega, in s tem bolj učinkovitega delovanja. Pristojni inšpekcijski organi imajo poleg pooblastil za ukrepanje, ki izhajajo iz navedenih dveh zakonov, na podlagi veljavnega Zakona o splošni varnosti proizvodov, še obširna dodatna pooblastila, ki ob upoštevanju načela sorazmernosti vključujejo tudi najstrožje ukrepe, kot so prepoved dajanja proizvodov na trg, odreditev umika proizvodov s trga, v skrajnem primeru pa tudi odreditev odpoklica proizvodov. Zakon nalaga posebno obveznost Carinski upravi RS glede proizvodov, uvoženih iz tretjih držav. Carinska uprava RS mora proizvod v primeru suma, da je le ta nevaren oziroma neskladen s predpisi, na meji zadržati in o tem obvestiti pristojni inšpekcijski organ. S tem je dodatno okrepljen nadzor trga.

Nadzor varnosti proizvodov v skladu z novim Zakonom o splošni varnosti proizvodov in izpolnjevanje zahtev Uredbe o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 119/03) predstavlja predvsem za Tržni inšpektorat RS, kot kontaktno točko pri izmenjavi informacij med Republiko Slovenijo in Evropsko unijo, nove naloge. Obseg dela tržnih inšpektorjev se je povečal, saj je za izvajanje zaščitne klavzule in sistema RAPEX (Rapid Alert System for Non-food Products) potrebno, da se v vseh primerih prigrasitve prepovedi prometa proizvoda zaradi neizpolnjevanja varnostnih zahtev opravi nadzor prisotnosti takega proizvoda na slovenskem trgu. Praksa je pokazala, da se morajo aktivno vključevati tudi druge pristojne inšpekcije glede na vrsto proizvodov, predvsem Zdravstveni inšpektorat RS (ZIRS), ki med drugim izvaja tudi nadzor nad varnostjo kozmetičnih proizvodov in igrač. ZIRS preverja skladnost dokumentacije, označevanja

proizvodov v prometu, izvaja tudi vzorčenje proizvodov z namenom preverjanja skladnosti. Področje kemikalij je zaradi posebne in kompleksne ureditve, kot tudi zaradi svoje specifičnosti z vidika zdravja in varnosti potrošnikov, deležno ločene obravnave in nadzora s strani Urada RS za kemikalije.

4.4.1.1 Ocena stanja in usmeritve

4.4.1.1.1 Predmeti splošne varnosti in varnost storitev

Rezultati nadzora, opravljenega s strani Tržnega inšpektorata RS, v letih 2001–2005 kažejo na relativno velik delež ugotovljenih neskladnosti na področju elektrotehničnih proizvodov, ki se v povprečju giblje okoli 50%. V letih 2000 in 2001 je bilo malo pod 50% vzorcev elektrotehničnih proizvodov glede električne varnosti neskladnih, nad 25% nevarnih in skupno 8% proizvodov zelo nevarnih. V letu 2002 se vzorčenje ni izvajalo zaradi pomanjkanja sredstev. Nadaljevalo se je v letu 2003, in sicer na področju elektrotehničnih proizvodov in proizvodov s področja splošne varnosti. Vzorcev je bilo 14 lestev, namenjenih potrošnikom, od tega sta se dve izkazali za nevarni. Na področju električne opreme je bilo preskušanih 118 vzorcev glede varnosti, od katerih je bilo 47% neskladnih z zahtevami (od tega 20 nevarnih in 2 zelo nevarna). V letu 2004 je bilo glede električne varnosti preskušanih 90 vzorcev, od teh je bilo 52% neskladnih. Na področju varnosti strojev je bilo preskušanih 51 strojev. Neskladnosti so bile ugotovljene pri 30 strojih. Preskušane so bile tudi plinske naprave. Od skupno pregledanih 16 plinskih naprav je bilo 11 neskladnih. Na področju splošne varnosti proizvodov so bile preskušane varnostne pregrade (9 vzorcev) in dekorativne svetilke (18 vzorcev). Neskladna je bila ena varnostna pregrada in 16 svetilk.

Relativno visok delež ugotovljenih neskladnosti preskušanih proizvodov terja, da se nadzor skladnosti oziroma varnosti proizvodov z vzročenjem tudi v prihodnem obdobju nadaljuje v nezmanjšanem obsegu. Za učinkovito izvajanje Zakona o splošni varnosti proizvodov bi bilo potrebno letno zagotoviti preskušanje 200 proizvodov na 1 milijon prebivalcev, kar je primerljiva raven s prakso držav članic.

S strani ZIRS, ki je tudi pristojen za nadzor določenih proizvodov splošne varnosti, je bilo v letu 2004 pregledanih in preskušanih 54 proizvodov in sicer: otroške dude, držala za dude, grizala in proizvodi zavajajočega videza (75% več proizvodov kot v letu 2003). Vsi proizvodi razen enega, ki so bili dani v preskušanje, so izpolnjevali zahtevane kriterije preskušanja kemijskih in mehanskih parametrov. Neskladje je bilo ugotovljeno pri 19 proizvodih glede označevanja proizvodov v smislu neustreznih oziroma nepopolnih varnostnih opozoril glede na zahteve zakona in standardov.

Po podatkih Inštituta za varovanje zdravje Republike Slovenije so v Republiki Sloveniji poškodbe (in zastrupitve) vodilni vzrok smrti v starostnem obdobju od 1 do 45 let, število poškodb pa je dvakrat višje kot v prvih petnajstih državah članicah EU. Za učinkovito identifikacijo potencialno nevarnih proizvodov je potrebna vzpostavitev sistema spremljanja nezgod na domu in v prostem času, ki bi bil primerljiv s sistemom EHLASS (European Home and Leisure Accident Surveillance System), ki že poteka v nekaterih državah članicah. Na ravni EU pa potekajo pobude za enoten sistem držav članic. Podatki o nezgodah omogočajo, da se nadzor dodatno usmeri na proizvode, katerih uporaba je povezana z velikim deležem poškodb in nesreč. V letu 2006 bo Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije pričel z zbiranjem podatkov o nesrečah povezanih s proizvodi po bolnišnicah. Zbiranje podatkov bo potrebno razširiti tudi na zdravstvene domove.

Zaradi rasti storitvenega sektorja v EU poteka na ravni EU tudi pobuda za zbiranje, ocenjevanje, izmenjavo podatkov in informacij o varnosti storitev in nesreč v nekaterih storitvenih sektorjih (predvsem turizem in prostočasne dejavnosti), Svet EU pa je 25. novembra 2003 tudi sprejel Resolucijo o varnosti storitev, ki nakazuje potrebo po sprejemu določenih regulatornih ukrepov na tem področju.

Za doseganje učinkovitega nadzora na trgu bo Republika Slovenija na področju varnosti neživilskih proizvodov prednostno usmerila ukrepe v smeri:

- zagotavljanja zadostnega vzorčenja in preskušanja proizvodov, kar je nujen pogoj za izpolnjevanje mednarodnih obveznosti, povezanih z izvajanjem medsebojnega obveščanja držav članic EU v okviru sistema RAPEX in izvajanja 'zaščitne klavzule';
- zbiranja podatkov o nesrečah v domačem okolju in prostočasni dejavnosti, povezanih z uporabo določenih proizvodov;
- zbiranja podatkov v zvezi z varnostjo storitev, še posebej v prostočasni dejavnosti ter večjega posvečanja pozornosti varnosti storitev na podlagi priporočil sprejete resolucije Sveta EU;
- rednega strokovnega usposabljanja človeških virov, glede na to, da je za izvajanje nadzora potrebno dobro poznavanje standardov in varnostnih zahtev za posamezne proizvode.

4.4.1.1.2 Kozmetični proizvodi

Rezultati nadzora opravljenega s strani ZIRS na področju prometa kozmetičnih proizvodov v letu 2004 kažejo na relativno velik delež ugotovljenih neskladnosti glede označevanja, kot tudi nedovoljenega oglaševanja (ugotovljeno 36 neskladnosti pri 393 pregledih). Veliko je bilo kršitev zaradi navajanja učinkov in lastnosti, ki jih kozmetični proizvodi nimajo in pripisovanja zdravilnih lastnosti kozmetičnim proizvodom oziroma njihovim sestavinam, kar je v skladu z zakonom opredeljeno kot zavajanje potrošnikov in kot tako prepovedano.

V okviru letnega programa vzorčenja je bilo v letu 2004, z namenom ugotavljanja morebitne kemične kontaminacije, oziroma preverjanja vsebnosti koncentracijsko omejenih snovi, odvzetih 90 vzorcev kozmetičnih proizvodov. Rezultati analiz v nobenem primeru niso pokazali presegevanja najvišjih dovoljenih koncentracij, zato lahko ocenimo, da z vidika sestave kozmetičnih proizvodov posebna problematika pri uradnem nadzoru ni bila ugotovljena.

Za doseganje učinkovitega nadzora na področju kozmetičnih proizvodov bo ZIRS deloval v smeri:

- vzpostavitev aktivnejšega sodelovanja z nadzornimi organi drugih držav članic, s ciljem učinkovitejšega nadzora nad kozmetičnimi proizvodi, preko pridobitve dokumentacije oziroma podatkov o proizvodu v primeru suma na neskladnost;
- rednega strokovnega usposabljanja človeških virov glede na dinamiko razvoja kozmetičnih proizvodov, vključno z laboratorijskim preskušanjem vzorcev, usmerjeno na novo ugotovljene dejavnike tveganja.

4.4.1.1.3 Igrače

Uradni nadzor nad varnostjo igrač izvaja ZIRS na podlagi Pravilnika o varnosti igrač (Uradni list RS, št. 62/03, 35/04). Uradni nadzor obsega letni program nadzora in poostreni nadzor, ter vključuje preverjanje označevanja proizvodov, pregled dokumentacije, vzorčenje in laboratorijske preskuse vzorcev.

Letni program nadzora je v letu 2004 vključeval 95 vzorcev igrač. Rezultati preiskav so pokazali, da je bilo 92% vseh preiskanih vzorcev skladnih z zahtevami predpisov. Neskladnost igrač je bila ugotovljena zaradi nepravilnih oznak in oziroma ali neustreznih mehanskih lastnosti pri 8% vzorcev, od tega tri igrače niso imele oznake CE. Pomanjkljivo ali pa sploh neoznačenih v slovenskem jeziku je bilo 43% vseh preiskanih vzorcev. Dodatno so tokom leta potekale akcije nadzora nad skladnostjo posameznih skupin igrač (odvzetih 17 vzorcev – ena didaktična igrača ugotovljeno nevarna). V okviru poostrenega nadzora je bilo dodatno obravnavanih 65 obvestil prejetih preko sistema RAPEX za nevarne igrače v smislu nevarnosti mehanskih poškodb, možnosti zadušitve

in kemijskih dejavnikov tveganja, ter dve prijavi potrošnikov v zvezi z neustreznim označevanjem igrač.

Slovenski predpisi, ki določajo označevanje igrač, so relativno novi, rezultati inšpekcijskih pregledov in preiskav pa so pokazali, da uvozniki in proizvajalci niso dovolj seznanjeni z določili veljavnih predpisov in standardov s področja varnosti igrač.

Za doseganje učinkovitega nadzora na področju varnosti igrač bo ZIRS deloval v smeri:

- vzorčenja igrač z namenom ugotavljanja njihove varnosti, usmerjeno tudi na novo ugotovljene dejavnike tveganja;
- vključitve skupin igrač, ki še niso bile preiskane;
- spremljanja novih zahtev, objavljenih v predpisih oziroma standardih.

4.4.1.1.4 Kemikalije

V letu 2004 je bilo v Uradu Republike Slovenije za kemikalije (URSK) v okviru rednih inšpekcijskih pregledov na področju proizvodnje in prometa z nevarnimi kemikalijami pregledanih 132 kemijskih proizvodov. Prejetih je bilo 6 zunanjih prijav o neskladnosti proizvoda. Na osnovi treh prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz evropskega sistema za hitro obveščanje RAPEX, je URSK preverjal prisotnost proizvodov na slovenskem tržišču, pri čemer ni bil v prometu najden noben notificiran proizvod. V okviru letnega usmerjenega inšpekcijskega nadzora z vzorčenjem je bilo odvzetih 50 vzorcev različnih vrst premazov, ki so bili analizirani na vsebnost določenih snovi. Rezultati analiz niso v nobenem primeru pokazali presegevanja najvišjih dovoljenih vsebnosti snovi, en vzorec pa je bil pomanjkljivo označen.

V obdobju januar–april 2005 je bilo v URSK v okviru rednih inšpekcijskih pregledov na področju proizvodnje in prometa z nevarnimi kemikalijami pregledanih 25 kemijskih proizvodov. Prejeta je bila 1 zunanja prijava o neskladnosti proizvoda. Na osnovi treh prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz evropskega sistema za hitro obveščanje RAPEX, je URSK preverjal prisotnost proizvodov na slovenskem tržišču, pri čemer ni bil v prometu najden noben notificiran proizvod.

V letu 2004 in prvem trimesečju leta 2005 so bila najpogostejša neskladja kršitve glede razvrščanja in označevanja proizvodov v smislu neustreznih oziroma nepopolnih varnostnih opozoril glede na zahteve zakona. Glede na stopnjo ugotovljenih neskladnosti so inšpektorji v tem obdobju izdali 5 ureditvenih odločb za 7 izdelkov in 7 odločb o ustavitvi prometa za 13 izdelkov. Splošna ugotovitev je, da je kakovost razvrščanja in označevanja nevarnih kemikalij dokaj dobra in se izboljšuje, ter da je nepravilnosti in pomanjkljivosti vse manj. Navajamo rezultate EU projekta ECLIPSE iz leta 2003/04 v okviru Evropske mreže za izvajanje kemijske zakonodaje (CLEEN), ki je zajemal inšpekcijski nadzor razvrščanja in označevanja nevarnih kemikalij, vključno z varnostnimi listi. Med izvajanjem projekta, v katerem je sodelovalo 12 držav, je bilo v Sloveniji pregledanih 44 kemijskih proizvodov. Od teh je imelo približno 25% nepravilne ali nepopolne varnostne liste, kar je bilo bistveno manj od povprečja vseh sodelujočih držav, ki je znašalo 40%.

Za doseganje učinkovitega nadzora na področju kemijskih proizvodov bo Republika Slovenija prednostno usmerila ukrepe v smeri:

- letnega izvajanja usmerjenega inšpekcijskega nadzora z vzorčenjem in preverjanjem skladnosti sestave proizvodov s predpisi za posamezne vrste kemikalij (biocidi, premazi, detergenti itd.);
- prioritete nadzora firm, za katere se sumi, da kljub neizpolnjevanju vseh zahtev predpisov opravljajo proizvodnjo in promet z nevarnimi kemikalijami;
- vključevanja v projekte CLEEN na ravni EU na področju skupnih nadzorov posameznih vrst kemijskih proizvodov in izvajanja proizvodnje in prometa z nevarnimi kemikalijami;
- nadgradnje laboratorijskih zmogljivosti za analiziranje sestavin snovi.

4.4.2 Izvajanje tržnega nadzora varnosti živilskih proizvodov

V skladu z Uredbo o koordinaciji delovanja ministrstev in njihovih organov v sestavi, s pristojnostmi na področju varnosti hrane oziroma živil, pri vključevanju v proces analize tveganja (Uradni list RS, št. 56/03), si s ciljem obvladovanja tveganja na področju varnosti hrane oziroma živil v Republiki Sloveniji nadzor nad varnostjo živilskih proizvodov delijo kar tri inšpekcijske službe: Zdravstveni inšpektorat RS (ZIRS), Veterinarska uprava RS (VURS) in Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano (IRSKGH).

4.4.2.1 Izvajanje uradnega nadzora objektov za proizvodnjo in promet živil

Generalno lahko razdelimo vrsto obratov na štiri skupine, in sicer na obrate za proizvodnjo živil živalskega izvora in proizvodnjo drugih živil ter obrate, ki se ukvarjajo z trgovanjem in prodajo živil živalskega izvora in drugih živil.

VURS je pristojni organ za izvajanje uradnega nadzora nad obrati, ki proizvajajo in dajejo na trg živila živalskega izvora. V letu 2004 je VURS izvajal uradni nadzor ter predpisane veterinarske preglede v 328 obratih, ki so skupaj proizvedli in oddali na trg nekaj več kot 650.000 ton živil živalskega izvora. Iz teh obratov je možno oddati na trg le tista živila, pri katerih je bil opravljen predpisan veterinarski pregled in so označena z veterinarsko oznako zdravstvene ustreznosti. Ta oznaka je informacija potrošniku, da živilo prihaja iz obrata, ki izpolnjuje predpisane pogoje in je odobren za proizvodnjo tovrstnih živil. Enaka oznaka pomeni, da so v proizvodnji uporabljene nadzorovane surovine, skozi celotno prehransko verigo, od primarne proizvodnje do končnega potrošnika. Oznaka pomeni tudi, da živilo prihaja iz obrata, ki ima vzpostavljen sistem notranjega nadzora in ki je zaradi tega sposoben prevzeti odgovornost za zdravstveno ustreznost proizvedenih živil. Pravilnost in ustreznost garancij povezanih z oznako zdravstvene ustreznosti pa nadzira in preverja VURS.

Pod nadzorom VURS so tudi obrati, ki z živila živalskega izvora trgujejo in oddajajo živila živalskega izvora v maloprodajo, ne pa končnemu potrošniku. Te obrate VURS občasno pregleduje glede vodenja evidenc notanjih kontrol in izpolnjevanja kriterijev glede odobritve oziroma registracije dejavnosti ter zagotavljanja sledljivosti.

V posameznih primerih VURS nadzoruje tudi obrate, katerih primarna dejavnost je proizvodnja živil rastlinskega izvora, vendar v izdelke vgrajuje tudi živila živalskega izvora.

V letu 2004 je bilo s strani Zdravstvenega inšpektorata RS (ZIRS) opravljenih 19.833 inšpekcijskih pregledov objektov za proizvodnjo in promet živil ter izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z živilom. Inšpekcijski pregledi so se v teh objektih izvajali kot redni pregledi, planirani v okviru letnega programa pregledov, ter kot izredni pregledi, opravljeni v okviru poostrenega nadzora.

Prioriteta v okviru letnega programa inšpekcijskih pregledov je bila dana objektom, ki predstavljajo visoko stopnjo tveganja. V okviru inšpekcijskih pregledov so inšpektorji preverjali procese, vzpostavljene sisteme notranjega nadzora in same proizvode. Pri sistemih notranjega nadzora so bili predmet inšpekcijske presoje spremljajoči higienski programi in implementacija načel HACCP sistema. Po izteku določenega roka so inšpektorji s ponovnimi kontrolnimi pregledi preverili tudi dejansko odpravo pomanjkljivosti oziroma neskladij.

V okviru poostrenega inšpekcijskega nadzora so bile ugotovljene predvsem napake pri higieni živil in s tem neposredno povezana nezadostna usposobljenost osebja. Med poostreni nadzor sodi tudi obravnava zastrupitev in okužb, povzročenih s hrano ter pitno vodo. Glede na ugotovljeno stanje imajo inšpektorji pravico in dolžnost odrediti odpravo ugotovljenih nepravilnosti, pomanjkljivosti oziroma neskladij, začasno prepovedati delo zaposlenim osebam in začasno

prepovedati ali omejiti dejavnost proizvodnje ali prometa z živilom.

Inšpektorat je skupaj z epidemiologi zavodov za zdravstveno varstvo v letu 2004 obravnaval 37 primerov epidemij okužb oziroma zastrupitev, pri katerih je skupaj zbolelo 1011 oseb, od katerih jih je bilo 108 hospitaliziranih. Rezultati analiz v primeru odvzetih vzorcev kažejo v prvi vrsti na neustrezno higieno. Število primerov okužb z živilom in ugotovljeni razlogi zanje kažejo na nezadostno usposobljenost zaposlenih pri živilih na področju higiene živil in s tem povezano neustrezno obvladovanje dejavnikov tveganj.

4.4.2.2 Izvajanje uradnega nadzora proizvodnje in prometa živil rastlinskega izvora in prometa predpakiranih živil živalskega izvora ter izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z živilom

Vzorčenje živil ter izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z živilom, ki ga opravlja ZIRS je potekalo v letu 2004 v okviru rednega letnega programa in v okviru poostrenega inšpekcijskega nadzora, ki izhaja iz ugotovitev programiranih aktivnosti, obravnav primerov okužb oziroma zastrupitev z živilom ali s hrano (vključno s pitno vodo) oziroma epidemij nalezljivih bolezni, prijav strank, obvestil drugih inšpektoratov, podatkov, prejetih v okviru nacionalnih in mednarodnih sistemov hitrega obveščanja. Redni letni program je obsegal odvzem in laboratorijske preskuse 4153 vzorcev, od tega 3958 vzorcev živil ter 195 vzorcev izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z živilom.

Izvajal se je tudi nadzor nad pošiljkami, ki se uvažajo iz tretjih držav (do 30. aprila 2004 pa tudi pošiljk, ki so se v Slovenijo uvažale iz Evropske skupnosti). Inšpektorji so obravnavali 30.188 vlog za uvoz in v okviru le-teh preverili 139.057 pošiljk živil ter izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z živilom. V postopku nadzora nad uvozom je bilo zavrženih 14 pošiljk. O navedenih pošiljkah je bila v RASFF sistem posredovana notifikacija.

V vseh primerih, ko so laboratorijske preiskave pokazale neskladnost s predpisi, ki urejajo področje varnosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom, je bilo ovrednoteno tudi tveganje za zdravje potrošnika. Sledil je poostren inšpekcijski nadzor z namenom identifikacije ter učinkovite odprave vzrokov, ki so neskladnosti povzročili. O ugotovljenih neskladnostih so vselej obveščene tudi druge inšpekcijske službe s pristojnostmi na področju varne hrane oziroma živil. V primerih izvajanja umika celega lota iz distribucijske verige ali odpoklica živil od potrošnikov, o čemer so bili potrošniki obveščeni preko sredstev javnega obveščanja, je bila informacija posredovana tudi v RASFF sistem (11 primerov).

Za doseganje učinkovitega nadzora na področju varnosti živil bo ZIRS deloval v smeri:

- razvoja usmerjenega programiranega in poostrenega nadzora;
- vzorčenja živil z namenom ugotavljanja njihove varnosti, usmerjenega tudi na novo ugotovljene dejavnike tveganja.

4.4.2.3 Izvajanje uradnega nadzora proizvodnje živil živalskega izvora, prometa živil živalskega izvora ter živali

VURS izvaja uradni nadzor zdravstvene ustreznosti živil živalskega izvora, pri čemer uporablja metode, kot so monitoring, posebni nadzor, preverjanje, revizija, inšpekcijski pregledi, drugi predpisani pregledi, vzorčenje in analiza. Uradni nadzor se izvaja po sistemu iz Uredbe 882/2004/ES, postopki inšpekcijskih pregledov se izvajajo v skladu z zakonodajo, ki ureja tovrstne preglede v RS.

Od vstopa Republike Slovenije v EU, se izvajajo trije monitoringi po harmoniziranih in s strani Evropske komisije odobrenih programih. Glede monitoringa bolezni pri živalih, ki se po naravni poti prenašajo z živali na ljudi (zoonoz) in njihovih povzročiteljev, teče program v letu 2005 prvič na podlagi harmonizirane zakonodaje iz leta 2003.

V letu 2004 je VURS zbiral podatke o naslednjih povzročiteljih zoonoz: salmonela enteritidis, salmonela typhimurium, listeria monocytogenes, campylobacter sp. in yersinia enterocolitica. V okviru pridobivanja podatkov o prisotnosti posameznih povzročiteljev zoonoz, so bile v letu 2004 opravljene analize 1623 vzorcev mleka in mlečnih izdelkov ter mesa, glede na prisotnost prej navedenih povzročiteljev in izvedeni pregledi živali (1201 jat perutnine) na prisotnost salmonele sp.

Monitoring ostankov škodljivih snovi v živalih, živilih in krmi, ter nadzor uporabe prepovedanih substanc, se v skladu z harmonizirano zakonodajo izvaja že od leta 1999. V okviru monitoringa škodljivih snovi in njihovih ostankov, v skladu z Direktivo 96/23/ES, je bilo v letu 2004 na podlagi računalniškega programa izdanih 2399 zahtevkov za odvzem vzorcev, od tega je bilo analiziranih 2254 vzorcev na 4620 substanc iz skupin A1-stilbeni, derivati stilbenov in njihove soli in estri, A2-tireostatiki, A3-steroidi, A4-laktioni rezorcinne kisline, vključno z zeranolom, A5-beta agonisti, A6-ostale prepovedane substance, B1-sulfonamidi, antibiotiki in kinoloni, B2-antihelmintiki, kokcidostatiki, karbamati in piretroidi, sedativi, nesteroidna protivnetna zdravila, ostale substance, B3 – organoklorne spojine vključno s PCB, organofosfornimi spojinami, težkimi kovinami, mikotoksini, barvili in dioksini. Izvedenih je bilo tudi 346 preiskav krme.

V klavnicah je bilo pregledanih na trihinelozo 144.884 govedi po zakolu, 443.513 prašičev po zakolu in 26.627.164 piščancev po zakolu. Opravljenih je bilo 46.987 preiskav na BSE in TSE pri malih prežvekovalcih. V mlekarah je bilo pod uradnim nadzorom sprejetega 495 mio litrov mleka.

Glavni izzivi v prihodnjem obdobju bodo zagotavljanje sistemov kontrole in ocene skladnosti z evropskimi standardi na področju zdravstvenega varstva živali, javnega veterinarskega zdravstva, krme ter zaščite živali. Pri tem bo potrebno slediti usmeritvam EU, predvsem izvajanju t.i. 'higienskega paketa', ki obsega več evropskih uredb, ki se bodo pričele izvajati s 1. 1. 2006. Nov paket zakonodajnih ukrepov vključuje sprejem uredbe 882/2004/ES, ki določa splošna pravila za izvajanje uradnega nadzora, s ciljem preprečiti, odpraviti ali na sprejemljivo raven zmanjšati tveganje za ljudi in živali ter jamčiti pošteno trgovanje s krmom in živili kakor tudi zagotavljati varstvo potrošnikov z označevanjem živil in krme ter drugimi oblikami obveščanja potrošnikov; sprejem Uredbe 852/2004/ES, ki določa splošna pravila higiene živil za nosilce živilske dejavnosti; sprejem Uredbe 853/2004/ES, ki določa posebna pravila za higieno živil živalskega izvora za nosilce živilske dejavnosti; sprejem Uredbe 854/2004/ES, ki določa posebne pogoje za organizacijo uradnega nadzora proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi. Izvajanje uradnega nadzora v skladu s to uredbo se opravlja ne glede na temeljno pravno odgovornost nosilcev živilske dejavnosti glede zagotavljanja varne hrane, kot je določeno v Uredbi 178/2002/ES.

Za doseganje učinkovitega nadzora na področju proizvodnje in prometa mesa, živil živalskega izvora in živali, bo Republika Slovenija prednostno usmerila ukrepe v smeri:

- zagotavljanja izvajanja novih zakonodajnih ukrepov 'higienskega paketa' od 1. 1. 2006;
- formiranje revizijskih skupin, ki bodo izvajale revizije na področju javnega veterinarskega zdravstva.

4.4.2.4 Izvajanje nadzora zdravstvene ustreznosti pitne vode

Odgovornost na področju oskrbe s pitno vodo si v okviru svojih pristojnosti delijo država, lokalna skupnost in upravljavci sistemov za oskrbo s pitno vodo. Ministrstvo za zdravje pripravlja in izvaja nadzor nad predpisi, ki opredeljujejo skladnost oziroma zdravstveno ustreznost pitne vode na pipi uporabnika. Ministrstvo za okolje in prostor je pristojno za pripravo in nadzor predpisov, ki urejajo zaščito vodnih virov, medtem, ko Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

dovoljuje, omejuje ali prepoveduje uporabo fitofarmacevtskih sredstev in izvaja nadzor nad njihovo uporabo. Oskrba s pitno vodo je obvezna občinska gospodarska javna služba in je v pristojnosti lokalne skupnosti.

V letu 2004 je na področju zdravstvene ustreznosti pitne vode prišlo do nekaterih sprememb, ki so spremenile način in vrste nadzora nad zdravstveno ustreznostjo pitne vode. V marcu 2004 je bil sprejet Pravilnik o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04), ki je v celoti usklajen z Direktivo 98/83/ES. Poleg tega navedeni pravilnik opredeljuje in postavlja zahtevo po notranjem nadzoru, katerega izvaja upravljavec sistema za oskrbo s pitno vodo in z njim zagotavlja zdravstveno ustreznost pitne vode. Notranji nadzor mora biti vzpostavljen na osnovah HACCP sistema. Tak sistem omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih agensov, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi, izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavljanje stalnega nadzora na tistih mestih (kritičnih kontrolnih točkah) v oskrbi s pitno vodo, kjer se tveganja lahko pojavijo. Pravilnik je predvidel tudi vzpostavitev monitoringa pitne vode, ki ga zagotavlja Ministrstvo za zdravje.

Glede na to, da je notranji nadzor na osnovah HACCP sistema popolna novost za nosilce dejavnosti, je bil inšpekcijski nadzor v letu 2004 usmerjen predvsem v preverjanje skladnosti notranjega nadzora. ZIRS je posebno pozornost namenjal spodbujanju nosilcev dejavnosti, da bi čim prej vzpostavili čim bolj učinkovit notranji nadzor. Hkrati je aktivno spodbujal pripravo smernic dobre higienske prakse za področje pitne vode, ki bodo predstavljale pomoč nosilcem dejavnosti pri doseganju skladnosti. Zdravstveni inšpektorji so pri izvajanju uradnega nadzora upoštevali rezultate laboratorijskih preskusov vzorcev pitne vode, odvzetih v okviru letnega programa monitoringa pitne vode. Nosilec monitoringa je bil Inštitut za varovanje zdravja RS.

Za doseganje učinkovitega nadzora zdravstvene ustreznosti pitne vode bo ZIRS deloval v smeri:

- razvoja usmerjenega programiranega in poostrenega nadzora;
- promocije smernic dobre higienske prakse za pitno vodo.

4.4.3 Tržni nadzor nad varstvom ekonomskih interesov potrošnikov

Po izkušnjah Urada RS za varstvo potrošnikov (UVP), ki je v obdobju 2001–2005 na letni ravni opravil približno 2000 svetovanj potrošnikom (po telefonu, klasični in elektronski pošti ter v posamičnih primerih tudi osebno), je vsebinsko 49% potrošniških primerov povezanih s kršitvami določb Zakona o varstvu potrošnikov, od tega preko 70% svetovanj v zvezi s stvarnimi napakami in garancijami za brezhibno delovanje. Na drugem mestu so zadeve povezane s kršitvami Obligacijskega zakonika (prilžno 19%), sledijo po vrsti zadeve, povezane s kršitvami Stanovanjskega zakona, Zakona o potrošniških kreditih, Zakona o gospodarskih javnih službah (skupno 20%), ostalo (15%) vključujejo predvsem kršitve določb Energetskega zakona, Zakona o varstvu okolja, Zakona o bančništvu, Zakona o zavarovalništvu, Zakona o zdravstvenih storitvah, Zakona o elektronskih komunikacijah, Zakona o pošnih storitvah. Ker pa se potrošniki obračajo po nasvet tudi na nevladne potrošniške organizacije (NVPO) in inšpekcijske službe (večinoma Tržni inšpektorat RS), in ker se podatki sistematično ne zbirajo na enem mestu, podatki UVP ne odražajo celotnega pregleda nad stanjem na trgu, ne kvalitativno (po vsebini kršitev), kot tudi ne kvantitativno (po obsegu kršitev). Vsekakor pa je že samo glede na število izrečenih ukrepov s strani Tržnega inšpektorata RS mogoče oceniti, da je celoten obseg opravljenih svetovanj s strani različnih izvajalcev na letni ravni vsaj dvakrat večji (4000). Tudi struktura kršitev dokaj dobro odraža obstoječe stanje in potrjuje horizontalno naravo področja varstva potrošnikov in

prepletenost z drugimi področji. V zadnjih dveh letih je opazen tudi trend naraščanja kršitev v storitvenem sektorju, pri čemer so v ospredju javne storitve (telekomunikacije, oskrba z vodo, elektriko, plinom, dimnikarske storitve), stanovanjsko področje, (stanovanjsko upravljanje, nakup in posredovanje nepremičnin), turistične storitve, finančne storitve (bančne in zavarovalne storitve), obrtne storitve, zdravstvene storitve, kar je logično, glede na splošno rast storitvenega sektorja.

Zadeve, v katerih potrošniki s pomočjo UVP ali NVPO pri ponudniku ne uspejo uveljaviti svojih pravic, se pogosto nadaljujejo na tržnem ali katerem drugem inšpektoratu, bodisi tako, da se na inšpekcijske službe potrošniki sami obrnejo ali zadeve po uradni dolžnosti odstopi UVP.

Podatki Tržnega inšpektorata RS kažejo, da je bilo v letu 2004 izrečenih 2119 upravnih ukrepov zaradi kršitve določb Zakona o varstvu potrošnikov (od tega je izdanih 1034 odločb in izrečenih 1085 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru). Zaradi kršitve Zakona o potrošniških kreditih je bilo v letu 2004 izrečenih 28 upravnih ukrepov (od tega 22 odločb in 6 opozoril na podlagi Zakona o inšpekcijskem nadzoru). V letu 2004 je bilo zaradi kršitve Zakona o varstvu potrošnikov izrečenih 3038 kazenskih ukrepov in zaradi kršitev Zakona o potrošniških kreditih 68 kazenskih ukrepov.

V letu 2004 se je zaradi velikih nepravilnosti na trgu izvajal poostren nadzor nad spoštovanjem določb Zakona o potrošniških kreditih s strani nebančnih kreditodajalcev. Opravljenih je bilo 449 inšpekcijskih pregledov, zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo vloženih 49 predlogov sodniku za prekrške, izdanih je bilo 22 odločb, s katerimi je bilo kreditodajalcem do pridobitve dovoljenja s strani UVP prepovedano opravljanje poslov kreditiranja potrošnikov. V primerih manjših kršitev so tržni inšpektorji izrekli 6 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 19 opozoril na podlagi 45.a člena Zakona o prekrških.

Ugotovljene kršitve so se nanašale predvsem na poslovanje nebančnih kreditodajalcev brez dovoljenja UVP, nepravilnosti pri oglaševanju, nedovoljeno sprejemanje biano menic in podobnih instrumentov za zavarovanje kredita, v EOM niso bile vključeni vsi stroški, ki bremenijo potrošnika, potrošnik ni bil pisno seznanjen z vsemi pravicami (pravica do odstopa od pogodbe, pravica do predčasnega poplčila kredita) itd.

Za doseganje učinkovitega nadzora na področju varstva ekonomskih interesov potrošnikov bo Republika Slovenija prednostno usmerila ukrepe v zagotavljanje učinkovitega nadzora varstva pravic in ekonomskih interesov potrošnikov:

- ki izhajajo iz določb Zakona o varstvu potrošnikov;
- na stanovanjskem področju;
- na področju javnih infrastrukturnih storitev;
- na področju finančnih storitev.

4.5 Učinkovite in dostopne javne službe na področju varstva potrošnikov

V Republiki Sloveniji se v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov dejavnosti svetovanja, obveščanja in izobraževanja potrošnikov ter primerjalno ocenjevanje proizvodov in storitev opravljajo kot javna služba, katere trajnost in nemožnost opravljanja zagotavlja Republika Slovenija v javnem interesu. Javne službe se v skladu z zakonom ne opravljajo z namenom pridobivanja dobička in jih lahko izvaja država ali prenese njihovo izvajanje na nevladne potrošniške organizacije (NVPO) na podlagi javnih razpisov ali s podelitvijo koncesije.

Javne službe, ki predstavljajo prednostno področje veljavnega nacionalnega programa varstva potrošnikov 2001–2005, so se v prvih treh letih programa izvajale okrnjeno, kar je v prvi vrsti posledica bistvenega odstopanja od višine sredstev, ki so bila prvotno predvidena za njihovo izvajanje.

V okviru proračunskih možnosti so se javne službe izvajale na področju svetovanja potrošnikom, na področju obveščanja in izobraževanja potrošnikov na podlagi projektnih aktivnosti (izdaja vzgojno-izobraževalnih brošur, zloženek in raziskovalne naloge) in zlasti v okviru revije (VIP) za potrošnike. Vlada Republike Slovenije je v tem času za izvajanje javne službe obveščanja in izobraževanja – izdajanje revije za potrošnike podelila petletno koncesijo. Primerjalno ocenjevanje proizvodov in storitev se zaradi pomanjkanja sredstev ni izvajalo.

Zagotavljanje javnih služb na področju varstva potrošnikov ostaja tudi v prihodnjem obdobju prednostna naloga pri uresničevanju politike varstva potrošnikov.

4.5.1 Svetovanje potrošnikom

Svetovanje potrošnikom je temeljna dejavnost varstva potrošnikov, katere namen je pomoč potrošnikom pri uveljavljanju njihovih pravic. Ima obsežen, vendar kljub temu omejen delokrog. Najširše gledano obsega prodajo blaga in storitev potrošnikom s strani ponudnikov oziroma podjetij, kot jih definira Zakon o varstvu potrošnikov. Pomemben samostojen segment predstavlja tudi oglaševanje blaga in storitev. Prodaja storitev vključuje obrtniške storitve, finančne storitve (bančne in zavarovalne pogodbe), turistične storitve, poštno in elektronske storitve (telefon, internet in kabelske storitve), javne infrastrukturne storitve (oskrba z vodo, elektriko, plinom in komunalne storitve), stanovanjske storitve (stanovanjsko upravljanje, nakup in posredovanje nepremičnin), prevozne in zdravstvene storitve.

Svetovanje potrošnikom se je v preteklih petih letih izvajalo delno v okviru Urada RS za varstvo potrošnikov, delno pa razpršeno v okviru večjega števila nevladnih potrošniških organizacij (NVPO). Odsotnost kontinuiranega izvajanja svetovanja na enem mestu ne zagotavlja učinkovitosti in kakovostnega dela, niti gospodarne in transparentne porabe proračunskih sredstev, med potrošniki pa ustvarja nezadovoljstvo in zmedo, saj nikoli prav dobro ne vedo, kje lahko zanesljivo pričakujejo nasvet in pomoč. Obstoječ način izvajanja svetovanja je v prvi vrsti posledica nezmožnosti izvajanja veljavnega nacionalnega programa, ki poudarja izvajanje svetovanja preko velikega števila NVPO, na geografsko določenih lokacijah, česar pa razpoložljiva proračunska sredstva ne omogočajo. Je tudi posledica obstoječega načina financiranja javnih služb prek letnih javnih razpisov, zaradi česar je Urad RS za varstvo potrošnikov vsako leto primoran izvajati svetovanje vse dokler razpisana državna sredstva niso razdeljena NVPO. Obstoječ način financiranja javne službe ne zagotavlja kontinuiranega in kakovostnega dela, ne v vladnem in še manj v nevladnem sektorju. 'Trg' izvajanja javne službe na področju svetovanja potrošnikom ni trg, na katerega je kadarkoli mogoč vstop in izstop na podlagi zdaj razpoložljivih sredstev, zdaj nerazpoložljivih sredstev, temveč je kontinuirana dejavnost, za katero mora NVPO, ki jo želi izvajati kakovostno, predhodno razpolagati s strokovnim kadrom in vzpostavljeno tehnično infrastrukturo. Vsega tega pa ne more preprosto ukiniti, kadar nima zagotovljenih sredstev, če želi ohraniti vidnost in verodostojnost svoje organizacije v javnosti.

Pri izvajanju svetovanja je ostalo neupoštevano tudi načelo enotnosti, kot ga določa veljavni nacionalni program, da so "potrošniške organizacije delovno povezane v mrežo in enotno vodene". Podobno nedorečeni so ostali tudi strokovni kriteriji za izvajanje svetovanja.

Javno službo svetovanja potrošnikov po Zakonu o varstvu potrošnikov lahko izvaja država, lahko pa jo prenese na nevladni sektor, za kar je predvidena možnost podeljevanja koncesij. Vendar veljavni nacionalni program ne daje odgovorov na ključna vprašanja: koliko koncesij in po kakšnem ključu naj bi se na področju svetovanja podeljevale. Te nejasnosti so prispevale k temu, da doslej ni bila podeljena nobena koncesija za svetovanje, čeprav bi bila ravno na tem

področju najbolj potrebna, saj svetovanje predstavlja osnovno dejavnost varstva potrošnikov.

Razdrobljeno izvajanje javne službe na področju svetovanja, nejasna delitev dela med vladnim in nevladnim, se je izkazalo za ne dovolj učinkovito. Zato, upravičeno lahko ugotovimo, da je ekonomska, socialna, politična in človeška cena obstoječe politike za državo in družbo večja, kot bi bili stroški dosledne, celovite in koordinirane politike.

Posledica razdrobljenega izvajanja javne službe svetovanja potrošnikom je tudi odsotnost celovitega pregleda nad stanjem kršitev pravic potrošnikov in njihovih ekonomskih interesov na različnih področjih, ki bi bila kvantitativno (obseg kršitev) in kvalitativno (narava kršitev) podprta z natančnimi podatki.

Pri postavljanju koncepta svetovalne dejavnosti kot javne službe je potrebno imeti pred očmi predvsem dolgoročno javno korist (potrošniki), usmerjenost k stroškovni učinkovitosti in odgovorno porabo državnih sredstev. Že iz veljavnega programa, izkušenj Urada RS za varstvo potrošnikov in NVPO izhaja, da se kar 85% odstotkov ali celo več splošnega svetovanja opravi po telefonu, zato za dostopnost storitev ob enotni ceni impulza v Republiki Sloveniji ni več bistvena geografska lokacija organizacije, na katero se potrošnik obrača za nasvet, še posebej, če upoštevamo hiter razvoj informacijske družbe in dejstvo, da je uporaba interneta (naraščajoč delež svetovanja se opravi po elektronski pošti) v Republiki Sloveniji na primerljivi ravni z evropskim povprečjem. Bistveno večji pomen, kot ga ima geografska bližina, je strokovnost in stroškovna učinkovitost izvajanja javne službe svetovanja.

Pretirano poudarjanje omogočanja prisotnosti velikega števila potrošniških organizacij v slovenskem prostoru s pomočjo 'logike delitve denarja' še ne pomeni izgrajene politike varstva potrošnikov, povzroča neproduktivno konkurenco, ki ne krepi položaja potrošnika na trgu, saj ne gre za konkurenco v kakovosti storitev. Administrativni stroški, ki nastanejo v vsaki samostojni organizaciji se množijo, standardi in pristopi k svetovanju so neenotni. Seveda je po drugi strani potrebno ohraniti v zavesti, da država ne more in ne sme posegati v način delovanja in organiziranosti civilno družbenih organizacij. Zato je pri oblikovanju koncepta svetovalne dejavnosti potrebno upoštevati domače razmere in danosti. Če so lokalne oziroma regionalne potrošniške organizacije strokovno podkovane, lahko pomembno doprinesejo k skladnemu regionalnemu razvoju, ki je eden od temeljnih strateških ciljev Republike Slovenije. Poleg tega lahko na občinskih svetih dajejo pobude za reševanje lokalnih problemov na področju varstva potrošnikov. Svetovanje na lokalnih in regionalnih ravneh je torej v funkciji pospeševanja enakomernega regionalnega razvoja, socialne kohezivnosti, lokalna okolja imajo lahko od njega dragoceno korist, če so ga le sposobna izkoristiti.

Vsekakor zakonska obveznost zagotavljanja javne službe svetovanja, ob upoštevanju finančnih omejitev, s katerimi se z reformo državne uprave sooča Republika Slovenija, terja premišljeno politiko na področju financiranja izvajanja javne službe v okviru nevladnega sektorja, katero je vsekakor potrebno zagotoviti, saj nevladne potrošniške organizacije zaradi neodvisnega statusa praviloma uživajo veliko zaupanje potrošnikov. Vendar je pri tem ključnega pomena določitev strokovnih, kadrovskih in drugih kriterijev za upravičenost posameznih potrošniških organizacij do javnih sredstev.

Ključni cilji in usmeritve Republike Slovenije na področju izvajanja javne službe svetovanja potrošnikom so:

- izboljšanje kakovosti izvajanja javne službe z določitvijo visokih strokovnih, kadrovskih in drugih kriterijev;
- usmerjanje javnih sredstev v tiste storitve, ki so za posameznika najučinkovitejše
- povečanje stroškovne učinkovitosti javne službe in zagotavljanje dolgoročnega in trajnega financiranja;

- omogočanje zbiranja kvantitativnih in kvalitativnih podatkov o pritožbah potrošnikov oziroma kršitvah pravic potrošnikov in njihovih ekonomskih interesov;

- doseganje celovitega pregleda nad stanjem kršitev pravic potrošnikov in njihovih ekonomskih interesov na različnih področjih.

Republika Slovenija bo:

- zagotavljala kontinuirano in strokovno izvajanje javne službe svetovanja potrošnikom v okviru nevladnega sektorja;
- zagotavljala izvajanje javne službe svetovanja potrošnikom na osnovi koncesije, ki se podeli največ dvema nevladnima potrošniškima organizacijama, vpisanim v register pri Uradu RS za varstvo potrošnikov, in sicer ena za izvajanje javne službe svetovanja potrošnikom na nacionalni ravni ter druga za izvajanje javne službe svetovanja potrošnikom na regionalni ravni. Koncesija se podeli za čas, ki ne sme biti krajši od treh in daljši od desetih let, z možnostjo podaljšanja;

- podelila koncesijo, ki bo obsegala svetovanje na področju varstva pravic in ekonomskih interesov potrošnikov, katere urejajo Zakon o varstvu potrošnikov, Obligacijski zakonik, Zakon o potrošniških kreditih, stanovanjska zakonodaja ter predpisi, ki urejajo zagotavljanje javnih infrastrukturnih storitev potrošnikom;

- zagotovila strokovne, kadrovske, tehnične in druge pogoje ter kriterije in določila upravičene stroške v okviru uredbe o podelitvi koncesije, ki jo bo sprejela Vlada RS.

4.5.2 Vzgoja, izobraževanje in obveščanje potrošnikov

Med klasične oblike obveščanja in izobraževanja potrošnikov sodi izdajanje revije za potrošnike. Tovrstne revije imajo po svetu splošno vzgojno-izobraževalno vlogo in vsebujejo teme, ki so za potrošnike pomembne v prvi vrsti z vidika varovanja njihovih pravic in ekonomskih interesov na različnih področjih. Njihova posebnost je v objavljanju rezultatov domačih in tujih primerjalnih ocenjevanj proizvodov in storitev. Za zagotavljanje neodvisnosti rezultatov primerjalnih ocenjevanj izdajatelj tovrstne revije za sofinanciranje revije ne sme prejemati sredstev iz komercialnih (profitnih) virov. V reviji tudi ne sme objavljati tržnih oglasov proizvodov in storitev. Ker pa tržni oglasi predstavljajo pomemben vir dohodka vsake revije, imajo tovrstne revije po svetu v tem deležu izpad dohodka. To je tudi osnovni razlog, da številne države po svetu tovrstne revije finančno podpirajo, najpogosteje v deležu, ki je posledica dohodkovnega izpada zaradi neoglaševanja. V državah EU se praviloma odločajo za podporo eni reviji za potrošnike in sicer tisti, ki ima poleg drugega tudi dostop do sodelovanja v sistemu mednarodnega primerjalnega ocenjevanja, saj se vse več izdelkov, ki se pojavljajo na nacionalnih trgih, pojavlja tudi na notranjem in globalnem trgu.

V Sloveniji izhaja revija za potrošnike VIP, ki jo izdaja Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave (MIPOR) v približno 5000 izvodih. Za izdajanje revije, kot izvajanja javne službe, je Vlada RS leta 2003 organizaciji MIPOR podelila petletno koncesijo, s čimer je zagotovila stabilno financiranje revije.

Poleg izdajanja revije za potrošnike so pomembne tudi druge oblike obveščanja in izobraževanja potrošnikov, kamor sodijo izdajanje informativno-izobraževalnih gradiv za potrošnike, kampanje, seminarji, delavnice, okrogle mize in druge aktivnosti, katerih cilj je prav tako vzgoja in osveščanje, obveščanje in izobraževanje potrošnikov in seveda sodelovanje z javnostmi kot najmočnejšim medijem. Tovrstne projektne aktivnosti je Republika Slovenija v okviru izvajanja veljavnega nacionalnega programa redno zagotavljala in sicer predvsem v okviru nevladnega sektorja.

Na področju vzgoje in izobraževanja ter obveščanja potrošnikov bo Republika Slovenija usmerila ukrepe v:

– zagotavljanje izobraževanja in obveščanja potrošnikov preko revije za potrošnike v okviru koncesije v obsegu do 50% stroškov izdajanja revije;

– vzpodbujanje in podporo širitve prisotnosti revije v osnovnih in srednjih šolah ter splošnih izobraževalnih knjižnicah, kot vir informacij in učni pripomoček;

– nadaljevanje podpore projektnim aktivnostim nevladnih potrošniških organizacij s ciljem izobraževanja in obveščanja potrošnikov.

4.5.3 Primerjalno testiranje proizvodov in storitev

Primerjalno testiranje blaga in storitev je posebna oblika tržnega pregleda in preverjanja kakovosti izdelkov in storitev na trgu, ki ga zaradi zagotavljanja neodvisnosti rezultatov testov organizira in vodi neodvisna, nevladna potrošniška organizacija (NVPO). Cilj izvajanja dejavnosti je varstvo interesov potrošnikov. Boljša informiranost potrošnikov o kakovosti ponudbe izdelkov in storitev na trgu pomeni večjo sposobnost potrošnikov za kakovostno izbiro. Zmanjšanje ali odsotnost povpraševanja s strani potrošnikov po nekakovostnih proizvodih (storitvah) vpliva na splošni dvig kakovosti ponudbe na trgu. Pri izvedbi primerjalnega testa potrošniška organizacija sodeluje z neodvisnimi izvajalci (strokovnjaki, inštituti, laboratoriji).

Informacije o rezultatih primerjalnega testiranja so za potrošnika tržno napotilo, ki ni pod vplivom interesov ponudnikov. Potrošniku omogočajo poleg absolutne (najboljše med istovrstnimi izdelki ali storitvami), tudi relativno izbiro (najboljše glede na to, kakšno raven kakovosti posameznik potrebuje oziroma si jo lahko privošči).

Rezultati primerjalnih testiranj so dragocena informacija tudi za ponudnike. Iz rezultatov testov zvedo, kako so bili njihovi proizvodi/storitve ocenjeni, kakšna je raven kakovosti njihovih izdelkov ali storitev v primerjavi z istovrstnimi (torej konkurenčnimi) izdelki ali storitvami. Dosežen dober rezultat na testu pomeni za ponudnika tudi prednost pred konkurenco. Če pa je dober rezultat dosežen na mednarodnem testu, odpira vstop tudi na druga tržišča.

Področje primerjalnega testiranja proizvodov in storitev zaradi zagotavljanja neodvisnosti rezultatov testiranja sodi po svetu praviloma v domeno nevladnega sektorja, rezultati testov se smejo v vseh podrobnostih objavljati le v revijah za potrošnike. V Republiki Sloveniji je to v reviji VIP.

Testiranja potekajo neodvisno od ponudnikov blaga in storitev. Na mednarodni ravni merila primerjalnega testiranja postavlja mednarodna, neprofitna organizacija za izvajanje skupnega primerjalnega testiranja in skupnih potrošniških raziskav 'International Consumer Research & Testing' (ICRT). Skupno testiranje se je najprej začelo s povezovanjem evropskih potrošniških organizacij, da bi tako zmanjšali stroške testiranja enakih proizvodov in poenotili metodologije testiranja. Skupno testiranje na območju EU, pa tudi v širšem mednarodnem prostoru, je vedno pomembnejše zaradi procesa globalizacije, tako, da danes ICRT združuje 35 neodvisnih potrošniških organizacij iz 31 držav Evrope, Azije, Avstralije in ZDA. Tudi Zveza potrošnikov Slovenije – društvo je članica ICRT. Na mednarodne skupne teste so uvrščeni proizvodi mednarodnih, priznanih blagovnih znamk. Proizvodi slovenskih proizvajalcev na mednarodne teste, zaradi majhnega deleža zastopanosti na notranjem trgu praviloma niso uvrščeni. Tako so slovenski potrošniki prikrajšani za pomemben vir neodvisnih informacij o kakovosti proizvodov in storitev domačih proizvajalcev. Z nesodelovanjem na neodvisnih testih izgubljajo pomembno možnost promocije tudi kakovostni slovenski proizvodi in storitve. Skupna testiranja potekajo po programu, ki je določen za dve leti vnaprej, letno pa je izvedenih okoli 100 skupnih testov. Pri več kot tretjini sodeluje pet ali več potrošniških organizacij, članic ICRT.

Stroški za izvedbo posameznega skupnega testa zajemajo: stroške nakupa proizvoda, stroške laboratorijskih in

praktičnih preizkusov, stroške sodelujočih neodvisnih strokovnjakov in stroške priprave ter objave rezultatov testa. Stroške skupnega testiranja pokrivajo organizacije, članice ICRT, ki pri testiranju sodelujejo. Višina prispevka je odvisna od oblike sodelovanja. Če članica ICRT na skupni test pošlje proizvode s svojega tržišča, pokriva sorazmerni delež skupnih stroškov testiranja. Stroški izvedbe enega testa znašajo v povprečju 50.000 evrov. Višina skupnih stroškov testa je odvisna od vrste in števila proizvodov, ki so na testu. Delež pri pokrivanju stroškov, ki bremeni posamezno sodelujočo članico, je odvisen od števila organizacij in od števila proizvodov, ki jih organizacija pošlje na test s svojega tržišča. Najmočnejše NVPO, katerih revije dosežajo naklade več sto tisoč izvodov, imajo pri testiranju večjo vlogo, saj s širokim izborom proizvodov s svojega tržišča pokrivajo največji del stroškov za izvedbo posameznega testa. Mednje se uvrščajo nemška revija za potrošnike Test v mesečni nakladi 720.000 izvodov, britanska revija Which v mesečni nakladi 580.000 izvodov, francoska revija Que Choisir v mesečni nakladi 260.000 izvodov, belgijski Test Achats v mesečni nakladi 240.000 izvodov, ter avstrijska revija Konsument v mesečni nakladi 100.000 izvodov.

Članica ICRT se lahko odloči tudi samo za objavo rezultatov izvedenega testa. Ta oblika sodelovanja je cenejša in stane v povprečju 700 evrov za objavo rezultatov enega testa. Slaba stran te oblike je, da članica na test ne pošlje proizvodov domačih proizvajalcev, zato so potrošniki za te informacije prikrajšani. Za to obliko se odločajo predvsem manjše in finančno šibkejšje NVPO, vključno Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave (MIPOR), ki se s tovrstnimi aktivnostmi ukvarja v Republiki Sloveniji. Objavljanje rezultatov primerjalnih testov v slovenski reviji za potrošnike VIP zagotavlja država v okviru podeljene koncesije. MIPOR je v preteklih letih s podporo iz proračunskih sredstev občasno sicer izvajala teste proizvodov s slovenskega tržišča, nekaj proizvodov domačih ponudnikov je bilo poslanih tudi na mednarodni test. Žal so to le posamični primeri. Interes potrošnikov, da bi se seznanili z rezultati domačih testov je po letošnji mnenjski raziskavi Zveze potrošnikov Slovenije – društva vsekakor velik. Iz leta v leto raste tudi interes domačih proizvajalcev, ki si želijo s sodelovanjem na primerjalnih testih svojo kakovost dokazati tudi pred neodvisnimi ocenjevalci in pa seveda predvsem pred domačimi in tujimi kupci.

Več neodvisnega primerjalnega testiranja bi v Republiki Sloveniji prispevalo k zagotavljanju kakovostne ponudbe blaga in storitev na slovenskem trgu, večji preglednosti ponudbe in večji konkurenčnosti slovenskih ponudnikov na domačem in tujih trgih.

Republika Slovenija bo na področju primerjalnega testiranja proizvodov in storitev usmerila ukrepe v:

– krepitev podpore izvajanju primerjalnih testiranj proizvodov in storitev, s poudarkom na vključevanju proizvodov in storitev domačih proizvajalcev v mednarodne teste, v okviru podeljene koncesije za revijo za potrošnike.

4.6 Spodbujanje razvoja in delovanja potrošniških organizacij

V interesu Republike Slovenije je, da je civilna družba na področju varstva potrošnikov trdna in medsebojno povezana pri svojem delovanju. Republika Slovenija si mora prizadevati za ohranitev pozitivnih dosežkov nevladnega sektorja, krepiti vzdušje zaupanja in razumevanja med vladnim in nevladnim sektorjem, ter si prizadevati za iskanje skupnih poti.

Demokratizacija delovanja javne uprave zahteva vzpostavitev institucionalnih mehanizmov, ki omogočajo demokratično in učinkovito sodelovanje med javno upravo in civilno družbo. Sodelovanje javnosti pri oblikovanju politik pomembno prispeva k dobremu upravljanju in večji stopnji zaupanja v javne institucije. Sodelovanje javnosti pri sprejemanju predpi-

sov izboljšuje kakovost in povečuje sprejemljivost predpisov. Evropska komisija je sprejela Belo knjigo o upravljanju, kot ključni strateški dokument za razvoj javne uprave, v katerem poudarja ne le pomen dostopa do javnih informacij in sodelovanja javnosti pri sprejemanju zakonodaje, temveč tudi pomen sodelovanja javnosti pri preverjanju gospodarskih, socialnih in okoljskih učinkov predpisov (impact assesment), za kar predvideva sprejem standardiziranega postopka.

Za učinkovito vključevanje nevladnih organizacij v politično dogovarjanje je Vlada Republike Slovenije oktobra 2003 sprejela Strategijo sodelovanja z nevladnimi organizacijami, v kateri je opredeljen pomen sodelovanja nevladnih organizacij za celovit in trajnostno naravnani družben razvoj, porast družbene blaginje, kakovosti življenja in socialne varnosti.

Zavedajoč se, da država prek svojih sistemskih vzvodov pogosto nima pravih in pravočasnih rešitev za različna vprašanja bo Republika Slovenija v duhu odprte uprave:

- okrepila partnerski odnos z nevladnim sektorjem;
- razvijala strokovno sodelovanje med vladnimi in nevladnimi programi na področju varstva potrošnikov;
- okrepila sistemske mehanizme sodelovanja (konzultacije) NVPO pri sprejemanju zakonodaje, ki vpliva na interese potrošnikov;
- vzpodbujala preverjanje gospodarskih, socialnih in okoljskih učinkov predpisov s področja varstva potrošnikov;
- vzpodbujala in podpirala zastopanost predstavnikov NVPO v usklajevalnih telesih oziroma posvetovalnih telesih za varstvo potrošnikov in medresorskih delovnih skupinah, ki obravnavajo za potrošnike pomembna vprašanja na nacionalni, evropski in globalni ravni;
- vzpodbujala in podpirala zastopanost nevladnih organizacij potrošnikov v procesu standardizacije na nacionalni ravni, evropski in globalni ravni;
- omogočala posvetovanje z NVPO pri pripravi stališč Republike Slovenije do dokumentov Evropske unije, ki zadevajo interese potrošnikov.

4.7 Učinkovito reševanje potrošniških sporov, vzpostavitev javne sheme alternativnega reševanja sporov in Evropskega potrošniškega centra

4.7.1 Pravica do dostopa do pravnega varstva

Dostop do pravnega varstva je temeljna pravica, ki je poudarjena v 6. členu Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Pravico do pravnih sredstev je Evropsko sodišče v primeru 222/84 Johnston leta 1986 določilo kot splošno načelo zakonodaje Skupnosti in ga je za takega razglasil 47. člen Listine temeljnih svoboščin Evropske unije. Zagotavljanje dostopa do pravnega varstva je obveznost, ki jo države članice izpolnjujejo tako, da se v zakonodaji predvideni ukrepi resnično in hitro uresničujejo prek sodišč, inšpekcij in drugih državnih organov. Potrošnikom mora biti omogočeno, da svoje pravice tudi dejansko uveljavijo v ustreznih postopkih. Poleg rednega sodnega sistema je potrebno povečati tudi možnosti alternativnega reševanja sporov (ARS). V zadnjih letih je prišlo do precejšnjega razmaha uporabe alternativnega načina reševanja sporov znotraj držav članic, s pozitivnim učinkom na učinkovitost sodstva. V Skupnosti je bilo s ciljem povečanja zaupanja potrošnikov v elektronsko poslovanje vloženega veliko truda za pospeševanje njihovega razvoja še posebej v okviru storitev informacijske družbe. Dejavniki, ki krepijo razvoj sredstev ARS so pogosto praktične narave. Postopki ARS ponujajo rešitev za težave pri dostopu do pravnega varstva, s katerimi se srečujejo potrošniki zaradi preobremenjenosti sodišč; postopkov, ki postajajo vse daljši; stroškov postopkov, ki so vse višji. K težavam pri dostopanju do pravnega varstva pa prispevajo tudi količina, kompleksnost in pogosto nerazumljivost zakonodaje. Čezmejni spori imajo navadno za posledico še daljše

postopke in še višje sodne stroške od stroškov domačih sporov. Z vzpostavitvijo notranjega trga, povečanjem obsega čezmejnne trgovine in povečano mobilnostjo potrošnikov narašča tudi število čezmejnih sporov. Poleg praktičnih težav prezasedenosti sodišč čezmejni spori pogosto povzročajo kompleksna vprašanja, kot so vprašanja sodne pristojnosti in vprašanja uporabe jezika. Zato postopki ARS predstavljajo v Skupnosti bistveni del politik, ki dopolnjujejo sodne postopke. Postopki ARS so bolj fleksibilni in pogosto ustrežnejši za naravo določenih sporov. Postopki ARS so bili pogosto predmet zakonodajnih razprav v zvezi z elektronskim poslovanjem na evropski in globalni ravni v zadevah, ki so jih sprožili spori o pristojnosti na področju potrošniških sporov. Razprave so bile usklajene s 17. členom Direktive 2000/31/ES, ki ureja pravne vidike storitev informacijske družbe in določa, da "morajo države članice zagotoviti, da njihova zakonodaja ne ovira uporabe izvensodnih načinov, ki so za poravnavo sporov na voljo po nacionalni zakonodaji, vključno z ustreznimi elektronskimi sredstvi". Države članice naj bi, v skladu s 17. členom, tudi spodbujale "organe, odgovorne za izvensodno poravnavo, da delujejo na način, ki udeleženi strankam nudijo ustrezna procesna jamstva". Poleg vprašanj v zvezi z elektronskim poslovanjem je vloga postopkov ARS poudarjena posredno ali neposredno v mnogih dokumentih Skupnosti. Evropska komisija jim namenja precej prostora v drugem poročilu o izvajanju Direktive 85/374/EGS, ki ureja odgovornost za proizvod. Postopki ARS so posebej omenjeni v 10. členu Direktive 97/5/ES, ki ureja čezmejna nakazila in 11. členu Direktive 97/7/ES, ki ureja sklepanje pogodb na daljavo. Postopki ARS v povezavi z elektronskim poslovanjem so tudi predmet priporočil Organizacije za evropsko sodelovanje in razvoj in mnogih mednarodnih nevladnih organizacij, kot na primer GBDe (Global Business Dialogue on e-commerce – Svetovni poslovni dialog o elektronskem poslovanju), TABD (Transatlantic Business Dialogue – Čezatlantski poslovni dialog) in TACD (Transatlantic Consumer Dialogue – Čezatlantski dialog potrošnikov).

4.7.2 Značilnosti modelov alternativnega reševanja potrošniških sporov

V državah članicah obstajajo za alternativno reševanje potrošniških sporov različni modeli. Glavne značilnosti oziroma razlike pa so naslednje:

- javni model (ustanoviteljica je država) ali zasebni model (ustanovitelj je gospodarsko združenje);
- odločanje v kolegijskih organih ali odločanje posameznika (ombudsman, razsodnik);
- splošna pristojnost za vse vrste sporov med potrošniki in ponudniki ali omejena pristojnost le na določena subjekte;
- odločanje o sporu ali posredovanje (mediacija) med sptima strankama, da najdeta sporazumno rešitev;
- odločitev je neobvezujoča za obe stranki ali samo za ponudnika;
- brezplačen postopek za obe stranki, ali samo za eno stranko, ali plačilo posebne takse za postopek.

Evropska komisija je za postopke ARS, ne glede na to, za kakšen model gre, sprejela dve priporočili: 98/297/EC in 2001/310/EC, s katerima je določila naslednja načela, ki naj bi jih države članice upoštevale pri vzpostavljanju shem ARS: neodvisnost, transparentnost, učinkovitost, kontradiktornost, zakonitost, prostovoljnost in enakopravno zastopanost predstavnikov nasprotnih strank (podjetje-potrošnik).

4.7.3 Razvoj alternativnega reševanja potrošniških sporov v Republiki Sloveniji

Urad RS za varstvo potrošnikov je za vzpostavitev postopkov ARS v preteklih letih dal vrsto pobud in izvedel vrsto aktivnosti v podporo raziskovalnega dela na tem področju.

V letu 2001 je Mednarodnemu inštitutu za potrošniške raziskave sofinanciral projektno nalogo "Izvensodno reševanje potrošniških sporov na področju finančnih aktivnosti", v okviru katere je bil oblikovan model zasebne sheme ARS na področju finančnih storitev. V letu 2003 pa je v okviru programa Phare-Twinning ob pomoči danskih partnerjev (Danish Consumer Agency in Danish Consumer Council) in sodelovanju Zveze potrošnikov Slovenije – društva izvedel projekt "alternativno reševanje potrošniških sporov", v okviru katerega je bil po danskem vzoru oblikovan model javne sheme ARS za spore vseh gospodarskih sektorjev. Izdelani so bili osnutki pravnih podlag za ustanovitev razsodišča za potrošniške spore ter postopka pred razsodiščem. Oba modela, v skladu s sprejetimi priporočili, predvidevata podoben, senatni sistem odločanja, ki vključuje enakopravno zastopanost predstavnikov ponudnikov in potrošnikov in neodvisnega razsodnika. Edina, vendar pomembna razlika med njima je, da predvidevata različnega ustanovitelja in posledično različnega financerja. Zasebno shemo ustanovijo ponudniki finančnih storitev, oziroma njihova interesna združenja (ki tudi zagotavljajo sredstva za njeno delovanje), skupaj z eno ali več nevladnimi potrošniškimi organizacijami, javno shemo pa ustanovi država, ki hkrati zagotavlja sredstva za njeno delovanje. S stališča države bi bilo ključnega pomena, da zasebni sektor sam rešuje svoje zasebnopravne spore v konkretnem primeru s potrošniki, kljub temu izkušnje Urada RS za varstvo potrošnikov iz leta 2001 v zvezi s projektom za vzpostavitev modela zasebne sheme v finančnem sektorju, katerega je tudi finančno podprla, kažejo drugače. Zaenkrat ponudniki finančnih storitev, ne glede na poravnalni svet, ki ga je ustanovilo Združenje bank Slovenije in medijski center, ki ga je ustanovilo Slovensko zavarovalno združenje, niso vzpostavili učinkovitega sistema reševanja potrošniških sporov, za katerega bi bilo mogoče ugotoviti, da je v skladu s priporočili Komisije in ki bi ga Republika Slovenija lahko notificirala pri Evropski komisiji.

Na tem mestu je potrebno tudi opozoriti, da tako potrošniki, kot tudi ponudniki, svetovanje, ki ga v okviru javnih služb izvajajo Urad RS za varstvo potrošnikov in nevladne potrošniške organizacije, pogosto zmotno enačijo s postopki ARS. Svetovanje potrošnikom v okviru javnih služb obsega praviloma pisni poduk potrošniku o njegovih oziroma njenih pravicah, ki izhajajo iz predpisov ter nasvet, kako ravnati v konkretnem primeru. Na ta način je v prvi vrsti v funkciji "pomoči za samopomoč", ki ima vsekakor pomembno vlogo pri osveščanju in krepitevi sposobnosti potrošnikov za samostojno reševanje sporov s ponudniki. Kljub temu pa samo po sebi še ne zagotavlja, da bo potrošnik z uveljavljanjem svojih pravic pri ponudniku blaga ali storitev tudi dejansko uspel. To je razlog, da potrošniki pogosto ostanejo brez pravnega varstva in jim ne preostane drugega kot klasična sodna pot, ki pa je za razreševanje potrošniških sporov pogosto neprimerna. Potrošnik je pri uveljavljanju svojih pravic pred sodišči soočen z vrsto že omenjenih ovir, ki mu onemogočajo učinkovito varstvo. Prav tako ni dovolj, da imajo potrošniki v Republiki Sloveniji zagotovljeno varstvo svojih pravic že s tem, da imamo evropsko naravnani Zakon o varstvu potrošnikov. V primeru sporov s ponudniki imajo potrošniki pravico do sodnega varstva.

Z vstopom v EU je Republika Slovenija primorana reševati tudi potrošniške spore drugih držav članic. Za reševanje tovrstnih čezmejnih sporov je Evropska komisija že leta 2000 vzpostavila mrežo teles za ARS (EEJ-Net), v katero se Republika Slovenija ne bo mogla učinkovito vključiti, v kolikor ne bo pred tem vzpostavila ustreznih teles za ARS za reševanje potrošniških sporov na nacionalni ravni, saj so praviloma ta tista, katera države članice notificirajo pri Evropski komisiji.

Pomemben dejavnik je razvoj interneta in elektronskega poslovanja. Internet omogoča nove tržne metode in oblike oglaševanja, ki še niso ustrezno regulirane v predpisih. Sem sodijo sponzoriranje, združevanje spletnih strani, plačljiva

iskalna orodja, 'cookies' (piškotki), 'powershopping' (skupinski nakupi po znižani ceni), spletne igre na srečo in dražbe. Podoben razvoj se obeta trgovanju prek mobilnih telefonov, ki se bo verjetno zgledovalo po razvoju interneta. Vendar pa raziskave Eurobarometra kažejo, da evropski potrošniki še vedno ne zaupajo dovolj nakupovanju po internetu, saj elektronsko poslovanje predstavlja še vedno zelo majhen delež trgovine na drobno (2%).

Da bi okrepili zaupanje potrošnikov v elektronsko poslovanje, morajo imeti prednost ukrepi za zagotavljanje varnih omrežij, varnega dostopa, varstva potrošnikov in varstva zasebnosti. Med ukrepi, ki bodo najbolj prispevali k povečanju zaupanja potrošnikov v elektronsko poslovanje je vzpostavljane mehanizmov, kot je razvijanje kodeksov obnašanja podjetij pri elektronskem poslovanju s potrošniki in znakov zaupanja ('trust marks') ter učinkovitih postopkov za alternativno reševanje potrošniških sporov, na kar napotujejo dokumenti EU.

Vzpostavitev javne sheme ARS bi povečala dostop potrošnikom do pravnega varstva v Republiki Sloveniji, pozitivno bi vplivala na zmanjšanje sodnih zaostankov, vse to pa bi nedvomno prispevalo k uresničevanju načela pravne države.

Zato vzpostavitev javne sheme ARS šteje med prednostne naloge v okviru uresničevanja Resolucije o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010, pri čemer se bo izhajalo iz rezultatov slovensko-danskega Phare-Twinning projekta.

Rezultat slovensko-danskega projekta je bilo oblikovanje modela razsodišča za potrošniške spore, z naslednjimi značilnostmi:

- razsodišče za reševanje potrošniških sporov se ustanovi s posebnim zakonom, postopek reševanja sporov pa se določi s podzakonskim aktom;
 - razsodišče obravnava spor samo na podlagi pritožbe potrošnika; pristojno je za odločanje v sporih, ki jih s podzakonskim aktom določi minister in v katerih bi bilo za sojenje pristojno slovensko sodišče;
 - o sporu odloča kolegijski organ – senat, ki ga vodi redni sodnik kot predsednik senata, sodelujeta pa po dva člana kot predstavnika potrošnikov in ponudnikov oziroma podjetij;
 - razsodišče odloča na podlagi predpisov in dobrih poslovnih običajev; določena je spodnja vrednost za obravnavanje spora;
 - odločitev razsodišča ni prisilne narave, niti ni izvršljiva s prisilnimi sredstvi; sankcija za podjetje, ki prostovoljno ne izpolni naložene obveznosti, je njegova objava v javnem letnem poročilu;
 - v isti zadevi lahko po zaključenem postopku katerakoli stranka sproži postopek pred rednim sodiščem;
 - edini strošek strank v postopku je plačilo takse za vložitev pritožbe, ki se ne vrača; pri sporih s področja bančnih in zavarovalniških storitev je lahko določeno obvezno posredovanje strokovnega mnenja s strani banke ali zavarovalnice, kar posredno pomeni tudi prenos stroškov za njegovo pridobitev;
 - možnost ustanavljanja posebnih razsodišč s strani gospodarstva oziroma ponudnikov, če izpolnjujejo določene pogoje, ki zagotavljajo neodvisno in strokovno delovanje.
- Za delovanje razsodišča je opredeljena naslednja organizacijska struktura:
- izvršni odbor – predsednik in štirje člani, od tega dva predstavnika potrošnikov in dva predstavnika ponudnikov. Izvršni odbor odloča o splošnih zadevah, daje priporočila ministru, daje soglasje za delovanje zasebnim razsodiščem, potrjuje listo strokovnjakov za strokovno mnenje;
 - senat – odloča v konkretnem sporu na osnovi pisne dokumentacije. Postopek se začne s pritožbo potrošnika; sestavljen je iz petih razsodnikov, od tega en redni sodnik, kot predsednik senata in dva predstavnika potrošnikov in dva predstavnika ponudnikov;

– sekretariat razsodišča – opravlja administrativne naloge razsodišča in ima zelo aktivno vlogo, ki jo opravlja Urad RS za varstvo potrošnikov:

- pripravi zadeve (spis) za obravnavanje pred senatom;
- predstavi senatu celotno dokumentacijo in poročilo, na podlagi katerih senat potem odloča;
- sme, preden predloži zadevo razsodišču v reševanje, predlagati strankam sporazumno rešitev spora. Če uspe, se postopek ustavi;
- predlaga izdelavo strokovnega mnenja;
- pripravi zadeve (spis);
- po obravnavi in glasovanju napiše zapisnik, po sprejeti odločitvi pa pisno odločbo;
- pripravi letno poročilo o delovanju razsodišča in ga javno objavi na spletni strani urada.

4.7.4 Vzpostavitev Evropskega potrošniškega centra

Nadgradnja Priporočil 98/297/EC in 2001/310/EC Evropske komisije je bila vzpostavitev evropske mreže za alternativno reševanje sporov – European Extrajudicial Network (EEJ-Net) leta 2000, katere glavni namen je pomoč potrošnikom pri reševanju sporov v pogodbenih razmerjih, ko ponudnik nima sedeža v državi potrošnikovega prebivališča, ali ko je potrošnik uporabil storitev oziroma kupil blago v drugi državi članici. Pri vzpostavljanju mreže EEJ-Net so bili poudarjeni nekateri problemi, predvsem praktične narave:

- strukturna različnost teles med posameznimi državami (v nekaterih državah ni ustreznega sistema alternativnega reševanja sporov na določenem področju);
- razlike v opredelitvi obsega dejavnosti teles (nekatera telesa ne morejo posredovati informacij drugim organizacijam, ker za kaj takega nimajo pooblastil oziroma pristojnosti v svojih ustanovitvenih dokumentih);
- neizkušenost v reševanju čezmejnih sporov (spori z mednarodnim elementom), ker skoraj vsa telesa rešujejo le domače potrošniške spore;
- problem financiranja zagotavljanja podpore oziroma pomoči potrošnikom v čezmejnih sporih (npr. stroški prevajanja dokumentacije).

Zaradi težav je bila mreža kasneje nadgrajena s tako imenovanimi klirinškimi hišami (clearing houses), kot nacionalnimi informacijskimi točkami v vsaki državi članici. Naloga informacijskih točk je:

- zagotavljati informacije in podporo oziroma pomoč domačim potrošnikom pri reševanju sporov s tujim ponudnikom (iz druge države članice); informacije prejme od enake kontaktne točke iz države članice, kjer je ponudnikov sedež;
- posreduje ustrezne informacije drugim nacionalnim informacijskim točkam o obstoju sistemov izvensodnega reševanja sporov in o postopkih v lastni državi;
- pomaga domačemu potrošniku pri oblikovanju pritožbe, jo posreduje direktno ustreznemu telesu za izvensodno reševanje sporov v drugi državi članici ali pa jo posreduje posredno, preko enake informacijske točke v tisti državi.

Nacionalne informacijske točke (klirinške hiše) obstajajo v večini držav članic. Evropska komisija sofinancira njihovo delovanje. Poleg mreže EEJ-Net obstaja od leta 2001 dalje tudi podobna mreža za izvensodno (alternativno) reševanje potrošniških sporov na področju finančnih storitev (FIN-Net).

S pomočjo sredstev EU je večina držav članic vzpostavila še drugo strukturo in sicer evropske potrošniške centre (EPC) (EUROGUICHET), katerih glavna vloga je nuditi potrošnikom različne informacije v zvezi nakupovanjem blaga in storitev na notranjem trgu, s ciljem, da bi notranji trg potrošnikom čim bolj približali oziroma ga napravili čim bolj dostopnega. S pristopom nove deseterice k EU so tudi te članice upravičene do črpanja evropskih sredstev za vzpostavi-

tev omenjenih struktur (vzpostavitev EPC sodi pod "skupne ukrepe Strategije EU varstva potrošnikov 2002–2006" z dne 8. 5. 2002). Zaradi racionalizacije stroškov administracije in iskanja sinergij je v letu 2005 v večini držav članic prišlo do združitve obeh struktur (ponekod proces združevanja še poteka) v novo in enotno strukturo. Z združitvijo struktur je prišlo tudi do združitve funkcij obeh struktur. Novi evropski potrošniški centri v večini držav članic EU potrošnikom že nudijo široko paleto storitev, kot so: nudenje podpore potrošnikom pri reševanju njihovih čez-mejnih pritožb in sporov (gre za pritožbe, ki jih imajo potrošniki v zvezi z nakupi blaga in storitev na trgih drugih držav članic), nudenje relevantnih informacij v zvezi z nakupovanjem blaga in storitev na notranjem trgu (veljavni predpisi v drugih državah članicah glede tržne prakse, primerjave cen blaga in storitev, pripravljane in izdajanje informativnih brošur, zloženk itd.), razvijanje in spodbujanje mehanizmov za izvensodno (alternativno) reševanje potrošniških sporov in druge projektne aktivnosti, ki so v funkciji približevanja notranjega trga potrošnikom. Pogodbe o sofinanciranju evropskega potrošniškega centra so z Evropsko komisijo sklenile tudi že nekatere nove članice EU, pri čemer Evropska komisija z novimi članicami EU sklepa pogodbe o sofinanciranju izključno za vzpostavitev ene same enotne strukture.

EPC je mogoče umestiti v vladni ali nevladni sektor. V vsakem primeru pa je potrebno zagotoviti njegov neodvisen status od organizacije oziroma organa »gostitelja«. EPC in organ oziroma organizacija »gostiteljica« morata imeti ločen proračun, ločene poslovne prostore in ločen kader, pri čemer je v drugih državah članicah minimalno začetno število za ustanovitev EPC dva zaposlena, povprečno število že delujočega EPC pa 4,5 zaposlenih. Republika Slovenija je za ustanovitev in delovanje EPC upravičena do največ 142.789 evrov na letni ravni, za sredstva pa lahko zaprosi ob zagotovitvi 30% nacionalnega sofinanciranja (61.195 evrov). V ta namen bo potrebno za prvo leto delovanja zagotoviti proračunska sredstva za nacionalno sofinanciranje v višini najmanj 7 mio SIT, ob predpostavki, da bo EPC pričel prvo leto delovanja z dvema zaposlenima. Republika Slovenija bo s pomočjo sredstev EU vzpostavila evropski potrošniški center (EPC) v okviru nevladnega sektorja in v ta namen zagotovila nacionalno sofinanciranje za delovanje EPC.

5 Ukrepi, naloge in finančna sredstva za izvedbo ukrepov in nalog Resolucije o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010

Finančna sredstva za izvajanje ukrepov in nalog Resolucije vključujejo okvirna, ocenjena finančna sredstva posameznih ministrstev in organov, ki so določeni kot nosilci ukrepov in nalog, za petletno obdobje. Za ukrepe nekaterih resornih ministrstev in organov višina ocenjenih sredstev ni navedena, ker za izvajanje teh ukrepov in nalog niso potrebna dodatna sredstva oziroma se bodo ti ukrepi izvajali v okviru rednih aktivnosti. Za nekatere ukrepe in naloge pa ocenjena sredstva niso navedena, ker jih trenutno še ni mogoče določiti. Ocenjena vrednost sredstev za ukrepe in naloge, katerih nosilec je Urad RS za varstvo potrošnikov, vključuje tudi sredstva, ki bi bila potrebna za stroške treh novih zaposlitev.

Ocenjen okvirni obseg sredstev za izvedbo ukrepov in nalog na področju javnih služb in na področju spodbujanja razvoja in delovanja potrošniških organizacij znaša 910 milijonov tolarjev.

5.1 Integracija varstva potrošnikov v vse politike, ki vplivajo na položaj in interese potrošnikov na trgu

CILJI	NOSILCI	UKREPI IN NALOGE	OCENJENA FINANČNA SREDSTVA V TISOČ TOLARJEV
Doseganje visoke integracije varstva potrošnikov v vse politike, ki vplivajo na položaj in interese potrošnikov na trgu	MG, MG-UVP, MZ, MKGP, MŠŠ, MOP, MPZ, MP, AGEN-RS, APEK,	– Prednostna skrb pri vključevanju interesov potrošnikov pri sprejemanju zakonskih ukrepov.	25.000
	SURS	– Vsebina spremljanja področja varstva potrošnikov določa vsakoletni letni program statističnih raziskovanj.	
	MG-UVP	– Postopna institucionalna krepitev nosilcev varstva potrošnikov: zagotovitev človeških, materialnih in finančnih virov, predvsem MG-UVP. – Zagotovitev pravne podlage za vzpostavitev mreže koordinatorjev, ki bodo horizontalno in vertikalno znotraj posameznih ministrstev zagotavljali integracijo varstva potrošnikov v politike vseh relevantnih resorjev. – Seznam indikatorjev, s katerimi se bo dolgoročno spremljalo, kako se zagotavljajo interesi potrošnikov v različnih politikah; – Kvantitativne (vzorci potrošnje, potrošniški trendi, vpliv oglaševanja itd.) in kvalitativne (mišljenje, vrednotenje, percepcija, odnos potrošnikov, ki zadevajo različna potrošniška vprašanja, kot so njihov ekonomski položaj, varnost proizvodov in storitev na trgu, okolje itd.) raziskave. – Podpora in vzpodbujanje analiz in raziskav trga z vidika kršitev pravic in ekonomskih interesov potrošnikov na podlagi javnih razpisov. – Sistematično spremljanje in analiziranje področja varstva potrošnikov na podlagi spremljanja pritožb potrošnikov, oziroma kršitev zakonov in predpisov. – Razvijanje računalniško podprtega informacijskega sistema, ki bo podpiral področje varstva potrošnikov pri analiziranju, odločanju in ukrepanju na nacionalni ravni s poudarkom na zbiranju podatkovnih baz (pritožbe potrošnikov, kršitve predpisov, sodna praksa itd.). – Vključevanje kadrov v ministrstvih, organih v sestavi, inšpekcijskih službah, nacionalnih regulatorjih in sodiščih v izobraževanje na področju varstva potrošnikov.	

5.2 Zagotavljanje varstva potrošnikov na področju vzgoje in izobraževanja, okolja, stanovanjskem področju, finančnih storitev

CILJI	NOSILCI	UKREPI IN NALOGE	OCENJENA FINANČNA SREDSTVA V TISOČ TOLARJEV
Dvig funkcionalnih sposobnosti in stopnje potrošniške pismenosti	MŠŠ, MG-UVP	– Posvečanje pozornosti pri vključevanju potrošniških vsebin v programe dodatnega izobraževanja učiteljev osnovnega in srednjega izobraževanja. – Povečanje pozornosti pri vključevanju "trdnih sklopov" iz področja varstva potrošnikov v celotni srednješolski sistem.	
Vzpodbujanje trajnostne potrošnje	MOP	– Osveščanje in informiranje potrošnikov v okviru aktivnosti MOP. – Vzdrževanje sistema EU za podeljevanje znaka za okolje. – Informiranje o varčni rabi goriv in emisijah CO₂ novih osebnih vozil na spletni strani MOP. – Postopno uvajanje elementov integralne politike EU do proizvodov v RS. – Novelacija predpisov s področja energijskih nalepk. – Uveljavitev Pravilnika o načinu delitve in obračuna stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več odjemalci.	3.000
	MOP, MG-UVP	– Pilotni projekt na podlagi Pravilnika. – Postavitev okoljskega centra z nevladnimi okoljskimi organizacijami.	7.000 20.000

Dvig ravni varstva potrošnikov na stanovanjskem področju	MOP	– Uveljavitev sprememb na področju stanovanjskega upravljanja, ki jih je prinesel leta 2003 sprejet Stanovanjski zakon. – Dograditev zakonskih rešitev, ki zadevajo delitev stroškov upravljanja, položaj najemnikov in podnajemnikov, preprečevanje oderuštva na najemniškem področju v okviru sprememb in dopolnitev Stanovanjskega zakona. – Spremembe in dopolnitve Zakona o nepremičninskem posredovanju z namenom preverjanja ustreznosti instrumentov, ki zagotavljajo varstvo javnega interesa na področju nepremičninskega posredovanja in varstvo pravic potrošnika. – Spremembe in dopolnitve Zakona o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb s ciljem zagotavljanja večje uravnoteženosti v porazdelitvi bremen med strankami. – Upoštevanje vidika varstva potrošnikov pri pripravi Strategije razvoja Slovenije oziroma v Nacionalnem stanovanjskem programu v ukrepih v podporo normalizacije razmer na stanovanjskem trgu. – Zagotavljanje večje ponudbe vseh vrst stanovanj in s tem padec cen stanovanj.	
Ohranjanje visoke ravni varstva potrošnikov in transparentnosti na trgu finančnih storitev	MF, MG	– Spremljanje in sodelovanje pri sprejemanju predloga direktive o potrošniških kreditih s ciljem ohranitve dosežene ravni varstva potrošnikov v RS na tem področju ter prilagoditev nacionalne zakonodaje po sprejemu direktive o potrošniških kreditih. – Spremljanje in sodelovanje pri pripravi novega pravnega okvira za plačila na notranjem trgu oziroma predloga direktive o plačilnih storitvah na notranjem trgu, pri čemer se bo RS zavzemala za transparentnost pri opravljanju teh storitev. – Podpora analizam in spremljanju trga finančnih storitev z vidika varstva pravic in ekonomskih interesov potrošnikov ter razvijanju svetovanja potrošnikom na področju finančnih storitev okvira izvajanja javnih služb.	

5.3 Zagotavljanje ekonomskih interesov potrošnikov na področju infrastrukturnih storitev

CILJI	NOSILCI	UKREPI IN NALOGE	OCENJENA FINANČNA SREDSTVA V TISOČ TOLARJEV
Krepitev ekonomskih interesov potrošnikov na področju e-komunikacijskih in poštnih storitev	APEK	– Pospešitev konkurenčnosti trga e-komunikacij, zagotovitev enakopravnega delovanja operaterjev z navedbo regulacije upoštevanih trgov. – Zagotovitev nadzora zaupnosti pri uporabi e-komunikacijskih sredstev. – Odprava področja rezerviranih poštnih storitev. – Zagotavljanje univerzalne poštne storitve. – Stroškovno naravnano delovanje izvajalca univerzalne komunikacijske in poštne storitve, nadzor izvajanja univerzalne storitve ter spremljanje kakovosti univerzalne komunikacijske in poštne storitve. – Tehnična standardizacija za zagotavljanje kakovosti storitve; – Spremljanje zagotavljanja konkurence in razvoja trga e-komunikacij ter obveščanje potrošnikov o možnosti izbire. – Povečanje učinkovitosti reševanja pritožb potrošnikov, promocija uporabe sredstev alternativnega reševanja sporov. – Omogočiti prenosljivost številke fiksne telefonije. – Omogočiti hiter dostop do interneta po konkurenčnih cenah celotnemu prebivalstvu, še posebej ranljivim skupinam potrošnikov.	

Zagotavljanje, kakovosti, zanesljive oskrbe, dostopnih in transparentnih cen oskrbe z energijo in zemeljskim plinom	AGEN-RS	– Zagotavljanje homogenega združevanja nacionalnega interesa z uravnoveženjem kolektivnih interesov potrošnikov, reguliranih podjetij in države. – Zagotavljanje nepristranskosti, učinkovite konkurence in učinkovitega delovanja energetskega trga in preprečevanje izkoriščanja monopolnega položaja. – Zagotavljanje zanesljive in nemotene oskrbe odjemalcev z zemeljskim plinom, električno energijo in daljinsko toploto. – Spodbujanje proizvodnje 'zelene električne energije' iz obnovljivih virov; energije in omogočanje izbire potrošnikom pri nakupu električne energije. – Spodbujanje učinkovite rabe energije pri končnih porabnikih in energetskih storitvah. – Vzpostavitev meril in kriterijev za spremljanje kakovosti oskrbe. – Vzpostavljane mehanizmov za dvig ravni kakovosti energetskih storitev. – Izdajanje licenc in vodenja registra izdanih in odvzetih licenc izvajalcev energetskih dejavnosti. – Učinkovito reševanje sporov med potrošniki in ponudniki energetskih storitev v sporih, ki izvirajo iz: dostopa do omrežja, obračunane cene za uporabo omrežij, zatrevane kršitve splošnih dobavnih pogojev ter odločanje o pritožbah zoper odločbe o soglasju za priključitev.	
---	---------	--	--

5.4 Varnost proizvodov in storitev na trgu

CILJI	NOSILCI	UKREPI IN NALOGE	OCENJENA FINANČNA SREDSTVA V TISOČ TOLARJEV
Večja varnost potrošnikov	MG	Ukrepi in naloge bodo vključevali: – Priprava izobraževalnih informacij v obliki letakov, brošur, vodnikov, spletnih strani za gospodarstvo/podjetja. – Uveljavitev informacijskega sistema za izmenjavno informacij o proizvodih med inšpekcijskimi organi v RS in EU (ICSMS). – Podpora pobudam Evropske komisije za zbiranje podatkovnih baz o nesrečah, ki so povezane z varnostjo proizvodov. – Okrepitev vloge posvetovalnega odbora pri oblikovanju ravni varnosti potrošnikov v RS, iskanje primerov dobre prakse. – Sodelovanje v skupnih projektih nadzora na trgu s pomočjo sredstev EU (Sklep 20/2004/ES). – Vzpodbijanje gospodarstva k uporabi ukrepov samoregulacije (načelo previdnosti, sledljivosti in celovitega označevanja proizvodov).	120.000
	URSK	– Izvajanje akreditacij laboratorijev za izvajanje inšpekcijskih in drugih analiz kemikalij in kozmetičnih proizvodov. – Izobraževanje in osveščanje potrošnikov v zvezi z varno in racionalno rabo kemikalij in kozmetičnih proizvodov v okviru letnih programov. – Prenos Direktive 76/768/ES v pravni red RS. – Izvajanje predloga uredbe EU o registraciji, avtorizaciji in vrednotenju kemikalij (REACH) predvidoma z začetkom leta 2006.	10.000

Večja varnost potrošnikov ter ohranjanje in krepitev zaupanja v varnost hrane	MZ, MKGP	Izvajanje aktivnosti in ukrepov, predvidenih s prvim stebrom (varnost živil) Resolucije o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010 (Uradni list RS, št. 39/05). – Celovita zasnova sistema in kontinuirano izvajanje ocene in obvladovanje tveganja ter komuniciranja v zvezi s tveganji. – Priprava in izvajanje načrta varnosti živil. – Sistematični nadzor za izboljšanje varnosti živil na slovenskem trgu. – Uveljavitev HACCP sistema ter sistema sledljivosti v vseh členih živilske verige. – Povezovanje programov inšpekcijskega nadzora vseh pristojnih inšpektoratov na področju varnosti hrane/živil. – Izvajanje hitrega sistema obveščanja (RASFF) v primeru pojava zdravju škodljivih izdelkov na trgu. – Priprava zakonodajnega akta o soobstoju gensko spremenjenih posevkov znotraj konvencionalnega in ekološkega kmetijstva. – Promocija in osveščanje glede pomena varnosti živil vseh skupin prebivalcev.	10.000
Krepitev ozaveščenosti potrošnikov o zdravem prehranjevanju in izboljšanje ponudbe zdrave prehrane na trgu	MZ, MKGP	Izvajanje aktivnosti in ukrepov, predvidenih z drugim stebrom (zdravo prehranjevanje) Resolucije o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010 (Uradni list RS, št. 39/05). – Oblikovanje in promocija priporočil zdravega prehranjevanja za splošno populacijo in za posamezne ciljne skupine. – Vzpodbujanje potrošnikov k branju oznak na živilih. – Priprava preglednic hranilnih vrednosti o sestavi živil, surovin in izdelkov vseh skupin živil. – Uveljavitev zakonodaje, povezane z označevanjem hranilne sestave vseh živil v prometu, označevanjem funkcionalnih in »zdravilnih lastnosti živil«. – Promocija proizvodnje (pridelave in predelave) zdravju koristnih živil/hrane.	70.000

5.5 Zagotavljanje učinkovitega tržnega nadzora varnosti proizvodov in storitev

CILJI	NOSILCI	UKREPI IN NALOGE	OCENJENA FINANČNA SREDSTVA V TISOČ TOLARJEV
Zagotavljanje učinkovitega tržnega nadzora varnosti neživilskih proizvodov in storitev	TIRS	– Izvajanje nadzora varnosti proizvodov v vzorčenjem in preskušanjem proizvodov (analize vzorcev). – Zbiranje podatkovnih baz v zvezi z nesrečami v zvezi z varnostjo proizvodov, še posebej v prostočasnih dejavnostih. – Sodelovanje nacionalnih organov na področju varstva potrošnikov (izvajanje Uredbe 2006/2004/ES).	300.000
	TIRS, IVZ		
	TIRS, MG-UVP		
	ZIRS	– Izvajanje vzorčenja, meritev in ekspertiz na področju predmetov splošne varnosti, igrač in kozmetičnih proizvodov. – Vzpostavitev aktivnejšega sodelovanja z nadzornimi organi drugih držav članic, s ciljem učinkovitejšega nadzora nad kozmetičnimi proizvodi.	60.000
	URSK	– Ocenjevanje tveganja posameznih kemikalij in izvajanje registracijskih postopkov za posamezne skupine kemikalij – Izvajanje analiz kemikalij in kozmetičnih izdelkov.	

Zagotavljanje učinkovitega tržnega nadzora varnosti živilskih proizvodov	ZIRS	– Programiran in poostren nadzor na področju higiene živil. – Izvajanje vzorčenja, meritev in ekspertiz na področju živil.	1.440.000
	IRSKGH	– Izvajanje vzorčenja živil, surovin za živila, krme in tal (analize vzorcev).	257.000
	VURS	– Izvajanje monitoringa bolezni pri živalih, ki se po naravni poti prenašajo z živali na ljudi in njihovih povzročiteljev (zoonoz). – Izvajanje monitoringa škodljivih ostankov okolja v mesu, živilih živalskega izvora in živalih. – Izvajanje monitoringa škodljivih ostankov okolja, preiskave krme in preiskave TSE v okviru koncesijske pogodbe z Nacionalnim veterinarskim inštitutom;. – Izvajanje inšpekcijskega nadzora. – Zagotavljanje izvajanja novih zakonodajnih ukrepov 'higienskega paketa' (Sprejem Uredbe 882/2004/ES, Uredbe 852/2004/ES, Uredbe 853/2004/ES in Uredbe 854/2004/ES); – Formiranje revizijskih skupin (audit teams), ki bodo izvajale revizije na področju javnega veterinarskega zdravstva.	290.400 199.600 198.000

5.6 Učinkovite in dostopne javne službe na področju varstva potrošnikov

CILJI	NOSILCI	UKREPI IN NALOGE	OCENJENA FINANČNA SREDSTVA V TISOČ TOLARJEV
Večja učinkovitost javnih služb ter krepitev znanja in potrošniške zavesti	MG-UVP	Ukrepi in naloge bodo vključevali: – Zagotavljanje kontinuiranega izvajanja javne službe svetovanja potrošnikom v okviru nevladnega sektorja s podelitvijo ene do dveh koncesij. – Uvedba visokih strokovnih kriterijev za izvajalce javnih služb svetovanja potrošnikom. – Nadaljevanje zagotavljanja obveščanja in izobraževanja potrošnikov preko revije za potrošnike v okviru koncesije. – Podpora izvajanju primerjalnega testiranja proizvodov in storitev v okviru koncesije za revijo za potrošnike s prednostnim vključevanjem proizvodov in storitev slovenskih ponudnikov v skupne mednarodne teste. – Javni razpisi za projektne aktivnosti nevladnih potrošniških organizacij s ciljem obveščanja in izobraževanja potrošnikov na nacionalni ravni. – Zagotavljanje sredstev za udeležbo NVPO na javnih razpisih EU (nacionalno sofinanciranje). – Kampanje seznanjanja s pravicami potrošnikov ter o pomenu varstva potrošnikov na prioritetnih področjih ReNPVP 2006–2010 preko medijev, izobraževalnih programov, brošur, plakatov.	780.000

5.7 Spodbujanje razvoja in delovanja potrošniških organizacij

CILJI	NOSILCI	UKREPI IN NALOGE	OCENJENA FINANČNA SREDSTVA V TISOČ TOLARJEV
Krepitev in razvoj civilne družbe	MG-UVP, SIST	Ukrepi in naloge bodo vključevali: – Krepitev sistemskih mehanizmov sodelovanja z nevladnimi potrošniškimi organizacijami v postopkih odločanja s pobudami za ustanovitev posvetovalnih odborov oziroma teles oziroma delovnih skupin, v katera so vključene NVPO (odbor za potrošnike pri SIST). – Krepitev že obstoječih formalnih oblik posvetovanja z nevladnimi organizacijami potrošnikov pri sprejemanju zakonov in političnih dokumentov, kot tudi pripravi stališč RS do dokumentov EU (Strokovni svet pri UVP, posvetovalni odbor za splošno varnost proizvodov pri MG, Odbor za električno varnost, Svet za živila pri MZ itd.). – Podpora zagotavljanju sredstev za udeležbo NVPO v procesu standardizacije na nacionalni, evropski in globalni ravni. – Izobraževanje predstavnikov potrošnikov na področju standardizacije. – Zagotavljanje sredstev za pokrivanje stroškov članarin NVPO v potrošniških organizacijah, ki delujejo na ravni EU oziroma na globalni ravni. – Podpora zagotavljanju sredstev za pokrivanje stroškov sodelovanja v posvetovalni skupini za potrošnike pri Evropski komisiji – DG Sanco. – Podpora zagotavljanju stroškov aktivnega sodelovanja pri pripravi za potrošnike pomembne zakonodaje na nacionalni ravni ter stališč Republike Slovenije k osnutkom pravnih aktov EU (študije in raziskave). – Podpora zagotavljanju sredstev drugih stroškov delovanja NVPO (najemnine in režijski stroški). – Krepitev neformalnih oblik razvijanja dialoga z nevladnimi organizacijami (posveti, seminarji, konference).	130.000

5.8 Učinkovito reševanje potrošniških sporov, vzpostavitev javne sheme alternativnega reševanja sporov in Evropskega potrošniškega centra (EPC)

CILJI	NOSILCI	UKREPI IN NALOGE	OCENJENA FINANČNA SREDSTVA V TISOČ TOLARJEV
Hitrejše in učinkovitejše reševanje potrošniških sporov na nacionalni ravni, razbremenitev sodišč	MG-UVP	– Vzpostavitev javne sheme (razsodišča) za alternativno reševanje sporov (ARS). – Priprava in sprejem zakona o razsodišču za ARS. – Priprava Pravilnika o postopku pred razsodiščem za ARS.	50.000
Hitrejše in učinkovitejše uveljavljanje pravic pacientov in pritožnih postopkov v zdravstvu	MZ	– Sprejetje in uveljavitev Zakona o bolnikovih pravicah. – Izvajanje Resolucije Sveta Evrope ResAP (2003) o prehrani in prehranski oskrbi v bolnišnicah in domovih za starejše občane.	47.000
Reševanje čezmejnih potrošniških sporov in zagotavljanje informacij potrošnikom v zvezi nakupovanjem blaga in storitev na notranjem trgu	MG-UVP	– Vzpostavitev EPC v okviru nevladnega sektorja s pomočjo evropskih sredstev/donacije. – Zagotavljanje sredstev nacionalnega sofinanciranja za vzpostavitev in delovanje EPC.	Donacija EK – 642.550 EUR 63.000

6 Spremljanje uresničevanja Resolucije o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010

Za učinkovito izvajanje Resolucije nosilci varstva potrošnikov znotraj in zunaj državne uprave potrebujejo ustrezna finančna in materialna sredstva, kot tudi kakovostne, visoko izobražene in socialno usmerjene človeške vire.

Ministrstvo za gospodarstvo zagotavlja ustrezna finančna sredstva in človeške vire za izvajanje lastnih ukrepov, programov, dejavnosti in nalog za uresničevanje ciljev resolucije, kot tudi tistih, ki jih izvaja Urad RS za varstvo potrošnikov. Finančna sredstva in druge vire za izvajanje ukrepov, ki se izvajajo na ravni drugih ministrstev, zagotovijo posamezni resorji.

Uresničevanje resolucije se bo določalo z dvoletnimi programi dela, ki jih sprejema Vlada Republike Slovenije. Z dvoletnimi programi se določijo tudi kvantitativni in kvalitativni kazalci uresničevanja te resolucije. Dvoletni programi so vezani na vsebinsko strukturo ciljev resolucije. Uspešno uresničevanje resolucije bo zagotovljeno s kvalitetnim izvajanjem spodbud in ukrepov na posameznih področjih in nivojih. Za koordiniranje, usklajevanje in spremljanje uresničevanja ciljev nacionalnega programa ter pripravo poročil bo zadolžen Urad RS za varstvo potrošnikov, pri tem pa bodo tesno sodelovali tudi drugi organi in institucije, ki so v resoluciji opredeljeni kot odgovorni nosilci posameznih aktivnosti oziroma nalog.

Uresničevanje ciljev resolucije zahteva postavitev inštrumentarija za spremljanje izvajanja nalog in zagotovitev informacijskega sistema. Zato bo potrebno v okviru obstoječih institucij zagotoviti potrebno analitično in strokovno podporo.

Poročilo o uresničevanju resolucije bo dvoletno, na podlagi poročil vključenih ministrstev in drugih izvajalskih institucij in ga bo pripravljalo Ministrstvo za gospodarstvo – Urad RS za varstvo potrošnikov. Poročilo bo predložil v sprejem Vladi Republike Slovenije, ta pa bo z njim seznanila Državni zbor Republike Slovenije.

7 Legenda uporabljenih kratic

– UVP	– Urad RS za varstvo potrošnikov
– TIRS	– Tržni inšpektorat RS
– ZIRS	– Zdravstveni inšpektorat RS
– VURS	– Veterinarska uprava RS
– IRSKGH	– Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
– IRSOP	– Inšpektorat RS za okolje in prostor
– SIST	– Slovenski inštitut za standardizacijo
– APEK	– Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS
– ARSE	– Agencija RS za energijo
– URSK	– Urad RS za kemikalije
– UMAR	– Urad RS za makroekonomske analize in razvoj
– ZPS	– Zveza potrošnikov Slovenije – društvo
– MIPOR	– Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave
– ZZPS	– Zveza združenj potrošnikov Slovenije
– CI	– Consumers International
– BEUC	– Bureau Européen des unions de consommateurs
– ANEC	– European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation
– CEN	– European Committee for Standardisation
– CENELEC	– European Committee for Electrotechnical Standardisation
– ETSI	– European Telecommunications Standards Institute
– ISO	– International Standards Organisation
– IEC	– International Electrotechnical Commission
– COPOLCO	– Committee on Consumer Policy of the International Standards Organization
– RAPEX	– Rapid Alert System for Non-Food Products
– RASFF	– Rapid Alert System for Food and Feed
– EHLASS	– European Home and Leisure Accident Surveillance System)
– ICSMS	– Internet-supported Information and Communication System for the pan-European Market Surveillance of Technical Products
– OECD	– Organisation for Economic Cooperation and Development
– TBT	– WTO Agreement on Technical Barriers to Trade
– EFSA	– European Food Safety Authority

Št. 700-01/90-6/44

Ljubljana, dne 29. novembra 2005

EPA 386-IV

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
France Cukjati, dr. med., l.r.

VLADA

5043. Uredba o spremembah Uredbe o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih pri kmetovanju

Na podlagi 5. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00, 52/02 – ZDU-1, 58/02 – ZMR-1 in 45/04 – ZdZPKG) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o spremembah Uredbe o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih pri kmetovanju

1. člen

V Uredbi o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih pri kmetovanju (Uradni list RS, št. 21/05) se besedilo 4. člena spremeni tako, da se glasi:

»Predpisane zahteve ravnanja so minimalne zahteve s področja okolja, identifikacije in registracije živali in zdravja ljudi, živali in rastlin ter so določene na Seznamu predpisanih zahtev ravnanja iz Priloge 1.«.

2. člen

Priloga 1 in Priloga 2 se nadomestita z novo Prilogo 1 in Prilogo 2, ki sta kot prilogi sestavni del te uredbe.

3. člen

Ta uredba začne veljati 1. januarja 2006.

Št. 00715-52/2005/6
Ljubljana, dne 7. decembra 2005
EVA 2005-2311-0241

Vlada Republike Slovenije

Janez Janša l.r.
Predsednik

PRILOGA

Priloga 1: Seznam predpisanih zahtev ravnanja

Standard za nitrato

PREDPIS EU	ZAHTEVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHTEV	ZAHTEVE	STOPNJA KRŠITVE
Direktiva Sveta 91/676 (EGS) z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov	ZAHTEVE zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti Člen 4 1. Države članice za zagotovitev splošne ravni varstva pred onesnaževanjem za vse vode v dveh letih po notifikaciji te direktive sprejmejo naslednje ukrepe: (a) izdelajo kodeks ali kodekse dobre kmetijske prakse, ki jih bodo kmetje izvajali prostovoljno in naj bi vključevali določbe, ki zajemajo vsaj točke iz Priloge II A; Člen 5 1. Države članice za uresničitev ciljev iz člena 1 v dveh letih po prvem imenovanju iz člena 3(2) ali v enem letu od vsakega dodatnega imenovanja iz člena 3(4) izdelajo delovne programe za imenovana ranljiva območja. 4. Delovni programi se izvedejo v štirih letih od izdelave in so sestavljeni iz naslednjih obvezujočih ukrepov: (a) ukrepov iz Priloge II; (b) ukrepov, ki so jih države članice predpisale v kodeksu(-ih) dobre kmetijske prakse, izdelanih skladno s členom 4, razen tistih, ki so bili nadomeščeni z ukrepi iz Priloge III. PRILOGA II KODEKS(-I) DOBRE KMETIJSKE PRAKSE A. Kodeks ali kodeksi dobre kmetijske prakse, katerih cilj je zmanjšati onesnaževanje z nitrati in ki upoštevajo razmere v različnih regijah	NACIONALNI PREDPIS nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Uradni list RS, št. 84/05) Pravilnik za izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju (Uradni list RS, št. 130/04) Operativni program za varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje za obdobje 2004–2008	IZVAJANJE ZAHTEV izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva Gnojnice ali gnojilke ne dovoljeno uporabljati na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje od 15. novembra do 15. februarja. Gnojenje z gnojilko ali gnojilco je prepovedano na velikih stminah, kjer lahko zaradi neustreznega načina nanosa pride do odtokanja gnojilke ali gnojnice po površinah. Gnojilca ali gnojilke se ne smejo uporabljati na kmetijskih zemljiščih: – kjer so tla nasičena z vodo ali poplavljeni, – zamrznjena ali prekrita z več kot 10 cm debelo snežno odejo, – na najžejih vodovarstvenih območjih.	ZAHTEVE zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor Gnojilca ali gnojilke se ne uporabljata na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje od 15. novembra do 15. februarja. Z gnojilko ali gnojilco se na velikih stminah ne gnoji na način, ki povzroča odtokanje gnojilke ali gnojnice po površinah. Gnojilca ali gnojilke se ne uporabljata na kmetijskih zemljiščih: – kjer so tla nasičena z vodo ali poplavljeni, – zamrznjena ali prekrita z več kot 10 cm debelo snežno odejo, – na najžejih vodovarstvenih območjih.	STOPNJA KRŠITVE kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno 10 5 10

	Skupnosti, naj bi vsebovali določbe, ki vključujejo naslednje točke, če so pomembne: 1. obdobja, ko je vnos gnojil v tla neprimeren; 2. vnos gnojil v tla na strmih pobočjih; 3. vnos gnojil v tla, nasičena z vodo, poplavljen, zmrznjena ali pokrita s snegom; 4. pogoje za vnos gnojil v tla blizu vodotokov; 5. zmogljivost in zgradbo posod za skladiščenje živinskih gnojil, vključno z ukrepi za preprečevanje onesnaževanja vode s površinskim odtokom in pronicanjem tekočin, ki vsebujejo živalska gnojila, in odplak, nastalih pri shranjevanju rastlinskih materialov, kot je silaža, v podzemne vode in površinsko vodo; 6. postopke za vnos v tla, vključno s stopnjo in enakomernostjo nanosa mineralnih in živinskih gnojil, pri katerih bo izguba hranil v vodo ostala na sprejemljivi ravni. PRILOGA III UKREPI, KI JIH JE PO ČLENU 5(4)(a) TREBA VKLJUČITI V DELOVNE PROGRAME 1. Ukrepi vključujejo pravila v zvezi z: 1. obdobji, ko je vnos nekaterih vrst gnojil v tla prepovedan; 2. zmogljivostmi posod za skladiščenje živinskih gnojil; zmogljivost mora biti večja od tiste, ki je potrebna za skladiščenje med najdaljšim obdobjem, v katerem je vnos v tla na ranljivem območju prepovedan, razen kadar se pristojnemu organu lahko dokaže, da bo kakršna koli količina gnojil, ki presega dejansko zmogljivost skladiščenja, odstranjena na način, ki ne bo škodoval okolju; 3. omejitvijo vnosa gnojil v tla, ki je skladna z dobro kmetijsko prakso in upošteva značilnosti		Na vodovarstvenih območjih se gnojila, glede na vrsto gnojila in zemljišča, uporabljajo v določenih obdobjih leta. Uporaba živinskih gnojil na vodovarstvenih območjih ne presega mejnih količin, določenih v predpisih. Kmetijsko gospodarstvo, kjer živali niso celo leto na paši, ima zadostne kapacitete za skladiščenje organskih odpadkov: gnoja, gnojevke, gnojnice in komposta za najmanj 6 mesecev na kontinentalnem in najmanj 4 mesece na obalnem območju. Skladiščni prostori so izdelani iz ustreznih materialov in na način, da iz njih ne odteka ali pronica odpadna voda. Letni vnos dušika pri gnojenju z živinskimi gnojili ne sme presegati 170 kg/ha. S presežkom živinskih gnojil na kmetijskem gospodarstvu se ravna v skladu s predpisi.	50 50 10 50
--	---	--	---	---

	ranjivega območja, zlasti: (a) razmere v tleh, tip tal in nagib; (b) podnebne razmere, padavine in namakanje; (c) rabo zemljišč in kmetijsko prakso, vključno s kolobarjenjem; ter temelji na ravnotežju med: (i) predvidljivo potrebo posevkov po dušiku, in (ii) preskrbo posevkov z dušikom iz tal in z gnojenjem, ki ustreza: – količini dušika v tleh v trenutku, ko ga posevek začne izrabljati v znatni meri (preostala količina ob koncu zime), – preskrbi z dušikom preko neto mineralizacije zalog organskega dušika v tleh, – dodatnim dušikovim spojinam z živinskimi gnojili, – dodatnim dušikovim spojinam z mineralnimi in drugimi gnojili. 2. Ti ukrepi bodo za vsak kmetijski ali živinorejski obrat zagotovili, da količina živinskega gnojila, vnesenega v tla vsako leto, tudi preko živali samih, ne bo presegala natančno določene količine na hektar. Ta količina na hektar je količina gnojila, ki vsebuje 170 kg N.			Ne glede na določbe 6. člena Pravilnika za izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju (Uradni list RS, št. 130/04), mora imeti za izvajanje te uredbe kmetijsko gospodarstvo, na katerem je več kot 5 GVZ in hkrati presega letno obremenitev 140 kg N/ha izdelan letni operativni načrt razvoja živinskih gnojil, iz katerega mora biti razvidno najmanj: enota rabe, kot je navedena na obrazcu »C« skupne vloge iz uredbe, ki ureja izvedbo kmetijske politike za tekoče leto, količina živinskega gnojla in čas gnojenja.	V letih 2005 in 2006 0 od leta 2007 10
--	---	--	--	--	--

Standard za odpadno blato

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAhteV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Direktiva Sveta 86/278 (EGS) z dne 12. junija 1986 o varstvu okolja, zlasti	Člen 3 1. Blato iz člena 2(a)(i) se sme uporabljati v kmetijstvu samo v skladu s to direktivo. 2. Brez poseganja v direktivi 75/442/EGS in	Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Uradni list RS, št. 84/05)	Blato, mulj ali kompost z omejeno uporabo se lahko uporablja samo na podlagi izdanega dovoljenja in skladno s predpisi.	Za površine na KMG, na katerih se uporablja blato, mulj ali kompost z omejeno uporabo, je bilo izdano	100

tai, kadar se blato iz čistilnih naprav uporablja v kmetijstvu: 78/319/EGS: – se blato iz člena 2(a)(ii) sme uporabljati v kmetijstvu pod pogoji, za katere zadevna država članica meni, da so nujni za varovanje zdravja ljudi in okolja, – se blato iz člena 2(a)(iii) sme uporabljati v kmetijstvu samo, če je zadevna država članica s predpisi uredila njegovo uporabo. [Člen 2(a): (i) odpadno blato iz čistilnih naprav za čiščenje odpadnih vod iz gospodinjstev ali komunalnih odpadnih vod in iz drugih čistilnih naprav za čiščenje odpadnih vod podobne sestave, kot so odpadne vode iz gospodinjstev in komunalne odpadne vode; (ii) odpadno blato iz pretočnih greznic in drugih podobnih naprav za čiščenje odpadnih vod; (iii) odpadno blato iz čistilnih naprav, ki niso navedene v (i) in (ii)]	Lastniku ali zakupniku kmetijskih zemljišč, na katerih se bo uporabljalo blato, mulji ali kompost z omejeno uporabo, morajo biti poslani dovoljenje in rezultati analiz tal in blata, mulja ali komposta z omejeno uporabo ter največja količina blata, mulja ali komposta z omejeno uporabo, ki se sme vnesti v tla na ha kmetijskih zemljišč v enem letu.	dovoljenje.	V letih 2005 in 2006 0 od leta 2007 10
---	--	--------------------	---

Standard za podzemne vode

PREDPIS EU	ZAHTEVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHTEV	ZAHTEVE	STOPNJA KRŠITVE
Direktiva Sveta 80/68 (EGS) z dne 17. decembra 1979 o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem z določenimi nevarnimi snovmi	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Člen 4 1. Da bi lahko izpolnile obveznost iz člena 3(a), države članice: - preprečejo vsakršno neposredno odvajanje snovi iz seznama I, - uvedejo predhodno preiskavo za vsakršno odstranjevanje ali odlaganje z namenom odstranjevanja teh snovi, ki bi lahko povzročilo posredno onesnaženje. Na podlagi rezultatov	Člen 4 1. Da bi lahko izpolnile obveznost iz člena 3(a), države članice: - preprečejo vsakršno neposredno odvajanje snovi iz seznama I, - uvedejo predhodno preiskavo za vsakršno odstranjevanje ali odlaganje z namenom odstranjevanja teh snovi, ki bi lahko povzročilo posredno onesnaženje. Na podlagi rezultatov	Uredba o kakovosti podzemne vode (Uradni list RS, št. 11/02) Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02, 2/04 in 41/04)	Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano. Posredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je dovoljeno samo na način in pod pogoji, ki jih določajo zakon o vodah in predpisi na področju varstva okolja.	Na kmetijskem gospodarstvu ni odlagalšč odpadkov.	50

preiskave države članice prepevoje to dejavnost ali pa izdajo dovoljenje, pod pogojem, da se upoštevajo vsi tehnični varstveni ukrepi, potrebni za preprečitev takega odvajanja, - sprejmejo vse ustrezne ukrepe, ki se jim zdijo potrebni za preprečitev posrednega odvajanja snovi iz seznama I, zaradi dejavnosti na površju ali v zemlji, razen tistih, navedenih v drugi alineji. O takih ukrepih obvestijo Komisijo, ki lahko na podlagi teh informacij Svetu poda predloge za spremembo te direktive. 2. Vendar pa lahko države članice v primeru, da predhodna preiskava pokaže, da je podzemna voda, v katero se predvideva odvajanje snovi iz seznama I, trajno neprimerna za drugo rabo, zlasti v gospodinjstvu in kmetijstvu, odobrijo odvajanje teh snovi, če njihova prisotnost ne ovira izkoriščanja zemeljskih virov. Ta dovoljenja se lahko izdajo samo pod pogojem, da so bili sprejeti vsi tehnični varstveni ukrepi, s katerimi se zagotovi, da te snovi ne morejo doseči drugih vodnih sistemov ali ogroziti drugih ekosistemov. 3. Države članice lahko po predhodni preiskavi odobrijo odvajanje zaradi ponovnega injiciranja vode v isti vodonosnik, in sicer vode za geotermične namene, vode, načrtane iz rudnikov in kamnolomov, ali vode, načrtane za gradbeno inženirska dela.	Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 41/04) Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaženja (Uradni list RS, št. 35/96, 21/03, 27/04 in 41/04) Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/96 in 41/04) Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Uradni list RS, št. 84/05) Pravilnik o odlaganju odpadkov (Uradni list RS, št. 5/00, 41/04 in 43/04)	Odvajanje odpadnih voda v naravna jezera, ribnike, mlake in druge naravne vodne zbiralnike, ki imajo stalen ali občasen pritok ali odtok celinskih ali podzemnih voda, in v vodne zbiralnike, ki so nastali zaradi odvzema ali izkoriščanja mineralnih surovin ali drugih podobnih posegov, in so v stiku s podzemno vodo, je prepovedano. Odpadno vodo je prepovedano odvajati neposredno v podzemne vode, stoječe površinske vode ali vode, namenjene pripravi pitne vode. Komunalno ali tehnološko odpadno vodo je prepovedano odvajati neposredno v vodotoke, namenjene pripravi pitne vode. Mejne, opozorilne in kritične imisijske vrednosti za posamezne nevarne snovi, razen za radioaktivne snovi, v tleh so določene z uredbo.	Vnos snovi v tla pri vnašanju blata čistilnih naprav, komposta ali mulja iz rečnih strug in jezer, ter vnos snovi pri namakanju rastlin in pri gnojenju, zlasti pa mejne vrednosti letnega vnosa nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla ali na tla, stopnje zmanjševanja vnosa ter druge ukrepe v zvezi z vnosom so določene z uredbo.
--	--	--	---

Člen 5

1. Za izpolnjevanje obveznosti iz člena 3(b) države članice opravijo predhodno preiskavo:

- vseh neposrednih odvajanj snovi iz seznama II, zato da jih omejijo,

- odstranjevanja ali odlaganja z namenom odstranjevanja teh snovi, ki lahko vodi do posrednega odvajanja.

Na podlagi rezultatov preiskave lahko države članice izdajo dovoljenje pod pogojem, da so sprejeti vsi tehnični varstveni ukrepi za preprečevanje onesnaženja podzemne vode s temi snovmi.

2. Poleg tega države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, ki se jim zdijo potrebni pri omejevanju vsakršnega posrednega odvajanja snovi iz seznama II zaradi dejavnosti na površju ali v zemlji, razen snovi iz odstavka 1.

Obvezna ravnanja in druge pogoje za odlaganje odpadkov ter pogoje in ukrepe v zvezi z nadrtovanjem, gradnjo, obratovanjem in zapiranjem odlagališč odpadkov ter po njihovem zaprtju določa pravilnik.

PRILOGA

DRUŽINE IN SKUPINE SNOVI - SEZNAM I
Seznam I vsebuje posamezne snovi, ki spadajo v spodaj navedene družine in skupine snovi, z izjemo tistih, ki ne sodijo na seznam I glede na nizko tveganje za strupenost, obstojnost in kopičenje v organizmih.

Takšne snovi, ki so glede strupenosti, obstojnosti in kopičenja v organizmih primerne za seznam II, se uvrstijo na seznam II.

1. Organohalogene spojine in snovi, ki lahko tvorijo takšne spojine v vodnem okolju
2. Organofosforne spojine
3. Organokositrne spojine
4. Snovi s karcinogenimi, mutagenimi ali teratogenimi lastnostmi v ali preko vodnega okolja [7]
5. Živo srebro in njegove spojine
6. Kadmijs in njegove spojine
7. Mineralna olja in oglikovodiki
8. Cianidi.

DRUŽINE IN SKUPINE SNOVI - SEZNAM II

Seznam II vsebuje posamezne snovi in kategorije snovi, ki spadajo v spodaj navedene družine in skupine snovi, ki lahko škodljivo vplivajo na podzemno vodo.

1. Naslednje nekovine in kovine ter njihove spojine:

1. cink
2. baker
3. nikelj
4. krom
5. svinec
6. selen
7. arzen
8. antimon
9. molibden
10. titan
11. kosit
12. barij
13. berilij
14. bor
15. uran
16. vanadij
17. kobalt
18. talij
19. telur
20. srebro

2. Biocidi in njihovi derivati, ki niso na seznamu I.

3. Snovi, ki imajo škodljiv učinek na okus in/ali vonj podzemne vode, ter spojine, ki povzročajo nastajanje teh snovi v podzemni vodi, zaradi česar postane neprimerna za prehrano ljudi.

4. Toksične ali obstojne organske silicije

Standard za identifikacijo in registracijo živali

PREDPIS EU	ZAHTEVE zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	NACIONALNI PREDPIS nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEVE zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	STOPNJA KRŠITVE kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
UREDBA (ES) št. 1760/2000 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 17. julija 2000 o uvedbi sistema za identifikacijo in registracijo govedí ter o označevanju govejega mesa in proizvodov iz govejega mesa in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 820/97 z dne 17. julija	Označitev govedí Registracija govedí Označitev in registracija goveda, ki prihaja na območje Republike Slovenije iz držav članic Evropske unije (v nadaljevanju EU)	Pravilnik o identifikaciji in registraciji govedí (Uradni list RS, št. 16/03)	1. Govedo mora biti označeno čim prej po rojstvu oz. preden se premakne na drugo lokacijo, najpozneje pa do starosti 20 dni. 2. Če se ušesna znamka izgubi, močno poškoduje ali postane nečitljiva, mora imetnik posamezno ušesno znamko čim prej, najpozneje pa v štirih tednih od dneva, ko to opazi, nadomestiti z dvojnikom ušesne znamke. Identifikacijska številka živali mora biti ista, kot na originalu. 3. Ob označitvi govedí, rojenih v Republiki Sloveniji, mora imetnik govedí poskrbeti tudi za njihovo registracijo, kar mora storiti v roku določenem za sporočanje podatkov v centralni register govedí (v nadaljevanju CRG). 4. Govedo, ki prihaja na območje Republike Slovenije iz držav članic EU, mora biti označeno, spremljati pa ga mora potni list, izdan v državi, iz katere govedo prihaja. Iz spremljajoče dokumentacije mora	Označitev govedí od 80–99 % označenih živali od 50–79 % označenih živali od 1–49 % označenih živali 0 % označenih živali V skupno število živali se štejejo samo živali na gospodarstvu, ki so starejše od 20 dni.	5 10 50 100
in Uredba Komisije (ES) št. 2629/97 NI več veljavna, namesto te je: Uredba Komisije (ES) št. 911/2004 z dne 29.					

aprilu 2004 o izvajanju UREDBE (ES) št. 1760/2000 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA v zvezi z ušesnimi znamkami, potnimi listi in registri govedi na gospodarstvu	Potni list	biti razviden tudi datum prihoda govedi v Republiko Slovenijo. 5. Uvoženo govedo, ki ne prihaja iz držav članic EU, se preoznači, razen če je namenjeno za zakol in je govedo zaklano v 20 dneh po opravljenih zdravstvenih pregledih v karanteni. 6. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju Ministrstvo) izda potni list na podlagi registracije govedi v CRG. 7. Imetnik govedih hrani potni list na gospodarstvu, kjer se govedo nahaja. 8. Potni list mora spremljati govedo ob vsakem premiku. 9. Vsak naslednji imetnik govedih mora v potni list takoj po prejemu vpisati podatke o svojem gospodarstvu, datum prejema govedi in se podpisati. 10. Če imetnik govedih izgubi potni list, mora najpozneje v sedmih dneh od dne, ko je izgubo opazil,	5	Potni listi za govedo od 80–99 % živali ima potni list od 50–79 % živali ima potni list od 1–49 % živali ima potni list 0 % živali ima potni list V skupno število živali se štejejo samo živali, ki morajo imeti predpisan potni list.	100
Izguba potnega lista	Premiki govedih	Premiki govedih Premiki so na predpisan način sporočeni v centralni register govedi.	10	Premiki govedih	10

			Register govedi na gospodarstvu Register govedi na gospodarstvu se vodi ažurno in na predpisan način. Register govedi na gospodarstvu se vodi ažurno.	10 100
			zaprostiti za dvojniki potnega lista. 11. Potni list mora biti vrnjen Ministrstvu v sedmih dneh od dneva izvoza, zakola, pogina, kraje ali izgube govedi. 12. Imetnik govedi sme na gospodarstvo ali iz gospodarstva sprejeti ali premakniti le označeno govedo, ki ga spremlja veljavni potni list. 13. Vsak imetnik govedi, z izjemo prevoznika, je dolžan voditi ažuren RGG. 14. RGG mora imetnik hraniti na lokaciji, kjer je govedo oz. na način, da je RGG s te lokacije praktično dostopen. 15. Roki za sporočanje in vpis podatkov v CRG je 7 (sedem) dni od dogodka, oziroma pred premikom govedi na drugo lokacijo.	
	Register govedi na gospodarstvu (v nadaljevanju RGG) Roki za sporočanje podatkov o kotitvah, poginih in premikih goveda.			

Direktiva Sveta 92/102 (ES) z dne 27. novembra 1992 o označevanju in registraciji živali	Evidenca imetnikov rejnih živali (EIRŽ) Označitev živali Vodenje registra prašičev (v nadaljevanju RPG)	Pravilnik o identifikaciji in registraciji prašičev (Uradni list RS, št. 97/03 in 4/04)	1. V evidenco imetnikov rejnih živali (EIRŽ) morajo biti vpisana vsa gospodarstva, kjer se redijo prašiči, in vsi imetniki prašičev. Gospodarstva, kjer se naenkrat redi največ en prašič za lastno domačo uporabo in kjer se žival ne premika z gospodarstva, se v EIRŽ evidentira na osnovi prijave premika živali na to gospodarstvo. 2. Živali je treba označiti čim prej po rojstvu, vendar najkasneje pred premikom z rojstnega gospodarstva na drugo gospodarstvo. 3. Živali se označuje z namestitvijo ušesne znamke v desno uho, lahko se jih označuje tudi s tetoviranjem v desno uho ali na desno stran hrbta tik za plečem. 4. Če se označitev pri živalih izgubi ali postane nečitljiva, se žival na gospodarstvu, kjer je bilo to opaženo, nemudoma označi na novo. Uporabi se identifikacijska oznaka, ki se uporablja na gospodarstvu, na katerem se žival označuje. 5. Vsak imetnik prašičev z izjemo prevoznikov mora voditi ažuren RPG. 6. Iz RPG morajo biti razvidni trenutni stalež živali in kronološko vodeni zapisi o prihodih na gospodarstvo, odhodi živali z gospodarstva ter o ponovnih označitvah živali. 7. Vse spremembe morajo biti vpisane v RPG redno, najpozneje v sedmih dneh. 8. Vsak imetnik prašičev mora v Centralni register prašičev sporočati podatke o odhodu živali z gospodarstva in prihodih živali na gospodarstvo najkasneje v sedmih dneh po premiku živali. 9. Žival mora na območju Republike Slovenije spremljati dokument (spremni list), z izpolnjenimi obveznimi podatki. 10. Dokument napiše in s podpisom potrdi imetnik, ki žival oddaja.	Evidenca imetnikov rejnih živali (v nadaljnjem besedilu: EIRŽ) Imetnik je vpisan v EIRŽ kot imetnik prašičev. Register prašičev na gospodarstvu (v nadaljnjem besedilu: CRPš) Register prašičev na gospodarstvu se vodi ažurno. Register prašičev na gospodarstvu se vodi ažurno. Premiki se sporočajo v CRPš.	100 10 50 10
---	--	--	---	--	--

Uredba Sveta št. 21/2004 (ES) z dne 17. decembra 2003 o sistemu za identifikacijo in registracijo ovc in koz in o spremembi Uredbe (ES) št. 1782/2003 ter Direktiv 92/102 (EGS) in 64/432 (EGS) in Direktiva Sveta 92/102 (ES) z dne 27. novembra 1992 o označevanju in registraciji živali	Evidenca imetnikov rejnih živali (EIRŽ) Označitev živali Register drobnice na gospodarstvu Sporočanje premikov živali Sporočanje staleža živali	Pravilnik o identifikaciji in registraciji drobnice (Uradni list RS, št. 22/04)	1 V evidenco imetnikov rejnih živali morajo biti vpisani vsi imetniki drobnice in vsa gospodarstva, kjer se nahajajo živali. 2 Žival je treba označiti čim prej po rojstvu, najpozneje do starosti šestih mesecev. 3 Živali, ki se redijo v ekstenzivnih pogojih oz. na prostem, se lahko označijo najpozneje do starosti devetih mesecev. 4 Jagnjeta oz. kozilče, ki so namenjeni za zakol pred dvanajstim mesecem in niso namenjeni trgovanju na teritoriju EU ali izvozu v tretje države, se lahko označuje z eno usšno znamko na kateri je skupna identifikacijska oznaka. 5 Če žival izgubi usšno znamko ali ta postane nečitljiva, jo mora imetnik drobnice nemudoma nadomestiti z dvojnikom z isto ali pod pogojem, da sledljivost ni ogrožena, z drugo identifikacijsko oznako. 6 Vsak imetnik drobnice, razen prevoznika, mora voditi Register drobnice na gospodarstvu (v nadaljevanju RDG), v katerega je dolžan vpisovati podatke najkasneje v sedmih dneh po dogodku. 7 Vsak imetnik drobnice mora v Centralni register drobnice (v nadaljevanju CRD) sporočiti podatke o premikih živali na obrazcih (spremni list) v roku sedmih dni po premiku. 8 Žival mora pri premikih z enega na drugo gospodarstvo spremljati spremni list, ki ga napiše in s podpisom potrdi imetnik, ki oddaja žival. 9 Prejemnik živali mora hraniti spremni list še najmanj tri leta po prejemu živali. 10 Vsak imetnik drobnice mora enkrat letno v CRD sporočiti podatke o staležu na svojem gospodarstvu.	Evidenca imetnikov rejnih živali Imetnik je vpisan v EIRŽ kot imetnik drobnice. Označitev živali od 80–99 % označenih živali od 50–79 % označenih živali od 0–49 % označenih živali V skupno število živali se štejejo samo živali, ki morajo biti označene v skladu s predpisi. Register drobnice na gospodarstvu se vodi ažurno. Register drobnice na gospodarstvu se vodi ažurno. Premiki se sporočajo v CRD.	100 5 10 50 10 50 10
--	--	--	---	--	---

Standard za ohranjanje živalskih vrst in habitatov

PREDPIS EU	ZAHETEVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHETEV	ZAHETEVE	STOPNJA KRŠITVE
Direktiva Sveta 409/79 (EGS) z dne o ohranjanju prosto živečih ptic. Členi 3, 4(1), (2), (4) Direktiva Sveta 43/92 (ES) z dne o flori, fauni in habitatih. Člen 6	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti Člen 3 Direktive 79/409/EGS zahteva, da države članice sprejmejo potrebne ukrepe za ohranitev, vzdrževanje ali ponovno vzpostavitve zadostne raznovrstnosti in območij habitatov za vse prosto živeče vrste ptic. To vključuje zlasti ustanovitve varovanih območij, vzdrževanje in upravljanje habitatov na zavarovanih območjih in izven njih, skladno z ekološkimi potrebami, ustvarjanje in ponovno vzpostavitev uničenih biotopov. Člen 4 Direktive 79/409/EGS zahteva, da države članice določijo posebna varstvena območja (SPA), člen 6 Direktive 92/43/EGS pa da predloge posebnih varstvenih območij (pSC). Na teh območjih (skupaj so to območja NATURA 2000) morajo države članice storiti vse potrebno, da preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst (ptic, drugih živali in rastlin) ter vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena.	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04) Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04 in 110/04)	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva Na vseh območjih iz *Seznama varovanih območij z varstvenimi cilji ohranitev obstoječega obsega ali povečanje obsega trajnih travnikov kot so določeni v 7. členu te uredbe ali ohranitev obstoječega razmerja med gozdnimi in travniškimi površinami ali ohranitev obstoječih ekoloških značilnosti ekstenzivno obdelovanih travnišč velja za vse zavezance iz 3. člena te uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali najemu) travniške površine, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun prekvalifikacije površine v zemljišče v zaraščanju. Na vseh območjih iz *Seznama varovanih območij z varstvenimi cilji ohranitev obstoječega deleža ekstenzivnih sadovnjakov velja za vse zavezance iz 3. člena te uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali najemu) takšne sadovnjake, da se površine ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju. Na vseh območjih iz *Seznama varovanih območij obrezovanje in redčenje mejic ni dovoljeno izvajati od obdobja olistanja mejice do 31. septembra, razen za območja na Primorskem, kjer obrezovanja in redčenja mejic ni dovoljeno izvajati od 15. marca do 31. septembra.	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor Travniške površine so vzdrževane vsaj enkrat na leto Zatravljena površina ekstenzivnih sadovnjakov je vzdrževana vsaj enkrat na leto Izvajanje obrezovanja in redčenja samo v dovoljenem času.	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno 10 10 10

Direktiva Sveta 409/79 (EGS) z dne o ohranjanju prosto živečih ptic. Členi 5, 7 in 8 Direktiva Sveta 43/92 (ES) z dne o flori, favni in habitatih. Členi 13, 15	Člen 5 Direktive 79/409/EGS zahteva, da države članice preprečijo (razen, kadar je izdano ustrezno dovoljenje in razen kadar se lovi lovne vrste ptic v času lovne dobe v skladu s členom 7 omenjene direktive) za vse prosto živeče vrste ptic namerno ubiti ali ujeti s kakršno koli metodo, uničenje ali poškodovanje gnezda in jajc ali odstranjevanje gnezda, odvzem jajc iz narave in zadrževanje teh jajc, namerno vzrejanje ptic, zlasti v času razmnoževanja in vzreje mladičev, in zadrževanje teh ptic. Člen 13 Direktive 92/43/EGS zahteva, da države članice preprečijo (razen, kadar je izdano ustrezno dovoljenje) za vse oblike zavarovanih vrst rastlin namerno trganje, zbiranje, rezanje, ruvanje ali uničevanje teh rastlin v naravi na njihovem naravnem območju razširjenosti, posedovanje, prevoz ali prenos in prodaja ali izmenjava osebkov teh vrst, vzeti iz narave, in njihovo ponujanje za prodajo ali izmenjavo. Člen 8 Direktiva 79/409/EGS in člen 15 Direktive 92/43/EGS zahtevata, da države članice preprečijo uporabo vseh sredstev, ukrepov ali metod, ki se uporabljajo za množično ali neselektivno ujetje ali ubite živali, ali ki bi lokalno lahko povzročili izginotje vrste. Ta sredstva in metode so naštet v prilogah obeh direktiv.	Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04 in 109/04) Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04 in 110/04)	Za vse zavezanec iz 3. člena te uredbe velja, da jim ne sme biti izrečena pravnomočna sodba za kaznivno dejanje zaradi kršitev naslednjih predpisov: – 5., 10. 13. in 14. člena uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS št. 46/04 in 109/04) za vrst ptic, ki so zavarovane in so na Prilogi 1 omenjene uredbe (to so vse, ki niso lovne – navedene v členu 4 uredbe o določitvi divjadi in lovni dob); to pomeni brez ustreznega dovoljenja ali v neskladju z izdanim dovoljenjem zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti, vznemirjati, uničevati gnezda, zadrževati v ujetništvu, prevažati, prenašati, prodati, zamenjevati, ponujati za prodajo ali zamenjavo te vrste; – 44. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS št. 16/04) za vrste ptic, ki so zavarovane; to pomeni kršiti prepovedi pri opravljanju lova na vrste ptic, ki so zavarovane; – 44. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS št. 16/04), 1. člena, točke 24, ne glede na vrsto živali, to pomeni uporabljati pasti stopalke in pasti, ki ne omogočajo selektivnega lova; – 4. člena Uredbe o določitvi divjadi in lovni dob (Uradni list RS št. 101/04) za ptice; to pomeni izven lovne dobe loviti lovne vrste ptic. – 4. in 9. člena uredbe o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS št. 46/04 in 110/04) za rastline, ki so zavarovane in so v poglavju A Priloge omenjene uredbe; to pomeni brez ustreznega dovoljenja ali v neskladju z izdanim dovoljenjem zavestno uničevati, zlasti trgati, rezati, ruvati in odvzemati iz narave, poškodovati ali zbirati rastline, ter posedovati rastline teh rastlinskih vrst odvzetih	Pravnomočna sodba ni bila izdana	100
---	--	---	--	---	------------

			Za vse zavezanke iz 3. člena tega pravilnika velja, da jim ne sme biti izrečena pravnomočna odločba ali sodba za prekršek zaradi kršitev v prejšnji koloni navedenih predpisov.	Pravnomočna odločba ali sodba ni bila izdana	50
--	--	--	---	--	----

* Seznam varovanih območij

- Ekološko pomembna območja (Priloga 1 Uredbe o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04)), razen območij Morje in morsko obrežje in Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri;
- Kozjanski park; Zakon o spominskem parku Trebče (Uradni list SRS, št. 1/81 in 42/86);
- Krajinski park Strunjan; Uredba o krajinskem parku Strunjan (Uradni list RS, št. 107/04);
- Notranjski regijski park; Odlok o Notranjskem regijskem parku (Uradni list RS, št. 75/02);
- Krajinski park Ponikovski kras; Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti v občini Žalec (Uradni list RS, št. 77/98);
- Krajinski park Kolpa; Odlok o razglasitvi Krajinskega parka Kolpa (Uradni list RS, št. 82/98);
- Krajinski park Ljutomer; Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave na območju občine Ljutomer (Uradne objave, št. 14/76);
- Krajinski park Jeruzalemsko-Ormoške gorice (Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti v občini Ormož (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 37/92)).

Standard za fitofarmacevtska sredstva

PREDPIS EU	ZAHTEV	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHTEV	ZAHTEV	STOPNJA KRŠITVE
Direktiva Sveta z dne 15. julija 1991 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet (91/414/EGS)	Člen 3 1. Države članice predpišejo, da se fitofarmacevtsko sredstvo ne sme dati v promet in uporabljati na njihovem ozemlju, če sredstvo ni bilo registrirano v skladu s to direktivo, razen če predvideno uporabo ureja člen 22. 2. Na podlagi tega, da fitofarmacevtsko sredstvo ni registrirano za uporabo na njihovem ozemlju, države članice ne smejo ovirati proizvodnje,	Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih – uradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 98/04) Pravilnik o dolžnostih uporabnikov fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št.	Ni dovoljeno uporabljati fitofarmacevtskih sredstev, ki niso registrirana v RS.	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
				Uporaba samo registriranih fitofarmacevtskih sredstev ali sredstev za katera je bilo izdano izjemno dovoljenje, dovoljenje za razširitev uporabe v RS ali dovoljenje za promet identičnih FFS iz drugih držav članic EU.	100

	skladiščenja in pretoka takih sredstev, namenjenih za uporabo v drugi državi članici, pod pogojem da – je sredstvo registrirano v drugi državi članici in – da so izpolnjene zahteve glede inšpekcije, ki jih določijo države članice za zagotovitev skladnosti z odstavkom 1. 3. Države članice predpišejo, da se mora fitofarmacevtska sredstva pravilno uporabljati. Pravilna uporaba vključuje skladnost s pogoji, določenimi v členu 4 in navedenimi na etiketi ter uporabo načel dobre prakse varstva rastlin kakor tudi, če je to mogoče, načel integriranega varstva. 4. Države članice predpišejo, da se aktivnih snovi ne sme dajati v promet, razen: – če so razvrščene, pakirane in označene v skladu z Direktivo 67/548/EGS, in – če je bila državam članicam in Komisiji za aktivno snov, ki ni bila v prometu dve leti po notifikaciji te direktive, poslana dokumentacija v skladu s členom 6 skupaj z izjavo, da je aktivna snov namenjena za uporabo, opredeljeno v členu 2(1). Ta pogoj ne velja za aktivne snovi, namenjene za uporabo v skladu s členom 22.	62/03)	FFS se morajo pravilno uporabljati v skladu z navodilom za uporabo in navedbo na etiketi, s spoštovanjem načel dobre kmetijske prakse varstva rastlin v skladu s Pravilnikom o dolžnostih uporabnikov fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 62/03).	Registrirana sredstva je potrebno pravilno uporabljati v skladu z navodilom za uporabo, navedbo na etiketi oziroma z podatki v dovoljenju, s spoštovanjem načel dobre kmetijske prakse varstva rastlin v skladu s Pravilnikom o dolžnostih uporabnikov fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 62/03).	50
--	---	--------	---	--	----

Standard za zdravstveno varstvo ljudi in živali

Za potrebe te tabele se uporablja naslednja definicija:

- *promet* je komercialni premik živali in živalskih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, živalskih proizvodov, krme in določenih substanc za prodajo, vključno s ponujanjem za prodajo ali vsemi drugimi oblikami prenosa, brezplačno ali za plačilo, kot tudi prodajo, distribucijo in druge oblike njihovih prenosov na območju EU.

PREDPIS EU	ZAHEVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHEV	ZAHEVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	Izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno

DIREKTIVA SVETA 96/22/ES z dne 29. aprila 1996 o prepovedi uporabe v živinoreji določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatično delovanje, in beta-agonistov ter o razveljavitvi direktiv 81/602/EGS, 88/146/EGS in 88/299/EGS	Člen 3 Države članice prepovejo, za snovi iz Priloge II, in začasno prepovejo, za snovi iz Priloge III: (a) dajanje navedenih snovi farmskim živalim in živalim iz ribogojstva, po kakršnih koli metodah; (b) – rejo, razen pod uradnim nadzorom, živali iz točke (a) na gospodarstvu, in – dajanje na trg ali v zakol za prehrano ljudi farmskih živali, ki vsebujejo snovi iz Priloge II in Priloge III ali v katerih je bila ugotovljena prisotnost navedenih snovi, razen če je mogoče dokazati, da so bile zadevne živali zdravljene v skladu s členi 4, 5 ali 5a; (c) dajanje na trg za prehrano ljudi živali iz ribogojstva, katerim so bile dane zgoraj navedene snovi, in predelanih izdelkov, pridobljenih iz navedenih živali; (d) dajanje na trg mesa živali iz točke (b); (e) predelavo mesa iz točke (d). Priloga II: Seznam prepovedanih snovi: Seznam A: – tirostatske snovi – stilbeni, derivati stilbenov, njihove soli in estri Seznam B: – estradiol 17β in njegovi estrom podobni derivati – beta-agonisti Priloga III: Seznam začasno prepovedanih snovi, dokler Komisija EU ne določi drugače: – snovi z estrogenim (razen estradiol 17β in njegovi estrom podobni derivati), androgenim ali gestagenim delovanjem. Člen 4 Ne glede na člena 2 in 3 smejo države članice dovoliti dajanje živalim na kmetiji, za terapevtske namene, testosterona in progesterona ter derivatov, ki po absorpciji na mestu uporabe hitro razpadejo v izhodne (starševske) komponente. Zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki se uporabljajo za zdravljenje, morajo biti v skladu z zahtevami v prometu, predpisanimi v Direktivi 81/851/EGS, in jih lahko da samo veterinar, z injekcijo ali v obliki nožičnih spiral pri zdravljenju disfunkcije jajčnikov, ni pa dovoljeno dajanje zdravil v obliki podkožnih vsilavkov živalim na	Pravilnik o prepovedi uporabe določenih snovi s hormonskim ali tirostatskim delovanjem in beta-agonistov v živinoreji. (Uradni list RS, št. 16/04)	Imetniki živali ne smejo uporabljati snovi in pripravkov, ki vsebujejo snovi iz priloge 1 in iz priloge 2 Pravilnika. Imetniki živali ne smejo dati v promet za prehrano ljudi akvakulture, živali ali njihove proizvode, če so bile tretirane s snovmi iz priloge 1 ali priloge 2 pravinika. Prepovedan je promet z akvakulturami, mesom ter predelavo mesa živali, če so bile tretirane s snovmi iz priloge 1 ali priloge 2 pravinika Samo veterinar sme živalim na kmetiji, za terapevtske namene, dajati testosteron in progesteron ter derivate, ki po absorpciji na mestu uporabe hitro razpadejo v izhodne (starševske) komponente. Zdravila, ki vsebujejo ali trenbolon ali beta-agoniste, sme	Upoštevana je prepoved uporabe prepovedanih snovi pri farmskih živalih ali akvakulturah. Živali, ki so bile tretirane z prepovedanimi snovmi se ne dajejo v promet za prehrano ljudi. Akvakulture ali meso živali, ki so bile tretirane z prepovedanimi snovmi se ne dajejo v promet in se ne predelujejo. Samo veterinar daje preparate, ki vsebujejo testosteron in progesteron ter derivate. Le veterinar ali oseba pod neposredno odgovornostjo veterinarja daje konjem oralno zdravila, ki vsebujejo ali trenbolon ali beta-agoniste.	50 100 100 80 80
---	--	---	---	---	---

	kmetiji, ki so bile nedvoumno identificirane. Zdravljenje identificiranih živali mora evidentirati odgovorni veterinar. Zabeležiti mora vsaj naslednje podatke v registru, ki je lahko register, predpisan v Direktivi 81/851/EGS: – način zdravljenja, – vrsto zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki ima dovoljenje za promet, ki je bilo uporabljeno, – datum zdravljenja, – identiteto zdravljenih živali. Register mora biti na voljo pristojnemu organu, če ga ta zahteva. 2. Za terapevtske namene dajanje zdravil za uporabo v veterinarski medicini z dovoljenjem za promet, ki vsebujejo: i) ali trenbolon, ki se daje oralno, ali beta-agoniste, kopitarjem in hišnim ljubljencem – če se uporabljajo v skladu z navodili proizvajalca; ii) beta-agoniste v obliki injekcije za sprožanje tokolize pri kravah, ki se telijo. Take snovi mora dajati veterinar, ali, pri zdravljenju za uporabo v veterinarski medicini, navedenih pod (i), na njegovo neposredno odgovornost; zdravljenje mora evidentirati odgovorni veterinar, ki mora zabeležiti vsaj podatke iz točke 1. Kmetom je prepovedano posedovanje zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo beta-agoniste, ki se lahko uporabljajo za indukcijo pri zdravljenju tokolize. Vendar pa je brez poseganja v določbe prvega pododstavka točke 2(ii) prepovedano zdravljenje živali za proizvodnjo, vključno s plemenskimi živalmi, ki se ne uporabljajo več za razplod.		dajati kopitarjem in hišnim ljubljencem le veterinar ali osebe pod neposredno odgovornostjo veterinarja. Imeniki živali ne smejo posedovati zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo beta-agoniste, ki se lahko uporabijo za indukcijo tokolize. Veterinar sme za namen zootehnične uporabe pri farmških živalih dajati zdravila z estrogenim (razen estradiol 17β in njegove estrom podobne derivate), androgenim ali gestagenim učinkovanjem, če imajo dovoljenje za promet in če so živali jasno označene. Za sinhronizacijo estrusa in pripravo živali donork in prejemnic za presaditev zarodkov, lahko zdravila daje tudi druga oseba, za katero je neposredno odgovoren veterinar. Veterinar sme v primeru akvakultur, dajati mladim ribam v prvih treh mesecih življenja z namenom inverzije spola, zdravila za uporabo v veterinarski medicini z androgenim delovanjem, če imajo dovoljenje za promet Zootehnična uporaba zdravil z estrogenim (razen estradiol 17β in njegove estrom podobne derivate), androgenim ali gestagenim učinkovanjem prepovedana pri proizvodnih živalih, vključno s plemenskimi živalmi v času pitanja proti koncu razplodnega obdobja.	Ne poseduje zdravila, ki vsebujejo beta-agoniste, ki se lahko uporabijo za indukcijo tokolize. Imetnik živali daje snovi za sinhronizacijo estrusa in pripravo živali donork in prejemnic za presaditev zarodkov samo z neposrednim dovoljenjem veterinarja. Imetnik živali ne poseduje zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate.	80 100 100
--	--	--	---	---	---------------------------------

Člen 5

	Vendar pa lahko države članice dovolijo, da sinhronizacija estrusa in pripravo darovalk in prejemnic za presajanje zarodka ne opravi veterinar sam, temveč da se to opravi na njegovo odgovornost. Pri vodnih živalih je dovoljeno, da se za spremembo spola mladim ribam v prvih treh mesecih življenja dajejo zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki imajo androgeno delovanje in ki imajo dovoljenje za promet v skladu z določbami direktiv 81/851/EGS in 81/852/EGS. V primerih, predvidenih v tem členu, veterinar napiše recept za enkratno uporabo, v katerem opredeli zdravljenje oz. ukrepe in količino potrebnega proizvoda ter evidentira predpisane proizvode. Vendar pa so prepovedani zootehnični ukrepi pri živalih za proizvodnjo, in tudi v času pitanja pri plemenskih živalih, ki se ne uporabljajo več za razplod.																																																																															
	Člen 5a 1. Ne glede na člen 3(a) in brez vpliva na člena 2 in 11a lahko države članice dovolijo dajanje farmским živalim zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate, za: – zdravljenje maceracije ali mumifikacije plodu pri govedu, ali – zdravljenje piometre pri govedu, v skladu z Direktivo 2001/82/ES. 2. Ne glede na člen 3(a) in brez vpliva na člen 2 lahko države članice dovolijo dajanje farmским živalim zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate, za indukcijo estrusa pri																																																																															
	Veterinar sme za zdravljenje farmских živali v primeru maceracije ali mumifikacije plodu pri govedu, ali zdravljenje piometre uporabi zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate v skladu z Direktivo 2001/82/ES. Veterinar sme za indukcijo estrusa pri govedu, konjih, ovcah ali kozah, uporabiti zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate vendar najpozneje do 14. oktobra 2006 ter v skladu z Direktivo 2001/82/ES. Imetnikom živali je prepovedano posedovati zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate. Z živalmi, namenjenimi za plemne in s plemenskimi živalmi proti koncu njihovega razplodnega obdobja življenja, je promet dovoljen, če so bili upoštevani prej naštetí pogoji. Meso teh živali se lahko označi z veterinarsko oznako, če so izpolnjeni pogoji iz 4., 5. ali 6. člena pravilnika in upoštevana karencna, določena v dovoljenju za promet z zdravilom. Promet z visoko vrednimi konji in posebno z dirkalnimi in tekmovalnimi konji, cirkuškimi konji ali s konji, namenjenimi za razplod ali razstave, vključno z registriranimi kopitarji, katerim je bilo dano zdravilo za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebuje																																																																															
100																																																																																
80																																																																																
100																																																																																

	govedu, konjih, ovcah ali kozah, do 14. oktobra 2006, v skladu z Direktivo 2001/82/ES. 3. Zdravljenje lahko opravi le veterinar osebno pri živalih, ki so jasno označene. O takem zdravljenju mora odgovorni veterinar voditi evidenco. Navedeni veterinar mora evidentirati vsaj naslednje podatke v evidenci, ki je lahko v obliki, predvideni v Direktivi 2001/82/ES: – vrsta danega zdravlila, – vrsta zdravljenja, – datum zdravljenja, – oznaka zdravljene živali, – datum izteka karence. Evidenca mora biti na voljo pristojnim organom, na njihovo zahtevo. Imetnikom živali je prepovedano posedovati zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate."		ali-trenbolon ali beta-agoniste v skladu in za namene iz 4. člena tega pravilnika, je dovoljen tudi pred iztekom karence, vendar mora biti izkazano, da so izpolnjeni vsi pogoji za dajanje v promet in da je v veterinarskem spričevalu ali potnem listu, če ta vsebuje veterinarsko spričevalo, ki spremlja te živali, naveden datum in vrsta zdravljenja. Mesa in proizvodov živali, ki jim je bila dana snov z estrogenim, androgenim ali gestagenim učinkom ali beta-agonisti v skladu s tem pravilnikom, se ne sme dajati v promet za prehrano ljudi, razen če so bile zadevne živali zdravljene z zdravilom za uporabo v veterinarski medicini, ki ima dovoljenje za promet in je upoštevana določena karenca, preden so bile živali zaklane.	ali gestagenim učinkom ali beta-agonisti, ne daje v promet za prehrano ljudi, razen, če je živali zdravil veterinar in je upoštevana določena karenca, preden so bile živali zaklane.	
--	---	--	--	--	--

Člen 7

"1. Za namene trgovine lahko države članice dovolijo dajanje na trg živali, namenjenih za plemo in plemenskih živali proti koncu njihovega razplodnega obdobja življenja, ki so bile v navedenem obdobju zdravljene v skladu s členi 4, 5 ali 5a, in lahko dovolijo tudi za Skupnost veljavno označevanje zdravstvene ustreznosti mesa, pridobljenega od takih živali, če so izpolnjeni pogoji, predpisani v členih 4, 5 ali 5a, in je bila upoštevana karenca, določena v dovoljenju za promet z zdravilom.

Vendar pa je dovoljena trgovina z dragocenimi konji in zlasti dirkalnimi in tekmovalnimi konji, cirkusnimi konji in konji za vzrejo ali za razstave, vključno z registriranimi koptarji, ki so jim bila za namene iz člena 4 dana zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo ali trenbolon ali beta-agoniste, še pred koncem karence zdravil za uporabo v veterinarski medicini, če so izpolnjeni pogoji, ki urejajo uporabo zdravil, in če sta na potrdilu o zdravstvenem stanju ali na potnem listu, ki spremlja živali, napisana vrsta in datum zdravljenja.

	2. Meso ali proizvodi živali, ki so jim bile dane snovi z estrogenim, androgenim ali gestagenim delovanjem ali beta-agonisti, v skladu s farmakopejskimi določbami te direktive, ne smejo biti dani v prodajo na trg za prehrano ljudi, razen če so živali dobivale zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki izpolnjujejo zahteve člena 6, in če je bila pred zakolom živali upoštevana predpisana karencna.					
Standard za varno hrano						
PREDPIS EU	ZAHEVE zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	NACIONALNI PREDPIS nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHEV izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHEVE zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	STOPNJA KRŠITVE kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno	
UREDBA (ES) št. 178/2002 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane		Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05)	ŽIVILA Zahteve se preverjajo v celotni primarni proizvodnji hrane in v naslednjih z njo povezanih postopkih: (a) prevoz, skladiščenje in ravnanje s primarnimi proizvodi na kraju proizvodnje pod pogojem, da to bistveno ne spremeni njihovih lastnosti; (b) prevoz živih živali;			

	Člen 14 Zahteve glede varnosti živil Živila, ki niso varna, se ne smejo dajati v promet. Člen 17(1) Pristojnosti 1. Nosilci živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije v podjejih pod njihovim nadzorom zagotavljajo, da živila in krma izpolnjujejo zahteve živilske zakonodaje, ki veljajo za njihove dejavnosti in preverjajo izpolnjevanje teh zahtev.	Pravilnik o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04)	(c) prevoz proizvodov rastlinskega izvora, ribiških proizvodov in divjadi, z namenom njihove dostave v obrate za nadaljnjo predelavo. Določbe o higieni Nosilci primarne proizvodnje morajo, kolikor je to mogoče, zagotoviti, da so primarni proizvodi zaščiteni pred kontaminacijo, ob upoštevanju kakršnih koli postopkov njihove nadaljnje predelave. V ta namen morajo nosilci primarne proizvodnje sprejeti vse potrebne ukrepe za: (a) vzdrževanje čistoče vseh objektov, naprav, opreme, posode, zabojev in vozil (plovil), ki se uporabljajo pri primarni proizvodnji in po potrebi za primeren način njihovega razkuževanja po čiščenju; (b) zagotovitev higienske proizvodnje, prevoza in skladiščenja ter čistočo rastlinskih proizvodov; (c) uporabo pitne vode ali čiste vode, kadar koli je to potrebno za preprečitev kontaminacije;	Gospodarski prostori, naprave in delovna oprema, ki se uporabljajo v primarni rastlinski ali živalski pridelavi (proizvodnji) so čisti, urejeni in vzdrževani v skladu z spoštovanjem načel dobre higienske prakse na posameznih območjih. Zahteva se ne preverja v navskrižni skladnosti do sprejetja Smernic dobre higienske prakse v primarni pridelavi. Zagotovljena je higiena delovnih postopkov pri primarni proizvodnji, prevozu in skladiščenju rastlinskih proizvodov. Za pranje primarnih proizvodov in opreme, ki prihaja v neposredni stik s primarnimi proizvodi, se uporablja pitna oziroma čista voda (po definiciji iz uredbe 52/2004). Uporaba vode iz zasebnih vodovodov in vodnjakov je dovoljena, če so izpolnjene minimalne predpisane zahteve,	Do sprejetja Smernic dobre higienske prakse v primarni pridelavi 0 Po sprejetju Smernic dobre higienske prakse v primarni pridelavi 10 10 20
--	--	--	---	--	--

1. Če nosilec živilske dejavnosti presodi ali utemeljeno meni, da živilo, ki ga je uvozil, pridelal, predelal, proizvedel ali distribuiral, ni v skladu z zahtevami varnosti živil, takoj sproži postopke za umik zadevnega živila iz prometa, če živilo ni več pod neposrednim nadzorom tega začetnega nosilca živilske dejavnosti, ter o tem obvesti pristojne organe. Če je proizvod morda že lahko v rokah potrošnika, nosilec živilske dejavnosti učinkovito in natančno obvesti potrošnike o razlogih za umik živila in po potrebi odpokliče že dobavljene izdelke, če drugi ukrepi ne zadoščajo za doseganje visoke ravni varovanja zdravja. 2. Nosilec živilske dejavnosti, odgovoren za dejavnosti prodaje na drobno ali distribucije, ki ne vplivajo na pakiranje, označevanje, varnost in neoporečnost teh živil, v mejah svoje vsakokratne dejavnosti sproži postopke za umik iz prometa proizvodov, ki niso v skladu z zahtevami varnosti živil, in sodeluje ter prispeva k varnosti živil s posredovanjem ustreznih informacij, potrebnih za sledljivost živila, ter sodeluje pri ukrepih, ki jih sprejmejo pridelovalci, predelovalci, proizvajalci in/ali pristojni organi. 3. Nosilec živilske dejavnosti mora takoj obvestiti pristojne organe, če presodi ali utemeljeno meni, da živilo, ki ga je dal v promet, lahko škodi zdravju ljudi. Nosilci dejavnosti obvestijo pristojne organe o ukrepih, sprejetih za preprečevanje tveganja za končnega potrošnika, in nikomur ne preprečujejo ali ga odvrtačo od sodelovanja s pristojnimi organi v skladu z nacionalno zakonodajo in pravno prakso, kadar to lahko prepreči, zmanjša ali odpravi tveganje, povezano z živilom. 4. Nosilci živilske dejavnosti sodelujejo s pristojnimi organi pri sprejetih ukrepih za preprečevanje ali zmanjševanje tveganja, povezanega z živilom, ki ga dobavljajo ali so ga dobavili.	(b) vsakem pojavu škodljivcev ali bolezni, ki lahko vplivajo na varnost rastlinskih proizvodov; (c) vrsti in izvoru krme, ki jo dajejo živalim; (d) zdravilnih za uporabo v veterinarski medicini ali drugih sredstvih, danih živalim, datumih dajanja in karencah; (e) pojavu bolezni, ki lahko vplivajo na varnost proizvodov živalskega izvora; (f) rezultatih vseh analiz, pomembnih za zdravje ljudi, opravljenih na živalih ali rastlinah; (g) vseh poročil o preverjanjih, opravljenih na živalih in živalskih proizvodih.
Člen 15 Zahteve glede varnosti krme Krma, ki ni varna, se ne sme dajati v promet ali se z njo krmiti živali za pridobivanje hrane.	

Zakon o krmii (Uradni list RS, št. 97/04 - uradno prečiščeno besedilo) Pravilnik o zdravstveni ustreznosti posamičnih krmil, krmnih mešanice, premiksov in dodatkov (Uradni list RS, št. 28/04) Pravilnik o pogojih za proizvodnjo, promet in uporabo medicirane krmne (Uradni list RS, št. 114/03) Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04) Uredba 999/2001 z dopolnitvami 7. člen in Priloga IV Pravilnik o kakovosti, označevanju in pakiranju krmne v prometu (Uradni list RS, št. 34/03)	Na kmetijskem gospodarstvu uporabljajo za krmiljenje živali samo dovoljene krmne dodatke iz Seznamu 1, zdravila ki imajo dovoljenje za promet v skladu z navodili veterinarja, medicirane krmne mešanice, proizvedene iz odobrenih predmešanice v skladu z navodili veterinarja. Na kmetiji se ne smejo skladiščiti in uporabljati prepovedane snovi: predelane živalske beljakovine, bronhodilatatorji, sedativi, tireostatiki in hormoni za rast, razen če ima imetnik živali za to dovoljenje.	20 100
--	---	----------------------

	Člen 18 Sledljivost 1. Za vsa živila, krmno, živali za pridobivanje hrane in vse druge snovi, namenjene uporabi ali za katere se pričakuje, da se bodo uporabile v živilih ali krmu, se zagotovi sledljivost v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije. 2. Nosilec živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme mora biti omogočeno določiti vsako osebo, ki jim je dobavila živilo, krmno, žival za pridobivanje hrane ali snov, namenjeno uporabi ali za katero se pričakuje, da se bo uporabila v živilu ali krmu. Nosilci dejavnosti zato vzpostavijo sisteme in postopke, ki omogočajo sporočanje teh informacij pristojnim organom na njihovo zahtevo. 3. Nosilci živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme vzpostavijo sisteme in postopke za določitev podjetij, prejemnikov njihovih proizvodov. Te podatke dajo na voljo pristojnim organom na njihovo zahtevo. 4. Živila in krmna, ki se dajejo v promet ali se bodo verjetno dajali v promet v Skupnosti, se ustrezno označijo ali opredelijo za lažjo sledljivost z ustrezno dokumentacijo ali informacijami skladno z ustreznimi zahtevami posebnih določb.		sedativov, tireostatikov in bronhodilatatorjev, 7. ne vsebujejo krmnih dodatkov ali zdravil, ki nimajo dovoljenja za promet v Republiki Sloveniji ali dovoljenja za uporabo pri določeni vrsti ali kategoriji živali, 8. ne vsebujejo drugih prepovedanih snovi in patogenih mikroorganizmov, ki jih opredeljujejo predpisi, izdani na podlagi zakona, ki ureja veterinarstvo, oziroma prepoveduje Evropska komisija. 9. ne vsebuje nedeklariranih dodatkov in zdravil V prometu in uporabi je lahko samo medicirana krmna, ki je proizvedena v skladu s tem pravilnikom. 1. Prepovedano je krmljenje prežvekovalcev z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev 2. Prepoved iz odstavka 1 zajema tudi živali in proizvode živalskega izvora v skladu s točko 1 Priloge IV 3. Odstavka 1 in 2 se uporabita brez poseganja v določbe iz točke 2 Priloge IV Posamična krmila morajo biti v prometu označena s sklično (referenčno) številko serije ali drugo navedbo, ki zagotavlja sledljivost posamičnega krmila. Krmne mešanice morajo biti v prometu označene s sklično (referenčno) številko serije.	Na kmetijskem gospodarstvu proizvedena posamična krmila in krmne mešanice, namenjene prometu, so označena s sklično (referenčno) številko serije oz. za posamična krmila lahko tudi z drugo navedbo, ki zagotavlja sledljivost posamičnega krmila.	5
--	--	--	--	---	---

Člen 20

Standard za preprečevanje širjenja boleznih

PREDPIS EU	ZAHTEVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHTEV	ZAHTEVE	STOPNJA KRSITVE
UREDBA (ES) ŠT. 999/2001 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij	ZAHTEVE Zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti Člen 7 Prepovedi v zvezi s krmiljenjem živali 1. Prepovedano je krmljenje prežvekovalcev z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev. 2. Prepoved iz odstavka 1 zajema tudi živali in proizvode živalskega izvora v skladu s točko 1 Priloge IV. 3. Odstavka 1 in 2 se uporabita brez poseganja v določbe iz točke 2 Priloge IV.	Nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) 28. in 33. člen Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04) Pravilnik o zdravstveni ustreznosti posamičnih krmil, krmnih mešanic, premiksov in dodatkov (Uradni list RS, št. 28/04)	Izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva Prepovedano je krmljenje prežvekovalcev z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev KRMILJENJE ŽIVALI Razširitev prepovedi skladno s členom 7 (1) 1. Prepoved, predvidena v členu 7(1), se razširi na dajanje: (a) naslednjih snovi farmsko gojenim živalim, z izjemo mesojedih živali, ki se gojijo za kožuh, (a) predelane živalske beljakovine; (b) želatine, pridobljene iz prežvekovalcev; (c) krvnih proizvodov; (d) hidrolizirane beljakovine; (e) dikalcijevega fosfata in trikalcijevega fosfata živalskega izvora; (f) krmila, ki vsebujejo beljakovine, našete v točkah (a) do (e); (b) živalskih beljakovin in krmil, ki vsebujejo takšne beljakovine, prežvekovalcem. 2. I. Odstopanja od prepovedi skladno s členom 7(1) in (2) in posebni pogoji za uporabo takšnih odstopanj. A. Prepovedi, predvidene v členu 7(1) in (2), se ne uporabljajo za:	Zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor Prežvekovalci se ne krmijo z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev. Farmskih živali se ne krmijo s predelanimi živalskimi beljakovinami, razen izjem iz Priloge VI Uredbe 999/2001.	100 10

	NADZOR IN IZKORENINJENJE TSE	Zakon o veterinarskih meritih skladnosti	(a) krmiljenje neprežvekovalcev s proteini iz (i), (ii) in (iii) in s krmili, pridobljenimi iz takšnih beljakovin, pod pogojem, da so bile te beljakovine predelane, kjer je primerno, skladno s členom 19 Uredbe (ES) št. 1774/2002: (i) ribja moka, skladno s pogoji, predpisanimi v točki B; (ii) hidrolizirane beljakovine, pridobljene iz neprežvekovalcev ali kož prežvekovalcev, v skladu s pogoji iz točke C; (iii) dikalcijev fosfat in tritkalcijski fosfat, v skladu s pogoji, določenimi v točki D; (b) krmiljenje prežvekovalcev s proteini iz (i), (ii) in (iii) in s proizvodi, pridobljenimi iz takšnih beljakovin, pod pogojem, da so bile te beljakovine predelane, kjer je primerno, skladno z določbami v členu 19 Uredbe (ES) št. 1774/2002. (i) mleko, proizvodi na osnovi mleka in kolostrum; (ii) jajca in proizvodi iz jajc; (iii) želatina, pridobljena iz neprežvekovalcev; (c) krmiljenje rib s krvnimi proizvodi in krvo moko, pridobljeno iz neprežvekovalcev, pod pogojem, da so bile te beljakovine predelane, kjer je primerno, skladno s členom 19 Uredbe (ES) št. 1774/2002 in s krmili, pridobljenimi iz takšnih beljakovin v skladu s pogoji, določenimi v točki E.	Imetnik živali prijavljati sum bolezni veterinarske organizaciji in poročiti veterinarju.	50
--	------------------------------	--	--	---	----

Člen 11 Prijavljanje Brez poseganja v Direktivo 82/894/EGS države članice zagotavljajo, da se pristojnim organom takoj prijavijo živali, za katero se sumi, da je okužena s TSE Države članice redno obveščajo druga drugo in Komisijo o prijavljenih primerih TSE Pristojni organ nemudoma izvede ukrepe, predpisane v členu 12 te uredbe, skupaj z vsemi drugimi potrebnimi ukrepi	(Uradni list RS, št. 93/05) 17. člen in 26. člen Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmissivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04)	bolezni) (1) Če se pojavi bolezen ali se pojavijo znaki, na podlagi katerih se sumi, da je žival zbolela ali poginila za boleznijo, mora imetnik živali to takoj na predpisan način sporočiti veterinarski organizaciji. (2) Imetnik živali mora do prihoda veterinarja oziroma veterinarke zavarovati ter preprečiti drugim osebam in živalim dostop do prizadete živali, črede, jate, čebelnjaka oziroma trupla poginule živali. (3) Podrobnejši način sporočanja iz prvega odstavka tega člena predpiše minister. 26. člen (trupla poginulih živali in VHS) (1) Imetniki živali oziroma druge fizične in pravne osebe morajo na predpisan način prijaviti pogin živali oziroma truplo živali organizaciji, ki izvaja veterinarsko higiensko službo (v nadaljnjem besedilu: VHS) kot javno službo v skladu s predpisi, ki urejajo veterinarske dejavnosti, in ji truplo poginule živali predati. Pred oddajo trupla morajo imetniki z njim ravnati na predpisan način.	pogin živali.	Imetnik živali izvaja predpisane ukrepe ob sumu bolezni TSE.	100
Člen 12 Ukrepi pri živalih, pri katerih obstaja sum TSE Za vsako žival, pri kateri obstaja sum, da je okužena z TSE, je odrejena uradna omejitev	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) členi 17 – 18. člen. Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmissivnimi	17. člen (pojav bolezni oziroma suma bolezni) (1) Če se pojavi bolezen ali se pojavijo znaki, na podlagi katerih se sumi, da je žival zbolela ali			

	gibanja, dokler niso znani rezultati kliničnega in epidemiološkega pregleda, ki ga izvede pristojni organ, ali dokler ni pokončana za laboratorijske preiskave pod uradnim nadzorom Če obstaja sum BSE pri živali iz vrst govedi na gospodarstvu v državi članici, se vse druge živali iz vrst govedi na tem gospodarstvu podredijo uradni omejitvi gibanja, dokler niso na voljo rezultati preiskav. Če obstaja sum BSE pri eni živali iz vrst ovac ali koz na gospodarstvu v državi članici na podlagi objektivnih dokazov, kakršni so rezultati testov, ki lahko praktično razločujejo med različnimi oblikami TSE, se vse druge živali iz vrst ovac in koz na gospodarstvu podredijo uradni omejitvi gibanja, dokler niso na voljo rezultati preiskav. Če obstaja dokaz, da gospodarstvo, kjer je bila žival prisotna ob sumu na BSE, verjetno ni gospodarstvo, na katerem bi žival lahko bila izpostavljena BSE, pristojni organ lahko odloči, da se uradni omejitvi gibanja podredi le žival, pri kateri obstaja sum okužbe Če menijo, da je potrebno, pristojni organ lahko odloči, da se uradnemu nadzoru podredijo tudi druga gospodarstva ali pa le izpostavljeno gospodarstvo, odvisno od razpoložljivih epidemioloških informacij. Skladno s postopkom iz člena 24(2) in z odstopanjem od zahtev drugega, tretjega in četrtega pododstavka tega odstavka, je lahko država članica oproščena uporabe uradnih omejitev premikov živali, če uporabi ukrepe, ki zagotavljajo enakovredno zaščito 2. Če pristojni organ oblasti ugotovi, da ni mogoče izključiti možnosti okužbe z eno od oblik TSE, je treba žival pokončati, če je še živane možgane in vsa druga tkiva, ki jih določijo pristojni organ, je treba odstraniti in poslati v uradno odobreni laboratorij, nacionalni referenčni laboratorij, predviden v členu 19(1), ali v referenčni laboratorij Skupnosti, predviden v členu 19(2), na preglede v skladu z laboratorijskimi metodami, določenimi v členu 20.	spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04)	poginila za boleznijo, mora imetnik živali to takoj na predpisan način sporočiti veterinarski organizaciji. (2) Imetnik živali mora do prihoda veterinarja oziroma veterinarke zavarovati ter preprečiti drugim osebam in živalim dostop do prizadete živali, črede, jate, čebelnjaka oziroma trupla poginule živali. (3) Podrobnejši način sporočanja iz prvega odstavka tega člena predpiše minister. 1. 18. člen (ugotovitev boleznih) (1) Veterinar oziroma veterinarica, določena s predpisi, ki urejajo veterinarske dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: veterinar), ki posumi na bolezen iz prvega odstavka 15. člena, mora s pisnim navodilom v dnevniku veterinarskih posegov določiti predpisane veterinarske ukrepe, o tem na predpisan način obvestiti VURS ter poskrbeti, da se sum na bolezen potrdi ali ovrže oziroma ugotovi vzrok pogina živali. Veterinar mora izvesti vse potrebne ukrepe, da sam ne predstavlja vira raznosa boleznih. Pisno navodilo je za imetnika živali obvezno. (2) Podrobnejši način obveščanja VURS, ukrepe veterinarja, način prevoza materiala in ugotavljanja boleznih ter način financiranja predpiše minister.	
--	---	--	--	--

				3. Vsi deli trupa živali, za katero je postavljen sum TSE, vključno s kožo, se zadržijo pod uradnim nadzorom, dokler ni ugotovljena negativna diagnoza, ali pa se uničijo v skladu s točko 3 ali 4 Priloge V. 4. Pravila za izvajanje tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2).		100	Imetnik živali izvaja predpisane ukrepe po potrditvi TSE	20. člen (ukrepi) (1) Ko se ugotovi bolezen in za čas trajanja nevarnosti, uradni veterinar glede na bolezen odredi predpisane ukrepe ter poroča na predpisan način. (2) Natančnejši ukrepi za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranja bolezni, pogoj za prenehanje veljave ukrepov zaradi bolezni ter način poročanja in obveščanja so določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če predpisi Skupnosti ne določajo drugače. Ukrepi TSE so predpisani v 13. členu Uredbe 999/2001 in prilogi VII.	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) 20. člen Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmissivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04)	Člen 13 Ukrepi po potrditvi prisotnosti TSE 1. Ko je uradno potrjena prisotnost TSE, je treba kar najhitreje uporabiti naslednje ukrepe: vsi deli trupa živali se popolnoma uničijo v skladu s Prilogo V razen snovi, ki se zadržijo za evidenco v skladu s poglavjem B, III, 2 Priloge III (b) opravi se poizvedba za ugotavljanje vseh ogroženih živali v skladu s točko 1 Priloge VII; c) vse živali in proizvodi živalskega izvora iz točke 2 Priloge VII, ki so bili ugotovljeni kot ogroženi s poizvedbo iz (b), se pokončajo in popolnoma uničijo v skladu s točkama 3 in 4 Priloge V. Z odstopanjem od tega odstavka lahko države članice uporabijo ukrepe, ki ponujajo enakovredno stopnjo zaščite, če so ti ukrepi predhodno odobreni v skladu s postopkom iz člena 24(2). 2. Do izvedbe ukrepov iz odstavka 1(b) in (c) se gospodarstvo, na katerem je bila žival navzoča, ko je bila potrjena prisotnost TSE, podredi uradnemu nadzoru, vse premike živali, dovzetnih za TSE, in proizvodov živalskega izvora, pridobljenih iz njih, z gospodarstva ali na
--	--	--	--	--	--	-----	--	--	--	---

gospodarstvo pa mora odobriti pristojni organ, zato da se zagotovi neposredna sledljivost in identifikacija zadevnih živali in proizvodov živalskega izvora. Če obstaja dokaz, da gospodarstvo, na katerem je bila okužena žival prisotna ob potrditvi TSE, po vsej verjetnosti ni gospodarstvo, na katerem je bila žival izpostavljena TSE, pristojni organ lahko odloči, da se uradnemu nadzoru podredita obe gospodarstvi ali le izpostavljeno gospodarstvo. 3. Države članice, ki so izvedle nadomestni program z enakovredno zaščito, predvideno v petem pododstavku člena 12(1), so lahko z odstopanjem od zahtev iz odstavka 1(b) in (c) oproščene, v skladu s postopkom iz člena 24(2), zahteve po uporabi uradnih omejitev premikov živali ter zahteve po pokončanju in uničenju živali. 4. Lastniki nemudoma prejmejo odškodnino za izgubo živali, ki so bile pokončane, ali proizvode živalskega izvora, ki so bili uničeni v skladu s členom 12(2) ter odstavkom 1(a) in (c) tega člena 5. Brez poseganja v Direktivo 82/894/EGS se obveščanje Komisije o potrjeni prisotnosti katere koli oblike TSE razen BSE izvaja na letni osnovi. 6. Pravila za izvajanje tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2).	DAJANJE NA TRG IN IZVOZ Člen 15 Žive živali, njihovo seme, zarodki in jajčne celice 1. Dajanje na trg ali po potrebi izvoz živali iz vrst govedi, ovac ali koz in njihovega semena, zarodkov in jajčnih celic se izvaja pod pogoji, določenimi v Prilogi VIII, ali pri uvozu pod pogoji, določenimi v Prilogi IX. Žive živali in njihove zarodke in jajčne celice morajo spremljati ustrezna spričevala o zdravstvenem stanju, kakor jih zahteva zakonodaja Skupnosti, v skladu s členom 17 ali pri uvozu v skladu s členom 18.	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) 9. člen Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmissivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04)	9. člen (pogoji za premike) (1) Nekomercialni premiki se izvajajo v skladu s pogoji, ki so določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če predpisi Skupnosti ne določajo drugače. V primeru sprejema državnega programa izkoreninjenja določene bolezni za pridobitev posebnega statusa glede zdravstvenega stanja (v nadaljnjem besedilu: status), lahko minister predpiše dodatne oziroma posebne pogoje za tovrstne premike.	Rejec pri dajanju živali na trg upošteva predpisane pogoje za premike živali iz 9. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti in Uredbe 999/2001.	50
--	--	---	--	---	----

	2. Dajanje na trg potomstva prve generacije, semena, zarodkov in jajčnih celic živali, pri katerih je obstajal ali bil potrjen sum TSE, se podredi pogojem, določenim v poglavju B Priloge VIII. 3. Pravila za izvajanje tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2)	(2) Promet z živalmi se izvaja v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister, če ni s predpisi Skupnosti določeno drugače. V primeru sprejema državnega programa izkoreninjenja določene bolezni za pridobitev statusa lahko minister predpiše dodatne oziroma posebne pogoje prometa. (3) Trgovanje z živalmi se izvaja pod pogoji, ki jih predpiše minister v skladu s predpisi Skupnosti. Glede določenih bolezni je za trgovanje potrebno izpolnjevati tudi pogoje glede statusov iz 15. člena tega zakona, dodatna jamstva ali druge predpisane pogoje, ki se lahko nanašajo na državo, regijo, gospodarstvo, čredo ali žival. (4) Premik živali in proizvodov je dovoljen samo, če v izvorni državi ali regiji oziroma na gospodarstvu izvora na teritoriju Skupnosti ni omejitev pri trgovanju oziroma niso uvedeni zaščitni ukrepi zaradi bolezni živali. Bolezni živali, zaradi katerih se lahko uvedejo omejitve pri trgovanju oziroma se zaradi njih uvedejo zaščitni ukrepi, ter območja, kjer veljajo omejitve oziroma zaščitni ukrepi, so določeni s predpisi Skupnosti. (5) Bolezni in območja ter dodatni in posebni pogoji so določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če ni s predpisi Skupnosti določeno drugače. (6) Izvoz se do izstopne točke s teritorija EU odvija v skladu s pogoji, ki veljajo za trgovanje, po izstopu pa se s pošiljkami ravna, kot je to določeno v predpisih
--	--	---

	namembne oziroma tranzitnih držav izven teritorija EU.				
	Uredba 999/2001 15 člen in Priloga VII in Priloga IX.				
Standard za prijavo bolezni					
PREDPIS EU	ZAHEVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHEV	ZAHEVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
DIREKTIVA SVETA 2003/85/ES z dne 29. septembra 2003 o okrepih Skupnosti za obvladovanje slinavke in parkljevke, ki razveljavljajo Direktivo 85/511/EGS in odločbe 89/531/EGS in 91/665/EGS ter spreminja Direktivo 92/46/EGS	Člen 3 Prijavljanje slinavke in parkljevke 1. Države članice zagotovijo, da: (a) pristojni organ slinavko in parkljevko uvrsti med obvezno prijavljive bolezni; (b) lastnik ali vsakdo, ki skrbi za živali, spremlja živali ali skrbi zanje med prevozom, pristojni organ ali uradnega veterinarja takoj uradno obvesti o prisotnosti ali sumu prisotnosti slinavke in parkljevke, in živali, okužene s slinavko in parkljevko ali za katere obstaja sum, da so okužene, nastani ločeno od živali dovzetnih vrst, za katere obstaja tveganje, da bi se okužile ali kontaminirale z virusom slinavke in parkljevke; (c) veterinarji praktiki, uradni veterinarji, vodstveno osebje veterinarskih ali drugih uradnih ali zasebnih laboratorijev ter vsaka oseba, ki je pri svoji poklicni dejavnosti v stiku z živalmi dovzetnih vrst ali s proizvodi, pridobljenimi iz omenjenih živali, takoj obvezno uradno obvestijo pristojni organ o vsakem sumu ali prisotnosti slinavke in parkljevke, o katerih so obveščeni še pred uradnim posegom v okviru te direktive. 2. Brez poseganja v obstoječo zakonodajo Skupnosti o prijavljanju izbruhov živalskih bolezni, mora država članica, na katere ozemlju je potrjen izbruh slinavke in parkljevke ali primarni primer slinavke in parkljevke pri divjih živalih, prijaviti bolezen ter poslati podatke in pisna poročila Komisiji in drugim državam članicam v skladu s Prilogo II.	Pravilnik o okrepih za nadzor, zatiranje in preprečevanje širjenja slinavke in parkljevke (Uradni list RS, št. 28/04)	Lastnik ali vsakdo, ki skrbi za živali, spremlja živali ali skrbi zanje med prevozom, pristojni organ ali uradnega veterinarja takoj uradno obvesti o prisotnosti ali sumu prisotnosti slinavke in parkljevke, in živali, okužene s slinavko in parkljevko ali za katere obstaja sum, da so okužene, nastani ločeno od živali dovzetnih vrst, za katere obstaja tveganje, da bi se okužile ali kontaminirale.	Imetnik živali vsak sum kužne bolezni pri živalih prijavi veterinarski organizaciji.	100

DIREKTIVA SVETA 2002/60/ES z dne 27. junija 2002 o določitvi posebnih ukrepov za nadzor nad afriško prašičjo kugo in o spremembi Direktive 92/119/EGS v zvezi z nalegljivo ohromelostjo prašičev in afriško prašičjo kugo	Člen 3 Prijavljanje afriške prašičje kuge (1) Države članice morajo zagotoviti, da se pristojnemu organu obvezno in nemudoma prijavi pojav ali sum na afriško prašičjo kugo. Ne glede na dosedanje predpise Skupnosti o prijavljanju izbruhov živalskih bolezní, mora država članica, na ozemlju katere se potrdi afriška prašičja kuga: (a) prijaviti bolezen in posredovati Komisiji in drugim državam članicam v skladu s Prilogo I podatke o: – izbruhih afriške prašičje kuge, ki so potrjeni na gospodarstvih, – primerih afriške prašičje kuge, ki so potrjeni na klavnici ali prevoznih sredstvih, – primarnih pojavih afriške prašičje kuge, ki so potrjeni pri divjih prašičih, – rezultatih epizootološke polizvedbe izvedene v skladu s členom 8; (b) v skladu s členom 16(3)(a) in (4) posredovati podatke Komisiji in drugim državam članicam o nadaljnjih potrjenih primerih afriške prašičje kuge pri divjih prašičih na okuženem območju.	Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge (Uradni list RS, št. 25/04)	Vsak pojav ali sum o afriški prašičji kugi je treba nemudoma javiti VURS.	Imetnik živali vsak sum kužne bolezní pri živalih prijavi veterinarski organizaciji.	100
Direktiva Sveta 2000/75/ES z dne 20. novembra 2000 o določitvi posebnih določb za boj zoper in izkoreninjenje bolezní modrikastega jezika	Člen 3 Države članice zagotovijo da se pristojni organ obvezno takoj obvesti, če obstaja sum prisotnosti virusa bolezní modrikastega jezika ali če je prisotnost virusa potrjena.	Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje bolezní modrikastega jezika –bluetongue *(Uradni list RS, št. 23/04)	Vsak pojav ali sum o bolezní modrikastega jezika je treba nemudoma prijaviti VURS.	Imetnik živali vsak sum kužne bolezní pri živalih prijavi veterinarski organizaciji.	100

Priloga 2: Standard za dobre kmetijske in okoljske pogoje

Tema	Način delovanja	Ukrep	Smernice	Zahteve	Stopnja kšitve
1. <i>Erozija tal:</i> Zaščita tal s primernimi ukrepi	– minimalno upravljanje zemljišč, ki odraža specifične razmere na zemljiščih	Kmetijska zemljišča je potrebno obdelovati na način, da bo možnost erozije tal čim manjša in hkrati uporabljati agrotehnične ukrepe, ki zmanjšujejo učinek erozije.	Erozija tal je razpadanje in premeščanje talnih delcev zaradi delovanja vode ali vetra na tla. Pri načrtovanju varovanja tal pred erozijo je treba predvsem upoštevati naklon kmetijskega zemljišča, njegovo izpostavljenost vodni ali vetrni eroziji ter čas in način obdelave tal (poleg ostalih dejavnikov). Z oranjem po plastnicah prečno na naklon, ob upoštevanju pravega časa, v veliki meri preprečimo vodno erozijo (ki je v naših krajih najpogostejša).	Obdelava kmetijskega zemljišča ne povzroča vidne erozije	10
2. <i>Organska snov v tleh:</i> Ohranjanje ravni organske snovi v tleh s primerno dejavnostjo	– standardi za kolobarjenje, kjer je primerno – upravljanje z ornimi strnišči	Obvezen je triletni kolobar na najmanj 50 % njivskih površin celotnega kmetijskega gospodarstva. Trave, detelje, travno deteljne mešanice in deteljno travne mešanice na njivskih površinah so del kolobarja in so lahko na isti površini dlje kot tri leta. Praha, podsevi in dosevi se štejejo kot kolobarni členi. Kuruza na vseh njivskih površinah gospodarstva se lahko v monokulturi prideluje največ tri leta.	Delež organske snovi in humusa v tleh je rezultat delovanja podnebja in rastlinja na matično osnovo. Razgradnja organskih ostankov in biokemični procesi v tleh so najpomembnejši za rodovitnost in stabilnost talnega ekosistema. Gospodarjenje z organsko snovjo v tleh je pomembno za preprečevanje erozije in drugih negativnih vplivov na tla (slabšanje strukture, sposobnost za zadrževanje vode), še posebno na plitvih, lahkih in hidromorfih tleh. Za načrtovanje povečevanja in/ali vzdrževanja deleža organske snovi in humusa v tleh se predvsem upoštevajo kolobar, zoračevanje žetvenih ostankov, redno in uravnoteženo gnojenje z živinskimi gnojili ali vključevanje metuljnic v kolobar ter čim daljša pokritost tal z rastlinami ali zastirko.	V triletnem obdobju od leta 2006 naprej je upoštevan ustrezen kolobar. (Kontrola se izvede na kraju samem, na podlagi pregleda vsakoletnih zbirnih vlog)	10

		Žetvene ostanke na njivah se ne sme kurti	Žetveni ostanki na njivah se ne smejo kurti.	10
3. <i>Struktura tal:</i> Ohranjanje strukture tal s primernimi ukrepi	– uporaba primerne mehanizacije (strojev)	Pri obdelavi tal je potrebno upoštevati razmočenost tal. Globina kolesnic na pretežnem delu parcele ne sme presežati 20 cm.	Zbitost tal je največkrat posledica čezmerne uporabe kmetijskih strojev v neprimernem času. Občutljivost tal za zbijanje se povečuje z večjim deležem gline v tleh in z neustrezno setveno sestavo (monokulture in ozki specializirani kolobarji). Pri preprečevanju nastajanja zbitih tal se ob tipu tal upošteva tudi raba primernih kmetijskih strojev v primernem stanju tal, kolobar, različna in s potrebami rastlin usklajena globina oranja, občasno globoko rahljanje in vzdrževanje drenaže.	10

4. Minimalna raven vzdrževanja: Zagotavljanje minimalne ravni vzdrževanja in izogibanje slabšanju habitatov	– minimalna obremenitev z živalmi in/ali ustrezni režimi – zaščita trajnih pašnikov – ohranitev krajinskih značilnosti – izogibanje širitvi nezaželene vegetacije na kmetijska zemljišča	Površine v zaraščanju se ne smejo povečevati. Upošteva se podatek iz zbirne vloge za leto 2005; če v letu 2005 ni vložena zbirna vloga, se upošteva leto prve vložne zbirne vloge po letu 2005. Izjema so zaraščene površine, ki jih kmetijsko gospodarstvo pridobi in jih mora očistiti v dveh letih od pridobitve.	Dober gospodar na kmetijskih zemljiščih v rabi izvaja najnujnejše ukrepe v okviru ustrezne tehnologije zlasti s tem, da: – redno obdeluje in vzdržuje kmetijska zemljišča; – zagotavlja ohranjanje oziroma izboljševanje rodovitnosti tal z ustreznim načinom rabe; – ne povzroča degradacije zemljišč (erozija, zbitost, onesnaženje) z neustrezno tehnologijo; – zgledno in stalno vzdržuje zemljišča; – obdeluje zemljišče tako, da je ob uporabi ustrezne agrotehnike omogočena optimalna in ekonomična pridelava; – upravlja z vsemi zemljišči, ki pripadajo kmetijskemu gospodarstvu tako, da ni ogrožena vitalnost gospodarstva; – v primeru svoje nezmožnosti za delo ali daljše odsotnosti poskrbi za ustrezno obdelavo zemljišč.	Kmetijska zemljišča so obdelana vsako leto.	10	*
---	--	---	---	--	-----------	----------

MINISTRSTVA**5044. Pravilnik o avtošolah**

Na podlagi sedmega odstavka 158. člena in četrtega odstavka 163. člena Zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 97/05 – uradno prečiščeno besedilo in 108/05) izdaja minister za notranje zadeve

**PRAVILNIK
o avtošolah****1. Splošne določbe****1. člen**

(vsebina pravilnika)

(1) Ta pravilnik natančneje določa opremljenost avtošol, delo avtošol, potrebne evidence in dokumente pri delu avtošol, način označevanja vozil, na katerih se usposablja kandidati za voznike motornih vozil (v nadaljnjem besedilu: kandidati) ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati ta vozila.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

- usposabljanje je pridobivanje znanja, spretnosti in obnašanja, zahtevanih za vožnjo motornega vozila;
- teoretični del usposabljanja je pridobivanje znanja o vožnji;
- teoretični preizkus je preizkus znanja o vožnji;
- praktični del usposabljanja je pridobivanje spretnosti in obnašanja pri vožnji;
- praktični preizkus je preizkus spretnosti in obnašanja pri vožnji.

2. Pogoji za delovanje avtošol**2. člen**

(materialni pogoji)

Avtošola mora imeti:

- poslovni prostor, ki omogoča sprejem strank, nemoteno delo vođenja avtošole ter administrativno delo;
- učilnico, za izvajanje usposabljanja kandidatov iz teorije vožnje, z ločenimi sanitarnimi prostori v istem objektu;
- učne pripomočke za izvajanje teoretičnega in praktičnega usposabljanja kandidatov;
- neprometno površino, ki omogoča izvajanje praktičnega usposabljanja spretnosti vožnje motornega vozila,
- ustrezno opremljena motorna vozila tistih kategorij, za katere izvaja program usposabljanja.

3. člen

(kadrovski pogoji)

Avtošola mora imeti:

- najmanj tri učitelje vožnje, zaposlene v rednem delovnem razmerju za določen ali nedoločen čas s polnim delovnim časom in
- strokovnega vodjo avtošole, ki ima dovoljenje za strokovnega vodjo avtošole in veljavno dovoljenje za učitelja vožnje, zaposlenega v delovnem razmerju za določen ali nedoločen čas s polnim delovnim časom.

4. člen

(učilnica)

(1) Učilnica mora biti ločena od poslovnega prostora in funkcionalno opremljena tako, da omogoča nemoteno učenje odraslih.

(2) Učilnica mora imeti:

- najmanj 20 m² površine,

- na kandidata na razpolago najmanj 1,5 m² delovne površine,
- na učitelja na razpolago najmanj 3 m² delovne površine.

(3) Učilnica mora biti opremljena z naslednjimi učnimi pripomočki:

- optični medij, ki omogoča prikaz načel in pravil cestnega prometa ter delovanja in opreme motornih vozil;
- šolsko tablo ali tablo z listi;
- učno mapo (zbirko slik, skic in shem s področja upravljanja vozila in vožnje v prometu), ki se mora nahajati v šolskih vozilih;
- strokovno literaturo s področja cestnega prometa.

5. člen

(neprometna površina)

(1) Neprometna površina mora biti utrjena ter preplastena z obstojno prevleko (beton, asfalt) v izmeri najmanj 1000 m² in mora omogočati izvajanje vaj iz tehnike vožnje.

(2) Vhod na neprometno površino mora biti urejen tako, da onemogoča nekontroliran vstop nepristojnim osebam in vozilom, ki bi ovirali proces usposabljanja.

(3) Avtošola mora imeti za izvajanje vaj na neprometni površini najmanj 25 stožcev ustrezne višine glede na kategorijo vozila, za katero avtošola izvaja usposabljanje in najmanj pet letev za usmerjanje prometa.

6. člen

(vozila)

Avtošola mora za usposabljanje kandidatov uporabljati naslednja motorna vozila:

1. Za podkategorijo A1:

- motorno kolo brez stranske prikolice, z delovno prostornino motorja najmanj 75 ccm ter ne več kot 125 ccm in največjo močjo motorja do 11 kW;

2. Za kategorijo A:

- motorno kolo brez stranske prikolice, z delovno prostornino motorja večjo od 125 ccm in močjo motorja večjo od 11 kW ter ne več kot 25 kW, pri katerem razmerje moč motorja/masa vozila ne presega 0,16 kW/kg (≤ 25 kW in $\leq 0,16$ kW/kg) in mora doseči hitrost najmanj 100 km/h – za usposabljanje kandidatov kategorije A z omejitvijo 25 kW ter
- motorno kolo brez stranske prikolice z močjo motorja najmanj 35 kW – za usposabljanje kandidatov kategorije A brez omejitve;

3. Za kategorijo B:

- dve motorni vozili, ki spadata v to kategorijo, z močjo motorja najmanj 40 kW, ki dosežeta hitrost najmanj 100 km/h, z najmanj štirimi vrati in petimi sedeži;

4. Za kategorijo C:

- motorno vozilo, ki spada v to kategorijo, z največjo dovoljeno maso najmanj 12.000 kg, dolžine najmanj 8 m in širine najmanj 2,40 m. Motorno vozilo mora biti opremljeno s sistemom proti blokiranju koles, z menjalnikom, ki ima najmanj osem prestavnih razmerij za vožnjo naprej ter z ustrezno nadzorno napravo za kontrolo dela voznika in gibanja vozila v cestnem prometu (tahograf). Tovorni del mora biti sestavljen iz zaprtega dela (ponjava ali stalna nadgradnja), ki je najmanj tako širok in visok kot kabina. Skupna masa vozila mora biti najmanj 10.000 kg, vozilo pa mora doseči hitrost najmanj 80 km/h;

5. Za podkategorijo D1:

- motorno vozilo, ki spada v to kategorijo (razen vozil, ki so po obliki ali namenu karoserije definirana kot mestni, specialni, bivalni ali gasilski avtobus), z največjo dovoljeno maso najmanj 4000 kg, ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h in meri v dolžino najmanj 5 m. Motorno vozilo mora biti opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in z ustrezno nadzorno napravo za kontrolo dela voznika in gibanja vozila v cestnem prometu (tahograf);

6. Za kategorijo D:

– motorno vozilo, ki spada v to kategorijo (razen vozil, ki so po obliki ali namenu karoserije definirana kot mestni, zgibni mestni, specialni, bivalni ali gasilski avtobus). Vozilo mora biti dolgo najmanj 11 m, široko najmanj 2,4 m in mora doseči hitrost najmanj 80 km/h. Vozilo mora biti opremljeno z ustrežno nadzorno napravo za kontrolo dela voznika in gibanja vozila v cestnem prometu (tahograf) ter s sistemom proti blokiranju koles;

7. Za kategorijo B+E:

– skupino vozil, ki je sestavljena iz ustreznega vlečnega vozila kategorije B, z najmanj štirimi vrati in petimi sedeži, ki mu je dodano priklopno vozilo, katerega največja dovoljena masa presega maso vlečnega vozila. Če največja dovoljena masa priklopnega vozila ne presega mase vlečnega vozila, mora največja dovoljena masa skupine vozil presegati 3.500 kg. Priklopno vozilo mora biti sestavljeno iz zaprtega dela (ponjava ali stalna nadgradnja), ki je širok in visok vsaj toliko kot vlečno vozilo. Zaprti del priklopnega vozila sme biti tudi ožji kot vlečno vozilo, če je pogled nazaj iz vlečnega vozila mogoč le z uporabo zunanjih vzvratnih ogledal. Največja dovoljena masa priklopnega vozila ne sme biti manjša od 1000 kg, skupna masa priklopnega vozila pa ne sme biti manjša od 800 kg;

8. Za kategorijo C+E:

– skupino vozil, ki je sestavljena iz motornega vozila kategorije C, kateremu je dodano priklopno vozilo dolžine najmanj 7,5 m ali kombinacijo skupine vozil, ki je sestavljena iz sedlastega vlačilca in ustreznega polpriklopnika. Skupina vozil mora imeti najmanj 20.000 kg največje dovoljene mase, dolžino najmanj 14 m in širino najmanj 2,4 m. Skupina vozil mora doseči hitrost najmanj 80 km/h. Skupina vozil mora biti opremljena s sistemom proti blokiranju koles, vlečno vozilo pa še z menjalnikom, ki ima najmanj osem prestavnih razmerij za vožnjo naprej in z ustrežno nadzorno napravo za kontrolo dela voznika in gibanja vozila v cestnem prometu (tahograf). Tovorni del mora biti sestavljen iz zaprtega dela (ponjava ali stalna nadgradnja), ki je najmanj tako širok in visok kot kabina, skupna masa skupine vozil mora biti najmanj 15.000 kg;

9. Za podkategorijo D1+E:

– skupino vozil, ki je sestavljena iz vlečnega vozila kategorije D1 (razen vozil, ki so po obliki ali namenu karoserije definirana kot mestni, specialni, bivalni ali gasilski avtobus) in priklopnika z največjo dovoljeno maso najmanj 1.250 kg. Tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj dva metra širok in dva metra visok. Priklopno vozilo mora imeti najmanj 800 kg skupne mase. Skupina vozil mora doseči hitrost najmanj 80 km/h;

10. Za kategorijo D+E:

– skupino vozil, ki je sestavljena iz vlečnega vozila kategorije D (razen vozil, ki so po obliki ali namenu karoserije definirana kot mestni, zgibni mestni, specialni, bivalni ali gasilski avtobus) in priklopnika z največjo dovoljeno maso najmanj 1.250 kg. Tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela (ponjava ali stalna nadgradnja), ki je najmanj dva metra širok in dva metra visok. Priklopno vozilo mora imeti najmanj 800 kg skupne mase. Vlečno vozilo mora biti dolgo najmanj 11 m, široko najmanj 2,4 m in mora biti opremljeno z ustrežno nadzorno napravo za kontrolo dela voznika in gibanja vozila v cestnem prometu (tahograf) ter s sistemom proti blokiranju koles. Skupina vozil mora doseči hitrost najmanj 80 km/h;

11. Za kategorijo F:

– traktor, ki mu je dodan ustrezeni traktorski priklopnik katerega konstrukcijsko določena hitrost je večja od 30 km/h. Traktorski priklopnik mora biti obremenjen najmanj do 1/3 svoje nosilnosti;

12. Za kategorijo H:

– kolo z motorjem na dveh kolesih.

7. člen

(dodatna oprema vozil)

(1) Vozila avtošole morajo imeti naslednjo dodatno opremo:

1. vozila podkategorije A1 in kategorije A in H:
 - napravo, ki omogoča prostoročno zvezo za dvosmerno komunikacijo: kandidat – učitelj vožnje – kandidat;
2. vozila kategorije B:
 - dodatno notranje in zunanje desno vzvratno ogledalo za učitelja vožnje;
 - dodatne stopalke sklopke, zavore in plina za učitelja vožnje.
3. vozila kategorije C, C+E, D, D+E ter podkategorije D1 in D1+E:
 - dodatni zunanji vzvratni ogledali za učitelja vožnje;
 - najmanj dodatno zavorno stopalko za učitelja vožnje.
4. vozila kategorije F:
 - varnostno kabino,
 - dodatni sedež za učitelja vožnje;
 - dodatni zunanji vzvratni ogledali za učitelja vožnje;
 - najmanj dodatno zavorno stopalko za učitelja vožnje.

(2) Dodatno vgrajene stopalke za učitelja vožnje morajo biti strokovno pregledane v skladu s predpisi o homologaciji.

(3) Kandidat, ki se usposablja za vožnjo vozil podkategorije A1 in kategorije A in H mora med usposabljanjem imeti:

- homologirano zaščitno čelado,
- zaščitno oblačilo v signalnih barvah, označeno s simbolom »L« tablice, iz prvega odstavka 24. člena tega pravilnika, na sprednji in zadnji strani oblačila,
- zaščitne rokavice,
- zaščitno obutev.

(4) Kandidat, ki je invalid, se sme usposablja na vozilu, ki ni v uporabi v avtošoli, v skladu z omejitvami in pod pogoji, ki so navedeni v kandidatovem zdravniškem spričevalu. Pomožna (ročna) zavora v navedenem vozilu mora biti v dosegu roke učitelja vožnje.

(5) Avtošola sme usposablja kandidate tudi na vozilih, katerih prestavno razmerje med motorjem in kolesi se spreminja z uporabo stopalke za plin ali zavore (avtomatski menjalnik).

3. Delo avtošol

8. člen

(usposabljanje kandidatov za voznike)

(1) Avtošola sme usposablja kandidate, ki se vanjo vpišejo in ob vpisu izpolnjujejo z zakonom predpisane pogoje.

(2) Avtošola pripravlja kandidate po predpisanem programu usposabljanja.

(3) Kandidat sme nadaljevati usposabljanje v drugi avtošoli. Avtošola mora kandidatu, ki pri vpisu predloži evidenčni karton vožnje, kot dokazilo o delno opravljenem programu usposabljanja v drugi avtošoli, vpisati podatke o predhodnem usposabljanju v register kandidatov in arhivirati evidenčni karton.

9. člen

(teoretični del usposabljanja)

(1) Teoretični del usposabljanja mora trajati najmanj 40 pedagoških ur organiziranega vzgojno-izobraževalnega dela po predpisanem programu usposabljanja. Trajanje posamezne učne ure je 45 minut. V učilnici sme biti prisotnih največ 30 kandidatov, če je učilnica dovolj velika v skladu z drugo in tretjo alinejo drugega odstavka 4. člena tega pravilnika. Teoretični del usposabljanja se sme izvajati izključno v

opremljeni učilnici avtošole. O poteku tega dela usposabljanja je učitelj dolžan voditi dnevnik dela.

(2) Teoretični del usposabljanja mora biti organiziran tako, da usposabljanje kandidata traja največ 4 ure dnevno in največ 20 ur tedensko.

10. člen

(praktični del usposabljanja)

(1) Kandidat sme pričeti s praktičnim delom usposabljanja po uspešno opravljenem teoretičnem preizkusu.

(2) Pri izvedbi praktičnega dela usposabljanja mora učitelj vožnje upoštevati vrstni red predpisanih vaj in stopenj ter prične z usposabljanjem v naslednji stopnji, ko se prepriča, da kandidat obvlada snov predhodne stopnje.

(3) Začetek ali zaključek učne ure je v kraju sedeža avtošole ali njene podružnice.

11. člen

(teoretični preizkus)

(1) K teoretičnem preizkusu sme pristopiti kandidat, ki je vpisan v tej avtošoli in je obiskoval teoretični del usposabljanja najmanj 80 odstotkov učnih ur. Preizkus poteka pisno ali elektronsko. Trajanje preizkusa je do 45 minut.

(2) Teoretični preizkus kandidat opravlja pred komisijo avtošole, ki jo določi strokovni vodja avtošole.

(3) Komisijo sestavljata dva člana, od katerih je eden učitelj predpisov, ki je izvedel predavanje. Eden od ocenjevalcev je predsednik.

(4) Znanje se preizkuša v skladu z učnimi vsebinami, predpisanimi s programom usposabljanja za voznika motornih vozil.

(5) Znanje se ocenjuje z ocenama:

- je opravil,
- ni opravil.

(6) Šteje se, da kandidat ni opravil teoretičnega preizkusa, če v odgovorih na vprašanja ni dosegel najmanj 90 odstotkov skupnega števila točk, s katerimi so ovrednoteni posamezni odgovori.

(7) Uspešno opravljen teoretični preizkus pristojna oseba avtošole vpiše v evidenčni karton vožnje in v register kandidatov.

(8) Kandidat, ki ni opravil teoretičnega preizkusa ali njegov izdelek zaradi uporabe nedovoljenih pripomočkov ni bil ocenjen, sme ta preizkus ponavljati po preteku petih dni od zadnjega neuspešnega preizkusa.

(9) Testi za opravljanje teoretičnega preizkusa morajo biti usklajeni s predpisanim programom. Uporabljeni testi se hranijo v dnevniku dela. Avtošola izpolni rubrike: naziv avtošole, številka tečaja, datum preizkusa, ocena, podpis predsednika komisije avtošole. Kandidat izpolni rubrike: ime in priimek kandidata, številka kandidata iz registra kandidatov, podpis kandidata vprašanja, odgovore.

(10) Teste in kontrolnike pravičnih odgovorov sestavi, pripravi, oblikuje in izda organizacija, ki jo na podlagi predpisov, ki urejajo javna naročila izbere minister, pristojen za notranje zadeve.

12. člen

(praktični preizkus)

(1) Kandidat sme opravljati praktični preizkus, ko zaključi s praktičnim delom usposabljanja.

(2) Kandidat opravlja praktični preizkus pred komisijo avtošole, ki jo določi strokovni vodja avtošole.

(3) Komisijo sestavljata dva člana, ki morata biti učitelja vožnje tiste kategorije, za katero kandidat opravlja praktični preizkus. Učitelj vožnje, ki je kandidata usposabljal, je lahko član komisije, ne sme pa biti njen predsednik.

(4) Praktični preizkus poteka na enak način kot postopek opravljanja praktičnega dela voznškega izpita.

(5) Znanje, spretnost in obnašanje se preizkuša v skladu z učnimi vsebinami, predpisanimi s programom usposabljanja za voznika motornih vozil.

(6) Znanje, spretnost in obnašanje se ocenjuje z ocenama:

- je opravil,
- ni opravil.

(7) Šteje se, da kandidat ni opravil praktičnega preizkusa, če ni obvladal upravljanje vozila ali ni pokazal sposobnosti voziti v prometu popolnoma varno.

(8) Uspešno opravljen praktični preizkus pristojna oseba avtošole vpiše v evidenčni karton vožnje in v register kandidatov.

(9) Kandidat, ki ni opravil praktičnega preizkusa, sme ta preizkus ponavljati po preteku petih dni od zadnjega neuspešnega preizkusa.

(10) Zapisnik praktičnega preizkusa se vodi na obrazcu, ki je kot priloga I sestavni del tega pravilnika in je objavljen skupaj z njim. Hraniti se skupaj z vpisnim listom kandidata.

13. člen

(javnost ocenjevanja)

(1) Pri ocenjevanju kandidata mora biti zagotovljena javnost ocenjevanja.

(2) Javnost ocenjevanja se zagotavlja tako, da avtošola kandidata:

- seznani z obsegom učne snovi, ki se ocenjuje;
- seznani s kriteriji za ocenjevanje;
- seznani z oceno.

(3) Kandidatu je avtošola dolžna omogočiti vpogled v ocenjevalno dokumentacijo.

14. člen

(vožnja s spremljevalcem)

(1) Praktični del usposabljanja kandidata za voznika motornih vozil kategorije B, ki bo vozil s spremljevalcem, ne sme biti krajše od 20 učnih ur.

(2) Kandidat se sme pričeti usposabljanje z vožnjo s spremljevalcem po uspešno opravljenem praktičnem preizkusu.

(3) Po praktičnem preizkusu mora kandidat opraviti:

- najmanj eno učno uro vožnje, v vozilu avtošole v spremstvu učitelja vožnje in spremljevalca po najmanj treh mesecih vožnje s spremljevalcem,
- najmanj eno učno uro vožnje, v vozilu avtošole v spremstvu učitelja vožnje in spremljevalca po najmanj treh mesecih od prve ure vožnje s spremljevalcem in učiteljem vožnje iz prejšnje alineje,
- po vsaki opravljeni učni uri vožnje se opravi analiza vožnje in svetovalni pogovor.

15. člen

(dokončanje programa usposabljanja)

(1) Za uspešno dokončanje usposabljanja mora kandidat opraviti vse obveznosti po predpisanem programu.

(2) Za dokončanje usposabljanja z vožnjo s spremljevalcem mora kandidat, poleg zahtev iz prejšnjega odstavka, opraviti obe učni uri z učiteljem vožnje in spremljevalcem.

4. Evidence in dokumenti

16. člen

(odgovornost za dokumente in evidence)

(1) Za uresničevanje določb tega pravilnika in drugih predpisov, ki zadevajo dokumente in evidence je odgovoren strokovni vodja avto šole.

(2) Učitelji vožnje, učitelji predpisov in drugi delavci avto šole so odgovorni za posamezna opravila oziroma naloge, za

katere so zadolženi po svoji funkciji oziroma delovnem mestu in ki jim jih izrecno dodeli poslovodni organ.

(3) Vsaka oseba, ki je zadolžena za določene naloge v zvezi z evidenčami, ne glede na to ali to delo opravlja samostojno ali pa v funkciji organa avtošole, za svoje delo odgovarja materialno in moralno oziroma je v skladu s predpisi o disciplinski, odškodninski in kazenski odgovornosti osebno odgovorna za pravilno, ažurno in točno ravnanje.

17. člen

(vrste predpisanih evidenc)

Evidence, ki jih mora voditi avtošola so:

- register kandidatov,
- dnevnik usposabljanja iz teorije,
- dnevni razvid vožnje,
- evidenčni karton vožnje.

18. člen

(oblika, vsebina in uporaba evidenc)

(1) Register kandidatov se vodi na obrazcu, ki je kot priloga II sestavni del tega pravilnika in je objavljen skupaj z njim. Register kandidatov vsebuje: registrsko številko kandidata, datum vpisa, ime in priimek kandidata in naslov prebivališča, njegove rojstne podatke, številko evidenčnega kartona, datum njegove izdaje, podatke o usposabljanju, podatke o izpisu kandidata iz avtošole, rubriko za opombe glede sprememb podatkov. Za vsako kategorijo, za katero avtošola izvaja usposabljanje, se vodi poseben register kandidatov.

(2) Dnevnik usposabljanja iz teorije se vodi na obrazcu, ki je kot priloga III sestavni del tega pravilnika in je objavljen skupaj z njim. Vsebuje zaporedno številko dnevnika, registrsko številko kandidata, ime in priimek kandidata, vsebino, datum in uro usposabljanja iz teorije vožnje, ime in priimek predavatelja ter vodenje prisotnosti kandidatov.

(3) Dnevni razvid vožnje se vodi na obrazcu, ki je kot priloga IV sestavni del tega pravilnika in je objavljen skupaj z njim. Vsebuje podatke o avtošoli, ki ga je izdala, številko in datum izdaje, ime in priimek učitelja vožnje, registrsko označbo vozila, podatke o kandidatih in podatke o usposabljanju kandidata, čase voženj in prevožene kilometre, podpis kandidata in učitelja vožnje.

(4) Učitelj vožnje je dolžan sprotno voditi dnevni razvid vožnje. Vpis podatkov v dnevni razvid vožnje mora opraviti pred začetkom vožnje, razen podatkov o prevoženih kilometrih, času zaključka vožnje in zadnji učni vaji, ki jo je v učni uri izvedel kandidat, katere vpiše ob koncu učne ure.

(5) Evidenčni karton vožnje se vodi na obrazcu, ki je kot priloga V sestavni del tega pravilnika in je objavljen skupaj z njim. Evidenčni karton vožnje poleg podatkov iz registra kandidatov vsebuje še ime in priimek učitelja vožnje, stanje števca kilometrov ter ime, priimek, rojstne podatke in sorodstveno razmerje spremljevalca. Podatke o spremljevalcu, v evidenčni karton vožnje vpiše izpitni center.

(6) Evidenčni karton vožnje je dolžan učitelj vožnje voditi za vsakega kandidata posebej. Učitelj vožnje mora pred pričetkom ure usposabljanja iz vožnje vpisati v evidenčni karton datum, vsebino in čas usposabljanja. Ob zaključku ure usposabljanja v evidenčni karton vpiše stanje števca kilometrov in zadnjo učno vajo, ki jo je v učni uri izvedel kandidat in to potrdi s podpisom. Učitelj vožnje je dolžan vpisati podatke o usposabljanju za vsako uro posebej in po končanem vpisu oziroma končani učni uri vožnje vrniti evidenčni karton vožnje kandidatu.

(7) Evidenčni karton vožnje je listina, ki izkazuje potek usposabljanja in dosežene učne rezultate. Evidenčni karton

vožnje izda avtošola kandidatu ob vpisu v avtošolo in ga mora kandidat prinesiti na vsako učno uro usposabljanja.

(8) Namesto izgubljenega ali ukradenega evidenčnega kartona vožnje je avtošola dolžna izdati nadomestni evidenčni karton. Po opravljenem vozniskem izpitu, pred pristojno izpitno komisijo, evidenčni karton arhivira avtošola skupaj z vpisnim listom kandidata.

19. člen

(vodenje evidenc)

(1) Avtošola vodi evidence z osebnimi podatki v zvezi z usposabljanjem kandidatov, od vpisa kandidata v avtošolo do zaključka usposabljanja, v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(2) Evidence o kandidatu, ki je zaključil z usposabljanjem se ne smejo spreminjati in ni dovoljeno vanje posegati, lahko pa se evidenca ponovno aktivira oziroma se nadaljuje vodenje podatkov, če se kandidat ponovno vključi v izobraževalni proces ne glede na način oziroma obseg vključitve.

(3) Avtošola sme enotne podatke iz evidenc združevati in voditi v podatkovnih datotekah v elektronskem mediju, če je zagotovljena trajnost podatkov.

20. člen

(viri podatkov)

(1) Avtošola zbira podatke o kandidatu, ki so potrebni za vodenje evidenc, le iz uradnih virov, in sicer:

- iz javnih listin (spričevala, obvestila, potrdila, rojstni list, osebna izkaznica, potni list, potrdilo o državljanstvu, poročni list, vozniško dovoljenje in podobno),
- iz drugih javnih listin (sodni ter drugi javnopravni akti, sklepi, zapisniki, uradni zaznamki in drugi uradni podatki oziroma akti organov avtošole),
- drugih listin, ki so potrebne za vodenje predpisanih evidenc.

(2) Vire podatkov iz prejšnjega odstavka avtošola dobi neposredno od kandidata.

21. člen

(spreminjanje podatkov v evidencah)

(1) Kandidat je dolžan takoj sporočiti spremembe podatkov s predložitvijo listine, ki vpliva na spremembo podatkov.

(2) Avtošola na podlagi nove listine takoj vnese spremembo, popravek ali dopolnitev podatka v ustrezno evidenco ter uporablja nov podatek od trenutka vpisa le tega v evidenco in ga ne sme popravljati oziroma dopolnjevati na dokumentih, ki so bili izdani pred spremembo podatka.

(3) Podatki se vpisujejo v evidence avtošole po kronološkem zaporedju in se predhodno vpisani podatki ne smejo v nobenem primeru zbrisati, zakriti ali popravljati. Nove podatke, ki nadomestijo predhodne, se vpiše v zato posebej predvideno rubriko: spremembe podatkov. V obeh rubrikah se posebej označi, da je podatek spremenjen.

22. člen

(hranjenje evidenc)

(1) Avtošola trajno hrani evidence: register kandidatov. Vse ostale dokumente in evidence mora avtošola hraniti najmanj dve leti od zadnjega vpisa podatka.

(2) Listine, ki jih je predložil kandidat kot dokazila o izpolnjevanju pogojev za vpis, se kandidatu vrnejo po končanem vpisnem postopku.

23. člen

(arhiviranje)

(1) Če se spremeni lokacija (sedež) ali avtošola preneha opravljati dejavnost, v zvezi s katero vodi in hrani

avtošolske evidence, mora avtošola, njen ustanovitelj, stečajni upravitelj oziroma druga pooblaščen oseba (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ) zagotoviti ustrezno varovanje evidenc ob prenosu na drugo lokacijo oziroma na drug subjekt.

(2) Če pristojni organ ne določi drugega subjekta za hranjenje arhivskega gradiva in avtošola nima pravnega naslednika, njene evidence preidejo takoj po njenem prenehanju delovanja v pristojni arhiv.

5. Način označevanja vozil, na katerih se usposablja kandidati

24. člen

(»L« tablica za označevanje vozil)

(1) Tablica za označevanje motornih vozil, na katerih se usposablja kandidati (v nadaljnjem besedilu: »L« tablica), je ravna plošča kvadratne oblike, modre barve, na kateri je črka »L« bele barve. Oblika in minimalne dimenzije »L« tablice so navedene v prilogi VI, ki je sestavni del tega pravilnika in je objavljena skupaj z njim. Avto šola sme uporabljati simbol oznake »L« tablice v večji dimenziji, ki mora biti v sorazmerju z dimenzijami, navedenimi v prilogi VI.

(2) »L« tablica mora biti izdelana iz vremensko odpornih materialov in mora odsevati svetlobo, vogali »L« tablice so lahko zaobljeni.

(3) Vozilo, s katerim se kandidat usposablja, mora biti označeno z »L« tablicami takrat, kadar vozi vozilo kandidat.

25. člen

(mesto namestitve »L« tablice)

(1) »L« tablica se namesti:

- na motornem vozilu na levi polovici sprednje in zadnje strani vozila;
- na motornem in priklopnem vozilu: na motornem vozilu na levi polovici sprednje strani, na priklopnem vozilu pa na levi polovici zadnje strani;

(2) »L« tablica mora biti na vozilu pritrjena tako, da tvori pravi kot z vodoravno osjo ceste in da je dobro vidna drugim udeležencem v prometu in čitljiva.

26. člen

(svetlobna tabla za označevanje vozil)

(1) Svetlobna tabla za označevanje vozil, na katerih se usposablja kandidati (v nadaljnjem besedilu: svetlobna tabla) je štirikotne oblike, rumene barve. Na njej je črn napis »AVTOŠOLA« in simbol »L« tablice iz prvega odstavka 24. člena tega pravilnika.

(2) Na vozilih avtošol, ki so registrirane na območju, določenem z zakonom, kjer avtohtono živijo skupaj s pripadniki slovenskega naroda tudi pripadniki italijanske oziroma madžarske narodnosti, mora biti napis »AVTOŠOLA« tudi v italijanščini (AUTOSCUOLA) oziroma madžarščini (AUTO' ISKOLA).

(3) Dolžina svetlobne table mora biti najmanj 60 cm, višina najmanj 13 cm, višina črk najmanj 7 cm, stranica modrega kvadrata s simbolom »L« tablice pa najmanj 10 cm.

27. člen

(mesto namestitve svetlobne table)

(1) Svetlobna tabla mora biti nameščena na strehi motornega vozila, na katerem se usposablja kandidat tako, da je vidna za voznike, ki vozijo za njim in proti njemu.

(2) Svetlobna tabla mora biti osvetljena z lastnim virom svetlobe v času od prvega somraka do popolne zdanitve in ob zmanjšani vidljivosti, kadar vozilo vozi kandidat.

28. člen

(oznaka z nazivom in naslovom avtošole)

(1) Oznaka z nazivom in naslovom avtošole mora biti izpisana s črkami višine najmanj 30 mm in se mora po barvi vidno razločevati od podlage. Vsebovati mora napis »Avtošola« ter podatke o firmi in njenem sedežu.

(2) Podatki o nazivu (firmi) in njenem naslovu morajo biti enaki kot so navedeni v sodnem registru oziroma vpisniku podjetnikov. Na oznaki sme biti navedena skrajšana firma, ki je navedena v sodnem registru oziroma vpisniku podjetnikov.

29. člen

(mesto namestitve oznake z nazivom in naslovom avtošole)

(1) Oznaka iz prejšnjega člena mora biti nameščena na zunanji strani levega in desnega boka vozila na katerem se usposablja kandidat.

(2) Oznake iz prejšnjega člena ni potrebno namestiti na kolesa z motorjem in motorna kolesa na katerem se usposablja kandidat.

6. Prehodne in končne določbe

30. člen

Avtošole morajo vozila, ki jih uporabljajo za usposabljanje kandidatov uskladiti z določbami 3., 4., 6., 7., 8., 10. in 11. točke 6. člena in neprometno površino z določbo 5. člena tega pravilnika najkasneje do 31. avgusta 2010. Do takrat se lahko uporabljajo vozila in neprometno površino, ki so v skladu prvim odstavkom 6. člena in 8. členom Pravilnika o avto šolah (Uradni list RS, št. 106/99, 101/01 in 79/02).

31. člen

»L« tablice, ki so jih izdale upravne enote skladno s Pravilnikom o označevanju vozil, na katerih se usposablja kandidati za voznike (Uradni list RS, št. 4/00 in 56/03) se smejo uporabljati še 10 let po uveljavitvi tega pravilnika.

32. člen

Obrazci evidenc, ki so določeni v prvem, tretjem in petem odstavku 18. člena ter testi za opravljanje teoretičnega preizkusa iz desetega odstavka 11. člena tega pravilnika se začnejo uporabljati najkasneje v roku dveh let od uveljavitve tega pravilnika. Do takrat se uporabljajo obrazci in testi, ki so izdani na podlagi drugega odstavka 23. člena in drugega odstavka 25. člena Pravilnika o avto šolah (Uradni list RS, št. 106/99, 101/01 in 79/02).

33. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, prenehata veljati Pravilnik o avto šolah (Uradni list RS, št. 106/99, 101/01 in 79/02) in Pravilnik o označevanju vozil, na katerih se usposablja kandidati za voznike (Uradni list RS, št. 4/00 in 56/03).

34. člen

(uveljavitev)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 1321/07/6041-26/2005
Ljubljana, dne 8. decembra 2005
EVA 2004-1711-0043

Dragutin Mate l.r.
Minister
za notranje zadeve

PRILOGA I

ZAPISNIK PRAKTIČNEGA PREIZKUSA

Avtošola oz. podružnica

Kategorija.

Registrska št. kandidata

Datum: _____

Kraj: _____

Začetek preizkusa ob: _____ uri.

Stanje km števca: _____

Zaključek preizkusa ob: _____ uri.

Stanje km števca: _____

Priimek in ime kandidata: _____

Relacija: _____

Število ur: _____

Učitelj vožnje: _____

		1	2	3	4	5	6	7	8	9		Napaka se je zgodila na:
[A] PRIPRAVA NA VOŽNJO Največ 5 napak	1. Priprava											
	2. Priklopnik											
	3. Tahograf											
	4. Zrak - bari											
	5. Okvare											
	6. Luči - svet. sig. naprave											
[B] POLIGON - MANJ PROMETNA POVRŠINA Največ 6 napak	1. Tehnika vožnje											
	2. Parkiranje											
	3. Obračanje											
	4. Vzvratna vožnja											
	5. Upoštevanje prom. pravil											
[C] VOŽNJA V PROMETU Največ 7 napak	1. Tehnika vožnje	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
	2. Opazovanje											
	3. Smerniki											
	4. Vozni - prometni pas											
	5. Opazovanje prometa za voz.											
	6. Varnostna razdalja											
	7. Znaki - označbe - pravila											
	8. Pešci											
	9. Robniki - bankine											
	10. Predvidevanje											
	11. Ustavljanje											
	12. Luči											
	13. Vidljivost											
[D] KRIŽIŠČA Največ 6 napak	1. Opazovanje - pozornost	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
	2. Smerniki											
	3. Razvrščanje											
	4. Znaki - označbe - pravila											
	5. Izsiljevanje											
	6. Dinamika vožnje											
	7. Zavijanje											
[E] HITROST VOŽNJE Največ 6 napak	1. Počasna vožnja											
	2. Neprimerna hitrost											
	3. Prekoračitev hitrosti											
	4. Zmanjšanje hitrosti											
[F] PREHITEVANJE VOŽNJA MIMO Največ 5 napak	1. Se ne prepriča											
	2. Smerniki											
	3. Nepravilno prehitevanje											
	4. Hitrost prehitevanja											
[G] VOŽNJA PO HITRI CESTI IN AVTOCESTI Največ 5 napak	5. Bočna varnostna razdalja											
	1. Opazovanje	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
	2. Smerniki											
	3. Pospeševalni pas											
	4. Prometni pas											
	5. Zaviralni pas											
	6. Hitrost vožnje											
	7. Prehitevanje - vožnja mimo											
[H]	8. Omogočanje vključ. drugih											
	Posredovanje učitelja vožnje											

OCENA PREIZKUSA: JE - NI OPRAVIL (A)

Žig avtošole

OPOMBE: vožnja se ni pričela zaradi: _____ Podpis predsednika komisije avtošole: _____

vožnja prekinjena zaradi: _____ Podpis učitelja vožnje: _____

PRILOGA II

Register kandidatov je evidenca v obliki knjige v velikosti formata A4 vezana v italijanski trdi vezavi. Platnice so iz 2 mm debele lepenke in so oblečene v platno modre barve (Pantone 295EC) z napisom »Register kandidatov« s srebrnim sitotiskom. Notranji del vsebuje 104 liste (80g) z 203 numeriranimi stranmi in z lepljenimi 200g predlisti. Register kandidatov ima serijsko številko, ki jo določi proizvajalec.

Avto šola oz. podružnica

Kategorija

REGISTER KANDIDATOV

**Registrska številka
avto šole pri MNZ**

Registrska številka
kandidata od: _____

do: _____

Odgovorna oseba: _____

(Podpis)

Žig avtošole

STATUSNE SPREMEMBE		
Datum	Opis	Podpis odgovorne osebe
1	2	3
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole

[illegible]

[illegible]

EVIDENČNO STANJE						
Evidenčno stanje v Registru kandidatov na dan:.... (datum)	Število vpisanih kandidatov	Število izdanih evidenčnih kartonov vožnje	Število kandidatov, ki so opravili vozniški izpit	Število kandidatov, ki so se iz avto šole izpisali	Število kandidatov v usposabljanju	Podpis odgovorne osebe
1	2	3	4	5	6	7
						Žig avto šole
						Žig avto šole
						Žig avto šole
						Žig avto šole
						Žig avto šole
						Žig avto šole
						Žig avto šole
						Žig avto šole
						Žig avto šole
						Žig avto šole

OPOMBE		
Datum	Opis	Podpis odgovorne osebe
1	2	3
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole
	_____	Žig avto šole

PRILOGA III

Dnevnik usposabljanja iz teorije je v velikosti formata A4. Ovitek je iz papirja KVMK 250g in ima plastificiran ovitek v barvi Pantone 286 EC in je oblikovan kot mapa za shranjevanje zapisov teoretičnih preizkusov. Notranji del je vezan in vsebuje 16 strani. Dnevnik dela se uporablja za posamezen tečaj teoretičnega usposabljanja in je označen z evidenčno številko.

Avtošola oz. podružnica

Številka avtošole v registru

DNEVNIK

USPOSABLJANJA IZ TEORIJE

Številka dnevnika

Nº 00000

Evidenčna številka dnevnika dela

TEORETIČNI DEL USPOSABLJANJA

Učilnica:

Naslov
(ulica, hišna številka, kraj)

Čas usposabljanja od: _____

do: _____

Predavatelj:

(Ime in priimek)

(Podpis predavatelja)

Žig avtošole

(Podpis pooblaščenih oseb)

Strani 4, 6, 8, 10

Datum usposabljanja 	Datum uspešno opravljenega teoretičnega preizkusa Številka zapisa	Opombe
Evidenca prisotnosti (število učnih ur) Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		
Učne ure - skupaj: _____		

Št.	Predavanje		Opis teme	Podpis predavatelja
	Datum	Čas		
1	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
2	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
3	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
4	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
5	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
6	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
7	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			

Strani 12, 13

Na strani 13 se zaporedno številčenje v prvem stolpcu nadaljuje od številke 8 do 14

Št.	Predavanje		Opis teme	Podpis predavatelja
	Datum	Čas		
15	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
16	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
17	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
18	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
19	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
20	Od: _____ Do: _____ Ure: _____			
Teoretični del usposabljanja je trajal učnih ur. _____ (Podpis predavatelja)				

ANALIZA

V dnevnik dela je vpisanih _____ kandidatov.

Teoretični del usposabljanja je prekinilo _____ kandidatov.

TEORETIČNI PREIZKUS

Datum preizkusa: _____

Teoretični preizkus

je uspešno opravilo _____ kandidatov.

Predsednik komisije avtošole: _____
(Ime in priimek)

(Podpis)

Član komisije avtošole: _____
(Ime in priimek)

(Podpis)

Kandidati, ki niso uspešno opravili teoretičnega preizkusa.

Št.	Priimek in ime	Datum preizkusa
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

Opombe:

Datum

Žig avtošole

(Podpis pooblaščen osebe)

PRILOGA IV

Dnevni razvid vožnje je v velikosti 295 mm x 149 mm in ima perforacijo za talonski del. Barvno ozadje je v barvi Pantone 7499EC z elementi celostne podobe in letnico za tekoče leto. Ovitek je iz papirja KVMK 250g in ima plastificiran ovitek v barvi Pantone 286 EC. Ob izdaji se v dnevni razvid vožnje vpiše podatke o avtošoli, datum uporabe, število delovnih mest, zaporedno številko dnevnega razvida in serijsko številko, ki jo določi proizvajalec.

Dnevni razvidi vožnje so za posamezni mesec vezani skupaj. Učitelj vožnje, ki je v avtošoli v rednem delovnem razmerju uporablja dnevni razvid tipa A, ki mora vsebovati toliko strani, kot je dni v posameznem mesecu. Učitelj vožnje, ki opravlja delo v avtošoli na podlagi podjemne pogodbe uporablja dnevni razvid tipa B, ki mora vsebovati toliko strani, kot je dni v posameznem mesecu. Učitelj vožnje, ki ima z avtošolo sklenjeno dopolnilno delovno razmerje v skladu z zakonom o delovnih razmerjih uporablja dnevni razvid tipa C, ki mora vsebovati toliko strani, kot je tednov v posameznem mesecu.

Oblika dnevnega razvida tip A – prva stran

Številka dnevnega razvida A00000		Številka dnevnega razvida A00000	
Datum dan. mesec. leto		Datum dan. mesec. leto	
Številka avto šole v registru XX - XX		Številka avto šole v registru XX - XX	
Število delovnih mest 00/00-00-00		Število delovnih mest 00/00-00-00	
Podpis učitelja vožnje		Podpis učitelja vožnje	

Avto šola Naziv avtošole oz. podružnice Statusna oblika Naslov Izpitni center		DNEVNI RAZVID VOŽNJE 00/00-00-00 Ime in priimek učitelja vožnje Število delovnih mest	
--	--	---	--

Registrska označba vozila	1	km - začetek	km - konec
Registrska označba vozila	2	km - začetek	km - konec
Registrska označba vozila	3	km - začetek	km - konec

Ura	Vozilo	Registrska št. kandidata	Priimek kandidata	Učna ura Od	Do	Vaje - splošni del	Vaje - dodatni del	Podpis kandidata	Zap. ura vožnje	Ocena pz / izpit	Km na koncu učne ure	Podružnica
1						/						
2						/						
3						/						
4						/						
5						/						
6						/						
7						/						
8						/						
9						/						

Datum izdaje		Podpis pooblaščen osebe	Podpis učitelja vožnje	Skupaj	Znak kontrole
--------------	--	-------------------------	------------------------	--------	---------------

N° 000000

Oblika dnevnega razvida tip B – prva stran

Številka dnevnega razvida B00000 Datum dan. mesec. leto Številka avto šole v registru XX - XX Število delovnih mest 00/00-00-00 Podpis učitelja vožnje 	Avto šola Naziv avtošole oz. podružnice Statusna oblika Naslov Izpitni center 00/00-00-00 00/00-00-00 DNEVNI RAZVID VOŽNJE Ime in priimek učitelja vožnje Število delovnih mest	Številka dnevnega razvida B00000 Datum dan. mesec. leto																																																
Registrska označba vozila 1 km - začetek km - konec Registrska označba vozila 2 km - začetek km - konec Registrska označba vozila 3 km - začetek km - konec																																																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; font-size: 0.8em;"> <thead> <tr> <th>Ura</th> <th>Vozilo</th> <th>Registrska št. kandidata</th> <th>Priimek kandidata</th> <th>Učna ura Od Do</th> <th>Vaje - splošni del</th> <th>Vaje - dodatni del</th> <th>Podpis kandidata</th> <th>Zap. ura vožnje</th> <th>Ocena pz / izpit</th> <th>Km na koncu učne ure</th> <th>Podružnica</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>			Ura	Vozilo	Registrska št. kandidata	Priimek kandidata	Učna ura Od Do	Vaje - splošni del	Vaje - dodatni del	Podpis kandidata	Zap. ura vožnje	Ocena pz / izpit	Km na koncu učne ure	Podružnica	1					/	/						2					/	/						3					/	/					
Ura	Vozilo	Registrska št. kandidata	Priimek kandidata	Učna ura Od Do	Vaje - splošni del	Vaje - dodatni del	Podpis kandidata	Zap. ura vožnje	Ocena pz / izpit	Km na koncu učne ure	Podružnica																																							
1					/	/																																												
2					/	/																																												
3					/	/																																												
Ure Km Datum izdaje Podpis pooblaščen osebe _____ avto šole Zg Podpis učitelja vožnje _____ Skupaj Znak kontrole																																																		
№ 000000																																																		

Oblika dnevnega razvida tip C – prva stran

Številka dnevnega razvida C00000 Datum teden. mesec. leto Številka avto šole v registru XX - XX Število delovnih mest 00/00-00-00 Podpis učitelja vožnje 	Avto šola Naziv avtošole oz. podružnice Statusna oblika Naslov Izpitni center 00/00-00-00 00/00-00-00 DNEVNI RAZVID VOŽNJE Ime in priimek učitelja vožnje Število delovnih mest	Številka dnevnega razvida C00000 Teden teden. mesec. leto																																																																																																												
Registrska označba vozila 1 km - začetek km - konec Registrska označba vozila 2 km - začetek km - konec Registrska označba vozila 3 km - začetek km - konec																																																																																																														
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; font-size: 0.8em;"> <thead> <tr> <th>Ura</th> <th>Vozilo</th> <th>Registrska št. kandidata</th> <th>Priimek kandidata</th> <th>Učna ura Od Do</th> <th>Vaje - splošni del</th> <th>Vaje - dodatni del</th> <th>Podpis kandidata</th> <th>Zap. ura vožnje</th> <th>Ocena pz / izpit</th> <th>Km na koncu učne ure</th> <th>Datum</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>6</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>7</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>8</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td> / </td><td> / </td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>			Ura	Vozilo	Registrska št. kandidata	Priimek kandidata	Učna ura Od Do	Vaje - splošni del	Vaje - dodatni del	Podpis kandidata	Zap. ura vožnje	Ocena pz / izpit	Km na koncu učne ure	Datum	1					/	/						2					/	/						3					/	/						4					/	/						5					/	/						6					/	/						7					/	/						8					/	/					
Ura	Vozilo	Registrska št. kandidata	Priimek kandidata	Učna ura Od Do	Vaje - splošni del	Vaje - dodatni del	Podpis kandidata	Zap. ura vožnje	Ocena pz / izpit	Km na koncu učne ure	Datum																																																																																																			
1					/	/																																																																																																								
2					/	/																																																																																																								
3					/	/																																																																																																								
4					/	/																																																																																																								
5					/	/																																																																																																								
6					/	/																																																																																																								
7					/	/																																																																																																								
8					/	/																																																																																																								
Km Ure Datum izdaje Podpis pooblaščen osebe _____ avto šole Zg Podpis učitelja vožnje _____ Skupaj Znak kontrole																																																																																																														
№ 000000																																																																																																														

Oblika druge strani vsakega lista dnevnega razvida vožnje tipa A, B in C

Opombe	
Cas vožnje	Opis

Podpis učitelja vožnje

PRILOGA V

Evidenčni karton vožnje je v velikosti formata A6 z zaobljenimi robovi in serijsko številko, ki jo določi proizvajalec. Ovitek je iz papirja KVMK 250g z izsekom za ime in priimek kandidata in ima plastificiran ovitek v barvi Pantone 286 EC z elementi celostne podobe, ter je zaščiten z PVC ovitkom. Notranji del je iz papirja BIOMAT 150g vezan s šivom po sredini. Podlaga je v barvi Pantone 7499EC z elementi celostne podobe in vsebuje 24 strani.

XX - XX
Registrska številka avtošole pri MNZ

AVTOŠOLA
Naziv avtošole oz. podružnice
Statusna oblika
Naslov
Izpitni center

NADOMESTNI EVIDENČNI KARTON VOŽNJE
Kandidatu se na podlagi podatkov iz evidenc izda nadomestni evidenčni karton vožnje.
Evidenčni karton vožnje s številko:
se nadomesti z
evidenčnim kartonom vožnje številka:
Datum
Žig avtošole
Podpis pooblaščen osebe

Notranja stran ovitka - spredaj

XX - XX / 0000
Izpitni center - Avtošola / Register kandidatov

Priimek in ime kandidata

№ 0000000
EVIDENČNI KARTON VOŽNJE

_____ / _____
Registrska številka kandidata - kategorija vozila

Naslov (ulica, hišna št., pošta, kraj)		
/		
Datum rojstva	Datum izdaje zdrav. spričevala	
/		
Učitelj vožnje	Podpis	
/		
Datum vpisa	Žig avtošole	Podpis pooblaščen osebe

Sprememba podatkov:	/	Številka vozniskega dovoljenja

Datum	Žig	Podpis

Stran 1

PREDHODNO USPOSABLJANJE

TEORETIČNI PREIZKUS

Kandidat je obiskoval teoretični del usposabljanja o vožnji - tečaj
 števila _____ in je dne _____
 uspešno opravil teoretični preizkus za voznika motornih vozil
 _____ kategorije v avtošoli _____

Podpis pooblaščenice osebe Žig Registrska številka kandidata

PRAKTIČNI DEL USPOSABLJANJA

Kandidat je v avtošoli _____
v praktičnem delu usposabljanja za voznika motornih vozil
_____ kategorije opravil _____ ur vožnje.

Podpis pooblaščenice osebe

PRAKTIČNI PREIZKUS

Kandidat je dne _____ uspešno opravil praktični preizkus za voznika motornih vozil _____ kategorije v avtošoli _____

Podpis pooblaščen osebe _____ Žig _____
Registrska številka kandidata _____

PROGRAM USPOSABLJANJA

TEORETIČNI PREIZKUS

Kandidat je obiskoval teoretični del usposabljanja - tečaj številka _____ s pričetkom _____ in je dne _____ uspešno opravil teoretični preizkus za voznika motornih vozil _____ kategorije.

Datum	Podpis predsednika komisije avtošole
Žig avtošole	

PRAKTIČNI PREIZKUS

Kandidat je dne _____ uspešno
opravi praktični preizkus za voznika motornih vozil
_____ kategorije.

Datum _____ Žig avtošole _____

Podpis predsednika komisije avtošole _____

Stran 2

Stran 3

[illegible]

VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM

SPREMLJEVALEC

Ime in priimek: _____
Datum rojstva: _____
Naslov: _____
Sorodstveno razmerje: _____
Upravni organ: _____

Datum vpisa _____ Žig _____
 Podpis uradne osebe _____

SPREMLJEVALEC

Ime in priimek: _____
Datum rojstva: _____
Naslov: _____
Sorodstveno razmerje: _____
Upravni organ: _____

Datum vpisa _____ Žig _____
 Podpis uradne osebe _____

SPREMLJEVALEC

Ime in priimek: _____
Datum rojstva: _____
Naslov: _____
Sorodstveno razmerje: _____
Upravni organ: _____

Datum vpisa _____ Žig _____
Podpis uradne osebe _____

Stran 4 – 17

Stran 18 – 19

VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM IN UČITELJEM VOŽNJE
 (Izpolni učitelj vožnje)

Zaporedna ura vožnje	Številka dnevnega razvida	Končno stanje km števca	Podpis spremljevalca
Datum	Učna ura od do	Podpis učitelja vožnje	Podpis kandidata

RELACIJA

RELACIJA

Stran 20

VOZNIŠKI IZPIT
 Št. reg. izpitne komisije

TEORETIČNI DEL

Kandidat je dne _____ uspešno opravil teoretični del izpita za voznika motornih vozil _____ kategorije.

Žig

DATUM IN URA PRAKTIČNEGA DELA

Podpis pooblaščenih oseb

1		
2		
3		
4		

TEORETIČNI DEL

Kandidat je dne _____ uspešno opravil teoretični del izpita za voznika motornih vozil _____ kategorije.

Žig

DATUM IN URA PRAKTIČNEGA DELA

Podpis pooblaščenih oseb

1		
2		
3		
4		

Opombe:

Stran 21 - 22

MOJ UČITELJ VOŽNJE

1. Ima profesionalni odnos do vožnje in učenja.
2. Omogoča mi izbiro termina vožnje in prihaja na učne ure točno.
3. Na začetku učne ure obnovi zadnjo učno snov.
4. Na začetku določi cilje učne ure.
5. Na koncu učne ure ovrednoti in oceni vožnjo.
6. Na vsaki učni uri izpolni evidenčni karton vožnje in dnevni razvid vožnje.
7. Med učno uro preverja moje znanje cestnoprometnih predpisov.
8. Svojo pozornost med učno uro posveča mojemu usposabljanju.
9. Skrbi, da učenje poteka sproščeno in v pozitivnem vzdušju.
10. Novosti mi razloži na preprost in razumljiv način, na vprašanja mi rad odgovarja.
11. Težavnejšo učno snov mi ponazori z ilustracijo, določene elemente vožnje mi tudi demonstrira.
12. Kadar mi gre učenje vožnje dobro, me pohvali, ob težavah me spodbuja.

Stran 23

POMEMBNI PODATKI**URADNE URE IN TELEFONSKE ŠTEVILKE**

Avtošola: _____

Uradne ure: _____

Učitelj vožnje: _____

Učitelj vožnje: _____

Izpitni center: _____

Uradne ure: _____

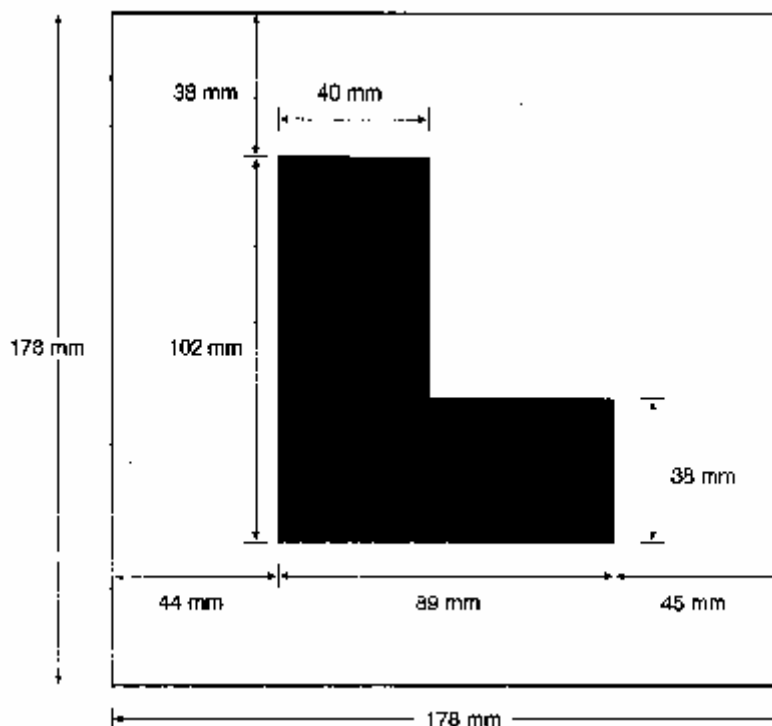
Evidenčni karton vožnje ima v času usposabljanja kandidat in ga uporablja kot listino, ki izkazuje potek usposabljanja in dosežene učne rezultate.

Če kandidat izgubi evidenčni karton vožnje ali ga poškoduje mu avtošola izda nadomestni evidenčni karton. V tem primeru je dovolj izjava kandidata in ni potreben preključ v Uradnem listu RS.

Stran 24

PRILOGA VI

Dimenzije »L« tablice:

Bela črka na modri podlagi.

Robovi »L« tablice smejo biti zaobljeni.

**5045. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah
Pravilnika o programu in načinu opravljanja
preizkusa usposobljenosti nadzornikov
smučišč**

Na podlagi sedmega odstavka 23. člena Zakona o varnosti na smučiščih (Uradni list RS, št. 110/02 – ZVSmuč) izdaja minister za notranje zadeve v soglasju z ministrom za promet

P R A V I L N I K
o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o
programu in načinu opravljanja preizkusa
usposobljenosti nadzornikov smučišč

1. člen

(1) Točka A) drugega odstavka 3. člena se spremeni:
"Za določene vsebine prava o prekrških se uporablja program strokovnega usposabljanja za izvajanje pooblastil po Zakonu o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) in Uredba o vrsti

izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (Uradni list RS, št. 42/04)."

(2) Določbe točke A drugega odstavka 3. člena se brišejo.

2. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-145/2005/10 (141-04)
Ljubljana, dne 8. decembra 2005
EVA 2005-1711-0064

Dragutin Mate l.r.
Minister
za notranje zadeve

Soglašam!

mag. Janez Božič l.r.
Minister
za promet

5046. Seznam standardov, ob uporabi katerih se domneva skladnost z zahtevami Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov

Na podlagi 10. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo in 14/05 – popr.) in tretjega odstavka 5. člena Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov (Uradni list RS, št. 101/05) objavlja minister za okolje in prostor

SEZNAM STANDARDOV,
ob uporabi katerih se domneva skladnost z zahtevami Pravilnika o mehanski odpornosti
in stabilnosti objektov

Oznaka slovenskega standarda ¹	Naslov standarda v slovenskem jeziku ²	Naslov standarda v angleškem jeziku	Referenčni standard ³
EVROKOD: OSNOVE PROJEKTIRANJA KONSTRUKCIJ			
SIST EN 1990	Evrokod – Osnove projektiranja	Eurocode – Basis of structural design	EN 1990
EVROKOD 1: VPLIVI NA KONSTRUKCIJE			
SIST EN 1991-1-1 ⁴	Evrokod 1: Vplivi na konstrukcije-1-1. del: Splošni vplivi-Gostote, lastna teža, koristne obtežbe stavb	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-1: General actions – Densities, self-weight, imposed loads for buildings	EN 1991-1-1
SIST EN 1991-1-2 ⁴	Evrokod 1: Vplivi na konstrukcije-1-2. del: Splošni vplivi-Vplivi požara na konstrukcije	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-2: General actions – Actions on structures exposed to fire	EN 1991-1-2
SIST EN 1991-1-3	Evrokod 1: Vplivi na konstrukcije-1-3. del: Splošni vplivi-Obtežba snega	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-3: General actions – Snow loads	EN 1991-1-3
SIST EN 1991-1-4	Evrokod 1: Vplivi na konstrukcije-1-4. del: Splošni vplivi-Vplivi vetra	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-4: General actions – Wind loads	EN 1991-1-4
SIST EN 1991-1-5	Evrokod 1: Vplivi na konstrukcije-1-5. del: Splošni vplivi-Toplotni vplivi	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-5: General actions – Thermal actions	EN 1991-1-5
SIST EN 1991-1-6	Evrokod 1: Vplivi na konstrukcije-1-6. del: Splošni vplivi-Vplivi med gradnjo	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-6: General actions – Actions during execution	EN 1991-1-6
SIST ENV 1991-2-7	Evrokod 1: Osnove projektiranja in vplivi na konstrukcije – 2-7. del: Vplivi na konstrukcije – Ne-zgodni vplivi zaradi trčenj in eksplozij	Eurocode 1: Basis of design and actions on structures – Part 2-7: Actions on structures – Accidental actions due to impact and explosions	ENV 1991-2-7
SIST EN 1991-2	Evrokod 1: Vplivi na konstrukcije-2. del: Prometna obtežba mostov	Eurocode 1: Actions on structures – Part 2: Traffic loads on bridges	EN 1991-2
SIST ENV 1991-4	Evrokod 1: Osnove projektiranja in vplivi na konstrukcije – 4. del: Vplivi v silosih in zbiralnikih	Eurocode 1: Basis of design and actions on structures – Part 4: Actions in silos and tanks	ENV 1991-4
SIST ENV 1991-5	Evrokod 1: Osnove projektiranja in vplivi na konstrukcije – 5. del: Vpliv žerjavov in drugih strojev	Eurocode 1: Basis of design and actions on structures – Part 5: Actions induced by cranes and other machinery	ENV 1991-5
EVROKOD 2: PROJEKTIRANJE BETONSKIH KONSTRUKCIJ			
SIST EN 1992-1-1 ⁴	Evrokod 2: Projektiranje betonskih konstrukcij – 1-1. del: Splošna pravila in pravila za stavbe	Eurocode 2: Design of concrete structures – Part 1-1: General rules and rules for buildings	EN 1992-1-1
SIST EN 1992-1-2	Evrokod 2: Projektiranje betonskih konstrukcij – 1-2. del: Projektiranje požarnovarnih konstrukcij	Eurocode 2: Design of concrete structures – Part 1-2: General rules – Structural fire design	EN 1992-1-2
SIST EN 1992-2	Evrokod 2: Projektiranje betonskih konstrukcij – 2. del: Betonski mostovi – Projektiranje in pravila za konstruiranje	Eurocode 2: Design of concrete structures – Part 2: Concrete bridges – Design and detailing rules	EN 1992-2
SIST ENV 1992-4	Evrokod 2: Projektiranje betonskih konstrukcij – 4. del: Zadrževalniki tekočin	Eurocode 2: Design of concrete structures – Part 4: Liquid retaining and containment structures	ENV 1992-4
EVROKOD 3: PROJEKTIRANJE JEKLENIH KONSTRUKCIJ			
SIST EN 1993-1-1 ⁴	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-1. del: Splošna pravila in pravila za stavbe	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-1: General rules and rules for buildings	EN 1993-1-1
SIST EN 1993-1-2	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-2. del: Splošna pravila – Projektiranje požarnovarnih konstrukcij	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-2: General rules – Structural fire design	EN 1993-1-2
SIST EN 1993-1-8 ⁴	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-8. del: Splošna pravila – Projektiranje spojev	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-8: General rules – Design of joints	EN 1993-1-8
SIST EN 1993-1-9 ⁴	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-9. del: Splošna pravila – Trdnost pri utrujanju	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-9: General rules – Fatigue strength	EN 1993-1-9
SIST EN 1993-1-10 ⁴	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-10. del: Splošna pravila – Izbira kakovosti jekla glede na žilavost in lamelarni lom	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-10: General rules – Fracture toughness assessment	EN 1993-1-10
SIST ENV 1993-1-3	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-3. del: Splošna pravila – Dodatna pravila za hladnooblikovane tankostenske profile in pločevine	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-3: General rules – Supplementary rules for thin gauge members and sheeting	ENV 1993-1-3

Oznaka slovenskega standarda ¹	Naslov standarda v slovenskem jeziku ²	Naslov standarda v angleškem jeziku	Referenčni standard ³
SIST ENV 1993-1-4	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-4. del: Splošna pravila – Dodatna pravila za nerjavna jekla	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-4: General rules – Supplementary rules for stainless steels	ENV 1993-1-4
SIST ENV 1993-1-5	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-5. del: Splošna pravila – Dodatna pravila za ravninske pločevinaste konstrukcije (ortotropne plošče) brez prečne obremenitve	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-5: General rules – Supplementary rules for planar plated structures without transverse loading	ENV 1993-1-5
SIST ENV 1993-1-6	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-6. del: Splošna pravila – Dodatna pravila za lupinaste konstrukcije	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-6: General rules – Supplementary rules for shell structures	ENV 1993-1-6
SIST ENV 1993-1-7	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 1-7. del: Splošna pravila – Dodatna pravila za ravninske pločevinaste konstrukcije (ortotropne plošče) obremenjene s prečno obtežbo	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-7: General rules – Supplementary rules for planar plated structures loaded transversely	ENV 1993-1-7
SIST ENV 1993-2	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 2. del: Jekleni mostovi	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 2: Steel bridges	ENV 1993-2
SIST ENV 1993-3-1	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 3-1. del: Stolpi, jambori in dimniki – Stolpi in jambori	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 3-1: Towers, masts and chimneys – Towers and masts	ENV 1993-3-1
SIST ENV 1993-3-2	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 3-2. del: Stolpi, jambori in dimniki – Dimniki	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 3-2: Towers, masts and chimneys – Chimneys	ENV 1993-3-2
SIST ENV 1993-4-1	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 4-1. del: Silosi, rezervoarji in cevovodi – Silosi	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 4-1: Silos, tanks and pipelines – Silos	ENV 1993-4-1
SIST ENV 1993-4-2	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 4-2. del: Silosi, rezervoarji in cevovodi – Rezervoarji	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 4-1: Silos, tanks and pipelines – Tanks	ENV 1993-4-2
SIST ENV 1993-4-3	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 4-3. del: Silosi, rezervoarji in cevovodi – Cevovodi	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 4-1: Silos, tanks and pipelines – Pipelines	ENV 1993-4-3
SIST ENV 1993-5	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 5. del: Piloti in zagatne stene	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 5: Piling	ENV 1993-5
SIST ENV 1993-6	Evrokod 3: Projektiranje jeklenih konstrukcij – 6. del: Žerjavne proge	Eurocode 3: Design of steel structures – Part 6: Crane supporting structures	ENV 1993-6
EVROKOD 4: PROJEKTIRANJE SOVPREŽNIH KONSTRUKCIJ			
SIST EN 1994-1-1 ⁴	Evrokod 4: Projektiranje sovprežnih konstrukcij iz jekla in betona – 1-1. del: Splošna pravila in pravila za stavbe	Eurocode 4: Design of composite steel and concrete structures – Part 1-1: General rules and rules for buildings	EN 1994-1-1
SIST ENV 1994-1-2	Evrokod 4: Projektiranje sovprežnih konstrukcij iz jekla in betona – 1-2. del: Splošna pravila – Projektiranje požarnovarnih konstrukcij	Eurocode 4: Design of composite steel and concrete structures – Part 1-2: General rules – Structural fire design	ENV 1994-1-2
SIST EN 1994-2	Evrokod 4: Projektiranje sovprežnih konstrukcij iz jekla in betona – 2. del: Splošna pravila in pravila za mostove	Eurocode 4: Design of composite steel and concrete structures – Part 2: General rules and rules for bridges	EN 1994-2
EVROKOD 5: PROJEKTIRANJE LESENIH KONSTRUKCIJ			
SIST EN 1995-1-1 ⁴	Evrokod 5: Projektiranje lesenih konstrukcij – 1-1. del: Splošna pravila in pravila za stavbe	Eurocode 5: Design of timber structures – Part 1-1: General rules and rules for buildings	EN 1995-1-1
SIST EN 1995-1-2	Evrokod 5: Projektiranje lesenih konstrukcij – 1-2. del: Splošna pravila – projektiranje požarnoodpornih konstrukcij	Eurocode 5: Design of timber structures – Part 1-2: General rules – Structural fire design	EN 1995-1-2
SIST EN 1995-2	Evrokod 5: Projektiranje lesenih konstrukcij – 2. del: Mostovi	Eurocode 5: Design of timber structures – Part 2: Bridges	EN 1995-2
EVROKOD 6: PROJEKTIRANJE ZIDANIH KONSTRUKCIJ			
SIST ENV 1996-1-1	Evrokod 6: Projektiranje zidanih konstrukcij – 1-1. del: Splošna pravila za stavbe – Pravila za armirano in nearmirano zidovje	Eurocode 6: Design of masonry structures – Part 1-1: General rules for buildings – Rules for reinforced and unreinforced masonry	ENV 1996-1-1
SIST EN 1996-1-2	Evrokod 6: Projektiranje zidanih konstrukcij – 1-2. del: Splošna pravila – Požarnoodporno projektiranje	Eurocode 6: Design of masonry structures – Part 1-2: General rules – Structural fire design	EN 1996-1-2
SIST ENV 1996-1-3	Evrokod 6: Projektiranje zidanih konstrukcij – 1-3. del: Splošna pravila za stavbe – Podrobna pravila za bočno obtežbo	Eurocode 6: Design of masonry structures – Part 1-3: General rules for buildings – Detailed rules on lateral loading	ENV 1996-1-3
SIST ENV 1996-2	Evrokod 6: Projektiranje zidanih konstrukcij – 2. del: Projektiranje, izbira materialov in izvedba zidovja	Eurocode 6: Design of masonry structures – Part 2: Design, selection of materials and execution of masonry	ENV 1996-2

Oznaka slovenskega standarda ¹	Naslov standarda v slovenskem jeziku ²	Naslov standarda v angleškem jeziku	Referenčni standard ³
SIST ENV 1996-3	Evrokod 6: Projektiranje zidanih konstrukcij – 3. del: Poenostavljene računske metode in enostavna pravila za zidane konstrukcije	Eurocode 6: Design of masonry structures – Part 3: Simplified calculation methods and simple rules for masonry structures	ENV 1996-3
EVROKOD 7: GEOTEHNIČNO PROJEKTIRANJE			
SIST EN 1997-1 ⁴	Evrokod 7: Geotehnično projektiranje – 1. del: Splošna pravila	Eurocode 7: Geotechnical design – Part 1: General rules	EN 1997-1
SIST ENV 1997-2	Evrokod 7: Geotehnično projektiranje – 2. del: Projektiranje s pomočjo preskušanja v laboratoriju	Eurocode 7: Geotechnical design – Part 2: Design assisted by laboratory testing	ENV 1997-2
SIST ENV 1997-3	Evrokod 7: Geotehnično projektiranje – 3. del: Projektiranje s pomočjo preskušanja na terenu	Eurocode 7: Geotechnical design – Part 3: Design assisted by field testing	ENV 1997-3
EVROKOD 8: PROJEKTIRANJE POTRESNOODPORNIH KONSTRUKCIJ			
SIST EN 1998-1 ⁴	Evrokod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – 1. del: Splošna pravila, potresni vplivi in pravila za stavbe	Eurocode 8: Design of structures for earthquake resistance – Part 1: General rules, seismic actions and rules for buildings	EN 1998-1
SIST EN 1998-3	Evrokod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – 3. del: Ocena in prenova stavb	Eurocode 8: Design of structures for earthquake resistance – Part 3: Assessment and retrofitting of buildings	EN 1998-3
SIST EN 1998-5 ⁴	Evrokod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – 5. del: Temelji, oporne konstrukcije in geotehnični vidiki	Eurocode 8: Design of structures for earthquake resistance – Part 5: Foundations, retaining structures and geotechnical aspects	EN 1998-5
SIST EN 1998-6	Evrokod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – 6. del: Stolpi, jambori, dimniki	Eurocode 8: Design of structures for earthquake resistance – Part 6: Towers, masts and chimneys	EN 1998-6
SIST ENV 1998-2	Evrokod 8: Projektiranje konstrukcij na potresnih področjih – 2. del: Mostovi	Eurocode 8: Design provisions for earthquake resistance of structures – Part 2: Bridges	ENV 1998-2
SIST ENV 1998-4	Evrokod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – 4. del: Silosi, rezervoarji in cevovodi	Eurocode 8: Design provisions for earthquake resistance of structures – Part 4: Silos, tanks and pipelines	ENV 1998-4
EVROKOD 9: PROJEKTIRANJE ALUMINIJSKIH KONSTRUKCIJ			
SIST ENV 1999-1-1	Evrokod 9: Projektiranje konstrukcij iz aluminijevih zlitin – 1-1. del: Splošna pravila – Splošna pravila in pravila za stavbe	Eurocode 9: Design of aluminium structures – Part 1-1: General rules – General rules and rules for buildings	ENV 1999-1-1
SIST ENV 1999-1-2	Evrokod 9: Projektiranje konstrukcij iz aluminijevih zlitin – 1-2. del: Splošna pravila – Projektiranje požarnovarnih konstrukcij	Eurocode 9: Design of aluminium structures – Part 1-2: General rules – Structural fire design	ENV 1999-1-2
SIST ENV 1999-2	Evrokod 9: Projektiranje konstrukcij iz aluminijevih zlitin – 2. del: Konstrukcije občutljive na utrujanje	Eurocode 9: Design of aluminium structures – Part 2: Structures susceptible to fatigue	ENV 1999-2

¹ Oznaka slovenskega standarda je standardizirana referenčna oznaka standarda, sestavljena iz oznake za slovenski standard (SIST) ter oznake in številke privzetega standarda (EN) oziroma predstandarda (ENV)

² Naslov standarda v slovenskem jeziku iz uradnega glasila nacionalnega organa za standarde

³ Referenčni standard (EN) oziroma predstandard (ENV)

⁴ Sprejet nacionalni dodatek k standardu

Št. 351-07-15/2004
Ljubljana, dne 12. decembra 2005
EVA 2005-2511-0279

Janez Podobnik l.r.
Minister
za okolje in prostor

5047. Seznam zdravil za uporabo v veterinarski medicini, za katera je bilo od 1. 12. 2000 do 27. 10. 2005 izdano dovoljenje za promet

Na podlagi 28. člena Zakona o zdravilih in medicinskih pripomočkih (Uradni list RS, št. 101/99, 70/00, 7/02, 13/02-ZKrm, 67/02 in 47/04-ZDZPZ) objavlja Agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke

S E Z N A M

zdravil za uporabo v veterinarski medicini, za katera je bilo od 1. 12. 2000 do 27. 10. 2005 izdano dovoljenje za promet

Zap. Štev.	Ime zdravila Sestava	Farmacevtska oblika Pakiranje Karenca	Način/režim izdajanja	Proizvajalec Imetnik dovoljenja za promet	Št.odločbe Datum veljavnosti Delovna šifra
000383	BIODEXAMINE prokainijev benzilpenicilat (Benzylpenicillinum procainum) dihidroestreptomycinijev sulfat (Dihydrostreptomycini sulfas) deksametazon (Dexamethasonum) tripelenamin	suspenzija za injiciranje stekleničke po 100 ml suspenzije za injiciranje psi ni smiselna mačke ni smiselna	na veterinarski recept	INTERVET International B.V. Wim de Koreverstraat 35 5831 AN Boxmeer, Nizozemska INTERVET International B.V., Boxmeer Podružnica Ljubljana, Križna 10, Ljubljana, Slovenija	5363-1703/2004 31.05.2007 00087
000384	DOXYRIL 50% doksiciklinijev hikat (Doxycyclini hyclas)	prašek za peroralno raztopino transfofol EL vrečke (triplastne);v vrečkah je po 100 g,250 g,500 g,1 kg,2 kg ali 5 kg praška za peroralno raztopino prašiči meso in organi 9 dni perutnina meso in organi 4 dni	na veterinarski recept	LEK d.d. Verovškova 57 Ljubljana, Slovenija LEK d.d. Verovškova 57, Ljubljana, Slovenija	5363-685/2004 30.04.2009 00184
000385	KOKCIPROL peroralna raztopina amprol (Amprolium)	peroralna raztopina plastenka s 140 ml peroralne raztopine,plastenka z 1l peroralne raztopine kokoši meso in organi 0 dni jajca 0 dni purani meso in organi 0 dni	na veterinarski recept	LEK d.d. Verovškova 57 Ljubljana, Slovenija LEK d.d. Verovškova 57, Ljubljana, Slovenija	323-03-8/2002/20 10.02.2009 00328
000386	KOKCIPROL prašek za peroralno raztopino amprol (Amprolium)	prašek za peroralno raztopino vrečke z 900 g praška,vrečke s 5 kg praška,vreče z 20 kg praška kokoši meso in organi 0 dni jajca 0 dni purani meso in organi 0 dni	na veterinarski recept	LEK d.d. Verovškova 57 Ljubljana, Slovenija LEK d.d. Verovškova 57, Ljubljana, Slovenija	323-03-8/2002/21 10.02.2009 00329
000387	LINCO-SPECTIN linkomicin (Lincomycinum) spektinomycin (Spectinomycinum)	raztopina za injiciranje prebodna steklenička s 50 ml in 100 ml raztopine za injiciranje teleta meso in organi 14 dni prašiči meso in organi 14 dni ovce meso in organi 14 dni mleko 3 dni koze meso in organi 14 dni mleko 3 dni perutnina meso in organi 14 dni	na veterinarski recept	PHARMACIA ANIMAL HEALTH Ltd 7 Godwin Road,Earlstrees Indus Corby,Northamptonshire,NN17 4D, Velika Britanija KEMOFARMACIJA d.d. Cesta na Brdo 100, Ljubljana, Slovenija	323-03-8/01-64 29.03.2007 00932
000388	LINCO-SPECTIN 100 linkomicin (Lincomycinum) spektinomycin (Spectinomycinum)	prašek za peroralno raztopino polietilenska posoda s 150 g praška za peroralno raztopino prašiči meso in organi 8 dni perutnina meso in organi 3 dni	na veterinarski recept	PHARMACIA ANIMAL HEALTH Ltd 7 Godwin Road,Earlstrees Indus Corby,Northamptonshire,NN17 4D, Velika Britanija KEMOFARMACIJA d.d. Cesta na Brdo 100, Ljubljana, Slovenija	323-03-8/01-80 29.03.2007 00933

Zap. Štev.	Ime zdravila Sestava	Farmacevtska oblika Pakiranje Karenca	Način/režim izdajanja	Proizvajalec Imetnik dovoljenja za promet	Št.odločbe Datum veljavnosti Delovna šifra
000389	LINCO-SPECTIN 44 linkomicin (Lincomycinum) spektinomycin (Spectinomycinum)	predmešanica za pripravo zdravilne krmne mešanice vreče iz polietilena in aluminija s po 1 kg in 5 kg predmešanice za pripravo zdravilne krmne mešanice, večslojne vreče iz papirja in polietilena s po 25 kg predmešanice za pripravo zdravilne krmne mešanice prašiči meso in organi 2 dni	na veterinarski recept	PHARMACIA ANIMAL HEALTH Ltd 7 Godwin Road, Earlstrees Indus Corby, Northamptonshire, NN17 4D, Velika Britanija KEMOFARMACIJA d.d. Cesta na Brdo 100, Ljubljana, Slovenija	323-03-8/01-62 29.03.2007 00931
000390	TORBUGESIC butorfanol	raztopina za injiciranje prebodne stekleničke s 50 ml in 10 ml raztopine za injiciranje konji meso in organi 6 mesecev	na veterinarski recept	FORT DODGE ANIMAL HEALTH Iowa 50501, ZDA VET4VET Gerbičeva 50, Ljubljana, Slovenija	323-03-8/00-140 09.03.2006 00916

Št. 2

Ljubljana, dne 13. decembra 2005

Agencija
Republike Slovenije
za zdravila in medicinske pripomočke
prof. dr. Stanislav Primožič, mag. farm., l.r.
Direktor

VRHOVNO SODIŠČE

5048. Poslovnik občne seje Vrhovnega sodišča Republike Slovenije

Na podlagi določb drugega odstavka 111. člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 19/94, 45/95, 38/99, 28/00, 26/01, 56/02, 67/02, 73/04 in 72/05) je občna seja Vrhovnega sodišča Republike Slovenije na seji dne 14. 12. 2005 sprejela

POSLOVNIK občne seje Vrhovnega sodišča Republike Slovenije

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen

(predmet poslovnika)

Poslovnik občne seje (v nadaljevanju: Poslovnik) Vrhovnega sodišča Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vrhovno sodišče) vsebuje določbe o pripravah, sklicevanju, vodenju in načinu odločanja občne seje Vrhovnega sodišča (v nadaljevanju: občna seja) ter o načinu izvrševanja sklepov občne seje.

Izrazi, ki so zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

2. člen

(razlaga Poslovnika)

Razlago o uporabi posameznih določb tega Poslovnika daje občna seja.

II. PRISTOJNOSTI IN SESTAVA OBČNE SEJE

3. člen

(pristojnosti občne seje)

Občna seja:

1. sprejema načelna pravna mnenja o vprašanjih, ki so pomembna za enotno uporabo zakonov;
2. sprejema pravna mnenja o vprašanjih sodne prakse;
3. odloča o pobudah za izdajo ali spremembo zakona;
4. sprejema letni razpored dela;
5. določa način spremljanja sodne prakse na sodiščih;
6. sprejema poslovnik občne seje;
7. daje mnenje o kandidatih za predsednika in podpredsednika Vrhovnega sodišča;
8. imenuje začasnega predsednika Vrhovnega sodišča;
9. odloča o zahtevah za izločitev predsednika in podpredsednika Vrhovnega sodišča;
10. imenuje in razrešuje disciplinske organe;
11. opravlja druge zadeve iz pristojnosti Vrhovnega sodišča, če tako določa zakon.

4. člen

(sestava občne seje)

Občno sejo sestavljajo vrhovni sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo na Vrhovnem sodišču (v nadaljnjem besedilu: člani občne seje).

5. člen

(ostali navzoči)

Kadar občna seja obravnava vprašanja iz 1., 2., 3. ali 5. točke 2. člena Poslovnika, so praviloma navzoči tudi strokovni sodelavci in sodniki, dodeljeni na delo na Vrhovno sodišče, slednji pa lahko o obravnavanih vprašanjih tudi razpravljajo.

Če občna seja obravnava vprašanja iz 1., 2., 3. ali 5. točke 2. člena Poslovnika, lahko predsednik nanjo povabi tudi predsednike sodišč, generalnega državnega tožilca RS, generalnega državnega pravobranilca RS, predsednika Odvetniške zbornice, predsednika Notarske zbornice in univerzitetne učitelje prava, ki lahko o vprašanjih iz svojega delovnega področja dajejo svoje mnenje.

III. SPREJEMANJE ODLOČITEV

6. člen

(splošna pravila sprejemanja sklepov)

Občna seja veljavno sklepa, če sta navzoči najmanj dve tretjini njenih članov. Sklep je sprejet, če zanj glasuje večina vseh članov občne seje, če ni z zakonom ali s Poslovnikom določeno drugače.

Glasovanje na občni seji je javno, razen če je s Poslovnikom določeno drugače, ali če občna seja sprejme sklep, da je glasovanje tajno.

7. člen

(sprejem Poslovnika)

Poslovnik občne seje je sprejet, če zanj glasujeta najmanj dve tretjini članov občne seje.

IV. POTEK OBČNE SEJE

8. člen

(sklic seje in predložitev predlogov)

Predsednik sodišča skliče občno sejo, predlaga dnevni red ter jo vodi.

Predsednik sodišča skliče občno sejo na svojo pobudo ali na pisen in obrazložen predlog oddelka sodišča ali člana občne seje (v nadaljevanju: predlagatelj).

Predsednik sodišča predloži občni seji obrazložene predloge predlagateljev.

9. člen

(poročilo)

Za obdelavo posameznih vprašanj lahko občna seja določi delovno skupino sodnikov.

Predsednik sodišča oziroma oddelek, če gre za vprašanje, ki je bilo dano na dnevni red občne seje na njegov predlog, določi enega ali več sodnikov, da izdelajo poročilo in po potrebi zberejo podatke, ki so nujno potrebni za odločanje. Predsednik sodišča ali vodja oddelka v soglasju s sodnikom poročevalcem po potrebi določi dodeljenega sodnika, ki sodniku poročevalcu pomaga pri delu.

Poročilo, ki obravnava določeno pravno vprašanje, zvezano s prakso sodišč, mora vsebovati predlog načelnega pravnega mnenja oziroma pravnega mnenja (v nadaljnjem besedilu: (načelno) pravno mnenje).

10. člen

(roki za sklic seje)

Sklep o sklicu občne seje s predlogom dnevnega reda in z gradivom se pošlje članom občne seje in drugim udeležencem najmanj petnajst dni pred sejo. V nujnih primerih je ta rok lahko krajši.

Član občne seje lahko pisno obrazloži svoje mnenje, ki ga predsednik sodišča dostavi drugim članom.

11. člen

(ugotavljanje navzočnosti)

Predsednik sodišča najprej ugotovi, ali sta na občni seji navzoči najmanj dve tretjini članov občne seje, nato da na glasovanje predlog dnevnega reda.

12. člen

(predlog dnevnega reda)

Dnevni red določi občna seja.

Izjemoma se lahko v dnevni red občne seje uvrstijo tudi vprašanja, ki niso bila v predlogu dnevnega reda, če jih ni potrebno predhodno pripraviti in so nujna. Nujnost je treba posebej obrazložiti.

13. člen

(vodenje seje)

Predsednik sodišča da pri vsaki točki dnevnega reda besedo najprej predlagatelju oziroma poročevalcu. V razpravi daje predsednik sodišča besedo najprej članom občne seje, nato pa drugim udeležencem po tistem vrstnem redu, kot so se prijavljali za razpravo.

Če želi član občne seje razpravljati o proceduralnih vprašanjih, mu predsednik sodišča da besedo takoj, ko jo zahteva.

14. člen

(glasovanje)

O vprašanju, ki je dano na dnevni red, se glasuje potem, ko je občna seja sklenila, da je vprašanje zrelo za odločitev.

Glasuje se tako, da se navzoči člani občne seje izjavljajo **za** ali **proti** predlogu. Če je več predlogov, se najprej glasuje o drugih predlogih, kot so bili podani ali po logičnem vrstnem redu, potem pa o predlogu poročevalca.

Član občne seje se glasovanja ne more vzdržati.

V primerih, ko občna seja odloča o vprašanjih iz 7., 8. ali 9. točke 2. člena Poslovnika, je posamezni član občne seje, o katerem se odloča ali daje mnenje, izločen in se ne všteje v kvorum.

15. člen

(javno glasovanje)

Glasuje se z dvigom rok.

Najprej glasujejo člani občne seje, ki so za predlog, potem pa tisti, ki so proti predlogu.

16. člen

(dokumentiranje glasovanja)

Član občne seje lahko zahteva, da se v zapisniku zabeleži, kako je glasoval.

17. člen

(tajno glasovanje)

Tajno glasovanje vodi in ugotavlja njegov izid tričlanska komisija, ki jo izmed svojih članov imenuje občna seja.

Tajno glasovanje se opravi z glasovnicami. Na glasovnici mora biti jasno opredeljeno vprašanje, o katerem se glasuje. Glasuje se tako, da se obkroži besedo **za** ali **proti**.

18. člen (zapisnik)

O občni seji se vodi zapisnik.

Zapisnik vsebuje osnovne podatke o občni seji in njenem delu.

(Načelna) pravna mnenja ter drugi sprejeti sklepi se vpišejo v zapisnik dobesedno tako, kot so bili izglasovani na občni seji.

V zapisnik se vpišejo tudi izidi glasovanja o posameznih vprašanjih.

Vsak član občne seje, ki ni soglašal s sprejetim sklepom, lahko zahteva, da se bistveni deli njegovega stališča vpišejo v zapisnik ali da se zapisniku priloži njegovo ločeno mnenje.

19. člen

(vodenje zapisnika in snemanje seje)

Zapisnik občne seje vodi generalni sekretar sodišča. Zapisnik podpišeta predsednik sodišča in zapisnikar.

Potek seje se lahko zvočno snema, vselej pa se seja snema v delu, ki se nanaša na sprejemanje (načelnih) pravnih mnenj. Posnetek in prepisano besedilo se priložita zapisniku.

20. člen (sejna knjiga)

Občna seja se vpiše v sejno knjigo za občne seje. Vpise podpisujeta predsednik sodišča in zapisnikar.

21. člen (potrjevanje zapisnika)

Prepis zapisnika se dostavi vsem članom občne seje. Gradivo občne seje se hrani v Uradu predsednika sodišča, gradivo občne seje, na kateri se obravnavajo (načelna) pravna mnenja, pa v pisarni evidenčnega oddelka.

Če člani občne seje, ki so se seje udeležili, v osmih dneh po prejemu zapisnika ne dajo pisnih pripomb, se šteje, da so zapisnik potrdili.

Če poda posamezen član občne seje iz prejšnjega odstavka tega člena pripombo k zapisniku, se te pripombe takoj dostavijo vsem članom občne seje, ki so se seje udeležili. O utemeljenosti pripomb odloča naslednja občna seja. Če ta pripombe sprejme, se zapisnik ustrezno popravi.

V. LETNI RAZPORED DELA

22. člen (določitev letnega razporeda dela)

Letni razpored dela določi občna seja do 15. decembra za prihodnje leto. Razpored se lahko med letom spremeni na enak način, kot je bil določen.

Letni razpored dela predlaga občni seji predsednik sodišča, potem ko je seznanjen s predlogi oddelkov. Pri razporedu dela je treba glede na možnosti in potrebe Vrhovnega sodišča upoštevati nagnjenja posameznega sodnika za delo na določenem pravnem področju, njegovo delovno izkušnost in strokovnost za posamezno pravno področje in zagotoviti, da se z razporeditvijo zagotovi enakomerna obremenitev sodnikov.

Vsak sodnik lahko da predsedniku sodišča ali občni seji svoj predlog letnega razporeda dela.

23. člen (vsebina letnega razporeda)

Z letnim razporedom dela se:

1. sodniki razporedijo na posamezne oddelke in pravna področja;

2. določijo vodje posameznih oddelkov in njihovi namestniki;

3. sodniki, predsednik in podpredsednik sodišča razporedijo v senate;

4. določijo predsedniki senatov in sodniki, ki nadomeščajo člane senatov, kadar so ti zadržani;

5. določita dva člana senata disciplinskega sodišča za odvetnike in notarje in njuna namestnika;

6. določijo predsednik in člani pritožbenega senata zoper odločitve disciplinskih sodišč iz prejšnje točke.

Pri določitvi članov pritožbenega senata iz 5. in 6. točke se upošteva zastopanost sodnikov iz vseh sodnih oddelkov, pri določitvi članov senatov, ki odločajo v sporih o pristojnosti, pa se upošteva zastopanost sodnikov iz tistih sodnih oddelkov, ki odločajo v zadevah, glede katere je sprožen spor o pristojnosti.

VI. PREDLOŽITEV IN SPREJEMANJE (NAČELNIH) PRAVNIH MNENJ

24. člen

(predložitev predlogov (načelnih) pravnih mnenj)

Obravnavanje ali sprejem (načelnega) pravnega mnenja lahko predlaga oddelk Vrhovnega sodišča, v katerega delovno področje sodi pravno vprašanje, na katero se nanaša (načelno) pravno mnenje.

Predlog sprejme oddelk z večino glasov sodnikov tega oddelka. Če je število sodnikov oddelka parno in je glasovanje neodločeno, odloči glas vodje oddelka.

Če gre za vprašanje, ki zadeva delo dveh ali več oddelkov, oddelki predhodno usklajujejo svoja stališča. Postopek usklajevanja vodi vodja evidenčnega oddelka. Če stališča oddelkov niso usklajena, se ob predlogu enega oddelka predloži tudi nasprotno stališče drugega oddelka.

25. člen

(sprejem (načelnih) pravnih mnenj)

(Načelno) pravno mnenje je sprejeto, če zanj glasuje večina vseh članov občne seje in večina sodnikov oddelka, v katerega delovno področje sodi obravnavano pravno vprašanje.

Pred obravnavo predloga (načelnega) pravnega mnenja občna seja odloči, v delovno področje katerega oddelka oziroma več oddelkov sodi obravnavano pravno vprašanje. Kadar obravnavano pravno vprašanje sodi v delovno področje več oddelkov, se glede ugotavljanja potrebne večine po prejšnjem odstavku vsi takšni oddelki štejejo kot en oddelk, sodniki teh oddelkov pa kot sodniki tega oddelka.

Če (načelno) pravno mnenje pri glasovanju ne dobi večine, določene v drugem odstavku tega člena, lahko vsak član občne seje, ki je glasoval proti, že na tej seji pisno vloži svoj predlog (načelnega) pravnega mnenja o tem pravnem vprašanju (nasprotni predlog). V takšnem primeru občna seja z večino glasov vseh članov odloči, ali se o nasprotnem predlogu glasuje na tej občni seji ali pa se seja preloži.

Če (načelno) pravno mnenje pri glasovanju ne dobi večine, določene v drugem odstavku tega člena, na občni seji pa ni bil vložen nasprotni predlog, določi predsednik sodišča izmed sodnikov, ki so glasovali proti, sodnika, ki mora v določenem roku, ki ne sme biti krajši od 14 in ne daljši od 30 dni, pripraviti nasprotni predlog. O takšnem nasprotnem predlogu se glasuje praviloma na naslednji občni seji.

V primeru, da se o nasprotnem predlogu ne glasuje na isti seji, se na naslednji seji najprej razpravlja in glasuje o nasprotnem predlogu, če ta ne dobi večine, določene v drugem odstavku tega člena, pa ponovno še o prvotnem predlogu.

Če po takšnem glasovanju noben predlog ne dobi večine, določene v drugem odstavku tega člena, predsednik sodišča oblikuje skupino predstavnikov vseh sodečih in

evidenčnega oddelka z nalogo, pripraviti usklajen predlog (načelnega) pravnega mnenja. Skupino skliče in vodi vodja evidenčnega oddelka.

26. člen

(umik predloga)

Predlagatelj lahko svoj predlog (načelnega) pravnega mnenja umakne.

27. člen

(redakcija in objava sprejetih odločitev)

Občna seja odloči, kdo bo obdelal sprejeto (načelno) pravno mnenje, odločbo ali drug sklep. Praviloma za to določi sodnika poročevalca. Končno redakcijo sprejetih (načelnih) pravnih mnenj, odločb in drugih sklepov opravi komisija za redakcijo odločb, ki jo sestavljajo vodje sodečih in evidenčnega oddelka. Skliče in vodi jo vodja evidenčnega oddelka. Sprejeta (načelna) pravna mnenja, odločbe in drugi sklepi morajo biti obdelani v roku 15 dni po končani občni seji.

Občna seja sklepa tudi, ali in kako naj se (načelno) pravno mnenje, odločba ali drug sklep objavi.

Član, ki je dal ločeno mnenje, lahko zahteva, da se objavi skupaj s sprejetim (načelnim) pravnim mnenjem.

28. člen

(zagotavljanje enotne sodne prakse)

Vodja oddelka je dolžan opozoriti člane senata na neskladnost odločbe senata z (načelnim) pravnim mnenjem. Po takem opozorilu je senat dolžan o zadevi ponovno odločiti. Če senat vztraja pri svojem mnenju, je vodja oddelka dolžan opozoriti na to neskladnost predsednika sodišča.

Predsednik sodišča ima pravico in dolžnost, da zadrži odpravo odločbe senata Vrhovnega sodišča, ki ni v skladu z (načelnim) pravnim mnenjem, ter jo predloži senatu v ponovno odločitev. Tudi v tem primeru je senat dolžan o zadevi ponovno odločiti.

Če senat vztraja pri svojem stališču, se odločba ne odpravi, dokler občna seja ponovno ne razpravlja o svojem (načelnem) pravnem mnenju.

Če Ustavno sodišče v izreku ali v nosilnih razlogih svoje odločitve sprejme pravno razlago oziroma stališče, ki je v nasprotju z razlago oziroma stališčem v sprejetem (načelnem) pravnem mnenju oziroma v njegovih nosilnih razlogih, mora vodja oddelka pravno vprašanje predložiti prvi občni seji.

VII. SPREJEMANJE MNENJA O KANDIDATIH ZA PREDSEDNIKA

29. člen

(predstavitev kandidature)

Pred glasovanjem lahko vsak kandidat poda kratko ustno predstavitev svoje kandidature. Vsak član občne seje lahko kandidatu zastavlja vprašanja in se ustno opredeli do njegove kandidature. Predstavitev kandidature opravičeno odsotnega kandidata prebere predsedujoči občne seje. Drugi kandidati niso navzoči pri predstavitvi kandidature.

30. člen

(odločanje o podpori)

Občna seja najprej odloča o podpori vsakemu od posameznih kandidatov.

Opredelevanje o podpori se izvede s tajnim glasovanjem.

Glasovnice se pripravijo za vsakega od kandidatov z naslednjim vprašanjem: »Ali podpirate kandidato ... (ime in priimek kandidata) ... za predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije?«.

Vsak član občne seje ima toliko glasov, kot je kandidatov, pri glasovanju pa se opredeli do posameznega kandidata tako, da obkroži besedo »Da« oziroma »Ne«.

Komisija, ki vodi glasovanje, šteje glasove podpore le do števila, ki pomeni doseženo večino glasov članov občne seje in sporoči rezultate le v obliki, da je posamezni kandidat dobil podporo ali da je ni dobil.

31. člen

(odločanje o prednosti)

Če pri glasovanju o podpori dva ali več kandidatov dobita večino glasov vseh članov občne seje, se opravi glasovanje še o tem, kateremu od teh kandidatov daje občna seja prednost.

Če pri glasovanju o podpori dobi podporo več kandidatov, v prvem krogu glasovanja o prednosti pa dva kandidata dobita enako število glasov in hkrati več kot drugi kandidati, se opravi tudi drugi krog glasovanja.

Pri vsakem od obeh glasovanj ima vsak član občne seje en glas. Svojo podporo kandidatu izrazi z obkrožitvijo zaporedne številke pred imenom in priimkom kandidata. Zaporedne številke kandidatov se določijo po abecednem vrstnem redu priimkov.

32. člen

(obveščanje o mnenju)

Občna seja Vrhovnega sodišča sporoči ministru, pristojnemu za pravosodje, mnenje tako, da sporoči ime in priimek kandidata, ki je dobil podporo oziroma mu sporoči, da noben kandidat ni dobil podpore. V primeru, če je več kandidatov dobilo podporo občne seje, se ministru sporočijo imena teh kandidatov, ter navede, kateremu daje občna seja prednost. Če tudi po drugem krogu ostane število glasov prednosti izenačeno, se sporočita obe imeni.

33. člen

(kandidiranje za podpredsednika sodišča)

Določbe tega poglavja se uporabljajo tudi v postopku kandidiranja za podpredsednika Vrhovnega sodišča.

VIII. KONČNA DOLOČBA

34. člen

(uveljavitev)

Poslovnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Z dnem njegove uveljavitve preneha veljati Poslovnik o delu občne seje Vrhovnega sodišča Republike Slovenije z dne 3. 4. 1995.

Opr. št. Su 19-01/2005-7

Ljubljana, dne 14. decembra 2005

Predsednik sodišča
Franc Testen l.r.

BANKA SLOVENIJE

5049. Sklep o spremembah Sklepa o poročanju podružnic bank držav članic

Na podlagi prvega odstavka 31. člena in tretjega odstavka 13. člena Zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 58/02 in 85/02) ter 128. člena v povezavi s 1. točko drugega odstavka 48. člena Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 104/04 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja Svet Banke Slovenije

SKLEP**o spremembah Sklepa o poročanju podružnic bank držav članic**

1. točka

V Sklepu o poročanju podružnic bank držav članic (Uradni list, RS, št. 43/04, 56/04 in 135/04) se v prvi alineji 5. točke za besedilo "43/04" doda besedilo "in 68/04".

V tretji alineji 5. točke se besedilo "43/04" nadomesti z besedilom "75/04 in 83/04".

2. točka

V 6. točki se besedilo "2/04" nadomesti z besedilom "99/04 in 9/05".

Na koncu 6. točke se besedilo "32/04" nadomesti z besedilom "14/05".

3. točka

V 7. točki se za besedilom "22/03" črta besedica "in", namesto nje postavi vejica, za besedilom "36/04," pa se doda besedilo "68/04, 103/04, 124/04, 62/05 in 67/05."

4. točka

V 8. točki se besedilo "82/01, 108/01, 28/02, 5/03, 15/03, 65/03 in 42/04" nadomesti z besedilom "68/05, 69/05 in 109/05".

5. točka

V 12. točki se besedilo "66/03" nadomesti z besedilom "60/05".

Na koncu 12. točke se besedilo "(Uradni list RS, št. 78/03, 117/03, 16/04)" nadomesti z besedilom "N-2 (Uradni list RS, št. 60/05)"

6. točka

V 13. točki se za besedilom "92/03" doda besedilo "in 56/04".

V 13. točki se za besedilom "102/03" postavi vejica, besedilo "in 135/03" pa se nadomesti z besedilom "135/03 in 9/05".

7. točka

Besedilo 14. točke se spremeni tako, da se glasi:

"Podružnica mora poročati o oceni izgub iz kreditnega tveganja v skladu s Sklepom o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 67/05 in 97/05) in Navodilom za izvajanje Sklepa o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 96/05) oziroma na obrazcih RAZ-1 in RAZ-2. Na obrazcu RAZ-1 se izpolnijo le stolpci od 1 do 10 in stolpec 14."

8. točka

V 16. točki se za besedilom "82/01" vejica nadomesti z besedico "in".

Na koncu 16. točke se za besedilom "23/04" doda besedilo "in 47/05".

9. točka

Na koncu 17. točke se besedilo "92/03" nadomesti z besedilom "96/03, 56/04 in 97/04".

10. točka

Na koncu 19.b točke se za besedilom "36/04" doda besedilo "in 38/05".

11. točka

Črta se 21. točka.

12. točka

Ta sklep začne veljati 1. januarja 2006.

Ljubljana, dne 14. decembra 2005

Predsednik
Sveta Banke Slovenije
Mitja Gaspari l.r.

**DRUGI DRŽAVNI ORGANI
IN ORGANIZACIJE****5050. Splošni akt o velikosti številskih blokov, za pridobitev katerih je potrebno vlogi priložiti projekt**

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 43/04 in 86/04 – ZVOP-1) izdaja direktor Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije

SPLOŠNI AKT**o velikosti številskih blokov, za pridobitev katerih je potrebno vlogi priložiti projekt**

1. člen

(vsebina)

Ta splošni akt določa velikost blokov števil, za pridobitev katerih mora vlagatelj v skladu s 5. točko drugega odstavka 62. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 43/04 in 86/04 – ZVOP-1) vlogi za pridobitev odločbe o dodelitvi števil priložiti projekt, ki vsebuje načrt o oceni potreb za prihodnja tri leta.

2. člen

(obveznost predložitve projekta z načrtom o oceni potreb)

(1) Projekt iz prejšnjega člena je potrebno vlogi za pridobitev odločbe za dodelitev števil priložiti v primerih, ko se zahteva blok števil naslednje velikosti:

- a) v primeru geografskih števil
– 100.000, 1.000.000 števil;
- b) v primeru negeografskih števil, namenjenih za uporabo v javnih mobilnih omrežjih
– 100.000, 1.000.000 števil;
- c) v primeru negeografskih števil, ki se uporabljajo za potrebe dostopa do javnih komunikacijskih storitev na fiksni lokaciji (npr. za potrebe prenosa govora po internetnem protokolu):
 - 100.000 števil;
- d) v primeru negeografskih števil, ki so namenjene za številke brezplačnih storitev oziroma za številke premijskih storitev
– 100 števil;
- e) v primeru negeografskih števil, ki so namenjene kot številke za dostop do posebnih omrežij
– 100 števil;
- f) v primeru negeografskih števil, ki so namenjene kot številke za dostop do storitev daljinskega glasovanja, masovnega klicanja, ...
 - 10, 100 števil

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je potrebno k vlogi priložiti projekt iz prejšnjega člena tudi v primeru, ko imetnik posameznih odločb o dodelitvi števil preseže najnižjo mejo bloka velikosti glede na posamezne vrste števil.

3. člen

(začetek veljavnosti)

Ta splošni akt začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 410-2/2005

Ljubljana, dne 13. decembra 2005

EVA 2005-2812-0003

Tomaž Simonič l.r.

v.d. direktorja

DRUGI ORGANI IN ORGANIZACIJE

5051. Pristaniške uzance

Na osnovi 3. člena Zakona o Gospodarski zbornici Slovenije (Uradni list RS, št. 14/90 in 19/00) je Upravni odbor Gospodarske zbornice Slovenije dne 27. 11. 2003 sprejel

PRISTANIŠKE UZANCE

1. člen

Pomen izrazov:

Brez zadržka (delivery order) je dokument, ki ga izda pomorski agent v pristanišču izkrcevanja tovora prejemniku tovora v zameno za originalno nakladnico ali drug dogovorjen dokument, in na podlagi katerega poveljnik ladje ali skladiščnik, ki prejme tovor od ladjarja v skladiščenje, preda tovor prejemniku ali osebi, ki je upravičena razpolagati s tovorom.

Dispozicija (order) je pisno naročilo storitev prekladalca, skladiščniku ali upravljavcu terminala.

Ladijska roka (ship's gang) je skupina ljudi, ki vkrcuje ali izkrčuje tovor na ali iz ladje na enem ladijskem žrelu.

Linijski pogoji (liner terms) pomenijo, da stroške vkrcevanja in izkrcevanja plača ladjar.

Načrt vkrceanega tovora (cargo plan) je načrt primerne preseka ladje, ki ga pripravi poveljnik ali druga pooblaščen oseba, iz katerega je razvidna lokacija tovora na ladji.

Načrt vkrcevanja tovora (stowage plan) je načrt primerne preseka ladje, ki ga pripravi poveljnik ali druga pooblaščen oseba pred začetkom vkrcevanja, iz katerega je razvidno zaporedje vkrcevanja tovora in prostor na ladji, kamor bo tovor vkrcan.

Nalog za vkrcaje (shipping order) je pisno naročilo ladjarja ali pomorskega agenta poveljniku ladje, da sprejme za prevoz določen tovor.

Naročilo za delo (order for work) je pisno naročilo storitev za določen dan pri prekladalca, skladiščniku ali upravljavcu terminala.

Pismo o pripravljenosti (notice of readiness) je izjava poveljnika ladje naročniku, vkrcevalcu ali prejemniku tovora oziroma njihovim pooblaščenem, da je ladja prispela v določeno pristanišče in je popolnoma pripravljena za vkrcevanje oziroma izkrcevanje tovora.

Potrdilo o vrkcanju (mate's receipt) je pisno potrdilo prvega častnika krova, s katerim se potrdi vkrcaje tovora.

Prekladalec (stevedore) je oseba, ki opravlja prekladalne storitve.

Prekladalne storitve (stevedore services) so storitve, ki so potrebne za vkrcevanje, izkrcevanje, zlaganje in razporeditev tovora na ladjo ali drugo prevozno sredstvo, in druga opravila, ki so nujna za izvajanje teh storitev.

Premeščanje ladje (shifting) je premeštev ladje iz ene obale na drugo obalo, iz obale na sidrišče ali iz sidrišča na obalo.

Premik (warping) ladje je premikanje ladje vzdolž iste obale.

Prijava za vkrcaje (shipper's note) je listina, ki vsebuje podatke za pripravo nakladnice. Izpolni jo vkrcevalec in jo izroči ladjarju ali pomorskemu agentu pred začetkom vkrcevanja tovora.

Prosto v (free in – FI) pomeni, da stroške vkrcevanja tovora na ladjo plača vkrcevalec.

Prosto v in iz (free in and out – FIO) pomeni, da stroške vkrcevanja in izkrcevanja tovora plača vkrcevalec oziroma prejemnik.

Prosto v in iz ter zloženo (free in and out and stowed – FIOS) pomeni, da stroške vkrcevanja in izkrcevanja ter zlaganja tovora plača vkrcevalec oziroma prejemnik.

Prosto v in iz ter poravnano (free in and out and trimmed – FIOT) pomeni, da stroške vkrcevanja in izkrcevanja ter poravnavanja tovora plača vkrcevalec oziroma prejemnik.

Prosto iz (free out – FO) pomeni, da stroške izkrcevanja tovora plača prejemnik.

Varen vez (safe berth) je vez, do katerega lahko ladja prispe brez nevarnosti in je varen v vseh vremenskih okoliščinah, razen tistih, ki predstavljajo višjo silo, ter ladji omogoča, da je v plavajočem stanju tudi v primeru oseke.

Vez (berth) je določen prostor v pristanišču oziroma del obale, ki je namenjen za izvajanje prekladalnih storitev na ladji.

Uporaba uzanc

2. člen

Te uzance se uporabljajo za razmerja med udeleženci pristaniškega poslovanja v slovenskih morskih pristaniščih, razen če zakon ali pogodba ne določata drugače.

Prihod ladje

Pravočasen prihod

3. člen

Šteje se, da je ladja prispela pravočasno, če je priplula v pristanišče najkasneje do 24.00 ure dogovorjenega dne ali zadnji dan dogovorjenega roka.

Če ni drugače dogovorjeno ladjar, poveljnik ladje ali pomorski agent okvirno najavi prihod ladje naročniku ali njegovemu pooblaščenцу in prekladalca sedem dni pred prihodom, najavo ponovi 48 ur pred prihodom in jo potrdi 24 ur pred prihodom ladje v pristanišče.

Najava o prihodu ladje mora vsebovati ime, dolžino, širino, bruto tonažo ladje, ugrez ob prihodu in odhodu ladje, vrsto in količino tovora, opremljenost ladje z mehanizacijo za prekladanje tovora ter število potnikov.

Terminske klavzule

4. člen

Terminske klavzule, ki se nanašajo na prihod ladje, imajo naslednji pomen:

– “*prve dni v mesecu*” ali “*v začetku meseca*” pomeni čas od prvega do desetega dne v mesecu;

– “*v prvi polovici meseca*” pomeni čas od prvega do petnajstega dne v mesecu;

– “*sredi meseca*” pomeni čas od enajstega do dvajsetega dne v mesecu;

– “*v drugi polovici meseca*” pomeni čas od šestnajstega do zadnjega dne v mesecu;

– “*zadnje dni v mesecu*” pomeni čas od enaindvajsetega do zadnjega dne v mesecu;

– “*ob koncu meseca – v začetku prihodnjega meseca*” pomeni čas zadnjih petih dni v mesecu in prvih petih dni naslednjega meseca.

Zamuda ladje**5. člen**

Če ladja ni prispela v dogovorjenem roku, se šteje, da jo je naročnik sprejel, če je ni zavrnil ob predaji pisma o pripravljenosti.

Vrstni red privezovanja ladij**6. člen**

Ladje se privezuje po vrstnem redu prispetja v pristanišče, in v skladu z naročilom za delo na posameznem terminalu pristanišča.

Načelo vrstnega reda prispetja v pristanišče se pri privezovanju ne upošteva, kadar gre za ladje, ki prevažajo živo živino, nevarni tovor, hitro pokvarljivi tovor in v vseh ostalih primerih kadar bi odlašanje priveza in pretovora predstavljalo nevarnost za nastanek škode na tovoru in drugih materialnih sredstvih ali nevarnost za nastanek prekomernih stroškov.

V primeru iz drugega odstavka tega člena določi vrstni red organ, ki v pristanišču skrbi za usklajevanje pristaniškega dela. Pri tem upošteva vse okoliščine, zlasti nujnost vkrcevavanja oziroma izkrcevavanja zaradi preprečenja nevarnosti, ki so navedene v drugem odstavku tega člena.

Ladje v linijski plovbi se privežejo v času, ki je najavljen v urniku plovbe za izvedbo storitev vkrcevavanja in izkrcevavanja.

Določitev veza**7. člen**

Vez za ladje določi organ, ki je zadolžen za koordinacijo dela v pristanišču.

Varen vez**8. člen**

Ladjo se priveže na varen vez.

Premeščanje in premik ladje**9. člen**

Ladjo se v pristanišču premešča ali premika:

- na podlagi odločbe Uprave Republike Slovenije za pomorstvo,
- na zahtevo prekladalca zaradi operativno-tehničnih razlogov,
- na zahtevo ladjarja ali poveljnika ladje, vkrcevalca ali prejemnika.

O vsakem premiku ali premeščanju ladje mora biti pomorski agent pisno obveščen najmanj štiri ure pred premeščanjem ali premikanjem.

Premeščanje in premik ladje se ne izvrši, če bi predstavljal nevarnost za ljudi, njihovo premoženje ali okolje.

Stroški premeščanja ali premika**10. člen**

Če se ladjo premika ali premešča na podlagi odločbe Uprave Republike Slovenije za pomorstvo, nosi stroške premika ali premeščanja ladjar, pri čemer se porabljeni čas ne šteje v postanek.

Kadar premik ali premeščanje ladje zahteva prekladalec, vkrcevalec ali prejemnik, plača stroške naročnik takšnega opravila, pri čemer se porabljeni čas šteje v postanek.

Če je do premeščanja ali premika ladje prišlo zaradi vkrcevavanja ali izkrcevavanja dveh ali več različnih tovorov, ki se običajno vkrčujejo ali izkrčujejo vsak na svojem vezu ali operativni obali, plača stroške premika ali premeščanja ladjar, pri čemer se porabljeni čas ne šteje v postanek.

Pripravljenost ladje**Pripravljenost ladje za vkrcevavanje ali izkrcevavanje****11. člen**

Ladja je pripravljena za vkrcevavanje ali izkrcevavanje, kadar je:

- varno privezana k operativni obali ali na sidrišču,
- dobila dovoljenje za promet s kopnim,
- zaključila z vsemi pripravljalnimi dejanji, potrebnimi za začetek vkrcevavanja ali izkrcevavanja.

Med pripravljalna dejanja iz zadnje alineje prejšnjega odstavka sodijo dejanja, ki omogočajo izvedbo, preprečujejo poškodovanje ali uničenja tovara pri vkrcevavanju ali izkrcevavanju in zagotavljajo varnost ljudi.

Pismo o pripravljenosti**12. člen**

Pismo o pripravljenosti se izroči v delovnem času od ponedeljka do petka od 8.00 do 17.00 ure in v soboto ali na dan pred praznikom od 8.00 do 12.00 ure.

Potrditev sprejema pisma o pripravljenosti**13. člen**

Sprejem pisma o pripravljenosti potrdi s podpisom naročnik ali prejemnik oziroma njuna pooblaščenca.

Nesoglasje glede pripravljenosti ladje**14. člen**

V primeru nesoglasja glede pripravljenosti ladje stranke sporazumno imenujejo izvedenca, ki pisno navede svoje ugotovitve in da mnenje o pripravljenosti ladje.

Za postavitev izvedenca lahko stranke skupaj ali posamično zahtevajo od Okrožnega sodišča v Kopru, da imenuje izvedenca v okviru postopka zavarovanja dokazov.

Tovor in potniki**Količina tovara in število potnikov****15. člen**

Količina tovara in število potnikov se določi na naslednji način:

- s številom kosov ali težo ali prostornino za tovorke in pakirani tovor,
 - s številom kosov za kontejnerje in vozila,
 - s številom glav za žive živali,
 - s težo za razsuti tovor,
 - s težo ali prostornino za hlode, tekoči tovor in kovinske proizvode,
 - s prostornino za les,
 - s številom potnikov.
- Enota za težo je metrična tona (1000 kg).
Enota za prostornino je kubični meter.

Vkrcevavanje in izkrcevavanje tovara**Vkrcevavanje in izkrcevavanje****16. člen**

Vkrcevavanje in izkrcevavanje tovara se izvaja na operativnih obalah in drugih operativnih površinah na podlagi dispozicije, naročila za delo in v skladu z navodili poveljnika ladje.

Vkrcevalec oziroma njegov pooblaščenec je dolžan poveljniku ladje oziroma pomorskemu agentu dostaviti prijavo za vkrcevavanje in kopijo dispozicije pred začetkom vkrcevavanja, sicer lahko poveljnik ladje odkloni vkrcevavanje.

Šteje se, da je tovor pripravljen za vkrcevanje, ko so dokumenti iz prejšnjega odstavka izročeni pomorskemu agentu oziroma poveljniku ladje.

Pomanjkanje prevoznih sredstev

17. člen

Če ladja po prihodu v пристаниšče ne more začeti z direktnim izkrcevanjem tovora zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev za nadaljnji prevoz, ki jih je dolžan priskrbeti prejemnik tovora, lahko ladjar izkrca tovor v skladišče na stroške prejemnika tovora.

Mesto prevzema tovora

18. člen

V primeru pretovora tekočih tovorov predstavlja mesto prevzema tovora ladijski priključek.

Pri prekladanju tovora, ki se v ladijska skladišča vkrčuje oziroma izkrčuje prek ladijske rampe, predstavlja mesto prevzema začetek ladijske rampe pri vkrcevanju oziroma konec ladijske rampe pri izkrcevanju.

Seznam tovora in načrt vkrcevanja tovora

19. člen

Ladjar, poveljnik ladje ali pomorski agent je dolžan pravočasno izročiti prekladalcu načrt vkrcevanja tovora na ladjo oziroma načrt vkrcanega tovora za izkrcevanje z ladje.

Postavitev tovora ob bok ladje

20. člen

Vkrcevalec je dolžan dostaviti tovor ob bok ladje v količini, ki je enaka dnevni normi vkrcevanja za ta tovor.

Če vkrcevalec ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom tega člena, mora plačati stroške zadrževanja ladje in stroške čakanja prekladalčevih delavcev.

Šteje se, da je tovor postavljen ob bok ladje, če je na dosegu ladijskih ali pristaniških naprav, s katerimi se izvaja vkrcevanje.

Za tovor, ki ga zaradi njegove narave ali količine ni mogoče postaviti ob bok ladje, se šteje, da je postavljen ob bok ladje, če je zagotovljen njegov nemoten dotok oziroma prenos do ladje ves čas med vkrcevanjem.

Stroški zadrževanja ladje, če tovor ni pripravljen za vkrcevanje

21. člen

Če ob dogovorjenem prihodu ladje v пристаниšče tovor ni pripravljen za vkrcevanje, plača stroške zadrževanja ladje naročnik prevoza.

Uporaba ladijske tovarne mehanizacije

22. člen

Ladjar je dolžan zaradi izvedbe prekladalnih storitev na svoje stroške nuditi dvigala, strojno opremo, razsvetljavo in druga primerna sredstva, ki jih ima ladja.

Upravljanje z ladijsko tovarno mehanizacijo izvaja prekladalec, razen v primeru, ko gre za posebno ladijsko tovarno mehanizacijo, ki zahteva dodatna znanja in spretnosti.

Podlaganje, pričvrščevanje, zaščita in ločitev tovora

23. člen

Ladjar je dolžan za podlaganje, pričvrščevanje in zaščito tovora dati na razpolago material, ki se nahaja na ladji.

Če naročnik želi, da se tovor posebej zaščiti, pričvrsti, podloži ali loči od drugega tovora, je dolžan to storiti na svoje stroške.

V linijski plovbi ladjar krije stroške podlaganja, pričvrščevanja, zaščite tovora in materiala.

Če je pri zlaganju tovora na ladji treba podlagati tovor z lesom, opravi to prekladalec, ne glede na to, kdo priskrbi les.

Prekladalne norme

24. člen

Tovor se vkrčuje in izkrčuje v skladu z naslednjimi normami, ki veljajo za vremensko ugoden delovni dan, ki traja 24 zaporednih ur:

Tovor	Norma
Avtomobili	100 kosov na uro
celuloza v vezih (do 2 ton)*	1000 ton na dan
cevi v vezih (do 12 m)*	800 ton na dan
jekleni koluti (do 10 ton)*	800 ton na dan
jekleni koluti (nad 10 ton)*	1.200 ton na dan
jekleni profili v vezih (do 12 m)*	1.000 ton na dan
lesni proizvodi/plošče	400 m ³ po žrelu na dan
papir v rolah ali na paletah*	450 ton na dan
posamezne vreče (25 kg)*	300 ton na dan
posamezne vreče (50 kg)*	400 ton na dan
tirnice (18–36 m)*	900 ton na dan
tovor na euro paletah (najmanj 1 tono)*	500 ton na dan
tovor v velikih – jumbo vrečah (najmanj 1 tono)*	600 ton na dan
žagan les iglavcev v paketih	750 m ³ po žrelu na dan
žagan les listavcev v paketih	400 m ³ po žrelu na dan
žica v kolutih (najmanj 2 toni)*	1.000 ton na dan
žitarice (pšenica, koruza, soja, ječmen), minerali, fosfati, gnojila, rude, premog in koks do 3.000 ton	1.500 ton na dan
od 3.001 do 10.000 ton	3.000 ton na dan
od 10.001 do 20.000 ton	4.000 ton na dan
nad 20.001 tono	5.000 ton na dan

* Norme veljajo v primeru, če da ladja na razpolago najmanj dve ladijski žreli.

Potrdilo o vkrcanju

25. člen

Poveljnik je po zaključenem vkrcevanju dolžan na zahtevo vkrcevalca ali njegovega pooblaščenca izdati potrdilo o vkrcanju.

Vkrcevanje in izkrcevanje izven rednega delovnega časa

26. člen

Naročnik storitev vkrcevanja ali izkrcevanja lahko zahteva, da se te storitve izvedejo izven rednega delovnega časa.

Ladjar oziroma poveljnik ladje ne more odkloniti zahteve vkrcevalca oziroma prejemnika tovora, da se tovor vkrčuje oziroma izkrčuje izven rednega delovnega časa.

Nesoglasje glede količine vkrcanega ali izkrcanega tovora

27. člen

Če je med vkrcevanjem ali izkrcevanjem prišlo do nesoglasja med vkrcevalcem in ladjarjem oziroma med ladjarjem

in prejemnikom glede količine vkrcanega ali izkrcanega tovara, pri čemer sta obe strani šteli tovor, lahko vsaka stranka zahteva, da se ponovno preveri količina vkrcanega oziroma izkrcanega tovara.

Stroške ponovnega štetja krije tista stranka, ki je napačno štela. Če sta napačno šteli obe stranki, vsaka nosi svoje stroške štetja.

Stranki se lahko dogovorita, da ugotavljanje količine tovara prepustita usposobljeni osebi.

Postanek

Izrazi in formule za računanje postanka

28. člen

Čas, ki je izgubljen zaradi čakanja na vez, šteje kot čas vkrcavanja ali izkrcavanja ali kot postanek ("Time lost at waiting for berth to count as loading or discharging time" or "As laytime") pomeni, da se v primerih, ko vez ni na razpolago in ladja ne more predati pisma o pripravljenosti na mestu, kjer se trenutno nahaja, izgubljeni čas šteje v postanek ali v podaljšani postanek, kadar je postanek že potekel. Čas preneha teči takrat, ko je vez na razpolago. Ko ladja prispe na vez ali mesto, kjer lahko preda pismo o pripravljenosti, začne postanek oziroma podaljšani postanek ponovno teči s trenutkom predaje te listine, oziroma, če gre za postanek, po poteku časa, ki je predviden z ladjarsko pogodbo.

Če vreme dopušča (weather permitting) pomeni, da v postanek ne šteje tisti čas, ko zaradi slabega vremena vkrcavanje oziroma izkrcavanje tovara ni možno.

Čisti dnevi (Clear days) so zaporedni dnevi, s pričetkom ob 00.00 uri na dan, ki sledi dnevu, ko je bilo predano pismo o pripravljenosti in konča ob 24.00 uri na zadnji dan dogovorjenega roka.

Dan (day) je obdobje štirindvajsetih zaporednih ur od 00.00 do 24.00 ure. Del dneva se računa sorazmerno.

Delovni dan (working day) je dan, ki ni izključen iz postanka.

Izključen (excepted or excluded) pomeni, da se dan ali del dneva ne računa v postanek, ne glede na to, ali se izvaja vkrcavanje oziroma izkrcavanje tovara.

Ne glede ali se nahaja na vezu ali ne ("Whether in berth or not" – WIBON or "Berth or no berth") pomeni, da sme v primeru, ko vez ob prihodu ladje ni na razpolago, ladja predati pismo o pripravljenosti, ko prispe na običajni prostor za čakanje v okviru pristanišča ali izven njega in bo postanek pričel teči v skladu z določili ladjarske pogodbe. Ko je vez na razpolago, čas postanka ali podaljšanega postanka preneha teči in prične ponovno teči, ko je ladja na vezu pripravljena za vkrcavanje ali izkrcavanje.

Ne glede na to, ali ima ladja prosti promet s kopnim in/ali ne glede na to ali je carinski postopek opravljen ali ne (vessel being in free pratique and/or having been entered at the custom house) pomeni, da se lahko izroči pismo o pripravljenosti ne glede na to ali je ladja dobila prosti promet s kopnim oziroma ne glede na to ali je bil opravljen carinski postopek. Čas, ki je porabljen zaradi teh formalnosti, ne šteje v postanek oziroma podaljšani postanek.

Po delovnem žrelu in dnevu ("Per working hatch per day" – WHD or "Per workable hatch per day" – WHD) pomeni, da se postanek izračuna tako, da se največjo količino tovara v enem ladijskem skladišču deli z zmnožkom med dnevno normo po žrelu in številom žrel na tem ladijskem skladišču. Formula glasi:

$$\text{Postanek} = \frac{\text{največja količina tovara v enem ladijskem skladišču}}{\text{dnevna norma po žrelu X število žrel na tem ladijskem skladišču}} = \text{dnevi}$$

Kadar ima ladijsko skladišče dve vzporedni žreli, se štejeta kot eno žrelo. Če je na enem žrelu možno delati z dvema ladijskima rokama hkrati, se le-to računa kot dve žreli.

Po žrelu in dnevu (per hatch per day) pomeni, da se postanek računa po naslednji formuli:

$$\text{Postanek} = \frac{\text{količina tovara}}{\text{dnevna norma X število žrel}} = \text{dnevi}$$

Kadar ima ladijsko skladišče dve vzporedni žreli, se štejeta kot eno žrelo. Če je na enem žrelu možno delati z dvema ladijskima rokama hkrati, se le-to računa kot dve žreli.

Postanek (Laytime) pomeni čas, dogovorjen med strankami, med katerim bo ladjar vzdrževal ladjo v stanju, primerem za vkrcavanje ali izkrcavanje, brez dodatnega plačila.

Praznik (holiday) je dan v tednu določen s predpisom o praznikih Republike Slovenije, ko se v pristanišču ne dela.

Prihranek (despatch money) je dogovorjeni znesek, ki ga plača ladjar naročniku v primeru, če je vkrcavanje oziroma izkrcavanje tovara zaključeno pred potekom postanka.

Razen če (ne) začne prej (unless sooner commenced) pomeni, da se kljub temu, da postanek še ni pričel teči, uporabljeni čas šteje v postanek, če se je vkrcavanje ali izkrcavanje že začelo.

Razen če se (ne) uporabi (unless used) pomeni, da se v primeru, ko se izvaja vkrcavanje ali izkrcavanje v času, ki je izključen iz postanka, uporabljeni čas šteje v postanek.

Reverzibilni postanek (reversible laytime) pomeni možnost naročnika, da prišteje k dovoljenemu času za vkrcavanje tudi dovoljeni čas za izkrcavanje. Če to možnost izkoristi, je učinek enak, kot če bi bil za obe operaciji določen enoten čas.

Tekoči ali zaporedni dnevi (running days or consecutive days) so dnevi, ki si sledijo zaporedno.

Vremensko ugoden delovni dan ("Weather working day" – WWD or "Weather working day of 24 hours" or "Weather working day of 24 consecutive hours") je 24-urni deloven dan, ko je možno oziroma bi bilo možno vrcevati ali izkrcovati tovor brez prekinitev zaradi neugodnega vremena.

Tek postanka

29. člen

Postanek začne teči ob začetku naslednje delovne izmene, če je bilo pismo o pripravljenosti ladje predano do 12.00 ure, oziroma ob 08.00 uri naslednjega delovnega dne, če je bilo pismo o pripravljenosti ladje predano po 12.00 uri, vendar najkasneje do 17.00 ure, ob sobotah ali na dan pred praznikom pa do 12.00 ure.

V postanek se ne šteje čas, ko je bilo onemogočeno izvajanje vkrcavanja ali izkrcavanja zaradi vremenskih vplivov ali ovir na strani ladje.

V postanek se ne štejejo nedelje in prazniki ter čas v soboto od 12.00 ure, ali od 12.00 ure na dan pred praznikom do 08.00 ure v ponedeljek ali dan po prazniku.

Stroški zadrževanja ladje

30. člen

Stroški zadrževanja ladje zaradi razlogov, ki niso na strani ladje, se ugotavljajo in obračunavajo na enak način kot podaljšani postanek.

Odhod ladje

Odhod ladje

31. člen

Po zaključenem vkrcavanju ali izkrcavanju lahko ostane ladja na vezu še dve uri za pripravo na izplutje, potem je dolžna plačati stroške uporabe obale.

Predaja tovora v primeru neplačane voznine*Predaja tovora*

32. člen

Če voznina, ki dospe v plačilo pred začetkom izkrcevanja, ni plačana, ima ladjar pravico izkrcati tovor in ga izročiti v hrambo javnemu skladišču ali drugi primerni osebi, ki se ukvarja s skladiščenjem tovora, in sicer na stroške in nevarnost prejemnika ali druge osebe.

Skladiščnik ali oseba, ki ji je ladjar izročil tovor v hrambo, ne sme izročiti tovora prejemniku brez predložitve dokumenta "brez zadržka".

Prekladalne storitve*Dispozicija*

33. člen

Prekladalne storitve se naročajo z dispozicijo, v kateri mora naročnik prekladalnih storitev opredeliti vrsto storitev, ki jih naroča in tovor, ki je predmet teh storitev.

Pravni prevzem tovora

34. člen

Za pravni prevzem tovora mora ladjar podati naročilo prekladalcu tako, da iz njega nesporno izhaja, da gre za takšen prevzem.

Iz izjave prekladalca, ki jo ta poda ob ladjarjevem naročilu za izvedbo pravnega prevzema tovora, mora nesporno izhajati, da se je zavezal za pravni prevzem.

V primeru pravnega prevzema tovora prekladalec ne odgovarja za tiste poškodbe in primanjkljaj na tovoru, ki je nastal pred pravnim prevzemom.

Če je izdana listina o stanju tovora ob izvedbi pravnega prevzema, se domneva, da je bil tovor ob izvedbi pravnega prevzema takšen, kot izhaja iz listine.

Tovor, ki ni v rednem trgovinskem prometu in tovor, ki zahteva posebno ravnanje

35. člen

Naročnik prekladalnih storitev je dolžan dajati prekladalcu navodila pri prekladanju tovora, ki ni v rednem trgovinskem prometu oziroma tovora, ki zahteva posebno ravnanje.

Tehtanje, merjenje in štetje tovora

36. člen

Prekladalec tehta, meri in šteje tovor le tedaj, ko to naročnik prekladalnih storitev posebej naroči.

Skladiščenje tovora*Splošne določbe*

37. člen

Skladiščenje tovora se opravi na podlagi dispozicije, ki jo skladiščniku izroči naročnik storitev skladiščenja.

Ob izročitvi dispozicije mora naročnik storitev skladiščenja sporočiti vse potrebne podatke, ki se nanašajo na količino in vrsto tovora.

Naročnik storitev skladiščenja je dolžan opozoriti skladiščnika na tovor večje vrednosti in posebne lastnosti tovora.

Oznake na tovoru

38. člen

Naročnik storitev skladiščenja mora ob izročitvi tovora poskrbeti, da je tovor jasno opremljen z oznakami, iz katerih

izhajajo njegove lastnosti. Med te oznake sodijo zlasti tiste, ki označujejo lomljivost, vnetljivost, korozivnost in eksplozivnost.

Zavrnitev skladiščenja

39. člen

Skladiščnik ima pravico zavrniti skladiščenje tovora, ki bi zaradi svojih lastnosti lahko poškodovalo skladiščne prostore, drug uskladiščen tovor, ki predstavlja nevarnost za ljudi in okolje ali če je neprimeren za skladiščenje.

Storitve, izključene iz skladiščenja

40. člen

V storitve skladiščenja niso vključene tiste storitve za ohranitev tovora, ki so v očitnem nesorazmerju glede na dogovorjeno skladiščnino.

Dolžnosti skladiščnika

41. člen

Skladiščnik je dolžan naročnika storitev skladiščenja opozoriti na vse pojave na tovoru, ki predstavljajo nevarnost za njegovo poškodovanje oziroma uničenje in zahtevati ustrezna navodila.

Štetje, merjenje in tehtanje tovora

42. člen

Skladiščnik uskladišči tovor na podlagi števila kosov, teže ali prostornine tovora, ki so navedeni v dispoziciji, kakor tudi na podlagi zunanega videza tovora.

Ob uskladiščenju skladiščnik tehta ali meri tovor le v primeru posebnega naročila.

Skladiščnik ne odgovarja za odstopanje od teže ali prostornine, ki jo je naročnik storitev skladiščenja prijavil v dispoziciji, niti za dejansko težo ali prostornino tovora, če naročnik storitev skladiščenja pred uskladiščenjem ni naročil njegovega tehtanja ali merjenja.

Potrđilo o uskladiščenju

43. člen

O uskladiščeni količini in vrsti tovora skladiščnik izda potrđilo o uskladiščenju.

Odstopanje dejanske količine tovora od navedene

44. člen

Če skladiščnik ugotovi, da količina tovora odstopa od navedb v dispoziciji, izda potrđilo o uskladiščenju na podlagi podatkov, ki jih je pridobil s štetjem, merjenjem ali tehtanjem tovora, in v skladu s temi podatki obračuna skladiščnino in druge storitve med opravljanjem skladiščenja.

Skladiščnik o odstopanju dejanske količine tovora od navedene nemudoma obvesti naročnika storitev skladiščenja.

Kontrola in jemanje vzorcev tovora

45. člen

Naročnik storitev skladiščenja tovora lahko kontrolira in jemlje vzorce tovora le ob prisotnosti skladiščnika.

Skladiščnikov pravni prevzem tovora

46. člen

Skladiščnik opravi pravni prevzem tovora iz prevozne pogodbe le v primeru ladjarjevega naročila in če se za to posebej zaveže.

Za pravni prevzem tovora se smiselno uporabljajo določbe o prekladalcu.

Izročitev tovora upravičencu

47. člen

Skladiščnik izroči upravičencu tovor v stanju in količini, kakršnega je prejel.

Skladiščnik ne odgovarja za dogovorjeni ali običajni kalo, razsip ali naravni kvar tovora, ki nastane ob prevzemu ali izročitvi tovora ali pri izvrševanju drugih skladiščnih manipulacij.

Skupaj s tovorom skladiščnik izroči tudi vse listine, ki jih je prejel, kakor tudi kopije morebitnih ugovorov.

Kontejnrske določbe

Prispetje kontejnerja v pristanišče

48. člen

Šteje se, da je kontejner prispel v pristanišče, ko je prevozno sredstvo, s katerim se je prevažal, postavljeno na mesto izkrcevanja ali izkrca iz ladje.

Vkrcevanje in izkrcevanje kontejnerjev

49. člen

Vkrcevanje ali izkrcevanje kontejnerjev se opravi na podlagi dispozicije.

Uskladiščenje kontejnerja

50. člen

V primeru uskladiščenja kontejnerja izda upravljavec kontejnerskega terminala potrdilo o uskladiščenju.

Upravljavec kontejnerskega terminala ugotavlja stanje kontejnerja glede na njegov zunanji izgled.

Uskladiščenje kontejnerja, ki nadaljuje pomorski prevoz

51. člen

Ob uskladiščenju kontejnerja, ki nadaljuje pomorski prevoz, se navede ladjarja, namembno pristanišče, številko, velikost in težo kontejnerja ter številko zalivke.

Vkrcevanje in izkrcevanje kontejnerjev

52. člen

Vkrcevanje in izkrcevanje kontejnerjev na ladjo se opravi na podlagi načrta vkrcevanja kontejnerjev in navodil poveljnika ladje.

Vrstni red nakladanja na druga prevozna sredstva določi prevoznik.

Premik kontejnerjev

53. člen

Premik kontejnerjev na kontejnerskem terminalu se opravi na podlagi dispozicije naročnika premika.

Upravljavec kontejnerskega terminala lahko tudi sam premika kontejnerje. V takšnem primeru plača stroške premika upravljavec kontejnerskega terminala.

Prazni kontejnerji

54. člen

Na podlagi dispozicij naročnika, upravljavec kontejnerskega terminala dostavi kontejner na ustrezen terminal pristanišča, kjer se izprazni ali napolni in tako izpraznjeni ali napolnjeni kontejner vrne na kontejnerski terminal.

mag. Jožko Čuk l.r.

Predsednik

Upravnega odbora

Gospodarske zbornice Slovenije

5052. Sklep o določitvi višine in načina plačevanja članarine Območni obrtni zbornici Izola za leto 2006

Na podlagi tretjega odstavka 41. člena Obrtnega zakona in skladno z 39. členom Obrtnega zakona (Uradni list RS, št. 40/04 – uradno prečiščeno besedilo), tretje alinee 14. člena Statuta Območne obrtne zbornice Izola ter v skladu s Statutom Obrtne zbornice Slovenije je skupščina Območne obrtne zbornice Izola na svoji seji dne 14. decembra 2005 sprejela

S K L E P

o določitvi višine in načina plačevanja članarine Območni obrtni zbornici Izola za leto 2006

1.

Članarino plačujejo člani Območne obrtne zbornice Izola (v nadaljnjem besedilu: zbornica) s statusom fizične in pravne osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost na območju, na katerem deluje zbornica, na obrtni, obrti podoben način ali domačo in umetnostno obrt, obrtne zadruge in oblike njihovega združevanja.

Obveznost iz prvega odstavka te točke velja tudi za različne gospodarske subjekte, poklicna in strokovna društva, združenja, zveze, druge organizacije in fizične osebe, ki s svojo dejavnostjo pospešujejo delo in poslovanje obrti in so pristopili v članstvo zbornice na podlagi lastne, pisno izkazane odločitve (prostovoljni člani).

2.

Člani iz 1. točke tega sklepa plačujejo mesečno članarino, kot sledi:

- fizična oseba, ki je iz naslova opravljanja dejavnosti zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovana, v višini 2,90% od zavarovalne osnove, ki se uporablja za obračun prispevka za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar osnova za obračun članarine ne sme biti nižja od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov in ne višja od dvakratne najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov;

- fizična oseba, ki iz naslova opravljanja dejavnosti ni zdravstveno, invalidsko in pokojninsko zavarovana, v višini 1,45% od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov,

- fizična oseba, ki osebno opravlja dejavnost domače ali umetnostne obrti in presega milijon in pol dolarjev skupnih prihodkov iz poslovanja v preteklem letu, v višini 1,45% od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov,

- fizična oseba, ki osebno opravlja dejavnost domače ali umetnostne obrti in ne presega milijon in pol dolarjev skupnih prihodkov iz poslovanja v preteklem letu, ne plačuje članarine,

– pravne osebe (gospodarske družbe, obrtne zadrugе in oblike njihovega združevanja) v višini 7.000,00 SIT,

– fizična oseba in ostali subjekti (prostovoljni član), ki se je včlanila v zbornico na podlagi lastne, pisno izkazane odločitve, v višini 1,45% od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov.

– pravna oseba (prostovoljni član), ki se je včlanila v zbornico na podlagi lastne, pisno izkazane odločitve, v višini 3.500,00 SIT

3.

Član, ki mu je na podlagi 4. odstavka 11. člena Obrtnega zakona dovoljena začasna prekinitve dejavnosti, za čas prekinitve ne plača članarine.

4.

Za člane iz prvega odstavka 1. točke tega sklepa, ki opravljajo tudi neobrtne dejavnosti, se članarina zbornici obračuna v skladu s sklenjenim sporazumom z Gospodarsko zbornico Slovenije in Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije.

5.

V primerih, ko prične član zbornice z opravljanjem dejavnosti tekom meseca, nastane obveznost plačevanja članarine s prvim dnevom naslednjega meseca, oziroma ko preneha z opravljanjem dejavnosti tekom meseca, preneha obveznost plačevanja zadnjega dne v mesecu, v katerem je prenehal z opravljanjem dejavnosti.

6.

Člani, s statusom fizične osebe obračunavajo članarino po načelu samoobdavčitve, članarina zapade v plačilo najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec.

Pravnim osebam Območna obrtna zbornica Izola določi letno višino članarine skladno z petim odstavkom 2. točke tega sklepa v odločbi, ki jo te plačajo v dveh polletnih obrokih od katerih zapade prvi obrok v plačilo 31. 3. 2006 in drugi obrok 30. 9. 2006.

Pravnim osebam, ki postanejo člani zbornice med letom, se določi članarina z odločbo, s smiselno uporabo določbe drugega odstavka te točke.

7.

Članarina zbornice se lahko zmanjša ali odpiše osebam iz 1. točke tega sklepa le na podlagi pisne vloge člana za vsak primer posebej, če tako odloči Upravni odbor Območne obrtne zbornice Izola.

8.

Območna obrtna zbornica Izola pooblašča Obrtno zbornico Slovenije, da tudi v njenem imenu sklene z Davčno upravo Slovenije pogodbo o izvajanju nadzora, obračunavanja, pobiranja in izterjave članarine.

9.

Davčna uprava Republike Slovenije, skladno z določili medsebojne pogodbe o izvajanju nadzora, obračunavanja, pobiranja in izterjave članarine, nakazuje članarino v skladu z določbami Zakona o davčni službi.

10.

Z dnem 31. decembrom 2005 preneha veljati sklep št. 457/2004 z dne 7. decembra 2004.

11.

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in velja za leto 2006.

Št. 492/2005

Izola, dne 14. decembra 2005

Predsednik
Območne obrtne zbornice Izola
Ivan Paliska l.r.

5053. Sklep o določitvi višine in načina plačevanja članarine Območni obrtni zbornici Hrastnik za leto 2006

Na podlagi 41. člena in skladno z 39. členom Obrtnega zakona (Uradni list RS, št. 50/94, 36/00, 61/00, 42/02 in 18/04) in na podlagi 9. in 15. člena Statuta Območne obrtne zbornice Hrastnik je skupščina Območne obrtne zbornice Hrastnik na 6. seji dne 10. 12. 2005 sprejela

S K L E P

o določitvi višine in načina plačevanja članarine Območni obrtni zbornici Hrastnik za leto 2006

I.

1. Članarino plačujejo člani Območne obrtne zbornice Hrastnik (v nadaljevanju zbornica) s statusom fizične in pravne osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost na območju, na katerem deluje zbornica kot obrtno, obrti podobno ali domačo in umetnostno obrt, obrtne zadrugе in oblike njihovega združevanja.

Obveznost iz 1. odstavka te točke velja tudi za vse člane, ki so pristopili v članstvo na podlagi lastne, pisno izkazane odločitve (prostovoljni člani).

II.

2. Člani iz 1. točke tega sklepa plačujejo mesečno članarino kot sledi:

– fizična oseba, ki je iz naslova opravljanja dejavnosti zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovana, v višini 4% od zavarovalne osnove, ki se uporablja za obračun prispevkov za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar osnova za obračun članarine ne sme biti nižja od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov in ne višja od dvakratnika najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov;

– fizična oseba, ki iz naslova opravljanja dejavnosti ni zdravstveno, pokojninsko ali invalidsko zavarovana, v višini 2% od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov;

– fizična oseba, ki osebno opravlja dejavnost domače ali umetnostne obrti in presega milijon in pol tolarjev skupnih prihodkov iz poslovanja v preteklem letu, v višini 2% od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov;

– fizična oseba, ki osebno opravlja dejavnost domače in umetnostne obrti in ne presega milijon in pol tolarjev skupnih prihodkov iz poslovanja v preteklem letu, ne plačuje članarine;

– pravna oseba (gospodarska družba, obrtna zadruga in oblike njihovega združevanja) mesečno v višini 6.300 SIT;

– prostovoljni člani mesečno v višini 3500 SIT.

III.

3. Član, ki mu je na podlagi četrtega odstavka 11. člena obrtnega zakona dovoljena začasna prekinitev dejavnosti, za čas prekinitve ne plačuje članarine.

IV.

4. Za člane iz prvega odstavka 1. točke tega sklepa, ki opravljajo tudi neobrtne dejavnosti, se članarina zbornici obračuna v skladu s sklenjenimi sporazumi z Gospodarsko zbornico Slovenije in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije.

V.

5. V primeru, ko prične član zbornice opravljati dejavnost tekom meseca, nastane obveznost plačevanja članarine zbornici s prvim dnevom naslednjega meseca oziroma ko preneha opravljati dejavnost tekom meseca, preneha obveznost plačevanja zadnjega dne v mesecu, v katerem je prenehal opravljati dejavnost.

VI.

6. Člani s statusom fizične osebe obračunavajo članarino po načelu samoobdavčitve na obrazcu, ki je sestavni del sklepa o določitvi višine in načina plačevanja članarine Obrtni zbornici Slovenije za leto 2006; članarina zapade v plačilo najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec.

Pravnim osebam Območna obrtna zbornica Hrastnik določi letno višino članarine skladno z 2. točko tega sklepa v odločbi, ki jo te plačujejo v dveh polletnih obrokih, od katerih zapade 1. obrok v plačilo 31. 3. 2006 in drugi obrok 30. 9. 2006.

Pravnim osebam, ki postanejo člani zbornice med letom, se določi članarina z odločbo s smiselno uporabo določbe 2. odstavka te točke.

VII.

7. Članarina zbornice se lahko zmanjša ali odpiše osebam iz 1. točke tega sklepa le na podlagi pisne vloge člana za vsak primer posebej, če tako odloči Upravni odbor Območne obrtne zbornice Hrastnik.

VIII.

8. Območna obrtna zbornica Hrastnik pooblašča Obrtno zbornico Slovenije, da tudi v njenem imenu sklene z Davčno upravo RS pogodbo o izvajanju nadzora, obračunavanja, pobiranja in izterjave članarine.

IX.

9. Davčna uprava RS, skladno z določili medsebojne pogodbe o izvajanju nadzora, obračunavanja, pobiranja in izterjave članarine, nakazuje članarino v skladu z določbami zakona o davčni službi.

Št. 6-10-12/2005

Hrastnik, dne 15. decembra 2005

Predsednik
Območne obrtne zbornice Hrastnik
Borut Slanšek l.r.

**5054. Spremembe in dopolnitve Pravil kviz loterije
»DOBIM PODARIM«**

Na podlagi Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 134/03 – uradno prečiščeno besedilo) in Poslovnika o delu uprave je Uprava družbe Športna loterija in igre na srečo d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 22, na seji dne 8. 12. 2005 sprejela

**SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PRAVIL
kviz loterije »DOBIM PODARIM«**

1. člen

V Pravilih kviz loterije Dobim podarim, ki jih je sprejel nadzorni svet na svoji seji dne 20. 10. 1998, spremembe in dopolnitve pravil pa uprava družbe na svoji seji dne 26. 3. 1999, 29. 7. 1999, 13. 12. 1999, 14. 9. 2000, 29. 11. 2000, 29. 1. 2001, 16. 3. 2001, 21. 3. 2001, 17. 9. 2001, 19. 8. 2002, 27. 1. 2003, 16. 1. 2004 in 11. 7. 2005 se spremeni prvi odstavek 9. člena tako, da glasi:

»Kartice 12. serije so v prodaji enajst mesecev. Prvi dan prodaje je 1. 8. 2005, zadnji dan prodaje kartic 12. serije pa 30. 6. 2006.«

2. člen

V tretjem odstavku 11. člena se zneski »250,00 SIT, 2.500,00 SIT, 25.000,00 SIT, 600.000,00 SIT, 750.000,00 SIT, 2.500.000,00 SIT, 5.000.000,00 SIT« črtajo ter v zaporedje dodajo novi zneski »200,00 SIT, 2.000,00 SIT, 3.000,00 SIT, 4.000,00 SIT, 50.000,00 SIT, 4.000.000,00 SIT, 7.000.000,00 SIT«.

3. člen

Na koncu četrtega odstavka 12. člena se doda nov stavek, ki glasi:

»V času podaljšanja prodaje so prva žrebanja vsak ponedeljek oziroma prvi naslednji delovni dan, če je ponedeljek praznik, začenši 23. 1. 2006 in z zaključkom 22. 5. 2006.«

V šestem odstavku 12. člena se v tretjem stavku besedi »tri tedne« nadomestita z besedama »dva tedna«, besedi »prvega odstavka« z besedama »četrtega odstavka« in število »14« s številom »7«.

4. člen

V 13. členu se datum »6. 1. 2006« nadomesti z datumom »21. 7. 2006«.

5. člen

V 15. členu se število dobitkov »28« nadomesti s številom »64«, skupna vrednost dobitkov »2.800.000,00 SIT« pa nadomesti z vrednostjo »6.400.000,00 SIT«.

6. člen

Na koncu 16. člena pravil se doda nov stavek, ki glasi:

»V času podaljšanja prodaje kartic se izvaja dodatni cikel kviz oddaj, ki bodo v času od 17. 2. 2006 do 17. 6. 2006.«

7. člen

V četrtem odstavku 17. člena pravil se na koncu doda stavek, ki glasi:

»Pred odpiranjem zadnjih dveh škatel lahko prireditelj, namesto določenega denarnega zneska, ponudi le zamenjavo škatle.«

8. člen

V 18. členu pravil se število »18« nadomesti s številom »16«.

9. člen

Te spremembe in dopolnitve pravil igre začnejo veljati z dnem, ko so potrjena s strani pooblaščenega urada Ministrstva za finance, uporabljajo pa se v času podaljšanja prodaje 12. serije kartic igre Dobim podarim, določbe 2. člena, drugega odstavka 3. člena, 7. in 8. člena teh pravil pa se uporabljajo samo v dodatnem ciklusu kviza, ki se

izvajajo v času podaljšanja prodaje 12. serije kartic igre Dobim podarim.

Št. 207-2/05

Ljubljana, dne 15. decembra 2005

Janez Bukovnik l.r.
predsednik uprave

Športna loterija in igre na srečo d.d. prireja klasično igro na srečo kviz loterijo »Dobim podarim« na podlagi koncesije, ki ji jo je dodelila Vlada Republike Slovenije s svojim sklepom številka 470-04/97-3 (V), z dne 11. 12. 1997 in jo podaljšala dne 11. 12. 1998 s sklepom številka 473-01/98-11(N) ter z odločbo številka 473-01/2001-66 z dne 11. 12. 2003.

Ministrstvo za finance – Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo je izdalo dovoljenje za podaljšanje prodaje 12. serije kviz loterije »Dobim podarim« z dovoljenjem številka 471-212-2/05-9 z dne 8. 12. 2005 ter potrdilo te spremembe kviz loterije »Dobim podarim« z odločbo pod številko 471-212-2/05-9 z dne 12. 12. 2005.

5055. Dodatek št. 14 k Pravilom igre na srečo »PETICA«

Na podlagi 5. člena Pravil igre na srečo »PETICA«, ki jih je sprejela uprava družbe Športna loterija in igre na srečo d.d., Ljubljana, Dunajska 22, na svoji seji dne 20. 4. 2004, je uprava družbe na svoji seji dne 6. 12. 2005 sprejela

D O D A T E K št. 14 k Pravilom igre na srečo »PETICA«

1. člen

S tem dodatkom se določijo elemente, ki so potrebni za 14. serijo srečk z imenom BALON.

2. člen

Srečke 14. serije so v prodaji 12 mesecev.

V seriji je izdanih 200.000 srečk.

Cena srečke je 100 SIT.

3. člen

Srečka je v obliki kvadrata in razdeljena na petindvajset polj. Na vsaki srečki je v 25-ih poljih naključno porazdeljenih 20 znakov »X« in 5 znakov »5«.

Posamezna polja na srečki so oštevilčena od zgoraj navzdol, od desne proti levi. Grafični prikaz oštevilčenja polj na srečki je igralcu na voljo na samopostrežnem terminalu v opciji »pomoč«.

Igralec na posamezni srečki odkrije pet (5) polj.

Srečka je dobitna, če je odkrit najmanj en znak »5«.

Če na srečki v petih poljih ni odkrit niti en znak »5«, srečka nima dobitka.

4. člen

Določenemu številu odkritih znakov »5« pripada posamezna vrednost dobitka, in sicer:

Število odkritih znakov »5«	Vrednost dobitka
5 »5«	100.000 SIT
4 »5«	5.000 SIT
3 »5«	500 SIT
2 »5«	100 SIT
1 »5«	50 SIT

5. člen

Za odkrivanje posameznega polja na srečki ima igralec na voljo 60 sekund.

6. člen

Dodatek št. 14 k pravilom igre »Petica« velja z dnem, ko ga potrdi nadzorni organ, uporabljajo pa se za 14. serijo srečk z imenom BALON.

Št. 212-1/05

Ljubljana, dne 15. decembra 2005

Janez Bukovnik l.r.
predsednik uprave

Športna loterija in igre na srečo d.d. prireja klasično igro na srečo z imenom »Petica« na podlagi koncesije, ki ji jo je dodelila Vlada Republike Slovenije s svojim sklepom številka 473-01/98-16 (V), z dne 29. 7. 1999, koncesijo pa podaljšala s svojim sklepom številka 473-01/2001-5 z dne 22. 6. 2001.

Ministrstvo za finance – Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo je ta dodatek potrdilo pod številko 471-212-9/05-9 dne 12. 12. 2005.

5056. Dodatek št. 15 k Pravilom igre na srečo »PETICA«

Na podlagi 5. člena Pravil igre na srečo »PETICA«, ki jih je sprejela uprava družbe Športna loterija in igre na srečo d.d., Ljubljana, Dunajska 22, na svoji seji dne 20. 4. 2004, je uprava družbe na svoji seji dne 6. 12. 2005 sprejela

D O D A T E K št. 15 k Pravilom igre na srečo »PETICA«

1. člen

S tem dodatkom se določijo elemente, ki so potrebni za 15. serijo srečk z imenom PTICA.

2. člen

Srečke 15. serije so v prodaji 12 mesecev.

V seriji je izdanih 200.000 srečk.

Cena srečke je 200 SIT.

3. člen

Srečka je v obliki kvadrata in razdeljena na petindvajset polj. Na vsaki srečki je v 25-ih poljih naključno porazdeljenih 20 znakov »X« in 5 znakov »5«.

Posamezna polja na srečki so oštevilčena od zgoraj navzdol, od leve proti desni. Grafični prikaz oštevilčenja polj na srečki je igralcu na voljo na samopostrežnem terminalu v opciji »pomoč«.

Igralec na posamezni srečki odkrije pet (5) polj.

Srečka je dobitna, če je odkrit najmanj en znak »5«.

Če na srečki v petih poljih ni odkrit niti en znak »5«, srečka nima dobitka.

4. člen

Določenemu številu odkritih znakov »5« pripada posamezna vrednost dobitka, in sicer:

Število odkritih znakov »5«	Vrednost dobitka
5 »5«	150.000 SIT
4 »5«	10.000 SIT
3 »5«	1.000 SIT
2 »5«	200 SIT
1 »5«	100 SIT

5. člen

Za odkrivanje posameznega polja na srečki ima igralec na voljo 60 sekund.

6. člen

Dodatek št. 15 k pravilom igre »Petica« velja z dnem, ko ga potrdi nadzorni organ, uporabljajo pa se za 15. serijo srečk z imenom PTICA.

Št. 213-1/05

Ljubljana, dne 15. decembra 2005

Janez Bukovnik l.r.
predsednik uprave

Športna loterija in igre na srečo d.d. prireja klasično igro na srečo z imenom »Petica« na podlagi koncesije, ki ji jo je dodelila Vlada Republike Slovenije s svojim sklepom številka 473-01/98-16 (V), z dne 29. 7. 1999, koncesijo pa podaljšala s svojim sklepom številka 473-01/2001-5 z dne 22. 6. 2001.

Ministrstvo za finance – Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo je ta dodatek potrdilo pod številko 471-212-9/05-9 dne 12. 12. 2005.

**5057. Dodatek št. 16 k Pravilom igre na srečo
»PETICA«**

Na podlagi 5. člena Pravil igre na srečo »PETICA«, ki jih je sprejela uprava družbe Športna loterija in igre na srečo d.d., Ljubljana, Dunajska 22, na svoji seji dne 20. 4. 2004, je uprava družbe na svoji seji dne 6. 12. 2005 sprejela

**D O D A T E K št. 16
k Pravilom igre na srečo »PETICA«**

1. člen

S tem dodatkom se določi elemente, ki so potrebni za 16. serijo srečk z imenom HELIKOPTER.

2. člen

Srečke 16. serije so v prodaji 12 mesecev.
V seriji je izdanih 200.000 srečk.
Cena srečke je 300 SIT.

3. člen

Srečka je v obliki kvadrata in razdeljena na petindvajset polj. Na vsaki srečki je v 25-ih poljih naključno porazdeljenih 20 znakov »X« in 5 znakov »5«.

Posamezna polja na srečki so oštevilčena od zgoraj navzdol, od leve proti desni. Grafični prikaz oštevilčenja polj na srečki je igralcu na voljo na samopostrežnem terminalu v opciji »pomoč«.

Igralec na posamezni srečki odkrije pet (5) polj.

Srečka je dobitna, če je odkrit najmanj en znak »5«. Če na srečki v petih poljih ni odkrit niti en znak »5«, srečka nima dobitka.

4. člen

Določenemu številu odkritih znakov »5« pripada posamezna vrednost dobitka, in sicer:

Število odkritih znakov »5«	Vrednost dobitka
5 »5«	200.000 SIT
4 »5«	15.000 SIT
3 »5«	1.500 SIT
2 »5«	300 SIT
1 »5«	150 SIT

5. člen

Za odkrivanje posameznega polja na srečki ima igralec na voljo 60 sekund.

6. člen

Dodatek št. 16 k pravilom igre »Petica« velja z dnem, ko ga potrdi nadzorni organ, uporabljajo pa se za 16. serijo srečk z imenom HELIKOPTER.

Št. 214-1/05

Ljubljana, dne 15. decembra 2005

Janez Bukovnik l.r.
predsednik uprave

Športna loterija in igre na srečo d.d. prireja klasično igro na srečo z imenom »Petica« na podlagi koncesije, ki ji jo je dodelila Vlada Republike Slovenije s svojim sklepom številka 473-01/98-16 (V), z dne 29. 7. 1999, koncesijo pa podaljšala s svojim sklepom številka 473-01/2001-5 z dne 22. 6. 2001.

Ministrstvo za finance – Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo je ta dodatek potrdilo pod številko 471-212-9/05-9 dne 12. 12. 2005.

OBČINE

BISTRICA OB SOTLI

5058. Sklep o uskladitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Bistrica ob Sotli za leto 2006

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00, 51/02, 108/03 – odl.US, 77/04 – odl. US), 22. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 125/03, 53/04) in 15. člena Statuta Občine Bistrica ob Sotli (Uradni list RS, št. 49/99, 125/03) je Občinski svet Občine Bistrica ob Sotli na 21. redni seji dne 9. 12. 2005 sprejel

S K L E P

o uskladitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Bistrica ob Sotli za leto 2006

I.

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Bistrica ob Sotli v letu 2006 znaša 0,150 SIT.

II.

Vrednost točke iz tega sklepa se uporablja od 1. januarja 2006 dalje.

III.

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati Sklep o določitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Bistrica ob Sotli za leto 2005.

IV.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 06202-0021/05-02

Bistrica ob Sotli, dne 9. decembra 2005

Župan
Občine Bistrica ob Sotli
Jožef Pregrad l.r.

5059. Sklep o začasnem financiranju Občine Bistrica ob Sotli za leto 2006

Na podlagi 57. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98 in 70/00 in 51/02), 33. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00) in 94. člena Statuta Občine Bistrica ob Sotli (Uradni list RS, št. 49/99, 125/03) izdajam

S K L E P

o začasnem financiranju Občine Bistrica ob Sotli za leto 2006

1. člen

Do sprejetja proračuna Občine Bistrica ob Sotli za leto 2006 se financiranje funkcij Občine Bistrica ob Sotli ter njihovih nalog in drugih s predpisi določenih namenov začasno nadaljujejo na podlagi proračuna Občine Bistrica ob Sotli za leto 2005.

2. člen

Obdobje začasnega financiranja po tem sklepu traja od 1. 1. 2006 do sprejetja proračuna Občine Bistrica ob Sotli za leto 2006 oziroma največ tri mesece, to je do 31. 3. 2006.

3. člen

V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju v proračunu za leto 2005.

4. člen

Po preteku začasnega financiranja se v tem obdobju plačane obveznosti vključijo v proračun tekočega leta.

5. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 1. 2006.

Št. 06202-0021/005-01

Bistrica ob Sotli, dne 9. decembra 2005

Župan
Občine Bistrica ob Sotli
Jožef Pregrad l.r.

BLED

5060. Sklep o začasnem financiranju proračunskih potreb v letu 2006

Na podlagi petega odstavka 57. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00, 51/02 in 72/05), Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94, 56/98, 59/99, 61/99, 89/99 in 90/05), 16. člena Statuta Občine Bled – uradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 119/03), ter 32. in 33. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) je župan dne 14. 12. 2005 sprejel

S K L E P

o začasnem financiranju proračunskih potreb v letu 2006

1. člen

V obdobju do začetka veljavnosti Proračuna Občine Bled za leto 2006, oziroma v obdobju januar – marec 2006, se financiranje funkcij Občine Bled ter njenih nalog in drugih s predpisi določenih namenov začasno nadaljuje na podlagi Odloka o proračunu Občine Bled za leto 2005 in za iste programe kot v letu 2005.

2. člen

V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju v proračunu za leto 2005, in sicer do višine 331.192.305,00 SIT.

3. člen

V obdobju začasnega financiranja se lahko nadaljuje izvajanje in financiranje investicij, ki so sprejete v proračunu za leto 2005 in začete v letu 2006.

V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva za financiranje investicij, ki so bile začete v letu 2006 in za katere so bila v proračunu za leto 2005 zagotovljena sredstva.

4. člen

Prihodki in odhodki v času začasnega financiranja so sestavni del proračuna občine Bled za leto 2006.

Po sprejemu proračuna za leto 2006 se v obdobju začasnega financiranja plačane obveznosti vključijo v proračun leta 2006.

5. člen

Sklep o začasnem financiranju proračunskih potreb v letu 2006 sprejme župan in o tem obvesti občinski svet ter nadzorni odbor.

6. člen

Obdobje začasnega financiranja iz tega sklepa lahko traja največ tri mesece. Začasno financiranje občinskega proračuna se lahko podaljša na predlog župana s sklepom občinskega sveta, če je to potrebno za financiranje funkcij občine.

7. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. januarja 2006 dalje.

Št. 40302-7/2005

Bled, dne 14. decembra 2005

Župan
Občine Bled
Jože Antonič l.r.

BREŽICE**5061. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v Občini Brežice**

Na podlagi 218. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02), 13. člena Odloka o NUSZ (Uradni list RS, št. 73/2001) in 16. člena Statuta Občine Brežice (Uradni list RS, št. 49/99, 86/99 in 79/02) je Občinski svet Občine Brežice na svoji 23. seji dne 12. 12. 2005 sprejel

S K L E P**o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v Občini Brežice**

1. člen

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč znaša 0,59 sit.

2. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. 1. 2006 dalje.

Št. 462-164/2005

Brežice, dne 12. decembra 2005

Župan
Občine Brežice
Ivan Molan l.r.

CANKOVA**5062. Sklep o začasnem financiranju javne porabe Občine Cankova za leto 2006**

Na podlagi 57. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 100/2005 -UPB1), 44. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94, 45/97 – odl. US, 56/98 in 89/99) in 99. člena Statuta Občine Cankova (Uradni list RS, št. 21/99, 12/01 in 69/02) je župan Občine Cankova dne 13. 12. 2005 sprejel

S K L E P**o začasnem financiranju javne porabe Občine Cankova za leto 2006**

1. člen

Do sprejetja proračuna Občine Cankova za leto 2006 se financiranje javne porabe začasno nadaljuje na podlagi proračuna za leto 2005.

2. člen

V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva do višine sorazmerno porabljenih sredstev v istih obdobjih po proračunu za leto 2005.

3. člen

Prihodki in njihova razdelitev po tem odloku so sestavni del proračuna Občine Cankova za leto 2006.

4. člen

V obdobju začasnega financiranja se lahko nadaljuje izvajanje investicij, ki so bile vključene v proračun leta 2005.

5. člen

Obdobje začasnega financiranja po tem sklepu traja od 1. 1. 2006 do sprejetja proračuna Občine Cankova za leto 2006 oziroma največ tri mesece, to je do 31. 3. 2006.

Z odločitvijo o začasnem financiranju Občine Cankova za leto 2006, župan obvesti občinski svet, nadzorni odbor in proračunske porabnike.

6. člen

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati naslednji dan po objavi, uporablja pa se od 1. 1. 2006 dalje.

Št. 40305-07/2005

Cankova, dne 13. decembra 2005

Župan
Občine Cankova
Drago Vogrinčič l.r.

CERKNICA**5063. Sklep o začasnem financiranju Občine Cerknica za leto 2006**

Na podlagi 32., 33. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02) in 114. člena Statuta Občine Cerknica (Uradni list RS, št. 3/00) izdaja župan Občine Cerknica

SKLEP**o začasnem financiranju Občine Cerknica
za leto 2006****1. člen**

S tem sklepom se določa in ureja začasno financiranje funkcij Občine Cerknica ter njenih nalog in drugih s predpisi določenih namenov (v nadaljnjem besedilu: začasno financiranje) v obdobju od 1. januarja do 31. marca 2006. Začasno financiranje temelji na proračunu Občine Cerknica za leto 2005.

2. člen

Pri začasnem financiranju po prejšnjem členu se sme porabiti toliko sredstev, kolikor jih je bilo sorazmerno porabljenih v enakem obdobju v proračunu za leto 2005.

3. člen

Sredstva proračuna se v tem času delijo enakomerno med vse uporabnike v okviru doseženih prihodkov in v odvisnosti od zapadlosti obveznosti, če ni z zakonom, drugim aktom ali s pogodbo med občino in uporabnikom drugače določeno.

Če prihodki proračuna ne pritekajo v predvideni višini, lahko župan, da bi ohranil proračunsko ravnovesje, začasno zmanjša zneske sredstev, ki so v posebnem delu proračuna razporejena za posamezne namene, ali začasno zadrži uporabo teh sredstev.

4. člen

Župan sme v okviru skupnega obsega proračunskih sredstev spreminjati namen in višino sredstev, ki so v proračunu razporejena za posamezne namene, če s tem ni bistveno ogroženo izvajanje nalog, za katere so bila sredstva zagotovljena.

5. člen

Po preteku začasnega financiranja se v tem obdobju realizirani prihodki in odhodki, porabljeni na podlagi tega sklepa, vključijo v proračun za leto 2006.

6. člen

Sklep o začasnem financiranju občine sprejme župan in o tem obvesti občinski svet ter nadzorni odbor.

7. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. 1. 2006 dalje.

Št. 40304-00001/2005

Cerknica, dne 14. decembra 2005

Župan
Občine Cerknica
Miroslav Levar l.r.

CERKNO**5064. Odlok o spremembi Odloka o proračunu
Občine Cerkno za leto 2005**

Na podlagi 40. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02), 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93 in dopolnitve) in 25. člena Statuta Občine Cerkno (Uradni list RS, št. 48/95) je Občinski svet Občine Cerkno na 20. redni seji dne 15. 12. 2005 sprejel

ODLOK**o spremembi Odloka o proračunu Občine
Cerkno za leto 2005****1. člen**

Odlok o proračunu Občine Cerkno za leto 2005 (Uradni list RS, št. 50/05) se v drugem odstavku 2. člena spremeni tako, da se glasi:

»Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV		Proračun leta 2005 (v tisoč tolarjev)
Skupina/podskupina kontov		
	I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	964.357
	TEKOČI PRIHODKI (70 + 71)	624.035
70	DAVČNI PRIHODKI	427.190
	700 Davki na dohodek in dobiček	351.646
	703 Davki na premoženje	40.462
	704 Domači davki na blago in storitve	35.082
	706 Drugi davki	
71	NEDAVČNI PRIHODKI	196.845
	710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	125.002
	711 Takse in pristojbine	1.166
	712 Denarne kazni	5
	713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	28.193
	714 Drugi nedavčni prihodki	42.479
72	KAPITALSKI PRIHODKI	3.793
	720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	2.930
	722 Prihodki od prodaje zemljišč in nematerialnega premoženja	863
73	PREJETE DONACIJE	2.243
	730 Prejete donacije iz domačih virov	2.243
74	TRANSFERNI PRIHODKI	334.286
	740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	334.286
	II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	968.452
40	TEKOČI ODHODKI	279.553
	400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	54.100
	401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	8.535
	402 Izdatki za blago in storitve	198.659
	403 Plačila domačih obresti	1.620
	409 Rezerve	16.639
41	TEKOČI TRANSFERI	335.524
	410 Subvencije	9.604
	411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	191.097
	412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	35.280
	413 Drugi tekoči domači transferi	99.543
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	310.784
	420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	310.784
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	42.591
	431 Invest. transferi pravnim in fiz. osebam, ki niso prorač. uporabniki	11.105
	432 Inv. transferi proračunskim uporabnikom	31.486
	III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) I.-II.	-4.095

B)	RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750 + 751 + 752)	10.600
75	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	
	750 Prejeta vračila danih posojil	10.600
	V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440 + 441 + 442)	23.000
44	DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	
	440 Dana posojila posameznikom	23.000
	VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	-12.400
C)	RAČUN FINANCIRANJA	
	VIII. ODPLAČILO DOLGA (550)	1.290
55	ODPLAČILO DOLGA	
	550 Odplačilo domačega dolga	1.290
	IX. SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNIH (I. + IV. + VII. – II. – V. – VIII.)	-17.785
	X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII. – VIII.)	-1.290
	XI NETO FINANCIRANJE (VI. + VII. – VIII. – IX.)	4.095
	STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH DNE 31. 12. 2005	17.785

2. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00201-01/2005-03

Cerkno, dne 15. decembra 2005

Župan
Občine Cerkno
Jurij Kavčič l.r.

5065. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2006

Občinski svet Občine Cerkno je na podlagi 179. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03), 218. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02 in 47/04), 61. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 18/84) v zvezi s 56. členom Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97 in 67/02), 21. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 42/85 in Uradni list RS, št. 126/03) in na podlagi 14. člena Statuta Občine Cerkno (Uradni list RS, št. 48/95) na 20. redni seji dne 15. 12. 2005 sprejel

SKLEP

o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2006

I.

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju, ki ga določa Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, v letu 2006 znaša za naselje CERKNO: 0,0723.

II.

Vrednost točke iz prvega člena tega sklepa se uporablja od 1. 1. 2006.

III.

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati Sklep o vrednosti točke za določitev višine nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 136/04).

IV.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00201-01/2005-05

Cerkno, dne 15. decembra 2005

Župan
Občine Cerkno
Jurij Kavčič l.r.

DIVAČA

5066. Sklep o začasnem financiranju javne porabe Občine Divača v letu 2006

Na podlagi 33. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) in na podlagi 99. člena Statuta Občine Divača (Uradni list RS, št. 39/99), je župan Občine Divača sprejel

SKLEP

o začasnem financiranju javne porabe Občine Divača v letu 2006

1. člen

V letu 2006 se financiranje funkcij Občine Divača in njenih nalog ter drugih s predpisi določenih namenov začasno nadaljuje na podlagi proračuna Občine Divača za leto 2005 (Uradni list RS, št. 27/05, 83/05) in za iste programe kot v preteklem letu. Obdobje začasnega financiranja traja do 31. 3. 2006.

2. člen

V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju v proračunu za leto 2005.

V obdobju začasnega financiranja neposredni uporabniki proračuna ne smejo povečevati števila zaposlenih glede na stanje na dan 31. decembra 2005.

Sredstva za naloge, opredeljene z zakonskimi predpisi se uporabljajo v višini, določeni z zakonom.

3. člen

V obdobju začasnega financiranja je dovoljeno prerazporejanje proračunskih sredstev pod pogoji iz 38. člena Zakona o javnih financah in za plačilo zakonskih obveznosti, pravnomočnih sodnih odločb ter dokončnih upravnih odločb.

4. člen

Po preteku začasnega financiranja se v tem obdobju prejeti prejemki in plačane obveznosti vključijo v proračun za leto 2006.

5. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporabljati pa se začne s 1. 1. 2006.

Št. 1825/2005

Divača, dne 2. decembra 2005

Župan
Občine Divača
Rajko Vojtkovszky l.r.

5067. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Divača za leto 2006

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Divača (Uradni list RS, št. 39/99, je Občinski svet Občine Divača na 27. redni seji dne 15. 12. 2005, sprejel

S K L E P**o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Divača za leto 2006**

1.

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Divača za leto 2006 znaša 0,871 SIT in se uporablja od 1. 1. 2006 dalje.

2.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 1. 2006 dalje.

Št. OS 27/01

Divača, dne 15. decembra 2005

Župan
Občine Divača
Rajko Vojtkovszky l.r.

DOBREPOLJE**5068. Sklep o začasnem financiranju javne porabe Občine Dobrepolje za leto 2006**

Na podlagi 32. in 33. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) in 30. člena Statuta Občine Dobrepolje (Uradni list RS, št. 37/99) izdajam

S K L E P**o začasnem financiranju javne porabe Občine Dobrepolje za leto 2006**

1. člen

Za obdobje od 1. 1. do 31. 3. 2006 se financiranje funkcij občine ter njenih nalog in drugih s predpisi določenih namenov (v nadaljevanju: začasno financiranje) začasno nadaljuje na podlagi proračuna za leto 2005 in za iste programe kot v letu 2005.

2. člen

V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju v proračunu za leto 2005.

V obdobju začasnega financiranja Občina Dobrepolje ne sme povečati števila zaposlenih glede na stanje na dan 31. 12. 2005.

3. člen

Po preteku začasnega financiranja se v tem obdobju plačane obveznosti vključijo v proračun tekočega leta.

4. člen

Obdobje začasnega financiranja lahko traja največ tri mesece. Če proračun ni sprejet v dodatnem roku treh mesecev začasnega financiranja, se začasno financiranje občinskega proračuna lahko podaljša na predlog župana s sklepom občinskega sveta, če je to potrebno za financiranje funkcij občine.

5. člen

S tem sklepom se določi prioriteta financiranja glede na obseg sredstev, kar pomeni, da se sredstva zagotavljajo po naslednjem vrstnem redu glede na razpoložljivo kvoto:

1. za izplačilo plač in prispevkov,
2. za socialne transfere,
3. za materialne stroške, ki omogočajo izvajanje zakonsko predpisanih nalog,
4. za ostale materialne stroške,
5. za že sprejete obveznosti iz naslova investicij,
6. za dogovorjene programe.

7. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 1. 2006 dalje.

Št. 40302-2/2005

Dobrepolje, dne 14. decembra 2005

Župan
Občine Dobrepolje
Anton Jakopič l.r.

DOBRNA**5069. Odlok o 2. rebalansu proračuna Občine Dobrna za leto 2005**

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93 in dopolnitve), 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 56/02) in 15. člena Statuta Občine Dobrna (Uradni list RS, št. 47/99, 15/01, 112/02, 136/04) je Občinski svet Občine Dobrna na 25. redni seji dne 8. 12. 2005 sprejel

O D L O K**o 2. rebalansu proračuna Občine Dobrna za leto 2005**

1. člen

S tem odlokom se spremeni 2. člen odloka o 1. rebalansu proračuna Občine Dobrna za leto 2005 (Uradni list RS, št. 57/05) tako, da se glasi:

Skupina/Podskupina kontov		Rebalans leta 2005
A.	BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	
I.	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	332.677
70	DAVČNI PRIHODKI (700+701+702+703+704+705+706)	126.926
	700 DAVEK NA DOHODEK IN DOBIČEK	93.000
	701 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	
	702 DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	
	703 DAVKI NA PREMOŽENJE	10.760
	704 DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	23.166
	705 DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	
	706 DRUGI DAVKI	
71	NEDAVČNI PRIHODKI (710+711+712+713+714)	69.049
	710 UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	15.500
	711 TAKSE IN PRISTOJBINE	500
	712 DENARNE KAZNI	270

	713 PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	7.550
	714 DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	45.229
72	KAPITALSKI PRIHODKI (720+721+722)	6.180
	720 PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	6.180
	721 PRIHODKI OD PRODAJE ZALOG	
	722 PRIHODKI OD PRODAJE ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA	0
73	PREJETE DONACIJE (730+731)	200
	730 PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	200
	731 PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	
74	TRANSFERNI PRIHODKI (740+741)	130.322
	740 TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	130.322
	741 PREJETA SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA IN SREDSTEV PRORAČUNA EU	0
II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	328.092
40	TEKOČI ODHODKI (400+401+402+403+404+409)	143.669
	400 PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	39.135
	401 PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	6.966
	402 IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	94.068
	403 PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	
	409 REZERVE	3.500
41	TEKOČI TRANSFERI (410+411+412+413+414)	131.134
	410 SUBVENCije	5.360
	411 TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINSTVOM	63.555
	412 TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	19.194
	413 DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	43.025
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	43.117
	420 NAKUP IN GRADNJA OSNOVNIH SREDSTEV	43.117
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	10.172
	430 INVESTICIJSKI TRANSFERI	3.071
	431 INVESTICIJSKI TRANSFERI 7.101	
III.	PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ) (I.-II.)(SKUPAJ PRIHODKI-ODHODKI)	4.585
B.	RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
IV.	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	
	750 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	
	7502 Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij	
	7503 Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	0
	7505 Prejeta vračila danih posojil od drugih ravni države	
	7507 Prejeta vračila danih posojil državnemu proračunu	
	751 PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV	
	7510 Sredstva pridobljena s prodajo kapital-skih deležev v javnih podjetjih	
	7511 Sredstva pridobljena s prodajo kapital-skih deležev v finančnih inst.	
V.	DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442)	0

	440 DANA POSOJILA	
	4400 Dana posojila posameznikom	
	4402 Dana posojila javnim skladom	
	4403 Dana posojila finančnim institucijam	
	4404 Dana posojila privatnim podjetjem in zasebnikom	
	441 POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV IN NALOŽB	0
	4410 Povečanje kapital-skih deležev v javnih podjetjih	
	4411 Povečanje kapital-skih deležev v finančnih institucijah	
	4412 Povečanje kapital-skih deležev v privatnih podjetjih	0
	442 PORABA SREDSTEV KUPNIN IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE	
	4420 Dana posojila iz sredstev kupnin	
	4421 Sredstva kupnin, razporejena v javne sklade	
VI.	PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	0
C.	RAČUN FINANCIRANJA	
VII.	ZADOLŽEVANJE 0	
	500 DOMAČE ZADOLŽEVANJE 0	
	5001 Najeti krediti pri poslovnih bankah	0
VIII.	ODPLAČILO DOLGA	2.974
	550 ODPLAČILO DOMAČEGA BLAGA	2.974
	5500 Odplačilo kreditov Banki Slovenije	
	5501 Odplačila kreditov poslovnim bankam	
	5502 Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	2.974
IX.	POVEČANJE (ZMANJŠANJE) SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	1.611
X.	NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	-2.974
XI.	NETO FINANCIRANJE (VI.+VII.-VIII.-IX.)	-4.585

Podrobnejši pregled prihodkov in odhodkov ter njihova razporeditev so razvidni v posebnem delu proračuna, ki je sestavni del občinskega proračuna.

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 015-02-0020-1/2005-1

Dobrna, dne 8. decembra 2005

Župan
Občine Dobrna
Martin Brecl l.r.

5070. Sklep o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Dobrna za leto 2006

Na podlagi 61. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84, 32/85 in 33/89 in Uradni list RS, št. 24/92), v povezavi s 56. členom Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97), 179. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03), 83. člena Statuta Občine Dobrna (Uradni list RS, št. 47/99, 15/01, 112/02, 136/04) in 15. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Dobrna (Uradni list RS, št. 01/01, 82/01) je Občinski svet Občine Dobrna na 25. redni seji dne 8. 12. 2005 sprejel

S K L E P**o vrednosti točke za odmero nadomestila
za uporabo stavbnega zemljišča na območju
Občine Dobrna za leto 2006**

I.

Vrednost točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Dobrna za leto 2006 znaša 0,0817/mesec.

II.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 1. 2006 dalje.

Št. 015-02-0017-1/2005-1
Dobrna, dne 8. decembra 2005

Župan
Občine Dobrna
Martin Brecl l.r.

**5071. Sklep o povišanju cen grobnin za m² grobnega
prostora v Občini Dobrna in povišanju cen za
žarni grob v Občini Dobrna**

Na podlagi 15. člena Odloka o pokopališčem in pogrebem redu na območju Občine Dobrna (Uradni list RS, št. 1/01) in 83. člena Statuta Občine Dobrna (Uradni list RS, št. 47/99, 15/01, 112/02, 136/04) je Občinski svet Občine Dobrna na 25. redni seji dne 8. 12. 2005 sprejel

S K L E P**o povišanju cen grobnin za m² grobnega
prostora v Občini Dobrna in povišanju cen
za žarni grob v Občini Dobrna**

I.

Cene grobnin za m² grobnega prostora v Občini Dobrna in cene za žarni grob v Občini Dobrna so naslednje:

- 1285,00 SIT (z 20% DDV) za m² grobnega prostora,
- 2570,00 SIT (z 20% DDV) za žarni grob.

II.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, potrjene cene pa se uporabljajo od 1. 1. 2006 dalje.

Št. 015-02-0018-1/2005-1
Dobrna, dne 8. decembra 2005

Župan
Občine Dobrna
Martin Brecl l.r.

**5072. Sklep o povišanju cen programov v Javnem
vzgojno-izobraževalnem zavodu OŠ Dobrna
(Vrtec Dobrna)**

Na podlagi 30. in 31. člena Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 12/96, 44/00, 78/03, 72/05, 100/05, 113/05) in 15. člena Statuta Občine Dobrna (Uradni list RS, št. 47/99, 15/01, 112/02, 136/04) je Občinski svet Občine Dobrna na 25. redni seji 8. 12. 2005 sprejel

S K L E P**o povišanju cen programov v Javnem
vzgojno-izobraževalnem zavodu OŠ Dobrna
(Vrtec Dobrna)**

I.

Cene programov vrtca v Javnem vzgojno-izobraževalnem zavodu Dobrna so naslednje:

Program drugega starostnega obdobja:

– 6 do 9-urni program 77.754,00 SIT,
– 4 do 6-urni program 67.179,00 SIT.

II.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 1. 2006 dalje.

Št. 015-02-0019-1/2005-1
Dobrna, dne 8. decembra 2005

Župan
Občine Dobrna
Martin Brecl l.r.

DORNAVA**5073. Odlok o spremembah Odloka o proračunu
Občine Dornava za leto 2005**

Na podlagi 40. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) in 16. člena Statuta Občine Dornava (Uradni list RS, št. 47/99), spremembe in dopolnitve statuta (Urad. Vest. obč. Dornava 2/00 in 1/03) je Občinski svet Občine Dornava na 27. seji dne 14. 12. 2005 sprejel

O D L O K**o spremembah Odloka o proračunu
Občine Dornava za leto 2005**

1. člen

V Odloku o proračunu Občine Dornava za leto 2005 (Uradni list RS, št. 7/05) se spremeni 2. člen odloka tako, da se glasi:

Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

A)	BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	v tisoč tolarjev
Skupina /Podskupina kontov		Proračun leta 2005
	I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	367.909
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	138.024
70	DAVČNI PRIHODKI	116.347
	700 Davki na dohodek in dobiček	88.104
	703 Davki na premoženje	10.874
	704 Domači davki na blago in storitve	17.369
	706 Drugi davki	-
71	NEDAVČNI PRIHODKI	21.677
	710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	7.710
	711 Takse in pristojbine	992
	712 Denarne kazni	941
	713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	-
	714 Drugi nedavčni prihodki	12.034
72	KAPITALSKI PRIHODKI	1.205

	720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	
	721 Prihodki od prodaje zalog	
	722 Prihodki od prodaje zemljišč in nematerial. premoženja	1.205
73	PREJETE DONACIJE	
	730 Prejete donacije iz domačih virov	
	731 Prejete donacije iz tujine	
74	TRANSFERNI PRIHODKI	228.680
	740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	228.680
	II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	443.890
40	TEKOČI ODHODKI	86.062
	400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	15.850
	401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	2.723
	402 Izdatki za blago in storitve	66.955
	403 Plačila domačih obresti	534
	404 Rezerve	-
41	TEKOČI TRANSFERI	127.249
	410 Subvencije	3.900
	411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	52.296
	412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	17.651
	413 Drugi tekoči domači transferi	53.402
	414 Tekoči transferi v tujino	-
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	227.825
	420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	227.825
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	2.754
	430 Investicijski transferi	2.754
	III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (I.-II.) (PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ)	-75.981
B.	RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
Skupina/Podkupina kontov		Proračun leta 2005
	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	
75	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	
	750 Prejeta vračila danih posojil	
	751 Prodaja kapitalskih deležev	
	752 Kupnine iz naslova privatizacije	
	V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442)	
44	DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	
	440 Dana posojila	
	441 Povečanje kapitalskih deležev in naložb	
	442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	
	VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	
C.	RAČUN FINANCIRANJA	
Skupina/Podkupina kontov		Proračun leta 2005
	VII. ZADOLŽEVANJE (500)	75.000
50	ZADOLŽEVANJE	75.000
	500 Domače zadolževanje	75.000
	VIII. ODPLAČILA DOLGA (550)	2.542
55	ODPLAČILA DOLGA	2.542
	550 Odplačila domačega dolga	2.542
	IX. SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNU (I.-IV+VII.-II.-V.-VIII.)	-3.523

X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	72.458
XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+VII.-VIII.-IX=-III.)	75.981
XII. STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH DNE 31.12. PRETEKLEGA LETA	3.523

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 402-01-579/05

Dornava, dne 14. december 2005

Župan
Občine Dornava
Franc Šegula l.r.

5074. Sklep o začasnem financiranju potreb iz proračuna Občine Dornava za leto 2006

Na podlagi 32. in 33. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) in 16. člena Statuta Občine Dornava (Uradni list RS, št. 47/99), spremembe in dopolnitve statuta (Uradni vestnik Občine Dornava št. 2/00 in 1/03) je župan Občine Dornava sprejel

S K L E P

o začasnem financiranju potreb Občine Dornava za leto 2006

1. člen

Do sprejetja odloka o proračunu Občine Dornava za leto 2006 se potrebe porabnikov sredstev proračuna Občine Dornava začasno financirajo na podlagi proračuna za leto 2005, vendar najdlje do 31. 3. 2006.

2. člen

V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju za leto 2005.

V okviru začasnega financiranja se dovoljuje financiranje investicij v teku.

3. člen

Prihodki in odhodki proračuna v času začasnega financiranja so sestavni del proračuna Občine Dornava za leto 2006.

4. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi, uporablja pa se od 1. januarja 2006.

Št. 402-01-580/05

Dornava, dne 14. decembra 2005

Župan
Občine Dornava
Franc Šegula l.r.

HODOŠ

5075. Sklep o začasnem financiranju javne porabe Občine Hodoš za leto 2006

Na podlagi 44. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94, 45/97 – odl. US, 56/98 in 89/99), 32. ter 33. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01

in 30/02 in 56/02) ter 33. člena Statuta Občine Hodoš (Uradni list RS, št. 47/99 in 31/01) je župan Občine Hodoš dne 13. 12. 2005 sprejel

SKLEP

o začasnem financiranju javne porabe Občine Hodoš za leto 2006

1. člen

Do sprejetja proračuna Občine Hodoš za leto 2006 se financiranje nalog in drugih s predpisi določenih namenov začasno nadaljuje na podlagi proračuna Občine Hodoš za leto 2005 in za iste programe kot v letu 2005.

2. člen

V obdobju začasnega financiranja se financiranje funkcij občine in njihovih nalog ter drugih s predpisi določenih namenov nadaljuje na podlagi proračuna za preteklo leto do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju v proračunu za preteklo leto.

V okviru začasnega financiranja se dovoljuje financiranje investicij v teku.

3. člen

Obdobje začasnega financiranja po tem sklepu traja največ tri mesece, to je do 31. 3. 2006.

4. člen

Sklep o začasnem financiranju Občine Hodoš sprejme župan in o tem obvesti občinski svet in nadzorni odbor Občine Hodoš.

5. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. januarja 2006 dalje.

Št. 684/05-LO

Hodoš, dne 13. decembra 2005

Župan
Občine Hodoš
Ludvik Orban l.r.

LUČE

5076. Tehnični pogoji za priključitev na toplovodno omrežje v Občini Luče

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Luče (Uradni list RS, št. 26/99, 119/00 in 69/02) in Odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Luče in o izvajanju gospodarskih javnih služb (Uradni list RS, št. 53/05) je Občinski svet Občine Luče na 21. seji dne 26. 10. 2005 sprejel

TEHNIČNE POGOJE za priključitev na toplovodno omrežje v Občini Luče

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Tehnični pogoji za priključitev na toplovodno omrežje (v nadaljnjem besedilu: Tehnični pogoji) služijo kot smernice za projektiranje in izgradnjo pravilno dimenzioniranih, dobro in gospodarno delujočih naprav, vezanih na toplovodno omrežje.

2. člen

Namen Tehničnih pogojev je, da se uskladijo in poenotijo projektiranje, izvedba, priključevanje, obratovanje in vzdrževanje priključnih cevovodov, toplotnih postaj in internih toplotnih naprav (sestavni del internih toplotnih naprav je tudi hišna postaja).

Dobavitelj bo dobavljal toploto le tistim odjemalcem, ki bodo priključitev na toplovodno omrežje dobavitelja izvedli v skladu s temi Tehničnimi pogoji.

3. člen

Toplota iz toplovodnega omrežja se lahko uporablja za ogrevanje, pripravo sanitarne tople vode (v nadaljnjem besedilu: STV) in klimatizacijo.

Za uporabo toplote za druge namene ali drug režim obratovanja se odjemalec in dobavitelj posebej dogovorita z ustrežno pogodbo.

4. člen

Tehnični pogoji so sestavni del Splošnih pogojev za dobavo toplote iz toplovodnega omrežja.

5. člen

Investitorji, projektanti in izvajalci del morajo poleg teh Tehničnih pogojev upoštevati še vse veljavne tehnične predpise, standarde in normative stroke.

II. ZNAČILNOSTI TOPLOTNIH NAPRAV

6. člen

Toplovodno omrežje dobavitelja za prenos toplote je sestavljeno iz dveh cevi, dovodne in povratne.

Po vstopu v prostor toplotne postaje je dovodna cev označena z rdečo barvo (RAL 3000), povratna cev pa z modro barvo (RAL 5019).

Nosilec toplote v toplovodnem omrežju je kemično pripravljena demineralizirana in odplinjena topla voda. Omrežna voda ni pitna. Odvzemanje tople vode iz omrežja, za napajanje internih instalacij ni dovoljeno, brez dovoljenja dobavitelja.

Topla voda iz omrežja ima take karakteristike, da ne povzroča škode na odjemalčevih toplotnih napravah in napeljavah.

7. člen

Toplovodno omrežje dobavitelja obratuje kot zaprt sistem s statičnim tlakom 2,5 bar.

Transport tople vode po toplovodnem omrežju zagotavljajo obtočne črpalke.

Maksimalni tlak v vročevodnem omrežju na izstopu iz proizvodnega vira je 6 bar.

Nazivni tlak vročevodnega omrežja PN = 2,5 bar.

Velikost diferenčnega tlaka na posameznih mestih omrežja je različna in je odvisna od dimenzije cevovoda, obremenitve in oddaljenosti od črpalnice. Dobavitelj zagotavlja odjemalcu najmanjšo tlačno diferenco 0,5 bara. Na najmanjšo tlačno diferenco je potrebno dimenzionirati elemente primarnega dela toplotne postaje. Če se odjemalec s toploto oskrbuje iz povratnega voda, ali potrebuje večjo tlačno diferenco, si mora vgraditi lastne črpalke. Vgradnja dodatnih črpalk je možna samo na osnovi soglasja dobavitelja.

Statični tlak je pogojen s konstantnim vzdrževanjem omrežnega tlaka in je večji od tlaka nasičenja pri dani temperaturi omrežne vode. Z upoštevanjem potrebne rezervo, je preprečeno izparevanje ali izpraznjevanje delov omrežja pri izpadu glavnih obtočnih črpalk.

8. člen

Temperatura toplovodnega omrežja se spreminja v odvisnosti od zunanje temperature že na proizvodnem viru.

Najnižja temperatura vročevodnega omrežja, ki jo zagotavlja dobavitelj znaša v dovodu 65 °C (338 K) in velja tudi za obdobje izven ogrevalne sezone.

Najvišja temperatura vročevodnega omrežja, ki jo zagotavlja dobavitelj znaša v dovodu 90 °C, (368 K) pri zunanji temperaturi -18 °C.

Računska temperatura za izračun trdnosti toplotovodnih cevovodov je 110 °C (383 K). Režim obratovanja internih toplotnih naprav mora biti takšen, da temperatura vode v povratku, pri minimalni zunanji projektni temperaturi, ne bo višja kot 60 °C.

9. člen

Toplotna postaja povezuje toplotovodno omrežje dobavitelja z internimi toplotnimi napravami odjemalca.

V primarnem delu toplotne postaje se pretaka topla voda dobavitelja, v sekundarnem delu pa topla voda odjemalca, ki lahko doseže maksimalni temperaturni režim 80/55 °C.

Največji razpoložljiv padec tlaka v primarnem delu toplotne postaje znaša bar.

Interne toplotne naprave odjemalca se nahajajo za toplotno postajo in služijo za odjem toplote za različne načine ogrevanja in pripravo sanitarne tople vode.

Interne toplotne naprave predstavlja interno razvodno omrežje za različne vrste ogrevanja in pripravo sanitarne tople vode, ogrevala in ostali elementi ogrevanja ter elementi za varovanje sistema.

Regulacija, ki dopušča neposredno zvezo dovoda in povratka, ni dopustna. To velja za primarni in sekundarni del toplotne postaje. Temperaturo dovoda lahko dobavitelj toplote spremeni, če te spremembe ne bodo vplivale na delovanje odjemalčevih naprav.

10. člen

Dobava in odjem toplote iz omrežja deluje 24 ur na dan in vse dni v letu. Redne in izredne zaustavitve se izvajajo po pogojih za dobavo in odjem toplote iz toplotovodnega omrežja.

11. člen

Interne toplotne naprave odjemalca morajo biti izdelane po veljavnih predpisih in standardih.

12. člen

Vsi radiatorji v internih toplotnih napravah odjemalca morajo biti opremljeni z radiatorskim ventilom, (po možnosti) s termostatsko glavo in dvojno regulacijo in zapornim organom na povratku. V primeru vgradnje radiatorskega ventila brez dvojne regulacije, mora imeti zaporni organ, vgrajen na povratku, možnost nastavitve dušenja.

13. člen

Investitor ali odjemalec je dolžan zagotoviti za toplotno postajo primerno velik prostor, lociran čim bližje vstopa priključnega toplotovoda v objekt.

Velikost in oblika prostora toplotne postaje mora biti takšna, da je možna montaža in demontaža opreme in da ustreza pogojem Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05).

14. člen

1. Pogoji za ureditev prostora za instalacijo kompaktne toplotne postaje ($Q_n > 45$ kW):

– Tla toplotne postaje morajo biti iz zaribanega betona ali druge negorljive obloge. Izvedba tlaka mora biti takšna, da prepreči izliv vode iz prostora toplotne postaje.

– Predviden mora biti zadosten odvod vode in prezračevanje prostora toplotne postaje. Temperatura prostora toplotne postaje ne sme preseči 35 °C.

– Na steni prostora toplotne postaje mora biti vodovodna krogelna pipa DN 15 z nastavkom za cev, najmanj 3 m dolga armirana gumi ali PVC cev z dvema objemkama. V prostor toplotne postaje mora biti pripeljan dovodni kabel 3 x 2.5 mm².

– V prostoru toplotne postaje mora biti na razpolago enofazna vtičnica.

– Zagotovljena mora biti zadostna in primerna razsvetljava (min. 150 lux). Tokokrog razsvetljave mora biti ločen od tokokroga napajalnega dela toplotne postaje. Vrata prostora toplotne postaje morajo biti kovinska s tipsko ključavnico in cilindričnim vložkom, široka najmanj 80 cm in se morajo odpirati navzven. Ključ od vrat toplotne postaje in en izvod ključa vseh vrat od vstopa v objekt do prostora toplotne postaje je potrebno izročiti dobavitelju.

– Pred ali v prostoru toplotne postaje mora biti na steni na vidnem mestu pritrdjen aparat za gašenje polnjen s CO₂ (5kg). Aparat mora biti redno servisiran.

– V prostoru toplotne postaje, brez soglasja dobavitelja, ne smejo biti nobene druge naprave, ki ne služijo namenu toplotne postaje. Prostor toplotne postaje ne sme služiti kot deponija.

– V prostoru toplotne postaje mora biti shema toplotne postaje z navodili za obratovanje in vzdrževanje.

2. Pogoji za ureditev prostora za instalacijo male kompaktne toplotne postaje ($Q_n < 45$ kW):

– Zagotovljena mora biti zadostna in primerna razsvetljava (min. 150 lux) in enofazna vtičnica. Tokokrog razsvetljave mora biti ločen od tokokroga napajalnega dela toplotne postaje.

III. DOLOČANJE PRIKLJUČNE MOČI

15. člen

Priključna moč odjemalčevih internih toplotnih naprav se določi s PGD, PZI ali PID, na osnovi veljavnih predpisov in standardov. Projektna temperatura notranjih prostorov se določajo na osnovi veljavnega standarda DIN 4701. Režim obratovanja je neprekinjen, z nočnim znižanjem. Upoštevati je potrebno dodatek 10% za izgube internega razvodnega omrežja.

Izračun toplotnih izgub mora upoštevati minimalno zunanjo temperaturo $T_{\text{zun.min}} = -18$ °C.

V primeru priključitve obstoječega objekta z obstoječo interno instalacijo, je osnova za določitev priključne moči lahko posnetek instaliranih grelnih teles s sestavo toplote, nazivna moč obstoječe kotlarne oziroma ocena priključne moči. Za spremembo priključne moči določene na osnovi posnetka ali projekta je potrebno izdelati izračun toplotnih izgub.

Priključna moč se oceni na osnovi ogrevane površine objekta. Pri tem se upošteva moč $Q=100$ W za ogrevanje 1 m² ogrevane površine. Ogrevana površina objekta je površina prostora, v katerem je vgrajeno ogrevalno.

Priključna moč za pripravo sanitarne tople vode se določi po veljavnih predpisih in standardih z režimom obratovanja, ki predvideva dnevno segrevanje in štiriurno porabo.

Priključna moč se podaja v kilovatih (kW) in zaokroži na dve decimali.

Sprememba priključne moči, za odjemalce, ki imajo vgrajeno toplotno postajo z nazivno močjo $Q < 45$ kW, ugotovljene pred prvo priključitvijo je mogoča samo na osnovi predložitve novega izračuna toplotnih izgub objekta. Osnova za spremembo priključne moči je lahko:

A. sprememba toplotne zaščite objekta;

B. sprememba namembnosti in s tem projektnih temperatur objekta;

C. razširitve ali ukinitve objekta ali dela objekta;

D. računskih napak v postopku ugotavljanja veljavne priključne moči.

Priključna moč v nobenem primeru ne more biti nižja od računsko ugotovljenih toplotnih izgub povečanih za 10% izgub razvodnega omrežja.

Zmanjšava priključne moči se lahko izvede z odklopom dela naprav ali spremembo temperaturnega režima na sekundarni strani toplotne postaje.

IV. DELOVANJE TOPLOTNIH POSTAJ

16. člen

Nastavljanje zapornih elementov priključne postaje in regulacije, je izključna pravica pooblaščenih delavcev dobavitelja.

17. člen

Interne toplotne naprave odjemalca za ogrevanje in pripravo sanitarne tople vode so priključene na toplotovodno omrežje dobavitelja indirektno preko toplotnih prenosnikov.

Direktno so lahko priključene le interne toplotne naprave odjemalca za ventilacijo in klimatizacijo, če je za to izdano posebno soglasje dobavitelja.

18. člen

Oprema na primarni strani toplotne postaje mora ustrezati nazivnemu tlaku PN 16 bar in temperaturi 110 °C.

19. člen

Toplotna postaja mora biti opremljena z elementi za regulacijo temperature ogrevne vode v odvisnosti od zunanje temperature in sobnim korektorjem (termostatom). Izvršilni element regulacije na primarni strani je lahko samo ravni prehodni regulacijski ventil.

Regulacijske naprave morajo imeti proporcionalno-integralno karakteristiko z nastavitvijo na 80/55 °C pri zunanji temperaturi -18 °C. Obvezne funkcije regulacijske naprave so:

- A. omejevanje temperature povratka po krivulji;
- B. časovno odvisna regulacija;
- C. LON priključek (LONWORKS FTT-10).

20. člen

Interne toplotne naprave nestanovanjskih prostorov naj bodo ločene od stanovanjskega dela in obdelane kot samostojen cirkulacijsko-regulacijski sistem.

21. člen

Prevzeto toploto je potrebno na primarni strani meriti z ultrazvočnim toplotnim števcem. Toplotni števec mora imeti LON modul in možnost merjenja več tarif.

22. člen

Novo zgrajeni več stanovanjski objekti, ki se priključujejo na toplovodno omrežje, morajo imeti izvedeno centralno pripravo sanitarne tople vode, na primarni strani.

Centralna priprava sanitarne tople vode je lahko izvedena:

A. z akumulatorjem z vgrajenim toplotnim prenosnikom – boiler. Sistem se lahko uporablja do potrebnega volumna akumulacije $V < 1500$ l;

B. z akumulatorjem z ločenim toplotnim prenosnikom. Sistem se uporablja za potrebne volumne akumulacije $V > 1500$ l. Recirkulacijska črpalka mora imeti zvezno regulacijo števila vrtljajev.

Ne glede na vrsto priprave sanitarne tople vode, mora regulacija priprave sanitarne tople vode omogočiti omejevanje temperature povratka na max. 35 °C. Temperaturna regulacija z varnostno funkcijo, mora biti nameščena na dovodu v toplotni prenosnik. Meritev porabe toplote za ogrevanje sanitarne tople vode mora biti ločena od meritve porabe toplote za ogrevanje objekta. Pri izračunu toplotnega prenosnika, je potrebno upoštevati najnižji temperaturni režim ogrevne vode 65/35 °C. Maksimalna temperatura sanitarne tople vode je 60 °C. Priporočena temperatura sanitarne tople vode je 55 °C. Varnostni termostati mora biti nastavljen na max. 65 °C.

Mehčanje hladne sanitarne vode, je lahko izvedeno samo s tekočim sredstvom za mehčanje in dozirno napravo.

23. člen

Za individualne stanovanjske objekte, je priprava sanitarne tople vode lahko izvedena na sekundarni strani. Uporablja se akumulator z vgrajenim toplotnim prenosnikom.

24. člen

Za cirkulacijo ogrevne vode se lahko uporabljajo samo elektronsko regulirane ali visoko učinkovite črpalke. Za hidravlično uravnoteženje sistema z več dviznimi vodi, je priporočljiva vgradnja balansirnih ventilov.

25. člen

Hrup zaradi delovanja naprav v toplotni postaji, ne sme biti višji kot določajo veljavni predpisi.

Da bi zadostili določilu iz prvega odstavka tega člena, je potrebno cevovode in vse naprave v toplotni postaji pritrditi in obesiti z ustrezno zvočno in protivibracijsko izolacijo. Prav tako je potrebno zvočno in protivibracijsko izolirati vse preboje in rotirajoče dele opreme.

26. člen

Vsi cevovodi in toplotne naprave vključno z armaturo morajo biti ustrezno toplotno izolirani.

Minimalna debelina izolacije naj bo:

	primar	sekundar
cevi DN 20, DN 25	30 mm	30 mm
cevi DN 32, DN 40	40 mm	30 mm
cevi DN 50	50 mm	40 mm
cevi DN 65	60 mm	50 mm
cevi DN 80	80 mm	60 mm
cevi DN 100	80 mm	60 mm

Debelina izolacije za toplotne prenosnike, akumulatorje tople vode in boilerje je 150 mm.

Izolacijski material mora biti kemično nevtralen in tudi v vlažnem stanju ne sme povzročati korozije.

27. člen

Vse armature in naprave morajo biti opremljene z napisnimi tablicami.

Izolirane cevi morajo biti označene z barvnimi trakovi in oznako smeri pretoka.

Ročice zapornih elementov morajo biti pobarvane z enako barvo kot so označene cevi, v katere so vgrajeni. Pri izbiri barv, je potrebno dosledno upoštevati naslednjo tabelo, izdelano na osnovi DIN 2403:

VRSTA MEDIJA	BARVA	OZNAKA PO RAL
Ogrevanje-primar-dovod-ventil 1	rdeča	RAL 3000
Ogrevanje-primar-povratek-ventil 2	modra	RAL 5019
Ogrevanje-sekundar-dovod	temno rdeča	RAL 3002
Ogrevanje-sekundar-povratek	temno modra	RAL 5013
Sanitarna hladna voda	zelena	RAL 6001
Sanitarna topla voda	oranžna	RAL 2008
Sanitarna voda-cirkulacija	vijoličasta	RAL 4005
Odvodnjavanje	rjava-olivno-zelena	RAL 6003
Odzračevalni vodi	v barvi medija	
Konzole	črna	RAL 9005

V. ZAGON INSTALACIJE V OBRATOVANJE

28. člen

Po končani montaži toplotne postaje in internih toplotnih naprav opravi izvajalec tlačni preizkus s hladno vodo, in sicer s tlakom 105 Pa na primarni strani. Na sekundarni strani se opravi tlačni preizkus z 1,5-kratnim maksimalnim dovoljenim obratovalnim tlakom. Preizkus mora trajati najmanj 2 uri, v tem času pa ne sme manometer pokazati nobenih sprememb.

Pri tlačnem preizkusu primarnega dela morajo biti navzoči odgovorni vodja del, nadzornik nad gradnjo in predstavnik dobavitelja, ki sestavijo in podpišejo zapisnik o tlačni preizkušnji.

Odjemalec lahko opravi tlačni preizkus sekundarnega dela priključne postaje in internih toplotnih naprav tudi brez navzočnosti predstavnika dobavitelja, vendar mora pred polnitvijo instalacije z mehčano vodo predložiti pisno izjavo o uspešno opravljenem tlačnem preizkusu.

29. člen

Tlačni preizkus in vsa dela, ki sledijo, se lahko opravijo šele, ko je objekt zaprt in ni nevarnosti, da bi instalacija zamrznila.

Ogrevanje objekta v času izvajanja zaključnih gradbenih del se lahko izvede le, če je objekt zaprt in instalacije ustrezno izolirane, tako da ne more priti do zamrzitve.

Po uspeli tlačni preizkušnji je potrebno vso instalacijo izprati s čisto vodo, da se odstranijo vse nečistoče.

30. člen

Po uspešno izvedenem tlačnem preizkusu se prične poskusno obratovanje, ki traja najmanj 30 dni v ogrevalni sezoni. V tem času izvede izvajalec del vso potrebno regulacijo na internih toplotnih napravah.

Dobavitelj si pridržuje pravico do kontrole nad pravilno regulacijo internih toplotnih naprav.

31. člen

Po poskusnem obratovanju se investitor ali odjemalec in dobavitelj dogovorita za tehnični prevzem.

Tehnični prevzem toplotne postaje in internih toplotnih naprav se lahko opravi istočasno z uspešno opravljenim tehničnim pregledom. V komisijo za tehnični pregled mora biti vabljen pooblaščen predstavnik dobavitelja.

K dokumentaciji, ki jo je po Zakonu o graditvi objektov potrebno predložiti ob tehničnem pregledu, je obvezno priložiti in predati v trajno arhiviranje pri dobavitelju:

- ateste, certifikate, tehnična soglasja ali druga dokazila o kvaliteti vgrajenih proizvodov, inštalacij in opreme;
- ateste varilcev instalacije v toplotni priključni postaji;
- zapisnik o tlačnem preizkusu;
- izjavo izvajalca, da so interne toplotne naprave odjemalca brezhibne;
- zapisnik o poskusnem obratovanju in izvršeni regulaciji na internih toplotnih napravah;
- en izvod projekta izvedenih del priključnega toplovoda, toplotne postaje (projekte strojnih in elektro instalacij) in internih toplotnih naprav (radiatorsko ogrevanje, toplozračno ogrevanje, klimatizacijo, vodovodne instalacije-pripravo sanitarne tople vode in podobno);
- navodila za obratovanje in vzdrževanje toplotne postaje.

32. člen

Če pride med izvajanjem del do sprememb od projektne dokumentacije, mora investitor pridobiti od dobavitelja ustrezno soglasje.

VI. ZDRŽEVANJE TOPLOTNIH POSTAJ

33. člen

Vstop v toplotno postajo ima, poleg lastnika objekta ali njegovega pooblaščenca, samo še pooblaščen osebje dobavitelja.

34. člen

V toplotni postaji mora dobavitelj voditi kontrolni list.

35. člen

Odjemalec je dolžan vsako leto izvesti redni letni pregled internih toplotnih naprav. Redni letni pregled, ali po potrebi popravilo, internih toplotnih naprav izvede odjemalcu strokovno usposobljeni izvajalec.

Dobavitelj izvede vsako leto redni letni pregled priključnega toplovoda in toplotne postaje. Ugotovitve pregleda se vpišejo v kontrolni list.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

36. člen

Ti tehnični pogoji začnejo veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 002-13/2005

Luče, dne 2. decembra 2005

Župan
Občine Luče
Ciril Rosc l.r.

MEDVODE**5077. Obvezno razlago določbe Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto Š9 Medvode**

Na podlagi 17. člena Statuta Občine Medvode (Uradni list RS, št. 34/95, 47/95, 69/04 in 86/05) je Občinski svet Občine Medvode na 27. seji dne 29. 11. 2005 sprejel

**OBVEZNO RAZLAGO
določbe Odloka o prostorskih ureditvenih
pogojih za plansko celoto Š9 Medvode**

I.

Določilo prvega odstavka 6. točke 4. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto Š 9 Medvode (Uradni list SRS, št. 19/89, Uradni list RS, št. 58/92, 4/94, 72/95, 88/98, 31/03 in 50/01) se razlaga tako, da mora biti v primeru, ko gre za zgostitev ali funkcionalno dopolnitev območja, novogradnja v skladu z morfološkim vzorcem območja, v primeru, ko pa območje razpršene gradnje še ni pozidano, pa to določilo o skladnosti z morfološkim vzorcem območja za novogradnjo ne velja in se za novogradnjo upoštevajo splošna določila tega odloka.

II.

Ta obvezna razlaga se objavi v Uradnem listu RS.

Št. 350-1251/05

Medvode, dne 29. novembra 2005

Župan
Občine Medvode
Stanislav Žagar l.r.

METLIKA**5078. Sklep o začasnem financiranju Občine Metlika za leto 2006**

Na podlagi 32. in 33. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02 in 110/02) je župan Občina Metlika sprejel

S K L E P

o začasnem financiranju Občine Metlika za leto 2006

1. člen

V obdobju od 1. 1. 2006 do uveljavitve odloka o proračunu Občine Metlika za leto 2006, vendar najdlje do 31. 3. 2006 se financiranje funkcij občine ter njenih nalog in drugih s predpisi določenih namenov začasno nadaljuje na podlagi odloka o proračunu Občine Metlika za leto 2005 in za iste programe kot v letu 2005.

2. člen

V obdobju začasnega financiranja, navedenem v 1. členu tega sklepa, se smejo uporabiti sredstva do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju v proračunu Občine Metlika za leto 2005.

3. člen

V obdobju začasnega financiranja se lahko nadaljuje izvajanje investicij, ki so bile vključene v proračun leta 2005.

4. člen

Uporabniki proračunskih sredstev morajo svoje naloge izvrševati v mejah sredstev, določenih s tem sklepom, pri čemer morajo upoštevati zakonska določila, ki veljajo za izvrševanje proračuna.

5. člen

Po sprejemu proračuna za leto 2006 se v obdobju začasnega financiranja plačane obveznosti vključijo v proračun Občine Metlika za leto 2006.

6. člen

Sklep o začasnem financiranju se objavi v Uradnem listu RS in začne veljati naslednji dan po objavi, uporablja pa se od 1. 1. 2006.

Št. 40302-19/2005

Metlika, dne 16. decembra 2005

Župan
Občine Metlika
Slavko Dragovan l.r.

NOVA GORICA

5079. Odlok o spremembi Odloka o lokacijskem načrtu za prvo fazo obvoznice Renče

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, št. 6/02, 25/02, in Uradni list RS, št. 38/05) ter na podlagi prvega odstavka 23. člena v zvezi s prvim odstavkom 171. člena in 175. členom Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popravek) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 14. 7. 2005 sprejel

O D L O K

o spremembi Odloka o lokacijskem načrtu za prvo fazo obvoznice Renče

1. člen

S tem odlokom se sprejme sprememba Odloka o lokacijskem načrtu za prvo fazo obvoznice Renče (Uradne objave, št. 21/03). Spremembo lokacijskega načrta je izdelalo podjetje UBI studio d.o.o. Nova Gorica pod številko projekta UBI 10/2005.

2. člen

V prvem odstavku 3. člena se za četrto alineo dodata peta in šesta alineja:

»– poročilo o spremembah;
– grafične prikaze posameznih prostorskih ureditev sprememb«.

V drugemu odstavku se za prvo alineo dodata druga in tretja alineja:

»– hidrotehnični načrt BIRO LOG, inženiring d.o.o. Ljubljana B-15504 junij 2004, dopolnitev B-15504/1 marec 2005, dopolnitev B-15504 maj 2005;

– izsek iz idejnega načrta ceste Projekt d.d. 5609 november 2004, dopolnitev 5609 junij 2005«.

3. člen

V prvem odstavku 4. člena se na koncu drugega stavka pika nadomesti z vejico in doda besedilo »oblikuje krožišče z navezavama na obstoječo cesto, ki vodi v Renče in Bukovico.«.

4. člen

Besedilo 5. člena se spremeni tako, da se glasi:

»5. člen

(trasirni elementi ceste)

OBVOZNA CESTA

Predpisani so sledeči trasirni elementi obravnavane trase obvozne ceste, ki so bili izbrani na podlagi računske hitrosti vr = 60 km/h:

– minimalni polmer horizontalne krivine	R _{min} = 120 m
– minimalni polmer vertikalne krivine	
a) konveksni lom	R ₁ = 7500 m
b) konkavni lom	R ₂ = 2200–7500 m
– maksimalni podolžni sklon	s = 3.00%
– minimalni podolžni sklon	s = 0.50%
– prečni sklon	
a) minimalni	q = 2.5%
b) maksimalni	q = 7.0%

ODCEP RENČE

– polmer horizontalne krivine	R = 65 in 75 m
– polmer vertikalne krivine	
a) konveksni lom	R ₁ = 1000 m
b) konkavni lom	R ₂ = 600 m
– maksimalni podolžni sklon	s = 5.00%
– minimalni podolžni sklon	s = 0.87%
– prečni sklon	
a) minimalni	q = 2.5%
b) maksimalni	q = 6.0%

ODCEP POKOPALIŠČE

– polmer horizontalne krivine	R = 75 m
– polmer vertikalne krivine	
a) konveksni lom	R ₁ = 1000 m
b) konkavni lom	R ₂ = 600 m
– maksimalni podolžni sklon	s = 2.50%
– minimalni podolžni sklon	s = 0.88%
– prečni sklon	q = 2.5%

KROŽIŠČE

Krožno križišče je locirano na območju tik pred naseljem. Je enopasovno s sledečo geometrijo:

– zunanji premer	R = 29.0 m
– notranji premer	R = 13.0 m
– širina povoznega dela sredinskega otoka	2.0 m
– širina krožnega vozišča	6.0 m
– širina uvoza	e = 4.05–4.4 m
– uvozni radij	R ₁ = 10–15 m
– izvozni radij	R ₂ = 11–18 m
– širina vozišča pred/za krožiščem	š = 3.6 m«

5. člen

6. člen odloka se spremeni tako, da se glasi:

»6. člen
(normalni prečni profili)

OBVOZNA CESTA

km 0.0+0.0–0.7+20.0

– vozni pas	2 x 3.00 m = 6.00 m
– robni pas	2 x 0.30 m = 0.60 m
– zelenica	1 x 1.00 m = 1.00 m
– dvosmerna kolesarska steza	1 x 2.50 m = 2.50 m
– peš hodnik	1 x 1.60 m = 1.60 m
– bankina	0.5+1.0 m = 1.50 m
skupaj	13.20 m

Most

– vozni pas levo	3.00 m = 3.00 m
– robni pas	2 x 0.30 m = 0.60 m
– pešhodnik levo	0.40+1.55 m = 1.95 m
– območje loka	2 x 0.75 m + 1.50 m = 3.00 m
– vozni pas desno	3.00 m = 3.00 m
– robni pas	2 x 0.30 m = 0.60 m
– pešhodnik desno	0.40+1.55 m = 1.95 m
Skupaj	14.10 m

km 0.8+40.0–1.5+60.0

– vozni pas	2 x 3.00 m = 6.00 m
– robni pas	2 x 0.30 m = 0.60 m
– bankina	2 x 1.00 m = 2.00 m
skupaj	8.60 m

ODCEP RENČE

– vozni pas	2 x 2.75 m = 5.50 m
– robni pas	2 x 0.20 m = 0.40 m
– peš hodnik	1 x 1.60 m = 1.60 m
– bankina	0.5+1.00 m = 1.50 m
skupaj	9.00 m

ODCEP POKOPALIŠČE

– vozni pas	2 x 2.75 m = 5.50 m
– robni pas	2 x 0.20 m = 0.40 m
– peš hodnik	1 x 1.60 m = 1.60 m
– bankina	0.5+1.00 m = 1.50 m
skupaj	9.00 m

6. člen

Besedilo 7. člena se spremeni tako, da se glasi:

»7. člen

(horizontalni potek trase)

Trasa obravnavanega dela obvozne ceste se prične na območju obstoječe lokalne ceste, in sicer pred križanjem z regionalno cesto. Na odseku do km 0.5+50.00 poteka po trasi lokalne ceste z blagimi krivinami velikosti $R = 275, 375$ in 2000 m. Pred prečkanjem reke Vipave se odkloni od obstoječe trase z levim zavojem velikosti $R = 370$ m in nato zravna z desnim radijem velikosti $R = 170$ tako, da prečka Vipavo v premi. Neposredno za križanjem z vodotokom sledi desna krivina velikosti $R = 120$ m, ki se nadaljuje v dolg levo usmerjen lok velikosti $R = 150$ m, ki poteka po robu kmetijskih zemljišč. Nadaljuje se v premo, ki križa lokalno cesto Vrtoče-Renče. Končna stacionaža I faze – km 1.5+60.00 predstavlja pričetek desne krivine z $R = 120$ m.

Novemu poteku obvozne ceste sledijo krožišče in priključni odseki na obstoječe prometnice.

Peš hodnik in kolesarska steza ob obvoznici sta urejena ob levem robu vozišča do krožnega križišča pred mostno konstrukcijo. Peš promet se nato vodi v smeri proti Renčam. Obojestranski peš hodnik se uredi tudi na odseku premostitve Vipave. Kolesarski promet se od krožišča naprej v vseh smereh nadaljuje po vozišču.

Po vozišču oziroma v območju bankine potekata promet za pešce in kolesarje tudi do pričetka trase obvozne ceste. Kolesarji, ki pripeljejo iz smeri Bukovice, morajo prečkati vozišče in se vključiti na dvosmerno kolesarsko stezo ter nadaljevati pot proti Renčam. Kolesarjem je omogočeno, da zapeljejo na čakalno površino pred prehodom preko vozišča. Kolesarje, ki se pripeljejo v obratni smeri iz Renč proti Bukovici, se vodi na vozišče.

Dvosmerna kolesarska steza je od vozišča ločena z dvignjenim betonskim robnikom in zelenico širine 1.0 m. Za varovanje

kolesarjev je v ločilnem pasu potrebna namestitve varnostne ograje ali grmovnic, ki ne presegajo višine 80 cm.

7. člen

8. člen odloka se spremeni tako, da se glasi:

»8. člen

(vertikalni potek trase)

Območje trase obvoznice je podvrženo občasnim poplavam. Izhodišče za oblikovanje vertikalnega poteka trase so bile usmeritve iz hidrotehničnega poročila, izdelanega za potrebe strokovnih podlag za lokacijski načrt. Prvih 40 m se niveleta ceste spušča s 3.0% sklonom, ki sledi iz navezave na regionalno. V nadaljevanju se z menjavanjem nagiba 0.5% niveleto drži nad koto 48.80 m.n.m. Na območju pred krožiščem in mostno konstrukcijo se niveleto dvigne z 2.5% vzponom do središča krožišča, od koder se niveleta zlomi z nasprotnim sklonom 2.5% do roba krožišča. Sledi 0.5% spust preko mostne konstrukcije, ki poteka do križanja s potokom Renc. V nadaljevanju se minimalni nagib iz vzpona v padec zamenja še nekajkrat.

Predvideni niveleti obvozne ceste se ustrezno prilagodi tudi višinska ureditev priključnih cest.

8. člen

9. člen se spremeni tako, da se glasi:

»9. člen

(odvodnjavanje)

Odvodnjavanje meteorne vode z vozišča se zagotovi s prečnimi nagibi. Meteorna voda se zbira v koritnici oziroma na območju ureditve površin za pešce in kolesarje ob betonskem robniku, od koder se preko vtočnih jaškov oziroma požiralnikov s peskolovi odvaja v meteorne kanale. Pred iztokom v odvodne jarke se meteorno vodo z območja cestišča predčisti v lovlicah ogljikovodikov (olja in naftni derivati).

V globalu delimo odvodnjo obvoznice na več odsekov:

– odsek med km 0.0 do cca km $0.7+0.0$ gravitira proti km $0.6+40.0$. Meteorna voda se preko vtočnih jaškov s peskolovom odvaja v meteorne kanale, ki gravitirajo proti predvidenemu lovlicu olj LO1. Na delu, kjer odvodni jarek prečka inundacijsko odprtino pod obvoznico, je potrebna poglobitev odvodnega jarka na koto cca 45.70 , ki je 1.0 m nižja od kote dna inundacijske odprtine.

– Območje krožnega križišča se odvodnjava v lokalne meteorne kanale, ki se pred iztokom v reko Vipavo zaključijo v lovlicu olj LO2.

– Odsek med mostom in odcepom za Miren gravitira v najnižje območje tega dela trase med km $1.1+70.0$ in km $1.2+10.0$. Meteorna voda se zbira v koritnici in se preko meteorne kanala zbere v lovlicu olj LO3. Iztok se predvidi v strugo Tomaškega potoka.

– Zadnji odsek je krajši in obsega traso med odcepom za Miren in koncem odseka. Meteorna voda s tega dela trase se zbere v območju km $1.4+40.0$ in se predčisti v lovlicu olj LO4. Iztok iz lovilca je predviden v obcestni jarek.

Presek odvodnih kanalov znaša od 250 do 400 mm in je določen upoštevajoč specifičen odtok za povratno dobo 5 let in trajanje naliva 20 min ter znaša za obravnavano območje $q' = 299$ l/sha.

Za potrebe odvodnje cestnega telesa so vzdolž trase ceste urejeni odvodni jarki. Dno jarka je urejeno tako, da je zagotovljeno tudi odvodnjavanje planuma spodnjega ustroja. Na mestih, kjer odvodni jarki prečkajo cestne površine, je potrebna ureditev več novih propustov. Propusti gravitirajo proti reki Vipavi oziroma proti potoku Renc. Predvideni so v dimenzijah od 40 cm do 80 cm.

Na vseh vtokih in iztokih iz propustov se predvidi vtočne oziroma iztočne glave ter tlakovanje odvodnega jarka na vtoku oziroma iztoku iz propusta.

9. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen

(zaščita pred poplami)

Traso obvozne ceste in priključkov nanjo prečka več obstoječih propustov, ki bodo ostali na obstoječih lokacijah. Skladno s

hidrotehničnim poročilom, ki je bilo izvedeno v sklopu strokovnih podlag za lokacijski načrt obvoznice, se uredi tudi nekaj novih propustov. Novi preboji pod traso ceste bodo zagotavljali pretočnost poplavnih voda iz zaledja.

Predvidene so sledeče premostitve:

Vodotok Vipava: urediti je potrebno most svetle odprtine >50 m s spodnjim robom nosilne konstrukcije na koti 48,80 m.n.m.

Potok Renc: svetla širina mostu 9,0 m (merjeno pravokotno na os vodotoka) s spodnjim robom nosilne konstrukcije na koti 47,30 m.n.m. Širina korita pod mostom znaša v dnu 2,0 m, naklon brežine do višine 1,0 m je 1:1, širina berne na obeh bregovih znaša 2,5 m. Pretočna zmogljivost mostu mora biti vsaj 40 m³/s.

Tomaški potok: trasa obvoznice prečka Tomaški potok na dveh mestih. Za prečkanje se na obstoječi strugi predvidi dva propusta preseka 80 cm. Za odvod visokih voda se obcestni jarek na zahodni strani ceste med obema propustoma poglobi in razširi.

Inundacija na desnem bregu Vipave: predvidi se svetlo odprtino 3 x 10,0 m s koto dna 46,70 in spodnjim robom nosilne konstrukcije na koti 48,30 m.n.m. Na zgornjem delu inundacije bo potreben izkop terena na koto 46,70 m.n.m. Na spodnjem delu se predvidi izkop sedanje ceste v širini 35 m in znižanje na koto 47,30.

Propust na km 0,2+80,00: predvidi se svetlo odprtino 2,5 x 1,0 v dolžini 21,00 m.

Na preostalih delih se nivoletno ceste uredi 0,5 m nad koto gladine reke Vipave pri pretoku stoletne visoke vode v prerezu premostitve, torej na koti 48,80 m.n.m.

Z načrtovanimi ureditvami se poplavnost območja gorvodno od načrtovane obvoznice ne poslabša. Poplavno varnost naselja bi bilo možno doseči le z večjimi posegi v ureditev korita Vipave.

Za vse posege pri gradnji obvoznice na zemljišča v lasti države – javno dobro vode je potrebno skleniti pogodbo o ustanovitvi služnosti po določilih Stvarnopravnega zakonika (Uradni list RS, št. 87/02).«

10. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen

(lokacije in velikosti propustov)

Obvoznica:

- km 0,2+80,00: škatlast propust 2,5 x 1,00 m
- km 0,6+86,85: inundacija svetla odprtina 30 m
- km 1,0+54,65: svetla odprtina 9 m – potok Renc
- km 1,1+93,13: propust preseka 80 cm
- km 1,3+11,11: propust preseka 80 cm
- km 1,3+70,00: propust preseka 40 cm
- km 1,4+36,00: propust preseka 40 cm

Odcep Renče:

- km 0,0 + 60,25: propust preseka 80 cm

Odcep pokopališče:

- km 0,0 + 42,65: propust preseka 80 cm

Odcep Renče jug:

- km 0,0 + 45,85: propust preseka 60 cm

Propusti so urejeni tudi za povezavo odvodnih jarkov na vseh dovozi in priključkih, ki so tangirani z novo ureditvijo.«

11. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

»12. člen

(križišča in priključki)

KROŽIŠČE

Center krožišča je lociran v km 0,7+41,13 obvozne ceste. Odcep 1 levo predstavlja vzhodni krak krožišča z navezavo proti naselju Renče. Odcep 1 desno predstavlja zahodni krak krožišča, ki vodi do pokopališča v Bukovici. Osi križajočih cest se sekajo v centru krožnega križišča. Krak iz smeri Bukovice (glavna smer) se priključi v krožišče z radijem R = 170 m in prehodnico A = 92,20. Kraka, ki se priključujeta na glavno smer, potekata skozi krožišče v radiu velikosti R = 75 m. Zahodni krak proti pokopališču se preko prehodnice A = 40,79 nadaljuje v premo. Krivina vzhodnega kraka

proti Renčam se preko prehoda s prehodnicama (A = 43,30 in A = 40,99) nadaljuje v nasprotnosmerno krivino velikosti R = 65 m).

Uvoz in izvoz iz krožnega križišča je ločen z ločilnim otokom, ki usmerja voznike in nudi pešcem in kolesarjem pri prečkanju vozišča višjo raven prometne varnosti. Na krakih, ki vodijo proti Renčam in proti pokopališču Bukovica, so ločilni otoki urejeni v širini minimalno 2,0 m ter dolžini 11,5 m. Širina ločilnega otoka na glavni smeri se prilagaja širini ločilnega otoka na mostni konstrukciji in znaša minimalno 3,0 m. Na kraku iz smeri Bukovice je otok dolžine 16 m. Ločilni otoki so zatravljeni. Na mestu prehajanja pešcev in kolesarjev preko vozišča so prekinjeni.

Kolesarji in pešci so v krožnem križišču vodeni samostojno. Prehodi preko vozne površine priključnih krakov so zamaknjeni tako, da je dolžina niše za čakanje večja od 4,5 m.

Krožno križišče leži v horizontali. Prečni nagib krožnega vozišča znaša 2,5%, povoznega dela središčnega otoka pa 5%.

Na območju pred vstopom v krožno križišče je hitrost omejena na 40 km/h.

Glede na velikost krožnega križišča je smiselno zagotoviti preglednost preko celotnega križišča. Voznikom, ki se približujejo talni označbi pred uvozom v krožno križišče, je potrebno zagotoviti pregled nad celotno širino krožnega vozišča in sicer za pregledno razdaljo, ki je potrebna za ustavljanje in znaša za $v_f = 40$ km/h 50 m.

Zelenica sredinskega otoka je oblikovana na način, da je njena najvišja točka dvignjena nad najnižjim delom vozišča za 50 cm. Centralni del otoka je v premeru 7,0 m predviden za zasaditev s plazečimi grmovnicami, ki v višino ne zrastejo več kot 0,5 m.

Pregledno polje na uvozu levo in čez središčni otok se zagotovi od višine 1,1 m do višine 2,0 m nad površino vozišča.

V krožnem križišču je predvidena javna razsvetljava, kar po gojuje prometna varnost krožnega križišča v nočnem času.

ODCEP POKOPALIŠČE

Odcep v km 1,3 + 63,98 predstavlja navezavo na lokalno cesto proti Mirnu. Desni horizontalni radiji v križišču so oblikovani s sestavljeno krivuljo. V neposredni bližini križanja z obvozno cesto je lociran priključek za območje tovarne opečnih izdelkov Opekarne Renče. Za zagotovitev prevoznosti zglobov tovornih vozil se uporabi glavni radij sestavljene krivulje velikosti R = 15 m.

ODCEP RENČE

V km 1,5 + 5,00 se od glavne trase odcepi priključek na lokalno cesto proti Renčam. Ob vzhodnem robu odcepa je predviden peš hodnik, ki vodi proti naselju. Trenutno na tem odseku ni zagotovljenih površin za pešce. Izvedba peš hodnika je smiselna, le v kolikor je predvidena izvedba peš hodnika na odseku skozi naselje tudi v smeri proti naselju.

Desni horizontalni radiji križišča so oblikovani s sestavljenim radijem in velikostjo glavnega radija R = 12 m.

Skladno s projektno nalogo se območje obeh trikrakih križišč ureja brez dodatnih pasov za zavijalce.

Na osnovi ocene prometnih obremenitev obravnavane ceste bo v letu 2024 znašala obremenitev glavne trase cca 4547 PLDP. Iz štetja prometa, ki se je izvajalo na odseku ceste med Bukovico in Renčami, sta razvidni dve izraziti konici, in sicer jutranja v smeri iz Renč proti Bukovici ter popoldanska v obratni smeri. Maksimalna urna obremenitev je zabeležena v popoldanski konici, in sicer znaša 250 vozil.

Pričakovati je, da bo prometna obremenitev na obvoznici v smeri stacionaže polagoma upadala. Ocenjujemo, da na obeh odcepih maksimalno urno število zavijalcev iz glavne smeri ne bo presegalo 50 vozil/h, zato ureditev posebnih zavijalnih pasov na obvozni cesti ne bo nujno potrebna.

OSTALI PRIKLJUČKI

Ostale navezave so dovozi do objektov ob trasi ter na območje poljskih poti. Dovozi so urejeni v širini 4,0 m z zaokrožitvijo robov z enojnimi radiji velikosti 4,0 m.

Območje novih priključkov bo urejeno v asfaltnem ustroju do navezave na obstoječe stanje.«

12. člen

V 13. členu se v drugem odstavku v prvi alineji številka »48,60« nadomesti s številko »48,30« in črta druga alineja.

V četrtem odstavku se številka »49,50« nadomesti s številko »48,80«.

Na koncu besedila šestega odstavka se pika nadomesti z vejico in doda besedilo »ki pa ne sme posegati v svetli profil vodotoka.«.

13. člen

15. člen se spremeni tako, da se glasi:

»15. člen

(prometna signalizacija)

Na obvozni cesti je predvidena robna in ločilna črta. Na odcepih (širina 2 x 2,95 m) je predvidena le ločilna črta.

V območju krožišča se polja za usmerjanje prometa pred ločilnimi otoki obeleži z nizom vzporednih črt. Vzdlž zunanega roba krožišča se obeleži robno črto. V podaljškju pločnikov se preko priključnih krakov krožišča označijo prehodi za pešce in kolesarje.«

14. člen

16. člen se spremeni tako, da se glasi:

»16. člen

(prometna oprema)

Varnostna ograja je nameščena ob zunanjem robu vozišča na območju nasipa, kjer je višinska razlika med robom ceste in dnom nasipa večja od 3,00 m.

Vzdolž peš hodnika se na nasipni strani namesti varnostno ograjo za pešce višine 1,10 m.

Smerniki so predvideni za vodenje prometa na delih, kjer ni nameščena varnostna ograja.«.

15. člen

V peti alineji prvega odstavka 18. člena se številka »3« nadomesti z besedilom »Renče jug«.

V drugem odstavku se za besedo »do« beseda »križišča« nadomesti z besedo »krožišča«.

16. člen

V 22. členu se besedilo tretjega odstavka nadomesti z novim besedilom, ki se glasi:

»Dela na območju lokacijskega načrta naj se izvajajo izven spomladanskega časa. Gradbeni posegi v obrečni prostor, ki predstavljajo neposredno nevarnost onesnaženja vode, naj se izvajajo izven drstitvene dobe kvalifikacijskih vrst rib (od marca do julija). Na naravovarstveno najbolj občutljivih območjih (Šanca, meandri Vipave) je potrebno zagotoviti naravovarstveni nadzor v času pripravljalnih in gradbenih del. Gradbišče na odseku obvoznice, ki poteka po robu naravne vrednote Vipava – meandri pod Renčami, je potrebno ustrezno fizično zaščititi z namenom preprečitve morebitnih nepotrebnih posegov na območju naravne vrednote.«.

V petem odstavku se črta beseda »povečane«.

Za petim odstavkom se doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»S predvideno gradnjo morajo biti zagotovljeni in ustrezno obdelani vsi zaščitni ukrepi, s katerimi bodo preprečeni škodljivi vplivi na vode in vodni režim, na poplavno varnost območja, na predvideni objekt in na okolje nasploh. Glede na to, da gre v primeru gradnje obvoznice za posege na vodna in priobalna zemljišča, ki imajo lahko bistven vpliv na stanje voda in vodni režim, je potrebno v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja pridobiti tudi vodno soglasje k projektnim rešitvam.«.

17. člen

V tretjem odstavku 24. člena se na koncu pika nadomesti z vejico in doda novo besedilo »kakor tudi se ne sme povečati ogroženost pred poplavami.«.

18. člen

Sprememba lokacijskega načrta za obvoznico Renče je v vseh svojih sestavinah zavezujoča za investitorja, projektante in izvajalce vseh objektov in naprav.

19. člen

Sprememba lokacijskega načrta za I. fazo obvoznice Renče je na vpogled na oddelku za okolje in prostor pri Mestni občini Nova Gorica.

20. člen

Ta odlok se objavi v Uradnem listu RS in začne veljati petnajsti dan po objavi.

Št. 350-03-2/99

Nova Gorica, dne 14. julija 2005

Župan

Mestne občine Nova Gorica

Mirko Brulc l.r.

5080. Odlok o spremembi Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, št. 6/02, 25/02 in Uradni list RS, št. 38/05) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 1. 12. 2005 sprejel

O D L O K

o spremembi Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica

1. člen

Spremeni se drugi odstavek 12. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica (Uradno glasilo, št. 10/97 in Uradne objave, št. 2/99, 19/99, 24/00, 1/02, 4/03 in Uradni list RS, št. 133/03, 88/04 in 93/05) tako, da se glasi:

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica za leto 2006 znaša 0,928 SIT.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 420-08-1/2003

Nova Gorica, dne 1. decembra 2005

Podžupan

Mestne občine Nova Gorica

Andrej Miška l.r.

5081. Odlok o dopolnitvi Odloka o ustanovitvi stanovanjskega sklada Mestne občine Nova Gorica

Na podlagi 57. člena Zakona o javnih skladih (Uradni list RS, št. 22/00) in 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, št. 6/02, 25/02 in Uradni list RS, št. 38/05) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 1. 12. 2005 sprejel

O D L O K
o dopolnitvi Odloka o ustanovitvi
stanovanjskega sklada Mestne občine Nova
Gorica

1. člen

Dopolni se 9. člena Odloka o ustanovitvi Stanovanjskega sklada Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, št. 21/01) tako, da se pred zadnjo alinejo doda nova alineja, ki se glasi:

»– opravlja upravne naloge s stanovanjskega področja iz pristojnosti ustanovitelja;«

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se začne 1. 1. 2006.

Št. 360-01-2/01

Nova Gorica, dne 1. decembra 2005

Podžupan
Mestne občine Nova Gorica
Andrej Miška l.r.

5082. Odlok o ukinitvi Odloka o drugem delnem
zazidalnem načrtu za naselje Dornberk, ki
obsega del območja Čuklja

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, št. 6/02 in 25/02 ter Uradni list RS, št. 38/05) ter 20. in 23. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popr.) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 1. 12. 2005 sprejel

O D L O K
o ukinitvi Odloka o drugem delnem zazidalnem
načrtu za naselje Dornberk, ki obsega del
območja Čuklja

1. člen

Ukine se Odlok o drugem delnem zazidalnem načrtu za naselje Dornberk, ki obsega del območja Čuklja (Uradno glasilo, št. 14/86).

2. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka začnejo na območju, ki ga je urejal ukinjeni odlok, veljati določila Odloka o splošnih prostorskih ureditvenih pogojih za posege v prostor v občini Nova Gorica (Uradno glasilo, št. 9/87, 11/87 in Uradne objave, št. 20/02, 4/03).

3. člen

Ta odlok se objavi v Uradnem listu RS in začne veljati petnajsti dan po objavi.

Št. 350-04-1/00

Nova Gorica, dne 1. decembra 2005

Podžupan
Mestne občine Nova Gorica
Andrej Miška l.r.

5083. Sklep o ukinitvi grajenega javnega dobra

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, št. 6/02, 25/02 in Uradni list RS, št. 38/05) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 1. 12. 2005 sprejel

S K L E P
o ukinitvi grajenega javnega dobra

1. člen

S tem sklepom se ukinja kot grajeno javno dobro parc. št. 1943/8 dvorišče v izmeri 132 m² k.o. Solkan.

2. člen

Nepremičnina iz 1. člena tega sklepa preneha imeti značaj grajenega javnega dobra in postane lastnina Mestne občine Nova Gorica.

3. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 465-148/205

Nova Gorica, dne 1. decembra 2005

Podžupan
Mestne občine Nova Gorica
Andrej Miška l.r.

5084. Sklep o ukinitvi javnega dobra

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, št. 6/02, 25/02 in Uradni list RS, št. 38/05) ter 23. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 1. 12. 2005 sprejel

S K L E P
o ukinitvi javnega dobra

1. člen

S tem sklepom se ukinja kot javno dobro parc. št. 845/3 neplodno v izmeri 278 m², k.o. Nova Gorica.

2. člen

Nepremičnina iz 1. člena tega sklepa preneha imeti značaj javnega dobra in postane lastnina Mestne občine Nova Gorica.

3. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 465-03-19/99

Nova Gorica, dne 1. decembra 2005

Podžupan
Mestne občine Nova Gorica
Andrej Miška l.r.

Na podlagi 53. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, št. 20/02 in Uradni list RS, št. 134/04) izdajam

PREKLIC OBJAVE

1.

V Uradnem listu Republike Slovenije, št. 76/05 z dne 12. 8. 2005, preklicujem objavo Odloka o spremembi odloka o lokacijskem načrtu za prvo fazo obvoznice Renče, objavljenega pod zaporedno številko akta 3459.

2.

Ta preklic velja takoj.

Št. 062-02-1/2002

Nova Gorica, dne 5. decembra 2005

Elvira Šušmelj l.r.
Direktorica
občinske uprave
MO Nova Gorica

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR

5038. Zakon o upravnih taksah (uradno prečiščeno besedilo) (ZUT-UPB2)	12321
5039. Zakon o šolski inšpekciji (uradno prečiščeno besedilo) (ZSolI-UPB1)	12344
5040. Zakon o sodnem registru (uradno prečiščeno besedilo) (ZSReg-UPB1)	12347
5041. Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (uradno prečiščeno besedilo) (ZOPNN-UPB1)	12354
5042. Resolucija o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006–2010 (ReNPVP)	12369

VLADA

5043. Uredba o spremembah Uredbe o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih pri kmetovanju	12410

MINISTRSTVA

5044. Pravilnik o avtošolah	12449
5045. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o programu in načinu opravljanja preizkusa usposobljenosti nadzornikov smučič	12474
5046. Seznam standardov, ob uporabi katerih se domneva skladnost z zahtevami Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov	12475
5047. Seznam zdravil za uporabo v veterinarski medicini, za katera je bilo od 1. 12. 2000 do 27. 10. 2005 izdano dovoljenje za promet	12477

VRHOVNO SODIŠČE

5048. Poslovnik občne seje Vrhovnega sodišča Republike Slovenije	12479

BANKA SLOVENIJE

5049. Sklep o spremembah Sklepa o poročanju podružnic bank državljanov	12482

DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE

5050. Splošni akt o velikosti številskih blokov, za pridobitev katerih je potrebno vlogi priložiti projekt	12483

DRUGI ORGANI IN ORGANIZACIJE

5051. Pristaniške uzance	12484
5052. Sklep o določitvi višine in načina plačevanja članarine Območni obrtni zbornici Izola za leto 2006	12489
5053. Sklep o določitvi višine in načina plačevanja članarine Območni obrtni zbornici Hrastnik za leto 2006	12490
5054. Spremembe in dopolnitve Pravil kviz loterije »DOBIM PODARIM«	12491
5055. Dodatek št. 14 k Pravilom igre na srečo »PETICA«	12492
5056. Dodatek št. 15 k Pravilom igre na srečo »PETICA«	12492
5057. Dodatek št. 16 k Pravilom igre na srečo »PETICA«	12493

OBČINE**BISTRICA OB SOTLI**

5058. Sklep o uskladitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Bistrica ob Sotli za leto 2006 12494

5059. Sklep o začasnem financiranju Občine Bistrica ob Sotli za leto 2006 12494

BLED

5060. Sklep o začasnem financiranju proračunskih potreb v letu 2006 12494

BREŽICE

5061. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v Občini Brežice 12495

CANKOVA

5062. Sklep o začasnem financiranju javne porabe Občine Cankova za leto 2006 12495

CERKNICA

5063. Sklep o začasnem financiranju Občine Cerknica za leto 2006 12495

CERKNO

5064. Odlok o spremembi Odloka o proračunu Občine Cerkno za leto 2005 12496

5065. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2006 12497

DIVAČA

5066. Sklep o začasnem financiranju javne porabe Občine Divača v letu 2006 12497

5067. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Divača za leto 2006 12498

DOBREPOLJE

5068. Sklep o začasnem financiranju javne porabe Občine Dobrepolje za leto 2006 12498

DOBRNA

5069. Odlok o 2. rebalansu proračuna Občine Dobrna za leto 2005 12498

5070. Sklep o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Dobrna za leto 2006 12499

5071. Sklep o povišanju cen grobnin za m² grobnega prostora v Občini Dobrna in povišanju cen za žarni grob v Občini Dobrna 12500

5072. Sklep o povišanju cen programov v Javnem vzgojno-izobraževalnem zavodu OŠ Dobrna (Vrtec Dobrna) 12500

DORNAVA

5073. Odlok o spremembah Odloka o proračunu Občine Dornava za leto 2005 12500

5074. Sklep o začasnem financiranju potreb iz proračuna Občine Dornava za leto 2006 12501

HODOŠ

5075. Sklep o začasnem financiranju javne porabe Občine Hodoš za leto 2006 12501

LUČE

5076. Tehnični pogoji za priključitev na toplovodno omrežje v Občini Luče 12502

MEDVODE

5077. Obvezno razlago določbe Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto Š9 Medvode 12505

METLIKA

5078. Sklep o začasnem financiranju Občine Metlika za leto 2006 12505

NOVA GORICA

5079. Odlok o spremembi Odloka o lokacijskem načrtu za prvo fazo obvoznice Renče 12506

5080. Odlok o spremembi Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica 12509

5081. Odlok o dopolnitvi Odloka o ustanovitvi stanovanjskega sklada Mestne občine Nova Gorica 12509

5082. Odlok o ukinitvi Odloka o drugem delnem zazi-dalnem načrtu za naselje Dornberk, ki obsega del območja Čuklja 12510

5083. Sklep o ukinitvi grajenega javnega dobra 12510

5084. Sklep o ukinitvi javnega dobra 12510

POPRAVKI

- Preključ objave Odloka o spremembi Odloka o lokacijskem načrtu za prvo fazo obvoznice Renče 12511

